

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริม สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

จัดทำโดย
มหาวิทยาลัยมหิดล

บทสรุปผู้บริหาร

การเข้าถึงการสื่อสารวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ของผู้พิการ เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่าในอดีตผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตรายการไม่ได้คำนึงถึง หรืออาจจะคำนึงถึงเป็นกลุ่มสุดท้าย อาจเป็นเพราะสื่อกระจายเสียงของไทยดำเนินการเชิงพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผู้ประกอบการคำนึงถึงผู้ชมทั่วไปมุ่งผลิตรายการตอบสนองคนทั่วไป เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจที่แปรผันตามจำนวนผู้ชมรายการ ทำให้ผู้พิการที่มีจำนวนน้อยมากเปรียบเทียบกับเชิงปริมาณกับคนทั่วไปถูกละเลยและถูกละเมิดมาโดยตลอด

ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีนโยบาย กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องที่ส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐอย่างเท่าเทียมกันให้ประชาชนทุกกลุ่ม อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียกร้องให้มีการเพิ่มสิทธิ เสรีภาพ ใหม่ ๆ และความเสมอภาค อีกทั้งสิทธิ เสรีภาพของบุคคลในการสื่อสาร สิทธิในการรับทราบข้อมูลข่าวสารและคำชี้แจงของรัฐบาล สิทธิในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น ในมาตรา ๓๙ ๔๐ และ ๔๑ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยการดำเนินการดังกล่าวต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ซึ่งแนวคิดดังกล่าวยังคงมีผลต่อเนื่อง แม้ประเทศไทยจะมีรัฐธรรมนูญใหม่หลังจากนั้นแล้วอีก ๒ ฉบับ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ยังเป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชน โดยได้กำหนดสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและได้กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน อีกทั้ง พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๗ (๑๓) กำหนดให้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการ และคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม และส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมให้เข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเสมอภาค

อย่างไรก็ตาม เมื่อหันกลับมาพิจารณาถึงประชาชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้พิการจะเห็นได้ว่ามีผู้พิการจำนวนไม่น้อยที่ขาดความตระหนักรู้และยังไม่เข้าใจในสิทธิที่ตนเองพึงมี ทั้งตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมถึงสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเอง หรือการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ ฯลฯ

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ สำนักงาน กสทช. ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ของไทย โดยการจัดสรรทรัพยากรคลื่นความถี่ ซึ่งเป็นทรัพยากรของชาติให้เกิดประโยชน์กับคนไทยทุกคน รวมทั้งผู้พิการทุกประเภทในฐานะประชาชนไทยด้วย ต้องสนับสนุนองค์ความรู้ ทั้งในระบบและนอกระบบสถาบันการศึกษา สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งงบประมาณ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี รวมทั้งจัดสรรคลื่นความถี่ หรือช่วงเวลาในสื่อที่เหมาะสมกับความพิการและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนผู้พิการประเภทนั้น และจัดอบรมการเข้าถึงสื่อและการรู้เท่าทันสื่อให้แก่นำผู้พิการประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศ อันจะนำไปสู่ Inclusive Society หรือสังคมแห่งการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในที่สุดต่อไป

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและแผนแม่บท และขยายแนวคิดในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ และร่วมกันสร้างสังคมที่เท่าเทียมปราศจากการเลือกปฏิบัติ และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขบนความแตกต่าง การนับถือกันและกันในฐานะเพื่อนมนุษย์ คณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการมีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงลดถึงการใช้ประโยชน์จากสื่อได้อย่างรู้เท่าทัน และเพื่อให้ผู้พิการตระหนักในสิทธิของตนเอง สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมต่อไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ

๒. เพื่อถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ทั้งในมิติการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

๓. เพื่อศึกษาบทบาท การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

๔. เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

๕. เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

วิธีการศึกษา

ในการดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ คณะผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษา ระเบียบ มาตราการ และแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ และแนวปฏิบัติที่ดีในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ โดยศึกษา ๕ ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป โดยครอบคลุมผู้พิการทุกประเภท รวมถึงการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของประเทศไทยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ตลอดจนการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ และดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ ทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ

๒. การสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อยผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาบทบาทการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการแนวทางการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๗ หน่วยงาน หน่วยงานละ ๓ คน รวมทั้งสิ้น ๒๑ คน ประกอบด้วย ๑) ผู้แทนจากสำนักงาน กสทช. ๒) ผู้แทนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงแห่งมนุษย์ ๓) ผู้แทนขององค์กรด้านคนพิการ ที่ให้บริการ

คนพิการทางการมองเห็น ๔) ผู้แทนขององค์กรด้านคนพิการ ที่ให้บริการคนพิการทางการได้ยินและ
สื่อความหมาย ๕) ผู้แทนขององค์กรด้านคนพิการ ที่ให้บริการคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
๖) ผู้แทนจากวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ๗) ผู้แทนจากสมาคม หรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม
สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ ในส่วนของการประชุมกลุ่มย่อยนั้น คณะผู้วิจัยจะดำเนินการ
จัดประชุมกลุ่มย่อยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๐ คน ประกอบด้วย ๑) ผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงาน
เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการ
โทรทัศน์ จำนวน ๑๐ คน ๒) ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิ
ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑๐ คน
๓) นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้านการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและ
ใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑๐ คน

๓. การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล
ข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรค ของผู้
พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป คณะผู้วิจัยจะใช้ทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพและ
เชิงปริมาณ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย
๑) กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒) กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และ ๓) กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค
และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก
๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจัดประชุมกลุ่มย่อย
ภูมิภาคละ ๔๕ คน แบ่งเป็น ผู้พิการทางสายตา ๑๕ คน ผู้พิการทางการได้ยิน ๑๕ คน และผู้พิการทางร่างกาย
๑๕ คน รวมทั้งสิ้น ๓๑๕ คน

๓.๒ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษา
พฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและ
ใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ
จำนวนคนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ ๓ ประเภทความพิการ รวมทั้งหมด ๑,๕๙๓,๘๘๑ คน
ประกอบด้วย ๑) ความพิการทางการเคลื่อนไหวร่างกาย ๒) ความพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย
และ ๓) ความพิการทางการเห็น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในการศึกษามีจำนวน ๔๐๐ คน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้
ผลการวิจัยมีประสิทธิภาพสูงสุด คณะที่ปรึกษาจึงขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยมีจำนวน
กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๔,๒๐๐ คน กระจายในทุกภูมิภาคทั่วประเทศตามสัดส่วนประชากร ประกอบด้วย
๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก
๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งเป็นภูมิภาคละ ๖๐๐ คน
ทั้งนี้ ในการสุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเจาะจงกลุ่มผู้พิการทางสายตา
๒๐๐ คน กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ๒๐๐ คน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ๒๐๐ คน ในแต่ละภูมิภาค

๔. การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและ

ใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ คณะผู้วิจัยมีการดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

๔.๒ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๔๐ คน ประกอบด้วย ๑) กลุ่มผู้ประกอบการกิจการ จำนวน ๖ คน ๒) นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน วารสารศาสตร์ หรือนิเทศศาสตร์ จำนวน ๖ คน ๓) แกนนำผู้พิการทางสายตา จำนวน ๖ คน ๔) แกนนำผู้พิการทางการได้ยิน จำนวน ๖ คน ๕) แกนนำผู้พิการทางร่างกาย จำนวน ๖ คน ๖) เครือข่ายองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ คน และ ๗) ตัวแทนจากสมาคมผู้พิการ จำนวน ๕ คน เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ตลอดจนนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก

๔.๓ ออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร พร้อมสร้างคู่มือการใช้งานชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการแต่ละประเภท หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ พร้อมทั้งคู่มือการใช้งานไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางการได้ยิน และผู้พิการทางร่างกาย จำนวน ๖๐ คน (นักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางสายตาจำนวน ๒๐ คน นักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางการได้ยิน จำนวน ๒๐ คน และนักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางร่างกาย จำนวน ๒๐ คน) และประเมินผลก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ (Pre - test และ Post - test) ซึ่งคณะผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงชุดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ก่อนนำไปใช้จริง

๔.๔ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางการได้ยิน และผู้พิการทางร่างกาย จำนวน ๑,๕๗๕ คน โดยกระจายในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งเป็นภูมิภาคละ ๒๒๕ คน (กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๗๕ คน กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ๗๕ คน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ๗๕ คน) เพื่อให้ผู้พิการแต่ละประเภทสามารถพัฒนาทักษะการใช้ชุดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้มีการประเมินผลก่อนและหลังการฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ทั้ง ๓ ชุด เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้พิการแต่ละประเภท

๕. จัดทำบทสรุปรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงสรุปแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล

ข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ โดยคณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด และนำมาพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้ฯ และดำเนินการจัดประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น แกนนำผู้พิการ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มูลนิธิผู้พิการ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง องค์กรไม่แสวงหากำไร นักศึกษาและประชาชนทั่วไป จำนวน ๕๐ คน และจัดทำ Infographic เพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ เผยแพร่ชุดการเรียนรู้ผ่านช่องทางการสื่อสารทั้ง Offline และสื่อ Online

ผลการศึกษา

๑. ผลการศึกษาวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ และการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

ผลการวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดีของประเทศไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ และการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ พบว่า

๑. รูปแบบสร้างการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการประเทศไทยและต่างประเทศ ล้วนมีองค์การที่รับผิดชอบการสื่อสารสังคมเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ทว่าองค์การเหล่านี้ส่วนใหญ่สื่อสารข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งของประเทศไทยยังไม่ผ่านมาตรฐานของ WCAG โดยสมบูรณ์ แม้จะเป็นเว็บไซต์ของทางราชการ (ทพ.กฤษฎา เรืองอารีรัชต์, ๒๕๕๕) ทำให้ผู้พิการอาจเข้าไปถึงข้อมูลเหล่านี้ แต่ก็พบความพยายามในการสื่อสารข้อมูลให้ผู้พิการผ่านกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ เช่น กสทช. ได้มีการร่วมมือกับมูลนิธิเพื่อผู้พิการกลุ่มต่าง ๆ ในการทำรายการสำหรับผู้พิการ เช่น รายการ Deaf Channel และรายการ พลังใจ...ไร้ขีด (Spirit of Mind) และอื่น ๆ (สุภิญญา กลางณรงค์, ๒๕๕๗)

๒. รูปแบบการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้พิการทุกประเภท โดยทั่วไปกฎเกณฑ์ของประเทศไทยไม่ได้ต่างกับประเทศอื่น ๆ มากนัก โดยเฉพาะในด้านการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ประเทศไทยมีการปรับปรุงกฎหมายให้เท่ากับประเทศอื่น เช่น การรับกฎของ WCAG มาใช้งาน แม้ว่าปัจจุบันอาจจะยังไม่ได้นำมาปฏิบัติจริงเท่าที่ควร (ทพ.กฤษฎา เรืองอารีรัชต์, ๒๕๕๕) แต่มีจุดหนึ่งที่แตกต่างกันระหว่างข้อบังคับของไทยและต่างประเทศ นั่นคือ การที่ประเทศไทยกำหนดอัตราส่วนรายการที่ต้องทำให้ผู้พิการเข้าถึงได้ไว้อย่างชัดเจน แต่ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา หรือออสเตรเลียจะกำหนดแบบรวม ๆ ว่า ทุกรายการมีหน้าที่ทำให้ผู้พิการเข้าถึงได้โดยต้องไม่เป็นภาระให้กับผู้ผลิตจนเกินไป ซึ่งจุดนี้ทำให้หน้าที่ในการขอยกเว้นตกเป็นของผู้ผลิตสื่อ แม้จุดนี้จะดูต่างกันเล็กน้อย ทว่าอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่สื่อในประเทศไทยไม่ได้นำกฎเกณฑ์มาปฏิบัติจริงเท่าที่ควร อาจเพราะกฎหมายไม่ได้เป็นการบังคับมากเท่าของต่างประเทศ นอกจากนี้ที่เขียนมาแล้ว บริการสนับสนุนสำหรับผู้พิการในประเทศไทยยังครอบคลุมเฉพาะข่าว

หรือรายการที่เป็นประโยชน์ ในขณะที่บางประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลียระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้พิการต้องได้รับการช่วยเหลือให้เข้าถึงกิจกรรมอดิเรก กิจกรรมนันทนาการและสันทนาการ รวมถึงกีฬาและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งประเทศไทยยังขาดอยู่และควรจัดทำให้มีขึ้น เพราะผู้พิการก็เหมือนคนอื่น ๆ ที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจและความบันเทิง โดยไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ด้วยเนื้อหาที่มีประโยชน์เพียงอย่างเดียว

๓. แนวทางการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการ ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แม้ประเทศไทยจะรับกฎ WCAG เข้ามาใช้แล้ว ทว่าบางประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลียและประเทศอังกฤษมีกฎหมายอื่น นั่นคือ EN ๓๐๑ ๕๔๙ และประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายที่กำหนดขึ้นเอง ซึ่งกฎหมายนี้กำหนดให้จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการอย่างเหมาะสม เช่น ป้ายที่ผู้พิการอ่านได้ หรือเครื่องเร็นเดอร์ในจุดให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ทำให้วีลแชร์และอุปกรณ์ช่วยเหลืออื่น เช่น ไม้ค้ำยันสามารถเข้าไปใช้บริการได้สะดวก รวมถึงการที่กฎหมายเกี่ยวกับผู้พิการของประเทศออสเตรเลียและประเทศญี่ปุ่น กำหนดให้มีการพัฒนา วิจัย ผลิต และแจกจ่าย สิ่งต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยี นวัตกรรม อุปกรณ์ ความรู้ เป็นต้น ที่ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้มากกว่าเดิม และประเทศอเมริกาก็กำหนดให้ผู้ผลิตโทรศัพท์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ผลิตอุปกรณ์ให้ผู้พิการสามารถใช้ได้ด้วยฟังก์ชันตั้งต้นที่อยู่ในอุปกรณ์เหล่านั้น และยังคงรองรับอุปกรณ์เสริมที่ผู้พิการใช้งานอีกด้วย ส่วนประเทศไทยมีการให้ยืมอุปกรณ์ เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร เครื่องพิมพ์และแสดงผล อักษรเบรลล์ เครื่องสแกนเนอร์ และอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการให้ยืมนั้นยังมีกฎค่อนข้างมาก เช่น ห้ามทำหายหรือใช้งานในทางที่ผิด และอาจทำให้ผู้พิการเกิดความกังวลที่จะใช้งานอุปกรณ์เหล่านั้น เพราะกลัวจะละเมิดกฎ หรือทำให้อุปกรณ์เสียหายจนต้องชดใช้ได้ (ระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารว่าด้วย การคืนสิ่งของที่ยืมและการชดใช้ค่าเสียหายจากการให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖, ๒๕๕๖)

๒. ผลการศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

จากการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับในการส่งเสริมด้านสิทธิของผู้พิการทั้ง ๓ หน่วยงานหลัก ๆ จะพบว่า หน่วยงานผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะทำหน้าที่ในการออกแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นทิศทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสิทธิของผู้พิการในภาพรวม แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สิทธินั้นเข้าถึงผู้พิการทุกคนอย่างทั่วถึง จึงได้มีการถ่ายทอดภารกิจไปยังหน่วยงาน ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสทช.) และที่สำคัญเพื่อให้ไปยังกลุ่มเป้าหมาย ให้ได้มากที่สุด อีกทั้งการให้บริการตรงกับความต้องการของผู้พิการแต่ละกลุ่ม จำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับ กลุ่มหน่วยงานภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการทั้งในลักษณะเครือข่าย การขอความร่วมมือ หรือการให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ และจากการศึกษาบทบาทการดำเนินงาน

ของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ทั้งจากการศึกษาเอกสารและผลการสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

๑. บทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมฯ หน่วยงานกำกับ จะทำหน้าที่ในการออกแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นทิศทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสิทธิของผู้พิการในภาพรวม ทั้งคุ้มครองประชาชนผู้บริโภค สื่อวิทยุโทรทัศน์ และการส่งเสริมให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐาน โดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม หน่วยงานปฏิบัติจะมีการกระจายสิทธินั้น ๆ ให้เข้าถึงผู้พิการทุกคนอย่างทั่วถึง เพื่อให้ไปยังกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด และมีหน้าที่ในการเข้าถึงผู้พิการในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ เพื่อให้คนพิการ ได้มีการส่งต่อความรู้ ข่าวสาร และสิทธิต่าง ๆ ให้ผู้พิการรับทราบ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จะมุ่งเน้นไปที่การให้บริการพื้นฐานแก่ผู้พิการ หน่วยงานภาคประชาสังคมเป็นหน่วยสนับสนุนแก่หน่วยงานกำกับให้สามารถให้บริการตรงกับความต้องการของผู้พิการแต่ละกลุ่มหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้พิการประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เข้าถึงสิทธิต่าง ๆ อีกทั้งมีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสิทธิและเสริมสร้างความเป็นอยู่ของผู้พิการ

๒. ความร่วมมือในการส่งเสริมฯ หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ จะต้องดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตน และมีการดำเนินการร่วมกัน เพื่อจัดสรรบริการทั้งหลายตามระบุไว้ในกฎหมาย โดยส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานหลักในการสร้างความร่วมมือในภาพรวมและขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ แต่ยังคงอยู่แค่ในส่วนกลางและมีบทบาทในการให้ทุน/งบประมาณในการดำเนินการ โดยหน่วยงานปฏิบัติมักจะเป็นหน่วยงานที่แพร่กระจายข้อมูลและทรัพยากรไปยังพื้นที่ ฉะนั้น จึงมีความร่วมมือกับหน่วยกำกับอย่างต่อเนื่อง โดยที่หน่วยงานภาคประชาสังคมเป็นหน่วยงานหลักที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ซึ่งมีทั้งความร่วมมือในรูปแบบของการดำเนินการ ร่วมกัน เพื่อจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ อีกทั้งยังมีโครงข่ายทั่วประเทศและการของบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ

๓. ทรัพยากรที่จำเป็นในการส่งเสริมฯ หน่วยงานกำกับจะทำหน้าที่ในการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายให้เกิดการขับเคลื่อนร่วมกัน ซึ่งหน่วยงานปฏิบัติมีบุคลากรในแต่ละพื้นที่อยู่อย่างจำกัดทำให้การเข้าถึงผู้พิการในแต่ละพื้นที่ยังไม่ทั่วถึงการขับเคลื่อนร่วมกัน โดยที่หน่วยงานภาคประชาสังคมมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการใช้ชีวิตและการรับรู้สิทธิของผู้พิการ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต ตลอดจน เครื่องมือต่าง ๆ ที่มีการคิดค้นขึ้นมาเพื่อผู้พิการ ซึ่งทางหน่วยงานยังได้รับในจำนวนที่จำกัด

๔. สิทธิที่ต้องทราบสิทธิของผู้พิการ สามารถจำแนกเป็น สิทธิตามกฎหมาย โดยสิทธินี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพให้มีขีดความสามารถที่พร้อมในการปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่าและมีความสุข และเพื่อประโยชน์ในการรับ

สิทธิต่าง ๆ และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ทาง กสทช. ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงสื่อของคนพิการ ให้ความสำคัญของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการ ให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

๕. นวัตกรรมในการส่งเสริมฯ หน่วยงานกำกับจะทำหน้าที่ในการส่งเสริมด้านนโยบายและแนวทาง เพื่อให้เกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ภายใต้ยุค Digital TV ทั้งข้อบังคับและการกำหนดแนวทางที่จะส่งเสริม เช่น ความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการในแต่ละประเภท ส่วนหน่วยงานปฏิบัติรับผิดชอบในเรื่องนวัตกรรม หรือการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ หรือการสร้างศูนย์การพัฒนาในชุมชน หรือพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยหน่วยงานภาคประชาสังคมรับผิดชอบนวัตกรรมในการส่งเสริมการรับรู้สิทธิต้องขึ้นอยู่กับประเภทของผู้พิการ ทั้งนี้ หากเป็นคนหูหนวก สำหรับการทำให้ QR code ล่ามภาษามือ และการบรรยายภาพจะช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้ ในขณะที่คนตาบอด หากมีการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเสียงที่ชัดเจนก็จะทำให้เข้าถึงสิทธิได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ต้องมีการพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างผู้พิการว่า มีความพร้อมในการรับรู้เทคโนโลยีมากน้อยเพียงใด

๓. ผลศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรม และปัญหา/ อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรม และปัญหา/ อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป สามารถจำแนกผลการศึกษาตามประเภทของผู้พิการ ดังนี้

๓.๑ ผู้พิการทางการได้ยิน

พฤติกรรมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๕๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑๐ ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่รับทราบสิทธิประโยชน์ ส่วนใหญ่รับผ่านสื่อ Facebook จำนวน ๙๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔๐ โดยส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์เดือนละครั้ง จำนวน ๕๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๐ และรับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ช่วงเวลา ๑๖.๐๑ - ๒๐.๐๐ น. จำนวน ๓๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น มีศูนย์ TTRS และ Application

บนมือถือในการติดต่อสื่อสารกับคนปกติทั่วไปได้ มีจำนวน ๘๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๐ นอกจากนี้ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พบว่า ผู้พิการทางการได้ยินส่วนใหญ่จะเลือกข่าวสารทางโทรทัศน์ โดยเลือกดูช่องที่มีล่ามภาษามือเป็นหลัก ส่วนสื่อวิทยุ นั้นแทบจะไม่ถูกใช้งาน เนื่องจากใช้การสื่อสารผ่านเสียงเป็นหลัก ในขณะที่ข่าวสารทางด้านสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ จะได้รับข่าวสารจากทางครอบครัว และเมื่อได้เข้าไปรับรู้สิทธิประโยชน์ด้วยตนเองและศึกษาจนเกิดความชำนาญ จึงจะสามารถเป็นกระบอกเสียงในการกระจายข่าวสารไปยังผู้พิการคนอื่น ๆ ได้ ส่วนข่าวสารจากทางด้านสมาคม คนหูหนวกจะเน้นสวัสดิการและสิทธิประโยชน์สำหรับสมาชิกของสมาคมเป็นหลัก ส่วนข้อมูลข่าวสารของรัฐนั้น ยังไม่ค่อยมีเท่าที่ควร และช่องทางของกระทรวงพัฒนาสังคมและการพัฒนามนุษย์จะใช้สื่อที่เป็นภาษาราชการ ซึ่งผู้พิการทางการได้ยินส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเพราะยากเกินไป จึงทำให้ไม่ได้รับความสนใจและไม่ถูกเลือกเป็นช่องทางหลักในการเสพข้อมูลของผู้พิการทางการได้ยิน นอกจากนี้ ยังมีการใช้ตู้ TTRS ในการสื่อสารกับผู้อื่น แต่ก็ยังมีจำนวนมากพอและยังไม่สะดวกที่จะเข้าไปใช้บริการในบางโอกาส

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทาง กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จาก สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุม ในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ มีจำนวน ๑,๒๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๕๐ สำหรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็นคนพิการ ทางการได้ยินและการสื่อสาร มีสิทธิรับบริการล่ามภาษามือ จำนวน ๑,๒๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๗๐ นอกจากนี้ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้พิการในพื้นที่กรุงเทพมหานครจะค่อนข้างเข้าใจ สิทธิที่เกี่ยวข้องกับตนเอง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในภาพรวมของสิทธิพื้นฐานของผู้พิการ พบว่า ผู้พิการทางการได้ยินส่วนใหญ่ไม่ค่อยทราบถึงสิทธิพื้นฐานของตนเองเท่าที่ควร เมื่อรัฐบาลออกนโยบาย เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับคนพิการ ผู้พิการทางการได้ยินจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่ล่าช้าและเข้าใจยาก รวมถึงการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ที่มีแต่ตัวหนังสือและภาษาราชการ ส่งผลให้ต้องขอความช่วยเหลือจาก คนอื่นมาช่วยอธิบายเพิ่มเติม นอกจากนี้ รายละเอียดของสิทธิของโครงการต่าง ๆ นั้นค่อนข้างเยอะและยาก ทำให้คนหูหนวกบางส่วนที่ยังไม่ได้รับการศึกษาที่มากพอ ไม่สามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ นอกจากนี้ ผู้พิการทางการได้ยินเลือกรับชมเฉพาะช่องที่มีล่ามภาษามือ แต่ในส่วนของข้อกฎหมายจะได้รับข้อมูลจาก การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ผู้พิการบางส่วนไม่สามารถศึกษาและเข้าใจด้วยตนเองได้ เนื่องจากภาษาที่ใช้

เป็นภาษาทางการ ทางสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยเป็นอีกช่องทางที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ข่าวที่มาจากหน่วยงานของรัฐให้กับคนหูหนวก เช่น การประชาสัมพันธ์ในเรื่องของการบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้พิการทางการได้ยิน รวมถึงช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และข้อกำหนดต่าง ๆ ด้วย

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ มีบริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption) ครอบคลุมทุกประเภทรายการและอยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๑.๑๐

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ จากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น มากที่สุดในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการล่ามภาษามือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๓ ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้น จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้พิการทางการได้ยินมีความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และต้องการให้ช่วยทำสื่อที่เน้นเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของผู้พิการทางการได้ยินเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเป็นมาตรฐาน เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้และดูแลตนเองได้ รวมถึงการเผยแพร่สิทธิต่าง ๆ ผ่านเว็บไซต์ อีกทั้ง ควรมีการใช้สื่อประเภทคลิปวิดีโอ ร่วมกับการใช้คำอธิบายเพิ่มเติม นอกจากนั้น ผู้พิการทางการได้ยินยังต้องการให้ในชุดการเรียนรู้ที่ผลิตออกมานั้น มีทั้งล่ามภาษามือ และคำบรรยาย (Subtitle) โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่มีสาระสำคัญ หรือข้อมูลข่าวสารที่เร่งด่วน และนำเสนอผ่านทาง YouTube เพราะผู้พิการจะสามารถกลับมาดูย้อนหลังได้ตลอดเวลา

ปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า สื่อโทรทัศน์ส่วนใหญ่ของไทยไม่มีจอล่ามในรายการต่าง ๆ มากเท่ากับต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นรายการข่าวมากกว่าสื่อเพื่อความบันเทิง และช่องที่มีจอล่ามภาษามือจะมีขนาดเล็ก มองยาก บางทีอ่านไม่ทันทำให้พลาดเนื้อหาบางส่วน นอกจากนี้ การสื่อสารของสื่อโทรทัศน์บางช่อง เน้นการสื่อสารด้วยเสียงเป็นหลักทำให้ผู้พิการทางการได้ยินไม่สามารถเข้าถึงสื่อได้ครอบคลุมมากเท่าที่ควร นอกจากนั้น แอปพลิเคชันสำหรับผู้พิการทางการได้ยินมีน้อย และผู้พิการส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงการใช้งานเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง ยังคงต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากคนอื่นร่วมด้วย

รูปแบบ หรือประเภทของนวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้พิการทางการได้ยินอยากให้สื่อโทรทัศน์มีการเลือกได้ว่า จะมีหรือไม่มีคำบรรยายแทนเสียง รวมถึงเลือกขนาดจอของล่ามได้ เนื่องจากส่วนใหญ่จอล่ามภาษามือมีขนาดเล็กทำให้บางช่วงดูภาษามือไม่ทัน หากมีตัวหนังสือเพิ่มเติมก็สามารถกลับไปอ่านคำอธิบายที่เป็นภาษาไทยเพิ่มเติมได้ และต้องการ

ให้มีแอปพลิเคชันที่สามารถแปลงเสียงที่มีคนพูดมาเป็นตัวอักษรได้เลย เพราะปกติผู้พิการทางการได้ยินต้องสื่อสารกันผ่านทางภาษามือหรือตัวหนังสือ ถ้ามีเครื่องมือที่ช่วยให้แปลงเสียงมาเป็นตัวอักษรได้ก็จะช่วยให้เกิดการเข้าใจที่ตรงกันและสามารถสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น และแนะนำให้เพิ่มการใช้ Code สี เพื่อแยกแยะการสื่อสารในกรณีที่มีตัวละครในสื่อหลายคน เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้ตรงกันว่าใครกำลังต้องการที่จะสื่อสารอะไร

๓.๒ ผู้พิการทางสายตา

พฤติกรรม การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๖๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๐ ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่รับทราบสิทธิประโยชน์ ส่วนใหญ่รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ผ่านสื่อ Line จำนวน ๑,๒๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๐ และรับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สัปดาห์ละครั้ง จำนวน ๓๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๐ และในช่วงเวลา ๑๖.๐๑ - ๒๐.๐๐ น. จำนวน ๕๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น สิทธิตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีจำนวน ๙๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๐ นอกจากนี้ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้พิการทางสายตารับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงจากคนรู้จักเป็นส่วนใหญ่ ทางสมาคมประชาคมเพื่อคนตาบอดไทย และสมาคมแห่งประเทศไทย จากการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ผ่านทาง LINE และ Facebook ซึ่งมีโปรแกรมเสียงสำหรับคนตาบอด แต่เป็นส่วนน้อยที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพราะจำกัดเฉพาะคนที่ใช้โทรศัพท์มือถือแบบสัมผัส หรือสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ กล่าวคือ ผู้พิการทางสายตาบางส่วนจะได้รับข่าวสารผ่านสมาร์ทโฟน หรือผ่านช่องทางเพจ Facebook มากกว่าทางวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในรูปแบบไฟล์ PDF หรือ Word ซึ่งจะใช้ออปติคัลเป็นตัวช่วยในการอ่านออกเสียง

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ มีจำนวน ๑,๒๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๘๐ สำหรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็นคนพิการสามารถ

ใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาสาบำบัด วาริบำบัด มีจำนวน ๑,๓๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๙๐ นอกจากนี้ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า โดยส่วนใหญ่กลุ่มผู้พิการทางสายตายังมีความรู้ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารค่อนข้างน้อย ทั้งสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญในการใช้ชีวิตประจำวันและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ด้านการเข้าถึงข้อมูล และทราบข้อมูลสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง จากการบอกต่อจากเพื่อน จากคนรู้จักและจาก Social Media แต่ไม่ทราบรายละเอียดที่แน่ชัดเท่าที่ควร ไม่เข้าใจถึงสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับ เพียงแต่รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เท่าที่ได้รับการบอกต่อมาเท่านั้น นอกจากนี้ ทางหน่วยงานภาครัฐบางส่วนไม่ได้เข้าไปให้ความรู้/ความเข้าใจ ถึงสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับอย่างแท้จริง ทำให้รายละเอียดสิทธิประโยชน์บางส่วนที่พึงจะได้รับอาจจะไม่ทราบ ในบางข้อหรือบางประเด็น ทำให้ไม่มีความเข้าใจถึงสิทธิที่ตนพึงจะได้รับ อีกทั้ง ผู้พิการทางสายตาจะไม่สามารถใช้ แอปพลิเคชันในการอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจ และความคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ มีการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อสร้างความรู้เท่าทันสื่ออย่างเพียงพอต่อ ความต้องการ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๐.๙๑

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ จากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่ม ตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นมากที่สุด ในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแลตนเอง ฯลฯ) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๘ ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้พิการทางสายตามีความต้องการ ต้องการที่จะได้รับรู้สิทธิประโยชน์ของกลุ่มผู้พิการโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม อยากให้คำนึงถึงผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึง ระบบอินเทอร์เน็ตได้ ทั้งนี้ การเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ควรจะทำทั้งได้แบบออนไลน์และออฟไลน์ และเป็นรูปแบบที่เข้าใจง่าย นอกจากนี้ ผู้พิการทางสายตายังต้องการให้มีคนคอยแนะนำและให้ความรู้ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์เพิ่มมากขึ้น หรืออาจจัดทำโครงการสมาร์ทโฟนเพื่อให้ผู้พิการทางสายตาสามารถศึกษา เรียนรู้ การใช้ และการรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางสมาร์ทโฟนได้มากขึ้น

ปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ในบางครั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ ของหน่วยงาน ราชการไม่สามารถรองรับโปรแกรมช่วยเหลือของกลุ่มผู้พิการทางสายตาได้ อีกทั้งการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องทำได้ค่อนข้างยาก นอกจากนี้ ผู้พิการทางสายตาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในรูปแบบไฟล์ PDF แอปพลิเคชันที่ใช้ในการอ่านออกเสียงนั้น จะไม่สามารถอ่านได้อย่างละเอียดครบถ้วนและชัดเจน

รูปแบบ หรือประเภทของนวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า การนำเสนอข้อมูลต่างๆ ควรอยู่ในรูปแบบเสียงเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการสอบถามข้อมูลด้วยการบันทึกเสียง การแจ้งเตือนด้วยเสียงสำหรับการเดินทาง เพื่อให้ผู้พิการเดินทางได้อย่างปลอดภัย การว่าจ้างงานออกสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ YouTube หรือช่องทางอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงได้โดยง่าย นอกจากนี้ ยังต้องการให้มีคู่มือและวิธีการใช้หนังสือเสียงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการทางสายตาที่ไม่ได้รับการอบรม หรือเรียนรู้ในวิธีการใช้งานหนังสือเสียง และต้องการให้มีสื่อองค์ความรู้และการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้นสำหรับผู้พิการทางสายตา รวมถึงนวัตกรรมต่าง ๆ ที่จะสามารถช่วยผู้พิการทางสายตาในการเข้าถึงสิทธิพื้นฐานและข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาได้มากกว่าเดิม โดยเน้นสื่อที่เกี่ยวกับผู้พิการเพื่อให้มีการเข้าถึงและรับรู้ถึงผู้พิการมากยิ่งขึ้น

๓.๓ ผู้พิการทางร่างกาย

พฤติกรรมในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๖๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๐ ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่รับทราบสิทธิประโยชน์ ส่วนใหญ่รับผ่านสื่อ Facebook จำนวน ๑,๐๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๐ และรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทุกวัน จำนวน ๓๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๙๐ ส่วนใหญ่ในช่วงเวลา ๑๒.๐๑ - ๑๖.๐๐ น. จำนวน ๔๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น สิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ มีจำนวน ๗๒๘ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๒ นอกจากนี้ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้พิการทางร่างกายส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากกลุ่มของผู้พิการด้วยกันเอง โดยเมื่อผู้พิการแต่ละคนได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากแหล่งต่าง ๆ ก็จะนำข้อมูลมาส่งต่อให้กลุ่มคนพิการได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นด้วย ซึ่งจะส่งต่อข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Line Group, Facebook Group เป็นต้น รวมถึงมีการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองจาก YouTube Website และ Facebook Fanpage ของสมาคม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังนั้น ช่องทางออนไลน์ถือเป็นช่องทางที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มากที่สุด

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์

ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ มีจำนวน ๑,๒๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๗๐ สำหรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็น นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่เอื้ออำนวยและหน่วยงานของรัฐที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเข้าทำงาน มีจำนวน ๑,๒๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘๐ นอกจากนี้ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า โดยส่วนใหญ่กลุ่มผู้พิการทางร่างกายมองว่า ข้อมูลสำหรับสถานการณ์โควิด-๑๙ ที่กลุ่มผู้พิการควรรู้นั้นมีน้อยมาก ๆ เช่น ผู้พิการควรจะมีการป้องกันตัวเองอย่างไรให้ห่างไกลจากโควิด-๑๙ เนื่องจากผู้พิการแต่ละประเภทยังจะได้รับความเสี่ยงไม่เหมือนกัน ยกตัวอย่าง เช่น ผู้พิการทางด้านการร่างกายก็จะมีอาการสัมผัสไวรัส หรือไม่คำอยู่เป็นประจำ อาจจะเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากตรงนั้นได้ ดังนั้น ควรจะมีข้อมูลในส่วนนี้ให้ผู้พิการด้วย โดยต้องแยกเป็นข้อมูลของคนพิการแต่ละประเภท

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์
จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๑.๐๓

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นมากที่สุดในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิการสื่อสารแก่ผู้พิการให้เท่าเทียมกับคนทั่วไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๘๘ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแลตนเอง ฯลฯ) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๙ ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้พิการทางร่างกายมีความต้องการให้รวบรวมข้อมูลสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ เช่น การศึกษา การรักษาพยาบาล การจ้างงาน เป็นต้น หรืออาจมี QR Code เพิ่มเข้ามา เพื่อให้ผู้พิการสามารถสแกนเพื่อรับข้อมูลได้โดยตรงเลย แต่ก็อาจจะยังไม่สามารถเข้าถึงผู้พิการได้ทุกกลุ่ม ดังนั้น ควรจะมีข้อมูลเบอร์ติดต่อหรือที่อยู่ของสถานที่ที่ผู้พิการต้องการจะติดต่ออย่างชัดเจนและผู้พิการต้องการให้ในชุดการเรียนรู้ นั้น มีข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ เช่น การกู้ยืมเงิน อาชีพ การศึกษา เป็นต้น

ปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า การประชาสัมพันธ์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงที่ชัดเจน เช่น ไม่ทราบว่าต้องรับชมผ่านช่องอะไร หรือต้องรับชมเวลาเท่าไร เป็นต้น และผู้พิการไม่ค่อยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์กับทางหน่วยงานราชการ เช่น สายด่วน ๑๓๐๐ เป็นต้น เนื่องจากไม่ทราบว่าต้องติดต่ออย่างไร รวมถึงได้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนและเข้าใจยาก นอกจากนี้ หน่วยงานในระดับจังหวัดไม่รู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการแบบละเอียด อีกทั้งการกระจายข่าวตามเสียงตามสายของทางสมาคมนั้น อุปกรณ์ไม่เอื้ออำนวยเนื่องจากอุปกรณ์เป็นของทางเทศบาลไม่ได้เป็นของทางสมาคมคนพิการโดยตรง จึงไม่สามารถเข้าไปใช้งานได้ทุกครั้งที่ต้องการใช้งาน

รูปแบบ หรือประเภทของนวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้พิการทางร่างกายมองว่าข้อมูลที่มาในรูปแบบ QR Code นั้นเข้าถึงเฉพาะกลุ่มคนพิการที่เข้าถึงเทคโนโลยี เช่น กลุ่มคนพิการที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพและปริมณฑล แต่ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้พิการในหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มคนชรา กลุ่มคนพิการที่อยู่ในพื้นที่ชนบทและต่างจังหวัด เป็นต้น โดยชุดการเรียนรู้เหล่านี้อาจจะต้องส่งไปยังผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้นำชุมชนได้คอยประชาสัมพันธ์ข่าวสารผ่านเสียงตามสายให้ผู้พิการในพื้นที่ฟัง ดังนั้น ชุดการเรียนรู้และช่องทางการสื่อสารนั้นจะต้องเข้าถึงทั้งตัวผู้พิการเอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้พิการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชน เพราะหากผู้พิการเกิดข้อสงสัยจะต้องสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ และชุดการเรียนรู้มาในรูปแบบตัวหนังสือควรจะทำออกมาในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสามารถบันทึกไว้ได้ และสามารถเปิดอ่านในอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ ได้เลย

๔. ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

๔.๑ ผลการประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญในการร่วมกันพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ตลอดจนนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการแต่ละประเภท สามารถสรุปผลการประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญ ได้ดังนี้

๑. การผลิตสื่อหรือชุดความรู้ให้ครอบคลุมและเข้าถึงกลุ่มผู้พิการทุกประเภท โดยการจัดทำสื่อหรือชุดการเรียนรู้ ๒ แบบ ได้แก่ (๑) การพัฒนาแอปพลิเคชันที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการที่คนพิการทุกประเภทควรรู้ รวมถึงการพัฒนาเว็บไซต์รวมและเว็บไซต์แยกเฉพาะประเภทกลุ่มคนพิการเพื่อที่คนพิการจะสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการพัฒนาแอปพลิเคชันจะเหมาะกับผู้พิการที่เป็นวัยรุ่นที่ถนัดด้านการใช้เทคโนโลยี หรือเหมาะกับผู้มีสมาร์ทโฟน

(๒) การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากกลุ่มผู้พิการไม่ได้มีเพียงกลุ่มวัยรุ่นเท่านั้น ยังคงมีกลุ่มผู้พิการสูงอายุ กลุ่มผู้พิการไม่รู้หนังสือ กลุ่มผู้พิการหูหนวกสูงอายุอาจจะชอบสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่า หรือแม้กระทั่งกลุ่มผู้พิการที่อยู่ห่างไกลที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าไม่ถึง การผลิตสื่อหรือชุดความรู้จึงต้องคำนึงถึงคนพิการกลุ่มนี้ด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาคาดการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของคนกลุ่มนี้ จึงควรผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ควบคู่กับการพัฒนาแอปพลิเคชัน หรือเว็บไซต์ เพื่อที่ผู้พิการกลุ่มนี้จะสามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของตนเองได้ ซึ่งวิธีการกระจายสื่อสิ่งพิมพ์อาจจะกระจายไปตามหัวหน้าชุมชนและหัวหน้าคนพิการเพื่อที่จะสามารถนำไปบริหารจัดการกับคนในชุมชน หรือกลุ่มคนพิการของตนเองได้

๒. การผลิตและออกแบบสื่อหรือชุดความรู้ให้ตรงตามความต้องการของผู้พิการแต่ละกลุ่มประเภท ได้แก่ กลุ่มผู้พิการทางการมองเห็น กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ซึ่งผู้พิการแต่ละประเภทมีความต้องการรูปแบบสื่อที่แตกต่างกัน ดังนั้น การผลิตและออกแบบสื่อหรือชุดความรู้จะต้องสอบถามความต้องการจากผู้พิการแต่ละประเภทโดยตรง เพื่อที่จะได้สามารถผลิตสื่อหรือชุดความรู้ ออกมาได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด เช่น การนำเสนอ Prototypes ควรสอบถามความต้องการจากผู้พิการว่าต้องการให้ Prototypes ออกมาในรูปแบบใด สำหรับผู้พิการหูหนวกในส่วนของภาพประกอบอาจจะให้ล่าม หรือผู้พิการหูหนวกสื่อสารให้เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงส่งไปดูภาพ หรือถ้าเป็นกลุ่มผู้พิการหูหนวกที่สูงอายุ จะมีความต้องการในส่วนของช่องล่ามที่มีจอขนาดใหญ่ เพื่อความสบายตาและชัดเจน หากเป็นผู้พิการหูตึง ซึ่งไม่รู้ภาษามือจะต้องการเป็น Closed Captions หรืออักษรวิ่งสำหรับผู้พิการหูตึง นอกจากนี้ การผลิตและออกแบบสื่อหรือชุดความรู้จะดำเนินการผลิตสื่อที่มุ่งเน้นผู้ใช้ (User Oriented) คือ การผลิตสื่อเพื่อผู้พิการผลิตโดยผู้พิการ และนำเสนอโดยผู้พิการ ยกตัวอย่างเช่น แพลตฟอร์มสำหรับผู้พิการหูหนวกที่มีความต้องการที่จะนำเสนอสื่อด้วยตนเอง โดยไม่ใช้ล่ามภาษามือ ดังนั้น การผลิตสื่อหรือการเผยแพร่สื่อต้องเป็นการบริการหรือนโยบายที่มุ่งเน้นผู้ใช้งาน (User Oriented Service/Policy) อย่างไรก็ตาม มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้การผลิตสื่อควรมีเนื้อหาที่เป็นสาระณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก โดยมีผู้พิการเป็นตัวชี้วัดหรือตัวบ่งชี้ว่า หากคนพิการสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก คนทั่วไปก็สามารถเข้าถึงได้เช่นกัน และต้องมี Accessibility Standards ที่อิงกับสากล หรือเทียบชั้นกับ Accessibility Standards ระดับสากล

๓. การพัฒนาผู้พิการให้เข้าถึงเทคโนโลยี ข่าวสาร นวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงสื่อหรือชุดข้อมูล หรือข่าวสารได้ด้วยตนเอง ซึ่งหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้เกิดสื่อรูปแบบใหม่ ทำให้ผู้พิการบางกลุ่มอาจจะปรับตัวไม่ทัน เราจึงต้องเน้นเรื่องของเทคโนโลยี เรื่องของนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามาสนับสนุนให้กับผู้พิการ นอกเหนือจากการพัฒนาผู้พิการให้เข้าถึงเทคโนโลยี ข่าวสาร นวัตกรรมต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรจะกระจายศูนย์ TTRS ไปตามต่างจังหวัดให้มากที่สุด เพื่อช่วยผู้พิการหูหนวกที่อยากจะมีล่าม นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาล่ามในชุมชนด้วย

๔. การแก้ไขปัญหาด้านเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นสัญญาณโทรศัพท์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือสัญญาณต่าง ๆ ที่ไม่เสถียรและไม่ครอบคลุมพื้นที่การใช้งาน โดยปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญและรีบดำเนินการแก้ไข เพื่อให้กลุ่มผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และชุดความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตนเองได้

๕. การเผยแพร่ชุดข้อมูลไปยังกลุ่มผู้พิการและสังคม โดยขอความร่วมมือผ่านทางหน่วยงานภาครัฐ กระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานพยาบาลที่ให้บริการ หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ในการช่วยเผยแพร่ชุดข้อมูล ซึ่งต้องคำนึงถึงการเผยแพร่ชุดข้อมูลไปยังกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความพิการ และอยู่ห่างไกลบนพื้นที่สูงด้วย

๔.๒ ผลการออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิ และประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

ชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ประกอบด้วย

๑. Key-Box for The Blind เป็นชุดความรู้/นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้พิการทางสายตา โดยถูกออกแบบบนรากฐานแห่งความสวยงามด้วยวัสดุที่เหมาะสมกับผู้พิการทางสายตา องค์ประกอบของชุดความรู้/นวัตกรรมนี้ ได้แก่ นิทานอักษรเบรลล์/นิทานเสียงเกี่ยวกับสิทธิผู้พิการด้านต่าง ๆ ซึ่งนวัตกรรมสำหรับผู้พิการทางสายตาจากแนวคิดเชิงวิชาการที่ได้มีการทบทวนวรรณกรรมและการวิจัยเกี่ยวกับผู้ใช้ในรูปแบบของกล่องที่เรียกว่า Key Box ซึ่งทำมาจากไม้แท่งผสมผสานระหว่างเครื่องดนตรีโบราณและเครื่องดนตรีคลาสสิก โดยจะมีการบันทึกเสียงเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มีปุ่มปรับระดับเสียงพร้อมช่องชาร์จ ๘ ช่อง รวมถึงช่องที่ถูกออกแบบเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการบำรุงรักษา นอกจากนี้ ลักษณะเฉพาะของ Key Box คือ ผู้พิการทางสายตาสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสร้างสรรค์ โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงต่ออินเทอร์เน็ต

๒. Utopia for The Gifted เป็นชุดความรู้/นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ซึ่งประกอบด้วยคลิปวิดีโอที่มีจอล่ามขนาดใหญ่ ซึ่งจัดเป็นประเภทชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนนำไปศึกษาด้วยตนเองผ่านชุดการเรียนรู้ช่อง Utopia for The Gifted ทาง YouTube ประกอบด้วยเนื้อหาด้านสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับผู้พิการที่ควรรู้ รวมถึงบางตอนมีลักษณะเป็นเกมโชว์ เพื่อทดสอบและย้ำถึงความเข้าใจในสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้พิการ อีกทั้งลักษณะของวิดีโอยังมีความหลากหลาย มีองค์ประกอบที่หลากหลาย เช่น อินโฟกราฟิกอนิเมชัน ซึ่งมีความยาวประมาณตอนละ ๕ - ๑๐ นาที ซึ่งการเข้าถึงคลิปวิดีโอจะประกอบด้วย QR Code เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการในการเข้าถึงเอกสารช่องทางการติดต่อ รวมถึงเนื้อหาด้านสิทธิประโยชน์ต่าง

๓. ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางร่างกาย ซึ่งชุดความรู้/นวัตกรรม สำหรับผู้พิการทางร่างกายจะเป็นชุดการเรียนรู้ในรูปแบบของ e - book โดยประกอบด้วยเนื้อหาและคลิปวิดีโอ ซึ่งจัดเป็นประเภทชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนี้ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาด้วยตนเองผ่านบทเรียนสำเร็จรูปนี้ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถดาวน์โหลดได้จากลิงค์ [https://READ.BOOKCREATOR.COM/J5_9_WXHD6_KUFUTLOYJFRWMIIBZKO2 / P5_ULJLKUSQ-DAYBOCXFRXA](https://READ.BOOKCREATOR.COM/J5_9_WXHD6_KUFUTLOYJFRWMIIBZKO2/P5_ULJLKUSQ-DAYBOCXFRXA) ซึ่งนวัตกรรมชุดนี้ประกอบด้วย เนื้อหาด้านสิทธิต่าง ๆ สำหรับผู้พิการที่ควรรู้ รวมถึงคลิปวิดีโอที่อธิบายถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อีกทั้งมีเนื้อหาในลักษณะของเกมโชว์ เพื่ออธิบายสิทธิประโยชน์ของผู้พิการไม่ว่าจะเป็นด้านการเดินทาง การรักษาพยาบาล การทำงาน คุณภาพชีวิต หรือการศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกผู้พิการทางด้านร่างกายในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยช่องทางที่เหมาะสมและเข้าถึงง่าย ซึ่งคลิปวิดีโอจะมีความยาวประมาณ ๕ - ๑๐ นาที มีทั้งสิ้น ๗ ตอน นอกจากนี้ ยังมี QR Code เพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ตลอดจนเนื้อหา ช่องทางการติดต่อ หรือสำหรับดาวน์โหลดเอกสารที่จำเป็น

๔.๓ ผลการทดสอบชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

ผลการทดลองการใช้ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป พร้อมทั้งคู่มือการใช้งานกับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย กลุ่มละ ๒๐ คน ผลการทดสอบชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก (Technology) พบว่า กลุ่มผู้พิการทั้ง ๓ ประเภท มีผลการทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นในทุกประเด็น เมื่อเทียบกับก่อนการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงนำชุดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้ในการฝึกอบรมให้กับผู้พิการทั้ง ๓ ประเภท

๔.๔ ผลการฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

หลังจากได้ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการมาฝึกอบรมให้กับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย โดยครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้รับการอำนวยความสะดวกจากสมาคมผู้พิการและแกนนำผู้พิการในแต่ละภูมิภาคเป็นคนจัดเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม โดยรูปแบบการฝึกอบรมเป็นลักษณะแบบไฮบริด (Hybrid) ทั้งการฝึกอบรมแบบ Onsite และ Online ทั้งนี้ ผลจากการฝึกอบรมทุกพื้นที่ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง ๓ กลุ่มมีความพึงการ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการเพิ่มขึ้น

๕. รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ

๕.๑ รูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร

สำนักงาน กสทช. เป็นหน่วยงานหลักที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและมีคุณภาพอย่างเท่าเทียม ถึงแม้ว่าสำนักงาน กสทช. จะมีความพร้อมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการมีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิ และประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารรวม ตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากสื่อได้อย่างรู้เท่าทัน แต่ก็เป็นไปได้ยากที่จะดำเนินการโดยลำพัง โดยปราศจากความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร เกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารการปกครองแนวใหม่ (New Public Governance) แนวคิด Collaborative Governance (การบริหารงานโดยการประสานความร่วมมือ) ซึ่งเป็นตัวแบบกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและปฏิบัติร่วมกันระหว่างรัฐกับหน่วยที่ไม่ใช่รัฐ ภายใต้แนวคิดกระบวนการจัดการปกครอง (Governance) เพื่อค้นหากระบวนการและกลไกในการสร้างความร่วมมือ ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. ควรสร้างความร่วมมือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย/แนวทาง/กลไกในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ โดยภาคีเครือข่ายหลักที่สำคัญประกอบด้วย (๑) สำนักงาน กสทช. (๒) หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น (๓) หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องระดับภูมิภาค เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด เป็นต้น (๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ (๕) สถาบันการศึกษา ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (๖) องค์กรภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการ เช่น สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (๗) แกนนำผู้พิการในพื้นที่ และ (๘) เครือข่ายจิตอาสา/อาสาสมัครต่าง ๆ

ภายใต้การดำเนินการร่วมกันของเครือข่ายนั้น สำนักงาน กสทช. จะเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ และเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักผ่านกระบวนการต่าง ๆ โดยเริ่มต้นจากการจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมมือกันในการกำหนดนโยบาย/แนวทาง/กลไกในส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ โดยสำนักงาน กสทช. ต้องเป็นแกนหลักในการสร้างระบบการสื่อสารที่ทันสมัยและสามารถเข้าถึงได้ทุกกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมเป็นเครือข่ายในการทำงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปรึกษาหารือ รวมถึงการเจรจาความร่วมมือระหว่างเครือข่าย ติดต่อกัน ประสานงานกัน

อย่างสม่ำเสมอระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ทั้งนี้ ช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับเครือข่าย นอกจากนี้ เครือข่ายที่เข้ามาดำเนินการร่วมกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน (ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งกระบวนการและกิจการการสื่อสารที่สำคัญระหว่างภาคีเครือข่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ นั้น จะต้องมีการจัดทำระบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่ายผ่านกลไกการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกในเครือข่ายมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้เครือข่ายสามารถเข้าถึงความรู้และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม กลไกที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การมีระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการที่สมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน รวมไปถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ฐานข้อมูลผู้พิการต่าง ๆ เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อีกทั้ง สำนักงาน กสทช. อาจจะต้องจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการจะไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าขาดความพร้อมของงบประมาณในการดำเนินการ

๕.๒ รูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) และชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม รวมถึงช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ

การสร้างความรู้ความตระหนักรู้ แบ่งได้เป็น ๒ มิติใหญ่ ๆ คือ ๑) การพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ และ ๒) การพัฒนาชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม และช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

มิติการพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ

สำนักงาน กสทช. ควรเริ่มต้นจากการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ ๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภายใต้การดำเนินงานของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอนโยบายและจัดทำแผนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์และจำเป็นสำหรับผู้พิการทุกประเภท ๒) กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสุขภาพ และมีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพของคนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะผู้พิการที่ทางสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้เล็งเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพ ๓) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ๔) กระทรวงแรงงาน ซึ่งมีกลุ่มแรงงานคนพิการและแรงงานผู้ด้อยโอกาส สำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (ส่วนกลาง) ทั้งนี้ การดำเนินงานของกระทรวงแรงงานมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้พิการตามกฎหมายกระทรวง ซึ่งจะมีข้อมูลการจ้างงานต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ เป็นต้น ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกัน

สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ เพื่อนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาพัฒนาเป็นชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท รวมถึงการจัดทำช่องทางการสื่อสารที่ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้

มิติการพัฒนาชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม และช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท

ในส่วนของพัฒนาชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม ตลอดจนช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ นั้น สำนักงาน กสทช. อาจสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีประสบการณ์ และความชำนาญในการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับผู้พิการ รวมถึงสมาคม มูลนิธิที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากองค์กรเหล่านี้เป็นหน่วยงานที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการดำเนินงานกับผู้พิการมาก่อน ดังนั้น หน่วยงานทั้ง ๒ ประเภท จึงเป็นหน่วยงานที่สามารถผลิตชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภทได้อย่างดี

๕.๓ การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

ในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ นั้น องค์กรไม่แสวงหากำไร องค์กรชุมชน สมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แกนนำชุมชน และเครือข่ายจิตอาสา หรืออาสาสมัครต่าง ๆ สามารถเป็นกลไกหลักในการสำรวจความต้องการข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) หรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ รวมถึงรูปแบบในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความสามารถในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารที่จัดเตรียมให้ผ่านการพูดคุย จัดเวที สนทนากลุ่มย่อยกับผู้พิการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นฐานในการพัฒนาข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการและตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้พิการได้มากที่สุด

ทั้งนี้ เมื่อสำนักงาน กสทช. ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์และจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการเรียบร้อยแล้ว สำนักงาน กสทช. อาจส่งผ่านข้อมูลต่าง ๆ ไปยังสถาบันการศึกษา หรือสมาคม มูลนิธิที่เกี่ยวข้องให้ร่วมผลิตชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท และมีการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมดังกล่าว หลังจากนั้น สำนักงาน กสทช. ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่เป้าหมายผ่านการดำเนินงานแบบร่วมมือกัน เช่น หน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาค หน่วยงานระดับท้องถิ่น สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ โดยกลุ่มหน่วยงานเหล่านี้สามารถทำหน้าที่ในการอบรมการใช้ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นให้แก่ผู้พิการในพื้นที่ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เป็นผู้พัฒนาชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ อาจจะต้องจัดอบรม/ให้ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แกนนำ หรือผู้แทนที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่อไปยังผู้พิการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในการเผยแพร่ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมนั้น ควรคำนึงถึงความเพียงพอ และทั่วถึงที่ผู้พิการจะได้รับความรู้และใช้ประโยชน์จากชุดการเรียนรู้ดังกล่าว

คำนำ

รายงานฉบับสมบูรณ์ฉบับนี้อยู่ภายใต้โครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ตามสัญญาเลขที่ B๖๓-๑-(๒)-๐๐๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

เนื้อหาในรายงานฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย บทที่ ๑ บทนำ บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง บทที่ ๓ วิธีการศึกษาวิจัย บทที่ ๔ การศึกษาทฤษฎี ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ และการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ บทที่ ๕ การศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ บทที่ ๖ ผลศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป บทที่ ๗ การเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก (Technology) บทที่ ๘ รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ และบทที่ ๙ สรุปผลการศึกษา

ในส่วนของการเรียนรู้สำหรับผู้พิการ ซึ่งถือเป็นผลผลิตหลักของโครงการฯ ประกอบด้วย ๑) Key-Box for The Blind นิทานอักษรเบรลล์ และนิทานเสียง สำหรับผู้พิการทางสายตา ๒) Utopia for The Gifted ที่นำเสนอผ่านทางช่อง YouTube สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน และ ๓) e-book ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถดาวน์โหลดได้จากลิงค์ <https://READ.BOOKCREATOR.COM/J59WXHD6KUFUTLOYJFRWMIIBZKO2/P5ULJLKUSQ-DAYBOCXFRXA> สำหรับผู้พิการทางร่างกาย ทั้งนี้ ชุดการเรียนรู้ทั้ง ๓ รูปแบบนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้พิการแต่ละประเภทสามารถพัฒนาทักษะการใช้ชุดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ไปฝึกอบรมให้กับผู้พิการแต่ละประเภท ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ

๑ กลุ่มจังหวัด ซึ่งผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้พิการที่เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ผู้พิการแต่ละประเภทมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับก่อนการฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการผลักดันให้มีการฝึกอบรมและเผยแพร่ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้พิการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะผู้พิการที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ผ่านการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงสรุปแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับสมบูรณ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงาน กสทช. หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ สมาคมและมูลนิธิผู้พิการแต่ละประเภท แกนนำผู้พิการแต่ละประเภท ตลอดจนประชาชนทั่วไปไม่มากนักน้อย

คณะผู้วิจัย

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร	ก
คำนำ.....	ป
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผลความจำเป็น.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	๓
๑.๓ ขอบเขตการศึกษา.....	๔
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗
๑.๕ ตัวชี้วัดผลผลิต.....	๘
๑.๖ ตัวชี้วัดผลลัพธ์.....	๙
บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
๒.๑. แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการและการพัฒนาคนพิการ	๑๐
๒.๒ คนพิการกับการเปิดรับสื่อ.....	๑๔
๒.๓ เทคโนโลยีเพื่อบริการคนพิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	๑๕
๒.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ	๑๖
๒.๕ กฎหมาย/ ประกาศภายใต้การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้พิการ	๒๔
๒.๖ แนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรม.....	๒๖
๒.๗ ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญในการประเมินผลและวิธีการประเมินผลการจัด การฝึกอบรม	๒๘
๒.๘ กรอบแนวคิด หรือรายละเอียดด้านเทคนิค	๓๐
บทที่ ๓ วิธีการศึกษาวิจัย	๓๒
๓.๑ การศึกษาภู ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ใน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของ ผู้พิการ โดยศึกษาอย่างน้อย ๕ ประเทศ โดยครอบคลุมผู้พิการทุกประเภท.....	๓๒
๓.๒ การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ.....	๓๓

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๓.๓	ศึกษาบทบาท การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการแนวทางการการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป	๓๓
๓.๔	การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป	๓๗
๓.๕	การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ	๔๐
๓.๖	จัดทำบทสรุป รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงสรุปแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการและเผยแพร่ต่อสาธารณชน	๔๒
๓.๗	แผนการดำเนินโครงการ	๔๓
๓.๘	ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินโครงการ	๕๓
บทที่ ๔ การศึกษากฎ ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ และการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ		
๔.๑	ข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	๕๘

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๔.๒ แนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ.....	๖๒
๔.๓ การถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศ.....	๙๑
๔.๔ การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการของประเทศไทย.....	๙๙
บทที่ ๕ การศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	๑๐๑
๕.๑ ผลการศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	๑๐๑
๕.๒ ผลการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่การดำเนินงานตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	๑๓๙
บทที่ ๖ ผลศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรม และปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป.....	๑๕๙
๖.๑ ผลการจัดประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม	๑๕๙
๖.๒ การสำรวจข้อมูลภาคสนาม โดยการศึกษาพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์.....	๒๐๑
๖.๓ ผลการประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญ.....	๒๕๗

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๗ การพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ.....	๒๖๖
๗.๑ สรุปผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ.....	๒๖๖
๗.๒ ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจจากการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ.....	๒๖๙
บทที่ ๘ รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ.....	๒๘๔
๘.๑ รูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร.....	๒๘๔
๘.๒ รูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) และชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม รวมถึงช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ.....	๒๘๘
บทที่ ๙ สรุปผลการศึกษา.....	๒๙๒
๙.๑ ผลการศึกษากฎ ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ และการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ.....	๒๙๓
๙.๒ การศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ.....	๒๙๖
๙.๓ ผลศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรม และปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป.....	๒๙๘
บรรณานุกรม.....	๓๐๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผลความจำเป็น

การเข้าถึงการสื่อสารวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ของผู้พิการ เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่น่าจะกล่าวได้ว่า ในอดีตผู้ประกอบการหรือผู้ผลิตรายการไม่ได้คำนึงถึง หรืออาจจะคำนึงถึงเป็นกลุ่มสุดท้าย อาจเป็นเพราะสื่อกระจายเสียงของไทยดำเนินการเชิงพาณิชย์เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ผู้ประกอบการคำนึงถึงผู้ชมทั่วไป มุ่งผลิตรายการตอบสนองคนทั่วไปเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจที่แปรผันตามจำนวนผู้ชมรายการ ทำให้ผู้พิการที่มีจำนวนน้อยมากเปรียบเทียบกับคนทั่วไปถูกละเลยและถูกละเมิดมาโดยตลอด

จากที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า สื่อวิทยุ-โทรทัศน์ถือเป็นเครื่องมือที่ให้ประโยชน์ต่อผู้บริโภคอย่างมากมาย หากผู้บริโภคสื่อ ซึ่งรวมถึงผู้พิการไม่สามารถเข้าถึงสื่อได้ วิเคราะห์ความถูกต้อง หรือความเหมาะสมจากสื่อวิทยุ – โทรทัศน์เป็น หรือมีส่วนร่วมกับสื่ออย่างเหมาะสม สื่อเหล่านี้ก็จะให้โทษอย่างมากมายเช่นกัน ซึ่งหากไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสื่อได้อย่างรู้เท่าทันแล้ว ก็อาจส่งผลกระทบต่อหรือผลร้ายต่าง ๆ ตามมา เช่น อาจมีพฤติกรรมก้าวร้าว ลอกเลียนแบบ ใช้คำพูดไม่สุภาพ ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา เป็นต้น และยิ่งไปกว่านั้น ในยุคแห่งการสื่อสารประชาชนสามารถรับสื่อได้หลากหลายช่องทาง การรู้เท่าทันสื่อจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้ประชาชน ผู้พิการมีความสามารถในการเลือกรับและใช้ประโยชน์ของข้อมูลข่าวสารด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้รู้เท่าทันสื่อ ตลอดจนมีความตระหนักในสิทธิ หน้าที่ในการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในสังคม

ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีนโยบาย กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องที่ส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐอย่างเท่าเทียมกันให้ประชาชนทุกกลุ่ม อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐^๑ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียกร้องให้มีการเพิ่มสิทธิ เสรีภาพ ใหม่ ๆ และความเสมอภาค อีกทั้ง สิทธิ เสรีภาพของบุคคลในการสื่อสาร สิทธิในการรับทราบข้อมูลข่าวสารและคำชี้แจงของรัฐบาล สิทธิในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น ในมาตรา ๓๙ ๔๐ และ ๔๑ โดยเฉพาะ ในมาตรา ๔๐ ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในระบบการสื่อสารมวลชนของประเทศอย่างมาก โดยกำหนดให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ และให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

โทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยการดำเนินการดังกล่าวต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ซึ่งแนวคิดดังกล่าวยังคงมีผลต่อเนื่อง แม้ประเทศไทยจะมีรัฐธรรมนูญใหม่ หลังจากนั้นแล้วอีก ๒ ฉบับ

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐^๒ เป็นกฎหมายที่รองรับ “สิทธิได้รู้” ของประชาชน โดยได้กำหนดสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและได้กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนไปพร้อมกัน โดยมีแนวคิดหลักการเพื่อ ๑) ให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ โดยกำหนดข้อยกเว้นให้ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใส อันเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย ๒) รองรับสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา สิทธิในการตรวจสอบข้อมูล สิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ นอกจากข้อมูลที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ สิทธิในการขอรับสำเนาหรือขอให้รับรองสำเนาถูกต้อง สิทธิในการขอดูหรือขอให้แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากหน่วยงานของรัฐ สิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของตนภายในเวลาที่กำหนด สิทธิในการร้องเรียน และสิทธิในการอุทธรณ์ ๓) ข้อมูลข่าวสารของราชการเกือบทั้งหมดหรือส่วนใหญ่จะต้องสามารถเปิดเผยได้ภายใต้หลักการที่ว่า “เปิดเผยเป็นหลักปกปิดเป็นข้อยกเว้น” โดยข้อยกเว้นจะมีได้เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายกำหนดว่าไม่ต้องเปิดเผยเท่านั้น

อีกทั้ง พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๒๗ (๑๓) กำหนดให้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม และส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมให้เข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเสมอภาค

อย่างไรก็ตาม เมื่อหันกลับมาพิจารณาถึงประชาชนบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้พิการจะเห็นได้ว่า มีผู้พิการจำนวนไม่น้อยที่ขาดความตระหนักรู้และยังไม่เข้าใจในสิทธิที่ตนเองพึงมี ทั้งตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับ

^๒ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. คู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ. กรุงเทพฯ : ศรีเมือง การพิมพ์, ๒๕๔๘.

ดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมถึงสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ความรู้ความเข้าใจของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเอง หรือการสื่อสารของหน่วยงานภาครัฐ ฯลฯ

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือสำนักงาน กสทช. ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ของไทย โดยการจัดสรรทรัพยากรคลื่นความถี่ ซึ่งเป็นทรัพยากรของชาติให้เกิดประโยชน์กับคนไทยทุกคน รวมทั้งผู้พิการทุกประเภท ในฐานะประชาชนไทยด้วย ได้ศึกษาวิจัยการเข้าถึงสื่อของผู้พิการ พบว่า มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ตามกรอบอำนาจหน้าที่ของ กสทช. กฎหมาย และแผนแม่บท เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ ให้ผู้พิการได้มีโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสื่อกระจายเสียงอย่างเท่าเทียมกับคนทั่วไป โดยเปิดโอกาสให้ผู้พิการประเภทต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านกิจการกระจายเสียง และโทรทัศน์มากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้พิการเป็นผู้ผลิตรายการ หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตรายการโทรทัศน์ทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง ทั้งในรายการที่เผยแพร่ไปยังคนทั่วไปและในรายการที่ผลิตขึ้นมาเฉพาะเพื่อเป็นสื่อทางเลือกให้ผู้พิการ โดยรายการจะนำเสนอเนื้อหาและรูปแบบ ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนผู้พิการของตน โดยสำนักงาน กสทช. ต้องสนับสนุนองค์ความรู้ทั้ง ในระบบและนอกระบบสถาบันการศึกษา สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา สนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งงบประมาณ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี รวมทั้งจัดสรรคลื่นความถี่ หรือช่วงเวลาในสื่อที่เหมาะสมกับ ความพิการและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนผู้พิการประเภทนั้น และจัดอบรมการเข้าถึงสื่อ และการรู้เท่าทันสื่อให้แก่นำผู้พิการประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศ อันจะนำไปสู่ Inclusive Society หรือ สังคมแห่งการอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในที่สุดต่อไป

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและแผนแม่บท และขยายแนวคิดในเรื่องการรู้เท่าทันสื่อ และร่วมกันสร้างสังคมที่เท่าเทียมปราศจากการเลือกปฏิบัติ และสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข บนความแตกต่าง การนับถือกันและกันในฐานะเพื่อนมนุษย์ คณะผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการดำเนิน โครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการมีความรู้ ความเข้าใจ ในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสื่อได้อย่างรู้เท่าทัน และ เพื่อให้ผู้พิการตระหนักในสิทธิของตนเอง สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านกิจการโทรทัศน์ ได้อย่างเท่าเทียมต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารใน

กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ

๑.๒.๒ เพื่อถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ทั้งในมิติการปรับปรุง ข้อกำหนด ระเบียบที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และการสร้างความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสารฯ รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาบทบาท การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงแนวทางการให้ การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้ พิการ ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

๑.๒.๔ เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของ ผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

๑.๒.๕ เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริม การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

๑.๓ ขอบเขตการศึกษา

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยโครงการโครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ มีขอบเขต ด้านเนื้อหา ดังนี้

๑. ข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของประเทศไทย และกรณีศึกษาของ ต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวก ให้แก่ผู้พิการ เช่น พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ เป็นต้น

๒. บทบาทหน้าที่ การดำเนินงานและการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ทั้งในประเทศไทยและกรณีศึกษาของต่างประเทศ โดยครอบคลุมกลุ่มผู้พิการทั้งหมด ประกอบด้วย ๑) ผู้พิการทางสายตา ๒) ผู้พิการทางการได้ยิน ๓) กลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๔) กลุ่มผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ๕) กลุ่มผู้พิการทางสติปัญญา ๖) กลุ่มผู้พิการมากกว่า ๑ ประเภท ๗) กลุ่มออทิสติก ๘) กลุ่มผู้พิการทางการเรียนรู้

๓. องค์ความรู้ที่จำเป็น รวมถึงสิทธิสำหรับการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ อาทิ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ สิทธิผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นต้น

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยโครงการโครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ มีระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ๑๕ เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๕

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาวิจัยโครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ คณะผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในการสำรวจภาคสนาม การสนทนากลุ่ม และการฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มผู้พิการ ดังนี้

พื้นที่	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนกลุ่มเป้าหมายในการสนทนากลุ่ม (คน)	จำนวนกลุ่มเป้าหมายในการสำรวจข้อมูลภาคสนาม (คน)	จำนวนกลุ่มเป้าหมายในการฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ (คน)
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	ผู้พิการทางสายตา	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางการได้ยิน	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางร่างกาย	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	รวม	๔๕ คน	๖๐๐ คน	๒๒๕ คน
ภาคกลาง	ผู้พิการทางสายตา	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางการได้ยิน	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางร่างกาย	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	รวม	๔๕ คน	๖๐๐ คน	๒๒๕ คน
ภาคใต้	ผู้พิการทางสายตา	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางการได้ยิน	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางร่างกาย	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	รวม	๔๕ คน	๖๐๐ คน	๒๒๕ คน
ภาคตะวันตก	ผู้พิการทางสายตา	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางการได้ยิน	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางร่างกาย	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	รวม	๔๕ คน	๖๐๐ คน	๒๒๕ คน
ภาคตะวันออก	ผู้พิการทางสายตา	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางการได้ยิน	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางร่างกาย	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	รวม	๔๕ คน	๖๐๐ คน	๒๒๕ คน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ผู้พิการทางสายตา	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางการได้ยิน	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางร่างกาย	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	รวม	๔๕ คน	๖๐๐ คน	๒๒๕ คน
ภาคเหนือ	ผู้พิการทางสายตา	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางการได้ยิน	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	ผู้พิการทางร่างกาย	๑๕ คน	๒๐๐ คน	๗๕ คน
	รวม	๔๕ คน	๖๐๐ คน	๒๒๕ คน

ทั้งนี้ จากข้อมูลประมวลผลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการ กรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ (๒๕๖๒) พบว่า จำนวนคนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ มีทั้งหมด ๒,๐๔๘,๓๖๖ คน (ร้อยละ ๓.๐๘ ของประชากรทั้งประเทศ) ซึ่งเมื่อแบ่งตามประเภทของคนพิการ จะพบว่า มีกลุ่มประเภทความพิการทั้งหมด ๘ ประเภท ประกอบด้วย ๑) ความพิการทางการเคลื่อนไหวร่างกาย จำนวน ๑,๐๑๖,๗๗๕ คน (ร้อยละ ๔๙.๖๐) ๒) ความพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย จำนวน ๓๘๕,๐๘๗ คน (ร้อยละ ๑๘.๘๐) ๓) ความพิการทางการเห็น จำนวน ๑๙๒,๐๑๙ คน (ร้อยละ ๙.๓๗) ๔) ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน ๑๕๘,๖๒๕ คน (ร้อยละ ๗.๗๔) ๕) ความพิการทางสติปัญญา จำนวน ๑๔๐,๐๕๙ คน (ร้อยละ ๖.๘๔) ๖) ความพิการมากกว่า ๑ ประเภท จำนวน ๑๒๔,๐๑๗ คน (ร้อยละ ๖.๐๕) ๗) ความพิการทางออทิสติก จำนวน ๑๔,๘๔๑ คน (ร้อยละ ๐.๗๒) และ ๘) ความพิการทางการเรียนรู้ จำนวน ๑๒,๑๐๘ คน (ร้อยละ ๐.๖๗) นอกจากนี้ เป็นข้อมูลที่รอการยืนยัน จำนวน ๕,๕๓๕ คน (ร้อยละ ๐.๒๗)

ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อมูลประเภทความพิการทั้งหมด พบว่า กลุ่มประเภทความพิการที่มากที่สุด ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ๑) ความพิการทางการเคลื่อนไหวร่างกาย จำนวน ๑,๐๑๖,๗๗๕ คน (ร้อยละ ๔๙.๖๐) ๒) ความพิการทางการได้ยิน หรือการสื่อความหมาย จำนวน ๓๘๕,๐๘๗ คน (ร้อยละ ๑๘.๘๐) และ ๓) ความพิการทางการเห็น จำนวน ๑๙๒,๐๑๙ คน (ร้อยละ ๙.๓๗) ดังนั้น ในการวิจัยนี้คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการคัดเลือกกลุ่มคนพิการที่อยู่ในกลุ่มประเภทความพิการที่มีจำนวนมากที่สุด ๓ ลำดับแรก ดังที่ระบุข้างต้น

การเลือกจังหวัดจะดำเนินการหลังจากที่คณะผู้วิจัยประสานกับความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิและประสานเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้ได้กลุ่มเป้าหมายที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๔.๑ สำนักงาน กสทช. ได้รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงได้แนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

๑.๔.๒ สำนักงาน กสทช. ผู้พิการ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีหรือสิ่งอำนวยความสะดวก (Technology) เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้พิการทั้ง ๓ ประเภท โดยมีการเผยแพร่ผ่านสื่อทั้ง Online และ Offline พร้อมทั้งได้คู่มือการใช้

สำหรับการพัฒนาผู้พิการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้พิการในการตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

๑.๔.๓ แก่นนำผู้พิการได้รับความรู้ และสามารถส่งเสริมให้ผู้พิการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

๑.๔.๔ ผู้พิการมีความตื่นตัว เข้มแข็ง รู้จักปกป้องตนเอง สามารถเข้าถึง เข้าใจ และใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ผ่านกระบวนการรู้เท่าทันสื่อและการณรงค์ทางสังคม

๑.๔.๕ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดให้มีบริการสำหรับผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

๑.๕ ตัวชี้วัดผลผลิต

๑.๕.๑ มีรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๕.๒ มีแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

๑.๕.๓ มีชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก (Technology) เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารสำหรับการพัฒนาผู้พิการและแก่นนำผู้พิการ ในแต่ละประเภท เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสื่อได้อย่างรู้เท่าทัน

๑.๕.๔ มีช่องทางการสื่อสารความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารจากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ทั้งในรูปแบบ Offline และ Online

๑.๕.๕ ผู้พิการจำนวนตามเป้าหมายได้รับการฝึกอบรมชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร และชุดการเรียนรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

๑.๖ ตัวชี้วัดผลลัพธ์

๑.๖.๑ ร้อยละ ๗๐ ของผู้พิการมีความตื่นตัว เข้มแข็ง รู้จักปกป้องตนเอง สามารถเข้าถึง เข้าใจ และใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ผ่านกระบวนการรู้เท่าทันสื่อและการรณรงค์ทางสังคม

๑.๖.๒ ร้อยละ ๗๐ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตระหนักและให้ความสำคัญกับการจัดให้มีบริการสำหรับผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

บทที่ ๒

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๒.๑. แนวคิดเกี่ยวกับคนพิการและการพัฒนาคนพิการ

คนพิการ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติ หรือบกพร่องของร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ซึ่งความผิดปกตินี้อาจรุนแรงส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจได้ ประเภทของคนพิการ ได้มีการกำหนดประเภทและคำจำกัดความการพิการไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งคณะกรรมการร่วมของ องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือยูนิเซฟ (UNICEF) กับองค์การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ระหว่างประเทศได้กำหนดประเภทของเด็กพิการ ได้แก่ ตาบอด มองเห็นได้อย่างเลือนราง หรือบางส่วน มีความบกพร่องทางการได้ยิน ปัญญาอ่อน มีความพิการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ซึ่งเกิดจากความพิการ ทางสมอง ความพิการทางแขน ขา และลำตัว มีความบกพร่องทางการพูดและการใช้ภาษา มีปัญหาทั้ง ด้านการเรียนรู้เฉพาะด้าน (Learning Disabilities) มีปัญหาทางพฤติกรรมต่าง ๆ เรียนหนังสือได้ช้า ปัญหาความพิการซ้ำซ้อน ซึ่งชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (๒๕๔๔) ได้แบ่งกลุ่มคนพิการเป็นกลุ่มย่อยต่าง ๆ ดังนี้

๑. กลุ่มที่มีความบกพร่องทางสมอง (Mentally Retarded) หมายถึง ความเฉื่อยชา คิดช้า มีปัญหาทางด้านสมอง ปัญญาอ่อน สามารถแบ่งออกเป็นหลายระดับ แต่สำหรับระดับที่สามารถเรียนได้มี ๓ ระดับ คือ

- กลุ่มเรียนช้า (Slow Learner) จะมีระดับสติปัญญา (Intellectual Quotient) หรือ I.Q. ระหว่าง ๗๐ - ๙๐ กลุ่มที่สามารถเรียนรู้อยู่ในโรงเรียนปกติได้ แต่การรับรู้ทางการศึกษาจะช้ากว่า คนปกติต้องใช้เวลามาก จึงจะสามารถเรียนได้เช่นเดียวกับคนปกติ

- กลุ่มปัญญาอ่อนพอเรียนได้ (Educable Retarded) หรือปัญญาอ่อนเล็กน้อย จะมีระดับ I.Q. ปกติได้ แต่การรับรู้ทางการศึกษาจะช้ากว่าปกติต้องใช้เวลามาก จึงจะสามารถเรียนได้ เช่นเดียวกับคนปกติ

- กลุ่มปัญญาอ่อนพอฝึกได้ (Trainable Retarded) จัดอยู่ในปัญญาอ่อนขั้นปานกลาง กลุ่มนี้จะมีระดับ I.Q. อยู่ที่ ๓๕ - ๔๙ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ (Specialist) คือ ครูพิเศษ ที่มีความเข้าใจและต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของแพทย์

๒. กลุ่มที่มีปัญหาทางการเรียน หรือไม่มีสมรรถภาพทางเรียน (Learning Disabled) กลุ่มนี้สามารถเรียนได้แต่อาจจะช้ากว่าปกติต้องอาศัยจิตวิทยาเข้าช่วยเหลือ

๓. กลุ่มที่มีร่างกายไม่ปกติ (Orthopedically Handicapped) เช่น พิการปาก มือ เท้า หรืออวัยวะส่วนอื่น แต่สติปัญญาปกติ ประเภทนี้จะมีสิ่งชดเชย เช่น ไม่มีมือก็จะใช้ปากหรือเท้าแทน อยู่ที่มีการฝึกฝน เช่น ต้องจัดให้มีโรงเรียนโดยเฉพาะ

๔. กลุ่มคนที่มีอารมณ์ไม่ปกติ (Emotionally Disturbed) เช่น มีอารมณ์รุนแรง ชี้โมโห ใจน้อย หงุดหงิดง่าย เป็นกลุ่มที่มีมาก แม้แต่โรงเรียนปกติอาจเกิดจากสุขภาพไม่ดีมีโรคประจำตัว บางคนมีปัญหาครอบครัว พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแล ต้องช่วยเหลือตนเอง ไม่มีที่ปรึกษา ครอบครัวแตกแยก ทะเลาะเบาะแว้ง ปัญหาเหล่านี้จะมาตกที่โรงเรียน ถ้ามองข้ามไปจะกลายเป็นปัญหาใหญ่ตามมา ซึ่งภายหลังจะแก้ไขลำบาก ต้องพยายามสังเกตและใช้จิตวิทยาพยายามดึงส่วนดีที่มีอยู่ออกมา เช่น พยายามชักจูงความสนใจในด้านงานศิลปะจะช่วยให้สามารถปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

๕. กลุ่มคนพิการทางตา (Blind) กลุ่มนี้ต้องมีโรงเรียนโดยเฉพาะการเรียนการสอน ต้องใช้ประสาทสัมผัส เช่น ใช้มือสัมผัส ใช้กลิ่นเป็นการแบ่งแยก สามารถแบ่งระดับออกเป็น

๕.๑ ตาบอด หมายถึง คนที่มองไม่เห็น หรืออาจมองเห็นบ้างแต่ไม่มาก ไม่สามารถใช้สายตาข้างที่ดีที่สุด หลังจากการปรับสภาพแล้วให้เป็นประโยชน์ในการเรียนได้ การเรียนการสอนต้องใช้วิธีการสอนสำหรับคนตาบอดโดยเฉพาะ

๕.๒ ตาบอดบางส่วน หมายถึง คนที่มีความบกพร่องทางสายตา สายตาไม่ปกติ สามารถมองเห็นได้บ้าง อาจมีปัญหาการเรียนรู้อาจใช้วิธีการเรียนการสอนสำหรับเด็กปกติ

๖. กลุ่มคนหูหนวก (Deaf) หรือมีความบกพร่องทางการได้ยิน กลุ่มนี้เป็นเช่นเดียวกับ คนพิการทางตาต้องมีโรงเรียนเฉพาะ และด้วยเหตุที่ไม่ได้ยินอาจทำให้อารมณ์หงุดหงิดได้ง่าย สามารถแบ่งออกได้ ดังนี้

๖.๑ คนหูหนวก (Deaf) หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ ๙๐ เดซิเบลขึ้นไป ซึ่งหากเทียบกับคนปกติที่สามารถได้ยินที่ระดับ ๐ - ๒๕ เดซิเบล กลุ่มนี้อาจรับรู้เสียงบางอย่าง จากการสั่นสะเทือน หากสูญเสียการได้ยินระดับนี้มาตั้งแต่กำเนิดจะไม่สามารถพูดได้ จึงต้องมีการเรียนภาษามือเพื่อใช้ในการสื่อสาร

๖.๒ คนหูตึง (Hard of Hearing) หมายถึง คนที่สามารถได้ยินทั้งโดยใช้ เครื่องช่วยฟังหรือไม่ใช้ สามารถแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

(๑) หูตึงน้อย - ตึงปานกลาง (๒๐ - ๕๕ เดซิเบล) ประเภทนี้สามารถ พัฒนาการพูดได้โดยวิธีธรรมชาติ

(๒) หูตึงมาก (๕๖ - ๗๐ เดซิเบล) สามารถพูดได้แต่ช้า พูดได้น้อย และพูดไม่ชัด ถ้ามีการจัดการเรียนการสอนร่วมกับคนปกติจะมีปัญหาภายหลัง

(๓) หูตึงอย่างรุนแรง (๗๑-๙๑ เดซิเบล) หมายถึง คนที่สูญเสียการได้ยิน ต้องตะโกน หรือใช้เครื่องขยายเสียงจึงได้ยิน

(๔) ทูหนวก (๙๑ เดซิเบลขึ้นไป) หมายถึง คนแม่ใช้เครื่องขยายเสียงแล้ว ยังไม่เข้าใจเพราะสูญเสียการได้ยิน จึงเรียกคนประเภทนี้ว่า คนหูหนวก

เทอดศักดิ์ เดชคง (๒๕๔๓) ได้กล่าวเน้นว่า ความพิการทางกายไม่ใช่ความพิการทางใจ และความพิการเป็นสิ่งที่เลือกไม่ได้ แต่สิ่งที่เลือกได้ หรือสังคมเลือกให้คนพิการได้ คือ การเรียนรู้ การนำศักยภาพที่พวกเขาเหล่านั้นมีนำมาใช้ประโยชน์มากที่สุด การเลี้ยงดูที่เน้นการพึ่งตนเองเหมือนกับคนทั่วไป จะช่วยให้คนพิการพัฒนาการใช้ชีวิตรูปแบบอื่น ๆ แทนส่วนที่ขาดหายไป เช่น การใช้เท้าเขียน หรือวาดรูป หรือเย็บปักถักร้อย เป็นต้น นายแพทย์เทอดศักดิ์แนะนำว่า กำลังใจและความเข้าใจที่คนปกติรอบข้าง คนพิการ ไม่ว่าจะพ่อแม่ ครู หรือเพื่อนร่วมชั้นให้แก่เด็กพิการเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการเสริมความมั่นใจ ในการพยายามดึงศักยภาพที่พวกเขามีอยู่ออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง หรือลดความรู้สึกมีปมด้อยไร้คุณค่าของพวกเขา และที่สำคัญคือป้องกัน ผู้พิการทางกายไม่ให้เกิดความพิการทางใจซ้ำซ้อนอีก

ในประเทศไทยคนพิการในไทยมักถูกแยกออกจากสังคมคนปกติเสมอ นางลักษณ์ วิรัชชัย (๒๕๔๕) ได้กล่าวถึงการพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ ดังนี้

๑. ยุคบุกเบิก ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้มีการจัดการศึกษาพิเศษให้เด็กพิการไทยเป็นครั้งแรก โดย มิสเจนีวีฟ คอลฟิลด์ สุภาพสตรีชาวอเมริกัน ซึ่งจัดตั้งเป็นโรงเรียนสอนคนตาบอด ภายใต้การอุปการะของมูลนิธิช่วยคนพิการแห่งประเทศไทย ทำให้รัฐบาลและคนไทยตื่นตัวและตระหนัก ถึงการศึกษาและการช่วยเหลือคนพิการมากขึ้น

๒. ยุคกลาง ช่วงก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งของรัฐและเอกชน เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของโรงเรียนพิเศษเฉพาะทาง ซึ่งแยกเด็กพิการออกจากสังคมภายนอก

๓. ยุคปัจจุบัน ช่วงหลัง พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้มีการคำนึงถึงและเตรียมความพร้อมของคนพิการ เผชิญชีวิตภายนอก ดังนั้น จึงมีการจัดการเรียนแบบเรียนร่วมให้เด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติใน โรงเรียนสามัญ โดยได้รับการช่วยเหลือโครงการสอนเพิ่มเป็นพิเศษจากครูที่ผ่านการฝึกอบรมเฉพาะทาง มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย (๒๕๕๖) ได้สังเคราะห์งานวิจัยแบบวิเคราะห์ผลการวิจัยทั้งหมด ได้ข้อค้นพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องมีการดำเนินการ ๑๓ ประเด็นที่สำคัญ คือ

๑) การสร้างสังคมบูรณาการ (Inclusive Society) เพื่อทุกคนในสังคม รวมถึงคนพิการ เป็นทิศทางหลักที่ต้องยึดไว้เป็นกรอบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๒) คนพิการยังต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิของคนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการสาธารณะของหน่วยงานรัฐ การส่งเสริมคนพิการให้สามารถ เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ รวมถึง ผู้ดูแลคนพิการจึงยังคงควรเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง

๓) เพื่อสร้างหลักประกันให้คนพิการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานจะต้องจัดให้คนพิการเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้จากผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์ และเครื่องช่วยความพิการ รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกเพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร

๔) สิ่งที่คนพิการต้องการ คือ โอกาสในการทำงาน การศึกษา และการเข้าถึงบริการ สาธารณะต่าง ๆ เช่นเดียวกับคนปกติ ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐต้องลงทุน เพราะหากทำได้คนพิการจะไม่เป็นภาระ แก่สังคม แต่จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถสร้างผลผลิตให้กับประเทศได้ด้วย

๕) คนพิการหญิงทางสติปัญญา มักจะตกเป็นเหยื่อของการถูกละเมิดทางเพศจึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยการให้ความรู้ผู้ปกครองและจัดตั้งกลไกเฝ้าระวังและป้องกันการแสวงหา ประโยชน์ การใช้ความรุนแรงและการล่วงละเมิดต่อคนพิการ

๖) รัฐ และองค์กรด้านคนพิการต้องร่วมมือกันจัดให้มีหน่วยงานในระดับพื้นที่ ในการให้บริการและให้คำปรึกษา เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมายและตอบสนองความจำเป็น ของคนพิการแต่ละประเภท

๗) ภาครัฐต้องปรับปรุงกลไกด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๘) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการในพื้นที่ มิใช่มีบทบาทเพียงการจ่ายเบี้ยยังชีพให้คนพิการเท่านั้น

๙) ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านคนพิการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมและ สนับสนุนให้มีการรวมตัว จัดตั้ง และสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการทุกประเภททั้งในระดับ จังหวัดและท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากร โดยเฉพาะด้านการเงินและวิชาการแก่องค์กร ด้านคนพิการให้สามารถบริหารจัดการ รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายมีบทบาท เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการในทุกระดับและทุกมิติในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

๑๐) การสร้างเสริมเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อความพิการและคนพิการ โดยการสร้างเสริม ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักรู้เกี่ยวกับศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ศักยภาพ และการดำรงชีวิต อิสระ สิทธิและหน้าที่ของคนพิการยังเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานภาครัฐและ ภาคเอกชนจึงควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมในการสร้างเสริมเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อความพิการ คนพิการ ผู้ดูแล ผู้ช่วยคนพิการ และครอบครัว มิฉะนั้นคนพิการจะถูกเลือกปฏิบัติ

๑๑) มีคนพิการเป็นจำนวนมากที่ดิ้นรนต่อสู้และพัฒนาขีดความสามารถในการทำงาน เชิงเทคนิคบางอย่างและทำงานบางประเภทในสำนักงานได้ดีกว่าคนธรรมดาเสียอีก อย่างเช่น เป็นผู้รับ โทรศัพท์ เป็นพนักงานถอดเทปบันทึกเสียง เป็นช่างคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ซึ่งหน่วยราชการกระทรวงต่าง ๆ ควรรับคนพิการเหล่านี้เข้ามาทำงานให้เป็นแบบอย่างแก่ภาคธุรกิจ

๑๒) การช่วยเหลือคนพิการเชิงสงเคราะห์ โดยการจ่ายเบี้ยยังชีพเดือนละ ๕๐๐ บาท นอกจากไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพแล้ว ยังเป็นการสงเคราะห์ที่ทำให้คนพิการไร้ศักดิ์ศรี และเป็นการทำลาย

ศักยภาพของคนพิการ การส่งเสริมคนพิการที่จะทำให้คนพิการมีศักดิ์ศรี คือ การส่งเสริมแผนการออมของคนพิการ

๑๓) งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบแผนการออมเงินของคนพิการ (Disability Saving Plan)” ทำให้เกิดการตกผลึกทางความคิดว่า การทำให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างมีศักดิ์ศรี มีหลักประกันในการดำรงชีพในยามชราเช่นเดียวกับคนชรา และแรงงานนอกระบบที่ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ

ทั้งนี้ ในโครงการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาครอบคลุมกลุ่มผู้พิการทั้งหมด ประกอบด้วย ประกอบด้วย ๑) ผู้พิการทางสายตา ๒) ผู้พิการทางการได้ยิน ๓) กลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๔) กลุ่มผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ๕) กลุ่มผู้พิการทางสติปัญญา ๖) กลุ่มผู้พิการมากกว่า ๑ ประเภท ๗) กลุ่มออทิสติก ๘) กลุ่มผู้พิการทางการเรียนรู้ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลหมายเหตุระเบียบ และแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ แต่ในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ คณะผู้วิจัยเจาะจงกลุ่มผู้พิการ ๓ กลุ่ม คือ ๑) กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒) กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และ ๓) กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ๓ อันดับแรก ในประเทศไทย

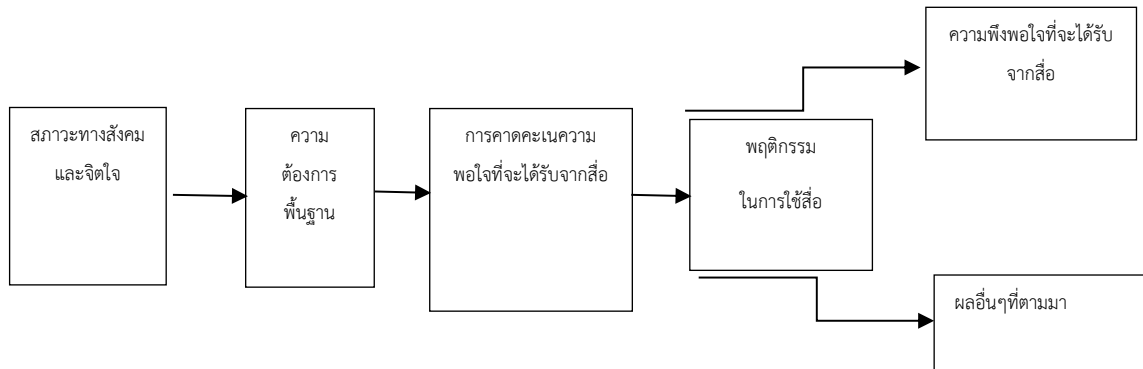
๒.๒ คนพิการกับการเปิดรับสื่อ

คนพิการกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ จะเน้นที่ความสำคัญของคนพิการ ซึ่งเป็นผู้รับสารในฐานะที่เป็นปัจจัยหลักในการที่จะตัดสินใจเลือกใช้ประเภทของสื่อ และเนื้อหาของสารที่สามารถสนองต่อความต้องการของบุคคล จนนำไปสู่ความพึงพอใจแก่ผู้รับสาร จากการใช้สื่อและการเปิดรับต่อสารนั้น ๆ และอาจกลายเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการหล่อหลอมพฤติกรรมต่อการเปิดรับรายการประเภทเดียวกันในครั้งต่อไป (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, ๒๕๒๘)

การใช้สื่อเพื่อช่วยตอบสนองความพึงพอใจของคนพิการจึงเป็นการเปลี่ยนแนวการศึกษาที่ให้ความสนใจกับบทบาทความสำคัญของผู้ส่งสารนำมาวิเคราะห์หาความต้องการของผู้ใช้สื่อ โดยนำเอาปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่ในกระบวนการทางสังคมและจิตวิทยาของผู้ใช้เข้ามาช่วยอธิบายถึงพฤติกรรมในการบริโภคสื่อว่า นอกจากความต้องการขั้นพื้นฐาน ๕ อย่างของมนุษย์ ตามที่มาสโลว์ (Maslow) ได้กล่าวไว้ ดังนี้ คือ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรัก ความต้องการความนับถือ และความต้องการความสำเร็จในชีวิต ซึ่งมนุษย์ยังมีความต้องการอยากจะเรียนรู้เพื่อแสวงหาระเบียบ และความเข้าใจเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมรอบตัว ความต้องการที่จะรู้ที่นับเป็นแรงผลักดันสำคัญที่มนุษย์ได้มาจากการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งเท่ากับเป็นการยอมรับว่า มนุษย์เราตั้งใจที่จะแสวงหาข่าวสารจากสื่อมวลชน ไม่ใช่เป็นเพราะอิทธิพลจากสื่อแต่เพียงด้านเดียวดังที่เคยคิดกัน และลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งในทฤษฎีนี้ คือ เป็นการศึกษาที่หาความสำคัญกับบทบาทและตัวบุคคล

ในอันที่จะเลือกเปิดรับสารมากกว่า โดยพิจารณาถึงแบบแผนพฤติกรรมในการเปิดรับสารก่อนที่จะไปดูเกี่ยวกับผลที่เกิดจากการเปิดรับเนื้อหาสารเหล่านั้นต่อไป

Katz, Blumler และ Gurevitch (๑๙๗๔) ได้สร้างแบบจำลองเพื่ออธิบายการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ ดังนี้

รูปภาพที่ ๑ แบบจำลองเพื่ออธิบายการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ

(Katz, Blumler and Gurevitch, ๑๙๗๔)

Katz, Blumler และ Gurevitch (๑๙๗๔) ได้อธิบายว่า สภาวะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกันย่อมมีส่วนสำคัญที่ทำให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันทำให้แต่ละคนคาดคะเนว่า สื่อแต่ละประเภทจะสนองความพึงพอใจได้ต่างกันออกไปด้วย ดังนั้น ลักษณะของการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันก็就会有ความแตกต่างกันไป และในขั้นสุดท้าย คือ ความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อก็จะต่างกันออกไปอีกด้วย

๒.๓ เทคโนโลยีเพื่อบริการคนพิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ปัจจุบันหลายประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย แคนาดา กลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป เป็นต้น ให้ความสำคัญกับการให้บริการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารแก่ผู้พิการ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและเสมอภาคในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนควรจะได้รับบริการอย่างทั่วถึง สำหรับประเทศไทยเองได้มีการจัดทำเทคโนโลยีเพื่อบริการคนพิการอยู่หลายรูปแบบ^๓ ดังนี้

^๓ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทาง การจัดทำล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพสำหรับการให้บริการโทรทัศน์ ตาม ประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและ

๓.๑ เสียงบรรยายภาพ คือ เสียงบรรยายที่เพิ่มเติมเข้าไป เพื่อบรรยายรายละเอียดที่สำคัญของภาพ ซึ่งไม่อาจเข้าใจได้ด้วยการใช้บทบรรยายเดิมเท่านั้น โดยจะเพิ่มการบรรยายด้วยเสียงเฉพาะในช่วงที่ไม่มีภาพ เช่น การแสดงออกทางสีหน้า การเคลื่อนย้ายวัตถุ ลักษณะบรรยากาศโดยรอบ เป็นต้น ทั้งนี้ เสียงบรรยายภาพเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้คนพิการทางการมองเห็น หรือมีปัญหาทางด้านกรรมการมองเห็น สามารถเข้าถึงสื่อที่ประกอบด้วยภาพและเสียงต่าง ๆ ได้ เช่น รายการทางโทรทัศน์และภาพยนตร์ (โรงภาพยนตร์ หรือในแผ่น DVD) เป็นต้น ซึ่งเทคโนโลยีนี้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกใช้บริการได้จากเครื่องรับโทรทัศน์ของตนเอง

๓.๒ คำบรรยายแทนเสียง คือ ข้อความที่บรรยายในช่วงเวลาเดียวกับเสียงบรรยาย ซึ่งเป็นเสียงบทสนทนา บทพากย์ และเสียงอื่น เช่น เสียงรอบข้าง ดนตรีประกอบ เพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาสื่อชิ้นนั้น ได้แก่ คำบรรยาย บทสนทนา และคำบรรยายเสียงประกอบอื่น เช่น เสียงดนตรี เสียงหัวเราะ ฯลฯ ดังนั้น คำบรรยายแทนเสียง จึงมีความแตกต่างกับคำแปลบทสนทนา (Subtitle) หรือตัวอักษรวิ่ง ซึ่งแต่ละประเทศอาจมีการกำหนดมาตรฐานที่แตกต่างกันในการทำคำบรรยายแทนเสียง และใช้สัญลักษณ์ที่แตกต่างกัน เช่น (...) หรือ [...] หรือใช้สีที่แตกต่างกันในการจำแนกเสียงประเภทต่าง ๆ โดยคำบรรยายแทนเสียง จะต้องชัดเจนและไม่กีดขวาง การมองเห็นภาพ การออกอากาศด้วยระบบดิจิทัล (Digital TV) สามารถทำให้คำบรรยายแทนเสียง เปิด - ปิดได้ ส่วนระบบแอนะล็อก (Analog TV) คำบรรยายแทนเสียง จะถูกผนวกเข้าเป็นเนื้อเดียวกับภาพ เทคโนโลยีคำบรรยายแทนเสียงเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้คนพิการทางการได้ยินสามารถเข้าถึงข้อมูลทางโทรทัศน์ได้เพิ่มขึ้นจากการใช้เทคโนโลยี Subtitle และช่วยเพิ่มอรรถรสในการรับชมรายการโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ เนื่องจากมีการบรรยายเพิ่มเติมถึงเสียงบรรยากาศที่เกิดขึ้น นอกจากการบรรยายบทสนทนาเพียงอย่างเดียว

๓.๓ การบรรยายด้วยภาษามือ (Sign Language) คือ การใช้ภาษามือในช่วงเวลาประสานระหว่างเวลากับข้อมูลเสียง ซึ่งเป็นเสียงบทสนทนาและเสียงอื่น เพื่อให้เข้าใจถึงเนื้อหาสื่อชิ้นนั้น ได้แก่ คำบรรยายบทสนทนาและคำบรรยายเสียงประกอบอื่น เช่น เสียงดนตรี เสียงหัวเราะ ฯลฯ คำบรรยายแทนเสียง จะต้องชัดเจนและไม่กีดขวางการมองเห็นภาพ เทคโนโลยี Sign Language หรือภาษามือ เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้คนพิการทางการได้ยินเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์

๒.๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ

ประเทศไทยมีกฎ ระเบียบ แผน และนโยบายของหน่วยงานภาครัฐของไทยเกี่ยวกับคนพิการ ในการเข้าถึงสื่อกระจายเสียงและโทรทัศน์ ดังนี้

คุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์. (๒๕๖๐, ๒๗ ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๓๒๒ ง. หน้า ๒๗.

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

กลุ่มคนพิการเป็นกลุ่มคนที่ภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญและช่วยเหลือให้สามารถได้รับสิทธิในการดำรงชีวิตให้เทียบเท่าคนปกติทั่วไป โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดสิทธิคนพิการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

ด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่เท่าเทียมกัน ตามมาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน

ในด้านความเสมอภาคของบุคคลในมาตรา ๒๗ ซึ่งบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม มีกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยได้ให้ความสำคัญและมีการออกกฎหมายในการแต่งตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเพื่อมาดูแลสิทธิของประชาชนคนไทยทุกคน และสำหรับผู้พิการของไทยการมีกฎหมายเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กฎหมายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จุดประสงค์ก็เพื่อพยายามที่จะให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมมากที่สุด

และในประเด็นอื่น ๆ เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านสังคมสังเคราะห์ ตามมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ บุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและขจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๕๔ วรรค ๑ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา ๕๕ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่งต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมและป้องกันโรคการรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วยรัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินควร

มาตรา ๗๑ รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกระทำการดังกล่าว ซึ่งในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันทางเพศ วัย และสภาพของบุคคลเพื่อความเป็นธรรม

มาตรา ๗๔ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการทำงานอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ และวัยและให้มีงานทำ และพึงคุ้มครองใช้แรงงานให้ได้รับความปลอดภัยและมีสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน ได้รับรายได้ สวัสดิการ การประกันสังคม และสิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสมแก่การดำรงชีพ และพึงจัดให้มีหรือส่งเสริมการออมเพื่อการดำรงชีพเมื่อพ้นวัยทำงาน

มาตรา ๑๒๘ วรรค ๒ ได้กำหนดให้ในการตั้งกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่า มีสาระสำคัญเกี่ยวกับคนพิการหรือทุพพลภาพจะต้องกำหนดให้มีคนพิการหรือทุพพลภาพดังกล่าวเป็นผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวกับคนพิการหรือทุพพลภาพร่วมเป็นกรรมการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด

๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ให้มีขีดความสามารถที่พร้อมในการปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า และมีความสุขและเพื่อประโยชน์ในการรับสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย ผู้พิการจำเป็นจะต้องยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ ต่อนายทะเบียนกลาง หรือนายทะเบียนจังหวัด ณ สำนักงานทะเบียนกลาง สำนักงานทะเบียนจังหวัด หรือสถานที่อื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิทางกฎหมาย ซึ่งคนพิการมีบัตรคนพิการและลงทะเบียนขอรับเบี้ยคนพิการไว้แล้ว จะมีสิทธิได้รับเบี้ยความพิการเป็นรายเดือน ๆ ละ ๕๐๐ บาท ตลอดชีวิต

อีกทั้งยังมีการกำหนดให้หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามมาตรา ๒๐/๓ ซึ่งมีการกำหนดประเภทของศูนย์บริการคนพิการไว้ ๒ ประเภท ได้แก่

๑) ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งโดยกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานเกี่ยวกับการจัดบริการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไปและดำเนินการอื่น เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการภายในจังหวัด โดยมีอำนาจหน้าที่ในการสำรวจ ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามสภาพและปัญหาเกี่ยวกับคนพิการในเขตพื้นที่จังหวัด ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมกำกับดูแลและ

อำนวยความสะดวกด้านอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะ และให้บริการความช่วยเหลือให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิตามที่กฎหมายกำหนด

๒) ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งโดยองค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการคนพิการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามกฎหมายราชการส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้บริการแก่คนพิการในระดับพื้นที่ หรือตามประเภทคนพิการ หรือให้บริการแก่คนพิการเป็นเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ การเรียกร้องแทนคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์ ขจัดปัญหาการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ให้บริการความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพและการจัดหางานให้แก่คนพิการ ให้บริการความช่วยเหลือให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือได้รับเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล พร้อมทั้งประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการตามประเภทความพิการ

ซึ่งคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ที่มีแนวโน้มจะพิการจะต้องยื่นคำขอรับการบริการ โดยคณะกรรมการประเมินศักยภาพคนพิการจะประเมินศักยภาพคนพิการรายบุคคลเพื่อที่จะจัดบริการในด้านฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกาย การช่วยเหลือตนเอง พัฒนาทักษะทางการพูด พัฒนาสุขภาพ การปรับพฤติกรรม พัฒนาทักษะทางการได้ยิน ทางการเห็น และเสริมสร้างพัฒนาการ และอาจจัดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกทางกายแล้วแต่กรณี

อีกทั้งในพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กล่าวถึงการประกอบอาชีพในการส่งเสริมให้คนพิการได้มีอาชีพเพื่อมีรายได้ในการดำรงชีวิตนั้น ในมาตรา ๓๓ ได้บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงานในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน” ซึ่งกรมการจัดหางานจะเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจ้างงานคนพิการ บริการจัดหางานแก่คนพิการที่ประสงค์จะหางานทำ และกฎกระทรวงที่กำหนดแนวปฏิบัติให้กับนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการในการรับคนพิการเข้าทำงาน มีดังนี้

๑) ให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งมีลูกจ้างตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป รับคนพิการที่สามารถทำงานได้ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดในอัตราลูกจ้างที่มีใช้คนพิการทุกหนึ่งร้อยคนต่อคนพิการหนึ่งคน และเศษของหนึ่งร้อยคนถ้าเกินห้าสิบคนต้องรับคนพิการเพิ่มอีกหนึ่งคน (ตามมาตรา ๓๓) ซึ่งนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างคนพิการเข้าทำงานมากกว่าร้อยละหกสิบของลูกจ้าง

ในสถานประกอบการ โดยจะต้องมีระยะเวลาจ้างเกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันในหนึ่งปีภาษีจะมีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ในปีภาษีนั้น ทั้งนี้ ตามกฎหมายกำหนด

๒) ในกรณีที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่ได้รับคนพิการเข้าทำงานตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๓ จะต้องส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพ การศึกษาและการประกอบอาชีพ (ตามมาตรา ๓๔) โดยคำนวณจากอัตราต่ำสุดของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่ใช้บังคับครั้งล่าสุดในปีก่อนที่มีหน้าที่ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ คูณด้วยสามร้อยหกสิบห้าและคูณด้วยจำนวนคนพิการที่ไม่ได้รับเข้าทำงาน

๓) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓ หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงาน และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามมาตรา ๓๔ นั้น หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ อาจให้สัมปทานในการจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ หรือมีการจัดจ้างเหมาช่วงงาน จัดให้มีการฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือดูแลคนพิการแทนก็ได้

๓. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๐ ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสอง ให้จัดตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจนถึงปริญญาตรี พร้อมทั้งการได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีกำหนดประเภทสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ ออกเป็น ๔ ประเภทหลัก คือ

๑. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน ชุดการเรียน คู่มือครู คู่มือผู้ปกครอง แผ่นพับโปสเตอร์ เป็นต้น
๒. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ รายการเทปเสียง รายการวีดิทัศน์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เป็นต้น
๓. สื่อวัสดุ - อุปกรณ์ ได้แก่ บัตรคำบัตรภาพ บล็อกคำศัพท์ เป็นต้น
๔. สื่อประสม

คนพิการและผู้ดูแลคนพิการยังมีสิทธิได้กู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ เพื่อจัดซื้อจัดจ้างสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ หากสถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย

๔. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ระบุถึงสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ ดังนี้

มาตรา ๕ คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ดังนี้

(๑) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

(๒) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

(๓) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา ๘ ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง

สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด

ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย

ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสานความร่วมมือจากชุมชน หรือนักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ

๕. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้นสมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นี้ ได้กำหนดสิทธิของประชาชนในการรับรู้และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

ตามมาตรา ๖ สิทธิในการขอคำปรึกษาการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้กับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นหน่วยงานทางวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ตามมาตรา ๙ สิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการบุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจสอบ ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้ และคนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา นี้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

ตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๒๖ ได้ระบุถึงสิทธิขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว โดยคำขอนั้นได้ระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควร

ตามมาตรา ๑๓ สิทธิในการร้องเรียนผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ สิทธิในการดำเนินการแทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรม ตามมาตรา ๒๓ เกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หรือการแจ้งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดของบุคคลดังกล่าว มาตรา ๒๔ เกี่ยวกับการให้ความยินยอมให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนเปิดเผยข้อมูลต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น หรือผู้อื่น และมาตรา ๒๕ เกี่ยวกับการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน การขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ไม่ถูกต้องตามที่จริง

รวมทั้งมีสิทธิอุทธรณ์ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารนี้

ตามมาตรา ๒๕ วรรค ๑ สิทธิที่จะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับงาน ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องให้กับบุคคลนั้น หรือผู้กระทำการได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น

สำหรับตาม มาตรา ๑๘ สิทธิในการอุทธรณ์ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ แต่ถ้าอุทธรณ์คำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรวจตามที่มีคำขอ ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ ไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของคนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้อง

๖. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙

โดยยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ โดยมีแนวทางและมาตรการให้ภาครัฐ รวมถึงองค์กรอิสระมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วน รวมถึงองค์กรธุรกิจเอกชนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ

๗. แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ ๒ ของประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖)

ฉบับนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและปัจเจกบุคคล โดยการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ ในกิจการของครัวเรือนและชุมชน รวมถึงในการแสวงหาความรู้ สร้างภูมิปัญญา การมีส่วนร่วมในระบบการเมือง การปกครอง และในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองและลดปัญหาความยากจน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ มาตรการส่งเสริมโดยพัฒนาการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) แก่ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ

๒.๕ กฎหมาย/ ประกาศภายใต้การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้พิการ

๑. พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑

ในบทบาทสำคัญของ กสทช. ที่เป็นองค์กรอิสระของรัฐ มีหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และ กำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ ประชาชน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งที่ผ่านมากลุ่มคนพิการในสังคมไทย ถูกละเลยและมีสิทธิที่จะรับชม รับฟังข้อมูลข่าวสาร ความบันเทิง ผ่านสื่อโทรทัศน์น้อยมาก ด้วยอุปสรรค ของร่างกายที่มีข้อจำกัด

ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้มีมาตรการกำหนดประเภทของรายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงสื่อของคนพิการ

ตามมาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการและคนด้อยโอกาส ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเสมอภาค กับบุคคลทั่วไป ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการพื้นฐานบางประการ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มี บริการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ของบุคคลดังกล่าว

คณะกรรมการอาจกำหนดมาตรการส่งเสริมใด ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตพิจารณาปฏิบัติ ตามความเหมาะสม โดยคณะกรรมการอาจพิจารณาสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากกองทุน หรือสนับสนุน หรือส่งเสริมด้วยวิธีการอื่นก็ได้

เพื่อให้มาตรการที่กำหนดตามวรรคหนึ่งเหมาะสมต่อคนพิการและคนด้อยโอกาสให้ คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นหรือเปิดโอกาสให้คนพิการและคนด้อยโอกาสมีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรการดังกล่าวด้วย

บริการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ของคนพิการและคนด้อยโอกาสตามวรรคหนึ่ง อาจหมายความ รวมถึง บริการกระจายเสียงที่ออกอากาศรายการอ่านหนังสือเต็มเวลา หรือบริการโทรทัศน์ที่จัดให้ มีล่ามภาษามือ บริการคำบรรยายเป็นอักษรวิ้ง หรือบริการคำบรรยายเป็นเสียง สำหรับรายการที่ นำเสนอข้อมูลข่าวสารสาธารณะ

๒. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๕๒ (๒) กำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมในการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสื่อสาร การวิจัยและ พัฒนาด้านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้ง ความสามารถในการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีด้านการใช้คลื่นความถี่ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยี

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนอุตสาหกรรมโทรคมนาคม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๒๐ (๖) กำหนดให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ

๔. แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร โดยมุ่งการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ ในการสื่อสาร มุ่งเน้นให้เกิดการเข้าถึงหรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงและเสมอภาคเพื่อไม่ให้ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวาง หรือแทรกแซง การเสนอข่าวหรือการแสดงความคิดเห็น หรือเป็นการขัดขวางสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้คนพิการ คนสูงอายุ หรือคนด้อยโอกาส สามารถเข้าถึง รับรู้ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับ ประชาชนทั่วไป

๕. ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของ กิจการโทรทัศน์

ซึ่งได้ประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๓๕ ง ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ซึ่งกำหนดสัดส่วนที่ผู้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีบริการล่าม ภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง เสียงบรรยายภาพ และบริการอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนด ในรายการที่ออกอากาศประเภทข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตามข้อ ๕ ดังนี้

- บริการล่ามภาษามือ อย่างน้อยร้อยละ ๕ ของสัดส่วนรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็น ประโยชน์ต่อสาธารณะตามประเภทการประกอบกิจการที่ได้รับอนุญาต และต้องจัดเพิ่มขึ้นจนถึง ร้อยละ ๙ ภายใน ๕ ปี รวมเวลาที่จัดให้มีบริการตลอดทั้งวัน เฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๖๐ นาทีต่อวัน

- บริการคำบรรยายแทนเสียง อย่างน้อยร้อยละ ๔๐ ของสัดส่วนรายการที่เป็นข่าวสารหรือ สาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และต้องจัดเพิ่มขึ้นจนถึงร้อยละ ๖๐ ภายใน ๕ ปี เมื่อรวมเวลาที่จัด ให้มีบริการดังกล่าวตลอดทั้งวัน เฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๑๘๐ นาทีต่อวัน

- บริการเสียงบรรยายภาพ อย่างน้อยร้อยละ ๕ ของสัดส่วนรายการที่เป็นข่าวสารหรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ และต้องจัดเพิ่มขึ้นจนถึงร้อยละ ๑๐ ภายใน ๕ ปี รวมเวลาที่จัดให้มีบริการดังกล่าวตลอดทั้งวัน เฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๖๐ นาทีต่อวัน

๒.๖ แนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรม

การที่จะพัฒนาชุดฝึกอบรม ต้องมีความเข้าใจถึงพื้นฐานของการฝึกอบรม ซึ่งการฝึกอบรมนั้นมีหลายประเภท และมีกระบวนการจัดฝึกอบรมแตกต่างกันออกไป Dessler (๒๐๐๐) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการฝึกอบรมและกระบวนการพัฒนา ๕ ขั้นตอน (Five-Step Training and Development Process) ได้แก่

๑. ขั้นวิเคราะห์ความต้องการ (Need Analysis)

๑.๑ รวบรวมทักษะที่เป็นงานเฉพาะที่ต้องปรับปรุงในการปฏิบัติงานและการผลิต

๑.๒ วิเคราะห์ผู้เข้าอบรมเพื่อให้แน่ใจว่าแผนการฝึกอบรมเหมาะสมกับคุณสมบัติของผู้เข้าอบรมด้านการศึกษา ประสบการณ์ ทักษะ ทักษะ และแรงจูงใจส่วนตัว

๑.๓ ใช้งานวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้เฉพาะด้าน และวางแนวทางการปฏิบัติงาน

๒. ขั้นตอนออกแบบเนื้อหาที่จะสอน (Instructional Design)

๒.๑ รวบรวมจุดประสงค์ วิธีการสอน สื่อ คำอธิบายลักษณะ และการจัดเรียงลำดับของเนื้อหา การยกตัวอย่าง การทำแบบฝึกหัด และกิจกรรม จัดเป็นหลักสูตรเพื่อช่วยการเรียนรู้ และจัดแผนสำหรับการพัฒนาความรู้

๒.๒ จัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการฝึกอบรม เช่น วิดีโอ เอกสารประกอบการฝึกอบรม คู่มือ เป็นต้น

๒.๓ ดำเนินการฝึกอบรมด้วยความรอบคอบ มีคุณภาพ และมีประสิทธิผล โดยยึดความสำคัญของแผนงานทั้งหมด และแก้ไขข้อบกพร่องให้เรียบร้อย

๓. ขั้นทำให้เกิดความเที่ยงตรง (Validation) ฝึกซ้อมการนำเสนอและจริงต่อผู้เข้าอบรม เพื่อให้แน่ใจว่าแผนงานมีความเรียบร้อยและมีประสิทธิผล

๔. ขั้นปฏิบัติ (Implementation) ดำเนินการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติ ซึ่งมุ่งนำเสนอความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน

๕. ขั้นประเมินผลและติดตามผล (Evaluation and Follow-up) ประเมินความสำเร็จตามแผนงานดังต่อไปนี้

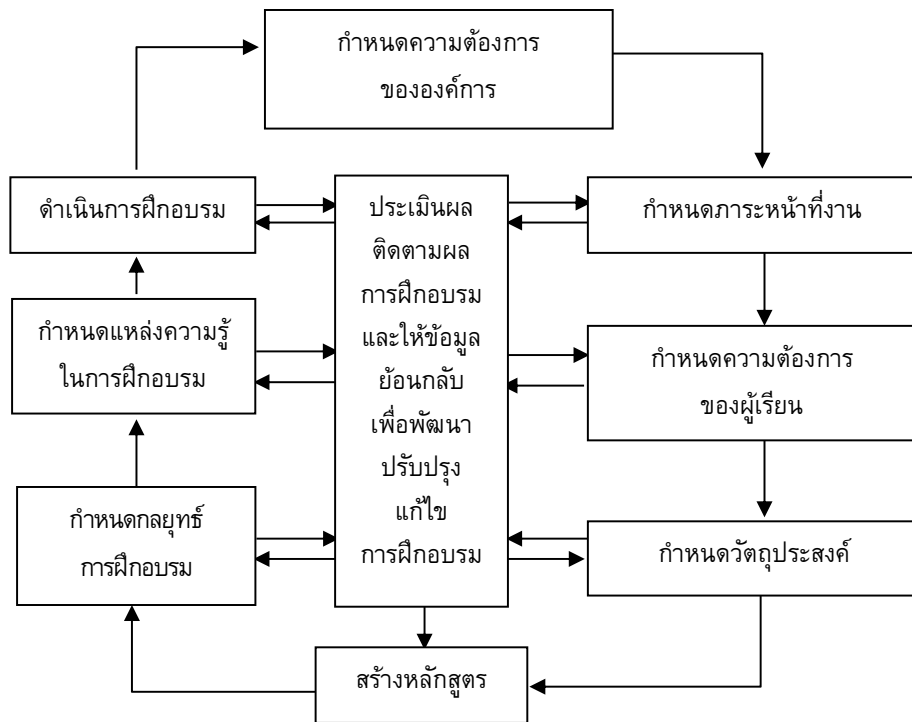
๕.๑ ปฏิกริยา (Reaction) บันทึกปฏิกริยาของผู้เรียนที่มีต่อการฝึกอบรม

๕.๒ การเรียนรู้ (Learning) ใช้เครื่องมือการป้อนกลับ หรือใช้การวัดผลก่อนและหลังว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง

๕.๓ พฤติกรรม (Behavior) หัวหน้าบันทึกปฏิกริยาการปฏิบัติงานของผู้เรียน โดยวัดทักษะและการนำความรู้ใหม่ไปใช้ในการปฏิบัติงาน

๕.๔ ผลลัพธ์ (Results) พิจารณาปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน และประเมินความต้องการ การฝึกอบรมเพิ่ม ซึ่งจะเป็นการประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของแผนงาน

Nadler (๑๙๘๙) ได้เสนอ The Critical Events Model – CEM ที่พัฒนาขึ้นมาจากระบวนการ อบรมในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ แบบจำลองนี้นำไปใช้กลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่าง ๆ โดยเน้นการแก้ปัญหา ภายในองค์การด้วยวิธีการฝึกอบรม รูปแบบการฝึกอบรมดังกล่าวมีความยืดหยุ่นสูง โดยกระบวนการพัฒนา โครงการฝึกอบรมจะมีการประเมินผลและให้ผลย้อนกลับที่ชัดเจนในทุกขั้นตอนของการจัดฝึกอบรม ยกเว้น ขั้นตอนแรก คือ กำหนดความต้องการขององค์การด้วยการตั้งบุคลากรฝ่ายต่างๆ ในองค์การมาช่วยวิเคราะห์ ในแต่ละขั้นตอน และสามารถปรับแก้ให้เหมาะสมได้ ไม่จำเป็นต้องยึดถือการวางแผนในครั้งแรกและ ปรับแผนได้ตามเงื่อนไขและตัวแปรทั้งภายนอกและภายในองค์การ เนื่องจากการฝึกอบรมอาจพบกับ สถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ซึ่งกำหนดองค์ประกอบสำคัญของการฝึกอบรมของ The Critical Events Model มี ๙ ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดความต้องการขององค์การ กำหนดภาระหน้าที่งานของผู้ดำเนินการฝึกอบรม กำหนดความต้องการของผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์การจัดฝึกอบรม การออกแบบและสร้างหลักสูตร การกำหนดกลยุทธ์การฝึกอบรม การกำหนดแหล่งความรู้ในการฝึกอบรม การดำเนินการฝึกอบรมและการ ประเมินผลและปรับแก้ไขอย่างยืดหยุ่นในทุกขั้นตอน ดังภาพประกอบ

รูปภาพที่ ๒ The Critical Events Model

อย่างไรก็ตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนั้น มีองค์ประกอบที่ควรคำนึงถึงหลายประเด็น ดังเช่นที่ วิจิตร อวาทกุล (๒๕๔๐) กล่าวถึงองค์ประกอบที่เป็นส่วนสำคัญในการฝึกอบรม ประกอบด้วย ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีการคัดเลือกผู้ที่มีความจำเป็นมีความสนใจสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ เป็นประโยชน์ต่อองค์กร การจัดกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับเดียวกัน การจัดหลักสูตรที่ตรง และแก้ปัญหาในการทำงาน วิทยากรฝึกอบรมที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในการสอนให้ การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม สภาพแวดล้อมที่จูงใจ ซึ่งจากการศึกษาองค์ประกอบที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม สามารถสังเคราะห์เป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมในครั้งนี้ได้จำนวน ๖ ประเด็น ได้แก่ ๑) การวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการในการจัดฝึกอบรม ๒) เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าอบรม ๓) หลักสูตรการฝึกอบรม ๔) วิทยากร วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม ๕) เครื่องมือและวิธีการประเมินผล ๖) ช่องทางการติดตามและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ผู้เข้าอบรมระหว่างการทำโครงการพิเศษและภายหลังสิ้นสุดการฝึกอบรม

๒.๗ ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญในการประเมินผลและวิธีการประเมินผลการจัดการฝึกอบรม

การประเมินผลการจัดการฝึกอบรมไม่ใช่เพียงการจัดกิจกรรมระยะสั้นที่จบโครงการแล้วเริ่มโครงการใหม่ หากแต่เป็นประเด็นที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการจัดการฝึกอบรมเปรียบเสมือนการลงทุนระยะยาวและดำเนินการอย่างเป็นวงจรร ดังนั้น การประเมินผลการจัดการฝึกอบรมจึงต้องดำเนินการบนฐานคิดเดียวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นการลงทุนมากกว่าเป็นเพียงค่าใช้จ่ายทั่ว ๆ ไป จึงต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่ากับงบประมาณที่เสียไปโดยพิจารณาจากผลกระทบ (Impact) หรือผลลัพธ์ที่มีนัยสำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร/บริษัทนั้น ๆ ภายหลังจากได้ลงทุนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปแล้ว การประเมินการจัดการฝึกอบรมจึงเป็นส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจสนับสนุนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในองค์กร/บริษัท ซึ่งต้องดำเนินการประเมินทั้งก่อนและหลังการดำเนินการจัดการฝึกอบรม ดังนี้

๑. ก่อนการดำเนินการจัดการฝึกอบรม เป็นการประเมินในลักษณะหาความจำเป็นของการเรียนรู้ ดังที่ Cliffore & Thorpe (๒๐๐๗) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในองค์กร/บริษัทหนึ่ง ๆ จะเกิดขึ้นได้ต้องมีการหาความจำเป็นในการเรียนรู้ โดยปกติบุคคลแต่ละคนย่อมมีความสามารถแต่ขาดซึ่งความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมตามมาตรฐานที่องค์กร/บริษัทกำหนดในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ผู้จัดฝึกอบรมจึงต้องเข้ามามีบทบาทในการกำหนดความจำเป็นของการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร/บริษัท โดยใช้การฝึกอบรมควบคู่ไปกับการเรียนรู้และพัฒนา โดยความจำเป็นในการเรียนรู้พิจารณาได้ ๓ ประเด็นได้แก่

๑.๑ ความเปลี่ยนแปลงกระทบต่อองค์กร/บริบทอาจเป็นภายในหรือภายนอก ส่งผลให้บุคลากรต้องมีการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมให้สามารถปฏิบัติงานได้ภายใต้ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

๑.๒ การพิจารณาผลการปฏิบัติงาน/ทักษะต่าง ๆ แล้ว พบว่า ยังไม่ได้มาตรฐาน ตามที่องค์กร/บริบทต้องการ โดยอาจให้ผู้จัดฝึกอบรมหรือตัวบุคคลเป็นผู้ประเมิน

๑.๓ แรงจูงใจในการเรียนรู้ของบุคคลที่ต้องการเรียนรู้ เพื่อยกระดับความรู้ ทักษะและ พฤติกรรมของตนเองในการที่ไปสู่เป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ และทำให้ชีวิตมีความสุขและมั่นคง เป็นต้น

๒. ภายหลังจากดำเนินการจัดการฝึกอบรมเป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ซึ่ง Cliffore & Thorpe (๒๐๐๗) กล่าวว่า องค์กรไม่ควรให้ความสำคัญเฉพาะทักษะและความรู้ที่บุคคล ได้เรียนรู้ หากแต่ต้องให้ความสำคัญกับการนำไปใช้ในสถานการณ์การปฏิบัติงานจริง และการที่บุคคลทราบ วิธีการเรียนรู้ ซึ่งบุคคลแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับภูมิหลังขีดความสามารถ และสถานะภาพของทักษะ และความรู้ที่มีอยู่ ณ ขณะนั้น จึงจำเป็นที่ต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ ในองค์กร ในอดีตการเรียนรู้มักเป็นสิ่งที่องค์กร/บริบทไม่สนับสนุนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลที่ว่าใช้งบประมาณมากและเห็นผลลัพธ์จากการลงทุนค่อนข้างช้า การที่กำหนดการเรียนรู้ให้ เป็นประเด็นที่สำคัญในองค์กร/บริบทต้องมีสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า การลงทุนเพื่อพัฒนาบุคคลไม่สูญเปล่า และส่งผลกระทบทางบวกต่อองค์กร/บริบท ไม่ว่าจะเป็นการบรรลุเป้าหมายขององค์กร/บริบท ความเป็นอยู่ที่ดี ของบุคคล การประเมินการเรียนรู้ในองค์กรเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน เนื่องจากบุคคลแต่ละคนมีบุคลิกภาพ ประสบการณ์และพฤติกรรมที่แตกต่างกัน การเรียนรู้เป็นเครื่องช่วยให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น โดยวิธีการประเมินการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ได้แก่

๒.๑ การวัดความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ ปฏิบัติการตอบสนองทางบวกจากบุคลากร หมายถึง ว่าเขาได้เกิดการเรียนรู้และนำสิ่งที่ได้จาก การเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน หรือชีวิตประจำวัน

๒.๒ การวัดที่พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังจากได้เรียนรู้ โดยเปรียบเทียบกับพฤติกรรม ก่อนการเรียนรู้ โดยควรวัดในขณะที่เกิดการเรียนรู้ และวัดถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๒.๓ การประเมินในภาพรวมโดยเว้นระยะหลังจากการเรียนรู้ช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งในหัวข้อ การประเมินพิจารณาถึงเป็นรายบุคคล โดยตัวชี้วัดการเรียนรู้เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ ซึ่ง Tynjälä (๒๐๐๘) ได้ศึกษาพบว่า สิ่งที่บุคคลได้เรียนรู้มีเป็นจำนวนมาก โดยสามารถพิจารณาในรูปของผลลัพธ์ จากเรียนรู้ ๘ ประเภท ได้แก่ ผลจากการปฏิบัติงานหรือผลลัพธ์ของพฤติกรรม (Task Performance) ความตระหนักและความเข้าใจ (Awareness and Understanding) การพัฒนาตนเอง (Personal Development) การปฏิบัติงานเป็นทีม (Teamwork) บทบาทในการปฏิบัติงาน (Role Performance) ความรู้เชิงวิชาการและทักษะ (Academic Knowledge and Skill) การตัดสินใจและแก้ปัญหา (Decision Making and Problem Solving) และอำนาจการตัดสินใจ (Judgment) และที่สำคัญหากองค์กร

มีความพร้อมด้านเครื่องมือการวัด ควรมีการประเมินผลกระทบในภาพรวมต่อองค์กร/บริบท และพิจารณาเป็นตัวเลขในด้านความคุ้มค่าของเงินที่ลงทุนไปเพื่อจัดการเรียนรู้ในองค์กร (Return of Investment : ROI)

ดังนั้น การจัดการฝึกอบรมถือเป็นการลงทุนชนิดหนึ่งเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เมื่อพิจารณาในแง่ของการลงทุนจึงต้องให้ความสำคัญมากกว่าเพียงค่าใช้จ่ายทั่ว ๆ ไป จึงต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้ในองค์กร ซึ่งควรดำเนินการเป็น ๒ ระยะ กล่าวคือ ระยะก่อนการดำเนินการเรียนรู้ในองค์กร เป็นการประเมินในลักษณะหาความจำเป็นของการเรียนรู้ และหลังการดำเนินการเรียนรู้ในองค์กรเป็นการประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยการประเมินถึงความคิดเห็นของบุคลากรต่อประโยชน์ของสิ่งที่ได้เรียนรู้ วัดที่พฤติกรรมของบุคลากรที่เปลี่ยนไปหลังจากได้เรียนรู้ โดยเปรียบเทียบกับพฤติกรรมก่อนการเรียนรู้และประเมินภาพรวม โดยเว้นระยะหลังจากการเรียนรู้ช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่ากับงบประมาณที่เสียไป โดยพิจารณาจากผลกระทบหรือผลลัพธ์ที่มีนัยสำคัญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริบทหนึ่ง ๆ

๒.๘ กรอบแนวคิด หรือรายละเอียดด้านเทคนิค

บทที่ ๓ วิธีการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยโครงการโครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ คณะผู้วิจัยได้ออกแบบรายละเอียดของวิธีการศึกษา ดังนี้

๓.๑ การศึกษากฎ ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ โดยศึกษาอย่างน้อย ๕ ประเทศ โดยครอบคลุมผู้พิการทุกประเภท^๔

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของประเทศไทยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ โดยในการศึกษาจะดำเนินการให้ครอบคลุมกลุ่มผู้พิการทุกประเภท ประกอบด้วย ๑) ผู้พิการทางสายตา ๒) ผู้พิการทางการได้ยิน ๓) กลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๔) กลุ่มผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ๕) กลุ่มผู้พิการทางสติปัญญา ๖) กลุ่มผู้พิการมากกว่า ๑ ประเภท ๗) กลุ่มออทิสติก ๘) กลุ่มผู้พิการทางการเรียนรู้

๑.๒ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษากรณีของต่างประเทศ โดยระบุประเทศที่โดดเด่นและเป็นประเทศชั้นนำในด้านสิทธิประโยชน์และการดูแลผู้พิการ โดยครอบคลุมทวีปเอเชีย ทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา และทวีปออสเตรเลีย ทั้งนี้ ประเทศที่จะศึกษา ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป ซึ่งในการศึกษานั้น คณะผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของต่างประเทศดังกล่าวเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการทุกประเภท

๑.๓ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ

^๔ กลุ่มผู้พิการทุกประเภทประกอบด้วย ประกอบด้วย ๑) ผู้พิการทางสายตา ๒) ผู้พิการทางการได้ยิน ๓) กลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๔) กลุ่มผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ๕) กลุ่มผู้พิการทางสติปัญญา ๖) กลุ่มผู้พิการมากกว่า ๑ ประเภท ๗) กลุ่มออทิสติก ๘) กลุ่มผู้พิการทางการเรียนรู้

๓.๒ การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สำหรับผู้พิการ

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ คณะผู้วิจัยได้ระบุประเทศที่จะศึกษาอย่างน้อย ๕ ประเทศ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป เช่น ประเทศอังกฤษ

๒.๒ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้

๒.๒.๑ รูปแบบสร้างการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

๒.๒.๒ รูปแบบการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้พิการทุกประเภท

๒.๒.๓ บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงแนวทางการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

๒.๒.๔ ถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ทั้งในมิติการปรับปรุงข้อกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการให้บริการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงบทบาทหน้าที่ การดำเนินงานและการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

๓.๓ ศึกษาบทบาท การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการแนวทางการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ศูนย์บริการคนพิการ มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ มูลนิธิพัฒนา

คนพิการไทย รวมถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล เป็นต้น และดำเนินการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้พิการ

๓.๒ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาบทบาท หน้าที่ การดำเนินงานของหน่วยงานในประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างน้อย ๖ หน่วยงานที่ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยจะเป็นหน่วยงานที่มีความโดดเด่นในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ ทั้งนี้ การศึกษาจะครอบคลุมผู้พิการทุกประเภท

๓.๓ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ หรือของหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้พิการทุกประเภท

วิธีการศึกษา

ในการดำเนินการเพื่อศึกษาบทบาท หน้าที่ การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และ การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการแนวทางการการจัดเตรียมเทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไปนั้น คณะผู้วิจัยจะดำเนินการโดยใช้วิธีการวิจัย ดังนี้

๑. การศึกษาเอกสาร (Documentary Research)

๑.๑ **เกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสาร** คณะผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสาร ดังนี้

๑) ความจริง (Authenticity) โดยการคัดเลือกเอกสารที่เป็นเอกสารที่แท้จริง (Origin) โดยการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนหรือหน่วยงานที่เขียนเอกสารว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่ อย่างไรก็ตาม รวมถึงข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารนั้น สอดคล้องกับข้อมูลในบริบทอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น ณ ช่วงเวลาที่มีการเขียน เอกสารนั้นอย่างไร

๒) ความถูกต้องน่าเชื่อถือ (Credibility) โดยการพิจารณาว่า เอกสารนั้นจะต้องไม่มี ข้อมูลที่ผิดพลาด บิดเบือน หรือคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง

๓) การเป็นตัวแทน (Representativeness) โดยการคัดเลือกเอกสารจะพิจารณาว่า เอกสารดังกล่าวมีความเป็นตัวแทนหรือไม่ ในที่นี้การเป็นตัวแทนมีหลายระดับ ระดับแรก หมายถึง การที่เอกสารนั้น สามารถใช้แทน หรือเป็นแบบฉบับที่แทนเอกสารประเภทเดียวกันได้หรือไม่ และระดับที่สอง คือ ข้อมูลในเอกสาร ที่จะนำมาวิเคราะห์นั้น จะต้องเป็นข้อมูลที่เป็นตัวแทนของประชากรได้

๔) ความหมาย (Meaning) หมายถึง การคัดเลือกเอกสารที่มีความชัดเจนและ สามารถที่จะเข้าใจได้ง่าย ซึ่งทีมที่ปรึกษาจะตรวจสอบเอกสารในเบื้องต้นด้วยการพิจารณาข้อมูลคร่าว ๆ ว่า เอกสารที่นำมาพิจารณานั้น มีข้อมูลใดที่เป็นนัยสำคัญ หรือจะสร้างความหมายให้กับการวิจัยหรือไม่ การตีความ เอกสารบางประเภทจึงสามารถที่จะตีความทั้งในระดับที่เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งก็คือการสรุปสาระสำคัญที่ปรากฏ

อีกระดับหนึ่ง คือ การตีความข้อมูลที่เป็นนัยที่ซ่อนแฝงอยู่ การตีความนัยค่อนข้างจะทำได้ยาก เพราะต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้ตีความ

๑.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยจะใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร โดยจะแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ แหล่งที่มาของข้อมูล

คณะผู้วิจัยจะระบุล่วงหน้าว่า เอกสารที่เป็นแหล่งข้อมูลมีเอกสารใดบ้าง รวมถึงระบุชื่อผู้แต่ง ปี พ.ศ./ค.ศ. ของเอกสารนั้น ๆ เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือ สิ่งพิมพ์ ฯลฯ รวมถึงระบุแหล่งที่จะไปรวบรวมข้อมูลเอกสาร เช่น สถาบันทางการศึกษา สำนักพิมพ์ Website ฯลฯ พร้อมทั้งระบุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการบันทึกข้อมูล

ส่วนที่ ๒ ประเด็นที่จะใช้วิเคราะห์

คณะผู้วิจัยจะระบุประเด็นที่จะใช้วิเคราะห์ตามเอกสารต่าง ๆ เช่น บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานในการการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เครือข่ายความร่วมมือในการให้บริการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มีใครบ้างและแต่ละเครือข่ายทำหน้าที่อะไร เป็นต้น

๑.๓ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารนั้น คณะที่ปรึกษาจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำข้อมูลต่าง ๆ มาตีความสร้างข้อสรุป แบบอุปนัย (Induction) จากเอกสารดังกล่าว ประกอบกับเอกสารอื่น ๆ โดยอาจมีการแบ่งประเภทตามเนื้อหาของเอกสารแล้วเปรียบเทียบเนื้อหาประเภทต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

๒. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

๒.๑ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

คณะผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๗ หน่วยงาน หน่วยงานละ ๓ คน รวมทั้งสิ้น ๒๑ คน โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เป็นผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือผู้แทนของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลและให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการโดยตรง ประกอบด้วย ๑) ผู้แทนจากสำนักงาน กสทช. ๒) ผู้แทนจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงแห่งมนุษย์ ๓) ผู้แทนขององค์กรด้านคนพิการที่ให้บริการคนพิการทางการมองเห็น ๔) ผู้แทนขององค์กรด้านคนพิการที่ให้บริการคนพิการทางการได้ยินและสื่อความหมาย ๕) ผู้แทนขององค์กรด้านคนพิการที่ให้บริการคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๖) ผู้แทนจากวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ๗) ผู้แทนจากสมาคม หรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ เป็นต้น

๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ เมื่อพัฒนาแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยข้อคำถามทุกข้อจะต้องมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง ๐.๖๗ - ๑.๐๐ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อถือว่าสามารถวัดได้ตรงตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

๒.๓ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำข้อมูลต่าง ๆ มาตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

๓. การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Brainstorming)

๓.๑ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

คณะผู้วิจัยจะดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓๐ คน เพื่อระดมสมอง (Brainstorming) บทบาทและหน้าที่ การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงแนวทางการการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมการประชุมกลุ่มย่อย คือ ๑) ผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑๐ คน ๒) ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑๐ คน ๓) นักวิชาการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้านการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๑๐ คน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยใช้แบบประชุมกลุ่มย่อยเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคณะผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยข้อคำถามทุกข้อจะต้องมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง ๐.๖๗ - ๑.๐๐ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อถือว่าสามารถวัดได้ตรงตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

๓.๓ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำข้อมูลต่าง ๆ มาตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากผลการประชุมกลุ่มย่อย

๓.๔ การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป คณะผู้วิจัยจะใช้ทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

๑.๑ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

คณะผู้วิจัยจะดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย ๑) กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒) กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และ ๓) กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจัดประชุมกลุ่มย่อย ภูมิภาคละ ๔๕ คน แบ่งเป็น ผู้พิการทางสายตา ๑๕ คน ผู้พิการทางการได้ยิน ๑๕ คน และ ผู้พิการทางร่างกาย ๑๕ คน รวมทั้งสิ้น ๓๑๕ คน ทั้งนี้ ในการจัดประชุมกลุ่มย่อย คณะผู้วิจัยได้จัดเตรียมล่ามภาษามือสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางร่างกาย

๑.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสนทนากลุ่ม เพื่อสอบถามความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยใช้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยข้อคำถามทุกข้อจะต้องมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง ๐.๖๗ - ๑.๐๐ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อถือว่าสามารถวัดได้ตรงตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

๑.๓ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำข้อมูลต่าง ๆ มาตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากผลการสนทนากลุ่มย่อย

๒. การสำรวจข้อมูลภาคสนาม (Field Survey Research)

คณะผู้วิจัยจะดำเนินการสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการศึกษาพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงลดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ จำนวนคนพิการที่ได้รับการออกบัตรประจำตัวคนพิการ ๓ ประเภทความพิการ รวมทั้งหมด ๑,๕๙๓,๘๘๑ ประกอบด้วย ๑) ความพิการทางการเคลื่อนไหวร่างกาย จำนวน ๑,๐๑๖,๗๗๕ คน (ร้อยละ ๔๙.๖๐) ๒) ความพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย จำนวน ๓๘๕,๐๘๗ คน (ร้อยละ ๑๘.๘๐) และ ๓) ความพิการทางการเห็น จำนวน ๑๙๒,๐๑๙ คน (ร้อยละ ๙.๕๙)

การกำหนดขนาดตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดตัวอย่าง คณะที่ปรึกษาได้กำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าประชากรโดยใช้สูตร Taro Yamane (๑๙๖๗) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ ๙๕% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Nd^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของหน่วยตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย

N = ประชากรทั้งหมด

D = ระดับความมีนัยสำคัญ

จากการคำนวณขนาดตัวอย่าง ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในการศึกษาทั้งหมด จำนวน ๔๐๐ คน

กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

จากการคำนวณขนาดตัวอย่างข้างต้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำในการศึกษามีจำนวน ๔๐๐ คน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผลการวิจัยมีประสิทธิภาพสูงสุด คณะที่ปรึกษาจึงขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๔,๒๐๐ คน กระจายในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ตามสัดส่วนประชากร ประกอบด้วย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล แบ่งเป็นภูมิภาคละ ๖๐๐ คน ทั้งนี้ ในการสุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเจาะจงกลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒๐๐ คน กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ๒๐๐ คน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ๒๐๐ คน ในแต่ละภูมิภาค โดยใช้วิธีคัดเลือกในแต่ละกลุ่ม ดังนี้

(๑) วิธีการคัดเลือกแบบอาสาสมัคร (Voluntary Selection) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกที่อาสาเข้ามามีส่วนร่วมให้ข้อมูลด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้ คณะที่ปรึกษาจะใช้วิธีการ

ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และการลงพื้นที่ในแต่ละภูมิภาค เพื่อค้นหา และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เต็มใจเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการฯ

(๒) วิธีการคัดเลือกแบบลูกโซ่ (Snowball Selection) เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติที่ต้องการ โดยใช้การแนะนำของกลุ่มตัวอย่างที่ระบุกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับตนเอง สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและเพียงพอจึงจะยุติการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งคณะที่ปรึกษาจะดำเนินการให้ผู้ที่มีความสมัครใจร่วมในการสำรวจแนะนำคนรู้จักในภูมิภาคของตนเองและยินดีที่จะร่วมในการสำรวจจนครบตามจำนวนภูมิภาคและช่วงวัยที่ต้องการ

๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ คณะที่ปรึกษาได้ใช้แบบสอบถามแบบปลายปิดเพื่อสำรวจพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์^๕ ซึ่งประกอบด้วย ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ อาชีพ โดยข้อคำถามจะมีลักษณะให้เลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ ๒ พฤติกรรมในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยข้อคำถามจะมีลักษณะให้เลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ ๓ การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยข้อคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ดังนี้ ๕ = มากที่สุด ๔ = มาก ๓ = ปานกลาง ๒ = น้อย ๑ = น้อยที่สุด

ส่วนที่ ๔ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยข้อคำถามจะมีลักษณะให้เลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ ๕ แบบสอบถามความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ โดยข้อคำถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ดังนี้ ๕ = คาดหวังมากที่สุด/พึงพอใจมากที่สุด ๔ = คาดหวังมาก/พึงพอใจมาก ๓ = คาดหวังปานกลาง/พึงพอใจปานกลาง ๒ = คาดหวังน้อย/พึงพอใจน้อย ๑ = คาดหวังน้อยที่สุด/พึงพอใจน้อยที่สุด

^๕ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการจัดทำแบบสำรวจผ่านเทคโนโลยีหรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ผู้พิการแต่ละประเภทสามารถเข้าถึงได้ เช่น อักษรเบรลล์ เป็นต้น

ส่วนที่ ๖ ความต้องการของผู้พิการในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยข้อความจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ดังนี้ ๕ = มากที่สุด ๔ = มาก ๓ = ปานกลาง ๒ = น้อย ๑ = น้อยที่สุด

๓) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ หลังจากนั้นคณะที่ปรึกษานำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องโดยใช้ค่า IOC โดยข้อความทุกข้อจะต้องมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง ๐.๖๗ - ๑.๐๐ ดังนั้น ข้อความทุกข้อถือว่าสามารถวัดได้ตรงตามประเด็นที่ต้องการศึกษา หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยจะดำเนินการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน จำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha Cronbach Method) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha Cronbach Method) ต้องมีค่ามากกว่า ๐.๗ จึงจะถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นและสามารถนำไปวัดที่ครั้ง ๆ ก็จะได้ค่าใกล้เคียงเดิม

๔) การวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยจะใช้สถิติพรรณนาและสถิติอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการสรุปข้อมูลทางสถิติเบื้องต้นที่ได้จากการสำรวจ

๓.๕ การพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

วิธีการศึกษา

ในการการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ คณะผู้วิจัยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. คณะผู้วิจัยจะดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทั้งหมดเพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยจะแบ่งเนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลและสิทธิประโยชน์ที่ ผู้ พิ การควรทราบ ดังนี้ ๑) สิทธิ พื้นฐานที่ ผู้ พิ การควรทราบ ๒) สิทธิ ตาม บัตรคนพิการ ๓) ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้พิการ ๔) สถานการณ์โรคอุบัติใหม่

๕) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ และแนวทางการควบคุมป้องกัน ๖) การดำเนินชีวิต และการปรับตัวของผู้พิการในรูปแบบ New Normal ๗) ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. คณะผู้วิจัยจะดำเนินการประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๔๐ คน ประกอบด้วย

๑) กลุ่มผู้ประกอบการกิจการ จำนวน ๖ คน ๒) นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน วารสารศาสตร์ หรือนิเทศศาสตร์ จำนวน ๖ คน ๓) แกนนำผู้พิการทางสายตา จำนวน ๖ คน ๔) แกนนำผู้พิการทางการได้ยิน จำนวน ๖ คน ๕) แกนนำผู้พิการทางร่างกาย จำนวน ๖ คน ๖) เครือข่ายองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ คน ๗) ตัวแทนจากสมาคมผู้พิการ จำนวน ๕ คน เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ตลอดจนนำเสนอ แนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการแต่ละประเภท

๓. ออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ และสร้างคู่มือการใช้งานชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการแต่ละประเภท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๑ คณะผู้วิจัยจะนำองค์ความรู้ที่ผ่านการสังเคราะห์จากกระบวนการดำเนินการ การศึกษาข้างต้นมาออกแบบและพัฒนา (ร่าง) ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป ๓ ชุด ประกอบด้วย

๑) ชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ ทางสายตาผ่านการผลิตนวัตกรรมแบบมีเสียง หรือนิทานอักษรเบรลล์ หรือนิทานเสียงในลักษณะ Podcast^๖

๒) ชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ ทางการได้ยินผ่านการผลิต Animation ภาษามือ และจัดทำในลักษณะ Video Clip ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งสื่อ Offline และ Online^๗

๓) ชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

^๖ การผลิตเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นอยู่กับผลการสำรวจความต้องการของผู้พิการทางสายตาและผลการจัดประชุมกลุ่มย่อย ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบรูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารฯ

^๗ การผลิตเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นอยู่กับผลการสำรวจความต้องการของผู้พิการทางการได้ยินและผลการจัดประชุมกลุ่มย่อย ผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบรูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารฯ

ทางร่างกายผ่านการผลิต Animation แบบมีเสียงประกอบ และจัดทำในลักษณะหนังสือเสียง (e-book) ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งสื่อ Offline และ Online^๔

๓.๒ จัดทำคู่มือการใช้งานชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จำนวน ๓ ชุด สำหรับผู้พิการแต่ละประเภท ประกอบด้วย ประกอบด้วย กลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย

๓.๓ ทดลองการใช้ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป พร้อมทั้งคู่มือการใช้งานกับกลุ่มผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางการได้ยิน และผู้พิการทางร่างกาย โดยนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิทยาลัยราชสุดา จำนวน ๖๐ คน (นักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางสายตา ๒๐ คน นักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางการได้ยิน ๒๐ คน และนักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางร่างกาย ๒๐ คน) และประเมินผลก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ (Pre-test Post-test)

๓.๔ คณะผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงชุดการเรียนรู้ทั้งกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ก่อนนำไปใช้จริง

๔. คณะผู้วิจัยจะดำเนินการจัดฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางการได้ยิน และผู้พิการทางร่างกาย จำนวน ๑,๕๗๕ คน โดยกระจายในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งเป็นภูมิภาคละ ๒๒๕ คน (กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๗๕ คน กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ๗๕ คน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ๗๕ คน) โดยกลุ่มเป้าหมายที่จะจัดฝึกอบรมนั้น คณะผู้วิจัยจะแจ้งในกลุ่มแกนนำผู้พิการในแต่ละประเภท เพื่อให้แกนนำผู้พิการสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ และประเมินผลก่อนและหลังการฝึกอบรมผ่านชุดการเรียนรู้ทั้ง ๓ ชุด

๓.๖ จัดทำบทสรุปรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงสรุปแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

วิธีการศึกษา

๑. หลังจากที่คณะผู้วิจัยจัดทำบทสรุปรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้ฯ เรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยจะดำเนินการจัดประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น แกนนำผู้พิการ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มูลนิธิผู้พิการ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง องค์กรไม่แสวงหากำไร นักศึกษาและประชาชนทั่วไป จำนวน ๕๐ คน

^๔ การผลิตเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นอยู่กับผลการสำรวจความต้องการของผู้พิการทางร่างกายและผลการจัดประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบรูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารฯ

๒. คณะผู้วิจัยจะดำเนินการจัดทำ Infographic เพื่อเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงสรุปแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

๓. คณะผู้วิจัยจะดำเนินการเผยแพร่ชุดการเรียนรู้ผ่านสื่อ Online ทาง YouTube นอกจากนั้น คณะผู้วิจัยจะดำเนินการประสานไปยังศูนย์บริการคนพิการทั่วภูมิภาคเพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ชุดการเรียนรู้

๔. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ สรุปผลการดำเนินงาน แสดงรายละเอียดในการดำเนินการอุปสรรค/ปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ในการสื่อสาร เช่น กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม

๓.๗ แผนการดำเนินโครงการ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดแผนการดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ดังนี้

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
<p>วัตถุประสงค์ที่ ๑ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ</p>				
<p>๑.๑ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของประเทศไทยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ</p> <p>๑.๒ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของประเทศที่โดดเด่นและเป็นประเทศชั้นนำในด้านสิทธิประโยชน์และการดูแลผู้พิการ</p> <p>๑.๓ วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ</p>	<p>แบบวิเคราะห์เอกสาร</p>	<p>- ครอบคลุมกลุ่มผู้พิการทั้งหมด ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) ผู้พิการทางสายตา ๒) ผู้พิการทางการได้ยิน ๓) กลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๔) กลุ่มผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ๕) กลุ่มผู้พิการทางสติปัญญา ๖) กลุ่มผู้พิการมากกว่า ๑ ประเภท ๗) กลุ่มออทิสติก ๘) กลุ่มผู้พิการทางการเรียนรู้ <p>- ประเทศกลุ่มเป้าหมาย คือ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และประเทศอังกฤษ</p> <p>(ทั้งนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลง)</p>	<p>๙๐ วัน</p>	<p>ผลการรวบรวมและวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของประเทศไทยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ</p>

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
<p>วัตถุประสงค์ที่ ๒ เพื่อถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ทั้งในมิติการปรับปรุงข้อกำหนด ระเบียบที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ การดำเนินงานและการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์</p>				
<p>๒.๑ ระบุประเทศที่จะศึกษาอย่างน้อย ๕ ประเทศ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และประเทศอังกฤษ (ทั้งนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลง)</p> <p>๒.๒ ถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ทั้งในมิติการปรับปรุงข้อกำหนด ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการให้บริการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงบทบาท หน้าที่ การดำเนินงาน และการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง</p>	<p>แบบวิเคราะห์เอกสาร</p>	<p>ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และประเทศอังกฤษ (ทั้งนี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลง) โดยมีการศึกษาที่ครอบคลุมกลุ่มผู้พิการทุกประเภท^๔</p>	<p>๙๐ วัน</p>	<p>-ได้แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ทั้งในมิติการปรับปรุงข้อกำหนด ระเบียบที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ การดำเนินงานและการสร้างความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ</p> <p>-ได้แนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ</p>

^๔ กลุ่มผู้พิการทุกประเภทประกอบด้วย ประกอบด้วย ๑) ผู้พิการทางสายตา ๒) ผู้พิการทางการได้ยิน ๓) กลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ๔) กลุ่มผู้พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม ๕) กลุ่มผู้พิการทางสติปัญญา ๖) กลุ่มผู้พิการมากกว่า ๑ ประเภท ๗) กลุ่มออทิสติก ๘) กลุ่มผู้พิการทางการเรียนรู้

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
<p>และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์</p>				<p>ให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์</p> <p>-ได้บทเรียนให้กับประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ สำหรับผู้พิการ</p>
<p>วัตถุประสงค์ที่ ๓ เพื่อศึกษาบทบาท การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป</p>				
<p>๓.๑ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคม</p>	<p>-ความร่วมมือกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต</p>	<p>ศึกษา ๖ หน่วยงาน ที่ครอบคลุมทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม</p> <p><u>เกณฑ์ในการคัดเลือก</u></p>	<p>๙๐ วัน</p>	<p>ได้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ</p>

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
<p>และความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย เป็นต้น และดำเนินการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้พิการ</p> <p>๓.๒ ศึกษาบทบาท หน้าที่ การดำเนินงานของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์</p> <p>๓.๓ ศึกษาการสร้างเครือข่ายความร่วมมือหรือของหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้พิการทุกประเภท</p> <p>๓.๓ ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องจากทั้ง ๖ หน่วยงาน</p> <p>๓.๔ ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมสมองบทบาทและหน้าที่ การดำเนินงาน</p>	<p>คนพิการ ภายใต้งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>-แบบวิเคราะห์เอกสาร</p> <p>-แบบสัมภาษณ์เชิงลึก</p> <p>และแบบสนทนากลุ่ม</p> <p>วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา</p>	<p>เป็นหน่วยงานที่มีความโดดเด่นในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ</p> <p>การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ที่เกี่ยวข้องหน่วยงานละ ๓ คน อย่างน้อย ๑๘ คน</p> <p>การจัดประชุมกลุ่มย่อยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓๐ คน</p>		<p>ชีวิตคนพิการ ภายใต้งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย เป็นต้น</p> <p>ได้บทบาท หน้าที่ การดำเนินงานของหน่วยงานในประเทศไทยและแนวทางการสร้างความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์</p>

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
<p>ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงแนวทางการการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป</p>				
<p>วัตถุประสงค์ที่ ๔ เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/ อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป</p>				
<p>๔.๑ ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย ๑) กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒) กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และ ๓) กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย</p>	<p>แบบสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ เนื้อหา</p>	<p>จัดประชุมกลุ่มย่อย ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัดประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจัดประชุมกลุ่มย่อยภูมิภาคละ ๔๕ คน แบ่งเป็น ผู้พิการทางสายตา</p>	<p>๒๗๐ วัน</p>	<p>ผลการสำรวจความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์ จากกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรม และปัญหา/ อุปสรรคของผู้พิการ ในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์</p>

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
		๑๕ คน ผู้พิการทางการได้ยิน ๑๕ คน และผู้พิการทางร่างกาย ๑๕ คน รวมทั้งสิ้น ๓๑๕ คน ทั้งนี้ ในการจัดประชุมกลุ่มย่อย คณะผู้วิจัยได้จัดเตรียมล่ามภาษามือ สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน		จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป
๔.๒ ดำเนินการสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการศึกษาพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์	แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพรรณนา	ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๔,๒๐๐ คน กระจายในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ตามสัดส่วนประชากร ประกอบด้วย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล แบ่งเป็นภูมิภาคละ ๖๐๐ คน ทั้งนี้ ในการสุ่มตัวอย่าง คณะผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง	๒๗๐ วัน	

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
		แบบเจาะจง โดยเจาะจงกลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒๐๐ คน กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ๒๐๐ คน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ๒๐๐ คน		
<p>วัตถุประสงค์ที่ ๕ เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ</p>				
<p>๕.๑ ดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ</p> <p>๕.๒ จัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ตลอดจนนำเสนอ</p>	แบบสนทนากลุ่ม	<p>ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๔๐ คน ประกอบด้วย</p> <p>๑) กลุ่มผู้ประกอบการกิจการ จำนวน ๕ คน</p> <p>๒) นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน วารสารศาสตร์ หรือนิเทศศาสตร์ จำนวน ๕ คน</p> <p>๓) แกนนำผู้พิการทางสายตา จำนวน ๕ คน</p> <p>๔) แกนนำผู้พิการทางการได้ยิน จำนวน ๕ คน</p> <p>๕) แกนนำผู้พิการทางร่างกาย จำนวน ๕ คน</p> <p>๖) แกนนำผู้พิการทางสติปัญญา/ออทิสติก ฯลฯ จำนวน ๕ คน</p> <p>๗) เครือข่ายองค์กรที่ไม่</p>	๒๗๐ วัน	<p>๑) รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ</p> <p>๒) ชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและ</p>

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
<p>แนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการแต่ละประเภท</p> <p>๕.๓ ออกแบบและพัฒนา (ร่าง) ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป ๓ ชุด</p> <p>๕.๔ จัดทำคู่มือการใช้งานชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป ๓ ชุด</p> <p>๕.๕ ทดลองการใช้ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป พร้อมทั้งคู่มือการใช้งานกับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย และประเมินผลชุดการเรียนรู้</p>		<p>แสวงหากำไรที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ คน</p> <p>๘) ตัวแทนจากสมาคมผู้พิการ จำนวน ๕ คน</p> <p>ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้กับนักศึกษาวิทยาลัยราชสุดา จำนวน ๖๐ คน (นักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางสายตา จำนวน ๒๐ คน นักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางการได้ยิน ๒๐ คน และนักศึกษาที่เป็นผู้พิการทางร่างกาย ๒๐ คน)</p>		<p>เทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารสำหรับผู้พิการทั้ง ๓ ประเภท</p> <p>๓) คู่มือการใช้งานชุดการเรียนรู้</p>
<p>๕.๖ ดำเนินการจัดฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย</p> <p>๕.๗ ประเมินผลก่อนและหลังการฝึกอบรมผ่านชุดการเรียนรู้ทั้ง ๓ ชุด สำหรับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย</p>	<p>-ชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก</p>	<p>ฝึกอบรมจำนวน ๑,๕๗๕ คน</p> <p>โดยกระจายในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖)</p>	<p>๔๕๐ วัน</p>	<p>ผลการฝึกอบรมและการประเมินชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางการได้ยิน</p>

วิธีการดำเนินงาน	เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินการ	ระยะเวลา	ผลผลิต
	ข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ จำนวน ๓ ชุด -แบบประเมินผลก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้	ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล แบ่งเป็นภูมิภาคละ ๒๒๕ คน (กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๗๕ คน กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ๗๕ คน และ กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ๗๕ คน) โดยกลุ่มเป้าหมายที่จะจัดฝึกอบรมนั้น คณะผู้วิจัยเจาะจงในกลุ่มแกนนำผู้พิการในแต่ละประเภท เพื่อให้แกนนำผู้พิการสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้		
๕.๘ จัดทำบทสรุป รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงสรุปแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการและเผยแพร่ต่อสาธารณชน ๕.๙ จัดทำ Infographic เพื่อเผยแพร่		ประชาพิจารณ์กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น แกนนำผู้พิการ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มูลนิธิผู้พิการ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง องค์กรไม่แสวงหากำไร นักศึกษาและประชาชนทั่วไป จำนวน ๕๐ คน	๔๕๐ วัน	๑) รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ๒) บทสรุป รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้ ๓) Infographic เพื่อเผยแพร่ ข้อมูล ๑ ชุด

๓.๘. ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินโครงการ

กิจกรรม	เดือน														
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			ไตรมาสที่ ๕		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
จัดทำแผนการดำเนินการโครงการที่ตอบวัตถุประสงค์และสอดคล้องตามรายละเอียดของขอบเขตการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดว่าด้วย แผนการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย และพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน กำหนดการดำเนินงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จ ผู้รับผิดชอบโครงการ วิธีดำเนินงาน เป็นอย่างน้อย															
จัดทำรายงานเบื้องต้น															
ศึกษาและรวบรวมข้อมูลหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของประเทศไทยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ โดยในการศึกษาจะครอบคลุมผู้พิการทุกประเภท															
ศึกษาข้อมูลหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ															

กิจกรรม	เดือน														
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			ไตรมาสที่ ๕		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อกำหนด ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ของประเทศไทยเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ															
ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ และถอดบทเรียน															
ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับบทบาท การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารฯ รวมถึงการแนวทางการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารฯ															
ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่เกี่ยวข้องทั้ง ๖ หน่วยงาน หน่วยงานละ ๓ คน รวมทั้งสิ้นอย่างน้อย ๑๘ คน															

กิจกรรม	เดือน														
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			ไตรมาสที่ ๕		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓๐ คน เพื่อระดมสมองบทบาทและหน้าที่ การดำเนินงาน ตลอดจน การสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์															
รายงานความก้าวหน้าฉบับที่ ๑															
ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย ๑) กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒) กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และ ๓) กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ภูมิภาคละ ๔๕ คน															
สำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการศึกษาดูการปฏิบัติจริง ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและ โทรทัศน์ ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด															
วิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อยและการสำรวจข้อมูลภาคสนาม															
สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้ ที่จำเป็นสำหรับการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ใน															

กิจกรรม	เดือน														
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			ไตรมาสที่ ๕		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ															
จัดประชุมกลุ่มย่อย ๔๐ คน เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมรวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร															
ออกแบบและพัฒนา (ร่าง) ชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ๓ ชุด															
จัดทำคู่มือการใช้งานชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป ๓ ชุด															
ทดลองการใช้ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูป พร้อมทั้งคู่มือการใช้งานกับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย และประเมินผลชุดการเรียนรู้															
จัดทำรายงานความก้าวหน้าฉบับที่ ๒															
ดำเนินการจัดฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด พร้อมทั้งประเมินผลก่อนและหลังการฝึกอบรม															

กิจกรรม	เดือน														
	ไตรมาสที่ ๑			ไตรมาสที่ ๒			ไตรมาสที่ ๓			ไตรมาสที่ ๔			ไตรมาสที่ ๕		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕
ผ่านชุดการเรียนรู้ทั้ง ๓ ชุด สำหรับผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางการได้ยิน															
รายงานความก้าวหน้าฉบับที่ ๒															
จัดทำบทสรุป รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงสรุปแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการและเผยแพร่ต่อสาธารณชน															
จัดทำ Infographic เพื่อเผยแพร่															
รายงานฉบับสมบูรณ์															

บทที่ ๔

การศึกษากฎ ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์
ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ และการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกใน
การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

๔.๑ ขอบกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล
ข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

๑. ประเภทของผู้พิการ

ผู้พิการ คือ ผู้ที่มีความบกพร่องหรือมีความผิดปกติทางด้านร่างกาย สติปัญญา หรือทางจิตใจ
โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๙ ประเภท ดังนี้

๑.๑ ผู้พิการทางสายตา คือ ผู้ที่ตาทั้งสองข้างมีความบกพร่องด้านการเห็น ไม่รวมตาบอด
ข้างเดียวหรือตาบอดสี ได้แก่ ๑) ตาบอด คือ ผู้ที่ไม่สามารถอ่านตัวอักษรได้เลยและผู้ที่ไม่รับรู้แสง
ต้องรับข้อมูลจากเสียงและสัมผัสเท่านั้น ๒) ตาเลือนราง คือ ผู้ที่การมองเห็นบกพร่อง แต่อย่างน้อยกว่าตาบอด
เพราะยังสามารถอ่านตัวอักษรขนาดใหญ่โดยมีเครื่องช่วยเหลือได้

๑.๒ ผู้พิการทางการได้ยิน คือ ผู้ที่มีการได้ยินบกพร่อง ไม่สามารถได้ยินเสียงที่เบาเกินได้
ได้แก่ ๑) หูหนวก ซึ่งแม้จะใส่เครื่องช่วยฟังก็ยังไม่ได้ยิน ซึ่งทำให้เป็นใบ้เพราะไม่มีประสบการณ์ฟังเสียงเลย
๒) หูตึง ซึ่งยังได้ยินเสียงอยู่บ้างแต่ไม่ชัดเจน ทำให้ต้องใส่เครื่องช่วยฟัง

๑.๓ ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย คือ ผู้ที่อวัยวะในร่างกายขาดหายไป หรือ
ไม่สามารถทำงานได้ตามปกติทำให้การเคลื่อนไหวบกพร่อง อาจเป็นมาแต่กำเนิดหรือเพราะความเจ็บป่วย
และอุบัติเหตุภายหลังก็ได้

๑.๔ ผู้พิการทางจิตใจ หรือพฤติกรรม คือ ผู้ที่มีความบกพร่องในสมอง ทำให้เกิดพฤติกรรม
ผิดจากปกติอย่างรุนแรงและเรื้อรัง เช่น สมองเสื่อม ซึมเศร้า

๑.๕ ผู้พิการทางสติปัญญา คือ ผู้ที่แสดงอาการสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ มีความบกพร่อง
ในการสื่อสารและการดูแลตัวเองก่อนอายุ ๑๘ ปี

๑.๖ กลุ่มออทิสติก คือ บุคคลที่สมองมีความบกพร่อง ซึ่งอาการในแต่ละคนไม่เหมือนกัน
โดยมีความบกพร่องด้านพัฒนาการภาษาและเข้าสังคม มีความสนใจแคบ และพบอาการก่อนอายุ ๓๐ เดือน

๑.๗ ผู้พิการทางการเรียนรู้ คือ ผู้ที่มีระดับสติปัญญาปกติ แต่ไม่สามารถเรียนรู้บางด้านได้
เช่น ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ เพราะความบกพร่องของสมอง

๑.๘ ผู้พิการมากกว่าหนึ่งประเภท คือ ผู้ที่มีความบกพร่องมากกว่าหนึ่งอย่างในคนคนเดียว

๑.๙ ผู้พิการทางภาษาและการพูด คือ ผู้ที่มีความบกพร่องทางภาษาและการสื่อสาร เช่น
จั้งหะในการพูดไม่เป็นไปตามปกติ

จากการแบ่งประเภทผู้พิการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่า มีการแบ่งประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา ๙ ประเภทดังกล่าวข้างต้น

๒. กฎหมายเกี่ยวกับคนพิการ

จากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กล่าวถึงสิทธิของผู้พิการไว้ ๑๒ ประเด็น โดยเน้นเนื้อหาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการแบบองค์รวม เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านบริการสาธารณะ และด้านการเข้าถึงข้อมูล เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สิทธิของผู้พิการ

๑. เข้าถึงบริการทางการแพทย์ที่ทำให้สามารถใช้ชีวิตประจำวันและมีส่วนร่วมในสังคมได้ และได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงบริการทั้งหมดนี้ โดยรวมตั้งแต่การตรวจ การรักษา การผ่าตัด ยา การฝึกทักษะหรือจิตบำบัด และยังรวมค่าห้องพักค่าอาหารตามที่กระทรวงกำหนดด้วย และหากต้องใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือ หรือต้องซ่อมแซมเครื่องช่วยให้อาสาสมัครจัดหาให้
๒. ได้รับการสนับสนุนในการศึกษาในทุกระบบ ไม่ว่าจะในสถานศึกษาทั่วไปหรือสถานศึกษาอื่น ๆ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายตลอดชีวิตจนถึงปริญญาตรี และสภาพในการศึกษาต้องปรับให้ผู้พิการสามารถศึกษาได้ด้วย นอกจากนี้ ผู้พิการยังมีสิทธิยืมหรือรับสื่อและเครื่องช่วยสำหรับคนพิการ รวมถึงกู้หรือรับเงินสำหรับซื้อสื่อและเครื่องช่วยสำหรับคนพิการ
๓. ได้รับการส่งเสริมให้มีอาชีพ และได้รับความช่วยเหลือในการทำอาชีพนั้น ๆ รวมถึงบริษัทต้องรับผู้พิการตามจำนวนที่กำหนด หรือจัดโครงการฝึกอบรมอาชีพให้กับผู้พิการ หรือจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนคนพิการด้วย โดยผู้พิการต้องได้สิทธิและสวัสดิการ รวมถึงการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งเหมือนลูกจ้างทั่วไป หากผู้พิการต้องการประกอบธุรกิจก็สามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนได้
๔. ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมการเมืองเศรษฐกิจเท่ากับคนทั่วไป มีสิทธิแสดงความคิดเห็น และร่วมกิจกรรมการเมือง ได้ออกเสียงเลือกตั้งและลงประชามติ และได้รับการช่วยเหลือที่จำเป็น การตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้พิการต้องมีผู้พิการเข้าเป็นกรรมการด้วย เพราะผู้พิการมี สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ
๕. เข้าถึงบริการสาธารณะ ปัจจัยจำเป็นในการดำรงชีวิต และบริการทางกฎหมาย รวมถึงได้รับการปกป้องจากการทำร้ายเช่นเดียวกับที่คนทั่วไปได้รับ ผู้มีบัตรผู้พิการจะได้ลดหย่อนค่าเดินทางด้วยบริการสาธารณะ เช่น รถไฟฟ้า และรถเมล์ เป็นต้น ส่วนสถานที่ราชการต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ เช่น ห้องน้ำ เป็นต้น
๖. เข้าถึงสื่อทุกประเภทและข่าวสาร รวมถึงความช่วยเหลือในการเข้าถึงบริการสื่อสาร และยังมีสิทธิได้รับการถ่ายทอดความสามารถ และการบำเพ็ญประโยชน์ของผู้พิการในเชิงสร้างสรรค์

๗. ล่ามภาษามือ เช่น ในการทำงานและการรับบริการสาธารณสุข การสมัครงานและการติดต่อเกี่ยวกับกฎหมาย รวมถึงการอบรมสัมมนา
๘. สามารถนำสัตว์นำทาง หรืออุปกรณ์ช่วยเข้าสู่พื้นที่สาธารณะและยานพาหนะโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม
๙. สวัสดิการเบี่ยงความพิการ โดยผู้พิการที่มีบัตรผู้พิการและได้ลงทะเบียนรับเบี้ยจะได้เงินรายเดือนทุกเดือนตลอดชีวิต
๑๐. การปรับสภาพที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิตของผู้พิการ การมีผู้ดูแล และสวัสดิการอื่น ๆ โดยผู้ดูแลผู้พิการจะได้รับการลดหรือยกเว้นค่าบริการและค่าธรรมเนียม รวมถึงสิทธิในการเข้าถึงความรู้สำหรับพึ่งพาตัวเองและดูแลผู้พิการ
๑๑. ลดหย่อนภาษีเงินได้ สำหรับผู้พิการหรือผู้ดูแลคนพิการที่มีสถานะเป็นบิดามารดาทั้งของตนและคู่สมรส บุตร และคู่สมรส
๑๒. มีการจัดตั้งศูนย์บริการสำหรับผู้พิการ ซึ่งศูนย์บริการเหล่านี้จะเก็บข้อมูลผู้พิการในพื้นที่และจัดการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดให้กับผู้พิการ

๓. กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

กิจการกระจายเสียง คือ กิจการที่กระจายรายการและข่าวสารผ่านสื่อที่เป็นเสียงในระบบต่าง ๆ หรือหลายระบบรวมกันไปยังเครื่องรับที่ใช้ฟังสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ของประชาชนโดยตรง สิทธิของผู้พิการก็มีการระบุไว้ถึงสิทธิในการเข้าถึงข่าวสารและสื่อต่าง ๆ รวมถึงสิทธิที่จะได้รับการถ่ายทอดเรื่องราวของผู้พิการอย่างถูกต้อง สร้างสรรค์ และสร้างความเข้าใจต่อสังคมถึงศักยภาพของผู้พิการ ดังนั้น จึงต้องมีการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้พิการ ตัวอย่างเช่น

ในกรณีของรายการข่าว หรือรายการที่มีประโยชน์ต่อสาธารณะ ต้องมีล่ามภาษามือ คำบรรยายอักษรวิ่ง รวมถึงคำบรรยายภาพและคำบรรยายเสียงให้กับผู้พิการได้รับรู้ข่าวสารตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้และต้องแสดงรายการเหล่านี้ในผังรายการก่อนจะออกฉาย หรือแก้ไขผังรายการ และล่ามภาษามือต้องเป็นล่ามที่ได้มาตรฐาน ต้องมีการจัดช่องพิเศษที่รวมเสียงบรรยายภาพและเสียงไว้ด้วยกันสำหรับผู้พิการ

ในกรณีภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติ หรือเหตุการณ์ร้ายแรง ต้องมีเครื่องอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้พิการได้รับข่าวสารอย่างทันทั่วถึงที่เช่นเดียวกับคนทั่วไป เช่น ล่ามภาษามือ คำบรรยายภาพ คำบรรยายเสียง คำบรรยายอักษรวิ่งในรายการข่าวและการเตือนภัย

หากจัดการอำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการมากกว่าที่กฎหมายกำหนดจะได้รับการสนับสนุนจากกองทุนด้วย โดยจะสนับสนุนเป็นพิเศษสำหรับบริการคำบรรยายแทนเสียง และคำบรรยายแทนภาพเมื่อเป็นรายการในช่วงเวลาที่มีผู้รับชมจำนวนมาก โดยผู้ทำรายการประยุกต์ หรือผู้ที่ได้รับแบ่งเวลาให้ออกอากาศเพียงบางช่วงก็สามารถขอการสนับสนุนจากกองทุนได้ และหากผู้ให้บริการไม่จัดให้มีการอำนวยความสะดวกอย่างที่ได้แจ้งไว้ก็จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน และต้องประชาสัมพันธ์รายการที่มี

สิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนการเข้าถึงของผู้พิการให้ทราบโดยทั่วกัน โดยไม่นับเป็นโฆษณา รวมถึงต้องมีสัญลักษณ์ให้ผู้รับบริการทราบว่า เป็นรายการที่มีบริการสำหรับผู้พิการ

๔. ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

จากงานวิจัยแนวทางการพัฒนารายการข่าวสารสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะเพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการทางการเห็นได้ข้อมูล ดังนี้

ผู้พิการทางการเห็นต้องการรับชมข่าวสาร รายการที่ให้ความรู้ รายการการศึกษาและวัฒนธรรม รายการเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการของผู้พิการ รวมถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ และกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มสังคม เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ผู้พิการยังต้องการรับชมรายการความบันเทิง และรับชมรายการต่าง ๆ ร่วมกับคนในครอบครัวพร้อม ๆ กันอีกด้วย เช่น ละครหลังข่าว เป็นต้น และวิธีที่จะอำนวยความสะดวกให้เหล่าผู้พิการทางการเห็นได้ คือ การจัดทำเสียงบรรยายภาพหรือการบรรยายแบบสไลด์ไหล โดยเฉพาะเสียงบรรยายภาพและการพรรณนายังเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ต่อการรับรู้ของผู้พิการอย่างสูง ผู้บรรยายรายการโทรทัศน์ควรบรรยายไม่ช้า เร็ว หรือราบเรียบเกินไป ควรแทรกอารมณ์ในน้ำเสียงอย่างพอเหมาะ มีจังหวะช้าเร็วตามความเหมาะสม ซึ่งการมีสิ่งเหล่านี้ยังช่วยผู้สูงอายุที่มองไม่ค่อยเห็น และทำให้คนทั่วไปเข้าใจประสบการณ์ของผู้พิการมากขึ้น

ประโยชน์หลักที่ผู้พิการได้รับจากการอำนวยความสะดวกนี้ ก็คือ การได้รับความรู้สำหรับพัฒนาตัวเอง และดำรงชีวิตทำให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้แบบเดียวกับคนทั่วไป สามารถพึ่งพาตัวเองได้และไม่ต้องขึ้นอยู่กับผู้อื่นเสียทั้งหมด นับเป็นการใช้ศักยภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยให้สังคมดีขึ้น เนื่องจากมีความเข้าใจกันและกัน (มนัสชนก สุรัชกุลวัฒนา, กมลรัฐ อินทรทัศน์, ปิยฉัตร ล้อมชวการ, ตรี บุญเจือ, ๒๕๖๒)

งานคนพิการกับการเข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ให้ข้อมูลว่า ในปัจจุบันประเทศไทยยังอยู่ระหว่างการพัฒนาการเข้าถึงสื่อของผู้พิการ ทว่าในต่างประเทศที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ผู้พิการได้รับการช่วยเหลือให้เข้าถึงสื่อได้ทัดเทียมกับคนทั่วไปด้วยคำบรรยายภาพ คำบรรยายเสียง ตัวอักษรวิ่ง ล่ามภาษามือ ฯลฯ ทั้งนี้ เนื่องจากกฎหมายของแต่ละประเทศ และความพร้อมในการจัดหาทรัพยากรและองค์ความรู้

การที่ผู้พิการมีพื้นที่สื่อ มีรายการเกี่ยวกับผู้พิการ และถูกกล่าวถึงในสื่อหลักเช่นโทรทัศน์อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้พิการประเภทใด จะทำให้สังคมเข้าใจประสบการณ์ที่ผู้พิการต้องประสบมากขึ้น รวมถึงผู้พิการแต่ละประเภทก็จะเข้าใจประสบการณ์ของคนทั่วไปและกลุ่มผู้พิการประเภทอื่น ความเข้าใจอันดีนี้ทำให้แต่ละฝ่ายมีมุมมองที่ดีต่อกันและกัน ทำให้ผู้พิการได้รับประโยชน์จากการยอมรับของสังคม เป็นการลดอคติ ทำให้สามารถประกอบอาชีพและพึ่งพาตัวเอง รวมถึงคนทั่วไปก็จะได้ประโยชน์จากความสามารถของผู้พิการ เนื่องจากผู้พิการก็เป็นทรัพยากรบุคคลที่สามารถสร้างประโยชน์ให้สังคมโดยรวมได้เหมือนคนอื่น ๆ ในสังคมที่มีความเข้าใจและเคารพซึ่งกันและกัน ทุกฝ่ายจะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้จะสนับสนุนให้ผู้พิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมแล้ว ผู้พิการก็ควรได้มีส่วนร่วมในการผลิตสื่อสำหรับผู้พิการและ

สื่ออื่น ๆ เหมือนคนทั่วไป ซึ่งจะสร้างความเข้าใจสังคมของผู้พิการตามความเป็นจริง ไม่มองว่าผู้พิการเป็นส่วนเกินของสังคม (ตรี บุญเจือ, ๒๕๖๑)

๔.๒ แนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ มาตรการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการของต่างประเทศ โดยคณะผู้วิจัยคัดเลือกกรณีศึกษา ๕ ประเทศที่เป็นประเทศที่มีบทบาทในการดูแลสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ ประกอบด้วย ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และประเทศอังกฤษ นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้ทำการการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๒.๑ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับตามมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ และการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

เนื่องจากประเด็นด้านผู้พิการเป็นประเด็นที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน ดังนั้น แต่ละประเทศจึงมีนโยบายและข้อบังคับที่เอื้อและสนับสนุน รวมถึงส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้พิการในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารยสถาปัตย์ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิทธิการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ เป็นต้น

จากที่ Kent และ Ellis (๒๐๑๔) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ โดยการสนับสนุนจากนโยบายรัฐบาล นวัตกรรมต่าง ๆ และกิจการสื่อออนไลน์ พบว่า มีกิจการโทรทัศน์มากมายที่มีหลักการที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงสื่อบันเทิงได้อย่างสะดวกสบาย ยกตัวอย่างเช่น Netflix ที่ประกาศว่ามีการบรรยายเสียงสำหรับผู้พิการทางสายตา (Netflix, ๒๐๑๕) เป็นต้น

เนื่องจากในปัจจุบันกิจการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเป็นการดูผ่านทางระบบเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งโดยปกติแล้วการเข้าถึงสื่อบันเทิงต่าง ๆ ผ่านโทรทัศน์มีข้อจำกัดสำหรับผู้พิการอยู่หลายประการ ดังนั้น การเข้ามาของสื่อผ่านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต จึงช่วยพ่วงหลายข้อจำกัดต่าง ๆ ได้ เช่น การมีคำบรรยายภาพและเสียง เป็นต้น

Jaeger (๒๐๑๒) พยายามที่จะกระตุ้นการสร้างสื่อผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตให้เหมาะสมกับประสบการณ์ของผู้พิการโดยแท้จริง เนื่องจากสื่อออนไลน์ในปัจจุบันที่มีอยู่ในช่องทางอินเทอร์เน็ตยังไม่สามารถตอบโจทย์ได้อย่างแม่นยำ

แต่อย่างไรก็ตาม มีองค์กรต่าง ๆ ที่ให้ความสนใจและพยายามที่จะออกข้อบังคับและวางนโยบายเพื่อพัฒนากิจการโทรทัศน์ให้เข้าถึงความต้องการและจำเป็นของผู้พิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชุมขององค์การสหประชาชาติ (United Nations)

องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมเกี่ยวกับประเด็นสิทธิของผู้พิการ หรือ United Nations Convention on The Rights of Persons with Disabilities (UNCRPD) นักวิชาการเล็งเห็นว่ากิจกรรมโทรทัศน์ต่าง ๆ มักก่อประเด็นทางสังคม ซึ่งพวกเขามองว่าผู้พิการถูกมองว่าเป็นบุคคลชายขอบของสังคมและไม่ได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกับบุคคลที่ไม่ได้อยู่ในสภาพพิการ ดังนั้น จึงเกิดการประชุมเพื่อสร้างสังคมที่บุคคลทุกประเภทสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยกล่าวไว้ในบทที่ ๓๐ ประเด็นที่ ๑๖ (United Nations, ๒๐๐๖) ว่าให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงสื่อวัฒนธรรมในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้ โดยให้ผู้พิการสามารถผลิตเพลย์กับ การเข้าถึงรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ โรงละคร และกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้

นอกจากนี้ ทางองค์การสหประชาชาติยังได้เล็งเห็นว่าภาษาเป็นศูนย์กลางสำคัญในการสื่อสาร ดังนั้น เพื่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อผู้พิการประเภทต่าง ๆ โทรทัศน์ดิจิทัลและโทรทัศน์ออนไลน์ควรจะ สนับสนุนหรือสร้างช่องทางเพื่อให้ผู้พิการต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้โดยเฉพาะผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางการได้ยินและผู้พิการทางด้านร่างกาย (Ellis, ๒๐๑๒)

จากพัฒนาการของกิจการโทรทัศน์ โทรทัศน์ดิจิทัลได้เปลี่ยนโฉมวงการ โดยสามารถส่งข้อมูลผ่านสื่อ ได้อย่างยืดหยุ่นมากขึ้น เนื่องจากโทรทัศน์ดิจิทัลสามารถบรรจุข้อมูลได้มากกว่าโทรทัศน์ระบบอนาล็อก ถึง ๖ เท่า (Weber and Evans, ๒๐๐๒) ดังนั้น ยิ่งเปิดโอกาสให้ผู้พิการสามารถเลือกเข้าถึงสื่อได้สะดวกสบาย มากยิ่งขึ้น โดย Sprigett Rice และ Griffiths กล่าวว่า บริการการเข้าถึงเนื้อหาภาพและเสียงผ่านภาษามือ คำบรรยายและคำอธิบายเสียงกลายเป็นรูปแบบการโต้ตอบที่สำคัญสำหรับคนหูหนวกและหูตึง ผู้ที่มีความรู้หนังสือ หรือบกพร่องทางการเรียนรู้ต่ำ และคนพิการทางการมองเห็น

สิทธิการเข้าถึงสื่อของผู้พิการทางด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามกรอบสหภาพ โทรคมนาคมระหว่างประเทศ หรือ International Telecommunication Union (ITU)

สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ หรือ International Telecommunication Union (ITU) คือ องค์การระหว่างประเทศที่มีหน้าที่ดูแลการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศ ซึ่งครอบคลุมถึงการสร้างมาตรฐาน ทางโทรคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร การดูแลคลื่นวิทยุและดาวเทียม การดูแลประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ การติดต่อสื่อสาร ซึ่งรวมถึงการเข้าถึงกิจการโทรคมนาคมของผู้พิการด้วย และมีอำนาจในการออกใบอนุญาต หรือใบรับรองเกี่ยวกับด้านทั้งหลายนี้ด้วย

โดยสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศมุ่งยกระดับสิทธิการเข้าถึงสื่อของผู้พิการ ซึ่งความพิการที่ ส่งผลกระทบต่อการรับสื่อของบุคคล ได้แก่ ความบกพร่องทางการฟังจึงทำให้ไม่สามารถรับข้อมูลที่ เป็นภาษาพูดได้ ความบกพร่องด้านการเห็น ซึ่งทำให้ไม่สามารถเห็นภาพหรืออ่านตัวอักษร ความบกพร่อง ด้านกระบวนการคิดที่ทำให้ไม่เข้าใจสารที่สื่อแสดงออกมา ความบกพร่องด้านร่างกายที่ทำให้ควบคุม อุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ได้ เช่น ไม่สามารถกดปุ่มต่าง ๆ ได้ และความบกพร่องที่เกิดจากอายุ ซึ่งอาจรวมทั้งสี่ด้าน ด้านบนไว้ด้วยกัน (International Telecommunication Union, ๒๐๑๑, หน้า ๒)

ดังนั้น วิธีสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน คือ การสื่อสารด้วยภาพ เช่น ซับไตเติ้ลหรือ คำบรรยายแทนได้ภาพและล่ามภาษามือบนหน้าจอ ส่วนกรณีรายการวิทยุที่ใช้เสียงเป็นหลัก ควรมีบริการ

แปลงคำพูดให้เป็นตัวอักษร ในทางตรงกันข้ามผู้พิการทางสายตาไม่สามารถรับสื่อทางภาพได้จึงต้องมีการสื่อสารด้วยเสียงเพิ่มเติม เช่น เสียงบรรยายภาพที่บอกว่ามีภาพอะไรบ้างในรายการโทรทัศน์ ส่วนผู้สูงอายุนั้นจะประมวลผลข้อมูลได้ช้ากว่าคนที่อายุน้อยกว่า ดังนั้น วิธีการที่เหมาะสมกับพวกเขา คือ การทำให้ทั้งภาพและเสียงในรายการมีจังหวะที่ช้าลง หรือเพิ่มเติมข้อมูลในจุดที่จำเป็น แต่ผู้สูงอายุอาจจะสังเกตไม่ทัน (International Telecommunication Union, ๒๐๑๑ หน้า ๓ - ๔) อย่างไรก็ตาม ทั้งการให้บริการภาพบรรยายเสียงและเสียงบรรยายภาพจำเป็นต้องคำนึงถึงการรู้ภาษาของผู้รับบริการด้วย เนื่องจากต้องใช้ทักษะด้านภาษาที่ดีพอ (Telecommunication Development Sector, ๒๐๑๑, หน้า ๑๗)

คู่มือของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศกำหนดให้ประเทศที่ลงนามใน UN CRPD จะต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการด้านต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้ และประเทศเหล่านี้ต้องยอมรับในหลักการสิทธิมาก่อนกฎหมาย คือ ไม่ว่ากฎหมายจะกำหนดอย่างไร สิทธิตามสนธิสัญญานี้จะมีลำดับความสำคัญเหนือกว่ากฎหมายภายในประเทศ รวมถึงต้องส่งเสริมให้ผู้พิการมีความเสมอภาคกับคนอื่นในสังคม ซึ่งหน้าที่เกี่ยวกับผู้พิการต่าง ๆ ที่ประเทศต้องทำ โดยให้ปรึกษากับผู้พิการด้วย มีดังนี้ (Telecommunication Development Sector, ๒๐๑๔, หน้า ๔๗ - ๕๐)

๑) ทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อรับประกันความเท่าเทียมด้านการสื่อสารของผู้พิการทั้งในพื้นที่เมืองและพื้นที่ห่างไกล และศึกษาเกี่ยวกับอุปสรรคต่าง ๆ ที่เป็นกำแพงกันผู้พิการออกจากสังคมเพื่อทำลายมัน

๒) สนับสนุนผลิตภัณฑ์และวิทยาการที่ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงสื่อได้ โดยสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้จะต้องราคาต่ำและเข้าถึงได้ง่าย

๓) คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของผู้พิการในทุกด้าน ทั้งด้านกายภาพ สุขภาพ ความสัมพันธ์ การประกอบอาชีพ การศึกษา การเข้าถึงข้อมูลและการสื่อสาร วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ

๔) ต้องไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้พิการและทำให้ผู้พิการมีโอกาสเท่าเทียมกับคนอื่น เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้อย่างสมบูรณ์ และต้องสร้างความตระหนักรู้ให้สังคมยอมรับผู้พิการและเห็นถึงความเท่ากันของผู้พิการกับคนทั่วไป

๕) ใช้การออกแบบอารยสถาปัตย์ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ จัดหาเครื่องช่วยเหลือให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตในสังคม รวมถึงสนับสนุนวิทยาการช่วยเหลือผู้พิการและฝึกฝนบุคลากร เจ้าหน้าที่ด้านต่าง ๆ ให้สามารถปฏิบัติต่อผู้พิการได้ถูกต้อง

นอกจากนี้ ยังมีบริการต่าง ๆ ที่จัดไว้เพื่อผู้พิการ แต่จะต้องจัดการให้ผู้พิการเสียค่าใช้จ่ายเฉพาะกับสื่อที่ผู้พิการสามารถรับชมได้เท่านั้น และเนื่องจากผู้พิการยังรับชมสื่อได้ไม่เต็มที่เท่าคนอื่น ดังนั้น จึงต้องมีส่วนลดให้ด้วย เช่นเดียวกับการแจ้งเตือนเหตุฉุกเฉินก็ควรทำให้ผู้พิการรับรู้และเข้าใจข้อมูลทั้งหมดได้ ส่วนด้านอุปกรณ์เคลื่อนที่นั้น สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศได้วางหลักเกณฑ์ไว้ว่า

“สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน อุปกรณ์เคลื่อนที่ที่มีฟังก์ชันช่วยฟังจะต้องไม่รบกวนการทำงานของเครื่องช่วยฟังแบบปกติ และอุปกรณ์เคลื่อนที่ที่ต้องรองรับข้อความบรรยายเสียงและต้องทำให้สามารถพูดคุยแบบวีดีโอได้”

ทางด้านผู้พิการทางการเห็นนั้น อุปกรณ์เคลื่อนที่ที่ต้องสามารถควบคุมได้โดยไม่ต้องมองเห็น เช่น มีการสื่อสารด้วยพื้นผิว พวกแป้นพิมพ์ต้องมีเสียงและปฏิกิริยาตอบสนองให้ผู้พิการรับรู้ เครื่องมือพวกนี้ยังต้องสามารถเปลี่ยนขนาดเนื้อหา แสง ความสว่าง สี และมีบริการเปลี่ยนข้อความเสียงให้ด้วย ส่วนใบเรียกเก็บค่าใช้จ่ายก็ต้องมีอักษรเบรลล์ขนาดใหญ่

ในส่วนของผู้พิการทางกระบวนการคิด อุปกรณ์เคลื่อนที่ควรมีฟังก์ชันช่วยพิมพ์ หรือช่วยเดาคำ มีปฏิทินที่แจ้งเตือนได้ ใช้สัญลักษณ์ที่ง่ายต่อการเข้าใจและการใช้งานต้องไม่ยากจนเกินไป ทุกคนต้องสามารถใช้งานได้

นอกจากนั้น ยังมีข้อกำหนดให้ผู้ผลิตต้องคำนึงถึงผู้พิการในขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ทั้งที่จับต้องได้และพวกแอปพลิเคชัน หรือโปรแกรม ส่วนผู้ชายก็ต้องฝึกฝนพนักงานให้สามารถช่วยเหลือลูกค้าที่เป็นผู้พิการได้ (Telecommunication Development Sector, ๒๐๑๔, หน้า ๖๐ - ๖๕)

๔.๒.๒ กรณีศึกษาของต่างประเทศ

๑. ประเทศออสเตรเลีย

๑.๑ กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ

ประเทศออสเตรเลียถือเป็นประเทศต้นแบบที่ให้ความสำคัญแก่คุณภาพชีวิตของผู้พิการ เนื่องจากถือว่าผู้พิการ คือ ผู้ที่มีความพิการที่ทำให้สติปัญญา สภาพจิตและการรับรู้ ประสาทสัมผัส หรือสมรรถภาพทางกายภาพบกพร่อง หรือมีความบกพร่องร่วมกันในหลายด้านที่เป็นความบกพร่องอย่างถาวร หรือมีแนวโน้มถาวร ทำให้ศักยภาพในการสื่อสาร เคลื่อนไหว และเรียนรู้ลดลง ไม่สามารถอยู่ได้ด้วยตัวเอง ต้องการความช่วยเหลือในการจ้างงาน ดังนั้น ประเทศออสเตรเลียมีความจำเป็นต้องออกกฎหมายและนโยบายเพื่อสนับสนุนบริการต่าง ๆ สำหรับผู้พิการ เช่น (Disability Services Act, ๑๙๘๖)

๑. บริการที่ทำให้ผู้พิการสามารถช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวันได้ เช่น ด้านการกิน การเดินทาง การรักษาความสะอาด

๒. บริการที่ทำให้ผู้พิการมีทักษะและความมั่นใจพอที่จะมีตัวตนในชุมชน

๓. บริการที่ช่วยให้ผู้พิการมีงานทำและได้รับเงินค่าจ้างจากการทำงาน

๔. บริการที่ทำให้ผู้พิการสามารถมีชีวิตใช้ชีวิตด้วยตัวเอง พึ่งตัวเองได้

๕. บริการที่ทำให้ผู้พิการและผู้ดูแลผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้

๖. บริการที่อำนวยความสะดวกในการใช้งานเอกสารให้แก่ผู้พิการที่ไม่สามารถอ่าน หรือใช้งานเอกสารทั่วไปได้

๗. บริการที่ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงกิจกรรมสันทนาการ งานอดิเรก กิจกรรมนันทนาการได้เหมือนคนอื่นในสังคม

๘. บริการฝึกฝนให้ผู้พิการช่วยเหลือตัวเองได้

๙. บริการทางการแพทย์และการรักษา

๑๐. บริการดัดแปลงที่อยู่อาศัย ที่ทำงาน และยานพาหนะ และการซ่อมแซมอุปกรณ์ช่วยเหลือทางการจะให้เงินช่วยเหลือแก่องค์กรที่ให้บริการสนับสนุนให้ผู้พิการด้วย

นอกจากบริการช่วยเหลือต่าง ๆ รัฐบาลออสเตรเลียยังห้ามการเหยียดหรือเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการด้วย ทั้งด้านการศึกษา การทำงาน การเข้าสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ แต่มีข้อยกเว้นอยู่ว่า หากไม่เลือกปฏิบัติแล้วจะเกิดอันตราย หรือความยากลำบากที่ไม่ชอบธรรมก็สามารถเลือกปฏิบัติได้ และการรับเข้าทำงาน หรือเรียนให้ดูจากประวัติและประสบการณ์ของผู้พิการ หากคนอื่น ๆ ที่ได้รับเข้าทำงาน หรือเรียนมีประวัติ และประสบการณ์ใกล้เคียงกันแล้วไม่รับผู้พิการเข้าทำงานเท่ากับเลือกปฏิบัติ และห้ามการต่อว่าดูดาที่อยู่บนพื้นฐานของความพิการ หรือเลือกปฏิบัติเพียงเพราะเป็นผู้พิการ แล้วก็นุญาตให้เลือกปฏิบัติได้หากเป็นสมาคมเฉพาะเพื่อความพิการบางประเภท แล้วผู้ขอเข้าสมาคมไม่ได้มีความพิการประเภทที่สมาคมกำหนด

รัฐบาลออสเตรเลียยังมีมุมมองว่า ผู้พิการควรได้เข้าถึงสิ่งต่าง ๆ โดยไม่มีเครื่องกีดขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ควรได้ใช้ชีวิตเหมือนคนอื่น ๆ ในสังคม ควรหลุดพ้นจากความยากจน และไม่ถูกใช้ความรุนแรงด้วย ทั้งทางกาย ทางใจ และไม่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ กล่าวคือ ได้รับการปกป้องเหมือนที่คนอื่นในสังคมได้รับ แม้ผู้พิการคนนั้นจะต้องการความช่วยเหลืออย่างมาก คนในสังคมควรเข้าใจว่า ผู้พิการก็เหมือนคนอื่นในสังคม มีสิทธิเสียงเท่าเทียมกัน มีศักดิ์ศรีเหมือนกัน และในกลุ่มผู้พิการก็มีความหลากหลาย ไม่ควรถูกมองแบบเหมารวมเหมือนไม่มีความแตกต่างกัน และผู้พิการควรได้รับความช่วยเหลือเพื่อให้เข้าถึงสิ่งต่าง ๆ เหมือนผู้ไม่พิการ และการได้รับการสนับสนุนนี้ไม่ได้ทำลายสถานะที่เท่ากันระหว่างผู้พิการและผู้ไม่พิการ ผู้พิการควรได้มีความสุขเพลิดเพลินกับสิ่งที่สังคมมอบให้เหมือนกับคนอื่น

ผู้พิการต้องได้รับความเคารพในศักดิ์ศรีที่ติดตัวในฐานะมนุษย์ พวกเขามีสิทธิที่จะเลือกด้วยตัวเอง ต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติ ต้องสามารถเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้อย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ มีโอกาสเท่าเทียมกับคนอื่น เด็กที่พิการมีสิทธิที่จะมีตัวตนของตัวเองและสังคมต้องตระหนักถึงศักยภาพในการพัฒนาตัวเองของพวกเขา ผู้พิการต้องเสมอภาคทางเพศ ต้องได้รับการยอมรับในฐานะหนึ่งในความหลากหลายของสังคม

๑. รัฐต้องช่วยให้คนพิการมีสิทธิมนุษยชนอย่างเต็มที่โดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติ ต้องปรับการบังคับใช้นโยบายและกฎหมายตามประกาศนี้

๒. ต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขและกำจัดกฎหมาย ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ ที่เลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ

๓. ต้องส่งเสริมและปกป้องสิทธิของผู้พิการในทุก ๆ นโยบาย โครงการ และข้อบังคับ

๔. รัฐต้องหลีกเลี่ยงการกระทำที่ขัดต่อประกาศนี้

๕. ใช้ทุกวิถีทางที่เหมาะสมในการทำลายการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการบนฐานแห่งความพิการไม่ว่าจะโดยบุคคลใด องค์กรใด ๆ ของรัฐ หรือเอกชน

๖. ต้องสนับสนุนการวิจัยคิดค้นและพัฒนาสิ่ง que ทุกคนสามารถใช้งานได้โดยไม่ต้องมีการดัดแปลง ซึ่งหมายความว่าผู้พิการก็ต้องใช้ได้โดยไม่ต้องอาศัยอุปกรณ์เสริมด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็เช่น วัตถุ สิ่งของ นวัตกรรม บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

๗. ต้องสนับสนุนการค้นคว้าและพัฒนา และส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีรูปแบบใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีโทรคมนาคม อุปกรณ์ และนวัตกรรมที่ช่วยในการเคลื่อนไหวและอุปกรณ์ช่วยเหลือต่าง ๆ โดยเน้นที่เทคโนโลยีที่ราคาเข้าถึงได้

๘. ส่งเสริมการฝึกผู้ดูแลผู้พิการและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับผู้พิการ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือและทำหน้าที่ได้ตามสิทธิที่ผู้พิการพึงได้รับ

๙. ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์ช่วยเหลือและบริการช่วยเหลือ รวมถึงเทคโนโลยีและการช่วยเหลือแบบใหม่ ๆ

๑๐. ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการทำให้สิทธิเหล่านี้ทำงานได้อย่างเต็มที่ โดยดูจากเศรษฐกิจ สังคม ข้อจำกัด และวัฒนธรรม

๑๑. ในการจัดการโครงการและนโยบาย รวมถึงการออกกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ ต้องมีตัวแทนผู้พิการ รวมถึงตัวแทนเด็กพิการร่วมด้วย โดยตัวแทนอาจมาจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง

๑๒. ทุกคน รวมถึงผู้พิการล้วนเท่าเทียมกัน รัฐบาลห้ามการเลือกปฏิบัติหรือการเหยียดผู้พิการบนฐานแห่งความพิการ ต้องรับประกันความเท่าเทียมไม่ถูกเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ และกฎหมายต้องคุ้มครองผู้พิการเหมือนที่คุ้มครองคนอื่น ๆ

๑๓. รัฐบาลจะตระหนักว่าผู้พิการที่เป็นหญิง ทั้งผู้ใหญ่หญิงและเด็กหญิง มักเป็นเหยื่อของความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติในหลายมิติ และจะรณรงค์เพื่อความเสมอภาคของผู้พิการที่เป็นสตรี

๑๔. รัฐบาลจะใช้ทุกวิถีที่จำเป็นเพื่อรับประกันว่าผู้พิการที่เป็นเด็กจะได้รับประโยชน์จากสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค และเสรีภาพโดยสมบูรณ์

๑๕. การตัดสินใจต่าง ๆ จะคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้พิการเด็กเป็นที่ตั้ง

๑๖. รัฐบาลรับประกันสิทธิในการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะด้านที่ส่งผลกระทบต่อตนเองของเยาวชนผู้พิการอย่างเต็มที่ ความเห็นของพวกเขาจะมีน้ำหนักเหมือนความเห็นของเด็กอื่นและถูกตัดสินด้วยอายุและความเป็นผู้ใหญ่

นอกจากนี้ รัฐบาลประเทศออสเตรเลียยังจะต้องใช้วิธีที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสม และรวดเร็ว ในการให้บริการต่าง ๆ แก่ผู้พิการ ดังนี้ (Convention on The Rights of Persons with Disabilities, ๒๐๐๗)

๑. สร้างความตระหนักรู้ในระดับสังคม รวมถึงระดับครอบครัว ในการเสริมการเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกับของมนุษย์ทุกคนของผู้พิการ

๒. จะต่อสู้กับภาพเหมารวม อคติ และการปฏิบัติที่ส่งผลเสียต่อผู้พิการในทุกด้านของชีวิต รวมถึงอคติที่เกิดจากเพศและอายุของผู้พิการนั้นด้วย

๓. สร้างความตระหนักรู้ถึงศักยภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อสังคมของผู้พิการ

๔. ออกแบบโครงการรณรงค์ที่สร้างความตระหนักรู้

๕. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของผู้พิการ

๖. ส่งเสริมการรับรู้ถึงทักษะ คุณภาพชีวิต ประโยชน์ต่อสังคม ศักยภาพ และความสามารถผู้พิการ และคุณประโยชน์ที่พวกเขามีต่อตลาดแรงงานและองค์กรต่าง ๆ

๗. เสริมสร้างทัศนคติที่เคารพในผู้พิการของนักเรียนในทุกระดับชั้นการศึกษา รวมถึงในเด็กเล็กด้วย

๘. กระตุ้นทุกองคาพยพของสื่อให้พรรณนาภาพลักษณ์ของผู้พิการให้ตรงกับหลักการที่ประกาศนี้ได้กำหนดไว้

๙. จัดตั้งโครงการฝึกฝนการตระหนักรู้เกี่ยวกับผู้พิการและสิทธิของผู้พิการ

สำหรับด้านสาธารณูปโภค รัฐบาลจะต้องสร้างสังคมที่ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้โดยลำพัง และสามารถเข้าร่วมในทุก ๆ ภาคส่วนของสังคม ต้องทำให้ผู้พิการเข้าถึงเรื่องและสิ่งที่เป็นสาธารณะเสมอเหมือนคนอื่นทั่วไป ทั้งสิ่งแวดล้อมกายภาพ สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ขนส่งคมนาคม สื่อสาร โทรคมนาคม ข้อมูล เทคโนโลยี ระบบต่าง ๆ ในส่วนสาธารณะทุกพื้นที่ทั้งในเมืองและชนบทต้องระบุและทำลายสิ่งกีดขวางและอุปสรรคที่ผู้พิการต้องเผชิญเมื่อเข้าถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ ๑) ตึกอาคาร ถนนหนทาง ยานพาหนะ สิ่งอำนวยความสะดวกกลางแจ้งและในร่ม รวมถึงโรงเรียน โรงเรือน ที่ทำงาน และสถานที่ให้บริการทางการแพทย์ และ ๒) ข้อมูล การสื่อสาร และบริการอื่น ๆ ทั้งบริการทางอิเล็กทรอนิกส์และบริการฉุกเฉินต่าง ๆ นอกจากนี้ รัฐบาลยังต้อง

๑. ใช้มาตรการต่าง ๆ อย่างเหมาะสมในการพัฒนา เผยแพร่ และเฝ้าระวังบรรดาการประยุกต์ใช้ของมาตรฐานขั้นต่ำสุด และแนวทางปฏิบัติในการเข้าถึงสาธารณูปโภคและบริการที่เปิดให้สาธารณชนเข้าถึง

๒. รับประกันว่าองค์กรเอกชนที่เสนอบริการที่เสนอ หรือเปิดให้ผู้คนเข้าใช้บริการได้ตระหนักและสนับสนุนการเข้าถึงของผู้พิการอย่างเต็มที่

๓. จัดหาการฝึกฝนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงสิทธิของผู้พิการ

๔. จัดหาป้ายอักษรเบรลล์ที่อ่านและเข้าใจได้ง่ายไว้ในทุกอาคารและสถานที่ที่เปิดเป็นสาธารณะ

๕. จัดหาเครื่องช่วยเหลือในการใช้ชีวิตรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย ผู้นำทาง ผู้บรรยาย และผู้เชี่ยวชาญด้านการตีความสัญลักษณ์มือเพื่อให้สามารถเข้าถึงอาคารสถานที่และบริการสาธารณะ

๖. จัดเตรียมการช่วยเหลือและการสนับสนุนในรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมเพื่อการรันทัดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ

๗. ส่งเสริมการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ข้อมูลใหม่ ๆ การโทรคมนาคม เทคโนโลยีและระบบในการสื่อสารต่าง ๆ ให้กับผู้พิการ

๘. กระตุ้นการออกแบบและพัฒนา การผลิตและแจกจ่าย ข้อมูล ระบบและเทคโนโลยี โทรคมนาคมที่ยังอยู่ในขั้นตอนเริ่มต้น เพื่อให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

รัฐบาลออสเตรเลียเฝ้ามองว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะมีชีวิตและผู้พิการมีสิทธินี้เท่ากันกับทุกคน และต้องใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้พิการได้ประโยชน์จากสิทธินี้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนและกฎหมายนานาชาติ เพื่อปกป้องและรับประกันความปลอดภัยให้ผู้พิการในกรณีที่มีความเสี่ยง เช่น การต่อสู้ทางอาวุธ เหตุฉุกเฉิน และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ผู้พิการมีสิทธิในฐานะมนุษย์มาก่อนข้อกำหนดทางกฎหมาย และมีสิทธิทางกฎหมายเสมอเหมือนทุกคนในทุกด้านของชีวิต และหน่วยงานรัฐต้องช่วยเหลือผู้พิการเพื่อให้สามารถใช้สิทธิประโยชน์ในฐานะมนุษย์ได้อย่างเต็มที่ รัฐบาลรับประกันว่าผู้พิการมีสิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรมเสมอภาคกับคนอื่นผ่านทางกระบวนการที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้ทำตามบทบาททางกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เป็นพยานในคดีและการสอบสวน และผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับความยุติธรรมทั้งตำรวจและพศดี เจ้าหน้าที่ในคุกต้องได้รับการฝึกฝนเพื่อให้สามารถปฏิบัติต่อผู้พิการได้อย่างถูกต้อง รัฐบาลต้องให้ความเท่าเทียมกับผู้พิการ เช่น (Convention on the Rights of Persons with Disabilities, ๒๐๐๗)

๑. มีสิทธิในความปลอดภัยและเสรีภาพในฐานะบุคคล

๒. ไม่ถูกริบไปซึ่งเสรีภาพไปอย่างผิดกฎหมาย เพราะความพิการไม่ใช่เหตุผลในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ

๓. ห้ามทรมาน หรือปฏิบัติต่อผู้คนอย่างโหดร้าย ผู้พิการก็เช่นเดียวกัน และการทดลองทางวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์ต้องขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมการทดลองเสมอ

๔. ภาครัฐต้องป้องกันการถูกลดทอนความเป็นมนุษย์ของผู้พิการอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ต้องปกป้องผู้พิการจากความรุนแรง การหลอกลวง และการทำร้าย ทุกรูปแบบทั้งในและนอกเคหสถานด้วยมาตรการทุกทาง ทั้งด้านการให้การศึกษาระดับใช้กฎหมายและมาตรการทางสังคม ต้องสนับสนุนให้ผู้พิการ ครอบครัว และผู้ดูแลสามารถสังเกตถึงความรุนแรงและรายงานต่อภาครัฐ รัฐต้องคำนึงถึงเรื่องละเอียดอ่อนทางเพศ อายุ และความพิการ

๖. เพื่อป้องกันการหลอกลวงและความรุนแรงต่อผู้พิการ บริการและโครงการทั้งหมดที่มุ่งไปที่ผู้พิการเป็นเป้าหมายต้องอยู่ภายใต้การตรวจสอบขององค์กรที่เป็นอิสระ

๗. รัฐต้องเสริมสร้างการรักษาความพิการ การเยียวยาฟื้นฟูทางกายภาพ ทางจิต ทางสติปัญญาของผู้พิการ และสนับสนุนการเข้าร่วมผสมผสานเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของผู้พิการที่เคยประสบกับความรุนแรง โดยต้องจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ ศักดิ์ศรี ความเป็นอยู่ที่ดี คุณภาพชีวิต ความเคารพตัวเอง การเป็นอิสระของผู้คน โดยตระหนักถึงความต้องการอันละเอียดอ่อนทางเพศและอายุเสมอ

๘. ต้องใช้นโยบายที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันความรุนแรงต่อผู้พิการ โดยรวมเอาผู้หญิงและเด็กไว้ด้วย

ดั่งนโยบายต่าง ๆ ของประเทศออสเตรเลียข้างต้น ผู้พิการทุกคนมีสิทธิและต้องได้รับความเคารพในความเป็นตัวตน ความสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจเช่นเดียวกับทุกคนในสังคม ผู้พิการมีสิทธิที่จะย้ายถิ่นอพยพ เลือกที่อยู่และสัญชาติเหมือนกันกับคนอื่น ๆ พวกเขาสิทธิที่จะเปลี่ยนสัญชาติ ไม่ถูกริบสิทธิในการครอบครองเอกสารเกี่ยวกับสัญชาติและเอกสารยืนยันตัวตน มีอิสระที่จะไปจากทุกประเทศรวมถึงประเทศที่ตนเองเกิดมา และมีสิทธิในการเข้าประเทศของตนเองโดยไม่ถูกจำกัดด้วยความพิการ เด็กที่เกิดมาพิการจะต้องถูกแจ้งเกิดทันที พวกเขาสิทธิที่จะมีชื่อและสัญชาติ มีสิทธิที่จะรู้ว่าพ่อแม่เป็นใครและได้รับการเลี้ยงดูโดยพ่อแม่ของตน

ผู้พิการมีสิทธิเสมอผู้อื่นในการอยู่ในชุมชนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน มีสิทธิในการเลือกที่อยู่อาศัยว่าจะอยู่ที่ไหนและอยู่กับใคร และไม่ถูกบังคับให้อยู่ในที่ที่ตนไม่ต้องการ มีสิทธิในการพักอาศัยและได้รับการสนับสนุนจากชุมชนของตน และจะไม่ถูกกีดกันแยกจากสังคมให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว หน่วยงานรัฐจะต้องจัดหาเครื่องช่วยในการเคลื่อนไหวในรูปแบบและเวลาที่ผู้พิการเลือก โดยต้องมีราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ผู้พิการต้องได้รับเทคโนโลยีและอุปกรณ์ช่วยเหลือโดยต้องมีราคาที่สามารถจัดหาได้ รัฐต้องจัดการฝึกฝนให้กับผู้พิการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนจัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านให้ผู้พิการ

นอกจากนี้ รัฐบาลจะต้องใช้วิธีที่เหมาะสมในการรับประกันให้ผู้พิการสามารถใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ทั้งเสรีภาพในการค้นหาและได้รับข้อมูลข่าวสารในทุกช่องทาง การสื่อสารเท่าเทียมกับทุกคน มีสิทธิในการเลือกช่องทางติดต่อสื่อสาร ได้แก่

๑. จัดหาข้อมูลให้ผู้พิการในสื่อและรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม
๒. ยอมรับและเพิ่มการใช้สัญลักษณ์มือ อักษรเบรลล์ การสื่อสารทางเลือก และการเข้าถึงการสื่อสารที่ผู้พิการเลือกใช้ในการติดต่อ

๓. กระตุ้นภาคเอกชนให้จัดหาสื่อทางเลือกที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ทั้งทางอินเทอร์เน็ตและทุกช่องทาง

๔. ให้สื่อมวลชนทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงสื่อมวลชนได้

๕. รับรู้และส่งเสริมการใช้ภาษามือ

อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ คือ การห้ามรุกรานความเป็นส่วนตัวของผู้พิการทุกคน ไม่ว่าจะเป็ใครอาศัยอยู่ที่ไหน กฎหมายจะปกป้องผู้พิการจากการโจมตีให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและจะรับรองความเป็นส่วนตัวของผู้พิการเท่ากันกับความเป็นส่วนตัวของคนอื่นในสังคม รัฐบาลสามารถเข้าไปจัดการการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการในด้านที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงาน การเลี้ยงดูลูก ครอบครัว การเป็นผู้ปกครอง และด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ผู้พิการมีเสรีที่จะแต่งงานกับใครก็ได้ สามารถตัดสินใจวางแผนครอบครัวและการมีลูก สามารถเข้าถึงข้อมูลประกอบในการตัดสินใจ และผู้พิการทั้งผู้ใหญ่และผู้เยาว์ก็มีสิทธิในการสืบเผ่าพันธุ์และสิทธิเจริญพันธุ์ต่อไป

ผู้พิการมีสิทธิในการรับบุตรบุญธรรมโดยดูจากสิทธิของเด็กด้วย และรัฐจะช่วยอำนวยความสะดวกในการเลี้ยงดูเด็ก รวมถึงมีสิทธิในการเป็นผู้ปกครองเด็กเหมือนผู้อื่น รัฐรับรองว่าเยาวชนที่พิการมีสิทธิในชีวิตครอบครัวเท่าเทียมกับคนอื่น รัฐปกป้องพวกเขาจากการกักขัง กีดกัน ละเลย ทอดทิ้ง และจะสนับสนุนข้อมูลและความช่วยเหลือให้กับครอบครัวที่มีเด็กพิการ เด็กจะไม่ถูกพรากจากพ่อแม่หากไม่ได้ผ่านกระบวนการทางศาล และความพิการของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะไม่ใช่เหตุผลในการพรากเด็กจากพ่อแม่ หากครอบครัวเกิดไม่สามารถดูแลเด็กผู้พิการได้ ครอบครัวขยาย หรือชุมชนจะเป็นผู้ดูแล

ในด้านการศึกษา รัฐบาลออสเตรเลียกำหนดให้ผู้พิการได้รับโอกาสเสมอภาคกับคนอื่นในด้านการศึกษาโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยการศึกษาในทุกระดับชั้นและทุกระดับ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะต้อง (Convention on The Rights of Persons with Disabilities, ๒๐๐๗)

๑. พัฒนาศักยภาพและศักดิ์ศรีของมนุษย์อย่างเต็มที่ เสริมสร้างความเคารพในสิทธิมนุษยชน เสรีภาพขั้นพื้นฐาน และความหลากหลายของมนุษยชาติ

๒. พัฒนาผู้พิการในด้านบุคลิกภาพ ความสามารถ พรสวรรค์ ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถทางกายและจิตให้เต็มที่ตามศักยภาพของแต่ละคน

๓. สนับสนุนให้ผู้พิการเข้าร่วมในสังคมเสรีอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยรัฐบาลจะต้องรับประกันว่า ผู้พิการจะไม่ถูกกีดกันออกจากการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีเหตุจากความพิการ เด็กผู้พิการจะไม่ถูกกีดกันออกจากการศึกษาขั้นประถมและมัธยมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายโดยมีสาเหตุมาจากความพิการ โดยผู้พิการสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นประถมและมัธยมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายและมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับผู้อื่นในชุมชนที่อาศัยอยู่ ซึ่งเกณฑ์การรับเข้าศึกษาต้องสมเหตุสมผล นอกจากนี้ ผู้พิการจะได้รับบริการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรัฐบาลจะจัดหาบริการช่วยเหลือที่ถูกรับปรับให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคลและมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนพัฒนาการด้านการเรียนและสังคม โดยมีเป้าหมายสูงสุดเป็นการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

รัฐบาลจะช่วยให้ผู้พิการได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านชีวิตและสังคมอย่างเต็มศักยภาพและได้เข้าร่วมในการศึกษาเท่าเทียมกับคนอื่นในฐานะที่ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รัฐบาลควรต้องดำเนินการดังนี้ (Convention on The Rights of Persons with Disabilities, ๒๐๐๗)

๑. จัดการเรียนรู้อักษรเบรลล์ วิธีการเรียนรู้ทางเลือก นอกเหนือจากวิธีเรียนรู้ตามปกติ รูปแบบการสื่อสารและการเคลื่อนไหวอื่น ๆ และจัดให้มีการช่วยเหลือและสอนกันระหว่างเพื่อนนักเรียน

๒. จัดการเรียนรู้สัญลักษณ์มือและสร้างอัตลักษณ์ทางภาษาให้ชุมชนคนหูหนวก

๓. ทำให้มั่นใจได้ว่า การศึกษาสำหรับผู้พิการที่ตาบอด หูหนวก หรือทั้งตาบอดทั้งหูหนวก จะเป็นไปในแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมกับปัจเจกและสภาพแวดล้อมที่สุด ซึ่งจะเสริมสร้างพัฒนาการทางการศึกษาและสังคมอย่างที่สุด

๔. เพื่อให้ตระหนักรู้ถึงสิทธิที่ว่า รัฐต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมในการจัดหาครู โดยรวมถึงครูที่เป็นผู้พิการซึ่งได้รับการรับรองว่าใช้ภาษามือและอักษรเบรลล์ได้อย่างดี และยังคงฝึกฝนเจ้าหน้าที่และพนักงานที่เกี่ยวข้องให้มีความตระหนักรู้และสามารถใช้งานการสื่อสารทางเลือกและอุปกรณ์ช่วยเหลือเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้พิการ

๕. รัฐรับประกันว่าผู้พิการสามารถเข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา หลักสูตรฝึกฝน การศึกษาผู้ใหญ่และการเรียนรู้ตลอดชีวิตเท่าเทียมกับคนอื่นในสังคม โดยปราศจากอคติและการเลือกปฏิบัติ

ผู้พิการมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ อันมีสาเหตุจากความพิการ ผู้พิการจะได้รับการรักษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานแบบเดียวกับคนอื่นในราคาเดียวกับคนอื่น ๆ ทั้งด้านการเจริญพันธุ์ ด้านประชากร หรือโครงการสุขภาพต่าง ๆ นอกจากนี้ จะได้รับการรักษาที่เหมาะสมกับสภาพความพิการและได้รับการป้องกันความพิการเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็เด็กหรือคนชรา รวมถึงการได้รับการรักษาแบบเดียวกับคนอื่น ๆ ในชุมชน มีเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์และ

สาธารณสุขให้การรักษาผู้พิการแบบเดียวกับที่รักษาคนอื่น ๆ ให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ ความเป็นอิสระและความต้องการของผู้พิการ และยังมีกฎหมายห้ามการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ ทั้งด้านประกันสุขภาพและประกันชีวิต และห้ามการเลือกปฏิบัติในการดูแลสุขภาพ อาหาร น้ำและยา โดยมีพื้นฐานจากความพิการ

รัฐบาลต้องจัดเตรียมวิธีการที่เหมาะสม รวมถึงการช่วยเหลือกันระหว่างบุคคลเพื่อช่วยผู้พิการให้สามารถช่วยเหลือดูแลตัวเองได้ มีสมรรถภาพทางกายภาพอย่างเต็มที่ มีความสามารถทางจิตและสังคมอย่างเต็มที่ในระดับสูงสุดต้องมีการฟื้นฟูพัฒนาศักยภาพของผู้พิการ ตั้งแต่ระยะเริ่มแรกโดยปรับการฟื้นฟูให้เหมาะสมกับแต่ละปัจเจก สนับสนุนการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในทุกด้าน ผู้พิการจะเข้าถึงสิ่งต่าง ๆ เหมือนคนอื่นในชุมชน

นอกจากนี้ รัฐบาลฝึกสอนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฟื้นฟูและจัดหาข้อมูล การเข้าถึงเครื่องช่วยและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูผู้พิการ เนื่องจากผู้พิการมีสิทธิในการทำงานเท่ากับคนอื่น ผู้พิการสามารถเลือกงานอย่างอิสระ ได้รับการยอมรับในตลาดแรงงาน ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมการทำงานที่ยอมรับผู้พิการและเปิดกว้าง และรัฐจะสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิในการทำงานของผู้พิการ ทั้งที่พิการก่อนหรือหลังเข้าทำงาน ด้วยวิธีดังนี้

๑. ห้ามการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ เนื่องจากสาเหตุด้านความพิการในทุกรูปแบบและทุกตำแหน่งงาน ทั้งด้านเงื่อนไขในการรับเข้าทำงาน เงื่อนไขในการจ้างงาน เงื่อนไขในการเลื่อนขั้น และการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ

๒. ปกป้องสิทธิของผู้พิการเท่ากับคนอื่นในสังคม เงื่อนไขในการทำงานและการเลื่อนตำแหน่งที่เป็นธรรมจะต้องให้โอกาสผู้พิการเท่าเทียมกับคนอื่น และปกป้องผู้พิการจากการเหยียดหยาม หรือการล่วงเกิน

๓. ผู้พิการสามารถตั้งสหภาพการค้าและเข้าสหภาพการค้าได้เท่ากับคนอื่น ๆ

๔. ผู้พิการจะต้องเข้าถึงหลักสูตรแนะแนวและหลักสูตรการฝึกฝนอย่างเท่าเทียม

๕. ผู้พิการในตลาดแรงงานต้องมีโอกาสเลื่อนขั้นและได้รับการช่วยเหลือในการกลับเข้าสู่ตลาดแรงงาน

๖. สนับสนุนผู้พิการให้มีโอกาสในการทำธุรกิจ เป็นเจ้าของธุรกิจ เป็นหุ้นส่วน เป็นเจ้าของกิจการหรือทำงานอิสระ

๗. ต้องมีการจ้างงานผู้พิการในงานสาธารณะและงานของภาครัฐ

๘. สนับสนุนให้มีการจ้างงานผู้พิการในภาคเอกชน

๙. รับประกันว่าผู้พิการจะไม่ถูกบังคับใช้แรงงาน หรือต้องเป็นแรงงานทาส และต้องได้รับการปกป้องเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

จากนโยบายผู้พิการและครอบครัวของผู้พิการมีสิทธิที่จะคุณภาพชีวิตที่ได้มาตรฐาน มีอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอและเข้าถึงการปรับปรุงการใช้ชีวิตให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และวิธีการที่จะรับประกันสิทธินี้ต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติบนฐานของความพิการ เพื่อสุขอนามัย ผู้พิการต้องเข้าถึงน้ำสะอาดโดยการเข้าถึงจะต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับสภาพความพิการ ผู้พิการโดยเฉพาะเด็ก คนแก่ ผู้หญิง

จะต้องเข้าถึงโครงการลดความยากจนและโครงการปกป้องทางสังคม โครงการบ้านสาธารณะและประโยชน์
หลังเกษียณ

นอกจากนี้ ผู้พิการมีสิทธิทางการเมืองและต้องใช้สิทธิได้เหมือนคนอื่น ผู้พิการต้องสามารถ
เลือกตั้งและโหวต ผู้พิการสามารถเลือกตัวแทนอย่างเสรี และรัฐต้องจัดหาบริการช่วยเหลือและอุปกรณ์เสริม
เพื่อให้ผู้พิการสามารถลงคะแนนเสียงได้และการเข้าถึงและเข้าใจเป็นไปได้ง่าย ผู้พิการยังสามารถเข้าร่วม
องค์กรด้านการเมืองที่ไม่ใช่ภาครัฐ และจัดตั้งองค์กรเพื่อเป็นตัวแทนของเหล่าผู้พิการทั้งในระดับชาติ
นานาชาติ ท้องถิ่น และจังหวัด

สำหรับช่องทางการรับข้อมูลข่าวสาร รัฐบาลจะใช้ทุกวิธีที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้พิการสามารถ
เข้าถึงข้อมูลด้านวัฒนธรรม รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ โรงละคร และกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีรูปแบบที่ผู้พิการ
เข้าถึงได้ ผู้พิการยังสามารถใช้ประโยชน์การแสดงและบริการทางวัฒนธรรม เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ โรงละคร
โรงภาพยนตร์ และการท่องเที่ยว รัฐจะรับรองให้ผู้พิการมีโอกาสในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปวัฒนธรรมและ
ผลงานวิชาการ ซึ่งไม่เพียงมีประโยชน์ต่อผู้พิการยังเป็นการสร้างประโยชน์ให้สังคม และรัฐจะต้องทำให้แน่ใจ
ว่ากฎหมายสิทธิของชาติและกฎหมายสิทธิระหว่างประเทศจะไม่เป็นการกีดขวางการเข้าถึงสื่อของ
ผู้พิการและเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ

ผู้พิการมีสิทธิที่จะถูกรับรู้และได้รับการสนับสนุนในด้านวัฒนธรรมเฉพาะของผู้พิการเอง เช่น
ภาษามือและชุมชนทางวัฒนธรรมของคนหูหนวก เพื่อให้ผู้พิการเข้าถึงกิจกรรมสันทนาการ นันทนาการ
การละเล่น และกีฬาได้เหมือนคนอื่น ๆ รัฐจะต้องกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้พิการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬากระแสหลัก
อย่างมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในทุกระดับ และต้องให้ผู้พิการมีสิทธิในการเข้าร่วมและจัดตั้งกีฬาเฉพาะของ
ผู้พิการเช่นเดียวกับคนอื่น

เด็กพิการต้องสามารถเข้าถึงการเล่นได้เหมือนเด็กคนอื่น ทั้งในโรงเรียนและระบบการศึกษาด้วย
รัฐต้องทำให้ผู้พิการเข้าถึงบริการกิจกรรมสันทนาการ นันทนาการ กีฬา งานอดิเรก และการท่องเที่ยวที่
องค์กรต่าง ๆ เป็นผู้จัดหา รัฐบาลจะเก็บและประยุกต์ใช้ข้อมูลโดยรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้พิการ
โดยทำตามหลักการระหว่างประเทศและสิทธิมนุษยชนเมื่อใช้หรือเก็บข้อมูล และข้อมูลที่ได้ต้องถูกใช้
เพื่อประโยชน์ของผู้พิการและทำลายกำแพงที่กีดขวางการมีส่วนร่วมในสังคมของผู้พิการ รัฐบาลจะทำให้แน่ใจ
ได้ว่าผู้พิการสามารถเข้าถึงบริการขององค์กรระหว่างประเทศและจะร่วมมือกับองค์กรนานาชาติในการจัด
หลักสูตรฝึกฝน การค้นคว้าวิจัย ช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการเงินเพื่อให้ผู้พิการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ
สังคม และรัฐบาลจำเป็นต้องจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิผู้พิการ

๑.๒ ข้อบังคับสนับสนุนการเข้าถึงสื่อของผู้พิการ

ออสเตรเลียรับมาตรฐานของสหภาพยุโรปเข้ามาใช้เป็นหลักปฏิบัติในการทำให้ผู้พิการเข้าถึง
ข้อมูลโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหลักการ EN ๓๐๑ ๕๔๔ ที่ว่ามีเนื้อหาดังนี้ (Asia - Pacific Australia to
Adopt ICT Accessibility Standard, ๒๐๑๖)

พวกสื่อดิจิทัล หรือเว็บไซต์ต้องมีอย่างน้อยหนึ่งรูปแบบที่สามารถใช้งานได้โดยไม่ต้องมองเห็น
ต้องจัดหาการสื่อสารด้วยเสียง เมื่อมีการสื่อสารด้วยตัวอักษร หรือภาพและสื่อทางสายตาทั้งหมด เช่น การเน้น

และการไฮไลต์ โดยเสียงบรรยายต้องสอดคล้องกับข้อมูลทางสายตาบนเว็บไซต์ เสียงบรรยายต้องสามารถหยุดและเล่นซ้ำได้ โดยต้องเล่นซ้ำได้เฉพาะจุด ไม่ใช่ให้เริ่มต้นใหม่ทั้งหมด เมื่อเป็นเสียงบรรยายที่จำเป็นหรือแจ้งเตือนกรณีฉุกเฉินให้หยุดการมีส่วนร่วมทั้งหมดของผู้ใช้และให้ฟังเสียงบรรยายนั้นอย่างเดียวนั้น ในกรณีของวิดีโอ เสียงบรรยายต้องมีข้อมูลมากพอกับวิดีโอ เช่น บทหรือสคริปต์ของวิดีโอ นั้น ๆ ในกรณีของภาพ ยกเว้นภาพนั้นมีไว้เพียงเพื่อตกแต่งอย่างไม่มีนัยสำคัญและไม่มีเนื้อหา ให้จัดทำ Text Alternative ด้วย

ในกรณีข้อมูลส่วนบุคคลให้หาทางสื่อสารที่ไม่ต้องใช้สายตาและคนอื่น ๆ ก็ไม่ได้ยินด้วย และต้องหาวิธีปรับระดับเสียงที่ไม่ต้องใช้สายตาไว้ด้วย เสียงต้องดังอย่างน้อย ๖๕ dBA และเมื่อรีเซ็ตระดับเสียงต้องตั้ง ๖๕ dBA และในเสียงบรรยายต้องใช้ภาษามนุษย์แบบเดียวกับในเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร ยกเว้นข้อความเฉพาะ เสียงรอบ ๆ และคำที่ระบุไม่ได้ว่ามาจากภาษาอะไร และเมื่อผู้ใช้งานเลือกภาษาที่แตกต่างไปจากภาษาในเนื้อหา ถ้าพิมพ์ผิด เสียงบรรยายก็ต้องระบุว่าผิดพลาดด้วย

ในกรณีของพวกใบเสร็จ หรือตัว เสียงบรรยายต้องครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด เวลาใช้การยืนยันทางชีวมาตรต้องหาวิธีการยืนยันตัวตนอื่นมาใช้ร่วมด้วย โดยจะเป็นชีวมาตรแบบอื่นหรือไม่ชีวมาตรก็ได้ ในกรณีของเครื่องมือที่ต้องบิดข้อมือ จับ หรือจิ้ม เพื่อใช้งานต้องหาวิธีการใช้งานแบบอื่นรองรับเสมอ ล็อกต่าง ๆ ที่ใช้การมองเห็นต้องจัดหาสื่อทางเสียง หรือสัมผัสร่วมด้วย เช่น แคปล็อก ปุ่มปรับเสียงโทรศัพท์ การใช้งานก็ต้องไม่ซับซ้อนเกินไป เช่น กดทีละหลาย ๆ ปุ่ม ต้องให้สามารถใช้เสียงในการสื่อสารกับผู้ใช้งานอื่นหรือเว็บไซต์เพจนั้นได้ ต้องสามารถรองรับพวกชื่อที่ต้องสะกดหรือตัวเลขได้ และต้องมีการแยกระหว่างข้อความที่ผู้ใช้ส่งออกไปกับข้อความที่ผู้ใช้ได้รับ

ในกรณีผู้ใช้งานที่ไม่ได้ยินเสียง ต้องจัดหาบริการที่ไม่ต้องใช้เสียงหรือคำพูดก็ได้ไว้ด้วย รวมถึงสื่อภาษามือและการอ่านปาก เช่น จัดเฟรมเรทที่ประมาณ ๑๒ หรือ ๒๐ ภาพต่อวินาที คำบรรยายแทนเสียงต้องมาในเวลาใกล้เคียงกับภาพจะต้องไม่ห่างกันเกินไป นอกจากนี้ ข้อมูลเสียงต้องใช้งานได้โดยไม่ต้องใช้การได้ยิน ข้อมูลภาพต้องใช้งานได้โดยไม่ต้องมองเห็น คำสั่งเสียงต้องใช้งานได้โดยไม่ต้องพูดและต้องจัดหาวิธีการสื่อสารที่ไม่ใช่สีเพิ่มหากสื่อสารข้อมูลด้วยสีอย่างเดียว

ในกรณีของพื้นที่ต่างระดับจะต้องเอียงไม่เกินที่กำหนดไว้ และในพื้นที่ใช้งานอินเทอร์เน็ทต้องกว้างพอให้รถเข็นเข้าได้ ที่โต๊ะต้องเว้นช่องไว้ให้ขาและเท้าของผู้ใช้วีลแชร์ ตามมาตรวัดที่กำหนดไว้ ต้องไม่สูงหรือต่ำเกินกว่าที่กำหนดไว้ กรณีที่ต้องใช้แรงในการใช้งานต้องสามารถใช้ได้ด้วยแรงไม่มาก ไม่เกินที่กำหนดไว้ ต้องมีวิธีสื่อคำแนะนำโดยไม่ต้องพูด โดยวิธีการที่ว่ารวมถึงอักษรเบรลล์ และเว็บไซต์ต้องบรรลุนโยบายใน WCAG ๒.๑ ทั้งกรณีของวิดีโอ สื่อที่ไม่ใช่ตัวอักษร สื่อเสียงหรือสื่อภาพ แคปชั่น คำบรรยายเสียง การสื่อสารทางเลือก ฯลฯ

ในกรณีข้อสอบและสื่อที่หากไม่ใช่ตัวอักษรแล้วจะสื่อสารผิดพลาด สามารถเพิ่มคำบรรยายเกี่ยวกับบริบทเพื่อให้เข้าใจถูกต้องได้ WCAG มี ๔ หัวข้อหลัก ได้แก่ ๑) ต้องสามารถรับรู้ได้ คือ เว็บไซต์ต้องแสดงข้อมูลด้วยวิธีที่ผู้ใช้สามารถรับรู้เนื้อหาได้ ๒) สามารถควบคุมและสั่งการได้ คือ ต้องสามารถใช้งานเว็บไซต์ได้ ๓) ต้องสามารถเข้าใจเนื้อหาที่แสดงบนเว็บไซต์ได้ และ ๔) ต้องสามารถตีความได้โดยอุปกรณ์ช่วยเหลือและผู้ใช้งานหลากหลายประเภท

ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อความ เช่น รูปภาพต้องมีข้อความบรรยาย ทั้งในการควบคุม การป้อนข้อมูล ต้องทำให้ข้อความบรรยายละเอียดเพียงพอที่จะเข้าใจบริบทและอาจใส่ข้อความเพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจบริบทได้ สำหรับการตกแต่งต้องทำให้อุปกรณ์ช่วยเหลือสามารถแยกแยะระหว่างเนื้อหาและการตกแต่งที่ไม่มีสาระสำคัญได้ สื่อเสียงและวิดีโอที่ถูกบันทึกไว้ก่อนต้องจัดการสื่อสารทางเลือกเอาไว้ด้วย และ ควรมีข้อความบรรยายเสียง และแคปชั่นบรรยาย รวมถึงภาษามือด้วย (ในกรณีที่ถูกบันทึกไว้ก่อนเผยแพร่)

แผนผังความสัมพันธ์และการนำเสนอต่าง ๆ เช่น เส้นเชื่อมโยงและลำดับของข้อมูลต้องจัดหาข้อความแทนและทำให้อุปกรณ์ช่วยเหลือสามารถแยกแยะได้เพื่อผู้พิการด้วย และต้องไม่สื่อข้อมูลด้วยสัมผัส อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะสายตา สัมผัสทางผิวหนัง สี และเสียง และต้องทำให้สามารถหยุด และเล่นซ้ำเสียงบรรยายได้ และปรับความดังเสียงแยกต่างหากจากเสียงอื่น ๆ ได้ด้วย นอกจากนี้ ต้องทำให้สามารถขยายและย่อขนาดข้อความและรูปภาพได้ถึงสองร้อยเปอร์เซ็นต์ โดยไม่ทำให้ใจความสำคัญเสียหายและต้องลดเสียงพื้นหลังให้มากที่สุด หรือทำให้สามารถปิดเสียงพื้นหลังนั้นได้ โดยต้องให้ผู้ใช้งานสามารถเลือก สีตัวอักษรและสีพื้นหลังได้

นอกจากนี้ ไม่ควรให้ข้อความที่ขยายใหญ่กว่าเดิมต้องอ่านด้วยการเลื่อนหน้าจอไปมา แต่ควรทำให้ใหญ่ขึ้นและมีบรรทัดมากขึ้นมากกว่า การทำงานของเว็บไซต์ทั้งหมดต้องสามารถเข้าถึงได้ด้วยแป้นพิมพ์โดยไม่จำกัดเวลาการกด ซึ่งสามารถขยายการจำกัดเวลาด้วยปุ่มง่าย ๆ และต้องทำให้ลิงค์เชื่อมต่อสามารถอธิบายเนื้อหาของเว็บไซต์ที่ลิงค์นั้นเชื่อมต่อได้ ที่สำคัญ คือ ต้องใช้ภาษามนุษย์ คำต่าง ๆ ยกเว้นแต่ศัพท์เฉพาะหรือชื่อต้องสามารถเข้าใจได้ ต้องมีคำอธิบายสำนวน ศัพท์ยาก หรือคำที่ไม่ค่อยมีการใช้งาน ถ้าใช้ภาษายากเกินกว่าระดับมัธยม ต้องมีข้อความที่เข้าใจได้ง่ายเป็นอีกเวอร์ชันไว้รองรับด้วย โดยต้องมีคำบอกเสียงอ่านของคำที่ยากหรือคลุมเครือและทำให้การทำงานของเว็บไซต์สามารถทำนายและคาดการณ์ล่วงหน้าได้ นอกจากนี้ การเปลี่ยนเนื้อหาต้องทำเมื่อผู้ใช้ขอให้เปลี่ยนหรือเป็นคนเปลี่ยนเท่านั้น และต้องมีการระบุเมื่อมีคำผิดและมีการแนะนำคำที่ น่าจะถูกต้องหากไม่ได้ทำให้เสียเนื้อหาของข้อความในเว็บไซต์ไป

๑.๓ การให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ

ประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญกับการจัดเตรียมสื่อที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ ประเภทต่าง ๆ โดยกิจการโทรทัศน์กระจายเสียงและออนไลน์ได้จัดทำคำบรรยาย คำบรรยายเสียง และภาษามือ ในการออกอากาศของออสเตรเลียและโทรทัศน์ออนไลน์

สำหรับคำบรรยาย ประเทศออสเตรเลียได้บัญญัติกฎหมายให้กิจการโทรทัศน์ที่กระจายเสียง หรือออกอากาศระหว่างหกโมงเช้าและเที่ยงคืนให้มีคำบรรยายตามพระราชบัญญัติการให้บริการกิจการกระจายเสียงปี ค.ศ. ๒๐๑๔ แต่ไม่มีข้อบังคับสำหรับโทรทัศน์ออนไลน์ รายการที่ฉายทางออนไลน์ในรูปแบบของรายการโทรทัศน์แบบแคชอัปจะไม่มีคำบรรยาย แม้ว่าจะมีให้บริการในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การออกอากาศ และการเผยแพร่วีดีโอ ซึ่งกิจการโทรทัศน์ของออสเตรเลียมีบรรยายถึงภาพยนตร์ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ถูกอ้างถึงในที่ประชุมว่าเป็นตัวอย่างของความก้าวหน้าในการเตรียมพร้อมสื่อให้ผู้พิการ

ในกรณีของคำอธิบายเสียง ไม่มีการออกกฎหมายใด ๆ เกี่ยวกับการให้คำบรรยายเสียง ในโทรทัศน์ของออสเตรเลีย โดย Ellis (๒๐๑๔) กล่าวว่า ในขณะที่แนวร่วมของคนที่มีความบกพร่องทาง

การมองเห็นได้พารัฐบาลและโฆษกสาธารณะ ABC ขึ้นศาลเกี่ยวกับปัญหานี้ เมื่อเร็ว ๆ นี้มีการประกาศการทดลองใช้การจัดเตรียมคำอธิบายเสียงบนเครื่องเล่นสื่อโทรทัศน์ ABC Catch up iView ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการตอบสนองความต้องการของผู้พิการในประเทศออสเตรเลีย อย่างไรก็ตามในบริบทของออสเตรเลียการออกกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเตรียมคำอธิบายเสียงยังคงไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก

ภาษามือ เป็นอีกองค์ประกอบที่ทางรัฐบาลของประเทศออสเตรเลียให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นความจำเป็นพื้นฐานของรายการโทรทัศน์ ซึ่งโดยปกติในอดีตภาษามือมีเฉพาะทางโทรทัศน์ในระหว่างการออกอากาศฉุกเฉินหรือรายการเฉพาะกิจเท่านั้น ดังนั้น Slater, et al (๒๐๑๐) จึงกล่าวว่า โทรทัศน์ดิจิทัลควรมีรายการที่นำเสนอภาษามือสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน โดยมองว่าการจัดเตรียมภาษามือสามารถสร้างเป็นทางเลือกให้แก่ผู้รับชมได้ ซึ่งไม่แตกต่างจากการมีคำบรรยาย และในปัจจุบันประเทศออสเตรเลียไม่มีกฎหมายบังคับให้รายการโทรทัศน์มีภาษามือสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน

นอกจากนี้ กิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ เมื่อ Netflix ประกาศเปิดตัวในประเทศออสเตรเลีย – นิวซีแลนด์ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ (Novak, ๒๐๑๔) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความพร้อมใช้งานของคำบรรยายเสียงบน Netflix ในวงกว้างมากขึ้น เนื่องจากประเทศออสเตรเลียตั้งหลักเกณฑ์การเข้าถึงเนื้อหาเว็บ (WCAG) และ UNCRPD อย่างไรก็ตาม Netflix จัดเป็น "พื้นที่สีเทา" ที่มีได้ขึ้นอยู่กับรัฐบาล แต่ยังคงมีความหวังในการสนับสนุนการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ของผู้พิการ

๒. ประเทศสหรัฐอเมริกา

๒.๑ กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ

ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นอีกประเทศหนึ่งที่วางนโยบายเพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการและผู้ไร้บ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยรัฐบาลจะต้องดูแลผู้ที่มีข้อบกพร่องทางกายภาพ หรือทางจิตที่จำกัดกิจกรรมหลักในชีวิตและการใช้ชีวิตในฐานะบุคคล ไม่ว่าจะหนึ่งหรือหลายด้านอย่างมีนัยสำคัญ ผู้มีประวัติว่ามีความพิการ และผู้ที่ถูกมองว่ามีความพิการก็รวมอยู่ด้วย รัฐบาลจะสร้างนโยบาย หรือออกกฎหมายโดยส่งเสริมกิจกรรมหลักในชีวิตได้แก่การดูแลตัวเอง การทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง การเห็น การได้ยิน การกิน การนอน การเดิน การยืน การยก การงอตัว การพูด การหายใจ การเรียน การอ่าน การตั้งสมาธิ การคิด การสื่อสาร และการทำงาน แต่ไม่จำกัดเฉพาะระบบภูมิคุ้มกัน การเติบโตตามปกติของเซลล์ การย่อยอาหาร ลำไส้ กระเพาะปัสสาวะ ระบบประสาทสมองทางเดินหายใจ ระบบไหลเวียนโลหิต ต่อมไร้ท่อ และการเจริญพันธุ์ โดยประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสิทธิผู้พิการในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นดังนี้ (American with Disabilities Act, ๑๙๙๐)

บุคคลจะต้องแสดงให้เห็นว่าพวกเขาเผชิญกับการกระทำที่กฎหมายนี้ห้ามไว้ เนื่องจากความพิการทั้งที่พิการจริง ๆ และถูกมองว่าพิการ ไม่จำเป็นจะเป็นการจำกัดกิจกรรมหลักในชีวิตหรือไม่ แต่ไม่รวมถึงความบกพร่องที่ชั่วคราว หรือมีเพียงเล็กน้อย เช่น ความบกพร่องที่ปรากฏเป็นระยะเวลาหกเดือนหรือน้อยกว่านั้น โดยความจำกัดกิจกรรมหลักของชีวิตจะไม่นำเครื่องช่วยเหลือหรืออุปกรณ์เสริมมาตัดสินด้วย จะไม่นำยา บริการทางการแพทย์ อุปกรณ์ เครื่องช่วย เครื่องช่วยฟัง อวัยวะเทียม อวัยวะที่ถูกปลูกถ่าย อุปกรณ์ช่วยเคลื่อนไหว หรือเครื่องช่วยหายใจ เทคโนโลยีช่วยเหลือ พฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้หรือการปรับเปลี่ยน

ระบบประสาท มานับรวมว่าเป็นส่วนหนึ่งของผู้พิการและตัดสินความพิการว่าน้อยเกินจริง จะตัดสินจากสภาพที่ไม่มีเครื่องช่วยเหลือนั้น โดยเครื่องช่วยเหลือนี้ไม่รวมถึงแว่นตาธรรมดาและคอนแทคเลนส์

กฎสำหรับนายจ้าง ได้แก่ นายจ้างจะต้องปรับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมทางวัตถุ สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างการจ้างงานและโครงสร้างระยะเวลาทำงาน อุปกรณ์ หลักสูตรฝึกงานหรือ หลักสูตรฝึกฝน และข้อสอบเข้างานให้ผู้พิการสามารถใช้ได้ด้วย โดยขึ้นอยู่กับรูปแบบเนื้อหาขององค์กร ขนาด และเงินทุนที่องค์กรมีอยู่เทียบกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการปรับสภาพแวดล้อมจะต้องไม่ทำให้เกิดความยากลำบากเกินไป

นอกจากนี้ รัฐบาลห้ามการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการบนเหตุแห่งความพิการในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานด้วย โดยการเลือกปฏิบัตินี้กินความถึงการตั้งเงื่อนไขในการรับเข้าทำงานที่เป็นการกีดกันผู้พิการ การใช้มาตรฐานที่ส่งผลเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ การปฏิเสธไม่รับเข้าทำงาน เนื่องจากทราบว่าผู้สมัครเป็นคนพิการ การไม่จัดหาบริการช่วยเหลือที่สมเหตุสมผลให้ผู้พิการ ทั้งผู้พิการที่สมัครเข้าทำงานและเป็นลูกจ้างทำงานอยู่แล้ว ใช้แบบคัดกรองที่ไม่เกี่ยวข้องข้องกับเนื้อหาในการกรองผู้พิการ หรือกลุ่มผู้นำจะพิการออกไป หรือล้มเหลวในการเลือกวิธีทดสอบผู้สมัครงานที่วัดเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาจริง ๆ และการบังคับตรวจสอบสุขภาพโดยไม่เกี่ยวข้องข้องกับเนื้อหาที่นับเป็นการเลือกปฏิบัติด้วย อย่างไรก็ตาม กฎนี้ใช้ได้กับพลเมืองอเมริกันเท่านั้น และองค์กรอเมริกันที่ทำงานในต่างประเทศจะทำตามกฎหมายเกณฑ์ของประเทศนั้น ๆ และจะไม่บังคับใช้กับศาสนา และไม่รวมผู้พิการที่ใช้ยาและสารเสพติดอย่างผิดกฎหมาย โดยผู้พิการจะไม่ถูกเลือกปฏิบัติบนฐานแห่งความพิการโดยองค์กรสาธารณะ และไม่ถูกตัดออกจากการเข้าร่วมหรือได้ประโยชน์จากโครงการสาธารณะ

ทางด้านขนส่งสาธารณะจะต้องจัดหายานพาหนะที่ผู้พิการที่ใช้วีลแชร์สามารถเข้าถึงและใช้งานได้ แต่มีข้อยกเว้นในกรณีของยานพาหนะที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่จะการดัดแปลงจะต้องไม่ทำลายคุณค่าและลักษณะเชิงประวัติศาสตร์ของยานพาหนะนั้น และต้องทำให้การต่อยานพาหนะและการเปลี่ยนถ่ายระหว่างยานพาหนะเป็นสิ่งที่ผู้พิการที่นั่งรถเข็นสามารถเข้าถึงได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม และหากผู้พิการต้องมีผู้ติดตามก็ต้องให้ติดตามไปบนยานพาหนะด้วยได้ และไม่ถูกใช้เป็นข้ออ้างปฏิเสธการใช้งานของผู้พิการ เมื่อขนส่งสาธารณะต้องการทำโครงการต่าง ๆ ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงความคิดเห็นของผู้พิการด้วย หากล้มเหลวในการทำตามแผนงานจะถือเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการเช่นกัน รวมถึงการจัดทำโครงการอำนวยความสะดวกใหม่ ๆ ที่ผู้พิการไม่สามารถใช้งานหรือเข้าถึงได้ก็นับเป็นการเลือกปฏิบัติ

ผู้พิการต้องสามารถเข้าถึงสถานที่ พื้นที่ที่ถูกดัดแปลงรวมถึงห้องน้ำ ที่ดื่ม น้ำ และตู้โทรศัพท์ โดยรวมผู้พิการที่ต้องใช้เก้าอี้วีลแชร์ด้วย รวมถึงรถไฟต้องมีหนึ่งตู้โดยสารที่ผู้พิการและผู้พิการที่ใช้วีลแชร์สามารถเข้าถึงได้ ยกเว้นกรณีของยานพาหนะเชิงประวัติศาสตร์ที่การดัดแปลงต้องไม่ทำลายลักษณะดั้งเดิมของยานพาหนะนั้น ๆ ยานพาหนะ ที่พัก โรงแรม ห้องเช่า สถานที่แสดงนิทรรศการและความบันเทิง โรงภาพยนตร์ เวทีคอนเสิร์ต สนามกีฬา ห้องเรียน สถานที่ชุมนุมชน ร้านค้าต่าง ๆ ร้านสะดวกซื้อ ร้านเบเกอรี่ ร้านเสื้อผ้า ห้างสรรพสินค้า พื้นที่ให้เช่าขายของ ร้านซักรีด ร้านอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ร้านอบแห้ง ธนาคาร ร้านตัดผม ร้านเสริมสวย ร้านซ่อมรองเท้า ที่จัดงานศพ ที่ท่องเที่ยว บริการท่องเที่ยว ออฟฟิศนักบัญชีและนักกฎหมาย ปั๊มน้ำมัน ร้านขายยา ออฟฟิศประกันภัย โรงพยาบาล สถานที่ให้บริการทางการแพทย์ สถานี สนามบิน

ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ แกลเลอรี สถานที่จัดแสดงสิ่งต่าง ๆ สวนสัตว์ สวน สวนสาธารณะ สวนสนุก พื้นที่หย่อนใจ โรงเรียนรัฐและเอกชน เนอสเซอรี สถานที่ให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ยิม สปา ลานโบว์ลิ่ง สนามกอล์ฟ พื้นที่สำหรับออกกำลังกาย ศูนย์รับดูแลคนแก่ สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ธนาคารอาหาร ศูนย์ดูแลคนไร้บ้าน บริการทางสังคมอื่น ๆ ทั้งหมดนี้ผู้พิการมีสิทธิใช้งานและใช้ประโยชน์เท่าเทียมกับคนอื่น ห้ามการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ ห้ามปฏิเสธการใช้ประโยชน์โดยผู้พิการทั้งทางตรงทางอ้อมผ่านสัญญาและเงื่อนไขต่าง ๆ ผู้พิการต้องได้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ทัดเทียมกับคนอื่น ไม่เช่นนั้นจะถือเป็นการเลือกปฏิบัติ และต้องปรับสภาพแวดล้อมให้ผู้พิการเองก็เข้าถึงได้

รัฐบาลห้ามใช้มาตรการที่คัดกรองผู้พิการออกและปิดกั้นโอกาสในการใช้ประโยชน์ ต้องอำนวยความสะดวกดัดแปลงสภาพแวดล้อมให้ผู้พิการเข้าถึงได้ ต้องกำจัดการกีดกัน เช่น กำแพงทางสถาปัตยกรรมและกำแพงทางการสื่อสาร ถ้าล้มเหลวจะถือเป็นการเลือกปฏิบัติ สำหรับทางด้านการสื่อสาร ผู้พิการต้องได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับคนทั่วไป โดยเฉพาะผู้พิการที่มีปัญหาด้านการพูดและฟัง

๒.๒ ข้อบังคับสนับสนุนการเข้าถึงสื่อของผู้พิการ

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามพัฒนาสื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ โดยบริษัทโทรศัพท์ต้องทำให้โทรศัพท์สามารถใช้กับอุปกรณ์เครื่องช่วยฟังได้ โดยต้องคำนึงถึงผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหรือการพูด หูหนวก หูตึง หูหนวกตาบอด โดยต้องทำให้สามารถสนทนากับคนอื่นหรือกลุ่มคน ผ่านการสื่อสารทางสายและวิทยุ (Federal Communications Commission: Telecommunications Relay Service TRS, ๒๐๒๑)

ผู้ผลิตโปรแกรม อุปกรณ์ และซอฟต์แวร์ต้องทำให้ผู้พิการต้องสามารถเข้าถึงและใช้งานโปรแกรม ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ แล้วก็ถ้าเลือกใช้ใช้อุปกรณ์ ซอฟต์แวร์ โปรแกรมของผู้อื่นก็ต้องทำให้ผู้พิการเข้าถึงได้ด้วยเช่นกัน แต่ควรทำให้ผู้พิการเข้าถึงได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์หรือบริการเสริมอื่น ๆ

ผู้ผลิตโทรศัพท์ รวมถึงโทรศัพท์ที่สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตและค้นหาอินเทอร์เน็ตได้ จะต้องทำให้คนตาบอดและคนมีความบกพร่องทางสายตาสามารถใช้งานได้ และถ้าทำไม่ได้ ต้องทำให้สามารถเข้าถึงบริการนี้หรืออุปกรณ์ช่วยเหลือจากผู้ให้บริการอื่นได้

ผู้ให้บริการต้องทำให้ผู้ที่ทั้งหูหนวกและตาบอดสามารถใช้บริการต่าง ๆ ได้เท่ากันกับคนอื่น ๆ และผู้ให้บริการวิดีโอภาพเคลื่อนไหวต้องทำให้ผู้ที่ตาบอดหรือมีความบกพร่องทางการมองเห็นสามารถรับรู้การรายงานเหตุฉุกเฉินได้ซึ่งต้องจัดให้ผู้พิการทางสายตาสามารถรับชมวิดีโอที่เล่นย้อนหลังได้ด้วย นอกจากนี้ควรจัดให้ผู้พิการทางสายตาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเมนูและการเลือกช่องที่จะดูได้ตามเวลาจริง

๒.๓ การให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ

ในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกานั้น Netflix เป็นประเด็นโต้เถียงกันมาเรื่อย ๆ โดย Netflix ได้ทำตามพระราชบัญญัติผู้พิการในสหรัฐอเมริกา หรือ Americans with Disabilities Act (ADA) ซึ่งได้มีคำบรรยายเพื่อสนับสนุนให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงสื่อบันเทิงได้อย่างเหมาะสม แม้ว่าจะมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงความไม่เหมาะสม

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์และวิดีโอ ในศตวรรษที่ ๒๑ หรือ Twenty - First Century Television and Video Accessibility Act เนื้อหาทั้งหมดที่แสดงพร้อมคำบรรยายทางโทรทัศน์จะต้องมีคำบรรยายทางออนไลน์ ในทำนองเดียวกันเนื้อหาที่มีคำบรรยายสำหรับการออกอากาศจะต้องนำเสนอพร้อมคำบรรยายทางออนไลน์ด้วย โดยเนื้อหาที่แสดงบนอินเทอร์เน็ตและในโทรทัศน์จะต้องมีคำบรรยายภายใน ๔๕ วันนับจากวันที่ปรากฏบนโทรทัศน์ ยิ่งไปกว่านั้นพระราชบัญญัติการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์และวิดีโอ ในศตวรรษที่ ๒๑ กำหนดให้ผู้จัดทำหน่วยวิดีโอทั้งหมด ได้แก่ ผู้ให้บริการเคเบิล ผู้ออกอากาศ ผู้จัดทำดาวเทียม และผู้จัดทำโปรแกรมวิดีโอแบบหลายช่องทางอื่น ๆ ให้คำบรรยาย ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของรายการใหม่

สำหรับคำอธิบายเสียงนั้น ทาง Federal Communications Commission (FCC) จัดให้เครือข่ายทีวีขนาดใหญ่สี่เครือข่ายและเครือข่ายเคเบิลที่ใหญ่ที่สุดทั้งห้าเครือข่ายแสดงรายการเสียงบรรยาย ๕๐ ชั่วโมงในปี ค.ศ. ๒๐๐๒ ซึ่งเป็นการสนับสนุนผู้พิการในประเทศเพื่อให้เข้าถึงสื่อได้หลากหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น และเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๑๐ กฎของ FCC มีการกำหนดให้มีการกู้คืนเนื้อหาโดยให้มีคำอธิบายเสียงสี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ได้บังคับให้รายการโทรทัศน์มีภาษามือสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ซึ่งแตกต่างจากประเทศในสหราชอาณาจักรที่มีข้อบังคับชัดเจนในการสร้างหรือจัดเตรียมภาษามือในรายการโทรทัศน์ต่าง ๆ

๓. ประเทศญี่ปุ่น

๓.๑ กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ

ผู้พิการในบริบทของประเทศญี่ปุ่น หมายถึง ผู้ที่ใช้ชีวิตในสังคมและชีวิตประจำวัน ถูกจำกัดเป็นเวลานานด้วยความพิการทางกายภาพ ความพิการทางจิต และความบกพร่องทางสติปัญญา ผู้พิการเป็นสมาชิกของสังคมที่มีสิทธิและศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับสมาชิกอื่น ๆ ในสังคม และควรได้รับโอกาสในการเข้าร่วมกับสังคมเท่ากันกับคนอื่น (Japanese Society for Rehabilitation of Disabled Persons, The ๓๐ Selected Japanese Laws Related to Persons with Disabilities, NA, basic principle)

รัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นมีหน้าที่ส่งเสริมสวัสดิภาพผู้พิการและป้องกันความพิการ เข้าร่วมในโครงการส่งเสริมสวัสดิภาพของผู้พิการ ผู้พิการสามารถเข้าร่วมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ด้วยการใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ และครอบครัวผู้พิการควรสนับสนุนให้ผู้พิการสามารถพึ่งตัวเองได้ จัดวันผู้พิการเพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงสิทธิและความต้องการของผู้พิการ

ในการจัดหาสวัสดิการผู้พิการ รัฐบาลต้องคำนึงถึงช่วงอายุ ประเภทความพิการ และความสาหัสของความพิการนั้น ผู้พิการมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับสังคม เลือกว่าตนจะอยู่ที่ไหนกับใคร ไม่ถูกแยกออกจากสังคม สามารถเลือกวิธีการสื่อสารและภาษาได้อย่างอิสระ โดยห้ามจำกัดสิทธิหรือผลประโยชน์ของผู้พิการ โดยมีสาเหตุมาจากความพิการต้องกำจัดกำแพงที่กีดขวางการเข้าถึงโอกาสของผู้พิการ รัฐบาลจะรวบรวมข้อมูล

เพื่อสร้างความตระหนักรู้และป้องกันการเลือกปฏิบัติ รัฐต้องช่วยให้ผู้พิการพึ่งตัวเองได้ รัฐบาลต้องรับฟังและเคารพในความคิดเห็นของผู้พิการ

รัฐบาลและท้องถิ่นจะจัดหาบริการทางการแพทย์และการฟื้นฟูความพิการที่จำเป็นในการทำให้ผู้พิการสามารถทำกิจกรรมหลักในชีวิตได้ รัฐบาลรับประกันว่าผู้พิการจะได้รับบริการทางการแพทย์และการดูแลสุขภาพ บริการทางสุขภาพและการใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับเพศ วัย สภาพความพิการ และวิถีชีวิต รัฐบาลและท้องถิ่นจะพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีทักษะในการจัดหาบริการด้านบ่นให้ผู้พิการ โดยบริการเหล่านี้จะหาได้ในพื้นที่ใกล้บ้านและเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้พิการ

นอกจากนี้ รัฐบาลจะให้ยืมหรือจัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือและสุนัขนำทางแก่ผู้พิการเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตในสังคม และรัฐบาลจะสนับสนุนการค้นคว้าและพัฒนาอุปกรณ์ช่วยเหลือและการฝึกฝนสุนัขนำทางสำหรับผู้พิการ รัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นจะใช้วิธีการที่จำเป็นในด้านระบบที่พิกและที่อยู่อาศัย และผลประโยชน์เพื่อให้ผู้พิการสามารถพึ่งพาตัวเองได้และมีชีวิตที่มั่นคง นอกจากนี้ รัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นจะมอบความช่วยเหลือให้เด็กและนักเรียนที่พิการ เพื่อให้สามารถได้รับการศึกษาร่วมกับเด็กที่ไม่ได้พิการมากเท่าที่เป็นไปได้ เพื่อให้ผู้พิการได้รับการศึกษาที่ขึ้นอยู่กับอายุและความสามารถอย่างเต็มรูปแบบ และรัฐบาลจะพัฒนาและเสริมสร้างเนื้อหาและวิธีการศึกษา และจะมอบข้อมูลที่เพียงพอให้เด็กและนักเรียนที่พิการ รวมถึงพ่อแม่และผู้ดูแลเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ด้านการศึกษาด้านบ่น

ประเด็นสำคัญอีกประเด็น คือ รัฐบาลและท้องถิ่นจะสนับสนุนความเข้าใจและความปรองดองระหว่างเด็กและนักเรียนที่พิการและเด็กและนักเรียนอื่น ๆ ทั้งด้านการเรียนร่วมกันและปฏิสัมพันธ์ต่อกัน รัฐบาลและท้องถิ่นจะจัดทำการสำรวจ วิจัย และพัฒนาเพื่อให้อุปกรณ์ทางการศึกษาและสื่อการสอน รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียน มีคุณภาพที่ดีขึ้นและมีความเหมาะสมกับผู้พิการ นอกจากนี้ รัฐบาลและท้องถิ่นจะใช้วิธีการที่จำเป็นเพื่อให้เด็กที่พิการได้รับการดูแลสุขภาพทางการแพทย์และการดูแลเด็กในพื้นที่ที่พวกเขาอาศัยอยู่และจะสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยด้านการดูแลสุขภาพทางการแพทย์และการดูแลเด็ก รวมถึงฝึกเจ้าหน้าที่ให้มีทักษะและความรู้ที่จะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

รัฐบาลจะเคารพในสิทธิในการเลือกงานของผู้พิการ รัฐบาลและท้องถิ่นจะรับประกันในโอกาสทางการประกอบอาชีพที่หลากหลาย และผู้พิการจะสามารถทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถ มีที่ปรึกษาในด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของปัจเจกผู้พิการ รัฐบาลและท้องถิ่นจะสำรวจและวิจัยวิธีการเพื่อให้มีโอกาสทางการทำงานที่หลากหลายสำหรับผู้พิการ และจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายและใช้วิธีการที่จำเป็นเพื่อเพิ่มตำแหน่งที่ผู้พิการสามารถเข้าทำงานได้ในชุมชนนั้น ๆ รวมถึงสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจ้างงานผู้พิการด้วย

สำหรับด้านที่พักอาศัย รัฐบาลจะจัดหาที่พักที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้พิการ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอย่างมั่นคงในชุมชน โดยรัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นจะสนับสนุนการเตรียมโครงสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์สำหรับที่ผู้พิการจะสามารถใช้งานได้อย่างราบรื่น ไว้ให้ในหน่วยงานราชการ การคมนาคม เช่น พาหนะ เรือ และเครื่องบิน และพื้นที่กับบริการสาธารณะอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการเป็นส่วนหนึ่งในสังคม และการพึ่งตัวเองของผู้พิการ ให้ผู้พิการได้ใช้งานอย่างสะดวกสบาย

รัฐบาลและท้องถิ่นจะขยายการเข้าถึงคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง อุปกรณ์ข้อมูลและข่าวสาร เพิ่มความสะดวกสำหรับผู้พิการในการใช้งานการสื่อสารโทรคมนาคมและการโทรศัพท์ พัฒนาและจัดหาข้อมูลให้ผู้พิการ ฝึกฝนเจ้าหน้าที่ให้สามารถสื่อสารกับผู้พิการได้ เพื่อให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงและใช้งานข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็นและเจตจำนง รวมถึงสื่อสารกับบุคคลอื่นอย่างสะดวกราบรื่นและรัฐบาลรับรองว่าในการสนับสนุนผู้พิการและการจัดการระบบเพื่อสิทธิประโยชน์ของผู้พิการจะต้องใช้วิธีที่เหมาะสม ระวังเสียงของผู้พิการ ครอบครัว และคนที่เกี่ยวข้อง

ผู้พิการจะได้รับการลดหย่อนภาษีและลดค่าใช้จ่ายบริการบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้พิการและผู้ดูแล นอกจากนี้ รัฐบาลและท้องถิ่นจะพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ อุปกรณ์ และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ศิลปะ และกีฬา เพื่อให้ผู้พิการสามารถมีส่วนร่วมอย่างราบรื่นในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กีฬา และสันทนาการ

สำหรับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้พิการ รัฐบาลและท้องถิ่นจะป้องกันภัยพิบัติและอาชญากรรมให้ผู้พิการโดยสอดคล้องกับวิถีชีวิต เพศ อายุ และความพิการ เพื่อให้ผู้พิการสามารถใช้ชีวิตในชุมชนได้อย่างปลอดภัย โดยผู้พิการจะได้รับการปกป้องในฐานะผู้บริโภค ทั้งหน่วยงานรัฐและองค์กรเอกชนจะต้องให้ข้อมูลแก่ผู้พิการด้วยวิธีการที่เหมาะสม

รัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นจะพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ในหน่วยเลือกตั้งให้ผู้พิการสามารถลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง ประชามติ หรือการลงคะแนนเสียงให้กฎหมายและข้อบังคับใช้ต่างๆ รัฐบาลและท้องถิ่นจะจัดหาวิธีการในการสื่อสารตามลักษณะของผู้พิการ ฝึกฝนเจ้าหน้าที่ และใช้วิธีอื่น ๆ เพื่อให้ผู้พิการสามารถใช้สิทธิของตนเองอย่างราบรื่น ในกรณีที่เป็นโจทก์หรือจำเลยในคดีความ นอกจากนี้ รัฐบาลจะแลกเปลี่ยนข้อมูลกับรัฐบาลต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการพึ่งตัวเองและการมีส่วนร่วมในสังคมของผู้พิการ

สำหรับด้านการป้องกันความพิการ รัฐบาลและท้องถิ่นจะทำการสำรวจวิจัยเกี่ยวกับความบาดเจ็บและโรคที่ก่อให้เกิดความพิการ ค้นหาวิธีป้องกัน และแบ่งปันความรู้นี้ รวมถึงส่งเสริมการดูแลสุขภาพแม่และเด็ก การตรวจโรคและการบาดเจ็บแต่เนิ่น ๆ และรักษาป้องกันการบาดเจ็บ หรือโรคที่ก่อให้เกิดความพิการ

๓.๒ ข้อบังคับสนับสนุนการเข้าถึงสื่อของผู้พิการ

สำหรับประเทศญี่ปุ่นนั้น ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนได้พัฒนาวิธีสื่อสารหลากหลายเพื่อรองรับคนพิการที่อาจใช้การสื่อสารบางประเภทไม่ได้ ควรมีวิธีสื่อสารทางเลือกอย่างน้อยหนึ่งอย่าง สำหรับข้อมูลทางสายตา ควรจัดหาวิธีการสื่อสารแบบเสียงหรือสัมผัสไว้สำหรับผู้พิการทางสายตาด้วย โดยต้องเผื่อไว้ให้ผู้สายตาไม่ดี หรือผู้พิการทางสายตาที่อ่านอักษรเบรลล์ไม่ได้และผู้ที่อ่านหนังสือไม่ได้ด้วย (Japan Standards Association (JSA), ๒๐๐๓)

สำหรับข้อมูลทางเสียง ต้องจัดหาข้อมูลทางอื่น เช่น ทางภาพไว้ให้ด้วย โดยเฉพาะการเตือน เช่น กริ่งไฟไหม้ ต้องมีข้อมูลทางสัมผัสอื่นนอกจากเสียงที่ชัดเจนด้วย เช่น แสงสว่าง เป็นต้น นอกจากนี้ สำหรับผู้ที่พูดไม่ได้ก็ต้องจัดหาวิธีสื่อสารอื่น ๆ เช่น แป้นพิมพ์ หรือวิธีโอईให้กับพวกเขาด้วย เวลายืนยันตัวตน

ต้องการวิธียืนยันตัวตนไว้หลาย ๆ แบบ เช่น ถ้าพิสูจน์ตัวตนด้วยลายนิ้วมือ หรือม่านตา ก็ต้องมีวิธีตรวจสอบอื่น ๆ ด้วย เพราะมีคนที่ใช้แขนเทียม ไม่มีมือ และไม่มีม่านตาด้วย โดยการกระพริบหรือการเรืองแสงบนจอภาพต้องไม่ทำให้มองไม่เห็น จุดที่เป็นแหล่งข้อมูลต้องให้ผู้พิการทางสายตา หรือผู้มีลานสายตาแคบเห็นได้ และต้องมีความสูงในระดับที่ทั้งคนที่ยืนและคนที่นั่งวีลแชร์สามารถอ่านได้ โดยไม่ต้องบิดหรือยืดร่างกาย ต้องชัดเจนพอสำหรับคนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ต้องไม่เป็นอุปสรรคสำหรับผู้พิการทางร่างกาย ต้องรองรับการถือด้วยสองมือหรือการถือโดยผู้ที่ร่างกายอ่อนแรงหรือพิการ

สำหรับอาคารสิ่งก่อสร้างต้องทำให้ผู้คนรู้สึกมั่นใจ เช่น มีลูกบิดที่จับและเปิดปิดได้ง่ายและต้องมีราวจับในอาคารที่ผู้พิการสามารถยึดจับได้โดยไม่ยากเกินไปสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย และสำหรับวิธีการสื่อสารจัดวางข้อมูลต้องทำให้ทั้งผู้พิการทางสายตาและการได้ยิน รวมถึงผู้พิการทางสมองและการเรียนรู้สามารถเข้าใจได้ ต้องจัดแสงไฟให้สามารถเห็น อ่าน รับรู้ข้อมูลได้อย่างชัดเจนและต้องจัดแสงไฟให้สะดวกต่อการอ่านปากและภาษามือของผู้พิการทางการได้ยินด้วย การเปลี่ยนความสว่างไม่ควรเปลี่ยนแปลงกะทันหันเกินไป แสงสว่างต้องไม่สร้างเงามืดที่มากเกินไปและต้องลดการสะท้อนให้มากที่สุด เช่น ทั่ววัตถุมันเงาหรือวัตถุกระจก สำหรับการใช้สี ห้ามใช้สีเป็นวิธีเดียวในการสื่อสาร ข้อมูลที่ต้องการสื่อต้องสามารถรับรู้ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาสี ต้องเลือกสีโดยคำนึงถึงคนส่วนใหญ่ แต่ก็ต้องตระหนักว่าคนส่วนน้อยอาจเข้าไม่ถึงสีนั้นด้วย ให้หลีกเลี่ยงสีที่เห็นได้ยากหรือสะท้อน เช่น ตัวอักษรแดง หรือพื้นหลังสีพาสเทล ให้เลือกขนาดและพอนต์ของตัวอักษรโดยดูจากระยะไกล-ใกล้ สีขององค์ประกอบอื่น ๆ และต้องคำนึงถึงความอ่านง่ายของพอนต์โดยต้องทำให้มีข้อมูลที่เป็นข้อความประกอบเสมอเพื่อให้คนที่ไม่เข้าใจรูปภาพ และมีการแปลข้อมูลต่าง ๆ ด้วย ให้เลือกใช้ข้อความที่ชัดเจน ง่าย ตรงไปตรงมา เพื่อผู้สูงอายุและผู้พิการทางสติปัญญาและการเรียนรู้

ในกรณีสิ่งพิมพ์ก็ใช้หลักเดียวกัน แล้วก็เพิ่มรูปภาพประกอบด้วยคำพูดก็ใช้หลักการเดียวกันกับข้อความ ต้องคำนึงว่าเสียงต้องดังพอสำหรับผู้พิการทางการได้ยินและอยู่ในระดับความถี่ที่ไม่สูงหรือต่ำมากเกินไป การใช้คำพูดต้องเข้าใจได้ง่ายและเรียงลำดับอย่างเป็นระเบียบ ไม่สับสน และข้อมูลสำคัญจะต้องมีการพูดเน้นหรือย้ำ ถ้าประกาศมากกว่าหนึ่งภาษาต้องมีตัวอักษรควบคู่ด้วย และต้องระบุความหมายของสัญลักษณ์และรายละเอียดของภาพประกอบในทั้งตัวอุปกรณ์และตัวคู่มือ และที่สำคัญจังหวะการพูด หรือการแสดงข้อมูลต้องช้า เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาและการได้ยินได้รู้ด้วย รวมถึงให้ผู้พิการทางสติปัญญาได้เข้าใจ

ภาษาที่บรรจุงูสารพิษ สารเคมี สารกัดกร่อน และสารอันตรายอื่น ๆ ต้องทำผิวสัมผัสให้สามารถสื่อข้อมูลว่าด้านในเป็นสารที่อันตรายได้ ภาษาทั่วไปต้องทำให้มีรูปทรงที่แตกต่างกัน หรือมีข้อมูล เช่น ตัวอักษรอยู่บนที่บรรจุภัณฑ์ และบางบริเวณ เช่น บันไดก็ต้องมีผิวสัมผัสที่ทำให้รู้ว่าเป็นบริเวณที่อาจเกิดอุบัติเหตุด้วย นอกจากนี้ ขนาด รูปร่าง น้ำหนักของภาษา ต้องทำให้สามารถยก ถือ จับ และเคลื่อนย้ายได้ง่าย โดยผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกายไม่ว่าจะด้วยมือเดียว หรือสองมือ และควรมีน้ำหนักเบา และคู่มือก็ต้องทำให้สามารถเปิดอ่านได้ง่าย มีน้ำหนัก ผิวสัมผัส ฯลฯ ที่เหมาะสม เพราะจะส่งผลถึงความสะดวกในการอ่าน ซึ่งเพิ่มอัตราการสื่อสารได้ สำหรับตัวควบคุมนั้นต้องห่างกับตัวควบคุมอื่นเพื่อไม่ให้กดติดกัน ต้องสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับสถานะของเครื่องมือผ่านประสาทสัมผัสหลายทาง การควบคุมต้องทำได้ง่าย หลีกเลี่ยงการยึดจับหรือบิดข้อมือและไม่ควรต้องใช้แรงมากเกินไปในการควบคุม

บรรจุกฎที่ต้องเปิดเปิดได้ง่าย มีรูปร่าง ขนาด และพื้นผิวที่เหมาะสม เนื่องจากหากเปิดยาก จะเป็นการกระตุ้นให้ใช้ของมีคมในการเปิดและอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ต้องทำให้เปิดง่ายแต่ยังสามารถเก็บรักษาสิ่งภายในบรรจุกฎนี้ได้ ไม่ควรต้องทำซ้ำหลายครั้งเกินไป ต้องทำให้การจำกัดเวลายืดหยุ่นและสามารถควบคุมได้เองโดยผู้ใช้งาน วันผลิตและหมดอายุต้องเขียนได้อย่างชัดเจน รวมถึงคำเตือนความอันตรายและคำเตือนอาการแพ้ คำเตือนอนุภูมิของพื้นผิวต่าง ๆ ทุกอย่างต้องชัดเจนพอ สำหรับผู้พิการทางประสาทสัมผัสและสติปัญญา

ส่วนต่าง ๆ ของสิ่งก่อสร้างเช่นประตู หน้าต่าง ห้องน้ำ ลิฟต์และบันได ฯลฯ ส่วนต่าง ๆ ของพื้นที่สาธารณะ เช่น ถนน เครื่องเรือน ทางข้าม ขนส่งสาธารณะ เครื่องจักร ต้องสามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย ต้องมีพื้นที่เพียงพอสำหรับผู้ที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือ รวมถึงวีลแชร์ควรหลีกเลี่ยงทางต่างระดับและต้องทำให้ต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้และติดตั้งการเตือนให้เด่นชัด เพราะพวกบันได หรือพื้นต่างระดับทำให้หกล้มได้ เมื่อมีพื้นต่างระดับ หรือยกระดับ ต้องเตรียมลิฟต์และทางลาดที่มีมาตรฐานและขนาดเพียงพอต่ออุปกรณ์ช่วยเหลือ บันไดต้องมีทางลงที่กว้างพอให้เท้าของผู้ใหญ่และต้องมีระยะขั้นที่เท่ากัน จุดสิ้นสุดของบันไดต้องมีสัญลักษณ์แตกต่างกันและพื้นต้องไม่ลื่นและมันคงเพียงพอ

นอกจากนี้ ควรเลี่ยงประตูที่ต้องเปิดปิดด้วยการใช้แรงเพราะอาจเกิดอุบัติเหตุ อาจเลือกใช้ประตูเลื่อนอัตโนมัติแทนและต้องจัดพื้นที่นั่งสำหรับพักผ่อน กฎเกี่ยวกับพื้นที่ครอบคลุมทุกที่ที่ถูกใช้งานและเป็นทำงาน พื้นที่อำนวยความสะดวก และเส้นทางไปยังแต่ละพื้นที่เหล่านั้น ต้องมีป้ายบอกทางที่ผู้พิการทางสายตารับรู้ได้และห้ามมีมุกมคม ๆ หรือจุดที่แหลมที่เป็นอันตรายต่อผู้พิการ ที่สำคัญคือ ไม่ควรใช้วัสดุที่ทำให้แพ้ เช่น โลหะนิกเกิล หรือโครเมียม เพราะอันตรายโดยเฉพาะกับผู้พิการทางสายตาที่ต้องสัมผัสสิ่งต่าง ๆ บ่อย ๆ ต้องลดเสียงรบกวนและทำให้สะดวกต่อการสนทนาสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน และอุปกรณ์ป้องกันต่าง ๆ ต่อให้ใช้อย่างผิดวิธีก็ต้องใช้ได้อย่างปลอดภัย เช่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องป้องกันไฟ เพราะอาจมีสะเก็ดไฟจากพวกบูหรือระเบิด แล้วผู้พิการจะไม่สามารถรู้ได้ ต้องไม่ไหม้แล้วก่อควันพิษ ไฟต้องไม่ลุกกลาม

๔. ประเทศสิงคโปร์

๔.๑ กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายผู้พิการเป็นของตัวเอง แต่ได้ลงนาม UN CRPD ซึ่งความหมายของผู้พิการ คือ ผู้ที่มีความบกพร่องในร่างกาย จิต สติปัญญา และประสาทสัมผัส เป็นระยะเวลายาวนาน และผู้พิการมีสิทธิเท่าเทียมกับคนอื่นในสังคม รัฐบาลสิงคโปร์จะเน้นสร้างความตระหนักรู้ถึงสิทธิเสรีภาพของผู้พิการด้วยการใช้ทุกวิธีการที่เหมาะสมในการนำสิทธิในสัญญาไปปฏิบัติจริง แก้ไข หรือทิ้งกฎหมายและข้อปฏิบัติที่เป็นภาระเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ ปกป้องและส่งเสริมสิทธิของผู้พิการในทุกโครงการและนโยบาย และหยุดทำในสิ่งที่ขัดต่อสัญญานี้ รวมถึงทำให้แน่ใจว่าบุคคลและองค์กรอื่น ๆ ในภาคเอกชนไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ ทำหรือส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการออกแบบที่เป็นสากล ซึ่งหมายถึงการออกแบบสิ่งต่าง ๆ ให้คนทุกกลุ่มสามารถใช้งานได้โดยไม่ต้องดัดแปลงเพิ่มเติม ทั้งอุปกรณ์ สิ่งของ บริการ และสาธารณูปโภค ให้ต้องปรับแต่งน้อยที่สุดด้วยค่าใช้จ่ายต่ำสุด เพื่อให้เข้ากับผู้พิการแต่ละราย รวมถึงค้นคว้าพัฒนาเทคโนโลยี

ใหม่ที่เหมาะสมกับผู้พิการ และทำให้ผู้พิการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีและบริการช่วยเหลือสำหรับผู้พิการและฝึกฝนเจ้าหน้าที่ที่ทำงานกับผู้พิการ (Disabled People's Associations Singapore (DPA), ๒๐๑๕)

ในการออกกฎหมายและนโยบายที่ส่งผลต่อผู้พิการ ต้องให้ผู้พิการมีส่วนร่วมในการออกความเห็น รัฐบาลต้องส่งเสริมให้เคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้พิการด้วยวิธีการที่เหมาะสม เช่น จัดการรณรงค์ให้สังคมทราบถึงสิทธิ ทักษะและความสามารถของผู้พิการ และสอนให้เคารพผู้พิการในทุกหลักสูตรการศึกษาและระดับชั้น กระตุ้นให้สื่อนำเสนอเกี่ยวกับผู้พิการตามความจริง และจัดหลักสูตรฝึกให้ตระหนักรู้ถึงสิทธิของผู้พิการ รัฐบาลต้องทำให้แน่ใจว่าผู้พิการได้ใช้ชีวิตอย่างเป็นอิสระ สามารถพึ่งพาตัวเองและมีส่วนร่วมกับสังคมในทุกด้านผ่านการทำให้ถนน อาคารสิ่งปลูกสร้าง การขนส่ง โรงเรียน ที่อยู่อาศัย สถานบริการทางการแพทย์ สถานที่ทำงาน สาธารณูปโภคกลางแจ้งและในร่ม เป็นบริการที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงใช้งานได้ นอกจากนี้ บริการด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารก็ต้องเป็นสิ่งที่คุณพิการใช้งานได้ด้วย

นอกจากนี้ ยังได้จัดทำมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติในการให้บริการและใช้งานพื้นที่สาธารณะ จัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือและบริการสนับสนุนให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ รวมถึงต้องกระตุ้นให้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และแจกจ่ายข้อมูลและเทคโนโลยีสื่อสารที่ผู้พิการเข้าถึงได้ นอกจากนี้ รัฐบาลยังต้องปกป้องผู้พิการเมื่อเกิดอันตราย เช่น ภัยพิบัติ เหตุฉุกเฉิน และภาวะสงคราม และปกป้องจากการทรมานหรือทดลองโดยที่ผู้พิการไม่เต็มใจ ไม่ว่าจะมีความหมายหรือไม่ ผู้พิการก็มีสิทธิและเสรีภาพ รัฐบาลต้องทำทุกทางเพื่อปกป้องผู้พิการจากความรุนแรง การรังแก และการหลอกลวง โดยการให้ข้อมูลและการศึกษากับผู้พิการและครอบครัวเพื่อให้สามารถป้องกัน ระบุ และแจ้งได้เมื่อพบความรุนแรงและการหลอกลวง และต้องจัดหาความช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้พิการที่โดนกระทำ

โครงการและบริการสำหรับผู้พิการต้องมีการตรวจสอบที่เป็นอิสระคอยดูแล มีกฎหมายว่าการหลอกลวงและใช้ความรุนแรงกับผู้พิการจะถูกสอบสวนและกำจัด เนื่องจากผู้พิการต้องได้รับการปฏิบัติด้วยแบบเดียวกับคนอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม ผู้พิการมีสิทธิในการรณรงค์เคลื่อนไหว เลือกที่อยู่ เลือกสัญชาติ มีชื่อได้รับสัญชาติ ได้รู้จักและดูแลโดยพ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้พิการมีสิทธิอยู่และมีส่วนร่วมในชุมชนของตนและ รัฐบาลจะต้องช่วยรับรองให้พวกเขาสามารถเลือกว่าจะอยู่ที่ไหนกับใคร สามารถเข้าถึงบริการในชุมชน ที่อยู่อาศัย ให้สามารถพึ่งพาตัวเองโดยไม่ถูกตัดขาดจากสังคม รวมถึงบริการสาธารณะในชุมชนต้องทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ จัดหาสิ่งช่วยเหลือและเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้พิการสามารถเคลื่อนไหวได้ และต้องกระตุ้นให้หน่วยงานต่าง ๆ คำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างออกไปของผู้พิการ

รัฐจะรับรองสิทธิของผู้พิการที่จะแสดงความคิดเห็นและแบ่งปันแนวคิด และมีเสรีในการแสดงออกด้วยการจัดให้ข้อมูลสาธารณะสามารถเข้าถึงได้โดยผู้พิการในรูปแบบที่เหมาะสมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบุคคลโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ยอมรับและสนับสนุนการใช้ภาษามือ อักษรเบรลล์ และวิธีการสื่อสารอื่น ๆ รวมถึงกระตุ้นให้ผู้อื่น เช่น สื่อมวลชนและองค์กรเอกชน จัดหาข้อมูล บริการ และอินเทอร์เน็ตที่ผู้พิการเข้าถึงได้ และรัฐจะปกป้องข้อมูลส่วนตัวของผู้พิการเหมือนที่ปกป้องข้อมูลส่วนตัวของคนอื่น

ผู้พิการมีสิทธิแต่งงาน มีครอบครัว เลี้ยงดูบุตร และมีความสัมพันธ์กับคนอื่นเช่นเดียวกับผู้ไม่พิการ รัฐจะจัดหาบริการช่วยเหลือให้ผู้พิการที่เลี้ยงดูเด็ก เด็กพิการมีสิทธิในครอบครัวเท่ากับคนอื่น รัฐจะช่วยเหลือเด็กและครอบครัว รวมถึงป้องกันการทอดทิ้ง ตัดขาด กักขัง และละเลยเด็กพิการและจะไม่แยกเด็กออกจากพ่อแม่ นอกจากนี้ผ่านกระบวนการในศาล

ผู้พิการมีสิทธิเข้าร่วมในระบบการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ห้ามกีดกันผู้พิการจากการศึกษา และรัฐต้องจัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือ ความช่วยเหลือจากเพื่อนและครู การเรียนอักษรเบรลล์และภาษามือให้กับผู้พิการและฝึกฝนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะและสามารถสนับสนุนผู้พิการได้

กรณีด้านสาธารณสุข ผู้พิการมีสิทธิในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลและบริการทางการแพทย์ที่เหมือนกันเท่ากับคนอื่น ๆ และสามารถเข้าถึงในพื้นที่ในชุมชน หรือละแวกใกล้เคียง ห้ามเลือกปฏิบัติผู้พิการในด้านการดูแลสุขภาพและประกันภัย และรัฐจะจัดหาบริการฟื้นฟูความพิการและฝึกฝนเจ้าหน้าที่เพื่อให้ผู้พิการใช้ชีวิตอยู่ได้ด้วยตัวเอง

ในการว่าจ้างเพื่อเข้าทำงาน ผู้พิการมีสิทธิทำงานและเข้าถึงโอกาสในการจ้างงานเท่าเทียมกับคนอื่น รัฐจะต้องห้ามการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ ปกป้องสิทธิในการทำงานและได้ทำงานในสภาพแวดล้อมที่เข้าถึงได้ เข้าถึงการฝึกฝน สนับสนุนความก้าวหน้าทางอาชีพการงาน การจ้างงานตัวเอง และการทำธุรกิจประกอบกิจการ ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมถึงจ้างงานผู้พิการในบริการสาธารณะ ให้ที่ทำงานมีอุปกรณ์และบริการช่วยเหลือ และจัดบริการฟื้นฟูความพิการที่เหมาะสมกับเนื้อหาของอาชีพที่ทำ และมีสิทธิเข้าถึงเสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและเข้าถึงโครงการลดความยากจน โครงการช่วยเหลือและปกป้องทางสังคม ได้รับบริการช่วยเหลือและอุปกรณ์ช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องกับความพิการ ได้รับผลประโยชน์หลังเกษียณ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

ผู้พิการมีสิทธิเข้าถึงการเลือกตั้ง มีสิทธิเป็นผู้เลือกตั้งหรือตัวแทนที่จะถูกเลือกตั้ง จัดตั้งและเข้าร่วมองค์กรที่เป็นตัวแทนของผู้พิการ และมีสิทธิเข้าร่วม ได้ประโยชน์และความสุขจากศิลปะ กีฬา เกม ภาพยนตร์และความบันเทิงต่าง ๆ รัฐรับรองว่าผู้พิการสามารถเข้าถึงภาพยนตร์ พิพิธภัณฑสถานเด็กเล่น ห้องสมุด วัฒนธรรม รายการทีวี ภาพยนตร์ โรงละคร กิจกรรมทางวัฒนธรรม และรับรองโอกาสในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สติปัญญา และความสามารถทางศิลปะ สนับสนุนวัฒนธรรมและภาษาเฉพาะของผู้พิการ เช่น ภาษามือ และวัฒนธรรมคนหูหนวก เป็นต้น

๔.๒ ข้อบังคับสนับสนุนการเข้าถึงสื่อของผู้พิการ

ประเทศสิงคโปร์ไม่มีหลักการที่บัญญัติขึ้นเอง จึงใช้มาตรฐาน WCAG เป็นหลัก โดย WCAG มี ๔ หัวข้อหลัก ได้แก่ ๑) ต้องสามารถรับรู้ได้ คือ เว็บไซต์ต้องแสดงข้อมูลด้วยวิธีที่ผู้ใช้สามารถรับรู้เนื้อหาได้ ๒) สามารถควบคุมและสั่งการได้ คือ ต้องสามารถใช้งานเว็บไซต์ได้ ๓) ต้องสามารถเข้าใจเนื้อหาที่แสดงบนเว็บไซต์ได้ และ ๔) ต้องสามารถตีความได้โดยอุปกรณ์ช่วยเหลือและผู้ใช้งานหลากหลายประเภท (Singapore Government Design System, ๒๐๒๑)

ข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อความ เช่น รูปภาพ ต้องมีข้อความบรรยาย ทั้งในการควบคุม การป้อนข้อมูล ต้องทำให้ข้อความบรรยายละเอียดเพียงพอที่จะเข้าใจบริบทและอาจใส่ข้อความเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจบริบทได้

สำหรับการตกแต่งต้องทำให้อุปกรณ์ช่วยเหลือสามารถแยกแยะระหว่างเนื้อหาและการตกแต่งที่ไม่มีสาระสำคัญได้ สื่อเสียงและวิดีโอที่ถูกบันทึกไว้ก่อนต้องจัดการสื่อสารทางเลือกเอาไว้ด้วย และควรมีข้อความบรรยายเสียง และแคปชั่นบรรยาย รวมถึงภาษามือด้วย (ในกรณีที่อัดไว้ก่อนเผยแพร่) แผนผังความสัมพันธ์และการนำเสนอต่าง ๆ เช่น เส้นเชื่อมโยง และลำดับของข้อมูล ต้องจัดหาข้อความแทนและทำให้อุปกรณ์ช่วยเหลือสามารถแยกแยะได้เพื่อผู้พิการด้วย และต้องไม่สื่อข้อมูลด้วยสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะสายตาสัมผัสทางผิวหนัง สี และเสียง รวมทั้งต้องทำให้สามารถหยุดและเล่นซ้ำเสียงบรรยายได้ และปรับความดังเสียงแยกต่างหากจากเสียงอื่น ๆ ได้ด้วย และต้องทำให้สามารถขยายและย่อขนาดข้อความและรูปภาพได้ถึงสองร้อยเปอร์เซ็นต์ โดยไม่ทำให้ใจความสำคัญเสียหาย และต้องลดเสียงพื้นหลังให้มากที่สุด หรือทำให้สามารถปิดเสียงพื้นหลังนั้นได้ นอกจากนี้ ต้องให้ผู้ใช้งานสามารถเลือกสีตัวอักษรและสีพื้นหลังได้ ไม่ควรให้ข้อความที่ขยายใหญ่กว่าเดิมต้องอ่านด้วยการเลื่อนหน้าจอไปมา แต่ควรทำให้ใหญ่ขึ้นและมีบรรทัดมากขึ้นมากกว่า

การทำงานของเว็บไซต์ทั้งหมดต้องสามารถเข้าถึงได้ด้วยแป้นพิมพ์ โดยไม่จำกัดเวลาการกด ต้องสามารถขยายการจำกัดเวลาด้วยปุ่มง่าย ๆ และต้องทำให้ลิงค์เชื่อมต่อสามารถอธิบายเนื้อความในเว็บไซต์ที่ลิงค์นั้นเชื่อมต่อได้ ที่สำคัญคือ ต้องใช้ภาษามนุษย์ คำต่าง ๆ ยกเว้นแต่ศัพท์เฉพาะ หรือชื่อต้องสามารถเข้าใจได้ ต้องมีคำอธิบายสำนวน ศัพท์ยาก หรือคำที่ไม่ค่อยมีการใช้งาน ในกรณีจำเป็นต้องใช้ภาษายากเกินกว่าระดับมัธยม ต้องมีข้อความที่เข้าใจได้ง่ายเป็นอีกเวอร์ชันไว้รองรับด้วย โดยต้องมีคำบอกเสียงอ่านของคำที่ยากหรือคลุมเครือ และทำให้การทำงานของเว็บไซต์สามารถทำนายและคาดการณ์ล่วงหน้าได้ สำหรับการเปลี่ยนเนื้อหาต้องทำเมื่อผู้ใช้ขอให้เปลี่ยน หรือเป็นคนเปลี่ยนเท่านั้น และต้องมีการระบุเมื่อมีคำผิดและมีการแนะนำคำที่น่าจะถูกต้องหากไม่ได้ทำให้เสียเนื้อหาของข้อความในเว็บไซต์ไป

๕. ประเทศอังกฤษ

๕.๑ กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ

ในบริบทของประเทศอังกฤษ ผู้พิการ คือ ผู้ที่มีข้อบกพร่องทางกายภาพ หรือทางจิต และ ความบกพร่องนั้นส่งผลกระทบอย่างมีนัยยะสำคัญและเป็นเวลานาน ทำให้ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้พิการโดยเวลานาน หมายถึงสิบสองเดือน สิบสองเดือนขึ้นไป หรืออาจจะตลอดชีวิต และให้ปฏิบัติต่อผู้พิการในฐานะผู้พิการหากความบกพร่องนั้นมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอีก ซึ่งโรคเมเร็ง โรคเอดส์ และโรคปลอกประสาทเสื่อมนับเป็นความพิการ

รัฐบาลสั่งห้ามการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มมากมาย รวมถึงผู้พิการ โดยการเลือกปฏิบัติคือการที่ผู้กระทำการปฏิบัติต่อผู้ถูกกระทำแย่กว่าที่ผู้กระทำการปฏิบัติต่อผู้อื่น หรือควรปฏิบัติต่อผู้อื่น โดยมีสาเหตุมาจากลักษณะที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยการเลือกปฏิบัติอาจมีฐานมาจากสองลักษณะขึ้นไปก็ได้ แต่ในกรณีของผู้พิการ การปฏิบัติต่อผู้พิการดีกว่าปฏิบัติต่อผู้ไม่พิการยังไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ และในกรณีที่ไม่รู้และไม่สามารถรู้ได้ว่าคนคนนั้นพิการหรือไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ หากการกระทำนั้นส่งผลเสียต่อผู้พิการอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ไม่พิการ ผู้กระทำมีหน้าที่ต้องช่วยเหลือผู้พิการ เช่นเดียวกับกรณีที่ลักษณะ

ทางกายภาพส่งผลเสียต่อผู้พิการเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ไม่พิการ และกรณีที่ผู้พิการต้องการความช่วยเหลือ เพื่อให้เท่าเทียมกับคนอื่น โดยห้ามคิดค่าใช้จ่ายกับผู้พิการ

ในการช่วยเหลือผู้พิการ รวมถึงการปรับแต่ง เอาออก หรือหลีกเลี่ยงที่จะใช้งาน การออกแบบ หรือลักษณะของสิ่งปลูกสร้าง อันรวมถึงวิธีการเข้าและออกจากสิ่งปลูกสร้าง และรวมถึงเครื่องเรือนและของตกแต่ง ยานพาหนะ การหาอุปกรณ์สนับสนุนการทำงานและอื่น ๆ ด้วย การล้มเหลวในการทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้พิการจะถือเป็นการเลือกปฏิบัติ การดูหมิ่น ล้อเลียน ทำให้เสื่อมเสียก็ถูกห้ามเช่นกัน สำหรับสถานศึกษาในประเทศอังกฤษ โรงเรียนจะต้องปรับสภาพแวดล้อมให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงการศึกษาและได้รับประโยชน์ที่โรงเรียนจัดไว้ให้ได้ รวมถึงจัดหาข้อมูลให้ผู้พิการ เพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้พิการในหลักสูตร การศึกษาและการเรียนต่าง ๆ ภายในเวลาที่เหมาะสม (Equality Act, ๒๐๑๐)

นอกจากนั้น ประเทศอังกฤษเองยังมี Office of Communications หรือ Ofcom ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลควบคุมสื่อทั้งหมดในสหราชอาณาจักร โดยวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติของ Ofcom มี ๒ ข้อ คือ เพื่อประโยชน์สาธารณะ และเพื่อขยายผลประโยชน์ให้กับประชาชน และส่งเสริมให้มีการแข่งขัน ทั้งนี้ ภายใต้พระราชบัญญัติการสื่อสาร พ.ศ. ๒๕๔๖ Ofcom จำเป็นต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่เห็นว่าเหมาะสมในการส่งเสริมความเท่าเทียมกันของโอกาสระหว่างชายและหญิง ผู้คนจากกลุ่มเชื้อชาติที่แตกต่างกัน และสำหรับคนพิการเกี่ยวกับการจ้างงานและการฝึกอบรมโดยสถานีโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กร

หลักการด้านความเท่าเทียมกันของ Ofcom เป็นแบบอย่างที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในการผลักดันกิจการโทรทัศน์กระจายเสียงของประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะหลักการด้านสิทธิของผู้พิการในการจ้างงาน ดังนี้

๑) มาตรา ๓๓๗ ของพระราชบัญญัติกำหนดให้ Ofcom พิจารณาเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตวิทยุและโทรทัศน์ในการแพร่ภาพกระจายเสียง โดยต้องส่งเสริมความเท่าเทียมกันด้านโอกาสในการจ้างงานบนพื้นฐานของเพศ กลุ่มเชื้อชาติ และความพิการ

๒) Ofcom ต้องสนับสนุนการจ้างงาน การฝึกอบรม และการฝึกอบรมใหม่ เพื่อดำเนินการที่เหมาะสมสำหรับการส่งเสริมและการสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับคนพิการ

ยิ่งไปกว่านั้น Ofcom ได้สนับสนุนความหลากหลายในองค์กร โดยเน้นการจัดการและบริหารองค์กรโทรทัศน์และวิทยุเพื่อสร้างความเท่าเทียมกันทางสังคมสำหรับคนพิการ โดย

๓) บริษัทต่าง ๆ ควรมีส่วนร่วมกับผู้บริหารระดับสูงในการสร้างความมั่นใจและสร้างความหลากหลายและกลยุทธ์การรวมเข้าด้วยกัน ซึ่งผู้บริหารระดับสูงควรมีส่วนร่วมตัดสินใจกำหนดกลยุทธ์ และควรได้รับการอัปเดตอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับความคืบหน้าตามวัตถุประสงค์

๔) บริษัทขนาดใหญ่ควรพิจารณาให้มีผู้สนับสนุนความหลากหลายระดับ ซึ่งบุคคลเหล่านี้สามารถรับผิดชอบในการส่งเสริมความเท่าเทียมกัน ให้โอกาสและแบ่งปันข้อมูล ตลอดจนช่วยยกระดับการรับรู้ทั่วทั้งองค์กรเกี่ยวกับความเท่าเทียมกัน

๕) ผู้จัดการอาวุโสควรมีส่วนร่วมโดยเฉพาะประเด็นการนำไปสู่ความหลากหลายและรวมถึงสิทธิผู้พิการ ซึ่งผู้แพร่ภาพกระจายเสียงควรพิจารณาและอธิบายวัตถุประสงค์ด้านความหลากหลายเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมกัน

สำหรับการตรวจสอบและเฝ้าระวังความประพฤติที่เข้าข่ายการกีดกันสิทธิผู้พิการหรือเกิดการแบ่งแยกอย่างไม่ยุติธรรม ทาง Ofcom ได้รวบรวมสถิติในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) การตรวจสอบคุณลักษณะของพนักงานอย่างสม่ำเสมอ เช่น เพศ กลุ่มเชื้อชาติ และผู้พิการเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมและมีการนำนโยบายความเท่าเทียมกันมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความชัดเจนว่าผู้แพร่ภาพกระจายเสียงสร้างความเสมอภาคและความหลากหลายและวางแผนการมีส่วนร่วมกับพนักงาน

๒) มีการตรวจสอบผู้พิการที่ถูกว่าจ้างโดยองค์กร และผู้ออกอากาศควรตั้งเป้าหมายที่จะตรวจสอบลักษณะการคุ้มครองอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในพระราชบัญญัติความเท่าเทียมกันปี ค.ศ. ๒๐๑๐ ดังที่ได้กล่าวไว้ โดย Ofcom จะขอข้อมูลจากผู้แพร่ภาพกระจายเสียงทั่วทุกพื้นที่

๓) ถามพนักงานทุกคนเกี่ยวกับสถานะความพิการ : รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความพิการคือสิ่งสำคัญที่ผู้ออกอากาศต้องถามพนักงานทุกคน บันทึกเฉพาะพนักงานที่มีความทุพพลภาพ โดยผู้ว่าจ้างต้องสนับสนุนผู้พิการเพื่อให้สามารถทำงานในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อพวกเขา

๔) ผู้พิการเป็นกลุ่มสำคัญ โดยจำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและคนพิการต้องรู้สึกปลอดภัยต่อการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขา และสามารถขอความช่วยเหลือได้ในกรณีที่จำเป็นทำให้สามารถทำงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ของการรวบรวมข้อมูลนี้มีเพื่อช่วยให้เกิดความเท่าเทียมกันมากขึ้นสำหรับคนพิการ ภายใต้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมกัน พ.ศ. ๒๕๕๓

๕.๒ ข้อบังคับสนับสนุนการเข้าถึงสื่อของผู้พิการ

กฎหมายอังกฤษระบุให้ทำตาม WCAG ๒.๑ ระดับ AA และ EN ๓๐๑ ๕๔๙ โดยพวกสื่อดิจิทัลหรือเว็บไซต์ต้องมีอย่างน้อยหนึ่งรูปแบบที่สามารถใช้งานได้โดยไม่ต้องมองเห็น ต้องจัดการสื่อสารด้วยเสียงเมื่อมีการสื่อสารด้วยตัวอักษร หรือภาพ และสื่อทางสายตาทั้งหมด เช่น การเน้นและการไฮไลต์โดยเสียงบรรยายต้องสอดคล้องกับข้อมูลทางสายตาบนเว็บไซต์ โดยเสียงบรรยายต้องสามารถหยุดและเล่นซ้ำได้ โดยต้องเล่นซ้ำได้เฉพาะจุดไม่ใช่ให้เริ่มต้นใหม่ทั้งหมด เมื่อเป็นเสียงบรรยายที่จำเป็น หรือแจ้งเตือนกรณีฉุกเฉินให้หยุดการมีส่วนร่วมทั้งหมดของผู้ใช้และให้ฟังเสียงบรรยายนั้นอย่างเดียว (Central Digital and Data Office, ๒๐๑๘)

ในกรณีของวิดีโอ เสียงบรรยายต้องมีข้อมูลมากพอกับวิดีโอ เช่น บทหรือสคริปต์ของวิดีโอ นั้น ๆ ในกรณีของภาพ ยกเว้นภาพนั้นมีไว้เพียงเพื่อตกแต่งอย่างไม่มีนัยสำคัญและไม่มีเนื้อหา ให้จัดทำ Text Alternative ด้วย ในกรณีข้อมูลส่วนบุคคล ให้หาทางสื่อสารที่ไม่ต้องใช้สายตาและคนอื่น ๆ ก็ไม่ได้ยินด้วย และต้องหาวิธีปรับระดับเสียงที่ไม่ต้องใช้สายตาไว้ด้วย และเสียงต้องดังอย่างน้อย ๖๕ dBA และเมื่อรีเซ็ตระดับเสียงต้องตั้ง ๖๕ dBA

ในเสียงบรรยายต้องใช้ภาษามนุษย์แบบเดียวกับในเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร ยกเว้นชื่อ คำเฉพาะ เสียงรอบ ๆ และคำที่ระบุไม่ได้ว่ามาจากภาษาอะไร และเมื่อผู้ใช้งานเลือกภาษาที่แตกต่างไปจากภาษาในเนื้อหา ถ้าพิมพ์ผิด เสียงบรรยายก็ต้องระบุว่าผิดพลาดด้วย ในกรณีของพวกโบเสร์หรือตัวเสียงบรรยายต้องครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด เวลาใช้การยืนยันทางชีวมาตรต้องหาวิธีการยืนยันตัวตนอื่นมาใช้ร่วมด้วย โดยจะเป็นชีวมาตรแบบอื่น หรือไม่ชีวมาตรก็ได้

ในกรณีของเครื่องมือที่ต้องบิดข้อมือ จับ หรือจิ้มเพื่อใช้งาน ต้องหาวิธีการใช้งานแบบอื่นรองรับเสมอ ล็อกต่าง ๆ ที่ใช้การมองเห็นต้องจัดหาสื่อทางเสียง หรือสัมผัสร่วมด้วย เช่น แคลลิก ปุ่มปรับเสียงโทรศัพท์ การใช้งานก็ต้องไม่ซับซ้อนเกินไป เช่น กดทีละหลายๆ ปุ่ม ต้องให้สามารถใช้เสียงในการสื่อสารกับผู้ใช้งานอื่นหรือเว็บไซต์เพจนั้นได้ ต้องสามารถรองรับพวกชื่อที่ต้องสะกด หรือตัวเลขได้ และต้องมีการแยกแยะระหว่างข้อความที่ผู้ใช้ส่งออกไปกับข้อความที่ผู้ใช้ได้รับ

สำหรับผู้ใช้งานที่ไม่ได้ยินเสียง ต้องจัดหาบริการที่ไม่ต้องใช้เสียง หรือคำพูดก็ใช้ได้ไว้ด้วย รวมถึงสื่อภาษามือและการอ่านปาก เช่น จัดเฟรมเรทที่ประมาณ ๑๒ หรือ ๒๐ ภาพต่อวินาที และคำบรรยายแทนเสียงต้องมาในเวลาใกล้เคียงกับภาพ ไม่ห่างกันเกินไป ข้อมูลเสียงต้องใช้งานได้โดยไม่ต้องใช้การได้ยิน ข้อมูลภาพต้องใช้งานได้โดยไม่จำเป็นต้องมองเห็น คำสั่งเสียงต้องใช้งานได้โดยไม่จำเป็นต้องพูดโดยต้องจัดหาวิธีการสื่อสารที่ไม่ใช่สีเพิ่ม หากสื่อสารข้อมูลด้วยสีอย่างเดียว

ในพื้นที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต้องกว้างพอให้รถเข็นเข้าได้ ที่โต๊ะต้องเว้นช่องไว้ให้ขาและเท้าของผู้ใช้วีลแชร์ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ต้องไม่สูงหรือต่ำเกินกว่าที่กำหนดไว้ ต้องมีวิธีสื่อคำแนะนำโดยไม่ต้องพูด โดยวิธีการที่รวบรวมถึงอักษรเบรลล์ เว็บไซต์ต้องบรรลู่เงื่อนไข WCAG ๒.๑ ทั้งกรณีของวิดีโอ สื่อที่ไม่ใช่ตัวอักษร สื่อเสียง หรือสื่อภาพ แคลปชั่น คำบรรยายเสียง การสื่อสารทางเลือก ฯลฯ

ในกรณีข้อสอบและสื่อที่หากไม่ใช่ตัวอักษรแล้วจะสื่อสารผิดพลาด สามารถเพิ่มคำบรรยายเกี่ยวกับบริบทเพื่อให้เข้าใจถูกต้องได้ โดย WCAG มี ๔ หัวข้อหลัก ได้แก่ ๑) ต้องสามารถรับรู้ได้ คือ เว็บไซต์ต้องแสดงข้อมูลด้วยวิธีที่ผู้ใช้สามารถรับรู้เนื้อหาได้ ๒) สามารถควบคุมและสั่งการได้ คือ ต้องสามารถใช้งานเว็บไซต์ได้ ๓) ต้องสามารถเข้าใจเนื้อหาที่แสดงบนเว็บไซต์ได้ และ ๔) ต้องสามารถตีความได้โดยอุปกรณ์ช่วยเหลือและผู้ใช้งานหลากหลายประเภท

สำหรับข้อมูลที่ไม่ใช่ข้อความ เช่น รูปภาพ ต้องมีข้อความบรรยายทั้งในการควบคุม การป้อนข้อมูลต้องทำให้ข้อความบรรยายละเอียดเพียงพอที่จะเข้าใจบริบท และอาจใส่ข้อความเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจบริบทได้ และการตกแต่งต้องทำให้อุปกรณ์ช่วยเหลือสามารถแยกแยะระหว่างเนื้อหาและการตกแต่งที่ไม่มีสาระสำคัญได้ นอกจากนี้ สื่อเสียงและวิดีโอที่ถูกบันทึกไว้ก่อนต้องจัดการสื่อสารทางเลือกเอาไว้ด้วย และควรมีข้อความบรรยายเสียงและแคลปชั่นบรรยาย รวมถึงภาษามือด้วย (ในกรณีที่อัดไว้ก่อนเผยแพร่)

สำหรับแผนผังความสัมพันธ์และการนำเสนอต่าง ๆ เช่น เส้นเชื่อมโยงและลำดับของข้อมูล ต้องจัดหาข้อความแทน และทำให้อุปกรณ์ช่วยเหลือสามารถแยกแยะได้เพื่อผู้พิการด้วย โดยต้องไม่สื่อข้อมูลด้วยสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะสายตา สัมผัสทางผิวหนัง สี และเสียง และต้องทำให้สามารถหยุดและเล่นซ้ำเสียงบรรยายได้ และปรับความดังเสียงแยกต่างหากจากเสียงอื่น ๆ ได้ด้วย รวมถึงสามารถ

ขยายและย่อขนาดข้อความและรูปภาพได้ถึงสองร้อยเปอร์เซ็นต์โดยไม่ทำให้ใจความสำคัญเสียหาย และต้องลดเสียงพื้นหลังให้มากที่สุด หรือทำให้สามารถปิดเสียงพื้นหลังนั้นได้ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถเลือกสีตัวอักษรและสีพื้นหลังได้

สำหรับรายละเอียดตัวอักษร ไม่ควรให้ข้อความที่ขยายใหญ่กว่าเดิมต้องอ่านด้วยการเลื่อนหน้าจอไปมา แต่ควรทำให้ใหญ่ขึ้นและมีบรรทัดมากขึ้นมากกว่า การทำงานของเว็บไซต์ทั้งหมดต้องสามารถเข้าถึงได้ด้วยแป้นพิมพ์โดยไม่จำกัดเวลาการกดและต้องสามารถขยายการจำกัดเวลาด้วยปุ่มง่าย ๆ โดยทำให้ลิงค์เชื่อมต่อสามารถอธิบายเนื้อความในเว็บไซต์ที่ลิงค์นั้นเชื่อมต่อได้เช่นกัน สำหรับภาษาที่ใช้ต้องใช้ภาษามนุษย์ คำต่าง ๆ ยกเว้นแต่ศัพท์เฉพาะ หรือชื่อต้องสามารถเข้าใจได้ ต้องมีคำอธิบายสำนวน ศัพท์ยาก หรือคำที่ไม่ค่อยมีการใช้งาน แต่ถ้าใช้ภาษายากเกินกว่าระดับมัธยม ต้องมีข้อความที่เข้าใจได้ง่ายเป็นอีกเวอร์ชันไว้รองรับด้วย เช่น ต้องมีคำบอกเสียงอ่านของคำที่ยากหรือคลุมเครือ นอกจากนี้ ระบบจะต้องทำให้การทำงานของเว็บไซต์สามารถทำนายและคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และการเปลี่ยนเนื้อหาต้องทำเมื่อผู้ใช้ขอให้เปลี่ยนหรือเป็นคนเปลี่ยนเท่านั้น รวมถึงมีการระบุเมื่อมีคำผิดและมีการแนะนำคำที่น่าจะถูกต้อง หากไม่ได้ทำให้เสียเนื้อหาของข้อความในเว็บไซต์ไป

๕.๓ กรณีศึกษาด้านการเข้าถึงโทรทัศน์กระจายเสียงและออนไลน์สำหรับผู้พิการ

ในสหราชอาณาจักร พบว่า อย่างน้อยร้อยละ ๙๐ ของเนื้อหาในรายการโทรทัศน์จะมีคำบรรยายใต้ภาพทั้ง ๆ ที่ทางสหราชอาณาจักรมิได้มีกฎหมายหรือข้อบังคับ ในขณะที่ Authority for Television on Demand (ATVOD) สนับสนุนการจัดเตรียมคำบรรยาย แต่ก็ไม่มีอำนาจกำกับดูแลในการกำหนดโควตาคำบรรยายในอุตสาหกรรม VOD นอกจากนี้ การอภิปรายในการประชุม Future of Subtitling Conference ที่จัดขึ้นในลอนดอนเมื่อปลายปี ค.ศ. ๒๐๑๔ สรุปได้ว่า อุตสาหกรรม VOD ของสหราชอาณาจักรมีเวลาสองปีในการพิสูจน์ว่าสามารถให้การเข้าถึงที่สมเหตุสมผลสำหรับคนหูหนวก หรือจะเผชิญกับข้อบังคับของรัฐบาล

ในกรณีของคำอธิบายเสียงจะถูกควบคุมโดย OfCom's Code on Television Access โดยมีการกำหนดเป้าหมายคำอธิบายเสียง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของเนื้อหาหลังจากออกอากาศไป ๕ ปี ในขณะที่ยังคงอนุญาตให้มีการยกเว้นบางส่วน หากส่วนแบ่งผู้ชมน้อยกว่า ๐.๐๕ เปอร์เซ็นต์ หรือในกรณีที่มีปัญหาทางเทคนิค หรือการเงิน (OfCom, ๒๐๑๒) โดย BBC iPlayer และ S4C's Clic จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับเกี่ยวกับคำอธิบายเสียงเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม แผนบริการการเข้าถึงของ ATVOD สำหรับปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ถึง ปี ค.ศ. ๒๐๑๖ ระบุว่าพระราชบัญญัติการสื่อสารปี ค.ศ. ๒๐๐๓ ไม่ได้มีข้อบังคับที่กำหนดให้ผู้ให้บริการออนไลน์ต้องมีคุณสมบัติตรงตามคำบรรยายคำบรรยายเสียง แต่หลายช่องในสหราชอาณาจักรได้มีคำอธิบายเสียงสำหรับผู้พิการ

รายการที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ในสหราชอาณาจักร อย่างน้อยร้อยละห้าของทุกบริการต้องนำเสนอ หรือแปลเป็นภาษามือ (OfCom, ๒๐๑๔) ตามรายงานของบริการการเข้าถึงโทรทัศน์ของ OfCom ในช่วงหกเดือนแรกของปี ค.ศ. ๒๐๑๓ บริการ ๑๔ รายการ บรรลุหรือเกินเป้าหมายห้าเปอร์เซ็นต์

ดังนั้น ประเทศในสหราชอาณาจักรจึงมีความโดดเด่นด้านข้อบังคับในการจัดเตรียมภาษามือให้แก่ผู้พิการทางการได้ยิน

๔.๓ การถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศ

ในโครงการวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการถอดบทเรียนจากประเทศต่าง ๆ ภายใต้ประเด็น ๑) ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒) การบริการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และ ๓) การจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ประเทศออสเตรเลีย

๑.๑ ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประเทศออสเตรเลียมีกฎหมายที่รับประกันเสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร แสดงความคิดเห็น และการเข้าถึงข้อมูลของผู้พิการ และมีข้อหนึ่งที่น่าสนใจ คือ รัฐบาลจะดูแลให้กฎหมายสิทธิของประเทศออสเตรเลียและของนานาชาติไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางการเข้าถึงข้อมูลของผู้พิการ ซึ่งจะทำให้การแปลงสื่อให้ผู้พิการเข้าถึงได้สามารถทำได้อย่างกว้างขวาง

กฎหมายของออสเตรเลียยังห้ามการกีดกันและเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ และบัญญัติลงในกฎหมายว่าผู้พิการมีสิทธิเท่าเทียมกับคนอื่นและการต้องการบริการสนับสนุน หรือการได้รับบริการสนับสนุนไม่สามารถลดทอนความเป็นมนุษย์ของผู้พิการให้น้อยกว่าคนอื่นในสังคมได้ ซึ่งถือเป็นเรื่องดีเพราะเป็นการสร้างความตระหนักรู้และสร้างความเข้าใจที่คนทั่วไปมีต่อผู้พิการ ทำให้เข้าใจได้อย่างถูกต้องว่าแม้จะต้องใช้บริการสนับสนุนก็ไม่ทำให้ความเป็นมนุษย์ลดน้อยลงไป

นอกจากนั้น กฎหมายออสเตรเลียยังกำหนดไว้ในหลายแห่งว่าต้องฝึกฝนผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ เช่น ผู้ดูแลหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับผู้พิการและสนับสนุนผู้พิการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมถึงจัดหาผู้ช่วยเหลือไว้ในพื้นที่สาธารณะ เช่น ล่ามภาษามือ หรือผู้นำทาง เป็นต้น ซึ่งการให้ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนเป็นผู้คอยดูแลหรือให้บริการผู้พิการ ย่อมดีกว่าให้ผู้ที่ยังไม่ได้รับการฝึกฝนตามหลักสูตร ซึ่งอาจไม่รู้วิธีที่ควรปฏิบัติต่อผู้พิการ

๑.๒ บริการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

รัฐบาลออสเตรเลียมีหน้าที่ต้องทำลายสิ่งกีดขวางทางด้านการเข้าถึงสื่อของผู้พิการด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้สื่อมวลชนและเอกชนทำให้ผู้พิการเข้าถึงสื่อและมีสื่อทางเลือกสำหรับผู้พิการ รวมถึงการส่งเสริมการใช้วิธีสื่อสารของผู้พิการ เช่น อักษรเบรลล์และภาษามือ และเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของผู้พิการ ยังจะทำให้ผู้พิการได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยสมบูรณ์ในที่สุด

ทั้งนี้ ในด้านค่าใช้จ่าย รัฐบาลยังต้องจัดหาข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการมาให้ผู้พิการโดยที่ผู้พิการไม่ต้องเสียเงินและทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้

โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งผู้พิการบางส่วนอาจฐานะยากจน การมีสื่อข้อมูลและเทคโนโลยีที่เสียค่าใช้จ่ายต่ำหรือไม่เสียเลย จึงกระจายข้อมูลและเทคโนโลยีให้ผู้พิการได้เป็นวงกว้าง

๑.๓ การจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

กฎหมายของออสเตรเลียกำหนดให้รัฐบาลต้องสนับสนุนองค์กรเอกชนที่จัดหาบริการสนับสนุนให้ผู้พิการ รวมถึงสนับสนุนให้วิจัยคิดค้นพัฒนาวัสดุและการบริการที่ทุกคน รวมถึงผู้พิการสามารถใช้ได้โดยไม่ต้องดัดแปลงเพิ่มเติม แล้วจึงต้องส่งเสริมการพัฒนาและเข้าถึงนวัตกรรมอำนวยความสะดวกที่มีราคาเข้าถึงได้สำหรับผู้พิการ ซึ่งจุดนี้ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายกว่าการให้ยืมอุปกรณ์ของประเทศไทย ซึ่งผู้พิการอาจกังวลว่าตนจะละเมิดข้อบังคับในการใช้งานจนต้องถูกปรับ ซึ่งความกังวลนี้อาจเป็นต้นเหตุให้ใช้อุปกรณ์ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ดังนั้น การให้ผู้พิการเป็นเจ้าของอุปกรณ์เองด้วยค่าใช้จ่ายต่ำน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่า

๒. ประเทศสหรัฐอเมริกา

๒.๑ ข้อกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาให้คำนิยามความพิการไว้ค่อนข้างครอบคลุม จึงเป็นบทเรียนที่น่าสนใจด้านการนิยามผู้พิการ ซึ่งนิยามที่ว่านี้กล่าวถึงความบกพร่องในหลายด้านทั้งอวัยวะภายในและภายนอก ซึ่งมีระยะเวลาานานกว่าหกเดือนที่ทำให้การกระทำต่าง ๆ ถูกจำกัดอย่างมีนัยสำคัญ โดยประเมินจากสภาพที่ไม่มีเครื่องช่วยเหลือ ยกเว้นแว่นสายตาปกติและคอนแทคเลนส์ และได้ระบุถึงด้านที่เกี่ยวข้องกับความบกพร่องไว้หลายด้าน

นอกจากนี้ ในด้านการเข้าทำงานยังห้ามใช้การทดสอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้องานและการบังคับตรวจสอบสุขภาพเพื่อคัดกรองผู้พิการไม่ให้เข้าทำงาน ซึ่งหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการจ้างงานนี้สามารถนำมาปรับใช้กับการจ้างงานในประเทศไทยได้

๒.๒ บริการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ประเทศสหรัฐอเมริกามีข้อกำหนดให้รายการโทรทัศน์ภาษาอังกฤษและภาษาสเปนที่อัดไว้เกิน ๒๔ ชั่วโมงก่อนออกอากาศ ต้องมีข้อความบรรยายเสียงสำหรับคนหูหนวก โดยข้อความบรรยายเสียงนั้นต้องตรงกับคำพูดในรายการและต้องสื่อเสียงพื้นหลังในรายการออกมาให้ได้ด้วย หากผู้ผลิตสื่อไม่ทำข้อความบรรยายเสียงในรายการตามที่ระเบียบกำหนดไว้ ผู้ผลิตอาจต้องเสียค่าปรับก็ได้ แต่มีข้อยกเว้นในกรณีที่การทำข้อความบรรยายเสียงนั้นจะลำบากเกินไปด้วย ทั้งนี้ ผู้บริโภคสามารถส่งคำร้องเรียนถึงปัญหาเกี่ยวกับข้อความบรรยายเสียงมาที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบได้ ซึ่งการเปิดโอกาสให้ร้องเรียนนี้เป็นประเด็นน่าสนใจที่ประเทศไทยสามารถนำมาปรับใช้ได้ ในกรณีของผู้พิการทุกประเภท

๒.๓ การจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ในกฎหมาย Telecommunications Relay Service หรือ TRS ระบุให้บริษัทผลิตซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์โทรคมนาคมต่าง ๆ ต้องทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงการใช้งานของซอฟต์แวร์และอุปกรณ์ โทรคมนาคมนั้นได้ โดยไม่ต้องมีบริการเสริม ทว่าหากจำเป็นต้องใช้บริการเสริม ผู้ผลิตและผู้พัฒนาที่ห้ามผลิต อุปกรณ์และซอฟต์แวร์ที่มีข้อจำกัด ในแง่ที่จะใช้งานได้กับสินค้าของผู้ผลิตและผู้พัฒนาเท่านั้น กล่าวคือ ต้องสามารถใช้ซอฟต์แวร์ หรืออุปกรณ์เสริมของบริษัทอื่นร่วมกับบริษัทผู้ผลิตและพัฒนาได้ ซึ่งจุดนี้ยอมทำให้ ผู้พิการได้รับความสะดวกสบายยิ่งขึ้น เนื่องจากไม่ถูกจำกัดว่าต้องใช้อุปกรณ์ หรือซอฟต์แวร์เสริมจากบริษัท ที่ผลิตเท่านั้น กฎข้อนี้หากนำมาใช้ในประเทศไทยก็จะทำให้ผู้พิการมีทางเลือกมากขึ้นและได้รับความสะดวก มากกว่าเดิม (Federal Communications Commission, ๒๐๒๑)

ตามข้อบังคับแล้ว บริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์สื่อสารและให้บริการโทรคมนาคมรวมถึงซอฟต์แวร์ และโปรแกรมมีหน้าที่ตรวจสอบความสะดวกในการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของตน และในการผลิต พัฒนา ปรับปรุงสินค้า ทดสอบประสิทธิภาพ วิจัยการตลาด การสาธิตการใช้งาน การจัดแสดง ทั้งหมดนี้ล้วนต้องคำนึงถึง ผู้พิการในฐานะส่วนหนึ่งของบรรดาผู้ใช้งานเสมอ ต้องทดสอบการเข้าถึงกับผู้พิการในสัดส่วนที่เหมาะสม นอกจากนั้น ยังต้องร่วมมือกับองค์กรเพื่อผู้พิการต่าง ๆ ด้วย (Consumer and Governmental Affairs, ๒๐๒๑)

๓. ประเทศญี่ปุ่น

๓.๑ ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประเทศญี่ปุ่นมีประเด็นน่าสนใจระบุไว้ในกฎหมาย นั่นคือ การป้องกันความพิการ ซึ่งในกฎหมาย กล่าวว่า รัฐบาลและหน่วยงานท้องถิ่นมีหน้าที่เข้าร่วมในโครงการป้องกันความพิการ รวมถึงรวบรวมและ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโรคและอุบัติเหตุที่อาจสร้างความพิการ และวิธีป้องกันสิ่งเหล่านี้ รวมถึงส่งเสริม การดูแลแม่และเด็กและการตรวจสอบสุขภาพเพื่อรักษาโรคที่อาจก่อความพิการแต่เนิ่น ๆ โดยประเด็นการป้องกัน ความพิการนี้ ถือเป็นภารกิจที่ไวกว่ากลับมาแก้ไข

นอกจากนี้ รัฐบาลทั้งระดับประเทศและท้องถิ่นยังมีหน้าที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่พิการและ นักเรียนที่ไม่ได้พิการมีความเข้าใจอันดีและความปรองดองต่อกัน ทั้งในด้านการเรียนและการปฏิสัมพันธ์ทั่วไป เช่น การเล่นและการพูดคุย เป็นต้น ซึ่งหน้าที่ในข้อนี้จะส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างผู้พิการและ ไม่พิการ เป็นการเตรียมเพื่อรับผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

๓.๒ บริการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ระเบียบข้อบังคับของประเทศญี่ปุ่นกำหนดให้มีทางเลือกหลาย ๆ ทางสำหรับผู้พิการ เช่น ต้องมีวิธีสื่อสารทางเลือกอย่างน้อยหนึ่งทาง ข้อมูลทางสายตาต้องจัดบริการสำหรับผู้พิการโดยคำนึงถึง ทั้งผู้ที่อ่านหนังสือไม่ได้และผู้ที่อ่านอักษรเบรลล์ไม่ได้ ส่วนข้อมูลเสียง เช่น การเตือนภัยก็ต้องมีข้อมูลทางอื่น เพื่อผู้พิการทางการได้ยิน และการยืนยันตัวตนผ่านชีวมาตรต้องคำนึงถึงผู้ที่ไม่มียานนิ้วมือหรือม่านตา เช่น ผู้พิการทางร่างกายที่ไม่มีแขนทั้งสองข้างด้วย ซึ่งการมีทางเลือกไว้หลาย ๆ ทางนี้ทำให้ผู้พิการสามารถเลือก วิธีสื่อสาร หรือรับข้อมูลที่เหมาะกับตัวเองได้มากกว่าการจัดหาทางเลือกแบบรวม ๆ สำหรับผู้พิการ

ทางการได้ยินหรือการเห็น เพราะผู้พิการบางคนก็อาจจะอ่านตัวอักษรเบรลล์ไม่ได้หรือไม่รู้ภาษามือ เป็นต้น (Japan Standards Association (JSA), ๒๐๐๓)

๓.๓ การจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

นอกจากนี้ กฎหมายระบุว่ารัฐบาลทั้งระดับประเทศและท้องถิ่นของญี่ปุ่น มีหน้าที่วิจัยและพัฒนา รวมถึงกระจายการเข้าถึงอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการโทรคมนาคมเช่นพวกคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เสริมให้ผู้พิการได้เข้าถึงการติดต่อสื่อสารได้

รัฐบาลยังจะจัดหาและฝึกฝนอาสาสมัครที่จะเป็นตัวกลางทางด้านการสื่อสารและรับสารให้กับผู้พิการ ตัวอย่าง เช่น ผู้แปลภาษามือ อาสาสมัครที่อ่านสิ่งต่าง ๆ ให้ผู้พิการทางสายตา เป็นต้น (Committee on the Rights of Persons with Disabilities, ๒๐๑๖, หน้า ๒๗)

๔. ประเทศสิงคโปร์

๔.๑ ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

แม้ประเทศสิงคโปร์จะไม่ได้มีกฎหมายสำหรับผู้พิการอย่างชัดเจน แต่การปกป้องผู้พิการก็สอดแทรกอยู่ในกฎหมายอื่น ในบรรดากฎหมายเหล่านั้น มีฉบับที่น่าสนใจ คือ Vulnerable Adults Act ปี ค.ศ. ๒๐๑๘ ที่ปกป้องผู้ที่อายุมากกว่า ๑๘ ปีขึ้นไป แต่มีความบกพร่องทางสมอง สติปัญญา หรือกายภาพ ซึ่งแน่นอนว่ารวมผู้พิการด้วย จากการทำร้ายโดยคนในครอบครัว หรือผู้ดูแล ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจและน่าสนใจต่อการนำมาปรับใช้ คือ การคุ้มครองผู้ที่เป็นผู้ใหญ่แต่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ทั้งที่นับว่าเป็นผู้พิการและไม่เป็นผู้พิการ

๔.๒ บริการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

หน่วยงานของรัฐบาลได้จัดโครงการรณรงค์จำนวนมากเพื่อให้ผู้พิการได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอย่างแท้จริงเช่น โครงการ See the True Me โครงการยาวห้าปีที่ใช้สื่อ เช่น ทีวีวิดีโอในการรณรงค์ (National Council of Social Service, <https://www.ncss.gov.sg/our-initiatives/look-beyond-my-disability-see-the-true-me-campaign/about>) หรือหลาย ๆ ครั้งก็ร่วมมือกับองค์กรด้านการกุศลเพื่อทำโครงการรณรงค์ต่าง ๆ ดังเช่น โครงการTheir Greatest Disability is Our Apathy ที่รณรงค์ให้คนทั่วไปในสังคมช่วยเหลือคนพิการ เช่นให้ผู้พิการขึ้นลิฟต์ก่อน เป็นต้น (Disabled People's Association, ๒๐๑๓)

๔.๓ การจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

รัฐบาลสิงคโปร์จะช่วยออกเงินค่าอุปกรณ์ช่วยเหลือต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ โดยไม่จำกัดเฉพาะผู้พิการที่เรียนหรือทำงานอยู่ แต่รวมถึงผู้พิการที่ไม่มีเรียนและว่างงานด้วย นอกจากนี้ รัฐบาลได้ตั้ง

ศูนย์สำหรับสอนผู้พิการให้ใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือและแอปพลิเคชัน เพื่อให้ผู้พิการใช้เทคโนโลยีช่วยเหลือเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประเทศไทยอาจเอามาปรับใช้ในการจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีช่วยเหลือให้ผู้พิการได้ (Ministry of Social and Family Development, ๒๐๒๐)

๕. ประเทศอังกฤษ

๕.๑ ข้อกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายอังกฤษ คือ การห้ามการเหยียดหรือเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการและอีกหลายกลุ่มของสังคม อย่างไรก็ตาม แม้การเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มอื่นจะรวมถึงการปฏิบัติต่อกลุ่มหนึ่งดีกว่าที่ปฏิบัติต่อกลุ่มอื่น ทว่าการปฏิบัติต่อผู้พิการดีกว่ากลุ่มอื่น เช่น การช่วยเหลือผู้พิการให้เท่าเทียมกับคนอื่น ไม่นับเป็นการเลือกปฏิบัติที่ถูกห้ามโดยกฎหมาย ทั้งนี้ ผู้คนมีหน้าที่ต้องช่วยเหลือผู้พิการให้สามารถเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และความล้มเหลวในการช่วยเหลือนั้นถือเป็นการเลือกปฏิบัติด้วย (The National Archives, ๒๐๑๐, Equality Act ๒๐๑๐)

๕.๒ บริการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ระเบียบข้อบังคับของประเทศอังกฤษกำหนดให้เผื่อทางเลือกหลายทางให้ผู้พิการเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น เช่น ด้านชีวมาตรและสื่อทางดิจิทัลต้องมีอย่างน้อยหนึ่งรูปแบบที่ใช้งานได้โดยไม่จำเป็นต้องมองเห็น นอกจากนี้ ยังครอบคลุมข้อมูลส่วนบุคคลด้วยการให้จัดหาวิธีสื่อสารที่ไม่ต้องใช้สายตาและคนรอบข้างก็ไม่ได้ยิน ซึ่งประเด็นการรักษาข้อมูลส่วนบุคคลนั้น ประเทศไทยก็น่าจะนำไปใช้เป็นบทเรียนในการติดต่อกับผู้พิการได้ เพราะหลาย ๆ ครั้งผู้พิการก็ไม่อยากให้คนอื่นรู้ข้อมูลลับเหมือนคนทั่วไป (Central Digital and Data Office, ๒๐๑๘, Guidance Understanding Accessibility Requirements for Public Sector Bodies)

กฎหมายของประเทศอังกฤษอนุญาตให้องค์กรต่าง ๆ ดัดแปลงสื่อ เช่น หนังสือ วิดีโอ ให้ผู้พิการสามารถใช้งานได้โดยไม่เป็นไปเพื่อการค้า เช่น แปลหนังสือเป็นอักษรเบรลล์ ทำซับไตเติ้ลให้ภาพยนตร์ เป็นต้น โดยถือเป็นข้อยกเว้นในกฎหมายลิขสิทธิ์ด้วย และจุดนี้สามารถเป็นบทเรียนให้ประเทศไทยในการสร้างข้อยกเว้นเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์เพื่อให้ผู้พิการได้รับสื่อเหมือนคนอื่นในสังคม

๕.๓ การจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

รัฐบาลประเทศอังกฤษสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยและพัฒนาอุปกรณ์ช่วยเหลือที่จะอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้พิการ ซึ่งแน่นอนว่าย่อมรวมถึงการเข้าถึงสื่อวิทยุและโทรทัศน์ด้วย โดยรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเสริมโครงการ หรือการศึกษาวิจัยจะต้องจัดทำเป็นรายงานส่งให้สภาผู้แทนราษฎรของประเทศอังกฤษทุก ๆ ปี

ทั้งนี้จากการศึกษาสิทธิประโยชน์และการดูแลผู้พิการจากกรณีศึกษาประเทศชั้นนำ ๕ ประเทศ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย อเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และประเทศอังกฤษ สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบ การกระจายเสียงของกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการในมิติต่าง ๆ ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑ การวิเคราะห์เปรียบเทียบการกระจายเสียงของกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการในมิติต่าง ๆ

ประเทศ/หัวข้อ	ไทย	ออสเตรเลีย	อเมริกา	ญี่ปุ่น	สิงคโปร์	อังกฤษ
การสร้างการรับรู้ให้สังคม	<ul style="list-style-type: none"> - มีสิทธิได้รับการพรรณนาในสื่อในเชิงสร้างสรรค์ - กสทช. ร่วมมือกับมูลนิธิในการทำรายการเกี่ยวกับผู้พิการ 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับผู้พิการในนักเรียนทุกระดับการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - มีเดือนสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับผู้พิการ - ทำโครงการรณรงค์การประกอบอาชีพของผู้พิการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งวันผู้พิการในระดับประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานของรัฐและมูลนิธิช่วยกันทำแคมเปญรณรงค์เกี่ยวกับผู้พิการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำโครงการรณรงค์การประกอบอาชีพของผู้พิการ
เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไประยะยาว	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐให้ยืมอุปกรณ์เทคโนโลยีช่วยเหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้ผู้พิการได้ใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือในราคาถูกลงที่สุด 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้ผลิตคำนึงถึงผู้พิการในทุกกระบวนการ - ต้องให้ผู้พิการใช้อุปกรณ์จากคนละผู้ผลิตร่วมกันได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญกับการป้องกันอุบัติเหตุและการแพ้ - ให้ยืมสิ่งจำเป็นสำหรับผู้พิการ 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐช่วยจ่ายค่าอุปกรณ์ช่วยเหลือตามอัตราที่กำหนดไว้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ช่วยเหลือผู้พิการซึ่งรวมถึงเปลี่ยนแปลงลักษณะของอาคารและสิ่งของ
เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ผลิตต้องทำรายการที่มีข้อความบรรยายเสียงและเสียงบรรยายภาพตามที่กำหนด - เว็บไซต์รัฐพยายามใช้มาตรฐาน WCAG ๒.๐ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้มาตรฐาน WCAG ๒.๐ - ใช้มาตรฐาน EN ๓๐๑ ๕๔๙ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้มาตรฐาน WCAG ๒.๐ - รายการภาษาอังกฤษและสเปนที่อัดไว้ก่อนต้องมีข้อความบรรยายเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้มาตรฐาน JIS Z ๘๐๗๑ 	<ul style="list-style-type: none"> - เว็บไซต์ใช้มาตรฐาน WCAG 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้มาตรฐาน WCAG ๒.๐ - ใช้มาตรฐาน EN ๓๐๑ ๕๔๙

ประเทศ/หัวข้อ	ไทย	ออสเตรเลีย	อเมริกา	ญี่ปุ่น	สิงคโปร์	อังกฤษ
กฎหมายและนโยบายสำหรับผู้พิการ	- มีกฎหมายผู้พิการและให้สัตยาบัน UNCRPD	-มีกฎหมายผู้พิการและให้สัตยาบัน UNCRPD -ห้ามการดูหมิ่นและการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ -ความล้มเหลวในการช่วยผู้พิการ คือ การเลือกปฏิบัติ มีข้อยกเว้น คือ เป็นภาระหนักหนาเกินไป	-มีกฎหมายผู้พิการลงนามใน UNCRPD แต่ไม่ให้สัตยาบัน -ห้ามการดูหมิ่นและการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ -ความล้มเหลวในการช่วยผู้พิการ คือ การเลือกปฏิบัติ มีข้อยกเว้น คือ เป็นภาระหนักหนาเกินไป	-มีกฎหมายผู้พิการและให้สัตยาบัน UNCRPD	-ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับผู้พิการโดยเฉพาะ แต่คุ้มครองแทรกในกฎหมายอื่น และให้สัตยาบันกับ UNCRPD	-มีกฎหมายผู้พิการและให้สัตยาบัน -ห้ามการดูหมิ่นและการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ -ความล้มเหลวในการช่วยผู้พิการ คือ การเลือกปฏิบัติ มีข้อยกเว้น คือ เป็นภาระหนักหนาเกินไป

๔.๔ การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อกำหนดหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการในประเทศไทย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบประเด็น ๑) ข้อกำหนดหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒) บริการ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และ ๓) การจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์กับบริบทของประเทศไทย ดังนี้

๔.๔.๑. รูปแบบสร้างการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

ประเทศไทยและต่างประเทศล้วนมีองค์กรที่รับผิดชอบการสื่อสารสังคมเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ ต่าง ๆ ทว่าองค์กรเหล่านี้ ส่วนใหญ่สื่อสารข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งของประเทศไทยยังไม่ผ่านมาตรฐาน ของ WCAG โดยสมบูรณ์ แม้จะเป็นเว็บไซต์ของทางราชการ (ทพ.กฤษฎา เรื่องอารีร์ชด์, ๒๕๕๕) ทำให้ ผู้พิการอาจเข้าไปถึงข้อมูลเหล่านี้ แต่ก็พบความพยายามในการสื่อสารข้อมูลให้ผู้พิการผ่านกิจการกระจายเสียง และโทรทัศน์ เช่น กสทช. ได้มีการร่วมมือกับมูลนิธิเพื่อผู้พิการกลุ่มต่าง ๆ ในการทำรายการสำหรับผู้พิการ เช่น รายการ Deaf Channel และรายการ พลังใจ...ไร้ขีด (Spirit of Mind) และอื่น ๆ (สุภิญญา กลางณรงค์, ๒๕๕๗)

๔.๔.๒. รูปแบบการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้พิการ ทุกประเภท

โดยทั่วไปกฎเกณฑ์ของประเทศไทยไม่ได้ต่างกับประเทศอื่น ๆ มากนัก โดยเฉพาะในด้านการกระจาย เสียงและโทรทัศน์ ประเทศไทยมีการปรับปรุงกฎหมายให้เท่ากับประเทศอื่น เช่น การรับกฎของ WCAG มาใช้งาน แม้ว่าปัจจุบันอาจจะยังไม่ได้นำมาปฏิบัติจริงเท่าที่ควร (ทพ.กฤษฎา เรื่องอารีร์ชด์, ๒๕๕๕) แต่มีจุดหนึ่งที่แตกต่างกันระหว่างข้อบังคับของไทยและต่างประเทศ นั่นคือ การที่ประเทศไทยกำหนด อัตราส่วนรายการที่ต้องทำให้ผู้พิการเข้าถึงได้ไว้อย่างชัดเจน แต่ประเทศอังกฤษ อเมริกา หรือออสเตรเลีย จะกำหนดแบบรวม ๆ ว่าทุกรายการมีหน้าที่ทำให้ผู้พิการเข้าถึงได้โดยไม่ต้องไม่เป็นภาระให้กับผู้ผลิตจนเกินไป ซึ่งจุดนี้ทำให้น้ำหนักในการขอยกเว้นตกเป็นของผู้ผลิตสื่อ แม้จุดนี้จะดูต่างกันเล็กน้อย ทว่าอาจเป็นปัจจัยสำคัญ ที่สื่อในประเทศไทยไม่ได้นำกฎเกณฑ์มาปฏิบัติจริงเท่าที่ควร อาจเพราะกฎหมายไม่ได้เป็นการบังคับมากเท่า ของต่างประเทศ

นอกจากที่เขียนมาแล้ว บริการสนับสนุนสำหรับผู้พิการในประเทศไทยยังครอบคลุมเฉพาะข่าว หรือรายการที่เป็นประโยชน์ ในขณะที่บางประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลียระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ผู้พิการต้อง ได้รับการช่วยเหลือให้เข้าถึงกิจกรรมมอดิเรก กิจกรรมนันทนาการและสันทนาการ รวมถึงกีฬาและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งประเทศไทยยังขาดอยู่และควรจัดทำให้มีขึ้น เพราะผู้พิการก็เหมือนคนอื่น ๆ ที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ และความบันเทิง ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ด้วยเนื้อหากที่มีประโยชน์เพียงอย่างเดียว

๔.๔.๓. แนวทางการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

แม้ประเทศไทยจะรับกฎ WCAG เข้ามาใช้งานแล้ว ทว่าบางประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลียและประเทศอังกฤษมีกฎเสริมอื่น นั่นคือ EN ๓๐๑ ๕๔๙ และประเทศญี่ปุ่นมีกฎที่กำหนดขึ้นเอง ซึ่งกฎพวกนี้กำหนดให้จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้พิการอย่างเหมาะสม เช่น ป้ายที่ผู้ใช้วีลแชร์อ่านได้ หรือเครื่องเร็นในจุดให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ทำให้วีลแชร์และอุปกรณ์ช่วยเหลืออื่น เช่น ไม้ค้ำยันสามารถเข้าไปใช้บริการได้สะดวก รวมถึงการที่กฎหมายเกี่ยวกับผู้พิการของประเทศออสเตรเลียและประเทศญี่ปุ่น กำหนดให้มีการพัฒนา วิจัย ผลิต และแจกจ่าย สิ่งต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยี นวัตกรรม อุปกรณ์ ความรู้ เป็นต้น ที่ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากกว่าเดิม และประเทศอเมริกากำหนดให้ผู้ผลิตโทรศัพท์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ผลิตอุปกรณ์ให้ผู้พิการสามารถใช้ได้ด้วยฟังก์ชันตั้งต้นที่อยู่ในอุปกรณ์เหล่านั้น และยังคงต้องรองรับอุปกรณ์เสริมที่ผู้พิการใช้งานอีกด้วย ส่วนประเทศไทยมีการให้ยืมอุปกรณ์ เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร เครื่องพิมพ์และแสดงผลอักษรเบรลล์ เครื่องแอสกนเนอร์ และอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการให้ยืมนั้นยังมีกฎค่อนข้างมาก เช่น ห้ามทำลายหรือใช้งานในทางที่ผิด และอาจทำให้ผู้พิการเกิดความกังวลที่จะใช้งานอุปกรณ์เหล่านั้น เพราะกลัวจะละเมิดกฎหรือทำให้อุปกรณ์เสียหายจนต้องชดใช้ได้ (ระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารว่าด้วย การคืนสิ่งของที่ยืมและการชดใช้ค่าเสียหายจากการให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖, ๒๕๕๖)

บทที่ ๕

การศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ของผู้พิการ

๕.๑ ผลการศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

คณะผู้วิจัยได้มีการศึกษาบทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม พบว่า หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมด้านสิทธิของผู้พิการ ๓ ประเภท ได้แก่ ผู้ที่บกพร่องทางร่างกาย ผู้บกพร่องทางการได้ยิน และผู้บกพร่องทางการมองเห็น ซึ่งสามารถจำแนกเป็น ๓ หน่วยงานหลัก ๆ ได้แก่ (๑) หน่วยงานผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (๒) หน่วยงานผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสทช.) และ (๓) หน่วยงานภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการ ดังนี้

๕.๑.๑. หน่วยงานผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มีดังต่อไปนี้

๑) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผนงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ รวมทั้งดำเนินการด้านการคุ้มครอง การส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคแก่คนพิการ การตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ การให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นได้ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล (กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ, ม.ป.ป.)

วิสัยทัศน์

คนพิการมีศักยภาพ ดำรงชีวิตอิสระสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Empowering Independent Living for Persons with Disabilities towards Inclusive Society)

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างเท่าเทียม ปราศจากการถูกเลือกปฏิบัติ

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรและเครือข่ายด้านคนพิการ ให้มีศักยภาพในการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๓. ขับเคลื่อน และบูรณาการนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๔. ส่งเสริมศักยภาพและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการในสังคม

๕. พัฒนาระบบการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ

๖. พัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูง และบุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ

ยุทธศาสตร์

๑. ส่งเสริมคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างเท่าเทียม (Accessibility)

๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งและความร่วมมือกับองค์กรด้านคนพิการและเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ (Association)

๓. บูรณาการและขับเคลื่อนนโยบายด้านคนพิการสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (Advance Policy)

๔. พัฒนาศักยภาพและสร้างเจตคติที่สร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ (Ability)

๕. พัฒนา พก. ให้เป็นองค์กรที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (Achieved Organization)

อำนาจหน้าที่

๑. ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการปฏิบัติงานและการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

๒. ศึกษา วิเคราะห์ สืบค้นและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ สถานการณ์ของคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อประโยชน์ต่อการป้องกัน การรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ รวมทั้งจัดทำแผนงาน วิเคราะห์ วิจัย ติดตามประเมินผล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

๓. จัดทำแผนงานการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการ ตลอดจนสนับสนุนและประสานงานให้หน่วยงานของรัฐ จัดงบประมาณให้แก่องค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดตั้ง การดำเนินงาน และกำกับดูแลศูนย์บริการคนพิการทุกประเภท

๖. ดำเนินการและส่งเสริมกิจการของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่ได้จัดตั้งขึ้นทั้งในส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่น

๗. ตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและจัดหาหนทางความว่าต่างแก่ต่างคดีแก่คนพิการ

๘. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก สวัสดิการ และความช่วยเหลืออื่นตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

๙. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ทั้งนี้ ภายใต้บทบาทหน้าที่ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้มีการส่งเสริมสิทธิ/สวัสดิการ/บริการแก่คนพิการ^{๑๐} เช่น

๑. บัตรประจำตัวคนพิการ ทั้งนี้ บัตรประจำตัวคนพิการจะช่วยให้ผู้พิการมีสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการ ทั้งสามารถยื่นคำขอใช้สิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด ได้แก่ การคุ้มครองสิทธิคนพิการด้านบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการแพทย์ ในเรื่องการบริหารฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยกระบวนการทางการแพทย์ และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ และสื่อส่งเสริมพัฒนาการเพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น โดยมีผู้พิการสามารถที่จะเข้าถึงสิทธิในการมีบัตรผู้พิการ สอบถามการแก้ปัญหา หรือมีข้อสงสัยในการดำเนินการขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ กรุงเทพมหานคร ศูนย์บริการคนพิการกรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๒๓๕๔ ๓๓๘๘ ต่อ ๗๐๑-๗๐๕ ในวันและเวลาราชการ สำหรับต่างจังหวัดได้ ณ ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด

๒. กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุน สำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

^{๑๐} ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการการออกบัตร และการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวคนพิการ การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิ และการขอสิทธิของคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖

๓. บริการผู้ช่วยคนพิการ คนพิการที่ประสงค์จะยื่นคำขอมือผู้ช่วยคนพิการ สามารถยื่นคำขอใช้บริการผู้ช่วยคนพิการ สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สามารถยื่นต่อศูนย์บริการคนพิการกรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในขณะที่พื้นที่ต่างจังหวัด สามารถยื่นต่อสำนักงานพัฒนาสังคมปลความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือหน่วยบริการในพื้นที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศกำหนด

๔. ล่ามภาษามือ ทั้งนี้ตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาล่ามภาษามือ และระบุมตรฐานของการการจดแจ้งเป็นล่ามภาษามือและการให้บริการล่ามภาษามือ ซึ่งทางกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้มีการจัดทำระบบงานล่ามภาษามือที่ครอบคลุมทั้งการลงทะเบียนล่ามและการขอใช้บริการล่าม อีกทั้งได้มีการรับรองมาตรฐานองค์กรด้านคนพิการที่จัดบริการล่ามภาษามือ ตามท้ายประกาศกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เรื่อง การประกาศกำหนดหน่วยรับบริการล่ามภาษามือขององค์กรด้านคนพิการที่ได้รับรองมาตรฐาน เช่น กลุ่มสมาชิกคนหูหนวกภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยบริการล่ามภาษามือในพื้นที่ภาคเหนือ สมาคมคนพิการจังหวัดนครพนม เป็นหน่วยบริการล่ามภาษามือในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยบริการล่ามภาษามือในพื้นที่ภาคกลาง กลุ่มสมาชิกคนหูหนวกภาคใต้จังหวัดสงขลา เป็นหน่วยบริการล่ามภาษามือในพื้นที่ภาคใต้ ชมรมคนหูหนวกจังหวัดกาญจนบุรี สมาคมสมาพันธ์ เครือข่ายเด็กและสตรีหูหนวกไทย สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ เป็นต้น

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการยังได้มีการจัดทำคู่มือคนพิการ ซึ่งเป็นประเด็นที่คนพิการควรจะได้รับรู้ผ่านคู่มือคนพิการในรูปแบบของ E-book และสายด่วน ๑๔๗๙, ๑๓๐๐

แผนปฏิบัติการราชการกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๔)

วิสัยทัศน์ ได้แก่ “เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนและส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สู่ระดับสากล”

พันธกิจ

๑. ขับเคลื่อนและบูรณาการนโยบายด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการภายใต้ต่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงและมีธรรมาภิบาล

๒. ส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างเท่าเทียม

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรและเครือข่ายด้านคนพิการใหม่ ความเข้มแข็งและมีส่วนร่วม

ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนานโยบายและการบริหารจัดการด้านคนพิการให้มีผลสัมฤทธิ์และมีธรรมาภิบาล (Development)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวก
อย่างเท่าเทียม (Empowerment)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างการมีส่วนร่วม และความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ และ
เครือข่าย (Participation)

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของคนพิการ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวก
อย่างเท่าเทียม (Empowerment)

เป้าหมาย : (๑) คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิสวัสดิการการพัฒนาศักยภาพ
สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์

(๑) จำนวนคนพิการที่ได้รับการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิคนพิการ

(๒) จำนวนคนพิการที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ และส่งเสริมอาชีพ

(๓) จำนวนคนพิการที่ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพและพัฒนา

(๔) จำนวนคนพิการที่เข้าถึงสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะ
ที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต

แนวทาง :

(๑) ส่งเสริมให้คนพิการได้เข้าถึงสิทธิสวัสดิการอย่างทั่วถึง ตอบสนองต่อความต้องการ
จำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท

(๒) พัฒนาศักยภาพ อาชีพ และการมีงานทำเพื่อให้คนพิการมีรายได้สามารถเลี้ยงดูตัวเอง
และครอบครัวอย่างพอเพียง

(๓) ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิสวัสดิภาพและจัดระบบสวัสดิการให้กับคนพิการ

(๔) ส่งเสริมและผลักดันให้หน่วยงานภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะที่คนพิการเข้าถึงและ
ใช้ประโยชน์ได้

**๒) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
(สำนักงาน กสทช.)**

ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงาน กสทช. พบว่า มี ๒ ส่วนงานที่มีบทบาทหน้าที่และภารกิจ
ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ได้แก่

**๒.๑) สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.) สำนักงาน
คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)**

สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.) มีวัตถุประสงค์การดำเนินงาน
เพื่อทำหน้าที่คุ้มครองประชาชนผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ ทั้งในประเด็นของการถูกละเมิดละเลยในสิทธิและ

เสรีภาพ และการถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการวิทยุ-โทรทัศน์ โดยมีกระบวนการทำงานในการสร้างความเข้มแข็ง การรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่าย ตลอดจนการดำเนินการเกี่ยวกับการยุติข้อขัดแย้งที่เป็น การเอาเปรียบผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ รวมถึงการทำงานด้านการรู้เท่าทันสื่อและการส่งเสริมให้คนพิการ ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วย ในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าว คณะอนุกรรมการ คຸ່ມครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิหลายสาขา ซึ่งจะให้ความเห็นประกอบการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) ในคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และเป็นที่ปรึกษาของสำนักงาน กสทช. ในการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร สำนักคຸ່ມครอง ผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.) เป็นหน่วยงานที่ได้มีการส่งเสริมให้เกิดการให้บริการ โทรทัศน์เพื่อการเข้าถึงของคนพิการตามประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและคຸ່ມครองสิทธิของคนพิการ ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์ จากรายการของกิจการโทรทัศน์ บังคับใช้กับผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ ดิจิตอล ๒๖ ช่อง แบ่งเป็น ช่องสารธารณะ ๔ ช่อง ประกอบไปด้วย ช่อง ๕, ช่อง NBT, ช่อง Thai PBS, ช่องโทรทัศน์รัฐสภา ช่องธุรกิจ ๒๒ ช่อง ประกอบไปด้วย ช่อง ๓ Family, ช่อง MCOT Kids & Family, ช่อง TNN ๒๔, ช่อง NEW TV, ช่อง Spring News, ช่อง Bright TV, ช่อง VOICE TV, ช่อง Nation TV, ช่อง Work Point, ช่อง True ๔ U, ช่อง GMM ๒๕, ช่อง Now, ช่อง ๘, ช่อง ๓ SD, ช่อง MONO ๒๘, ช่อง MCOT HD, ช่อง ONE, ช่องไทยรัฐ TV, ช่อง ๓ HD, ช่องอมรินทร์ทีวี, ช่อง ๗ HD และช่อง PPTV

สำหรับบุคคลที่ได้รับประโยชน์ แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มหลัก ได้แก่ คนตาบอด คนหูตึง คนหูหนวก คนพิการทางการสื่อความหมาย และกลุ่มรอง ได้แก่ ผู้ใกล้ชิดคนพิการกลุ่มหลัก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กเล็ก กลุ่มนิสิตนักศึกษาพิการที่มีปัญหาในการพูดและใช้ภาษา หรือกลุ่มคนต่างชาติที่อพยพเข้าเมือง บริการโทรทัศน์เพื่อการเข้าถึงของคนพิการ แบ่งเป็น ๓ บริการ ประกอบด้วย

๑. บริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description หรือ AD) คือ บริการโทรทัศน์ที่จัดให้มี คำบรรยายภาพด้วยเสียง หรือจัดให้มีบริการเสียงบรรยายภาพเพิ่มเติมเป็นพิเศษในบางช่วงเวลาของรายการ ที่ไม่มีเสียงบรรยายตามปกติ เพื่อให้คนพิการทางการเห็น หรือผู้ที่มีปัญหาด้านสายตาเข้าถึงหรือรับรู้ และ ใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ได้มากขึ้น

(ปัจจุบันมีนวัตกรรมมากมายที่เอื้ออำนวยต่อคนพิการให้สามารถเข้าถึงสิ่งต่าง ๆ ได้สะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งเราจะมาทำความรู้จักกับเทคโนโลยีสำหรับคนพิการในการเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ สำหรับเทคโนโลยี Audio Description (AD) เสียงบรรยายที่เพิ่มเติมเข้าไปเพื่อบรรยายรายละเอียดที่สำคัญของภาพในรายการ ที่คนพิการทางสายตาอาจไม่เข้าใจด้วยบทบรรยายปกติ โดยเทคโนโลยีนี้จะเพิ่มการบรรยายด้วยเสียงในช่วงที่ ไม่มีการสนทนา เช่น การแสดงออกเกี่ยวกับสีหน้าในตัวละคร หรือพิธีกรในรายการ การเคลื่อนย้ายวัตถุ ลักษณะบรรยากาศล้อมรอบ เป็นต้น โดยเทคโนโลยี AD นอกจากจะอำนวยความสะดวกแก่คนพิการแล้ว ยังสามารถสร้างประโยชน์เปิดพื้นที่เรียนรู้และเสริมความสนุกให้ผู้ชมทั่วไป เช่น หากเรากำลังทำกิจกรรมอื่น ที่ไม่สามารถดูโทรทัศน์ได้ เราก็จะสามารถรับรู้เนื้อหาในส่วนต่าง ๆ ได้ โดยไม่ต้องมองไปยังโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว

จึงจะเข้าใจแล้ว เทคโนโลยี Audio Description จากการรายงานการศึกษาของ EBU ในปี ค.ศ. ๒๐๐๔ พบว่า จุดเริ่มต้นของเทคโนโลยีการให้บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) เริ่มในภาคพื้นยุโรป โดยใช้ Broadcast - Mix ในสัญญาณเพิ่มเติมจากช่องสเตอริโอ (Stereo Channel) ต่อมามีการพัฒนาโดยใช้เครื่องรับดิจิตอล (Digital receivers) ซึ่งสามารถใช้งานได้ทั้งช่องสัญญาณ Mono AD และช่องสัญญาณออดิโอ (Existing Audio) และภายหลังประเทศอังกฤษได้พัฒนาต่อยอดเป็น Receiver - Mixed โดยปัจจุบันมีหลายประเทศที่มีการให้บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) สำหรับคนพิการในการเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ เช่น ประเทศอังกฤษ ไอร์แลนด์ สเปน อิตาลี โปแลนด์ สวีเดน เยอรมัน แคนาดา ฝรั่งเศส โปรตุเกส และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ที่มีการให้บริการเสียงบรรยายภาพ AD ในช่องโทรทัศน์สาธารณะเท่านั้น มีเพียง ๕ ประเทศ ที่มีการให้บริการเสียงบรรยายในช่องโทรทัศน์ธุรกิจด้วย ประกอบด้วย ประเทศโปแลนด์และสเปนที่มีรายการบริการ AD จำนวนหนึ่ง ในขณะที่สหราชอาณาจักร แคนาดา และสหรัฐอเมริกาที่มีบริการเสียงบรรยายภาพในช่องโทรทัศน์ธุรกิจอย่างทั่วถึง)

๒. บริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption หรือ CC) คือ บริการโทรทัศน์ที่จัดให้มีคำบรรยายเป็นอักษรวิง หรือตัวอักษร สัญลักษณ์ ภาพ หรือทางเลือกอื่นที่แสดงขึ้นในช่วงเวลาเดียวกับที่รายการมีเสียงพูด หรือเสียงประกอบเกิดขึ้น และผู้รับชมสามารถเปิดหรือปิดบริการดังกล่าวด้วยตนเองได้ ทั้งนี้ เพื่อให้คนพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมายเข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ได้มากขึ้น

๓. บริการล่ามภาษามือ (Sign Language หรือ SL) คือ บริการโทรทัศน์ที่จัดให้มีการบรรยายด้วยภาษามือในช่วงเวลาเดียวกับที่รายการมีเสียงพูด หรือเสียงประกอบเกิดขึ้น เพื่อให้คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อ ความหมาย เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ได้มากขึ้น

โดยทางสำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.) ได้มีการกำหนดแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสมกับรูปแบบแต่ละรายการ ตามสัดส่วนดังนี้ ช่วงแรก ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้จัดทำบริการใดบริการหนึ่งอย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที ช่วงที่สอง ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ให้จัดทำบริการทั้งสามบริการอย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที และช่วงที่สาม ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เป็นต้นไป โดยจะต้องให้มีบริการโทรทัศน์ ดังนี้ (๑) บริการล่ามภาษามือ (Sign Language หรือ SL) อย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที (๒) บริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption หรือ CC) อย่างน้อยวันละ ๑๘๐ นาที และ (๓) บริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description หรือ AD) อย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที ผู้ประกอบกิจการฯ จะต้องทำบริการในรายการข่าวสาร หรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อให้ครอบคลุมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของทุกกลุ่มคน ดังนี้

๑. รายการข่าวสาร
๒. รายการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
๓. รายการส่งเสริมการศึกษา จริยธรรม ศิลปะ วัฒนธรรม
๔. รายการให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อม (ประกาศ กสทช. เรื่องหลักเกณฑ์การจัดทำผังรายการสำหรับบริการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔))

อย่างไรก็ตาม “ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ดิจิทัลต้องรายงานผลการจัดทำบริการโทรทัศน์สำหรับคนพิการ ต่อ กสทช. ทุกปี ตามที่กฎหมายกำหนด หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศฯ จะมีโทษตามกฎหมายต่อไป”

๒.๒) สำนักพัฒนาองค์กรวิชาชีพและส่งเสริมการบริการทั่วถึง

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) โดยสำนักพัฒนาองค์กรวิชาชีพและส่งเสริมการบริการทั่วถึง เป็นองค์กรหลักที่เล็งเห็นความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในยุคดิจิทัลที่ทุกคนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม เพื่อสร้างความเท่าเทียมในการให้สิทธิใช้ทรัพยากรโทรคมนาคมของชาติร่วมกันและสิทธิในการเข้าถึงบริการโทรคมนาคมอย่างเท่าเทียม ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้กับประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ เข้าถึงบริการทางการศึกษา บริการทางการแพทย์ บริการจากภาครัฐ รวมถึงบริการอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์อีกมากมายผ่านเครือข่ายโทรคมนาคมและภายใต้แผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ทางสำนักงาน กสทช. ได้มีเป้าหมายว่าจะดำเนินการจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคมเฉพาะทางสำหรับผู้พิการจำนวนไม่น้อยกว่า ๑ แสนคน ให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เช่นคนปกติทั่วไป ซึ่งทางสำนักพัฒนาองค์กรวิชาชีพและส่งเสริมการบริการทั่วถึงได้มีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้บริการถ่ายทอดการสื่อสารสำหรับผู้พิการให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น มีความร่วมมือกับมูลนิธิคนตาบอดไทยเพื่อสนับสนุนโครงการศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thailand’s Telecommunication Relay Services (TTRS)) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บริการถ่ายทอดการสื่อสารแก่ผู้ที่บกพร่องทางการได้ยินและผู้ที่ใช้การพูดกับบุคคลทั่วไปตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนจะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการ ดังนี้

- เพื่อเป็นหลักประกันของความทั่วถึงและเท่าเทียมในการติดต่อสื่อสารสำหรับผู้ที่ใช้การได้ยินและผู้ที่ใช้การพูด
- เพื่อดำเนินการตามภารกิจของ กสทช. ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
- เพื่อให้ศูนย์ TTRS สามารถให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง
- เพื่อให้ผู้ที่ใช้การได้ยินและผู้ที่ใช้การพูดมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับคนทั่วไปได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น
- เพื่อให้ผู้ที่ใช้การได้ยินและผู้ที่ใช้การพูด สามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐและเอกชนได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓) กระทรวงแรงงาน

หน่วยงานภายใต้สังกัดของกระทรวงแรงงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้แก่ กลุ่มแรงงานคนพิการและแรงงานผู้ด้อยโอกาส สำนักงานนโยบายแรงงานนอกระบบ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (ส่วนกลาง) ทั้งนี้ การดำเนินงานของกระทรวงแรงงานที่มีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้พิการตามกฎหมายกระทรวง : กำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อาศัยความตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายกระทรวง กำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐ โดยมีสาระเกี่ยวกับการบริการจ้างงานคนพิการ โดยประกาศใช้กำหนดให้สถานประกอบการของเอกชน และหน่วยงานของรัฐต้องรับคนพิการเข้าทำงาน ในอัตราส่วนจำนวนลูกจ้างทั้งหมด คาดว่าน่าจะเป็น ๕๐ คน ต่อคนพิการ ๑ คน ทั้งนี้ หากสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานจะต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระให้คนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการด้วยการให้สัมปทานจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลือคนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการอย่างสมเหตุสมผล ส่วนหน่วยงานราชการที่ไม่รับคนพิการเข้าทำงานไปต้องจ่ายเงินเข้ากองทุนฯ แต่ต้องสนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการในลักษณะเดียวกัน

นอกจากนี้ บทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของกระทรวงแรงงาน ยังปรากฏในนโยบายกระทรวงแรงงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้านการส่งเสริมการมีงานทำที่มีคุณค่า (Decent Work) ให้คนทุกช่วงวัย ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มคนทั่วไป หรือแรงงานกลุ่มพิเศษ อาทิ แรงงานคนพิการ แรงงานสูงอายุผู้ต้องขังที่จะพ้นโทษ ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้แรงงานมีพลังและเกิดความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว (Work Life Integration)

โดยมีกลไกการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการของกระทรวงแรงงาน ขับเคลื่อนด้วยคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านแรงงาน อันมีปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธานคณะอนุกรรมการฯ และผู้อำนวยการสำนักนโยบายแรงงานนอกระบบเป็นเลขานุการ ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาสถานการณ์และข้อมูลที่มีผลกระทบต่อการทำงาน พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน รวมถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของหน่วยงาน และองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๒. พิจารณาแนวทางการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน

๓. ติดตามการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงานของหน่วยงานและองค์กร ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๔. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามสมควร

๕. ปฏิบัติงานอื่น ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

มอบหมาย

๔) สำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสช.)

สำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสช.) มีภารกิจหลักในการสร้างหลักประกันด้านสุขภาพให้กับคนไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เนื่องจากเป็นกลไกหลักที่ช่วยให้ประชาชนที่ไม่มีสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ สิทธิประกันสังคม หรือสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลอื่นที่รัฐจัดให้ สามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง ตามความจำเป็น โดยไม่ต้องกังวลเรื่องภาระค่าใช้จ่าย แม้จะเป็นโรคที่มีค่าใช้จ่ายในการรักษายาบาลสูงก็ตาม เนื่องจากการดำเนินงานตามนโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในช่วงเวลาที่ผ่านมา พบว่า ประชาชนยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยเฉพาะเรื่องสิทธิประโยชน์ของประชาชนในการเข้ารับบริการยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่มีความมั่นใจและไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ นอกจากนี้ ในการดำเนินงานในระบบหลักประกันสุขภาพ นอกจากแต่ละส่วนจะดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของตนแล้ว ยังคงต้องมีการประสานสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ และผู้จัดหาบริการ และยังคงต้องให้เกิดการมีส่วนร่วม ในการส่งเสริมและพัฒนาาระบบอีกด้วย ซึ่งทั้งหมดจะนำมาสู่ความพึงพอใจระบบหลักประกันสุขภาพพร้อมกัน และให้เป็นหลักประกันสุขภาพของประชาชนอย่างแท้จริง

คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้พัฒนาและขับเคลื่อนระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมาอย่างต่อเนื่องกว่า ๑๔ ปี ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมียุทธศาสตร์เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงาน ตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน

ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๕๐) : เส้นทางเดิน (Roadmap) สู่หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เน้นการสร้างครอบคลุมด้านหลักประกันสุขภาพให้กับคนไทยผ่านกลไกการมีส่วนร่วม พร้อมหนุนเสริมการจัดระบบบริการที่ประชาชนเข้าถึงได้สะดวกและทั่วถึง

ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔) : เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงการคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้เข้มแข็งมากขึ้น

ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) : เน้นความยั่งยืนของระบบหลักประกันสุขภาพ ครอบคลุมทุกคนบนผืนแผ่นดินไทย (Universal Coverage) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของ (Ownership) สอดคล้องกลมกลืนกันในระบบประกันสุขภาพภาครัฐ (Harmonization) สนับสนุนระบบบริการปฐมภูมิ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้ถูกปรับเปลี่ยนเป็น “แผนปฏิบัติการของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ระยะ ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

(ฉบับทบทวน พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)” โดยทิศทางและกรอบคิดในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว สอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนแม่บทบูรณาการพัฒนาระบบประกันสุขภาพ และแผนยุทธศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป้าประสงค์ ๓ มิติ คือ “ประชาชนเข้าถึงบริการ” “การเงินการคลังมั่นคง” “ค้ำประกันสิทธิ” มีตัวชี้วัดเป้าประสงค์ ๑๐ ตัวชี้วัด ๕ ยุทธศาสตร์ ๑๙ ยุทธวิธี

วิสัยทัศน์

"ทุกคนที่อาศัยอยู่บนผืนแผ่นดินไทยได้รับความคุ้มครองหลักประกันสุขภาพอย่างถ้วนหน้าด้วยความมั่นใจ"

พันธกิจ

“พัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์และมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จากทุกภาคส่วน และเป็นตัวแทนประชาชนในการจัดหาบริการที่มีคุณภาพให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมตามความจำเป็น” (Secure People Toward Effective Equitable Responsive Coverage, Access, and Utilization by The Evidence - Informed Decision and Participation)

แผนงาน มาตรการ และตัวชี้วัด ได้แก่ ๕ แผนงาน “สร้างความมั่นใจ” (“๕ ensure” plans)

แผนงานที่ ๑ : สร้างความมั่นใจในการเข้าถึงบริการของกลุ่มเปราะบาง และกลุ่มที่ยังเข้าไม่ถึงบริการ (Ensure Coverage and Access for Vulnerable and Underutilization Groups)

แผนงานที่ ๒ : สร้างความมั่นใจในคุณภาพมาตรฐานและความเพียงพอของบริการ (Ensure Quality and Adequacy of Health Services)

แผนงานที่ ๓ : สร้างความมั่นใจในประสิทธิภาพการบริหารกองทุน (Ensure Financial Efficiency)

แผนงานที่ ๔ : สร้างความมั่นใจในการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Ensure Participation and Ownership of All Stakeholders)

แผนงานที่ ๕ : สร้างความมั่นใจในธรรมาภิบาล (Ensure Good Governance)

ทั้งนี้ แผนงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้แก่ แผนงานที่ ๑ : สร้างความมั่นใจในการเข้าถึงบริการของกลุ่มเปราะบางและกลุ่มที่ยังเข้าไม่ถึงบริการ (Ensure Effective Coverage of Vulnerable Groups and Inaccessible to Care) ซึ่งมีมาตรการ ดังนี้

๑.๑ เสริมสร้างให้ประชาชน (Empower) มีความตระหนักรู้ด้านสุขภาพ ดูแลสุขภาพตัวเองได้เหมาะสม และรับรู้ เข้าใจวิธีการใช้สิทธิ และไปใช้บริการเมื่อจำเป็น

๑.๒ จัดกลไกการค้นหาประชาชนกลุ่มเปราะบางและประชาชนที่ยังเข้าไม่ถึงบริการ (Identify Vulnerable and Underutilize Groups) เพื่อทราบสถานการณ์ปัญหาและออกแบบการจัดการให้รับรู้สิทธิและได้รับบริการที่จำเป็น

๑.๓ เพิ่มกลไกการจัดการเพื่อคุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายที่ยังมีปัญหาการเข้าถึงบริการ (Proactive Communication and Right Protection) เน้นการสื่อสารเชิงรุกให้เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ การร้องเรียนที่เข้าถึงง่ายและมีช่องทางหลากหลาย รวมทั้งการประสานงานร่วมกับหน่วยงาน/ภาคีที่เกี่ยวข้อง เช่น พม. สสส. เครือข่ายองค์กรภาคประชาสังคมต่าง ๆ

๑.๔ ทบทวนปรับปรุงประเภทและขอบเขตบริการสาธารณสุข (Review Proper Benefit Package) ที่สอดคล้องตามความจำเป็นของกลุ่มเปราะบาง หรือบริการที่ยังมีปัญหาการเข้าถึงบริการ

ซึ่งทางสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพของคนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะผู้พิการที่ทางสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้เล็งเห็นความสำคัญ และให้การสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพ ซึ่งได้มีการจัดกิจกรรมการรับฟังความเห็นทั่วไปสำหรับผู้ให้และผู้รับบริการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประเด็น “หลักประกันสุขภาพคนพิการในยุค New Normal” ผ่านทาง Facebook Live สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นครั้งแรก เนื่องจากคนพิการเป็นกลุ่มประชากรที่มีความยากลำบากในการเข้ารับบริการแม้ว่าในสถานการณ์ปกติ และภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ ยิ่งส่งผลกระทบต่อเข้าถึงบริการของคนพิการ ดังนั้นเพื่อให้คนพิการเข้าถึงบริการสุขภาพเพิ่มขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาเพื่อดูแลคนพิการในยุค New Normal

๕) กระทรวงศึกษาธิการ

ภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่ามี ๒ หน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสิทธิผู้พิการ ได้แก่ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๑ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นมาเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักบริหารการศึกษานอกระบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง มีคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ตามมาตรา ๑๑ ทำหน้าที่เสนอแนะให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนอนุมัติโครงการวางระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง แนวปฏิบัติเพื่อการจัดการศึกษาและวางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนตามมาตรา ๒๒ ทำหน้าที่บริหารจัดการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ กำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลในการดำเนินกิจการกองทุน และเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕ ได้รับโอนเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ของกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการ ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกองทุนการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๒๗ มาเป็นของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ

วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ คือ เพื่อใช้จ่ายในการส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

วิสัยทัศน์ของกองทุนฯ คือ มุ่งมั่นพัฒนาศึกษาของคนพิการให้มีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึง อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

พันธกิจ:

พันธกิจที่ ๑ ส่งเสริมคนพิการ และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนให้ได้รับการพัฒนาทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

พันธกิจที่ ๒ สนับสนุนการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของคนพิการอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

พันธกิจที่ ๓ พัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุน ให้มีประสิทธิภาพ

พันธกิจที่ ๔ พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคนพิการ

เป้าประสงค์ ได้แก่ คนพิการ และภาคีเครือข่ายได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเป็นธรรม และทั่วถึง สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีคุณภาพ โดยการส่งเสริมสนับสนุนของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ

ปัจจุบันกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการมีผลงานการวิจัยและนวัตกรรม ที่เป็นลิขสิทธิ์ของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ คือ แอปพลิเคชันช่วยสื่อสารสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องในการสื่อสาร (A-Speak) ใช้เครื่องมือช่วยในการสื่อสารกับนักเรียน และส่งเสริมให้นักเรียน ได้ใช้เครื่องมือช่วยในการสื่อสารผ่านฐานกิจกรรมต่าง ๆ ในค่ายตลอดทั้งวัน ซึ่งได้มีการออกแบบกิจกรรมที่ กระตุ้นให้นักเรียนที่มีความยากลำบากในการเปล่งเสียงพูด หรือพูดไม่ได้ ได้มีโอกาสใช้เครื่องมือช่วยสื่อสาร ได้แก่ กระดาน/สมุดสื่อสาร อีกทั้งยังมีช่องทางรับข้อร้องเรียน แสดงความคิดเห็น หรือการตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการรับทราบข่าวสารต่าง ๆ แก่หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการผ่านช่องทาง ดังต่อไปนี้

- ผ่านทาง E-mail กองทุน work_pbb@hotmail.com
- ช่องทาง Line Official Account ID : @๘๖๔๗๑๖๖๖
- ทำหนังสือถึง ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
- โทรศัพท์ถึงกลุ่มงานกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ
หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๖๒๘ ๘๙๖๙ หรือ ๐ ๒๖๒๘ ๕๕๖๒
- โทรสาร ๐ ๒๖๒๘ ๘๙๖๙

๒. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในประเทศไทย ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. ยังมีบทบาทภารกิจในการให้บริการการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส พลาดโอกาสและขาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งคนพิการเป็นกลุ่มเป้าหมายหนึ่งของผู้ด้อยโอกาส โดยผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน และได้รับความกระทบในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม ภัยธรรมชาติ และภัยสงคราม และจากการที่ประสบปัญหาดังกล่าวทำให้มีขีดความสามารถอยู่ต่ำกว่าคนทั่วไปทำให้ขาดโอกาสหรือไม่มีโอกาสที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษา หรือได้รับพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษเพื่อให้มีขีดความสามารถอยู่ที่ดีขึ้น มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยและสามารถบรรลุถึงศักยภาพขั้นสูงสุด โดยนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงาน กศน. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ข้อ ๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ข้อ (๔.๔) ยกระดับการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมายทหารกองประจำการ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายพิเศษอื่น ๆ เช่น เด็กพิการ เด็กออกลูกกลางคันให้จบการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และมีกฎหมายที่รองรับให้คนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ระบุดำเนินการตามความในมาตรา ๘ (๒) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา ๙ (๕) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา มาตรา ๙ (๖) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรา ๑๐ วรรคสองและวรรคสาม ระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ ตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง” พระราชบัญญัติการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีสาระสำคัญ คือ ให้คนพิการได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิต สามารถได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พร้อมทั้งเลือกบริการทางการศึกษาสถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น ผ่านการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, ม.ป.ป.)

อีกทั้ง สืบเนื่องจากนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ และความสำคัญของการศึกษาเพื่อคนพิการข้างต้น ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (ศท.) ในฐานะหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญ

ด้านการผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จึงได้รับมอบหมายจาก กระทรวงศึกษาธิการและกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นหน่วยงานหลักในการผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ เพื่อเสริมการเรียนการสอนทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ และเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย สำหรับคนพิการทุกประเภทอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ศท. จึงได้จัดตั้งส่วนส่งเสริมการผลิตสื่อการศึกษา เพื่อคนพิการ (ชื่อเดิม) หรือ สสพ. ขึ้นเป็นการภายใน และได้มอบให้ สสพ. เร่งพัฒนา ผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ สำหรับคนพิการทุกประเภท ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา

นับตั้งแต่ได้รับมอบหมายให้เร่งผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ ทางศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (ศท.) ได้วางแผนผลิตและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น วิทยาลัยราชสุดา (มหาวิทยาลัยมหิดล) ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) สมาคม/มูลนิธิต่าง ๆ ด้านคนพิการ เป็นต้น เพื่อผลิตและเผยแพร่สื่อเสริมการเรียนการสอนและสื่อเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย สำหรับคนพิการทุกประเภท โดยเน้นสื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มคนพิการแต่ละประเภท เช่น หนังสือเสียง หนังสืออักษรเบรลล์และภาพนูน รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ รายการวีดิทัศน์ เป็นต้น โดยตั้งแต่เริ่มผลิตสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการจนถึงปัจจุบันนี้ หน่วยงานได้ดำเนินการผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษาเพื่อคนพิการไปแล้วจำนวนมาก เช่น หนังสือเสียงรูปแบบซีดี MP3 ผลิตแล้วมากกว่า ๔,๐๐๐ รายการ (รายการละ ๓๐ นาที) สื่อภาพนูนประกอบหนังสือเรียนหรือหนังสือเสียง รายการวีดิทัศน์/โทรทัศน์ รายการวิทยุ เพื่อคนพิการ ผลิตและออกอากาศโดยสถานีวิทยุศึกษา หนังสืออักษรเบรลล์ ผลิตและเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ ศูนย์สื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ

นอกจากนี้ หน่วยงานยังได้เผยแพร่ข่าวสารข้อมูลด้านสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการผ่านเว็บไซต์ ศูนย์สื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ และจดหมายข่าวสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการด้วย ซึ่งภายในเว็บไซต์ผู้สนใจสามารถรับชม - รับฟังรายการวีดิทัศน์และหนังสือเสียงออนไลน์ได้ และในอนาคตการผลิตและเผยแพร่สื่อการศึกษาเพื่อคนพิการยังคงดำเนินการต่อไป โดยจะพัฒนารูปแบบสื่อให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น

สำหรับวิธีการเผยแพร่กระจายสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ มีหลายวิธีการตามความเหมาะสมกับสื่อที่มีรูปแบบหลากหลาย ดังนี้

๑) สื่อประเภทรายการวิทยุและรายการโทรทัศน์นำออกอากาศทางสถานีวิทยุ/สถานีโทรทัศน์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยรายการวิทยุหรือรายการโทรทัศน์บางรายการอาจนำมาจัดทำสำเนาเป็น CD และ VCD เผยแพร่โดยตรงด้วย

๒) หนังสืออักษรเบรลล์ ให้บริการสื่อในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนำไปจัดพิมพ์ผ่านเครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ที่สามารถขอรับบริการได้จากศูนย์การศึกษาพิเศษเขต ๑๓ แห่งทั่วประเทศ คือ ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง นครปฐม ยะลา สงขลา ตรัง สุพรรณบุรี ลพบุรี พิษณุโลก เชียงใหม่ ขอนแก่น อุบลราชธานี นครราชสีมาและชลบุรี

๓) สื่อรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ หนังสือเสียง และรายการวีดิทัศน์ เมื่อผลิตต้นฉบับเสร็จแล้ว จะให้บริการรับชมผ่านทางเว็บไซต์ฯ และสำเนาต้นฉบับ จำนวน ๕๐๐ - ๕๕๐ ชุด เพื่อจัดส่งไปยังหน่วยงาน

เครือข่ายทั่วประเทศ แห่งละ ๑ - ๓ ชุด ตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นต้นฉบับในการสำเนาเพิ่มเติมสำหรับการเผยแพร่ไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในความรับผิดชอบของหน่วยงานปลายทางนั้น ๆ และสำหรับบริการกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

๔) สื่อรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ และสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้จัดออกอากาศ และ/หรือสำเนาเผยแพร่ไปยังหน่วยงานเครือข่ายแล้ว จะมีบริการสำเนาแก่ผู้สนใจทั่วไปที่ส่วนจัดการทรัพยากร ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา โทร. ๐ ๒๓๕๔ ๕๗๓๐-๔๐

โดยมีหน่วยงานกระจายสื่อ ได้แก่

๑) คนพิการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู ผู้ปกครอง เป็นต้น สามารถติดต่อขอบริการด้านสื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาผลิตและเผยแพร่ได้ที่หน่วยงานบริการสื่อใกล้บ้านท่านในแต่ละจังหวัด ดังนี้

๒) ศูนย์การศึกษาพิเศษเขต (๑๓ เขต/ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด (รวม ๗๔ แห่ง) เป็นหน่วยงานหลักที่ให้บริการด้านสื่อการศึกษาแก่คนพิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการภายในจังหวัดนั้น ๆ

๓) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (รวมกว่า ๒๐๐ แห่ง) สำหรับผู้พิการหรือหน่วยงานที่ไม่สะดวกต่อการขอรับบริการสื่อที่ศูนย์การศึกษาพิเศษเขต/ประจำจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนนอกโรงเรียนที่เป็นคนพิการ ผู้พิการทั่วไป และหน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับคนพิการสามารถติดต่อขอรับบริการสื่อได้ที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด รวมทั้งศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับคนพิการ

๔) ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ภายในห้องสมุดประชาชนจังหวัดทุกแห่ง ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" ทุกแห่ง และห้องสมุดประชาชนอำเภอที่ตั้งในอำเภอที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับคนพิการ ได้จัดมุมสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการเพื่อบริการแก่ผู้สนใจ โดยห้องสมุดบางแห่ง ยังให้บริการยืมและบริการสำเนาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาด้วย

๕) ส่วนจัดการทรัพยากร ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา บุคคลทั่วไปที่ประสงค์จะขอบริการสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการเป็นส่วนบุคคล สามารถติดต่อขอบริการสำเนาสื่อได้ที่ส่วนจัดการทรัพยากร ซึ่งตั้งอยู่ที่อาคารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (โทร. ๐ ๒๓๕๔ ๕๗๓๐-๔๐ ต่อ ๑๑๔, ๑๑๕, ๑๑๗) โดยผู้ขอบริการจะต้องเสียค่าบริการสำเนา

๖) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA)

บทบาทในการส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารของผู้พิการของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลอยู่ภายใต้ฝ่ายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคง ซึ่งได้มีการร่วมมือกับกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดย DEPA ได้นำเสนอบทบาทขององค์กรพร้อมศึกษาแนวทางความเป็นไปได้ในการดำเนินกิจกรรม

ร่วมกันด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้พิการ มุ่งสร้างความตระหนักและพัฒนาศักยภาพด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กับผู้พิการและผู้เฝ้าคนพิการทั่วประเทศ รวมถึงบุคลากรภายในของ พก. พร้อมพัฒนาทักษะ สร้างโอกาสและอาชีพใหม่ ๆ ด้านดิจิทัลให้กับผู้พิการ

นอกจากนี้ ยังสนับสนุนเพิ่มทักษะด้านดิจิทัลให้กับเยาวชนคนพิการในโครงการแข่งขันความท้าทายทางเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสากล (Global IT Challenge for Youth with Disabilities) ตลอดจนการบริหารจัดการข้อมูลผู้พิการเชิงบูรณาการของประเทศไทย ทั้งนี้ DEPA พร้อมให้การสนับสนุนและร่วมมือกับ พก. เพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการไทยมีอาชีพ สร้างรายได้ สามารถเลี้ยงดูตนเองได้ เป็นกำลังสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ เมื่อมีการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้แก่ผู้พิการเพื่อพัฒนาข้อมูลองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เผยแพร่ผ่านสื่อดิจิทัลอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งในรูปแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมักเป็นข้อมูลที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายลิขสิทธิ์ โดยที่เจ้าของลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำสำเนางาน ดัดแปลง ตลอดจนควบคุมการเผยแพร่ข้อมูลผลงานของตน อีกทั้งยังสามารถสร้างอำนาจทางการตลาดให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์เช่นว่านั้นด้วย ในขณะที่ข้อมูลองค์ความรู้ดังกล่าวย่อมมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ โดยสามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อขับเคลื่อนให้คนพิการมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน หรือสร้างรายได้ สร้างอาชีพให้เทียบเท่ากับคนปกติ และเกิดความภาคภูมิใจในคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในยุคดิจิทัลหากเป็นไปเพื่อประโยชน์ของเจ้าของลิขสิทธิ์มากเกินไปจนสมควร ย่อมเป็นอุปสรรคต่อคนพิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนได้

จากการที่เจ้าของลิขสิทธิ์ได้ทุ่มเทกำลังสติปัญญา กำลังกาย หรือกำลังทรัพย์สินในการสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน กฎหมายจึงตอบแทนผลประโยชน์ให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Right) ในการทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ผลงานดังกล่าว โดยที่หากมีผู้หนึ่งผู้ใดละเมิดสิทธิแต่เพียงผู้เดียวของเจ้าของลิขสิทธิ์นี้ ย่อมได้รับโทษตามกฎหมาย และเมื่อเจ้าของลิขสิทธิ์เชื่อมั่นในการคุ้มครองตามกฎหมายเช่นนี้แล้ว ก็จะทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อไปอีกได้ แต่อย่างไรก็ตาม ในอีกแง่มุมหนึ่งของกฎหมายลิขสิทธิ์จำเป็นต้องมีการชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ของเจ้าของลิขสิทธิ์กับประโยชน์สาธารณะที่จำเป็นต้องเข้าถึงและใช้งานอันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ถือเป็นการกระทำละเมิดต่องานดังกล่าว เพื่อการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยเสมอภาคเท่าเทียมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนได้ จึงเกิดเป็นหลักเกณฑ์ที่เรียกว่า “หลักการใช้งานโดยธรรม (Fair use)” ซึ่งกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยได้บัญญัติไว้เป็นข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ อาทิ หลักกฎหมายในมาตรา ๓๒ วรรคสอง (๙) แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งได้บัญญัติไว้เป็นสาระสำคัญให้การทำซ้ำ หรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์เพื่อประโยชน์ของคนพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ อันเนื่องมาจากความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน สติปัญญา หรือการเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยจะต้องไม่เป็นการกระทำเพื่อแสวงหากำไร ไม่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์

เมื่อพิจารณาต่อมาถึงหลักเกณฑ์ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การใช้ชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ เพื่อประโยชน์ของคนพิการที่ไม่สามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้บัญญัติไว้เป็นสาระสำคัญถึงชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับการทำซ้ำ หรือดัดแปลง และการเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้คนพิการสามารถเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ซึ่งจะต้องกระทำโดยองค์กรที่ได้รับอนุญาต หรือได้รับการยอมรับด้วยรูปแบบการทำซ้ำ หรือดัดแปลงตามความจำเป็นของคนพิการ คือ องค์กรที่มีหน้าที่จัดการศึกษา การฝึกอบรมเกี่ยวกับการสอน การอ่านเชิงประยุกต์ หรือการเข้าถึงข้อมูลให้แก่คนพิการทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว สติปัญญา หรือการเรียนรู้ บนพื้นฐานการไม่แสวงหากำไร และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรไม่แสวงหากำไรอื่นที่มีวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมหลักในการให้บริการอย่างเดียวกัน ได้แก่ สมาคมตาบอดแห่งประเทศไทย มูลนิธิคนตาบอดไทย มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ปกครองคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) มูลนิธิออทิสติกไทย สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ศูนย์บริการสนับสนุนนักศึกษาพิการระดับอุดมศึกษา (Disability Support Services Center) และกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการบังคับใช้ในส่วนของการชื่อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์สำหรับคนพิการนี้มีข้อจำกัดค่อนข้างมาก และอาจส่งผลกระทบต่อการผลิตสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมสำหรับคนพิการมีน้อย

๓) สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ

สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ (Sirindhorn National Medical Rehabilitation Institute) เป็นศูนย์วิชาการ สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ โดยพระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปัจจุบันสถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ ได้พัฒนาตนเองให้ก้าวสู่การ “เป็นองค์กรแห่งความเป็นเลิศด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ที่มีสมรรถนะสูง มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของคนพิการและผู้ป่วย โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน”

เป้าประสงค์

๑. ระบบบริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ขององค์กรมีคุณภาพและได้มาตรฐานวิชาชีพ สามารถรองรับความต้องการของคนพิการ และประชาชน

๒. งานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ สำหรับบุคลากร คนพิการ และประชาชน

๓. คนพิการ ครอบครัว ชุมชน และเครือข่ายด้านการดูแลสุขภาพคนพิการ มีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ โดยมุ่งเน้นให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ

๔. เกิดความร่วมมือทางวิชาการ/บริการระหว่างองค์กรกับนานาชาติ

๕. มีระบบบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงานพัฒนาสถาบันให้มีสมรรถนะสูง ทันสมัย มีธรรมาภิบาล มุ่งสู่มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์

๑. การพัฒนาองค์กรให้เป็นเลิศในการให้บริการและวิชาการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ที่ได้คุณภาพมาตรฐาน

๒. พัฒนาและผลิตองค์ความรู้ งานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้สามารถรองรับระบบบริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์

๓. เสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ครอบครัว ชุมชน และเครือข่ายการดูแลสุขภาพคนพิการ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนพิการ

๔. การสร้างความร่วมมือด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์กับประเทศในอาเซียน และนานาชาติ

๕. การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงาน

ทั้งนี้ สถาบันสรีนธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ มีบริการหลัก (main service) ได้แก่

๑. บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์สำหรับผู้ป่วย ผู้พิการ โดยประกอบด้วย งานบริการด้านคลินิกหลัก ได้แก่ งานบริการผู้ป่วยนอก งานบริการผู้ป่วยใน งานกายภาพบำบัด งานกิจกรรมบำบัด งานกายอุปกรณ์ งานแก้ไขการพูด งานฟื้นฟูสมรรถภาพเด็ก งานฝึกทักษะคนพิการและบ้านวิถีชีวิตอิสระ งานศูนย์สาธิตอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ และงานเดย์แคร์

๒. เป็น Focal Point ในการผลักดันกฎหมายคนพิการและสิทธิคนพิการ เช่น การผลักดันให้เกิดการดำเนินการตามมาตรา ๒๐ (๑) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๐ การติดตามการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ในประเด็นว่าด้วยการเข้าถึงบริการสุขภาพคนพิการอย่างเป็นธรรม

๓. สนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการเคลื่อนไหวโดยชุมชน ในระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดหน่วยบริการคนพิการเคลื่อนที่ในภูมิภาคต่าง ๆ

โดยการให้บริการของสถาบันสรีนธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ มุ่งเน้นกลุ่มผู้ป่วย ทั้งที่เป็นผู้พิการและผู้ป่วยทั่วไป ซึ่งมีบริการจำนวนมากทั้งคลินิกบริการทั่วไป ศูนย์ฝึกทักษะคนพิการ บ้านวิถีชีวิตอิสระ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการฝึกทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างอิสระและส่งเสริมการกลับเข้าสู่สังคมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อให้คนพิการได้มีความรู้ความเข้าใจและยอมรับในสภาพความพิการของตนเอง ศูนย์ทดสอบอุปกรณ์และเครื่องช่วยความพิการทางการเคลื่อนไหวสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ บริการตรวจวิเคราะห์และประเมินความผิดปกติทางการเคลื่อนไหวแก่ผู้พิการและผู้สูงอายุและผู้ป่วยทั่วไป และมีบริการเปรียบเทียบก่อน-หลังการรักษา หรือการใช้งานกายอุปกรณ์ ตลอดจนการขอรับอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ ที่มีมูลค่าสูง สำหรับการเข้าถึงสิทธิและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของทางสถาบันฯ จะมีการบริการ

ข้อมูลผ่านสื่อด้านการฟื้นฟู เช่น หนังสือแนวทางการฟื้นฟู แผ่นพับความรู้ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ คู่มือสำหรับดูแลคนพิการ ๗ ประเภท สื่อวิดีโอ และคู่มือประชาชน SLA อีกทั้งยังมีการจำแนกรายละเอียดของสิทธิต่าง ๆ เช่น แนวทางการขอรับอุปกรณ์และเครื่องช่วยคนพิการของผู้มีบัตรคนพิการตามสิทธิการรักษา สามารถใช้ได้ทั้งสิทธิบัตรทองผู้พิการ (ท.๗๔) สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขและอุปกรณ์เครื่องช่วยตามความพิการของรัฐได้ทุกแห่งโดยไม่ต้องมีใบส่งต่อ ผู้ใช้สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า (สิทธิบัตรทอง) และมีบัตรประจำตัวผู้พิการแล้ว จะต้องเปลี่ยนเป็นสิทธิบัตรทองผู้พิการจึงจะสามารถใช้สิทธิได้ โดยสามารถยื่นบัตรประจำตัวผู้พิการเพื่อเปลี่ยนสิทธิได้ที่หน่วยบริการสาธารณสุขของรัฐ ทั้งนี้ ปฏิบัติตามระเบียบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือสิทธิประกันสังคม ผู้ที่ใช้สิทธิประกันสังคมที่ขอรับกายอุปกรณ์และเครื่องช่วยความพิการต้องชำระค่าใช้จ่ายเองตามประกาศพระราชบัญญัติประกันสังคม แล้วนำไปเสร็จพร้อมใบรับรองแพทย์ยื่นสำนักงานประกันสังคมเพื่อเบิกเงินคืน ตลอดจนสิทธิเบิกหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ที่ใช้สิทธิเบิกหน่วยงานต้นสังกัดที่ขอรับกายอุปกรณ์และเครื่องช่วยความพิการต้องชำระค่าใช้จ่ายเองในส่วนที่เบิกได้ตามสิทธิการรักษา และเบิกเงินคืนตามระบบของหน่วยงาน ผู้ที่ใช้สิทธิเบิกกรมบัญชีกลางและข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่นในการขอรับอุปกรณ์ทางการแพทย์จะต้องเบิกผ่านระบบโครงการจ่ายตรงเท่านั้น (สถาบันสิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ, ๒๕๖๒)

๕.๑.๒ หน่วยงานผู้ดำเนินงานไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสทช.)

๑) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นการแบ่งส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาคภายใต้สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อเรียกเป็น “สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด” ประกาศใช้ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ โดยเป็นส่วนราชการตัวแทนกระทรวงในระดับจังหวัด ซึ่งมีบทบาท ดังนี้

๑) ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานสถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจเพื่อการกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข

๒) ประสาน และจัดทำแผนงานโครงการ /กิจกรรม ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวง

๓) ส่งเสริม และประสานการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามภารกิจและเป้าหมายของหน่วยงานในกระทรวง

๔) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการดำเนินงานกับองค์กรเครือข่าย ทั้งภาครัฐ และเอกชน

๕) ส่งเสริม ประสานงาน และดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม รวมทั้งส่งต่อให้หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๖) เป็นศูนย์ข้อมูลด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับจังหวัด

๓) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และรณรงค์ให้มีการดำเนินกิจกรรม เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๐/๓ และมาตรา ๒๐/๔ กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการได้โดยใช้งบประมาณของตนเอง โดยให้ศูนย์บริการคนพิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) สำรวจติดตามสภาพปัญหาคนพิการ และจัดทำระบบข้อมูลการให้บริการในพื้นที่รับผิดชอบ

๒) ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์คนพิการ

๓) เรียกร้องแทนคนพิการ

๔) ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน

๕) ให้ความช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็นพิเศษ เฉพาะบุคคล

๖) ประสาน คัดกรอง ส่งต่อและให้ความช่วยเหลือคนพิการ หรือผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะพิการ ให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาลที่เหมาะสม

๗) ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการตามประเภทความพิการ

๘) ติดตามและประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ และการดำรงชีวิตของคนพิการ

๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดตามพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการหรือสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการกำหนด

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติได้ออกระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับศูนย์บริการคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖ และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๐ ตอนพิเศษ ๑๘๒ ง เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๖ หน้า ๔๒ - ๔๓ เรียบร้อยแล้ว โดยระเบียบฯ ได้กำหนดประเภทศูนย์บริการคนพิการไว้ ๒ ประเภท ดังต่อไปนี้

๑) ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งโดยองค์กรด้านคนพิการ หรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการ ซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐานตามมาตรา ๖ (๑๐) ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้บริการแก่คนพิการในระดับพื้นที่ หรือตามประเภทความพิการ หรือให้บริการแก่คนพิการเป็นเฉพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

๒) ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ได้แก่ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งโดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานเกี่ยวกับการจัดบริการของ

ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป และดำเนินการอื่นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ภายในจังหวัด

นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พท.) ได้แต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำระบบการจัดบริการศูนย์บริการคนพิการ โดยมีรองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติเป็นประธานคณะทำงาน ผู้แทนองค์กรด้านคนพิการ นักวิชาการ และหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดบริการคนพิการเป็นกรรมการ โดยมีผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ เป็นกรรมการและเลขานุการคณะทำงานฯ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการวางแผน กำหนดรูปแบบ แนวทาง วิธีการ จัดตั้งและการดำเนินงานของศูนย์บริการคนพิการประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดบริการของ ศูนย์บริการคนพิการ

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นหน่วยงานในระดับท้องถิ่นที่ดำเนินการตามภารกิจของ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งภายใต้ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ คือ มีภารกิจหลักในการปฏิบัติงานเบี้ยยังชีพให้กับ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์ เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยความพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์สามารถเข้าถึงเบี้ยยังชีพ สามารถเข้ารับเบี้ยยังชีพได้อย่างทั่วถึง ซึ่งคนพิการทุกคนที่มี สมุด/บัตรประจำตัวคนพิการมีสิทธิลงทะเบียนขอรับเบี้ยความพิการ คนละ ๕๐๐ บาท/เดือนได้ ซึ่งแต่เดิม เฉพาะคนพิการที่ไม่มีรายได้เท่านั้น จึงจะมีสิทธิได้รับ เบี้ยยังชีพ เดือนละ ๕๐๐ บาท นอกจากนั้น คนพิการ ที่สูงอายุหรืออายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไป มีสิทธิได้รับทั้ง เบี้ยความพิการ และ เบี้ยผู้สูงอายุ รวมเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท

ในขณะที่กรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ทำหน้าที่ในการจ่ายเบี้ยยังชีพ ให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านการดำเนินงานของสำนักงาน เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งการจ่ายเบี้ยยังชีพในส่วนของกรุงเทพมหานครนั้น จะแตกต่างจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ โดยกรมบัญชีกลางจะโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากให้แก่ผู้สูงอายุและผู้พิการโดยตรง ไม่ได้จัดสรร งบประมาณผ่านกรุงเทพมหานครและสำนักงานเขต เพื่อโอนจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิอีกทอดหนึ่งเหมือนในอดีต ที่ผ่านมา ซึ่งปัจจุบันกรุงเทพมหานครทำหน้าที่รับลงทะเบียนผู้ขอรับเบี้ยยังชีพและตรวจสอบสิทธิให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติของรัฐบาล จากนั้นจะจัดส่งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิให้แก่กรมบัญชีกลางเพื่อโอนจ่ายเบี้ย ตามหลักเกณฑ์ ทุกวันที่ ๑๐ ของเดือน นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครยังมีสำนักพัฒนาสังคม และฝ่ายพัฒนา ชุมชนและสวัสดิการสังคมที่มีภารกิจในการส่งเสริมสวัสดิการผู้พิการในพื้นที่สำนักงานเขตอีกด้วย

๕.๑.๓ หน่วยงานภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการ

หน่วยงานภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการในปัจจุบันมีจำนวนมาก ทั้งนี้ คณะที่ปรึกษาได้มีการคัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะหน่วยงานที่มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง และมีกิจกรรมหลักที่ขับเคลื่อนเพื่อผู้พิการอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ (Universal Foundation For Persons With Disabilities)

มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ (Universal Foundation For Persons With Disabilities) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ตามใบอนุญาตจัดตั้งสมาคม หรือองค์การ เลขอนุญาตที่ ต.๕๐/๒๕๔๒ โดยมี ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ พร้อมด้วย นายวิรัช ศรีตุลานนท์ ศาสตราจารย์แสวง บุญเฉลิมวิภาส และนางมณี นามศิริพงศ์พันธุ์ เป็นผู้ร่วมก่อตั้ง ด้วยวัตถุประสงค์หลัก คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทั้งในด้านส่งเสริมสนับสนุนคนพิการให้ได้รับโอกาสพัฒนาความสามารถในระดับบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ Empowerment และมุ่งจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคต่อคนพิการ และมุ่งสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมที่คนพิการทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (Barrier Free)

บทบาทและหน้าที่

เมื่อมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการก่อตั้งเสร็จสมบูรณ์ ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ในฐานะประธานมูลนิธิฯ ก็ได้เริ่มขับเคลื่อนภารกิจแรกในทันที โดยได้ร่วมมือกับสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้ง ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อเตรียมความพร้อมเด็กพิการให้สามารถเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ และให้การสนับสนุน สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ และการช่วยเหลือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแก่เด็กพิการที่เรียนร่วมกับเด็กทั่วไป ด้วยการอนุญาตให้ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ แต่ขาดแคลนทรัพยากรที่จะใช้ดำเนินงานภายในศูนย์ฯ ได้จัดตั้งสาขามูลนิธิสากลเพื่อคนพิการประจำจังหวัดนั้น ๆ เพื่อหารายได้มาสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์การศึกษาพิเศษ

สารคดีเยี่ยมผู้

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการได้ผลิต สารคดีเยี่ยมผู้ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) อนุญาตให้ใช้เพลงพระราชนิพนธ์เยี่ยมผู้ ประกอบสารคดี โดยสารคดีชุดนี้นำเสนอเนื้อหาที่มุ่งให้สังคมได้รับรู้และตระหนักถึงความสามารถหรือศักยภาพของคนพิการเป็นสำคัญ ออกรายการครั้งแรกที่สถานีวิทยุโทรทัศน์ TNN

ต่อมา พ.ศ. ๒๕๕๑ สถานีโทรทัศน์ TPBS (สถานีโทรทัศน์ Thai PBS ในปัจจุบัน) ได้สนับสนุนงบประมาณการผลิตและช่วงเวลาสำหรับออกอากาศสารคดีเยี่ยมผู้ นับตั้งแต่วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ ต่อเนื่องเป็นเวลา ๓ ปี โดยออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๔.๐๐ น. ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔

หอศิลป์เยี่ยมผู้ จากการผลิตสารคดีเยี่ยมผู้ ทางมูลนิธิฯ ได้พบเห็นผลงานด้านศิลปะทัศนกรรมโดยฝีมือของคนพิการจากทั่วประเทศ จึงได้จัดซื้อและรวบรวมไว้เป็นจำนวนมาก นำไปสู่การจัดตั้ง หอศิลป์เยี่ยมผู้ขึ้นที่ สำนักงานของมูลนิธิฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อจัดแสดงผลงานศิลปะทัศนกรรมของคนพิการทุกประเภท โดยผลงานศิลปะที่มีความโดดเด่นและแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของคนพิการอย่างแท้จริง คือ ภาพวาดบนผืนผ้าใบ

ของอาจารย์ทรง โคตรชมพู ศิลปินผู้ใช้ปากวาดรูปที่มีชื่อเสียงระดับโลก และอุทิศตนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับทุกคนโดยเฉพาะผู้พิการ โดยการสร้างสรรค์งานศิลปะได้รับรางวัลยกย่องระดับประเทศนับไม่ถ้วน

บ้านยิ้มสู้ พ.ศ. ๒๕๕๒ เมื่อมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ ได้จัดตั้งสำนักงานถาวรขึ้น ณ อาคารเลขที่ ๒๗/๔๕ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๙ แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐ ได้มีการจัดสรรพื้นที่ภายในอาคารจัดตั้ง บ้านยิ้มสู้ หรือ ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง สาขาธนบุรี ขึ้น โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิฯ กับศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งเน้นการดูแลเด็กเล็กผู้พิการในพื้นที่ฝั่งธนบุรีที่ครอบครัวมีความขัดสนได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม เพราะเด็กพิการหากได้รับการพัฒนาและฟื้นฟูเร็วก็จะทำให้ความพิการลดน้อยลง โดยมีครูการศึกษาพิเศษเฉพาะทาง นักกายภาพบำบัด รวมถึงแพทย์จากโรงพยาบาลศิริราชมาให้คำแนะนำ โดยให้บริการฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย

ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการได้เปิดบ้านยิ้มสู้ หลังที่ ๒ หรือศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๑ หน่วยบริการนครชัยศรี อันเป็นความร่วมมือกับศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๑ จังหวัดนครปฐม โดยมูลนิธิฯ ได้สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการครั้งนี้ ในรูปแบบของการจัดสรรพื้นที่ภายในศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อำเภอนครชัยศรี สำหรับจัดสร้างอาคาร ๓ หลัง ได้แก่ สำนักงาน ห้องเรียน ลานกิจกรรม และยังพร้อมให้การสนับสนุนการฝึกอาชีพสำหรับผู้ปกครองและคนพิการ และจัดหาคุลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการศึกษาพิเศษให้ด้วย

ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service) พ.ศ. ๒๕๕๔ มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) จัดตั้งศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (Thai Telecommunication Relay Service) เพื่อให้บริการการสื่อสารสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ซึ่งพบว่าศูนย์บริการแห่งนี้ ช่วยให้ผู้พิการทางการได้ยินสามารถสื่อสารกับคนปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงนำไปสู่การลงนามในบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่างมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ และสำนักงานกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ในการจัดบริการถ่ายทอดการสื่อสารให้คนหูหนวกสามารถสื่อสารกับคนปกติได้ผ่าน ๗ วิธีการ ได้แก่ การสื่อสารแบบข้อความสั้น (SMS) การสื่อสารแบบรับ ส่งข้อความผ่านแอปพลิเคชัน TTRS Message การสื่อสารแบบสนทนาข้อความผ่านแอปพลิเคชัน TTRS Live Chat การสื่อสารแบบสนทนาข้อความบนอินเทอร์เน็ต การสื่อสารแบบแปลงเสียงเป็นข้อความผ่านแอปพลิเคชัน TTRS Captioned Phone การสื่อสารแบบสนทนาวิดีโอผ่านแอปพลิเคชัน TTRS Video และการสื่อสารแบบสนทนาวิดีโอบนอินเทอร์เน็ต โดยความร่วมมือในครั้งนี้ กสทช. ได้สนับสนุนงบประมาณการดำเนินงานให้แก่ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งพบว่าในภูมิภาคเอเชียมีเพียงประเทศญี่ปุ่น เกาหลี และประเทศไทยเท่านั้น ที่มีศูนย์บริการการสื่อสารสำหรับผู้พิการทางการได้ยินผ่านระบบโทรคมนาคม

ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๕๗ มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการได้จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้บริการที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ได้แก่ บริการล่ามภาษามือแก่

คนหูหนวก การจัดหางานสำหรับคนพิการทุกประเภท ผลิตภัณฑ์สำหรับคนหูหนวก ลงพื้นที่เยี่ยมคนพิการเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมสวัสดิการจากภาครัฐ ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน

ด้วยวิสัยทัศน์ของศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ประธานมูลนิธิฯ ที่เชื่อมั่นว่าคนพิการมีความสามารถและมีพลังทัดเทียมคนปกติ ความพิการจึงไม่ใช่สิ่งสำคัญ แต่สำคัญที่ความเสมอภาคในเรื่องโอกาส ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการก่อตั้งศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียนแห่งแรก ในนาม ยิ้มสู้คาเฟ่ เพื่อฝึกอาชีพด้านบริการ การประกอบอาหาร การฝึกอบรมบาร์ิสต้า และทักษะการขาย ให้แก่คนพิการที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยมีพื้นที่ฝึกปฏิบัติงานจริงอยู่ในยิ้มสู้คาเฟ่ ซึ่งตั้งอยู่ในอาคารที่ทำการของมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ ต่อมาได้มูลนิธิฯ ได้ขยายโอกาสสู่คนพิการในพื้นที่จังหวัดอื่น ๆ ด้วยเล็งเห็นว่าคนพิการส่วนใหญ่ของประเทศอาศัยอยู่ตามชนบท บางส่วนเข้ามาหารายได้จากการทำงานในเขตเมือง ซึ่งแน่นอนว่ามีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และมักเข้าไม่ถึงสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ ของคนพิการตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นที่มาของการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ บนพื้นที่ ๓๐ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการอาเซียน อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม บนพื้นที่ประมาณ ๒๙ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยศูนย์ฝึกอาชีพฯ ทั้ง ๒ แห่ง จะเป็นพื้นที่ในการฝึกอบรมทักษะอาชีพภายใต้หลักสูตรที่ออกแบบมาเพื่อคนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และครอบครัวของผู้พิการโดยเฉพาะ โดยใช้เวลาในการอบรมภาคทฤษฎี จำนวน ๙๓ ชั่วโมง และภาคปฏิบัติอีก ๕๐๗ ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๓ เดือน หรือ ๑๐๐ วัน ที่ผู้พิการและครอบครัวจะต้องอาศัยและใช้ชีวิตอยู่ในศูนย์ฝึกอาชีพ เพื่อให้เกิดการปรับตัว ปรับวิธีคิด ควบคู่ไปกับการเรียนรู้งานในอาชีพต่าง ๆ อย่างครบถ้วนทุกขั้นตอน ทั้งการเพาะปลูก การผลิต การบริหารต้นทุนรายรับรายจ่าย การแปรรูป การตลาด และการจัดจำหน่าย โดยมุ่งเน้นไปที่อาชีพที่สามารถมีรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน โดยผู้พิการสามารถทำได้จริงด้วยตนเอง ใช้พื้นที่น้อย ลงทุนต่ำ และมีรายได้ เพื่อให้การก่อสร้างศูนย์ฝึกอาชีพทั้ง ๒ แห่งนี้ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการจึงได้จัดระดมทุนจากผู้มีจิตศรัทธาผ่านโครงการปันไปไม่ทิ้งกัน No One Left Behind ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และจัดต่อเนื่องเป็นครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจระหว่างนักปั่นจิตอาสาตาดิและนักปั่นตาบอดรวมกว่า ๑๐๐ ชีวิต สละเวลาส่วนตัวมาร่วมกันปั่นจักรยานเป็นระยะทางไกลหลายร้อยกิโลเมตรให้สังคมได้ประจักษ์ถึงศักยภาพและความไม่ย่อท้อของคนพิการ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้จัดโครงการวิ่งไปไม่ทิ้งกัน No One Left Behind เป็นครั้งแรก เพื่อเป็นการตอกย้ำให้สังคมได้รับรู้ว่าคนตาบอดมีความสามารถที่หลากหลายไม่แตกต่างจากผู้ที่มีย่างกายปกติ

๒) มูลนิธิคนพิการไทย

มูลนิธิคนพิการไทย เป็นองค์กรเพื่อคนพิการที่จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมใหญ่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ของสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นองค์กรในการติดต่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการหาทุนสนับสนุนการดำเนินเงินของสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทยและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่คนพิการทั่วประเทศ ซึ่งได้รับการอนุญาตให้จัดตั้งมูลนิธิได้ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๓ ตามใบอนุญาตเลขที่ ต.๖๘/๒๕๔๓ และได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนมูลนิธิจังหวัดนนทบุรี ให้จดทะเบียน

มูลนิธิเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ทะเบียนเลขที่ นบ ๘๑/๒๕๔๓ และได้เป็นองค์กรสาธารณกุศล ลำดับที่ ๕๕๑ ตามประกาศกระทรวงการคลังเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗

วัตถุประสงค์

๑) ส่งเสริมกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย และองค์กรสมาชิกของสมาคม

๒) สนับสนุนงานด้านวิชาการและข้อมูลข่าวสารและอบรมพัฒนาแก่คนพิการในด้านต่าง ๆ

๓) สนับสนุนบุคลากรที่ทำงานด้านคนพิการให้สมาคม

๔) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อคนพิการทั่วประเทศ

๕) บริหารและจัดการงานบริการจากสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย ตามนโยบายของสมาคม

๖) ผลิตและพัฒนาเครื่องช่วยและอุปกรณ์คนพิการต่าง ๆ

๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการเล่นกีฬาของคนพิการ รวมทั้งจัดหาและผลิตอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ

๘) ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

โครงการต่าง ๆ ของมูลนิธิคนพิการไทย ดำเนินงานมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยได้เริ่มช่วยเหลือคนพิการด้วยการมอบรถเข็นนั่ง และแขน-ขาเทียมแก่คนพิการในชนบท โดยมีโครงการหลัก ดังนี้ โครงการล้อเลื่อนเพื่อนคนพิการ เป็นโครงการหาทุนเพื่อซื้อรถเข็นนั่งมอบให้แก่คนพิการ โครงการแขน-ขาเทียมเป็นโครงการหาทุนเพื่อจัดหาแขน-ขาเทียมและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ แก่คนพิการ โครงการส่งเสริมและพัฒนา การพัฒนาคนพิการโดยชุมชน โครงการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาแก่เด็กและคนพิการทั่วไป โครงการส่งเสริมและพัฒนากีฬาไทย หรือโครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำเครือข่ายคนพิการไทย

นอกจากนี้ กิจกรรมหลักของมูลนิธิ คือ โรงงานไทยวิล ซึ่งมีเป้าหมายการดำเนินงาน คือ "โรงงานไทยวิล" จะยึดมั่นและรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานและคุณภาพในการผลิต ตลอดจนมุ่งมั่นคว้าวิจัยเก้าอี้รถเข็นคนพิการรถสามล้อโยกสำหรับคนพิการ รวมถึงเครื่องช่วยคนพิการประเภทต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งของคนพิการไทยตลอดจนส่งเสริมการฝึกอบรมให้ความรู้ในหลักสูตรการซ่อมบำรุงและการผลิตรถเข็นให้แก่คนพิการและผู้สนใจทั่วประเทศ "คลินิกมนุษย์ล้อ" จะขยายการให้บริการซ่อมบำรุงรถเข็นแก่คนพิการทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

- ให้บริการซ่อมบำรุงและผลิตเก้าอี้รถเข็นคนพิการ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้งานของคนพิการในประเทศ
- มุ่งวิจัย ค้นคว้า ผลิตและพัฒนาเก้าอี้รถเข็นคนพิการประเภทต่าง ๆ เพื่อให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- ส่งเสริมและให้ความรู้ในการซ่อมบำรุงและการผลิตเก้าอี้รถเข็นแก่คนพิการและผู้สนใจทั่วไป
- ส่งเสริมและสนับสนุนการมีงานทำของคนพิการ รวมถึงเพิ่มโอกาสในการจ้างแรงงานคนพิการ

๓) สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย

สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย “สพท.” (The Association of the Physically Handicapped of Thailand) “APHT” เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยกลุ่มคนพิการทางด้านแขนขา-ลำตัวที่พอจะช่วยเหลือตนเองได้และระลึกถึงเพื่อนร่วมชะตากรรมอื่น ๆ ที่ยังอ่อนแออีกมาก อีกทั้งปัญหาต่าง ๆ ของคนพิการที่ยังไม่มีใครสามารถแก้ไข หรือแม้แต่จะมองเห็นความไม่สำคัญ ซึ่งสมาคมมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการโดยคนพิการเพื่อประโยชน์ของคนพิการอย่างแท้จริง จากการดำเนินงานมานับเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี แล้ว แม้ว่าสมาคมฯ จะยังไม่เติบโตเท่าที่ควรจากปัญหาและอุปสรรคมากมาย แต่ทุกคนก็ยังไม่ละทิ้งซึ่งความหวังที่จะเห็นสมาคมฯ ได้พัฒนาให้ก้าวหน้าและเข้มแข็ง เพื่อจะเป็นส่วนช่วยพัฒนาชีวิตของคนพิการให้ดีขึ้นในสังคมที่ยอมรับว่า “คนพิการเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ของสังคมนี้เช่นกัน”

วัตถุประสงค์ของสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย

๑) พิทักษ์สิทธิและขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ รวมทั้งเป็นผู้แทนคนพิการในการติดตามการบังคับใช้ กฎหมายและการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) รณรงค์ เผยแพร่ และผลักดันให้ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีกฎหมาย นโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ด้านการแพทย์ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านกีฬา และด้านสังคม

๓) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของคนพิการ พัฒนาศักยภาพผู้นำคนพิการ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้องค์กรคนพิการ และเครือข่าย

๔) บริการข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษาแนะนำรวมทั้งส่งต่อคนพิการ ให้ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น

๕) จัดกิจกรรมหรือดำเนินงานด้านการส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อการดำรงชีวิตอิสระ และมีส่วนร่วมในสังคมรวมถึงการรับสมัครงาน รับจ้าง หรือประกอบการค้า โดยไม่มุ่งหวังผลกำไร

๖) สนับสนุน ร่วมมือ และประสานงานกับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานใด ๆ ที่มีวัตถุประสงค์สอดคล้องกัน ทั้งในและต่างประเทศ

๗) ส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพการค้าสลากของคนพิการ รวมทั้งสลากการกุศลพิเศษอื่น ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ เอกชน และองค์กรสาธารณกุศล ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพอื่น ๆ ที่คนพิการสามารถทำได้

นอกจากนี้ ทางสมาคมฯ ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาโดยตลอด อาทิ การเรียกร้องให้สภานิติบัญญัติ (ในสมัยนั้น) ผ่านพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ การร่วมมือกับมูลนิธิอาสาสมัครช่วยประเทศญี่ปุ่น และกรมประชาสัมพันธ์จัดทำโครงการอบรมผู้พิการและโรงงานประกอบสร้างรถวีลแชร์และการอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ชื่อโรงงานไทยวีลแชร์ ซึ่งจะสามารถให้บริการคนพิการได้มากขึ้น เป็นต้น จากตัวอย่างที่กล่าวมาข้างต้นสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย ได้มีความมุ่งมั่นที่จะก้าวต่อไปเพื่อดำเนินงานส่งเสริมเรียกร้อง สิทธิและโอกาสของคนพิการสร้างสรรค์ความร่วมมือกับทุกฝ่ายอันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนพิการและสังคมโดยรวม

ซึ่งทางสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทยได้มีการส่งเสริมด้านการเข้าสิทธิต่าง ๆ ของผู้พิการ โดยเฉพาะการส่งเสริมให้เกิดการจ้างงาน ได้มีการจัดตั้งศูนย์การจ้างงานคนพิการเพื่อสังคม เพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการที่มีความประสงค์ที่จะทำงานในสถานประกอบการ หรือสถานประกอบการใดมีความประสงค์จะรับผู้พิการเข้าทำงานสามารถติดต่อได้ที่ สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย โทรศัพท์ ๐ ๒๙๕๑ ๐๔๔๕, ๐ ๒๙๕๑ ๐๔๔๗, ๐ ๒๙๕๑ ๐๔๕๕, ๐ ๒๙๕๑ ๐๓๓๗ อีกทั้งยังมีการรวบรวมงานของหน่วยงานหรือสถานประกอบการต่าง ๆ ที่รับคนพิการเข้าทำงานไว้ที่เว็บไซต์ของทางสมาคม นอกจากนี้ ทางสมาคมได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิต่างๆ โดยไปยังพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ เช่น ศูนย์เรียนรู้ร่วมเพื่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการจังหวัดชายแดนใต้ พร้อมด้วย อสม. ได้ร่วมลงพื้นที่บ้านคนพิการในชุมชน เพื่อสำรวจค้นหาคนพิการที่ขาดการได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

๔) มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นองค์กรเอกชนสาธารณกุศลที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามประกาศกระทรวงการคลังลำดับที่ ๗๕ เป็นมูลนิธิ ที่ให้ความช่วยเหลือคนพิการแห่งแรกในประเทศไทย โดยมุ่งช่วยเหลือผู้พิการทางการเห็นด้วยการพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันโดยมิได้หวังผลตอบแทน จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ มีวัตถุประสงค์สำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

- ๑) เพื่อช่วยเหลือผู้พิการทางการเห็นทั้งชายหญิง โดยไม่จำกัดเชื้อชาติและศาสนา
- ๒) เพื่อให้การศึกษาสายสามัญและการฝึกอบรมด้านอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้พิการทางการเห็นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข
- ๓) เพื่อร่วมมือกับหน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการทางการเห็น

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ มูลนิธิฯ จึงมีการบริหารและดำเนินงานด้านต่าง ๆ ๕ ส่วน คือ โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอด ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อคนตาบอด ศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอดและศูนย์ฝึกอาชีพหญิงตาบอดสามพราน โดยมีสำนักบริหารมูลนิธิฯ เป็นศูนย์กลางประสานงาน มูลนิธิฯ ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลืออย่างดีจากผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นคุณค่าความสำคัญในการหยิบยื่นโอกาสให้กับผู้พิการทางการเห็น ทั้งในรูปแบบการบริจาคเงิน สิ่งของ และการให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ นำมาซึ่งความหวังและโอกาสที่ดีแก่ผู้พิการทางการเห็น เพื่อช่วยให้เกิดแสงสว่างในชีวิต

วิสัยทัศน์ คือ “เป็นผู้นำในการฟื้นฟู ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพ และสมรรถภาพของผู้พิการทางการเห็นในประเทศไทย เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี”

พันธกิจ ได้แก่

- มุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนด้านภาษา ดนตรี กีฬา สุขความเป็นเลิศ
- มุ่งส่งเสริมการสอนและฝึกอบรมด้านอาชีพเพื่อให้เลี้ยงตัวเองได้
- มุ่งส่งเสริมและประสานงานเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางสังคมและเศรษฐกิจแก่ชุมชน

ซึ่งมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้มีศูนย์ฯ ต่าง ๆ ในการดำเนินการของมูลนิธิ ดังนี้

- โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ จัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมกับความสามารถ และทักษะการเรียนรู้
- ศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอด เป็น "ศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ พัฒนาสมรรถภาพ สร้างอาชีพให้พึ่งตนเอง"
- ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อคนตาบอด เป็นศูนย์ผลิตหนังสืออักษรเบรลล์ และหนังสือเสียง เพื่อให้ผู้พิการทางการเห็น
- ศูนย์ฝึกอาชีพหญิงตาบอดสามพราน เพื่อมุ่งพัฒนาศักยภาพสตรีผู้พิการทางการเห็น ด้านการศึกษา การฝึกทักษะด้านอาชีพ
- ศูนย์พัฒนาอาชีพคนตาบอด เน้น "สร้างงานเพื่อคนตาบอด ให้อยู่รอดในสังคม"

๕) สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย

สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยมุ่งเน้นการผลักดันให้เครือข่ายสมาคมฯ ทั้งระดับจังหวัดและภูมิภาคขับเคลื่อนด้วยระบบสมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบจัดการและการบริการตรงกับความต้องการของสมาชิกในพื้นที่ และสมาคมฯ จะต้องมีความเป็นเลิศในด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนหูหนวก และคนหูตึงจนถึงระดับภูมิภาคอาเซียน

วัตถุประสงค์ขององค์กร

๑. ส่งเสริมการจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งให้แก่สมาคมหรือชมรมคนหูหนวกประจำจังหวัดให้ครบทุกจังหวัด
 ๒. ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนหูหนวกและหูตึง
 ๓. ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพ การมีงานทำ การศึกษา การสาธารณสุข การจัดสวัสดิการ และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นให้แก่คนหูหนวกและหูตึง
 ๔. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ระหว่างคนหูหนวกและหูตึงด้วยตนเอง หรือกับสังคมทั่วไป
 ๕. ส่งเสริมการประสานเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรของคนหูหนวกทั่วประเทศให้มีความเข้มแข็ง
 ๖. พัฒนาภาษามือไทยและส่งเสริมให้มีการจัดบริการล่ามภาษามือ
 ๗. ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรของนักพิการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง (กรมการปกครองจดทะเบียนแก้ไข เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๔)
- การดำเนินงานของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ฝ่ายล่ามภาษามือ

ล่ามภาษามือ คือบุคคลที่ช่วยคนหูหนวกในการสื่อสาร โดยการแปลจากภาษามือเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนในกรณีต่าง ๆ ขณะนี้สมาคมฯ มีล่ามภาษามือประจำ ๖ คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการให้บริการ

คนหูหนวกทั่วประเทศ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) จัดให้มีการจดทะเบียนล่ามภาษามือที่อยู่ในประเทศไทย และมีการจัดสรรงบประมาณการบริการล่ามภาษามือให้กับจังหวัดต่าง ๆ ผ่านสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) สำหรับในกรุงเทพฯ กำหนดให้สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานจัดบริการล่ามภาษามือในพื้นที่กรุงเทพฯ

๒. ฝ่ายบริการสมาชิก

สมาคมฯ เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่คนหูหนวก และยังให้ความช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ โดยงานของฝ่ายบริการสมาชิก มีดังนี้

๒.๑ จัดทำทะเบียนสมาชิก รับสมัครและทำบัตรสมาชิก

๒.๒ บริการจัดหางาน

๒.๓ บริการล่ามภาษามือช่วยในการสื่อสารในกรณีต่าง ๆ เช่น พบแพทย์ พบตำรวจ เป็นต้น

๒.๔ จัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิก เช่น ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์

๒.๕ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่คนหูหนวก โดยผ่านจุลสารสายใย-โลกเงียบ, วิดีโอข่าว และจัดประชุมสมาชิก

๒.๖ บริการให้คำแนะนำปรึกษาแก่คนหูหนวกและครอบครัวคนหูหนวกที่มีปัญหา

๓. ฝ่ายศิลป์/วิดีโอ

ลักษณะงานเป็นการผลิตสื่อศิลปะประเภทสิ่งพิมพ์และวิดีโอภาพ เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของคนหูหนวก เช่น การบันทึกการประชุม สัมมนา การจัดทำวิดีโอข่าวภาษามือ เพื่อเผยแพร่แก่คนหูหนวกทั่วไป

๔. ฝ่ายภาษามือ

๔.๑ การดำเนินงานเผยแพร่ภาษามือไทยขึ้นพื้นฐาน มีวิทยากรคนหูหนวกที่มีความเชี่ยวชาญสอนภาษามือ เป็นการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดโครงการสอนภาษามือให้กับบุคลากรในหน่วยงานนั้น ๆ

๔.๒ คั้นคว่ำและวิจัยภาษามือ เนื่องด้วยคนหูหนวกที่มาจากแต่ละกลุ่มจะมีความยากลำบากในการติดต่อสื่อสาร เพราะภาษามือที่ใช้มีความแตกต่างกันแล้วแต่ภูมิภาค สถาบันการศึกษาบางหน่วยงานก็นำภาษามือจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดมาตรฐานทางภาษามือในการสื่อสารกันได้ในประเทศจึงทำให้เกิดการคั้นคว่ำและวิจัยภาษามือขึ้น โดยใช้ข้อมูลของภาษาท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นไปตามหลักการใช้ภาษามือและภาษาสีหน้าท่าทาง การวิจัยทำโดยคนหูหนวก ซึ่งจะเข้าใจความรู้สึกและยอมรับท่าทางแสดงความหมายแต่ละคำได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันได้ให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชสุดาในการเข้าร่วมสัมมนาคำศัพท์ภาษามือ เช่น ภาษาทางสังคม ภาษามือทางด้านอาชีพ ภาษามือเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

๕. ฝ่ายฝึกอาชีพ (ปัจจุบันหยุดทำการ)

สมาคมฯ ได้ก่อตั้งสถาบันฝึกอาชีพคนหูหนวกขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพแก่คนหูหนวกที่ไม่ได้รับการศึกษา โดยคนหูหนวกที่มีความรู้ความสามารถในงานช่างไม้ งานวาดภาพ งานตัดเย็บเสื้อผ้า ซิลค์สกรีน เป็นต้น ปัจจุบัน สถาบันฯ ได้เปลี่ยนชื่อจากเดิมเป็น

“ศูนย์ฝึกอาชีพและพัฒนาคนหูหนวก” ภายใต้การดำเนินงานของสมาคมฯ นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ยังจัดส่งสมาชิกคนหูหนวกเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยพิจารณาจากความต้องการและความเหมาะสมของคนหูหนวกเป็นหลัก ขณะนี้ศูนย์ฝึกอาชีพและพัฒนาคนหูหนวกได้หยุดทำการลงแล้ว เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดหาทุน

๖. ฝ่ายการแสดง (ปัจจุบันหยุดทำการ แต่อาจรวมตัวแบบเฉพาะกิจ)

โครงการส่งเสริมกลุ่มนักแสดงคนหูหนวก จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำศิลปะการแสดงของคนหูหนวก เป็นสื่อนำความรู้และความบันเทิงสู่ชุมชน ซึ่งนอกจากจะสามารถสร้างความเข้าใจระหว่างคนหูหนวกกับคนทั่วไปแล้ว ยังส่งเสริมอาชีพและรายได้ของคนหูหนวกอีกด้วย ปัจจุบันการดำเนินงานของกลุ่มนักแสดงไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากปัญหางบประมาณสนับสนุนและขาดการฝึกซ้อมร่วมแสดง อันเนื่องมาจากต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงตัวเอง

นอกจากนี้ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยยังมีเครือข่ายของกลุ่มสมาชิกคนหูหนวกกระจายอยู่ทั่วประเทศไทย และเลขาธิการภูมิภาคเอเชีย ภายใต้สหพันธ์คนหูหนวกโลกเป็นหน่วยงานสนับสนุน และชมรมช่างภาพหูหนวก ชมรมคนหูหนวกไทยฟ้าสีรุ้ง ชมรมเยาวชนหูหนวกไทย ชมรมผู้สูงอายุหูหนวกแห่งประเทศไทย ชมรมล่ามภาษามือหูหนวกแห่งประเทศไทย ในการสื่อสารและประสานงานการดำเนินการต่าง ๆ ภายในสมาคม ตลอดจนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กระจายแก่ผู้พิการทางการได้ยินให้ได้รับทราบข้อมูล

๖) มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก

มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ได้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์อย่างต่อเนื่องมาจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๐๗ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชินูปถัมภ์ แก่มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๐๗ นับได้ว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่เปรียบมิได้ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา มูลนิธิฯ ก็ได้ชื่อว่า “มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์”

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณปกเกล้าฯ มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้รับความร่วมมือร่วมใจ สนับสนุนและช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการและการเงินจากบุคคล องค์กรและหน่วยงานหลายฝ่าย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้งานของมูลนิธิฯ ดำเนินมาโดยราบรื่นและกว้างขวางยิ่งขึ้น สามารถให้การสนับสนุนคนหูหนวกในด้านการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น อาหารกลางวัน เครื่องนุ่งห่ม สักคัม และการฝึกอาชีพตามสมควร ทั้งยังได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการอบรมครู เพื่อให้มีความสามารถสอนคนหูหนวกอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ

๑. สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาของคนหูหนวก โดยไม่จำกัดเพศ สัญชาติ และศาสนา
๒. ร่วมมือกับสถาบันฝึกอบรมครูสอนคนหูหนวก
๓. ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าโรคเกี่ยวกับหู และการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนหูหนวก
๔. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหูหนวก

๕. ส่งเสริมคนหูหนวก ให้มีอาชีพเต็มตามศักยภาพ

๖. ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการอนุเคราะห์คนหูหนวก

วิสัยทัศน์ ได้แก่ มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์ เป็นองค์กรสาธารณกุศลหลัก ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนหูหนวกในประเทศไทย

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคนหูหนวกด้านการศึกษา และรณรงค์ส่งเสริมการระดมทุน เพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการพัฒนาการศึกษาสำหรับเด็กหูหนวก หูตึงทุกระดับทั่วประเทศ

๒. ส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนรู้ของครู และทีมสหวิทยาการ เกี่ยวกับการศึกษาของคนหูหนวก หูตึง

๓. เป็นผู้นำด้านการพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของคนหูหนวก หูตึง

๔. จัดระบบทุนส่งเสริมการให้บริการด้านวิชาการด้านการศึกษา และสวัสดิการที่มีคุณภาพ แก่คนหูหนวก หูตึงทั่วประเทศ

๕. รณรงค์สร้างความตระหนักรู้เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของคนหูหนวกหูตึงในสังคม

การให้บริการของมูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้แก่

ด้านการศึกษา

๑. ทุนการศึกษาแก่เด็กหูหนวกทั่วประเทศ

๒. อุปกรณ์เครื่องช่วยฟัง ทั้งเครื่องช่วยฟัง และประสาทหูเทียม

๓. อุปกรณ์กีฬา อุปกรณ์การเรียน

๔. ทุนอาหารกลางวัน

ด้านพัฒนาบุคลากร

๑. อบรมเสริมความรู้ครูสอนคนหูหนวกหูตึง

๒. พัฒนาความรู้ด้านภาษามือและล่ามภาษามือ

ด้านวิชาการ

๑. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับหู

๒. วิจัยและพัฒนาวิธีสอนภาษาแก่เด็กหูหนวก

๓. พัฒนาเอกสารวิชาการ เช่น เอกสารประสาทหูเทียม เอกสารล่ามภาษามือ

ด้านการพิทักษ์สิทธิ

๑. สร้างความตระหนักเรื่องสิทธิของคนหูหนวก เช่น โครงการเสริมสร้างพลังอำนาจให้เด็กและผู้ปกครอง

๒. ขับเคลื่อนพิทักษ์ของคนหูหนวก เช่น การรณรงค์เพื่อความเท่าเทียมของการสื่อสาร

– เรียกร้องให้มีล่าม คำบรรยายแทนเสียง

– เรียกร้องสิทธิในการได้รับเครื่องประสาทหูเทียม

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๑. จัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยินแก่คนหูหนวกหูตึงในชุมชน เช่น บริการตรวจ และใส่เครื่องช่วยฟัง
๒. สนับสนุนบริการคุณภาพชีวิตโดยทั่วไป เช่น บริการแว่นตาสำหรับเด็กและผู้สูงอายุ
๓. จัดบริการล่ามภาษามือทางโทรศัพท์ช่อง ๑๑ และช่อง ๕
๔. ให้การสนับสนุนการพัฒนาอาชีพต่าง ๆ

ด้านการทำงานกับเครือข่าย

๑. จัดอบรมร่วมกับเครือข่าย เช่น โครงการผ่าตัดประสาทหูเทียมกับโรงพยาบาลราชวิถี
๒. ร่วมองค์กรต่างประเทศพัฒนาบุคลากร เช่น CBM ฝึกสอนครูสอนคนหูหนวกกัมพูชา ภูฏาน เมียนมาร์
๓. ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในด้านต่างๆ

๓) สมาคมสมาพันธ์เครือข่ายเด็กและสตรีหูหนวกไทย

สมาคมสมาพันธ์เครือข่ายเด็กและสตรีหูหนวกไทย เป็นองค์กรของสตรีหูหนวกที่ทำงานเกี่ยวกับเด็กและสตรีหูหนวกทั่วประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเสริมสร้างความสามัคคี เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิเสรีภาพ เผยแพร่ความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้อง ส่งเสริมสตรีหูหนวกให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างอิสระ พอเพียง ทำประโยชน์ให้สังคม ส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงโดยการไม่เลือกปฏิบัติ ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และองค์กรด้านคนพิการทั่วโลกโดยไม่หวังผลกำไรและไม่ยุ่งเกี่ยวทางการเมือง อย่างไรก็ตามการดำเนินการของสมาคมสมาพันธ์ยังไม่มี ความชัดเจนและต่อเนื่องเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิและความเข้าใจด้านข้อมูลข่าวสารเท่าที่ควร

๔) มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย

มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย ก่อตั้งเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๒ โดยสืบเนื่องจากเมื่อครั้งที่ประเทศไทย รับผิดชอบเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันเฟสปิกเกมส์ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๖ มกราคม ๒๕๔๑ ซึ่ง ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา ได้รับเชิญเป็นประธานคณะกรรมการจัดการแข่งขันเฟสปิกเกมส์ โดยที่การจัดการแข่งขันดังกล่าวประสบปัญหา ด้านงบประมาณ ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา จึงให้จัดงานการกุศลเพื่อระดมทุน และปลั่งน้ำใจจากคนไทย ทั่วทั้งประเทศให้มีส่วนร่วมในการสร้างเสริม และพัฒนาความสามารถของคนพิการไทยให้มีความเป็นเลิศใน ด้านกีฬา อันจะนำไปสู่โอกาสการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เมื่อการแข่งขันสิ้นสุดลง ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา ได้ผลักดันให้เกิดการดำเนินการก่อตั้ง “มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย” ขึ้น เพื่อให้ ดำเนินงานสืบสานเจตนารมณ์ที่จะให้คนพิการไทย ได้รับการพัฒนาแบบยั่งยืน และมั่นคงตลอดไป ทั้งนี้ คณะผู้แทน คนพิการที่ร่วมก่อตั้งมูลนิธิฯ ได้เชิญ นางสาวกัญญา ศิลปอาชา เป็นประธานมูลนิธิฯ ซึ่งต่อเนืองมาจนถึงปัจจุบัน

เป้าหมาย

- ๑) ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการทุกประเภท เพื่อสนับสนุนให้คนพิการดำรงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และดำเนินชีวิตร่วมกับคนทั่วไปในสังคมอย่างอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
- ๒) สนับสนุนการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการอย่างยั่งยืน ด้วยการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการฟื้นฟูสมรรถภาพอย่างรอบด้านและครบวงจร ทั้งด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม อาชีพ กีฬา นันทนาการ และวัฒนธรรม เป็นต้น
- ๓) ส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อม และบริการข้อมูลข่าวสารให้คนพิการทุกประเภทสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มศักยภาพด้วยการออกแบบที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งทุกคนใช้ร่วมกันได้ การบริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นสากลและทันสมัย รวมทั้งการบริการช่วยเหลือที่สมเหตุสมผล เพื่อให้คนพิการสามารถพึ่งตนเองและดำรงชีวิตอย่างเป็นอิสระ
- ๔) ส่งเสริมการบริการด้านข้อมูลข่าวสาร งานด้านวิชาการ และการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เรื่องคนพิการ การมีเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและครอบครัว รวมทั้งการเปิดโอกาสให้คนพิการร่วมกิจกรรมของสังคมอย่างเท่าเทียมกับคนทั่วไป
- ๕) ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์ ทั้งนี้ ทางมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทยได้มีการบริการที่ให้แก่คนพิการ ดังนี้
 - ๑) บริการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการทุกประเภท โดยการมีส่วนร่วมยก ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ เผยแพร่ความรู้และข้อมูลข่าวสารเรื่องกฎหมายด้านคนพิการ ส่งเสริมการขับเคลื่อนเพื่อบังคับใช้กฎหมาย และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ
 - ๒) บริการให้คำปรึกษาแนะแนวแก่คนพิการและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งที่สำนักงานมูลนิธิฯ และช่องทางโทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์ อีเมล เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ข้อความ SMS เยี่ยมบ้าน และบริการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม
 - ๓) บริการให้สวัสดิการแก่คนพิการ โดยให้บริการแก้ไขปัญหาของคนพิการเป็นกลุ่ม และเป็นรายบุคคล บริการช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉินและเร่งด่วน เป็นต้น
 - ๔) บริการสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับคนพิการ โดยร่วมกิจกรรมด้านคนพิการกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน บริการประสานงานให้ความช่วยเหลือเรื่องคนพิการกับองค์กรภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายด้านพิการ เป็นต้น
 - ๕) บริการด้านวิชาการ โดยจัดทำโครงการสัมมนา/ประชุม เพื่อแก้ไขปัญหาคนพิการในทุกมิติ ให้บริการข้อมูลข่าวสารเรื่องคนพิการ และบริการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานศึกษาวิจัย เป็นต้น
 - ๖) บริการส่งเสริมอาชีพของคนพิการ โดยจัดทำโครงการฝึกอาชีพของคนพิการ จัดโครงการตลาดนัดผลิตภัณฑ์ของคนพิการ และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของคนพิการ เป็นต้น

- ๓) บริการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเรื่องคนพิการ โดยจัดทำเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ ซึ่งปรับเปลี่ยนข้อมูลเป็นปัจจุบันทุกวัน มีสังคมออนไลน์ซึ่งบริการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง รวมถึงเผยแพร่สาร ม.พ.พ.ท. ซึ่งนำเสนอ บทความเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการที่ทันสมัยในทุกมิติแก่คนพิการ ครอบครัว และผู้เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกเดือน เป็นต้น
- ๔) บริการสนับสนุนนักกีฬาพิการ เพื่อการแข่งขันทั้งระดับชาติ และระดับนานาชาติ

๙) สถานการณ์การทุกประเภทแห่งประเทศไทย

สถานการณ์การทุกประเภทแห่งประเทศไทย กำเนิดขึ้นหลังหลังปีคนพิการสากล เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๖ โดยแกนนำคนพิการหลายท่านในขณะนั้น ซึ่งได้รับแรงบัลดาลใจจากการเข้าร่วมประชุมสมัชชาคนพิการ “คนพิการสากล” (DISABIES PEOPLE INTERATIONAL) ณ ประเทศสิงคโปร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔

ด้วยเหตุที่ตระหนักดีในสภาพความเป็นจริงว่าคนพิการในประเทศไทยได้ถูกละเลยทอดทิ้งจากรัฐและสังคมมาเป็นเวลานาน คนพิการไม่เคยได้มีสิทธิ และโดยที่คนพิการแต่ละประเภทในประเทศไทยมิได้รวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้พลัง “คนพิการควรจะมีสิทธิเข้ามีส่วนร่วมในสังคมอย่างเต็มที่และเสมอภาค เช่นบุคคลปกติอื่น ๆ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม” ดังนั้น ผู้นำคนพิการประเภทต่าง ๆ จึงได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อจะรวมตัวกันเป็นองค์กรเดียว เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้แทนเป็นปากเสียงให้กับคนพิการทั้งหมด เพื่อรณรงค์เรียกร้องให้มีกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่จะให้ประโยชน์ต่อพิการทุกประเภทในที่สุดได้มีมติให้จัดขึ้น เมื่อวันที่ ๒๐ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๖ ณ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีคนพิการทุกประเภทและตัวแทนจากทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยเข้าร่วมประชุม โดยมทบบาท ได้แก่ ติดตามค้นหาและเสนอแนะระเบียบข้อบังคับกฎหมายที่มีประโยชน์ต่อคนพิการ คัดค้าน ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่ทำให้คนพิการเสียสิทธิประโยชน์ หรือก่อให้เกิดการแบ่งแยกคนพิการในสังคม จัดหาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับคนพิการต่อสังคม ส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพทุกขั้นตอนของคนพิการทุกประเภท ดำเนินการให้ได้มาซึ่งสิทธิที่เท่าเทียมกัน (ทั้งทางพฤตินัยและทางนิตินัย) สำหรับคนพิการทุกประเภทในการได้รับการศึกษาตามความเหมาะสม สร้างความมั่นใจ ให้คนพิการถึงโอกาสอันเท่าเทียมกันในการได้รับการจ้างงาน ร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่มีวัตถุประสงค์ไม่ขัดกัน โดยไม่มีการค้ำกำไรรและไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ซึ่งทางสถานการณ์การทุกประเภทแห่งประเทศไทย ได้ให้สถานการณ์การทุกประเภทประจำจังหวัดจัดตั้งคณะกรรมการบริหารสถานการณ์การทุกประเภทประจำจังหวัด เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในแต่ละจังหวัด ซึ่งอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ขับเคลื่อนและติดตามการบังคับใช้กฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน ตลอดจนพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการภายในจังหวัด รวมทั้งผลักดันให้มีการผนวกรวมประเด็นคนพิการเข้าสู่การพัฒนากระแสหลัก

๒. เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีธรรมาภิบาลขององค์กรด้านคนพิการภายในจังหวัด

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรด้านคนพิการภายในจังหวัด เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่นและมีเอกภาพระหว่างคนพิการแต่ละประเภท

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรของคนพิการภายในจังหวัดในฐานะเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมให้ได้รับการยอมรับอย่างมีศักดิ์ศรีและเท่าเทียมกัน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๕. เสริมสร้างความเข้าใจและเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ

๖. ทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการและเป็นผู้ร้องขอ หรือฟ้องคดีแทนองค์กรด้านคนพิการภายในจังหวัดเฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อคนพิการโดยรวม รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรด้านคนพิการภายในจังหวัดให้บริการและความช่วยเหลือต่าง ๆ แก่คนพิการ

๗. ทำหน้าที่เป็นองค์กรประสานงานร่วมขององค์กรด้านคนพิการภายในจังหวัด รวมถึงการเข้าร่วมเป็นผู้แทนในคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการตามที่กฎหมายกำหนดให้ผู้แทนองค์กรคนพิการระดับจังหวัดเป็นกรรมการ หรืออนุกรรมการ

๘. จัดสมัชชาคนพิการจังหวัด และดำเนินกิจกรรมอื่นที่สำคัญและเป็นประโยชน์แก่คนพิการในจังหวัดของตน

๑๐) สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย

สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยได้ก่อตั้งในนามของสมาคมคนตาบอดกรุงเทพ ฯ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๑๐ ทั้งนี้เกิดขึ้นจากคำปรารภของมิสเจนีวีฟ คอลฟิลด์ สตรีตาบอดชาวอเมริกัน ผู้ที่ริเริ่มก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดยได้รับความอนุเคราะห์จากมูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ให้ใช้โรงเรียนสอนคนตาบอดเป็นสถานที่ติดต่อชั่วคราว

วัตถุประสงค์หลักในการก่อตั้งเป็นสมาคมขึ้นนี้ กล่าวโดยสรุป คือ

๑. เพื่อการรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนตาบอด
๒. เพื่อร่วมกันพิทักษ์และรักษาสิทธิอันพึงมีพึงได้โดยชอบธรรมของคนตาบอด
๓. เพื่อพัฒนา ส่งเสริม และสร้างให้คนตาบอดที่ยังขาดโอกาสในสังคมได้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ต่อมา เพื่อให้เป็นการเหมาะสมแก่สถานภาพของสมาคมฯ ที่ขยายตัวเติบโตขึ้นเป็นลำดับมาก และเพื่อให้เป็นการสอดคล้องรองรับกับวัตถุประสงค์หลักดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ จึงได้มีความเห็นชอบให้ดำเนินการขอแก้ไขการจดทะเบียนจากสมาคมคนตาบอดกรุงเทพฯ เป็น "สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย"

ซึ่งต่อมาได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการให้เปลี่ยนแปลงชื่อสมาคมใหม่ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๒๔ โดยได้ย้ายสำนักงานมาอยู่ ณ ที่อาคารสยามพีชไร์ ถนนพญาไท จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๒๗

สมาคมฯ ได้รับความอนุเคราะห์จาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ (นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น) ได้อนุมัติงบประมาณจำนวน ๑.๗ ล้านบาท เพื่อจัดซื้ออาคารพร้อมที่ดินในซอยบุญอยู่ ถนนดินแดง ให้ใช้เป็นสำนักงานถาวรและสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย จึงได้มีที่ทำการ ณ อาคารดังกล่าว จนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย

๑. ประสานงานและร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในและนอกประเทศ เพื่อให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาคนตาบอด

๒. ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการยกระดับและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนตาบอดทั่วประเทศ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ เศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคม และอื่นๆ

๓. จัดสวัสดิการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้แก่สมาชิก รวมทั้งร่วมกันแก้ไข และขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

๔. ส่งเสริมความสามัคคีและความเข้าใจอันดีระหว่างคนตาบอดและบุคคลทั่วไป

๕. ร่วมกันรักษาสีทิวทัศน์และหน้าที่อันพึงมีพึงได้ตามกฎหมาย

๖. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ตลอดจนความเข้าใจอันดีของการอยู่ร่วมกันในสังคมระหว่างคนตาบอดกับบุคคลทั่วไป

๗. ส่งเสริม สนับสนุนให้คนตาบอดมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งที่เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายที่มีผลกระทบต่อคนตาบอดโดยตรง ตลอดจนการร่วมพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติโดยรวม

๘. ดำเนินกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไร รวมทั้งส่งเสริมผลักดันและพิทักษ์สิทธิของคนตาบอดที่เกิดจากกิจการดังกล่าวทุกประการ

๙. ส่งเสริมและดำเนินการด้านการกีฬาและนันทนาการของคนตาบอด เพื่อสุขภาพและความเป็นเลิศในทุกๆระดับ

๑๐. รับสัมปทานจากรัฐในการประกอบกิจการต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้คนตาบอดได้ประกอบอาชีพที่หลากหลาย เช่น อาชีพค้าสลาก

นอกจากนี้ ทางสมาคมได้มีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

๑. สถาบันคนตาบอดแห่งชาติเพื่อการวิจัยและพัฒนาจัดตั้งขึ้นตามระเบียบสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยว่าด้วย การจัดตั้งและการดำเนินงานสถาบันคนตาบอดแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการเมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๒ โดยเริ่มเปิดดำเนินการในเดือนมกราคม ๒๕๔๓ สถาบันฯ มีฐานะเป็นหน่วยงานอิสระภายใต้กำกับดูแลของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ทางวิชาการด้านคนตาบอดเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของสมาคมฯ รวมทั้งสนับสนุนงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนตาบอดในประเทศไทย โดยมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงาน ได้แก่ การสำรวจศึกษาวิเคราะห์ วิจัยประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนตาบอด เช่น การฟื้นฟูสมรรถภาพการศึกษา การประกอบอาชีพ วิถีชีวิตและอื่น ๆ เป็นหน่วยส่งเสริมประสานงานและสนับสนุนในด้านข้อมูลคำปรึกษาแนะนำ

และช่วยประสานด้านเงินทุน เพื่อให้บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศได้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอด มีการริเริ่มกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนตาบอด โดยจัดทำเป็นโครงการนำร่องเพื่อศึกษาและพัฒนาให้เป็นต้นแบบสำหรับการขยายผลในวงกว้างต่อไป เป็นศูนย์รวบรวมและเผยแพร่ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอดทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนเสนอข้อคิดเห็นและข้อมูลทางวิชาการต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐ องค์กรมหาชน และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด หรือการดำเนินกิจการสาธารณะเพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างความเท่าเทียมให้แก่คนตาบอด ในฐานะพลเมืองกลุ่มหนึ่งของประเทศ การสำรวจศึกษาวิเคราะห์ตลอดจนติดตามประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิหน้าที่โอกาสและคุณภาพชีวิตของคนตาบอดในปัจจุบัน การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของสมาคมฯ พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานเสนอต่อสมาคมฯ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพทักษะความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรในทุกระดับของสมาคมฯ และการดำเนินกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้เกิดความต่อเนื่องในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในด้านข้อมูลทางวิชาการ ความคิดความเห็น ตลอดจนประสบการณ์และข้อมูลจากภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาที่เป็นสากลในประเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนตาบอด

๒. ศูนย์การเรียนรู้และสาธิตอาชีพคนตาบอดธนบุรี สืบเนื่องจากที่สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล ในโครงการธนาคารโลก เพื่อจัดฝึกอบรมอาชีพคนตาบอดให้แก่คนตาบอดและสตรีผู้ด้อยโอกาสใน ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๕ ทำให้คนตาบอดจำนวนมากได้มีโอกาสรับการศึกษาฝึกอาชีพและฝึกอาชีพคนตาบอดไทย จนสามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ แต่ยังมีคนตาบอดอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่พร้อมและไม่สามารถประกอบอาชีพได้ สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย โดยคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ได้มีนโยบายให้มีการก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้และสาธิตอาชีพคนตาบอดธนบุรี เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟู พัฒนาส่งเสริมให้กลุ่มคนตาบอดที่ยังขาดทักษะ ขาดโอกาสและยังไม่พร้อมที่จะไปประกอบอาชีพด้วยตนเองตามลำพัง ให้ได้ฝึกฝนพัฒนาศึกษา เพิ่มทักษะจนเกิดความชำนาญและสามารถไปประกอบอาชีพด้วยตนเองได้ในโอกาสต่อไป

๓. สหกรณ์บริการคนตาบอดแห่งประเทศไทย จำกัด ถือกำเนิดจากการรวมตัวโดยคนตาบอดกลุ่มหนึ่งที่มีแนวคิดเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการจัดจำหน่ายสินค้าที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของคนตาบอด การช่วยเหลือด้านการเงิน เพื่อพัฒนาการประกอบอาชีพของคนตาบอด ซึ่งได้รับการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ สังกัดสหกรณ์กรุงเทพมหานคร ซึ่งสหกรณ์บริการคนตาบอดแห่งประเทศไทย จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิกโดยวิธีช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์

จากการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับในการส่งเสริมด้านสิทธิของผู้พิการทั้ง ๓ หน่วยงานหลัก ๆ จะพบว่าหน่วยงานผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จะทำหน้าที่ในการออกแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นทิศทางในการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสิทธิของผู้พิการ

ในภาพรวม แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้สิทธินั้นเข้าถึงผู้พิการทุกคนอย่างทั่วถึง จึงได้มีการถ่ายทอดภารกิจไปยังหน่วยงานผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสทช.) และที่สำคัญเพื่อให้ไปยังกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด อีกทั้งการให้บริการตรงกับความต้องการของผู้พิการแต่ละกลุ่ม จำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับกลุ่มหน่วยงานภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการ ทั้งในลักษณะเครือข่าย การขอความร่วมมือ หรือการให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ

๕.๒ ผลการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

คณะผู้วิจัยได้มีการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน ๗ หน่วยงาน หน่วยงานละ ๓ คน รวมทั้งสิ้น ๒๑ คน โดยเป็นผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือผู้แทนของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลและให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการโดยตรง และดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓๐ คน เพื่อระดมสมอง (Brainstorming) กับผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และนักวิชาการ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในด้านการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงแนวทางการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ซึ่งมีผลการศึกษาศาสามารถจำแนกตามประเด็นดังนี้

๕.๒.๑ บทบาทของหน่วยงาน ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ การดำเนินงานในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ โดยจำแนกเป็น ๓ ประเภทหน่วยงานหลัก ๆ โดยจำแนกเป็น

หน่วยงานที่ กำกับการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งหน่วยงานหลัก ๆ ที่เป็นหน่วยงานกำกับและกำหนดนโยบาย ได้แก่ กรมส่งเสริมและพัฒนา

คุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่โดยตรง ในการดูแลกิจการเกี่ยวกับผู้พิการ ทั้งเรื่องการส่งเสริมสิทธิ/สวัสดิการ/บริการแก่คนพิการ เช่น บัตรประจำตัว คนพิการจะช่วยให้ผู้พิการมีสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด หรือการให้บริการ ล่ามภาษามือ โดยได้มีการจัดทำระบบงานล่ามภาษามือที่ครอบคลุมทั้งการลงทะเบียนล่าม และการขอใช้ บริการล่าม อีกทั้งได้มีการรับรองมาตรฐานองค์กรด้านคนพิการที่จัดบริการล่ามภาษามือ เป็นต้น ดังบท สัมภาษณ์ที่ว่า

“... ทางกรมฯ เอง ก็มีบทบาทหน้าที่หลักในการส่งเสริมให้ผู้พิการเข้าถึงสิทธิที่ควรจะได้รับ ทั้งตามกฎหมายและสิทธิทั่วไป รวมทั้งมีหน้าที่ในการคุ้มครองผู้พิการไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบด้วย” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

“... หลัก ๆ ถ้าพูดถึงผู้พิการก็เป็นบทบาทหลักของทาง พท.” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๐)

อย่างไรก็ตาม ภายใต้บทบาทของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำหนดและกำกับเพื่อส่งเสริมการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ คือ สำนักงาน กสทช. ซึ่งภายใต้ การดำเนินงานของสำนักงาน กสทช. ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกาศประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของ กิจการโทรทัศน์ ได้กำหนดให้ทาง กสทช. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ ให้เข้าถึงหรือรับรู้และ ใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ เพื่อให้ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ดำเนินการให้คนพิการสามารถเข้าถึง หรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป โดยส่วนงาน หรือ สำนักที่มีบทบาทหน้าที่และภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.) และสำนักพัฒนาองค์กรวิชาชีพและ ส่งเสริมการบริการทั่วถึง (ชส.) ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... สำนักงานก็ดำเนินการ ในเป้าหมายที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสำนักคุ้มครอง ผู้บริโภค สำนักส่งเสริมแข่งขันกำกับดูแลตัวเอง แล้วก็สำนักใบอนุญาต ซึ่งสำนักใบอนุญาต เกี่ยวข้องตรงที่ว่า มีการกำหนดเงื่อนไขภายใต้ใบอนุญาตว่าต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก รองรับในการแพร่ภาพของผู้พิการ ซึ่งมันจะเป็นหลักสากลอยู่แล้ว แต่โดยหลัก ๆ ก็ บส. อันนี้หน้าที่เขาโดยตรง ส่วน ชส. เขาจะดูแลเรื่องบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึง” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

โดยสำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.) เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ และการถูกละเมิดละเลยในสิทธิและเสรีภาพ และการถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการวิทยุ-โทรทัศน์ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้คนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วย โดยได้มีการส่งเสริมให้เกิดการให้บริการโทรทัศน์เพื่อการเข้าถึงของคนพิการ ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ โดยตรง ซึ่งตามประกาศดังกล่าว ได้บังคับให้มีบริการโทรทัศน์เพื่อการเข้าถึงของคนพิการ แบ่งเป็น ๓ บริการ คือ บริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description หรือ AD) บริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption หรือ CC) บริการล่ามภาษามือ (Sign Language หรือ SL) ทั้งนี้ ในอดีตในช่วงของโทรทัศน์ระบบอนาล็อก (Analog television) เป็นอุปสรรคทำให้การพัฒนาบริการดังกล่าวจะมีปัญหา ยังไม่สามารถที่จะใส่ข้อมูลเพิ่มเติมลงไปในการได้ แต่เมื่อเข้ามาสู่ยุคโทรทัศน์ดิจิทัล (Digital TV) ทำให้การให้บริการต่าง ๆ สามารถแทรกอยู่ภายใต้ระบบดิจิทัล อีกทั้งภาพ ตัวอักษร และเสียงมีคุณภาพที่ดีขึ้น รวมถึงคุณภาพสัญญาณที่ทำให้สามารถส่งต่อข้อมูลภาพและเสียงได้ทันที แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า ยังพบข้อติดขัดในการจัดบริการ เนื่องจากผู้ประกอบการจะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในการจัดทำค่อนข้างสูง ซึ่งส่งผลให้การจัดทำบริการข้างต้น ยังไม่แพร่กระจายได้อย่างครอบคลุมมากนัก ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... ก็จะต้องทำตามหลักสากลอยู่แล้ว ไม่ว่าจะ เป็น Audio Description ภาษามือ ตัววิ่ง Subtitle พวกนี้ประมาณนี้ครับ สำหรับกลุ่มคนพิการ สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้น ถ้าจะเจาะรายละเอียดจริง ๆ เรื่องของรายละเอียดมันจะมีอีกสำนักหนึ่ง คือ สำนักคุ้มครองผู้บริโภคเขาจะรับผิดชอบทางด้านผู้พิการ บอกเงื่อนไขให้สิทธิ์ของสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้พิการ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๓)

“... ก็แต่ก่อนวงการ Analog มันมีบริการนี้ไม่ได้เลย เพราะว่า Analog ทุกอย่าง ออกมามันเป็นภาพ ภาพเดียวทุกอย่างจะถูกฝังไปในนั้น เราอาจจะเคยเห็นแคปชั่นแบบ open แคปชั่นมันจะฝังไปในรายการเลย พอเป็นเทคโนโลยีดิจิทัล มันทำให้การใช้คุณภาพของสัญญาณมันมีมากขึ้น มันก็เลยสามารถที่จะส่งภาพและเสียงส่งเข้าไป” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๔)

“...เทคโนโลยีดิจิทัล มันทำให้การใช้คุณภาพของสัญญาณมันมีมากขึ้น มันก็เลยสามารถที่จะส่งภาพและเสียงส่งเข้าไป เข้าไป ๑ ท่อนและสามารถส่ง Text เข้าไป merge กับตัวนี้ได้เราก็สามารถที่จะกดวิดีโอ กดปุ่ม... แล้วก็เรียกมันขึ้นมาดูได้ตามที่เราต้องการและเราก็ปิดได้เหมือนกับใน YouTube เลย ใน YouTube เราก็กดเปิดกดปิด” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๓)

นอกจากนี้ ตามประกาศดังกล่าวยังกำหนดให้สถานี่ต้องทำบริการดังกล่าวและกำหนดให้อุปกรณ์สามารถรับได้ตามมาตรฐานการให้บริการ มาตรฐานด้านเทคนิค และความเหมาะสมของรูปแบบรายการกับบริการโทรทัศน์ที่มีบริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพให้มีประสิทธิภาพ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือตัดทอนบริการดังกล่าว

สำหรับสำนักพัฒนาองค์การวิชาชีพและส่งเสริมการบริการทั่วถึง (ชส.) มีบทบาทที่ส่งเสริมให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม กล่าวคือ มุ่งเน้นการพัฒนาการเข้าถึงบริการโทรคมนาคมอย่างเท่าเทียม ซึ่งเป็นการดำเนินการเพิ่มเติมจากส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นภารกิจของภาครัฐ เป็นการส่งเสริมของอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกของผู้พิการ และการเปิดโอกาสให้เรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ การใช้อุปกรณ์มือถือ สมาร์ทโฟน อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ในการเข้าถึงสิทธิและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำของผู้พิการและทุกกลุ่มคนในสังคม โดยมีเป้าหมายในการตอบสนองความต้องการในปัจจุบัน และการตอบสนองความต้องการของผู้พิการในอนาคต เพื่อให้การบริการด้านโทรคมนาคมครอบคลุมความต้องการของประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... ส่วนของเราในบอร์ดแคชก็จะมีส่วนในเรื่องของอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกของผู้พิการ และการเปิดโอกาสให้เรียนรู้การใช้คอมพิวเตอร์ มือถือ ในการหาข้อมูล หรือว่าการดำรงชีพของเขา แต่เราไม่ได้เอาเงินโยนไปให้ทางสมาคมทำนั่นทำนี่ เราไม่ได้มีหน้าที่ตรงนั้น” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๕)

“... แต่ทางสำนักพัฒนาวิชาชีพจะเป็นในเรื่องของการเติมเต็ม เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมของกลุ่มบุคคลที่เป็นทางบกพร่องและไม่บกพร่อง” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๔)

“...ไม่ได้เตรียมครบ เตรียมโครงสร้างพื้นฐานเป็นหน้าที่ของรัฐ เรามีหน้าที่เสริมแล้วก็เติมเต็มในสิ่งที่มันเกิดช่องว่าง หรือความเหลื่อมล้ำ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๕)

หน่วยงานปฏิบัติและหน่วยงานที่ทำตามภารกิจ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยส่วนใหญ่หน่วยงานเหล่านี้จะเป็นหน่วยงานในภูมิภาคและพื้นที่มีหน้าที่ในการเข้าถึงผู้พิการในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ เพื่อให้คนพิการที่ได้มีการส่งต่อความรู้ ข่าวสาร และสิทธิต่างๆ ให้ผู้พิการรับทราบ ในขณะที่หน่วยงานระดับปฏิบัติของส่วนราชการ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จะมุ่งเน้นไปที่การให้บริการพื้นฐานแก่ผู้พิการ

เช่น การจัดทำบัตรประจำตัวผู้พิการ หรือการจ่ายเบี้ยผู้พิการ เป็นต้น และดำเนินการสื่อสารข้อมูลและช่วยเหลือผู้พิการในเชิงรุกผ่านอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตจังหวัด หรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ฉะนั้น จะเห็นได้ว่ากลไกในการส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะอยู่ในลักษณะเครือข่ายของภาคประชาสังคม ซึ่งในลักษณะกระบวนการทำงานจะมีการจำแนกตามประเภทของผู้พิการ และมีหน่วยงานในระดับจังหวัด หรือภูมิภาคเพื่อให้เข้าถึงผู้พิการทุกคนได้อย่างชัดเจน และเข้าใจปัญหาและความต้องการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันของผู้พิการแต่ละประเภท กล่าวได้ว่าเครือข่ายเหล่านี้มีบทบาทที่จะส่งผลให้การดำเนินการด้านการส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และส่งเสริมให้ผู้พิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“...พมจ. หน่วยงานนี้จะดูแลทุกกลุ่มเลยนะ ก็จะมีช่องทางที่เราสื่อสาร หรือข้อสั่งการ ข่าวสารทั่วไป เราก็สื่อสารไปทางช่องทางนี้ ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด ผ่าน พมจ. ดังนั้น อะไรที่เป็นสื่อสารเป็นข้อมูลข่าวสาร นอกเสียจากการ Public ทั่วไป ที่เป็นหนังสือสั่งการ ก็จะไปกระจายต่อในพื้นที่ ในจังหวัดเขาผ่านกลไกที่เขามี ทั้ง อพม. ทั้งท้องถิ่น คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตจังหวัด ทั้งที่มีผู้แทนคนพิการในพื้นที่ และส่วนราชการต่าง ๆ ที่เป็นคณะกรรมการ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

“...อาศัยพัฒนาสังคมจังหวัดในการทำงาน และพัฒนาสังคมจังหวัดใน ๑ จังหวัด กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเปราะบาง กลุ่มเด็ก ปุ่มคนพิการกลุ่มสตรี พัฒนาสังคมจังหวัดมีคนอยู่ประมาณ ๓๐ คน ใน ๑ จังหวัด ...” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

แต่อย่างไรก็ตาม บทบาทของหน่วยงานปฏิบัติและหน่วยงานที่ทำตามภารกิจยังคงมีข้อจำกัด หรือปัญหาในการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตลอดจนสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย เนื่องจากข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากรของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดที่มีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับภารกิจที่จะต้องดูแลทุกกลุ่มเปราะบางในจังหวัด แม้จะมีกลไกของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) แต่การจะส่งเสริมด้านการรับรู้ข้อมูลและสิทธินั้น ต้องขึ้นอยู่กับความรู้ของผู้ที่ถ่ายทอด และประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้พิการด้วย อีกทั้งยังพบว่าผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนหนึ่งยังไม่เข้าใจเรื่องสิทธิของผู้พิการ อีกทั้งยังไม่เข้าใจบริบทต่าง ๆ บางพื้นที่ขาดการส่งเสริมจากทางส่วนท้องถิ่น ทำให้การขับเคลื่อนด้านการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นไปได้ยาก กล่าวได้ว่าความสำเร็จในเชิงพื้นที่ขึ้นอยู่กับทรัพยากรบุคคลและการสนับสนุนของท้องถิ่นด้วย ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... เอาแค่จังหวัดใหญ่ ๆ ยกตัวอย่างเช่น โคราช ผมไปสัมภาษณ์มีคนพิการไม่รู้ ก็หมื่นคนเราไม่สามารถลงได้ทุกคน สมมติว่า ๖๐,๐๐๐ จำตัวเลขไม่ได้ แต่มีพื้นที่สำหรับ คนพิการแค่ ๒ - ๓ คนเอง ผมลงได้วันละคน ปีหนึ่งผมลงได้แค่ ๓๖๕ คนเอง มีตั้ง ๖หมื่น อันนั้นคือปัญหาว่า บางทีข้อมูลข่าวสารเราไม่สามารถส่งไปโดยตรงแต่เราส่งผ่านเครือข่าย” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

“...ท้องถิ่นยังไม่เข้าใจบริบทการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก ยิ่งเรื่องสิทธิยังไม่รู้ เข้าไปอีก ทาง อปท. ต้องพยายามที่จะเข้าใจบทบาทของตัวเองในการส่งเสริมผู้พิการ มากกว่านี้ รวมถึงเรื่องการเข้าถึงสิทธิด้วย...” (การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

หน่วยงานภาคประชาสังคม สมาคม หรือมูลนิธิ โดยส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือ ผู้พิการประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ทั้งสิทธิตามกฎหมาย สิทธิทั่วไปเหมือนคนปกติ รวมถึงสิทธิและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยจะมีบทบาทในการสร้างร่วมมือกับหน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และ แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสิทธิและเสริมสร้างความเป็นอยู่ของผู้พิการ อาจจะถูกอยู่ในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการพัฒนาประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญของผู้พิการ เช่น พัฒนาคุณภาพ ชีวิต ส่งเสริมการมีงานทำ หรือการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ บางสมาคมหรือมูลนิธิมีกลไก การประสานเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรของผู้พิการทั่วประเทศ ทั้งในรูปแบบของชุมชน หรือสมาคมประจำจังหวัด เพื่อให้เกิดการสื่อสารข้อมูลไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้บางหน่วยงานยังมีบทบาทในการสร้าง อาชีพ อบรมอาชีพ ศึกษาองค์ความรู้ของผู้พิการ บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อีกทั้ง ประสานกับหน่วยงาน ต่าง ๆ กับผู้พิการเมื่อเกิดกรณีความขัดแย้ง ความเข้าใจไม่ตรงกัน หรือการถูกเอารัดเอาเปรียบจากสังคม เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... ยกตัวอย่างเช่น กรรมการก็จะเข้าไปร่วม มีกรรมการหลายฝ่ายเลย มีอนุกรรมการ ในแต่ละอัน อนุกรรมการล่าม อาชีพ การศึกษา เทคโนโลยีของทุกอย่างเลย” (การสัมภาษณ์ เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๖)

“... ศูนย์บริการแต่ละจังหวัด มันก็จะมีการทำงานเชื่อมกับสมาคม เหมือนสมาคม จะดูแลให้กับชมรมต่าง ๆ แต่ผมไม่แน่ใจว่ามันร่วมกับศูนย์บริการคนพิการหรือเปล่า อาจจะ ไม่ใช่ แต่ว่าชมรมแต่ละชมรมที่อยู่ในจังหวัด เขาอาจจะร่วมกับศูนย์บริการอาจจะ มี ... อันนี้ จะแบ่งตามกลุ่มภาคเลยชมรมตามกลุ่มภาค” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๗)

“...เราก็คงจะไปเหมือนกับร่วมระดมความคิดเห็น ว่ามีข้อดีข้อเสียอย่างไร เพื่อที่จะให้ กลทช. ไปแนะนำทางทีวีให้ปรับแก้ หรือปรับปรุงบริการให้เข้ากับคนหูหนวก หมายความว่า

ว่าสมาคมก็จะช่วยผลักดันให้ทางสถานีโทรทัศน์ทำมาตรฐานและเรื่องจอล่าม และคำบรรยายแทนเสียง ให้เข้าถึงคนหูหนวกได้ครับ... ” (การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๒)

๕.๒.๒ ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า กลไกหรือลักษณะความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถจำแนกได้ ๒ ลักษณะ คือ การดำเนินการร่วมกัน และการให้งบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การดำเนินการร่วมกัน เป็นการดำเนินงานร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ให้รับรู้ข่าวสารและสิทธิได้เท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป อย่างไรก็ตามหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ จะต้องมีดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตนและมีการดำเนินการร่วมกัน เพื่อจัดสรรบริการทั้งหลายตามสิทธิของผู้พิการที่ได้ระบุไว้ในกฎหมาย ทั้งสิทธิในการมีงานทำ สิทธิในการเข้าถึงการศึกษา การจัดตั้งอำนาจความสะดวกในพื้นที่สาธารณะ เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... มันต้องทำงานร่วมกันอยู่แล้วเพราะว่ามันเป็นหน่วยงานที่ทำงานภายใต้ พรบ. ส่งเสริม มันมีตั้ง ๖ หน่วยงานจริง ๆ แล้วมันจะมีอีก ผมจำไม่ได้ มันจะมีมาตรา ๑ พรบ. ที่บอกว่า ใครรับผิดชอบอะไรก็ให้ทำหน้าที่นั้น ตามกฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น กระทรวงแรงงานก็ต้องทำหน้าที่ส่งเสริมการทำงานของคนพิการ อันนี้คือหลักการนะครับ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๔)

“... มันจะมีบอกหน้าที่ของมัน และแต่ละคนก็จะบอกกฎกระทรวงที่รับผิดชอบต่างกัน เช่น เรื่องแรงงาน... เรื่องดิจิทัลกระทรวงดีอีก็ต้องออก มันจะมีฟังก์ชันของเขาอยู่ แล้วไม่ใช่ว่าทุกอย่างจะกลับมาที่พัฒนาสังคม หรือกรมคนพิการ กรมคนพิการทำหน้าที่” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

สำหรับการดำเนินงานร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ในการส่งเสริมการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ให้รับรู้ข่าวสารและสิทธิได้เท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ทาง กสทช. ได้มีการร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในระดับกำหนดนโยบาย และหน่วยงานปฏิบัติทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ทาง กสทช. ร่วมมือกับสมาคม

คนหูหนวก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และบริษัท ทูริวิชั่น จำกัด (มหาชน) ในการผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการและด้อยโอกาสให้เข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป โดยมีการจัดทำรายการต้นแบบคนพิการ รายการแรกชื่อ “พลเมือง D” ออกอากาศทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์รัฐสภา ซึ่งได้มีการจัดให้มีล่ามภาษามือเต็มจอพร้อมเสียงและคำบรรยายด้วย หรือทาง กสทช. ร่วมมือกับสมาคมคนหูหนวก มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยมหิดล กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยตรงในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรล่ามภาษามือ ซึ่งได้มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตรการอบรมการเป็นล่ามภาษามือสำหรับการให้บริการโทรทัศน์ (Training for Television Sign Language Interpreter) มาแล้วจำนวนหลายรุ่น เพื่อพัฒนาระดับความรู้ ความสามารถล่ามภาษามือสำหรับกิจการโทรทัศน์ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดข้อความสู่เสียงให้คนพิการทางการได้ยินเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ซึ่งเป็นตัวอย่างความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รองรับการใช้ชีวิตของผู้พิการ โดยหน่วยงานต่างก็มีความชำนาญที่ต่างกันทำให้บทบาทในความร่วมมือก็แตกต่างกัน เช่น ในการออกแบบหลักสูตรจะเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยและทางกรมพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ การประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมก็เป็นบทบาทของ กสทช. เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... การร่วมมือกัน ก็โดยส่วนใหญ่หน่วยงานก็จะร่วมกับสถานศึกษา มหาลัยที่มี การสอนภาษามือหลัก ราชสุดากับธุรกิจบัณฑิตย์ ยังมีสวนดุสิตด้วย เวลาเราอบรมพัฒนาล่าม ก็ต้องขอความร่วมมือจากมหาลัยนิแหละ ก็ทำงานร่วมกัน ” (การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๒)

“... ทางสมาคมเคยทำรายการร่วมกับ กสทช. ธุรกิจบัณฑิตย์ ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๖)

“... กระทรวง พม. เคยทำงานด้วยกันครับ เรื่องของการพัฒนาคุณภาพของ ล่ามภาษามือ คือไปอบรมล่ามภาษามือในทีวี ด้วยความที่เราเห็นคนที่ไปอยู่ในจอเล็ก ๆ ที่ ทำหน้าที่ล่ามอยู่แล้วแต่ว่ามีคุณภาพต่างกันมาก ๆ มีทั้งล่ามกลุ่มแจ้ง ๆ เลยในประเทศไทย... ล่าม ก็เลยทำงานร่วมกับกระทรวง พม. แต่ว่าเฉพาะก็คือ พก. ไปร่วมมือกับ พก. เพื่อ develop ตัวนี้ หลักสูตรการอบรมล่ามภาษามือ ทำให้ล่ามภาษามือมีคุณภาพและ ตอบโจทย์กับคนที่ใช้บริการทางด้านภาษามือ ทำมาแล้ว ๒ รุ่นปีนี้ เป็นรุ่นที่ ๓ ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๗)

นอกจากนี้ สำนักงาน กสทช. ก็ได้มีกลไกความร่วมมือในการสร้างความร่วมมือเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากรายการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ของผู้พิการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องจากการสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลให้ทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม ถือเป็นหนึ่งบทบาทของทาง กสทช. แต่ กสทช. ก็สามารถดำเนินการหน่วยงานเดียวได้ เช่น ความร่วมมือกับมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการและมูลนิธิคนตาบอดไทยในการสนับสนุนโครงการศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยมีการลงนามในบันทึกความร่วมมือ (MOU) เพื่อจัดทำโครงการนำร่องศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารสำหรับผู้บกพร่องทางการได้ยินและผู้บกพร่องทางการพูด เพื่อให้ผู้พิการสามารถพูดคุยหรือติดต่อสื่อสารกับคนปกติทั่วไปได้ผ่านบริการต่าง ๆ ซึ่งลักษณะการร่วมมือนี้ยังรวมถึงความร่วมมือในการให้โอกาสต่าง ๆ ของผู้พิการ เช่น การลงนามในบันทึกความร่วมมือ (MOU) ของหน่วยงาน ๗ หน่วย เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงาน กสทช. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มูลนิธิคนตาบอดไทย เป็นต้น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การได้รับโอกาสทางการศึกษา โดยได้ผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนแผนการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการโดยเฉพาะ เพื่อมุ่งหวังให้เข้าถึงผู้พิการทุกพื้นที่ ยกกระดับคุณภาพชีวิตให้ผู้พิการมีทักษะชีวิตที่ดี มีอาชีพ สามารถพัฒนาตนเองสู่การทำงานในสถานประกอบการได้ ซึ่งก็เป็นการส่งเสริมสิทธิผู้พิการประเภทหนึ่ง ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ เรามีบทบาทของเรา และเราก็ทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต การรับรู้ข้อมูลของผู้พิการมาตลอด ”
(การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลักคนที่ ๒)

“... ทางสมาคมเคยทำรายการร่วมกับ กสทช. ธุรกิจบัณฑิต ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๖)

ทั้งนี้ บทบาทของการดำเนินการร่วมกันจะเห็นชัดในหน่วยงานประชาสังคม ซึ่งเข้าไปมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นต่าง ๆ ของผู้พิการในแต่ละประเภทโดยตรง ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ถือว่าเป็นทั้งแหล่งข้อมูลของผู้พิการที่สำคัญและเป็นปลายทางในการกระจายผลของโครงการไปสู่ผู้พิการจะสะท้อนได้จากจำนวนโครงการต่าง ๆ ที่ทางหน่วยงานภาคประชาสังคมได้ดำเนินการมา เช่น วิทยาลัยราชสุดาร่วมมือกับองค์กรโทรศัพท์เพื่อสร้างช่องทางในการรับรู้ข่าวสารของผู้พิการและนักศึกษาได้มากขึ้น สมาคมคนตาบอดร่วมกับทาง กสทช. ในการพัฒนาโปรแกรมสังเคราะห์เสียง (ตาทิพย์) และโปรแกรมอ่านหน้าจอ ซึ่งถือว่าการปฏิบัติข้อมูลข่าวสารของคนตาบอดในการรับรู้ข่าวสาร เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... สมาคมทำเยอะ ร่วมกับ กสทช. พัฒนาโปรแกรมตาทิพย์ ทำ Window base และใช้ตาทิพย์ในการอ่านเสียงภาษาไทย ให้เป็น text base และ comment มาเป็น Audio ลดอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนตาบอดได้เยอะมาก ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๖)

นอกจากนี้ ทางสำนักงาน กสทช. ยังได้มีความร่วมมือกับทางกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในการจัดทำคู่มือ หรือสายด่วนเพื่อพัฒนาคนพิการให้ได้เข้าถึงสิทธิในการทำงาน เข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ในหมายเลข ๑๔๗๙ ตามที่ทางมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการได้ขอความอนุเคราะห์ อีกทั้งได้มีการช่วยผู้พิการในการได้รับส่วนลดค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่ขั้นต่ำร้อยละ ๑๐ เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลคนพิการให้เข้าถึงสิทธิบริการด้านโทรคมนาคมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อผู้พิการมากขึ้น ผ่านการเชื่อมต่อฐานข้อมูลคนพิการกับระบบโทรคมนาคม ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... ทาง กสทช. ก็พยายามที่จะทำหน้าที่ของตัวเอง ร่วมกับ พก. ค่ามีถือถือ ลดค่าใช้จ่ายบริการโทรศัพท์มือถือให้เขาได้มากที่สุด ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๔)

การให้งบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน ทั้งนี้ จากผลการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์พบว่า หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ ได้แก่ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งเป็นการจัดสรรงบประมาณแก่ศูนย์บริการคนพิการระดับจังหวัด ๗๖ จังหวัด ใน ๒ ลักษณะ การสงเคราะห์คนพิการ กรณีประสบปัญหาด้านการครองชีพ และการสนับสนุนกายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ (รถสามล้อชนิดมือโยกสำหรับคนพิการ) อีกทั้งยังได้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการ ประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและการสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง เช่น การให้งบประมาณสนับสนุนกรุงเทพมหานครผ่านคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำกรุงเทพมหานคร เพื่อขอรับงบประมาณในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ ที่มีความล่าช้า โดยให้ทางสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกกรุงเทพมหานครเป็นผู้ยื่นโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประเทศไทย เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... หน่วยงานที่สนับสนุนงบเพื่อคนพิการมีเยอะมากนะ กองทุนของ พก. กสทช. เอกชนก็ยังมีสนับสนุน ทางสมาคม มูลนิธิต้องทำโครงการไปเสนอ ดูอาจจะได้รับการจัดสรรให้ ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๕)

ทั้งนี้ สำหรับความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นั้น จะพบว่าทาง สำนักงาน กสทช. ได้มีการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านกองทุน กทปส. วงเงินกว่า ๕๗๐ ล้านบาท โดยให้การสนับสนุนผ่านมูลนิธิสากล

เพื่อคนพิการ และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในการจัดทำศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย (TTRS) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บริการถ่ายทอดการสื่อสารแก่ผู้ที่บกพร่องทางการได้ยินและผู้ที่ใช้บกพร่องทางการพูดกับบุคคลทั่วไปตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนจะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... ทาง กสทช. เราทำงานร่วมมือกันอยู่ครับ เราให้ทุนไปเยอะผ่าน กทปส. สนับสนุนหลายโครงการแหละ แต่ที่เป็นรูปธรรมมาก คือ TTRS เราสนับสนุนจนได้ผู้จำนวนมาก และมีศูนย์ปฏิบัติการที่สมาคมคนตาบอด ส่วนการส่งเสริมด้านอื่น ๆ ก็จัดสรรงบประมาณกองทุน กทปส. ครับ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๖)

๕.๒.๓ สิทธิของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า สิทธิของผู้พิการ สามารถจำแนกเป็น สิทธิตามกฎหมาย โดยสิทธินี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมักจะปรากฏหน่วยงานที่จะต้องดำเนินการไว้ชัดเจน และอีกสิทธิ คือ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ซึ่งตรงนี้ยังไม่ปรากฏหน่วยงานที่จะต้องดำเนินการที่ชัดเจน โดยมี กสทช. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ แต่ทว่าเนื่องจากบทบาทและความชำนาญของ กสทช. ก็สามารถดำเนินการได้เพียงการสร้างช่องทางเท่านั้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... สิทธิมันมี ๒ รูปแบบ แบบแรกก็คือสิทธิทางกฎหมาย แบบที่ ๒ ก็คือสิทธิติดตัวมาตั้งแต่เกิด เป็นหน้าที่รัฐชัดเจน และสิทธิรับรู้ข่าวสารเป็นหน้าที่ กสทช. ... ทำอย่างไรให้เขารู้ ทำอย่างไรให้เขารับทราบ และสามารถใช้สิทธินั้นได้เท่าเทียมกับบุคคลอื่น แต่เราไม่ได้ไปสร้างสิทธิอะไรให้เขา เราแค่สร้างช่องทางในการเข้าถึงและเข้าใช้ เราไม่ได้สร้างสิทธิ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๖)

ทั้งนี้ สิทธิของผู้พิการในการศึกษาครั้งนี้ จึงระบุไปที่ ๒ สิทธิ สำคัญ ดังนี้

สิทธิผู้พิการตามกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ให้มีขีดความสามารถที่พร้อมในการปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า และมีความสุขและเพื่อประโยชน์ในการรับสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ และตามอนุบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา

สำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ คนพิการได้รับสิทธิที่สำคัญอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งครอบคลุมวิถีชีวิตคนพิการ ตั้งแต่เกิดจนตาย รวมอย่างน้อย ๙ ประการ ได้แก่

เบี้ยความพิการ – คนพิการทุกคนที่มีสมุด/บัตรประจำตัวคนพิการมีสิทธิลงทะเบียนขอรับ “เบี้ยความพิการ” คนละ ๕๐๐ บาท/เดือนได้ ซึ่งแต่เดิมเฉพาะคนพิการที่ไม่มีรายได้เท่านั้น จึงจะมีสิทธิได้รับ “เบี้ยยังชีพ” เดือนละ ๕๐๐ บาท นอกจากนั้น คนพิการที่สูงอายุ หรืออายุตั้งแต่ ๖๐ ปีขึ้นไปมีสิทธิได้รับ ทั้ง “เบี้ยความพิการ” และ “เบี้ยผู้สูงอายุ”

บริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์ แต่เดิมคนพิการได้รับบริการทางการแพทย์ เพียง ๑๓ รายการ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ นี้ คนพิการได้รับบริการจำนวนรวมเป็น ๒ เท่า คือ รวม ๒๖ รายการ เช่น การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ และการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่น ๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์ การให้ยา ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่น ๆ เพื่อการบำบัด ฟื้นฟู การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด) พลบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพการได้ยิน การบริการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการ คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ เป็นต้น

บริการจัดการศึกษา คนพิการทุกคนมีสิทธิเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ชั้นพื้นฐาน ๑๕ ปี รวมถึง การศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประกาศนียบัตรชั้นสูง และระดับปริญญาตรี

บริการจ้างงานคนพิการ สถานประกอบการของเอกชน และหน่วยงานของรัฐต้องรับคนพิการ เข้าทำงานในอัตราส่วนจำนวนลูกจ้างทั้งหมด

บริการสิ่งอำนวยความสะดวก หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตามความเหมาะสม เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการ เช่น บริการในการเดินทาง บริการขนส่งสาธารณะ บริการข้อมูลข่าวสาร และบริการให้สัตว์นำทางเดินทางกับคนพิการ เป็นต้น ทั้งนี้ค่าใช้จ่าย ที่สถานประกอบการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการสามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้

บริการเงินกู้ คนพิการ หรือผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิขอกู้เงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการเพื่อการประกอบอาชีพอิสระได้

บริการสวัสดิการสังคม คนพิการมีสิทธิได้รับสวัสดิการตามความเหมาะสมอย่างสมเหตุสมผล เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกที่บ้าน หรือสถานที่เลี้ยงดูสำหรับคนพิการไร้ที่พึ่ง เป็นต้น

บริการล่ามภาษามือ คนหูหนวกมีสิทธิขอบริการล่ามภาษามือได้ ๕ กรณี ได้แก่ การใช้บริการ ทางทางการแพทย์และการสาธารณสุข การสมัครงาน หรือการติดต่อประสานงานด้านการประกอบอาชีพ การร้องทุกข์ การกล่าวโทษ หรือเป็นพยานในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่น การเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรม รวมทั้งเป็นผู้บรรยายโดยหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรภาคเอกชนเป็นผู้จัดซึ่งมีคนพิการ ทางการได้ยินเข้าร่วมด้วย และบริการอื่นใดตามที่คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาภาษามือประกาศกำหนด

การลดหย่อนภาษีเงินได้ - ผู้ดูแลคนพิการที่มีรายได้ และต้องเสียภาษีเงินได้ มีสิทธิได้รับ การลดหย่อนภาษีเงินได้คนละ ๖๐,๐๐๐ บาท เริ่มตั้งแต่วันที่รายได้ของปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ทั้งนี้ สิทธิต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ผู้พิการส่วนหนึ่งยังไม่เข้าใจและไม่เข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... สิทธิตามกฎหมายมัดชัดเจนอยู่ใน พรบ.มาตรา ๒๐ ของคนพิการแล้วว่า เขาต้องทำอะไร” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

“... ประกันสังคม ยกตัวอย่างเช่น การลาออก การรับเงินต้องทำอะไร คนหูหนวกไม่รู้ เยอะมากเลย ไม่รู้ว่าสิทธิของคนหูหนวกอยู่ตรงไหน มันน่าเสียดายมีคนบอกว่าถ้าลาออกจะต้องรับเงิน แต่คนหูหนวกก็ไม่รู้ แล้วก็ผ่านมาเจอหลายคนมากเลย” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักคนที่ ๙)

“...คนที่ลาออกแล้วต่อประกันสังคมมาตรา ๓๙ เขาลาออกแล้ว แต่เขาไม่รู้ว่า เขาสามารถต่อประกันเองได้ เพราะมาตรา ๓๓ ก็ไม่มี มาตรา ๓๙ ก็ไม่มี ก็เลยไม่สามารถรับเงิน ๗,๐๐๐ ซึ่งเป็นเงินชดเชย” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๐)

สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สำหรับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ทาง กสทช. ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงสื่อของคนพิการ ให้ความสำคัญของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ผ่านสื่อโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งที่ผ่านมา กลุ่มคนพิการในสังคมไทยถูกละเลย และมีสิทธิที่จะรับชม รับฟังข้อมูลข่าวสาร ความบันเทิง ผ่านสื่อโทรทัศน์ น้อยมากด้วยอุปสรรคของร่างกายที่มีข้อจำกัด โดยระบุไว้ภายใต้มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการและคนด้อยโอกาส ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป ให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการพื้นฐานบางประการ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีบริการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ของบุคคลดังกล่าว นอกจากนี้ ทางสำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.) ได้มีการกำหนดแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสมกับรูปแบบแต่ละรายการตามสัดส่วน ดังนี้ ช่วงแรก ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ให้จัดทำบริการใดบริการหนึ่งอย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที ช่วงที่สอง ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ให้จัดทำบริการทั้งสามบริการอย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที และช่วงที่สาม ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เป็นต้นไป โดยจะต้องให้มีบริการโทรทัศน์ ดังนี้ (๑) บริการล่ามภาษามือ (Sign Language หรือ SL) อย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที (๒) บริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption หรือ CC) อย่างน้อยวันละ ๑๘๐ นาที และ (๓) บริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description หรือ AD) อย่างน้อยวันละ ๖๐ นาที ผู้ประกอบกิจการฯ จะต้องทำบริการในรายการข่าวสาร หรือสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อให้ครอบคลุมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารของทุกกลุ่มคน โดยแนวทางต่าง ๆ ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า กสทช. มีหน้าที่ในการดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการบริการที่ทั่วถึงนั่นเอง ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... พ.ร.บ.การประกอบกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ ปี ๒๕๕๑ พ.ร.บ.ฉบับนี้ มาตรา ๓๖ จะพูดถึงเรื่อง ให้ กสทช. เป็นสำนักคุ้มครองสิทธิผู้พิการ ๒ อย่าง ในการเข้าถึง และรับรู้และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ อันนี้คือ ฐานของอำนาจในตัวนี้ กสทช. ให้ออกประกาศ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๕)

“...ตามที่ใช้ภายหลังที่ประกาศ ก็คือคำบรรยายแทนเสียง แคปชั่นก็สำหรับคนหูหนวก บริการล่ามภาษามือของคนหูหนวกเหมือนกัน และบริการเสียงบรรยายภาพหรือว่าวิดีโอ ดิสคริปชั่นสำหรับคนตาบอด และอีกอันหนึ่ง คือบริการอ่านหนังสือเป็นเวลาอันนี้ของคนตาบอด” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๕)

“...ประกาศ กสทช. ให้ดิจิทัลทีวีทั้งหมดให้ทำบริการทั้ง ๓ บริการ ก็คือล่ามภาษามือ บรรยายเสียง เสียงบรรยายภาพ จริง ๆ ประกาศนี้ออกมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ แต่สุดท้ายเรา เริ่มทำจริงตามสัดส่วนเมื่อปี ๒๕๖๓ ตั้งแต่สิงหาคมเป็นต้นไป เริ่มทำมาจากปี ๕๙ ก็คือเริ่มมา เรื่อย ๆ แต่ทำจริง ๆ คือสิงหาคมปี ๖๓” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๕)

นอกจากนี้ ยังมีอีกสิทธิอีกประการที่ทางผู้พิการต้องการที่จะถึงข้อมูลได้แก่ สิทธิตามโครงการ ของรัฐ เช่น โครงการคนละครึ่ง โครงการประชารัฐ หรือโครงการเราเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น สิทธิตามโครงการ เหล่านี้เองผู้พิการก็มีความต้องการที่จะเข้าถึง ซึ่งควรมีช่องทางในการเข้าถึงและสอบถามประเด็นต่าง ๆ เนื่องจาก ผู้พิการโดยส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในประเด็นนี้เท่าที่ควร ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... แต่ในมุมมองของคนพิการ เขาก็ดูแต่ว่าเขาเข้าไม่ถึง เพราะว่าเขาไม่รู้ว่ามีมันมี เมื่อไหร่ อะไร อย่างไร ข้อมูลข่าวสารเหมือนเขาขาดหายไป เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราทำตรงนี้ ก็เหมือนกับว่า ทุกอย่างมันจะมีช่องทางให้เขาเข้าถึงบริการ เขาใช้ข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างไร” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๐)

๕.๒.๔ ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

จากผลการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ โดยส่วนใหญ่มาจากการเข้าไม่ถึงสิทธิที่ รัฐพึงมีให้ กล่าวคือ ผู้พิการส่วนใหญ่รับรู้สิทธิบางประการที่สำคัญ แม้ว่ามีบางประการจะยังไม่เข้าใจก็ยังไม่ทราบว่ามีสิทธิดังกล่าว แต่ทั้งนี้สำหรับการช่องทางในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิยังเป็นปัญหาสำคัญของผู้

ผู้พิการทุกประเภทอยู่ ซึ่งในบางครั้งสิทธิสามารถทำได้ แต่ทั้งตัวผู้พิการและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิทธินั้น ๆ ไม่มีความเข้าใจ อาจจะทำให้ผู้พิการสูญเสียสิทธิได้ และปัญหาอีกสิ่งที่สำคัญของการเข้าถึงข้อมูลและสิทธิต่าง ๆ ของผู้พิการ คือ มักจะเกิดกับผู้พิการในพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่ห่างไกล เนื่องจากการทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่มีบุคลากรที่จำกัด หรือโครงข่ายของทางหน่วยงานประชาสัมพันธ์ยังไม่สามารถเข้าไปส่งเสริมได้ เป็นต้น ทั้งนี้อาจจะเกิดจากปัญหาความพร้อมของครอบครัวในการส่งเสริมศักยภาพและการศึกษาข้อมูลผู้พิการที่มีจำกัดอยู่ทั้งในด้านสถานที่ศึกษาและค่าใช้จ่ายในการเข้าศึกษาและเลี้ยงดู ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... สิทธิของเขาทุกคนมีหมดเพียงแต่ว่า เช่น เขารู้สิทธิของเขาคือสามารถได้รับเงินจากรัฐบาลแน่นอน แต่ช่องทางการเข้าใช้ หรือว่าการรับรู้สิทธิ์ตรงนั้นเขาอาจจะไม่รู้ พอสิ่งที่เขาไม่รู้ในบทบาทหน้าที่รัฐบาล เราจะทำอย่างไรให้เขารู้” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

“... คนพิการทางประเทมมีอยู่ ๒ ล้าน เกือบ ๒ ล้าน ๑ แสนคน แต่ต้องยอมรับว่าการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารยังมีข้อจำกัด ประเภทคนพิการต่าง ๆ โดยเฉพาะคนพิการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลชนบท ช่องทางของข้อมูลข่าวสาร หลายอย่างบ้าง” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑)

“... แต่ปัญหาที่คือว่า หลายอย่างอาจจะเข้าไม่ถึงคนพิการโดยตรง เพราะว่าผู้พิการหรือพ่อแม่ผู้ปกครองของคนพิการ บางคนก็เข้าถึงสิทธิ์ บางคนก็เข้าไม่ถึงสิทธิ์ ก็ยังมีข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๒๐)

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีการส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้พิการผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะทางสื่อสังคมออนไลน์ที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเป็นช่องทางเผยแพร่ข้อมูลให้กระจายไปอย่างรวดเร็ว และเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การบริการด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มีคุณภาพมากขึ้น ทั้งนี้ในการศึกษาในครั้งนี้จะมีการมุ่งเน้นไปที่ผู้พิการ ๓ ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ ผู้การทางด้านร่างกาย ผู้พิการทางด้านการมองเห็น และผู้พิการทางการได้ยิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ผู้การทางด้านร่างกาย พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้การทางด้านร่างกาย มักจะไม่มีปัญหาในการเข้าถึงสิทธิตามกฎหมาย และสิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ เนื่องจากผู้การทางด้านร่างกายไม่ได้มีข้อจำกัดในประสาทสัมผัสของการรับรู้ทั้งการมองเห็นและได้ยิน อีกทั้งยังได้รับการศึกษา ฉะนั้นช่องทางต่าง ๆ ทั้งจากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และช่องทางอื่น ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ผู้พิการประเภทนี้สามารถรับรู้สิทธิได้อย่างดี เพียงแต่มีข้อจำกัดในการเดินทาง ฉะนั้นจะมีประเด็นปัญหาในการใช้ประโยชน์จากสิทธิบางประการที่ต้องเดินทางออกจากที่อยู่อาศัย ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... เราแค่เดินไม่ได้ ยังอ่านออก เขียนได้ ฟังได้ ดูได้ แต่ไม่ให้เราต้องลำบาก
เดินทาง ก็โอเคแล้วนะ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๕)

“... คนที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ก็จะมี ๒ กลุ่ม
คือหูหนวกและตาบอด คนหูหนวกเพราะสื่อวิทยุโทรทัศน์” (การสัมภาษณ์เชิงลึก
ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๗)

ผู้พิการทางการมองเห็น หรือ คนตาบอด จากการศึกษา พบว่า ผู้พิการทางการมองเห็น
มีอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ รองจากผู้พิการทางด้านร่างกาย ซึ่งโดยส่วนใหญ่รับรู้ผ่านทางอักษรเบล และการรับ
ฟังเสียง ซึ่งปัญหาที่พบคือ ผู้พิการทางการมองเห็นบางคนไม่ได้รับการเรียนรู้อักษรเบล และเมื่อเรียนรู้ตอนโต
นี้รู้สึกจะยากกว่าการเรียนรู้ตอนเด็ก และอีกหนึ่งปัญหา คือ เสียงในการบรรยายภาพ ในบางสถานีโทรทัศน์
ยังมีการบรรยายไม่ชัด โดยเฉพาะคำบรรยายภาพ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อการรับรู้สิทธิของผู้พิการทางสายตา
เป็นอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตาม เสียงยังช่วยให้ผู้พิการกลุ่มนี้รับรู้สิทธิต่าง ๆ ได้เทียบเท่ากับคนปกติ หากมีช่องทาง
ที่เหมาะสม ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... เหมือนคนตาบอดบางคนก็ไม่ได้อักษรเบรลล์ ถ้าไม่สอนก็ไม่รู้อันนี้คือปัญหา
มันคือลูปมันคือเริ่มเลย การศึกษาการมีงานทำ มันวนลูปไปหมดแล้ว” (การสัมภาษณ์เชิงลึก
ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๒)

“... ข้อปัญหาของเราจะน้อยกว่า ถ้าเราลองหลับตาฟัง TV เราก็จะรู้สึกว่าเราพอ
เข้าใจ แต่ถ้าเราปิดเสียงเราจะเข้าใจ TV น้อยมาก ต้องไปลองครับ” (การสัมภาษณ์เชิงลึก
ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๗)

“... เวลาที่มีภาพในการสื่อสารแทนเสียง ก็จะมีปัญหาควรมีการบรรยายภาพไปด้วย” (การ
สนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๒)

ผู้พิการทางการได้ยิน หรือ คนหูหนวก จากการศึกษา พบว่า ผู้พิการทางการได้ยินมีอุปสรรค
ในการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ มากที่สุด เนื่องจากผู้พิการทางการได้ยินรับรู้ข้อมูลได้จากการดู ทั้งรูปภาพ ดูถาม และ
การอ่านหนังสือ แต่ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจะพบว่ามีหลากหลายปัญหา ทั้งการไม่รู้ภาษาไทยของผู้พิการทางการได้ยิน
จำนวนมาก ซึ่งบางส่วนไม่ได้รับการศึกษาในโรงเรียนเฉพาะทาง และส่งผลทำให้ไม่เข้าใจภาษามือที่เป็นภาษาหลัก
ในการสื่อสารของผู้พิการทางการได้ยิน และอีกหนึ่งปัญหาที่เป็นปัญหาสำคัญ คือ คุณภาพและจำนวนของล่าม
อันสืบเนื่องมาจากภาษามือที่ใช้ในประเทศไทยยังมีความหลากหลาย และล่ามที่ได้เรียนรู้ภาษามือก็จะมีความรู้

ที่ต่างกัน และคุณภาพของลุ่มบางคนยังไม่สามารถสื่อสารข้อความต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารของผู้พิการทางการได้ยิน นอกจากนี้การให้บริการต่างๆ ของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ยังมีข้อจำกัดทั้งประเภทของรายการ ระยะเวลา จอภาพมีขนาดเล็กเกินไป ลุ่มภาษามือจะได้อยู่ในส่วนที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... เพราะว่าบางคนก็ไม่ได้ผ่านระบบการศึกษาด้วย ใช้ภาษามือแบบชุมชน เขาอาจจะไม่เข้าใจด้วยซ้ำไป อันนี้คือข้อจำกัดของคนพิการ หรือว่าภาษามือคนนึงอาจจะใช้แบบหนึ่งอีกคนอาจจะใช้แบบหนึ่ง” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๑๖)

“... สิ่งที่สำคัญที่สุด คือช่วงเวลาที่มีกรณีเร่งด่วนฉุกเฉิน จะมีลุ่มหรือมีคำบรรยายก็ได้ เพราะว่าบางทีพอเป็นข่าวด่วน หูหนวกรับรู้ที่หลังทุกที สถานการณ์ฉุกเฉินข่าวเร่งด่วนทุกอย่างเลยยกตัวอย่างเช่น ท่านนายกประยุทธ์มาพูดเป็นโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ แต่ว่าไม่มีลุ่มภาษามือเลย แล้วคนหูหนวกก็ต้องมาถามว่าอันนี้คืออะไร เขากำลังพูดอะไร” (การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักคนที่ ๑๖)

“... จอภาพมีขนาดเล็กเกินไป ลุ่มภาษามือจะได้อยู่ในส่วนที่ไม่เหมาะสม” (การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๔)

นอกจากนี้ ยังพบว่า การเข้าสู่ยุคดิจิทัลทำให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการมีช่องทางที่หลากหลายและมีคุณภาพมากขึ้น แต่ทั้งนี้บทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลเอง ยังไม่ได้มีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยเฉพาะนโยบายและแนวทางในการส่งเสริมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ นโยบายต่าง ๆ จะต้องก้าวข้ามข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งในเชิงบทบาทของหน่วยงาน และปัญหาที่ผู้พิการจะต้องเข้าถึงข้อมูลและสิทธิต่าง ๆ หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องมีบทบาทและแนวทางที่ชัดเจนกว่าในปัจจุบัน ดังบทสัมภาษณ์ที่ว่า

“... อุปสรรคของการพัฒนากลับไปอยู่ที่คนกำหนดนโยบาย ต้องชัดเจน จะทำอะไรร่วมมือ แบบไหน จะส่งเสริมยังไง แล้วบางตัวที่ออกมาของ กสทช. ก็ยังไม่มีมติบังคับใช้” (การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๔)

“... องค์กรกำกับดูแลไม่เข้มแข็ง พูดถึงผู้พิการภาคประชาสังคมก็มี power มากกว่าฟังฟังได้มากกว่า ฉะนั้นต้องปรับแนวทาง บทบาทการทำงาน” (การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คนที่ ๕)

จากการศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ทั้งจากการศึกษาเอกสารและผลการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่การดำเนินงานตลอดจนการสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถสรุปผลได้ดังตารางต่อไปนี้

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	หน่วยงานกำกับ	หน่วยงานปฏิบัติ	หน่วยงานภาคประชาสังคม
๑. บทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมฯ	จะทำหน้าที่ในการออกแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นทิศทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสิทธิของผู้พิการในภาพรวมทั้งคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ และการส่งเสริมให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็วให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม	การกระจายสิทธินั้น ๆ ให้เข้าถึงผู้พิการทุกคนอย่างทั่วถึงเพื่อให้ไปยังกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด และมีหน้าที่ในการเข้าถึงผู้พิการในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ เพื่อให้คนพิการที่ได้มีการส่งต่อความรู้ ข่าวสาร และสิทธิต่างๆ ให้ผู้พิการรับทราบ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จะมุ่งเน้นไปที่การให้บริการพื้นฐานแก่ผู้พิการ	การเป็นหน่วยสนับสนุนแก่หน่วยงานกำกับ ให้สามารถให้บริการตรงกับความต้องการของผู้พิการแต่ละกลุ่มหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้พิการประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เข้าถึงสิทธิต่าง ๆ อีกทั้ง มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสิทธิและเสริมสร้างความเป็นอยู่ของผู้พิการ
๒. ความร่วมมือในการส่งเสริมฯ	หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ จะต้องมีการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตน และมีการดำเนินการร่วมกัน เพื่อจัดสรรบริการทั้งหลายตาม	มักจะเป็นหน่วยงานที่แพร่กระจายข้อมูลและทรัพยากรไปยังพื้นที่ ฉะนั้น จึงมีความร่วมมือกับหน่วยกำกับอย่างต่อเนื่อง	เป็นหน่วยงานหลักที่ก่อให้เกิดความร่วมมือซึ่งมีทั้งความร่วมมือในรูปแบบของการดำเนินการร่วมกัน เพื่อจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ อีกทั้ง

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์ จากกิจกรรมกระจายเสียง และกิจกรรมโทรทัศน์	หน่วยงานกำกับ	หน่วยงานปฏิบัติ	หน่วยงานภาคประชาสังคม
	ระบุไว้ในกฎหมาย โดยส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานหลักในการสร้างความร่วมมือในภาพรวมและขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ แต่ยังคงอยู่แค่ในส่วนกลางและมีบทบาทในการให้ทุน/งบประมาณในการดำเนินการ		ยังมีโครงข่ายทั่วประเทศ และมีการของบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการ
๓. ทรัพยากรที่จำเป็นในการส่งเสริมฯ	การปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายให้เกิดการขับเคลื่อนร่วมกัน	บุคลากรในแต่ละพื้นที่อยู่อย่างจำกัดทำให้การเข้าถึงผู้พิการในแต่ละพื้นที่ยังไม่ทั่วถึง	อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการใช้ชีวิต และการรับรู้สิทธิของผู้พิการ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต ตลอดจน เครื่องมือต่าง ๆ ที่มีการคิดค้นขึ้นมาเพื่อผู้พิการ ทางหน่วยงานยังได้รับในจำนวนที่จำกัด
๔. สิทธิที่ต้องทราบ	สิทธิของผู้พิการ สามารถจำแนกเป็น สิทธิตามกฎหมาย โดยสิทธินี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ให้มีขีดความสามารถที่พร้อมในการปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า และมีความสุขและเพื่อประโยชน์ในการรับสิทธิต่าง ๆ และสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ทาง กสทช. ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงสื่อของ คนพิการ ให้ความสำคัญของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิคนพิการให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ผ่านสื่อโทรทัศน์ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด		

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์ จากกิจกรรมกระจายเสียง และกิจกรรมโทรทัศน์	หน่วยงานกำกับ	หน่วยงานปฏิบัติ	หน่วยงานภาคประชาสังคม
<p>๕. นวัตกรรมในการส่งเสริมฯ</p>	<p>การส่งเสริมด้านนโยบายและแนวทางเพื่อให้เกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ภายใต้อายุค Digital TV ทั้งข้อบังคับและการกำหนดแนวทางที่จะส่งเสริม เช่น ความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการในแต่ละประเภท</p>	<p>นวัตกรรมหรือการส่งเสริมให้การความร่วมมือ หรือการสร้างศูนย์การพัฒนาในชุมชน หรือพื้นที่ที่รับผิดชอบ</p>	<p>นวัตกรรมในการส่งเสริมการรับรู้สิทธิต้องขึ้นอยู่กับประเภทของผู้พิการ ทั้งนี้ หากเป็นคนหูหนวก การทำ QR code ล่ามภาษามือ และการบรรยายภาพจะช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้ ในขณะที่คนตาบอด หากมีการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางเสียงที่ชัดเจนก็จะทำให้เข้าถึงสิทธิได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ต้องมีการพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างผู้พิการว่ามีความพร้อมในการรับรู้เทคโนโลยีมากน้อย</p>

บทที่ ๖

ผลศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรม และปัญหา/ อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

๖.๑ ผลการจัดประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม

การจัดประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย ๑) กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒) กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และ ๓) กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ภูมิภาคละ ๔๕ คน

๖.๑.๑ ผู้พิการทางการได้ยิน

๑. ความรู้/ความเข้าใจต่อสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถจำแนกผู้พิการทางการได้ยินตามภูมิภาค ดังนี้

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้พิการในพื้นที่กรุงเทพมหานครจะค่อนข้างเข้าใจสิทธิที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เช่น สิทธิในการสมัครงาน หรือสิทธิในการหาเลี้ยงชีพตน ตลอดจนสิทธิทางการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในภาพรวมของสิทธิ จะพบว่าผู้พิการทางการได้ยินส่วนใหญ่ไม่ค่อยทราบถึงสิทธิพื้นฐานของตนเองเท่าที่ควร เมื่อรัฐบาลออกนโยบายเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับคนพิการ ผู้พิการทางการได้ยินจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่ล่าช้าและเข้าใจยาก รวมถึงการเข้าถึงสื่อต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ที่มีแต่ตัวหนังสือและภาษาราชการ ส่งผลให้ต้องขอความช่วยเหลือจากคนอื่นมาช่วยอธิบายเพิ่มเติม นอกจากนี้ รายละเอียดของสิทธิของโครงการต่าง ๆ นั้นค่อนข้างเยอะและยาก ทำให้คนหูหนวกบางส่วนที่ยังไม่ได้รับการศึกษาที่มากพอ ไม่สามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ถ้าถามว่าเรารู้สึกที่ของตัวเองไหม เราก็จะรู้ในส่วนที่เราจะใช้เท่านั้น เช่น การศึกษา การทำงานหรือการรักษายาบาล” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๑)

“บางทีต่อให้เราเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แต่มันก็ไม่เข้าใจมันเป็นภาษาราชการ ซึ่งบางครั้งเทคโนโลยีช่วยให้เราเข้าใจไม่ได้” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๕)

“เข้าใจว่าสิทธิประโยชน์มันเขียนตามกฎหมาย แต่ช่วยย่อยให้มันเข้าใจง่ายสำหรับคนพิการที่ไม่ได้ยิน” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๙)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า โดยส่วนใหญ่ไม่ค่อยรับรู้ถึงสิทธิต่าง ๆ เท่าที่ควร ทั้งสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และสิทธิตามกฎหมายทั่วไปของผู้พิการเพื่อการดำรงชีวิต เนื่องจากการเข้าถึงสื่อยังเป็นไปได้ยาก ถึงแม้ว่าจะมีแหล่งข้อมูลที่ชัดเจน แต่ผู้พิการบางส่วนก็ยังไม่สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสื่อทั้งหมดได้ด้วยตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สถานการณ์ฉุกเฉิน หรือสิทธิทางการรักษาพยาบาล ตลอดจนสิทธิที่มีความเฉพาะด้าน เช่น การได้รับวัคซีนโควิด-๑๙ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“โดยทั่วไปเขาไม่รู้หรอกครับ แต่สิทธิพื้นฐานทั่วไปยังไม่ทราบเลย ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ด้านข้อมูลข่าวสารของ กสทช. ได้” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๑)

“บางกลุ่มก็ไม่สามารถเข้าถึงตัวสื่อได้ ขณะที่บางคนก็เข้าถึงตัวสื่อได้ แต่ก็ไม่เข้าใจเนื้อหา บางเนื้อหามันมีความเฉพาะเกินไป คนพิการไม่เข้าใจหรอก เรื่อง covid ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่ง” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๔)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า โดยส่วนใหญ่ทราบเพียงสิทธิประโยชน์พื้นฐานเล็ก ๆ น้อย ๆ รวมถึงบริการการอำนวยความสะดวกบางอย่างเท่านั้น เพราะสามารถทำความเข้าใจสื่อบางอย่างของรัฐได้ เช่น เว็บไซต์ หรือประกาศที่มีคำศัพท์เฉพาะหรือศัพท์ที่ยากเกินไป ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็รู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จำเป็นเท่านั้น” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๑)

“สิทธิบางตัวคนเข้าไปยังเข้าใจยากเลย แล้วคนพิการจะไม่เข้าใจยากได้อย่างไร” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๗)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า โดยส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตนเองมากนัก รวมถึงไม่ค่อยทราบว่าสามารถหาข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายต่าง ๆ ที่เข้าใจง่าย และมีองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือได้อย่างไร จากการคาดคะเน คาดว่ามีเพียงประมาณ ๓๐ - ๔๐% เท่านั้นที่ได้รับข้อมูลจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย ส่วนผู้พิการนอกเหนือจากนั้น

จะอาศัยการสอบถามข่าวจากคนรอบข้าง เครือข่ายผู้พิการ รวมถึงคนในครอบครัวเป็นหลัก เพราะว่ามีความใกล้ชิด และมีการสื่อสารที่เข้าใจง่าย สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ง่ายมากกว่า ดั่งบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ถ้าให้ประมาณก็มีซัก ๓๐ ถึง ๔๐ เปอร์เซนต์ที่รู้เรื่องสิทธิต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้พิการ ง่าย ๆ ก็คือ มีไม่เยอะที่รู้ว่าสิทธิที่ตัวเองน่าจะอะไรบ้าง” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยิน ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๒)

“บางทีก็ต้องให้คนในครอบครัวเป็นคน เป็นคนดูศึกษาให้ว่าเรามีสิทธิอะไรบ้าง” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๓)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้พิการทางการได้ยิน จะไม่ค่อยรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองมากนัก ดั่งบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“น้อยคนเท่านั้น ที่รู้ว่าตัวเองมีสิทธิอะไรบ้าง” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยิน ในพื้นที่ ภาคใต้ คนที่ ๒)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า โดยส่วนใหญ่ ผู้พิการทางการได้ยินจะไม่ค่อยรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ผู้พิการควรจะได้รับทั้งสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หรือสิทธิประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิต เช่น covid-๑๙ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สำคัญต่อการใช้ชีวิตในรูปแบบ New Normal ได้ ดั่งบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“เรื่องปกติก็ไม่ค่อยจะรู้อยู่แล้วพอมีเรื่องที่มีความเฉพาะก็จะไม่รู้เลย” (ผู้แทน ผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๕)

“กว่าจะเข้าใจ New Normal เนี่ย ก็ใช้ระยะเวลาานกว่าคนปกติทั่วไปเหมือนกันนะ เพราะว่าในผลกระทบไม่ค่อยจะมีล่ามภาษามือเท่าไร ถ้าจะไม่มีล่ามภาษามือก็ขอเป็น Subtitle ก็ได้” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๕)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โดยส่วนใหญ่ ผู้พิการทางการได้ยินได้รับข้อมูลข่าวสารในส่วนนี้ค่อนข้างน้อย โดยข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้น ส่วนมากจะมาจาก ทางกิจการโทรทัศน์ โดยผู้พิการทางการได้ยินเลือกรับชมเฉพาะช่องที่มีล่ามภาษามือ แต่ในส่วนของข้อมูลจะ

ได้รับข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ผู้พิการบางส่วนไม่สามารถศึกษาและเข้าใจด้วยตนเองได้ เนื่องจากภาษาที่ใช้เป็นภาษาทางการ ทางสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย เป็นอีกช่องทางที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ ข่าวที่มาจากหน่วยงานของรัฐให้กับคนหูหนวก เช่น การประชาสัมพันธ์ในเรื่องของการบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้พิการทางการได้ยิน รวมถึงช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และข้อกฎหมายต่าง ๆ ด้วย ดังบทสนทนา กลุ่มที่ว่า

“ก็จะมีกลุ่มคนพิการจำนวนไม่มากที่จะรู้เรื่องสิทธิข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในชีวิตเขา” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๔)

“ก็อย่างที่รู้ว่ามีข้อจำกัดในการรับข้อมูลข่าวสารอยู่แล้ว เราจะต้องใช้ล่ามภาษามือ
หรือมีคำบรรยายเสียงเท่านั้นแล้วถึงจะสามารถรับรู้ข้อมูลนั้นได้ แล้วบางครั้งข้อมูลก็เป็น
ข้อมูลยากอย่างข้อมูลกฎหมายเนี่ย อยากรู้ว่าต้องศึกษาเอง แต่การศึกษาเองก็ลำบากเพราะว่า
เป็นภาษาที่เข้าใจยาก” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๘)

๒. ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล
ข่าวสารด้านด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถจำแนกผู้พิการทางการได้ยินตามภูมิภาค ดังนี้

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า สำหรับสื่อ
และข่าวสารทั่วไป ผู้พิการทางการได้ยินส่วนใหญ่จะเลือกข่าวสารทางโทรทัศน์ โดยเลือกดูช่องที่มีล่ามภาษามือ
เป็นหลัก ส่วนสื่อวิทยุ นั้นแทบจะไม่ถูกใช้งานเนื่องจากการใช้การสื่อสารผ่านเสียงเป็นหลัก ในขณะที่ข่าวสาร
ทางด้านสิทธิประโยชน์ของผู้พิการจะได้รับข่าวสารจากทางครอบครัว และเมื่อได้เข้าไปทำด้วยตนเอง
จนเกิดความชำนาญจึงจะสามารถเป็นกระบอกเสียงในการกระจายข่าวสารไปยังผู้พิการคนอื่น ๆ ได้ ส่วนข่าวสาร
จากทางด้านสมาคมคนหูหนวกจะเน้นสวัสดิการและสิทธิประโยชน์สำหรับสมาชิกของสมาคมเป็นหลัก ส่วนข้อมูล
ข่าวสารของรัฐนั้นยังไม่ค่อยมีเท่าที่ควร และช่องทางของกระทรวงพัฒนาสังคมและการพัฒนามนุษย์จะใช้สื่อที่เป็น
ภาษาราชการ หรือภาษาในเว็บไซต์ ซึ่งผู้พิการทางการได้ยินส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเพราะยากเกินไป จึงทำให้ไม่ได้รับ
ความสนใจและไม่ถูกเลือกเป็นช่องทางหลักในการเสพข้อมูลของผู้พิการทางการได้ยิน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ช่องทางที่จะรับรู้ข่าว ก็ขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่อยากจะรู้ บางเรื่องก็ถามครอบครัว
บางเรื่องก็ได้จากสมาคม บางเรื่องก็ได้จากการดูทีวี” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่
กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๗)

“แล้วส่วนใหญ่ก็เหมือนทั่วไป จะรับข่าวสารจากครอบครัว พ่อแม่เป็นหลักว่า ในช่วงนั้นรัฐมีสวัสดิการหรือโครงการอย่างไร ให้ไปสมัครอย่างไร” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๙)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ช่องทางหลักสำหรับรับข่าวสารคือ สื่อโทรทัศน์เป็นหลัก เนื่องจากเข้าถึงง่ายที่สุด มีภาพและจอล่ามสำหรับอธิบายข่าวสารต่าง ๆ เป็นภาษามือ ร่วมกับการนำเสนอสื่อ และรองลงมาเป็นการรับสื่อและข่าวสารผ่านทางโทรศัพท์และโซเชียลมีเดีย เพราะผู้พิการทางการได้ยินใช้สารสื่อสารกันผ่านการพิมพ์ตัวหนังสือ รวมถึงใช้โทรศัพท์มือถือถือสำหรับการแปลงเสียงให้เป็นตัวหนังสือเพื่อทำความเข้าใจเพิ่มเติม รวมถึงการใช้ TTRS ในการสื่อสารกับผู้อื่น แต่ก็ยังไม่มีความจำเป็นและไม่สะดวกที่จะเข้าไปใช้บริการในบางโอกาส ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ทีวีก็ได้ดูง่ายสุด เข้าถึงง่ายสุด ถ้ามีจอล่ามแล้วก็มี subtitle” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๒)

“การใช้ TTRS ก็เพิ่มความสะดวกสบาย แล้วก็ยังเป็นช่องทางสำคัญในการที่เราจะสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ เช่น หมอ” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๗)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า สื่อหลักในการรับสื่อคือ ช่องทางโทรทัศน์ โดยเฉพาะช่องที่มีจอล่าม หรือคำบรรยายเพิ่มเติม เพราะผู้พิการทางการได้ยินที่มีอาการหูตึงบางคนยังไม่สามารถเข้าใจภาษามือได้ทำให้ต้องใช้การอ่านคำบรรยายแทนเสียงเข้าช่วย และทางช่องทางบริการ TTRS ที่เป็นช่องทางในการรับข่าวสารและแปลงสารที่มีความยากไม่มากนักของผู้พิการทางการได้ยิน นอกจากนี้ ผู้พิการทางการได้ยินบางคนใช้โทรศัพท์มือถือถือในการสื่อสารเป็นหลัก ทั้งในการรับข่าวสารต่าง ๆ จากคนรู้จักหรือการสื่อสารกับบุคคลใกล้ชิด และผู้พิการโดยส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ผ่านทางครอบครัวเป็นหลัก แต่อุปสรรคคือ การสื่อสารที่ไม่ค่อยเข้าใจกัน แต่หากเป็นข่าวด่วนที่จำเป็นต้องรู้ให้ทันเหตุการณ์ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีน หรือเงินเยียวยาในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ จะต้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น เพราะไม่สามารถอ่านและทำความเข้าใจเองได้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ช่องทางหลักก็เป็นทีวีที่มีจอล่ามแล้วก็มี subtitle เพราะบางครั้งคนหูหนวกก็ไม่เข้าใจภาษามือก็มี” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๗)

“หลัก ๆ เลยก้จะมาจากครอบครัว” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๑๐)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ช่องทางที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร คือ ทางสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากผู้พิการทางการได้ยินจะมีโทรศัพท์ติดตัวไว้ตลอด ดังนั้น โทรศัพท์จึงเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ผู้พิการใช้งานบ่อยที่สุด ในส่วนของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยนั้นก็จะมีทีมงานในพื้นที่คอยช่วยประสานและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แต่ผู้พิการจะได้รับข้อมูลค่อนข้างช้า และหากข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นของหน่วยงานภาครัฐ ผู้พิการจะรับข้อมูลผ่านทางสมาคมคนพิการในพื้นที่เป็นหลัก รวมถึงผู้พิการจะมีการส่งต่อข่าวสารต่อ ๆ กันไปอีกด้วย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“หลักเลยก็ผ่านทางสื่อโซเชียล เราคนพิการก็จะมักพกโทรศัพท์ติดตัวไว้ตลอดเวลา รองลงมาก็ทีวี” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออก คนที่ ๗)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ผู้พิการโดยส่วนมากได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการผ่านโทรศัพท์มือถือเป็นหลัก เช่น ช่องทาง Facebook ได้รับข้อมูลข่าวสารจาก **Deaf Access Center** ซึ่งเป็นของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย ที่จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางการได้ยิน และทำการเผยแพร่โดยทำเป็นคลิปวิดีโอที่ใช้ล่ามภาษามือเป็นหลัก อีกช่องทางหนึ่งในการรับข้อมูลข่าวสาร คือ จากทางครอบครัว โดยเวลาจะสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ก็จะไปสอบถามจากครอบครัวเป็นขั้นแรก ในส่วนข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านทางกิจการโทรทัศน์นั้นไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารมากนัก และผู้พิการบางส่วนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเลย เนื่องจากไม่มีล่ามภาษามือและไม่มีคำบรรยาย อีกทั้งไม่รู้เวลาในการออกอากาศของรายการที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการที่แน่ชัด และในการดูโทรทัศน์นั้นผู้พิการโดยส่วนมากจะดูล่ามภาษามือเป็นหลัก ไม่ค่อยอ่านคำบรรยาย เนื่องจากต้องทำความเข้าใจไปด้วยจึงทำให้อ่านไม่ทัน ดังนั้น ผู้พิการจึงเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่มีล่ามภาษามือเท่านั้น และผู้พิการทางการได้ยินส่วนหนึ่งรู้จักช่อง Thai Deaf TV โดยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการจากช่อง Thai Deaf TV อยู่บ้างเล็กน้อย ซึ่งการรับข้อมูลข่าวสารผ่านทาง Deaf Access Center กับ Thai Deaf TV นั้น มีข้อดีทั้ง ๒ ช่องทาง แต่จะมีวิธีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน ในส่วน Deaf Access Center นั้น จะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นสาระสำคัญที่ผู้พิการทางการได้ยินจำเป็นต้องรู้ ณ ปัจจุบัน แต่ Thai Deaf TV จะดำเนินรายการด้วยการสัมภาษณ์พูดคุยกัน และแบ่งประเด็นนำเสนอ (Topic) ในการดำเนินรายการเป็นเรื่อง ๆ ไป สำหรับ ตัว TTRS ผู้พิการมองว่าค่อนข้างมีประโยชน์ และสามารถช่วยเหลือในการดำเนินชีวิตได้ในระดับหนึ่ง โดยจะใช้งานทั้งผ่านตัว TTRS โดยตรง แต่ส่วนมากใช้งานผ่านทาง

แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากสะดวก ใช้งานง่ายและไม่ต้องเดินทางไปตู้ TTRS ดังบทสนทนา กลุ่มที่ว่า

“ก็มักจะรับข้อมูลผ่านโทรศัพท์เป็นหลัก ก็จะมีการใช้ Facebook หรือ YouTube ที่มีภาษามือ” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๔)

“แต่ก็ติดบางครั้ง ข้อมูลทั่วไปที่เราจะรับรู้เท่ากับคนปกติมันไม่มีภาษามือ แล้วก็ไม่มี Subtitle ด้วย” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๗)

“อีกช่องทางหนึ่งคือ Deaf Access Center กับ Thai Deaf TV ก็เป็นช่องทางสำหรับผู้พิการแต่เราก็จะมีน้อยคนที่รู้ว่า มีช่องทางนี้ มีทั้งการได้เป็นข้อมูลข่าวสาร แล้วก็เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แล้วก็ปัจจุบัน” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๑)

“ตู้ TTRS ก็ยังเป็นอุปกรณ์ที่มีประโยชน์อุปกรณ์หนึ่งซึ่งช่วยให้การดำรงชีวิตของผู้พิการเราเนี่ย สามารถสื่อสารกับคนอื่นได้ง่ายขึ้น” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๗)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้พิการโดยส่วนมากได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ผ่านทางช่องทาง Facebook ของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย โดยได้รับข้อมูลผ่าน Deaf Access Center อีกทั้งยังได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทาง Facebook Group, Line Group และลิงก์ข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์และข้อกำหนดของผู้พิการ ในด้านกิจการโทรศัพท์นั้นได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องรัฐสภา โดยข้อมูลข่าวสารจากสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย และจากกิจการโทรศัพท์นั้นได้รับเท่า ๆ กัน แต่ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับผ่านทางสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทยจะเป็นข้อมูลที่ละเอียดกว่า

ผู้พิการในกลุ่มสูงอายุจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์บริการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในพื้นที่ โดยจะเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ทาง Facebook Group และ Line Group แล้วคนพิการในพื้นที่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมากก็จะทำการเผยแพร่ข้อมูลให้กับกลุ่มผู้พิการสูงอายุอีกที ผู้พิการที่อยู่ในตัวเมืองนั้นได้รับข้อมูลข่าวสารทั้งผ่านทางกิจการโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ล่ามภาษามือ และตัวอักษรในรูปแบบต่าง ๆ ได้เกือบทั้งหมด แต่ผู้พิการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลนั้นได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ น้อยมาก จึงส่งผลให้ผู้พิการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลนั้น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการประมาณ ๓๐% แต่ผู้พิการที่อยู่ในตัวเมืองมีความรู้ความเข้าใจประมาณ ๘๐% ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“หลัก ๆ เราจะเห็นได้ว่าผู้พิการส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์มากกว่า เพราะมีความเฉพาะ ไม่ว่าจะ เป็น Facebook Group หรือ LINE Group ที่คนพิการในพื้นที่ทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะ เป็นพื้นที่ ไม่ว่าจะ เป็นมูลนิธิหรือสมาคม ใช้สื่อสารกับกลุ่มผู้พิการในพื้นที่ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น ก็ต้องยอมรับว่าคิดว่าผู้พิการที่มีปัญหาทางการเงิน ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตแล้วก็ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่อยู่ในสื่อสังคมออนไลน์ได้” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๓)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้พิการโดยส่วนใหญ่จะได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านแอปพลิเคชัน Facebook เป็นหลัก เช่น Facebook Fanpage ของช่อง Thai Deaf TV โดยจะช่วยแปลข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้พิการทางการได้ยิน แล้วนำเสนอผ่านรูปแบบต่าง ๆ เช่น คลิปวิดีโอที่มีการอธิบายโดยใช้ล่ามภาษามือ เป็นต้น อีกทั้งผู้พิการยังได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางกิจการโทรทัศน์บ้าง โดยจะเลือกรับชมเพียงช่องที่มีล่ามภาษามือ ซึ่งช่องหลักที่ผู้พิการทางการได้ยินนิยมรับชม คือ Thai Deaf TV โดยจะมีทั้งการ์ตูน กิจกรรม ข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรม และอื่น ๆ เหมือนรายการในช่องปกติเลย แต่ช่อง Thai Deaf TV นั้นจะเผยแพร่ในรูปแบบที่ผู้พิการทางการได้ยินสามารถเข้าใจได้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ตัวนี้ก็รับฟังสื่อโซเชียลไม่ว่าจะเป็น Facebook หรือว่า YouTube” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๒)

“Thai Deaf TV ก็เป็นอีกช่องทางสำคัญที่คนหูหนวกเข้ามาร่วม community การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๕)

๓. ปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถจำแนกผู้พิการทางการได้ยินตามภูมิภาค ดังนี้

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า สื่อโทรทัศน์ส่วนใหญ่ของไทยไม่มีจอคำมในรายการต่าง ๆ มากเท่ากับต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นรายการข่าวมากกว่าสื่อเพื่อความบันเทิง และช่องสำหรับล่ามภาษามือมีขนาดเล็ก มองยาก บางทีอ่านไม่ทันทำให้พลาดเนื้อหาบางส่วน นอกจากนี้ การสื่อสารของสื่อโทรทัศน์บางช่องเน้นการสื่อสารด้วยเสียงเป็นหลักทำให้ผู้พิการทางการได้ยิน

ไม่สามารถเข้าถึงสื่อได้ครอบคลุมมากเท่าที่ควร และผู้พิการทางการได้ยินที่ไม่รู้หนังสือ บางคนไม่สารเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นตัวหนังสือได้เลย เพราะอ่านแล้วไม่เข้าใจหรือเข้าใจเพียงบางส่วน หากเกิดข้อสงสัย หรือคำถามก็ไม่รู้ว่าควรจะต้องถามใคร เพราะไม่มีแหล่งข้อมูลที่มากพอ บางคนเข้าใจเพียงการใช้ภาษามือพื้นฐานเท่านั้น แม้ผู้พิการทางการได้ยินส่วนใหญ่ใช้สมาร์ทโฟนและการพิมพ์ผ่านอุปกรณ์ แต่เมื่อศูนย์บริการหรือเครือข่ายโทรศัพท์ต่าง ๆ ติดต่อกลับไม่สามารถทำการโต้ตอบได้ จำเป็นต้องให้คนอื่นเข้ามาช่วยรับสาย หรือนำเบอร์ไปให้คนอื่นช่วยติดต่อกลับแทน และแอปพลิเคชันสำหรับผู้พิการทางการได้ยินมีน้อย และผู้พิการส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงการใช้งานเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง ยังคงต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากคนอื่นร่วมด้วย นอกจากนี้ปัจจัยหลักอย่าง เช่น อุปกรณ์มือถือ สัญญาณอินเทอร์เน็ตก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้พิการบางส่วนยังไม่สามารถเข้าถึงได้ หากต้องมีการใช้งานผ่านแอปพลิเคชัน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“สื่อโทรทัศน์ยังไม่มีจอล่ำมก็ ยังมีจอล่ำมขนาดเล็กด้วย มองยาก อ่านไม่ทัน”

(ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๕)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ผู้พิการทางการได้ยินบางส่วนยังเข้าไม่ถึงการศึกษาเท่าที่ควร บางคนมีการศึกษาน้อย ทำให้มีอุปสรรคในการรับและแปลสื่อต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่แล้วรับรู้ได้เพียงภาพเป็นหลัก ส่วนสื่อที่เป็นตัวหนังสือนั้น ผู้พิการทางการได้ยินบางส่วนไม่ค่อยเข้าใจความหมาย โดยเฉพาะสื่อที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ฉุกเฉินเร่งด่วน ทำให้ไม่สามารถเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ได้ทันการ นอกจากนี้ บางคนที่มีปัญหาหูตึงยังไม่เข้าใจการใช้ภาษามือมากเท่าใดนัก การใช้จอล่ำมเพียงอย่างเดียว อาจจะทำให้ได้รับเนื้อหาข่าวสารผิดพลาด หรือไม่ครอบคลุม สำหรับสื่อโทรทัศน์ช่องหลัก มีจอล่ำมเพียงไม่กี่รายการเท่านั้น ส่วนใหญ่เป็นรายการข่าวประจำวัน หรือประจำช่วงเวลาในแต่ละวันที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวทั่วไป ทำให้ผู้พิการทางการได้ยินได้รับสื่อเพียงบางอย่างเท่านั้น ส่วนสื่อประเภทรายการบันเทิงหรือการ์ตูนที่มีเนื้อหาสนุกสนานยังไม่ค่อยมีการใช้จอล่ำม หรือตัววิ่งเข้ามาช่วยในการบรรยายภาพมากนัก ทำให้ผู้พิการบางกลุ่มที่อยากดูรายการที่หลากหลายไม่สามารถเข้าถึงสื่อประเภทนั้น ๆ ได้ นอกจากนี้ ผู้พิการทางหูยังไม่สามารถเข้าใจภาษาไทยได้ทุกคำ ทำให้ต้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นมาช่วยอธิบายเพิ่ม และสื่อ Social media หลายส่วนยังไม่มี การรับรองการใช้งานสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน ตัวอย่างเช่น คลิปออกกำลังกาย หรือวิธีใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่อยู่ในชีวิตประจำวัน มีเพียงแต่เนื้อหาที่เป็นภาพเท่านั้น ซึ่งบางส่วนสามารถทำตามได้ แต่ยังมีบางส่วนที่ต้องการให้มีคำอธิบายเพิ่มเติมเพราะผู้พิการทางการได้ยินไม่เข้าใจว่าในสื่อ นั้น ๆ ต้องการแสดงความหมายเกี่ยวกับอะไร ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“บางคนก็รับสายไม่ได้ เนื่องจากไม่มีการศึกษาไม่ได้เรียนหนังสือ ฉะนั้นก็จะรับรู้ผ่านภาพ

เป็นหลัก” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๑)

“ถ้าจะมีเนื้อหาการ์ตูน ก็อยากให้มีความเป็น Animation มีความสนุกสนาน เพราะในปัจจุบันไม่มีความหลากหลายในการให้ข้อมูลกับกลุ่มผู้พิการ” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๗)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ในรายการข่าวช่องปกติ มีจออ่านที่ใช้สำหรับสื่อสารกับผู้พิการทางการได้ยินในบางเวลาเท่านั้น เช่น ข่าวเช้าหรือข่าวเที่ยง แต่ในข่าวภาคค่ำ ที่คนส่วนใหญ่มีเวลามารับสื่อกลับไม่มีจออ่าน นอกจากนี้ ในละครหรือสื่อบันเทิงกลับไม่มีคำบรรยายหรือจออ่าน มาช่วยอธิบายเพิ่มเติมว่า ตัวละครแต่ละตัวกำลังสื่ออารมณ์และเรื่องราวใดบ้าง ทำให้ผู้พิการทางการได้ยินไม่สามารถ เข้าใจและมีอารมณ์ร่วมไปกับสื่อบันเทิงนั้น ๆ ได้ สำหรับการให้บริการ TTRS ต้องใส่รหัสและมีการจำกัดเวลา ซึ่งไม่สะดวกในการใช้งาน รวมถึงจอที่ให้บริการสื่อสารไม่ค่อยเข้าใจ ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุมาจากการขาดประสบการณ์ ในการแปล นอกจากนี้ ยังติดต่อยากทำให้ล่ามไม่สามารถช่วยเหลือได้เต็มที่ โดยเฉพาะเวลากลางดึกที่เกิดอุบัติเหตุ ซึ่งอาจทำให้ได้รับการช่วยเหลือได้ไม่ทันเวลา และนอกจากนี้ยังทำให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาดและเข้าใจไม่ตรงกัน ได้ง่าย และในการประชุม zoom ค่อนข้างมีปัญหาต่อการประชุมร่วมกับคนจำนวนมาก บางคนไม่สามารถแจ้ง ความต้องการในการแสดงความคิดเห็นของตนได้ เพราะไม่มีคำสั่งสัญญาณ ต้องอาศัยการเลื้อยหาและสังเกต จากผู้อื่นเพิ่มเติม ทำให้อาจจะพลาดโอกาสในหลายครั้ง รวมถึงบางคนยังไม่เข้าใจระบบการทำงานและวิธีใช้หลายอย่าง ทำให้การประชุมหรือกิจกรรมนั้น ๆ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“บางครั้งการดูช่องข่าวปกติก็มีล่าม แต่ว่าล่ามจะเข้าข้างจอเล็ก เราก็เวลา Prime time ไม่ค่อยมีจออ่านเท่าไร ยิ่งรายการบันเทิงหรือละครยิ่งไม่มีจออ่านเลย” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๓)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ผู้พิการทางการได้ยิน ไม่ได้เข้าใจภาษามือที่เป็นสากลทุกคน เนื่องจากขาดการศึกษาและเรียนรู้ ดังนั้น ผู้พิการกลุ่มนี้จึงจะใช้ภาษามือ ที่เป็นภาษาท้องถิ่นของตนเองเป็นหลัก ในส่วนของแอปพลิเคชัน TTRS นั้น จะมีอุปสรรคในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การติดต่อในแต่ละครั้งนั้นจะมีการสลับล่ามภาษามือไปเรื่อย ๆ ทำให้ได้รับข้อมูลไม่ต่อเนื่อง ล่ามภาษามือบางคน สื่อสารไม่ค่อยเข้าใจ อีกทั้งปัญหาในเรื่องของสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่ค่อยดีมากนัก โดยผู้พิการส่วนใหญ่จะใช้ แอปพลิเคชัน TTRS มากกว่าการใช้ตู้ TTRS เนื่องจาก อุปสรรคในเรื่องของการเดิน อีกทั้ง TTRS ไม่มีการให้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการ หรือสามารถให้ข้อมูลได้เพียงแค่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่ได้รับข้อมูลที่ เป็นรายละเอียดเชิงลึก เนื่องจากการทำงานหลักของ TTRS คือ ติดต่อล่ามภาษามือเพียงเท่านั้น อีกทั้ง TTRS ไม่ได้เปิดให้บริการตลอด ๒๔ ชั่วโมง ส่งผลให้ผู้พิการไม่สามารถขอความช่วยเหลือได้ทุกเมื่อที่ต้องการ

และในบางพื้นที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตนั้นไม่สามารถเข้าถึงได้ จึงทำให้ผู้พิการไม่สามารถใช้งานแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้ เช่น Facebook, Line, Youtube และ TTRS เป็นต้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ภาษามือไม่เป็นภาษาสากล ซึ่งของไทยเองก็แบ่งออกเป็นหลายสำเนียง แล้วผู้พิการทางการได้ยินทุกคนก็ไม่ได้รู้ทุกสำเนียง” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๖)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า เนื่องจากข้อมูลที่ได้นั้นมาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน หรือข้อมูลที่ได้นั้นไม่ละเอียดครบถ้วน อีกทั้งข้อความที่เป็นภาษาทางการจึงอาจทำให้เกิดการตีความที่ผิดไป ซึ่งผู้พิการได้รับข้อมูลข่าวสารมาแล้วจะติดต่อหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์จากสิทธิในการสื่อสารผู้พิการทางการได้ยินต้องใช้วิธีการเขียน ทำให้การไปติดต่อหน่วยงานราชการในแต่ละครั้งนั้นใช้เวลานานมาก แต่ในบางครั้งผู้พิการทางการได้ยินก็จะนำล่ามภาษามือไปด้วย โดยล่ามภาษามือจะมาจากกลุ่มสมาชิกกลุ่มผู้พิการทางการได้ยินในภาคใต้ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือและให้บริการผู้พิการ อีกทั้งผู้พิการสามารถขอเบิกงบจากทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดในการจ้างล่ามภาษามือได้ แต่ล่ามภาษามือก็ไม่เพียงพอต่อผู้พิการอยู่ดี ในภาคใต้นั้นมีผู้พิการที่ไม่รู้เรื่องสิทธิประโยชน์อยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากไม่ได้เรียนภาษามือสากลและไม่ได้เรียนหนังสือ โดยเฉพาะผู้พิการที่อยู่ในแถบชายแดนภาคใต้ ทำให้มีปัญหาเรื่องการสื่อสารมาก ๆ โดยแม้กระทั่งคนในครอบครัวก็ไม่สามารถสื่อสารกันได้เลยเข้าใจทั้งหมด ดังนั้นการสื่อสารกับผู้พิการในกลุ่มนี้ต้องใช้ท่าทางในการสื่อสาร ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ข้อมูลสิทธิประโยชน์ บางทีมาจากหลายที่ ข้อมูลไม่เหมือนกัน ไม่รู้อันไหนถูกอันไหนผิด” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๑๑)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า กลุ่มผู้พิการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เช่น กลุ่มชาติพันธุ์เป็นกลุ่มผู้พิการที่เข้าถึงข้อมูลยากมาก เนื่องจากอุปสรรคต่าง ๆ เช่น ไม่มีหน่วยงานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ ซึ่งเกิดจากการประสานงานกันของหน่วยงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ เข้าไม่ถึงสัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต รวมถึงใช้ภาษามือที่เป็นภาษาธรรมชาติในการสื่อสารกันมาตั้งแต่เกิด ทำให้ไม่สามารถเข้าใจภาษามือในรูปแบบสากล การได้รับข้อมูลข่าวสารในบางครั้งค่อนข้างช้า เนื่องจากต้องส่งต่อข้อมูลมาเป็นทอด ๆ และเมื่อข้อมูลมาถึงผู้พิการแล้วอาจจะให้สิทธิได้ไม่ทัน เช่น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเงินเยียวยาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด - ๑๙ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนโควิด - ๑๙ เป็นต้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“การเข้าถึงข้อมูลยากมาก ไม่มีหน่วยงานประชาสัมพันธ์ อินเทอร์เน็ตก็เข้าไม่ถึง
แค่ข้อมูลทั่วไปยังเข้าไม่ถึง ไม่ต้องพูดถึง covid” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่
ภาคเหนือ คนที่ ๕)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การรับข้อมูล
ข่าวสารผ่านกิจการโทรทัศน์นั้น ค่อนข้างยากกว่าโทรศัพท์เพราะไม่มีล่ามภาษามือ หรือจอลามีขนาดเล็ก
จนเกินไป แต่ทางโทรศัพท์จะเข้าถึงง่ายกว่าเพราะมีตัวอักษรและมีล่ามภาษามือที่ช่วยในการเข้าถึงสื่อได้ง่ายขึ้น
อีกด้วย และในส่วนของตู้ TTRS นั้น ผู้พิการส่วนมากจะใช้เพื่อการบริการทางการแพทย์เป็นหลัก แต่ไม่ค่อยได้ใช้
งานบ่อยมากนัก เนื่องจาก ตู้ TTRS ไม่ได้มีให้ใช้บริการในทุกพื้นที่และเกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล
ซึ่งเกิดจากการสื่อสารที่ผิดพลาด สำหรับข้อมูลข่าวสารในบางส่วนไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์
ได้ทั้งหมด เช่น ศัพท์เฉพาะ คำทับศัพท์ เป็นต้น อีกทั้งการจัดประชุม หรือจัดอบรม โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้
ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการนั้น ไม่ได้มีการจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

การสื่อสารกับผู้พิการด้วยวิธีการเขียนนั้นไม่สามารถทำให้ผู้พิการเข้าใจได้ ๑๐๐% แต่ถ้าสื่อสารผ่าน
ล่ามภาษามือนั้น จะทำให้ผู้พิการเข้าใจได้มากกว่า เช่น เมื่อไปพบแพทย์ หรือเข้าไปแจ้งความ เป็นต้น
หรือแม้กระทั่งในการจัดประชุมก็ควรจะมีล่ามภาษามืออยู่ด้วย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“บางครั้งโทรทัศน์ไม่มีล่ามภาษามือ หรือบางทีก็เล็กไป” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยิน
ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๒)

“คนหูหนวกบางคนไม่ได้รับการศึกษา ทำให้ไม่เข้าใจภาษาเขียน” (ผู้แทนผู้พิการ
ทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๖)

๔. ความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและ
กิจการโทรทัศน์ สามารถจำแนกผู้พิการทางการได้ยินตามภูมิภาค ดังนี้

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ต้องการให้
ช่วยทำสื่อที่เน้นเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ พื้นฐานของผู้พิการการได้ยิน ให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเป็นมาตรฐาน
เพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้และดูแลตนเองได้ รวมถึงเรื่องการได้รับสิทธิต่าง ๆ ผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้คนหูหนวก
เข้าใจถึงสิทธิที่เขาควรได้รับ เพราะบางคนไม่เข้าใจว่าสิทธินั้นคืออะไร ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสิทธิตรงนั้น
ได้เต็มที่ และควรมีการใช้สื่อประเภทคลิปวิดีโอรวมกับการใช้คำอธิบายเพิ่มเติมในบางส่วนแทนการใช้ตัวหนังสือล้วน
เพราะผู้พิการทางการได้ยินบางส่วนไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาบางส่วนได้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากได้สื่อที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ ชั้นพื้นฐาน เราก็มุ่งความเข้าใจตรงกัน เป็นมาตรฐานเดียวกัน จะเป็นคลิปวิดีโอก็ได้ แต่อยากให้ความหลากหลายหน่อย” (ผู้แทน ผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๓)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ต้องการให้เนื้อหาเกี่ยวกับ สิทธิพื้นฐานของคนพิการที่เป็นมาตรฐาน มีเนื้อหาครบถ้วนและครอบคลุมเพื่อให้คนพิการสามารถรับรู้และใช้สิทธิ ได้เท่าคนอื่น ๆ เช่น การเปิดจองการฉีดวัคซีนที่ไม่สามารถจองได้ทัน เพราะรู้ข่าวการจองวัคซีนช้ากว่าคนปกติ รวมถึงข่าวด่วนหรือเหตุการณ์ฉุกเฉินที่ส่งผลถึงชีวิต ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ หรืออุปกรณ์ อำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เพื่อให้ผู้พิการสามารถใช้งานได้ด้วยตนเองและช่วยเพิ่มความสะดวกใน การใช้ชีวิตให้คนกลุ่มนี้มากขึ้น อาจจะมีการทำเป็นคลิปต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทั้ง Infographic หรือการ์ตูน ดั้งบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิทธิขั้นพื้นฐานของคนพิการทั่วไป แล้วก็มี รูปแบบการคิดที่หลากหลายทางอินโฟกราฟิกแล้วก็เป็นการตูนอนิเมชั่น ให้มันไม่น่าเบื่อ” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๖)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า การเข้าถึงสื่อออนไลน์ เช่น การออกกำลังกายใน YouTube หรือสื่อที่มีเพียงภาพ อยากให้มีข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน เพื่อให้มีความเข้าใจถูกต้องและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อยากได้ข่าวพิเศษนอกจากข่าวปกติ โดยเฉพาะข่าวด่วน ประกาศฉุกเฉินเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมือง หรือสถานการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ รวมถึงข่าวรอบดึก เพื่อที่จะได้ เตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้รวดเร็วและทันเหตุการณ์เหมือนกับประชาชนทั่วไป ดั้งบทสนทนา กลุ่มที่ว่า

“อยากรับข่าวที่พร้อมไปกับคนทั่วไป โดยเฉพาะข่าวที่มาจากสถานการณ์ฉุกเฉิน” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๒)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ต้องการให้ในชุดการเรียนรู้ ที่จะผลิตออกมานั้น มีทั้งล่ามภาษามือ และคำบรรยาย (Subtitle) โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่มีสาระสำคัญ หรือ

ข้อมูลข่าวสารที่เร่งด่วน แล้วให้นำเสนอผ่านทาง Youtube เพราะผู้พิการจะสามารถกลับมาดูย้อนหลังได้ตลอดเวลา
ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ชุดการเรียนรู้จะต้องมีล่ามภาษามือ ขอจอใหญ่หน่อยนะ บางทีจอเล็กอ่านไม่ทัน”
(ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๘)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ผู้พิการโดยส่วนมากอยากให้ชุดการเรียนรู้ที่จัดทำออกมานั้นมีข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการทางการได้ยิน โดยเฉพาะในส่วนของมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙ อีกทั้งยังมีผู้พิการทางการได้ยินอยู่เป็นจำนวนมากที่ไม่รู้ภาษามือสากล ดังนั้น ชุดการเรียนรู้ควรจะมีการสื่อสารด้วยท่าทาง หรือใช้ภาษามือธรรมชาติในการสื่อสารที่สามารถทำให้ผู้พิการในกลุ่มนี้เข้าใจได้ง่าย และคนปกติทั่วไปก็สามารถเข้าใจได้ด้วย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“เราก็อยากรู้เรื่องสิทธิเพื่อไปของคนหูหนวก ว่ามีสิทธิในการทำงานอะไรบ้าง ทั้งชุดการสื่อสารก็ต้องมีรหัสตรงนี้ เราก็มองภาษาที่เข้าใจง่าย” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๖)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า ในชุดการเรียนรู้นั้นจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานของผู้พิการ โดยเฉพาะในเรื่องของสวัสดิการต่าง ๆ และจะต้องปรับปรุงข้อมูลข่าวสารให้เป็นปัจจุบันที่สุดและต้องรวดเร็วทันเหตุการณ์ เช่น ข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-๑๙ ทั้งในส่วนของเงินเยียวยาและข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีน เป็นต้น

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ข้อมูลที่ผู้พิการต้องการรับรู้ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ผู้พิการทางการได้ยินจำเป็นต้องรู้ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้พิการ รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญและเร่งด่วน โดยต้องนำเสนอออกมาในรูปแบบที่ผู้พิการสามารถเข้าใจได้ง่ายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“สิทธิประโยชน์ กฎหมายต่าง ๆ ที่เราต้องรู้ แต่ขอแบบที่เข้าใจง่าย” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๙)

๕. รูปแบบ หรือประเภทของนวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ

สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถจำแนกผู้พิการทางการได้ยินตามภูมิภาค ดังนี้

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า อยากให้สื่อโทรทัศน์มีการเลือกได้ว่า จะมีหรือไม่มีคำบรรยายแทนเสียง รวมถึงเลือกขนาดจอของลำโพงได้ เพราะว่าส่วนใหญ่จอลำโพงภาษามือมีขนาดเล็กทำให้บางช่วงดูภาษามือไม่ทัน หากมีตัวหนังสือเพิ่มเติมก็สามารถกลับไปอ่านคำอธิบายที่เป็นภาษาไทยเพิ่มเติมได้ และเพิ่มช่องทางวิทยุ ถึงแม้ว่าคนหูหนวกจะไม่สามารถฟังวิทยุได้ แต่อยากให้มีการทำลำโพงภาษามือเพื่อสื่อสารรายการวิทยุต่าง ๆ ออกมาผ่านช่องทางใดช่องทางหนึ่ง เพื่อให้คนที่หูหนวกสามารถติดตามข่าวสารได้ เช่น เพจทางเฟซบุ๊ก หรือ YouTube channel สำหรับผู้พิการโดยเฉพาะ และต้องการให้มีแอปพลิเคชันที่สามารถแปลงเสียงที่มีคนพูดมาเป็นตัวอักษรได้เลย เพราะปกติผู้พิการทางการได้ยินต้องสื่อสารกันผ่านทางภาษามือหรือตัวหนังสือ ถ้ามีเครื่องมือที่ช่วยให้แปลงเสียงมาเป็นตัวอักษรได้ ก็จะช่วยให้เกิดการเข้าใจที่ตรงกันและสามารถสื่อสารกันได้ง่ายขึ้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“จอลำโพงแบบปรับขนาดได้ เน้นจอใหญ่ก็ยิ่งดี เพราะว่าผู้พิการที่เป็นผู้สูงอายุ บางทีเขามองไม่เห็น ส่วนมีการดูนั้นก็ดี เพราะว่าบางครั้งผู้พิการทางการได้ยิน ก็พิการตั้งแต่เล็ก ๆ การมีการดูอนิเมชันก็ทำให้เด็ก ๆ เขาเข้าถึงได้” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๔)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า สำหรับสื่อโทรทัศน์ช่องหลัก อยากให้มีตัวอักษรวิ่งร่วมกับภาพประกอบเพื่อเพิ่มความเข้าใจในสิ่งที่สื่อต้องการจะสื่อสารออกมา เช่น ในละคร หรือการ์ตูน นอกจากนี้ ยังอยากให้จอลำโพงมีการใช้ภาษามือที่ชัดเจน มีขนาดใหญ่ หรือสามารถเลือกขนาดของจอได้ สามารถเลือกได้ว่ามีคำอธิบายและลำโพงเพื่อเติมหรือไม่ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการรับชมสื่อ และแนะนำให้เพิ่มการใช้ Code สีเพื่อแยกแยะการสื่อสารในกรณีที่มีตัวละครในสื่อหลายคน เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้ตรงกันว่าใครกำลังต้องการที่จะสื่อสารอะไร ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากให้จอลำโพงมีการใช้ภาษามือที่ชัดเจน มีขนาดใหญ่หรือสามารถเลือกขนาดของจอได้” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๒)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า สิ่งที่สำคัญมาก คือ การเพิ่มคำบรรยายแทนเสียง เพราะว่าผู้พิการทางการได้ยินไม่สามารถรับสื่อผ่านการอ่านและภาษามือได้ ๑๐๐%

โดยเฉพาะผู้สูงอายุ จึงอยากให้มีการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์สื่อสารที่รองรับเทคโนโลยีที่สามารถขยายขนาดจอภาพ หรือปรับขนาดคำบรรยายต่างได้ เพื่อให้ผู้สูงอายุหรือผู้ที่มีปัญหาหูตึงเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เพราะผู้สูงอายุที่เป็นผู้พิการทางการได้ยินนั้นมีมากและช่องทางหลักในการรับสื่อ คือโทรศัพท์มือถือถือมากกว่า การสื่อสารระหว่างคนด้วยกันเอง นอกจากนี้ยังอยากให้มีแอปพลิเคชันที่สามารถแสดงภาษามือเพิ่มขึ้นมาเพื่อช่วยให้การรับสื่อต่าง ๆ สามารถทำได้หลากหลายมากขึ้น หรือมีการทำคลิปในลักษณะของ Animation เพื่อส่งเสริมให้เปิดการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากขยายจอภาพได้ ถ้าขยายไม่ได้ก็ขอจอที่มีขนาดใหญ่ การปรับคำบรรยายให้มีขนาดใหญ่” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๕)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ผู้พิการอยากให้มี Website ที่รวบรวมและคอยอัปเดตข้อมูลข่าวสารของผู้พิการโดยเฉพาะ และจะต้องแยกข้อมูลข่าวสารเป็นประเภทไว้ด้วย หรืออาจจะเพิ่มวิดีโอที่มีทั้งภาษามือและ Subtitle เข้าไปด้วย เพื่อช่วยให้ผู้พิการสามารถเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น โดยข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ในรูปแบบนี้ จะทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ทุกที่และทุกเวลา ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อาจจะเพิ่มวิดีโอที่มีทั้งภาษามือ และ Subtitle เข้าไปด้วย” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออก คนที่ ๙)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า อยากให้มีขนาดจอภาพภาษามือที่ใหญ่และการจัดวาง Subtitle ต้องไม่บังจอภาพด้วย และอาจจะใส่พื้นหลังไปใน Subtitle ด้วย เพื่อที่จะได้ไม่กลืนไปกับภาพ หรือวิดีโอ และอยากให้มีปุ่มที่สามารถปรับเปลี่ยนขนาดรวมถึงเลือกได้ว่าจะดูภาษามือ หรือ Subtitle และสามารถกดเคลื่อนย้ายตำแหน่งจอภาพภาษามือ หรือตำแหน่ง Subtitle ได้ โดยอาจจะจัดทำออกมาในรูปแบบแอปพลิเคชัน หรือ QR Code ที่สามารถสแกนแล้วได้รับข้อมูล ณ ขณะนั้นเลย แล้วก็ให้แยกเป็นเรื่อง ๆ เมื่อผู้พิการต้องการทราบข้อมูลในเรื่องใดก็สามารถสแกนดูได้เลย และจำเป็นจะต้องมีล่ามแปลภาษา และ Subtitle ในทุกชุดการเรียนรู้ ในส่วนของกลุ่มผู้พิการที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีนั้น ชุดการเรียนรู้ที่จัดทำออกมาจะต้องส่งไปที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในพื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานทำความเข้าใจและนำไปอธิบายให้ผู้พิการเข้าใจในลำดับต่อไป ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ควรมีรูปแบบแอปพลิเคชัน หรือ QR Code” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๑๐)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า ชุดการเรียนรู้ที่จัดทำออกมานั้น อยากรู้ทั้งคำภาษามือและ Subtitle โดยจอลำนั้นจะต้องมีขนาดใหญ่มากขึ้น โดยอาจจะทำออกมาในรูปแบบของกล่องสัญญาณดาวเทียมที่ใช้เชื่อมต่อโทรศัพท์ โดยจะต้องเป็นกล่องสัญญาณดาวเทียมสำหรับผู้พิการทางการได้ยินโดยเฉพาะ และอาจจะมียุทธศาสตร์ที่มีคุณสมบัติ คือ สามารถขยายจอลำภาษามือ หรือขนาด Subtitle ได้ตามต้องการ โดยการแจกกล่องสัญญาณดาวเทียมนั้นควรจะแจกให้กับกลุ่มผู้พิการที่มีบัตรคนพิการทุกคน ซึ่งสิ่งนี้จะไปช่วยกระตุ้นให้ผู้พิการที่ไม่ไปขึ้นทะเบียนนั้นหันมาสนใจในการไปขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการมากขึ้น เพื่อที่จะได้เข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ได้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากรู้ให้ขยายจอลำได้” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๑)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อยากรู้ผลิตสื่อที่เน้นในส่วนของภาษามือ ภาพ วิดีโอ และ Subtitle อีกทั้งอาจจะมียุทธศาสตร์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้พิการได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้พิการสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ผู้พิการก็จะได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มากขึ้น และจะช่วยให้สื่อสามารถเข้าถึงผู้พิการได้หลายกลุ่มมากขึ้นอีกด้วย โดยจะต้องไม่ใช่ภาษาที่เป็นทางการ ควรใช้ภาษาที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่ายและข้อมูลจะต้องถูกต้องครบถ้วนด้วย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“บางทีการทำชุดการเรียนรู้มันก็ต้องมีความหลากหลาย เพราะว่าคนมีความหลากหลายจะมาเป็นตัวหนังสือเป็นคลิปที่มีล่ามเฉย ๆ ก็อาจจะไม่ดึงดูดใจ อาจจะต้องมีภาพ วิดีโอ การ์ตูน เกมโชว์” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๗)

๖.๑.๒ ผู้พิการทางสายตา

๑. ความรู้/ ความเข้าใจต่อสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า โดยส่วนใหญ่กลุ่มผู้พิการทางสายตาก็มีความรู้ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารค่อนข้างน้อย ทั้งสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญในการใช้ชีวิตประจำวัน และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ด้านการเข้าถึงข้อมูล ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ข้อมูลข่าวสารมันกระจายไม่ทั่วถึง ผู้พิการส่วนน้อยเท่านั้นแหละที่รู้” (ผู้แทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๕)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ผู้พิการทางสายตาทราบข้อมูลสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงจากการบอกต่อจากเพื่อน จากคนรู้จักและทาง Social Media แต่ไม่ทราบรายละเอียดที่แน่ชัดเท่าที่ควร ไม่เข้าใจถึงสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานที่พึงได้รับ เพียงแต่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเท่าที่ได้รับการบอกต่อมาเท่านั้น และนำเอกสารต่าง ๆ เข้าไปดำเนินการเพื่อรับสิทธิ์ นอกจากนี้ ทางหน่วยงานภาครัฐบางส่วนไม่ได้เข้าไปให้ความรู้/ความเข้าใจถึงสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับอย่างแท้จริง ทำให้รายละเอียดสิทธิประโยชน์บางส่วนที่พึงจะได้รับอาจจะไม่ทราบในบางข้อหรือบางประเด็น ทำให้ไม่มีความเข้าใจถึงสิทธิที่ตนพึงจะได้รับ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“โดยส่วนใหญ่ก็รู้จักเพื่อนจาก Facebook จาก Line เป็นข้อมูลที่เข้าใจง่าย จะถามว่าได้จากหน่วยงานรัฐไหม น้อยมาก” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๑)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสมาร์ทโฟนและเพจ Facebook เช่น ข่าวสารเกี่ยวกับการเยียวยาผู้พิการของทางรัฐบาล แต่ผู้พิการทางสายตาบางส่วนที่เข้าไม่ถึงสมาร์ทโฟนและไม่มีความรู้ทางด้านกฎหมาย หรือสิทธิประโยชน์ ก็จะได้รับข่าวสารที่ไม่ครบถ้วน และไม่ถูกต้อง เอกสารที่เป็นข้อมูลข่าวสารด้านกฎหมาย หรือสิทธิประโยชน์ที่ได้มาในรูปแบบไฟล์ PDF นั้น ผู้พิการทางสายตาจะไม่สามารถใช้แอปพลิเคชันในการอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ในขณะที่เว็บไซต์สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยจะมีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทางราชการ ซึ่งผู้พิการทางสายตาจะรับข้อมูลข่าวสารทางราชการผ่านทางเว็บไซต์นี้มากกว่าเว็บไซต์ของราชการโดยตรง อีกทั้งสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยจะมีสื่อที่ผู้พิการทางสายตาสามารถโทรเข้าไปรับฟังข้อมูลข่าวสารทางราชการได้โดยตรง ข้อมูลข่าวสารทางราชการที่ได้รับผ่านสมาคมมีความครบถ้วน และเข้าใจได้ง่าย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“รับข้อมูลจากมือถือบ้างสื่อโซเชียลบ้างแล้ว ก็มีคนที่เข้าไม่ถึงมือถือเขาก็จะไม่มีความรู้ไม่มีความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เขาควรจะได้รับ” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๖)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า โดยส่วนใหญ่กลุ่มผู้พิการยังไม่ทราบสิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น ข้อมูลในเรื่องเบี้ยคนพิการเดือนละ ๘๐๐ บาท และโครงการคนละครึ่งที่เป็นโครงการของรัฐบาล ผู้พิการทางสายตาจะได้รับข้อมูลมาจากทางสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย และทางโซเชียลมีเดีย หรือโทรทัศน์ หรือในสถานการณ์ตอนนี้การส่งข้อมูลหรือข่าวสารเกี่ยวกับวัคซีนเพื่อป้องกันโควิด-๑๙ จะเป็นการส่งผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน Line ที่สร้างเป็นกลุ่ม หรือโปรแกรม Online ในการจัดประชุมหรือพูดคุยกัน เช่น Zoom และพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกันผ่านทาง Clubhouse แต่ผู้พิการทางสายตาที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง หรือที่เข้าไม่ถึงสมาร์ทโฟน จะมีความลำบากในการรับรู้สิทธิพื้นฐาน สิทธิประโยชน์ หรือข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานที่ควรได้รับของผู้พิการทางสายตาน้อยมาก ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“เอาแค่สิทธิพื้นฐานเรื่องเบี้ยยังชีพยังไม่รู้เลย โครงการคนละครึ่งของรัฐเนียเขาก็อยากจะเข้าถึงแต่เขาไม่รู้ ยิ่งด้วยสถานการณ์โควิด การฉีดวัคซีนของคนพิการยิ่งเป็นไปไม่ได้ เรามีร่างกายอ่อนแอ เราก็คอยกลัวว่าเราจะต้องรับวัคซีนที่แตกต่างจากที่รัฐจัดสรรใหม่” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคตะวันออก คนที่ ๙)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ความเข้าใจในเรื่องสิทธิพื้นฐานของคนพิการ ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับระดับการเรียนรู้ที่ผู้พิการทางสายตาได้รับ เช่น การได้รับการอบรมจากสมาคมคนพิการ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดความรู้ด้านการใช้สื่อในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องต่าง ๆ จากภายนอก หรือข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานที่คนพิการควรได้รับ โดยผู้พิการทางสายตาที่ใกล้ชิดกับองค์กรจะได้รับ การอบรมเรียนรู้ และองค์ความรู้จากสมาคมคนพิการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ และได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารสิทธิพื้นฐาน และสิทธิประโยชน์คนพิการมากกว่าผู้พิการทางสายตาที่อยู่ห่างไกล หรือไม่ได้ใกล้ชิดกับองค์กร ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“จะรู้มากหรือน้อยเนี่ยก็ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา ถ้าการศึกษาเขาก็จะค้นคว้าหาความรู้สิทธิประโยชน์ที่เขาควรจะได้รับ แต่ขนาดคนอีกกลุ่มนึงเนี่ยเขาก็ไม่ค่อยมีความรู้เท่าไร” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๒)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า โดยส่วนใหญ่กลุ่มผู้พิการทางสายตายังมีความรู้ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารค่อนข้างน้อย ทั้งสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญในการใช้ชีวิตประจำวัน และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ด้านการเข้าถึงข้อมูล ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ส่วนน้อยเท่านั้นแหละที่รู้เอาเคล็ดลับในการดำรงชีวิตในประจำวันยังไม่รู้เลย”
(ผู้พิการทางสายตาพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๒)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องสิทธิคนพิการพึงควรจะได้รับ หน่วยงานส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลจะมอบสิทธิคนพิการพึงควรจะได้รับเพียงแค่เบี้ยคนพิการเดือนละ ๘๐๐ บาท แต่สิทธิคนพิการด้านการขอกู้เงินไว้เพื่อประกอบอาชีพ หรือสิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงปริญญาตรี ผู้พิการทางสายตางานบางส่วนก็ไม่ทราบข้อมูลข่าวสารตรงนี้ โดยเฉพาะคนในท้องถิ่น และสถานการณ์โควิด-๑๙ ทำให้การจ้างงานผู้พิการนั้นลำบากยิ่งขึ้น การได้รับการเยียวยาจากทางรัฐบาลใช้เวลานาน และเข้าไม่ถึงผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่สมาคมคนพิการจะเป็นคนทำโครงการฝึกอบรมไปนำเสนอ แล้วนำมาจัดทำโครงการต่อ โดยมีสมาชิกมาร่วมด้วย และมีวิทยากรที่ให้ความรู้จากหน่วยงานของรัฐบาล หรือเอกชนเป็นผู้ให้ความรู้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ผู้พิการทางสายตางานบางส่วนไม่รู้ข้อมูล หรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งเบี้ยยังชีพ การกู้เงิน หรือการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ covid ยิ่งทำให้การจ้างงานผู้พิการลำบากมากขึ้น การเยียวยาของรัฐเราก็ไม่รับทราบข้อมูลและเข้าไม่ถึง” (ผู้พิการทางสายตาพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๗)

๒. ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ช่องทางหลักก็จะเป็นช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ซึ่งมีความหลากหลาย และรับชมผ่านช่องทางโทรทัศน์ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ง่าย แต่บางครั้งมันจะมาในช่วงเวลาตึก ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ช่องทางออนไลน์เป็นหลักเพราะว่ามีเนื้อหาที่หลากหลาย” (ผู้แทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๗)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ผู้พิการทางสายตารับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงจากคนรู้จักเป็นส่วนใหญ่ ทางสมาคมประชาคมเพื่อคนตาบอดไทย และสมาคมแห่งประเทศไทยจากการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ผ่านทาง LINE และ Facebook ซึ่งมีโปรแกรมเสียงสำหรับคนตาบอด แต่เป็นส่วนน้อยที่จะเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพราะจำกัดเฉพาะคนที่ใช้โทรศัพท์มือถือแบบสัมผัสหรือสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ หากนอกเหนือจากนี้จะเป็นการโทรศัพท์เพื่อบอกต่อให้ผู้อื่นได้ทราบข้อมูล รวมไปถึงได้ฟังข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ จากโทรทัศน์ วิทยุ YouTube นอกจากนี้ ทางหน่วยงานราชการไม่ได้แจ้งข้อมูลรายละเอียดอย่างสม่ำเสมอ แจ้งให้ทราบเพียงแค่อะไรบางส่วน หรือเป็นข้อมูลเร่งด่วนจึงทำให้ไม่ได้รับทราบข้อมูลทั้งหมดอย่างละเอียดและทั่วถึง แต่ผู้พิการทางสายตาได้ทำการติดต่อเจ้าหน้าที่ของภาครัฐโดยตรง จึงได้รับความช่วยเหลือบางส่วน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“โดยส่วนใหญ่จะมาจากทางสมาคมเขาก็จะส่งมาทาง LINE มีทาง Facebook ซึ่งโปรแกรมพวกนี้ก็จะ support กับโปรแกรมเสียงของคนตาบอด มีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่เขาไม่มีโทรศัพท์มือถือใช้ก็ถูกการจำกัดการเข้าถึงข้อมูล” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๑)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้พิการทางสายตาบางส่วนจะได้รับข่าวสารผ่านสมาร์ตโฟน หรือผ่านช่องทางเพจ Facebook มากกว่าทางวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในรูปแบบไฟล์ PDF หรือ Word ซึ่งจะใช้แอปพลิเคชันเป็นตัวช่วยในการอ่านออกเสียง ในด้านข้อมูลข่าวสารทั่วไปผู้พิการทางสายตาบางส่วนก็ยังมีมารับข่าวสารผ่านทางวิทยุและโทรทัศน์ ทั้งนี้ผู้พิการทางสายตาที่เป็นผู้สูงอายุ หรือที่ไม่รู้หนังสือก็จะได้รับการบอกเล่าข่าวสารต่อกันมา ผ่านทางโทรทัศน์ ผ่านการจัดอบรมจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้พิการ ผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน ผ่านการสื่อสารทางโทรศัพท์ หรือผ่านทางแอปพลิเคชัน Line ส่งข่าวบอกคนในครอบครัวและญาติพี่น้อง เพื่อส่งข่าวสารต่อกันไป ในขณะที่ผู้พิการทางสายตาที่เป็นคนรุ่นใหม่ก็จะมีการใช้ Clubhouse ที่มีความเสถียรและประสิทธิภาพในการใช้ที่ดีในการกระจายข่าวสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยมีการนัดหมายเวลา เช่น ผู้พิการทางสายตาที่เล่นหุ้นจะมีการนัดหมายเวลาเพื่อมาพูดคุย หรือปรึกษากันเรื่องหุ้นผ่าน clubhouse อีกทั้งผู้พิการทางสายตาที่เป็นคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่จะรับข่าวสารราชการผ่านทาง Facebook มากกว่าในเว็บไซต์ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“หลัก ๆ เราก็ได้จาก พม. เหมือนกันนะ แล้วก็มีส่วนที่ได้จากสื่อสังคมออนไลน์ แล้วก็ทางวิทยุข้อมูลข่าวสารก็จะมีเยอะ สำหรับการเข้าถึงของรัฐบาลเนี่ยอยากให้มี

เอกสารที่เป็น PDF ใน Word ทำให้โปรแกรมอ่านสามารถอ่านง่าย ๆ” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๔)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ผู้พิการทางสายตารับข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ผ่านช่องทางสมาร์ทโฟน หรือแอปพลิเคชัน เช่น Youtube Line Facebook และ Clubhouse หรือการประชุมผ่านช่องทางออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom สำหรับผู้พิการทางสายตาที่บอดสนิทส่วนใหญ่จะมีโปรแกรมในสมาร์ทโฟนช่วยในการอ่านจอภาพ โดยในระบบปฏิบัติการ Android และ IOS จะต้องมีการเข้าไปตั้งค่าเพื่อให้โปรแกรมสามารถช่วยอ่านออกเสียงข้อมูลในสมาร์ทโฟนได้ ซึ่งจะให้คนตาดีเป็นคอยช่วยในการตั้งค่า และมีการสร้างกลุ่มใน Facebook สำหรับผู้พิการทางสายตา โดยหัวหน้ากลุ่ม หรือหัวหน้าสมาคมเป็นผู้สร้างกลุ่ม แล้วดึงสมาชิกกลุ่มคนอื่น ๆ เข้ามา เพื่อแชร์ข่าวสาร หรือข้อมูลต่าง ๆ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“โดยส่วนใหญ่จะใช้โปรแกรมช่วยอ่านในการอ่านจอภาพ ช่วยให้เข้าถึงข้อมูลใน Facebook หรือว่าในกลุ่มต่าง ๆ ก็จะทำหน้าที่ในการแชร์ข่าวสารข้อมูลสำหรับผู้พิการต้องรู้” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคตะวันออก คนที่ ๗)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า การรับรู้ข่าวสารส่วนใหญ่ผู้พิการทางสายตาที่เป็นผู้สูงอายุ อาศัยอยู่ในตัวเมือง หรือตามพื้นที่ชนบทจะได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านการบอกเล่าต่อกันมาจากคนในท้องถิ่นและคนในครอบครัว วิทยู หรือโทรทัศน์ก็เป็นอีกช่องทางที่ผู้พิการทางสายตาเลือกใช้ในการรับข่าวสาร ซึ่งผู้พิการทางสายตาที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต หรือเป็นผู้พิการทางสายตารุ่นใหม่จะเลือกรับข่าวสารผ่านทางคอมพิวเตอร์ และสมาร์ทโฟน เช่น แอปพลิเคชัน Line หรือ Smart TV และผู้พิการทางสายตาที่เป็นแบบ Low Vision จะสามารถเข้าถึงสมาร์ทโฟน หรือคอมพิวเตอร์ได้ดีกว่าผู้พิการทางสายตาแบบบอดสนิท และไม่จำเป็นต้องใช้โปรแกรมเสียงในการอ่านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผู้พิการทางสายตาที่เป็นแบบ Low Vision บางกลุ่มใช้สายตาเยอะเกินไปไม่ค่อยได้ หรือบางกลุ่มอาจใช้สายตาได้เกือบเต็มร้อย แต่ต้องใช้ในการมองที่ใกล้โดยใช้แว่นขยายที่ได้จากโรงพยาบาลที่สามารถจัดหาได้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ผู้ชายส่วนใหญ่ในพื้นที่ภาคใต้จะเป็นผู้สูงอายุทำให้การเข้าถึงข้อมูล จะเน้นการบอกต่อจากคนในครอบครัว ประธานชุมชน ก็จะมีบ้างที่ฟังวิทยุ การใช้สมาร์ทโฟน หรือว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์ก็ไม่เก่งมากนัก ถ้าเป็นคนรุ่นใหม่เนี่ยเขาก็จะใช้พวก Application ต่าง ๆ LINE Smart TV ซึ่งมันง่ายสำหรับคนรุ่นใหม่” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๓)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า ผู้พิการทางสายตาก็จะได้รับรู้ข้อมูลโดยส่วนใหญ่จากคนรู้จัก หรือภายในครอบครัว ซึ่งอาจจะมีปัญหาด้านความถูกต้องของข้อมูล อย่างไรก็ตามยังได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย หรือสมาคมคนตาบอดในพื้นที่ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็มาจากคนรู้จักเป็นส่วนใหญ่ แต่บางทีก็ไม่ว่าเขาบอกถูกหรือผิด” (ผู้พิการทางสายตา พื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๒)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีการรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสมาร์ทโฟน โดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น YouTube และ Clubhouse หรือผ่านทางสื่อกระจายเสียง โดยมีการนำข้อมูลข่าวสารจากสื่อมาเปรียบเทียบกับ พมจ. อีกครั้ง เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับมา และผู้พิการทางสายตาก็มีการนำความรู้มาแลกเปลี่ยนกันผ่านทาง Clubhouse ซึ่งเป็นช่องทางที่ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลข่าวสารจากทางภาครัฐ ส่วนใหญ่จะมีความน่าเชื่อถือ ผู้พิการทางสายตาได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางสมาร์ทโฟนมากกว่าทางโทรทัศน์ ในการใช้งานเว็บไซต์ ซึ่งสมาร์ทโฟนสามารถอ่านข้อความได้อย่างครบถ้วน และถูกต้อง สมาร์ทโฟนทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้หลากหลายมากขึ้น และสามารถศึกษาความรู้เพิ่มเติมผ่านทางแอปพลิเคชันได้ง่ายขึ้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็มีใช้จากสมาร์ทโฟนทั้ง YouTube Clubhouse Facebook บางส่วนก็ได้มาจาก คลสช. เขาก็มาให้ความรู้เป็นครั้งคราวแต่ก็จะไม่ได้อัปเดตมากเท่าไร จะเห็นได้ชัดว่าคนตาบอดเนี่ยจะเข้าถึงข้อมูลผ่านสมาร์ทโฟนได้มากกว่าโทรทัศน์ เพราะว่าเราใช้โปรแกรมช่วยอ่าน” (ผู้พิการทางสายตาพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๑๐)

๓. ปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ปัญหาอุปสรรคหลักของการเข้าถึงข้อมูลของผู้พิการ คือ ในบางครั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการไม่สามารถรองรับโปรแกรมช่วยเหลือของกลุ่มผู้พิการทางสายตาได้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“บางเว็บไซต์เข้าไปโปรแกรมช่วยอ่านมันอ่านไม่ได้ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ”
(ผู้แทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๑๑)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ คือ การประสานงานจากภาครัฐโดยตรง โดยทางภาครัฐหรือหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องไม่ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือผู้พิการทางสายตาก่อน จำเป็นต้องติดต่อกลับไป หรือแจ้งความเดือดร้อนถึงจะได้รับการช่วยเหลือ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“เรายังไม่ค่อยได้รับการพูดคุยโดยตรงจากหน่วยงานภาครัฐเท่าไร แล้วไม่เห็นหน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยกลุ่มผู้พิการเราชัดเจน” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๗)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ผู้พิการทางสายตาเลือกที่จะรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านสมาร์ตโฟนมากกว่าทางวิทยุและโทรทัศน์ เนื่องจากว่ามีความสะดวกสบาย แต่มีราคาที่สูง ผู้พิการทางสายตาบางส่วนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็จะใช้เป็นโทรศัพท์มือถือที่เป็นปุ่มกดแทน นอกจากนี้ ปัจจัยหลักอย่างอื่น เช่น อินเทอร์เน็ต หรือค่าใช้จ่ายอินเทอร์เน็ตก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้พิการบางส่วนยังไม่สามารถเข้าถึงได้เช่นกัน หากต้องมีการใช้งานผ่านแอปพลิเคชัน อีกทั้งผู้พิการทางสายตาที่ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในรูปแบบไฟล์ PDF แอปพลิเคชันที่ใช้ในการอ่านออกเสียงนั้นจะไม่สามารถอ่านได้อย่างละเอียดครบถ้วน และชัดเจน ต้องเป็นไฟล์ Word หรือมีการแปลงไฟล์ PDF ก่อน แอปพลิเคชันจึงจะสามารถอ่านได้อย่างครบถ้วน และถูกต้อง อีกทั้งเวลาที่ผู้พิการทางสายตาต้องเข้าประชุมร่วมกับกรมส่งเสริมฯ หรือส่วนกลาง ต้องการได้รับไฟล์เอกสารหรือข้อมูลเป็นไฟล์ Word เพื่ออ่านหรือเตรียมตัวก่อนเข้าประชุม สำหรับผู้พิการทางสายตาที่ไม่รู้หนังสือ หรือผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลบางส่วนอาจได้รับข่าวสารในเรื่องกฎหมาย และสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตาได้ไม่ครบถ้วน เนื่องจากยังขาดความรู้ จำเป็นต้องมีคนคอยแนะนำและช่วยสอน อีกทั้งสมาร์ตโฟนมีความสำคัญมากในการรับข้อมูลข่าวสาร และใช้หาความรู้ในเรื่องต่าง ๆ การศึกษาเรียนรู้การใช้สมาร์ตโฟนมีความจำเป็นสำหรับผู้พิการทางสายตาเป็นอย่างมากในพื้นที่ชนบท หรือต่างจังหวัดจะได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องกฎหมาย และสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตาได้ไม่ครบถ้วน เนื่องจากมีเวลาที่จำกัด จึงอยากให้ขยายเวลาในการอ่านข่าววิทยุเพิ่มขึ้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากให้ใช้ไฟล์ที่ให้โปรแกรมช่วยอ่านสามารถใช้ได้ บางทีหน่วยงานภาครัฐไม่ได้รองรับไฟล์ที่สามารถให้โปรแกรมช่วยอ่านสามารถอ่านได้” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๑๐)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า พิการทางสายตาจะได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางโทรศัพท์ หรือวิทยุ น้อยมาก เนื่องจากสื่อพวกนี้เข้าถึงผู้พิการทางสายตาได้น้อยมาก ส่วนใหญ่จึงเป็นการบอกเล่าข่าวสารต่อกันมา อีกทั้งผู้สูงอายุไม่สามารถเรียนรู้การใช้สมาร์ตโฟนได้ในทันทีที่ต้องมีการใช้เวลาศึกษาเรียนรู้นานพอสมควร ซึ่งสมาร์ตโฟนไม่ใช่ช่องทางที่ผู้พิการทางสายตาทุกคนจะใช้ได้ และผู้พิการทางสายตา หรือที่พึ่งพิการทางสายตาในภายหลังส่วนใหญ่ยังไม่ถึงสมาร์ตโฟนและสายด่วน ๑๔๑๔ เนื่องจากไม่ได้เรียนหนังสือ หรือผ่านการศึกษารุ่นมาก่อน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ส่วนใหญ่ก็จะเป็นการบอกเล่าจากครอบครัวหรือคนรอบรอบ คนรุ่นใหม่อีกใช้สมาร์ตโฟน เราเป็นผู้สูงอายุซึ่งเฉลี่ยแล้วผู้สูงอายุจะมีอัตราการตาบอดที่เยอะก็จะเข้าไม่ถึง” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคตะวันออก คนที่ ๗)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ผู้พิการทางสายตาที่อาศัยอยู่ห่างไกลจากผู้นำองค์กรท้องถิ่น หรือท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลออกไป ส่วนใหญ่จะยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารทำให้ผู้พิการทางสายตาไม่สามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ของคนพิการที่พึงควรได้รับ หรืออาจได้รับข่าวสารทางด้านสิทธิช้ากว่าผู้พิการทางสายตาที่อาศัยอยู่ในตัวเมือง เนื่องจากผู้พิการทางสายตาที่อาศัยอยู่นอกเมืองจะมีการบอกเล่าข่าวสารต่อกันมา ซึ่งทำให้ใช้เวลานานในการกระจายข่าวสาร รวมถึงผู้พิการทางสายตาที่บอดสนิท และผู้สูงอายุบางกลุ่มที่เข้าไม่ถึงสมาร์ตโฟน หรือเทคโนโลยีที่ช่วยในการสื่อสาร จำเป็นต้องมีคนอื่นคอยช่วย ทั้งนี้ผู้พิการทางสายตาที่พึ่งพิการในภายหลังจะยังไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียนของคนตาบอด ทำให้ยังไม่ได้รับการอบรมเรียนรู้ในเรื่องการใช้สื่อเทคโนโลยี หรืออักษรเบรลล์ ซึ่งจะมีความลำบากในการเข้าถึงและมีไม่มากเท่าที่ควร ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“กลุ่มผู้สูงอายุเข้าไม่ถึงมือถือ หรือว่าเทคโนโลยีช่วยอะไรเท่าไร” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๔)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า การยืมเครื่องมือสื่อสารสำหรับผู้พิการนั้น เครื่องมือสื่อสารบางประเภทนั้นมีความล้าสมัยซึ่งไม่สามารถนำมาใช้งานได้ในปัจจุบัน และ

เครื่องอักษรเบลล์นั้นมีราคาที่สูงและมีจำหน่ายที่ต่างประเทศ ผู้พิการทางสายตาไม่สามารถเข้าถึงเครื่องมือชนิดนี้ได้เลย ทำให้ผู้พิการทางสายตาดังกล่าวไม่สามารถเรียนรู้ที่จะใช้เครื่องอักษรเบลล์ได้ ทำให้ในปัจจุบันมีการใช้โน้ตบุ๊กเป็นส่วนใหญ่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า มีปัญหาด้านการใช้สมาร์ตโฟนในการรับข้อมูลข่าวสาร มีอีกปัจจัยที่สำคัญ คือ อินเทอร์เน็ต ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการใช้อินเทอร์เน็ต ผู้พิการทางสายตาบางคนไม่มีรายได้ อาจทำให้เข้าไม่ถึงอินเทอร์เน็ต หรือบางพื้นที่ตอนนี้มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตประชารัฐ แต่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากปัญหาของสัญญาณอินเทอร์เน็ตดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“การมีสมาร์ตโฟนมันช่วยในการเข้าถึงข้อมูล แต่บางทีการใช้สมาร์ตโฟนก็มีปัญหาเรื่อง Internet ค่าใช้จ่ายอินเทอร์เน็ตรายเดือนมันสูง” (ผู้พิการทางสายตาพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๒)

๔. ความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ต้องการที่จะได้รับรู้สิทธิประโยชน์ของกลุ่มผู้พิการโดยทั่วไป อย่างไรก็ตามอยากให้คำนึงถึงผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตได้จะทำทั้งได้แบบออนไลน์และออฟไลน์ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ขอแค่รับรู้สิทธิประโยชน์ทั่วไปที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งที่ใช้อินเทอร์เน็ตและไม่ใช้อินเทอร์เน็ต” (ผู้แทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๗)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ต้องการทราบความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั้งหมดอย่างละเอียด และการว่าจ้างงานผู้พิการทางสายตาให้เท่าเทียมกับผู้พิการอื่น ๆ อยากให้ตัดสินผู้พิการทางสายตาจากความสามารถไม่ใช่เพียงเพราะความพิการ รวมไปถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้พิการควรได้รับ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ข่าวสารทั่วไปที่มันเท่าเทียมกับผู้พิการอื่นและคนปกติทั่วไป” (ผู้แทนผู้พิการทางการได้ยินในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๒)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ในเว็บไซต์ของทางราชการ ส่วนใหญ่ข้อมูลหน้าเว็บไซต์จะเป็นไฟล์ PowerPoint ซึ่งผู้พิการทางสายตาไม่สามารถรับข้อมูลข่าวสารผ่านไฟล์แบบนี้ได้ จำเป็นต้องทำไฟล์ในรูปแบบ Word เท่านั้น แอปพลิเคชัน หรือสมาร์ตโฟนถึงสามารถอ่านออกเสียงได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง และในเรื่องข้อมูลข่าวสารด้านกฎหมายและสิทธิประโยชน์ผู้พิการทางสายตาที่ไม่มีความรู้ และเข้าไม่ถึงสมาร์ตโฟนจะได้รับความรู้ในเรื่องพวกนี้ไม่ครบถ้วน จึงต้องมีคนคอยแนะนำและให้ความรู้เพิ่มมากขึ้น หรืออาจจัดทำโครงการสมาร์ตโฟนเพื่อให้ผู้พิการทางสายตาสามารถศึกษาเรียนรู้ การใช้ และการรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางสมาร์ตโฟนได้มากขึ้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“บางไฟล์ของหน่วยงานราชการเราไม่สามารถใช้โปรแกรมอ่านได้ เช่นพวก Powerpoint กลุ่มผู้ไม่มีสมาร์ตโฟนก็ยิ่งเข้าไม่ถึงใหญ่เลย” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๑๐)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่ต้องการเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของตนเองมากยิ่งขึ้น ต้องการให้มีการเรียนการสอน และความช่วยเหลือจากองค์กรใหญ่ๆ เข้ามาช่วยมากขึ้น เพื่อเพิ่มความเข้าถึงของผู้พิการทางสายตาในการรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ของตนเองในทุก ๆ ด้าน และต้องการให้หน่วยงานราชการแจ้งข้อมูลข่าวสาร หนังสือราชการในเพจ หรือเว็บไซต์ในรูปแบบของข้อความและตัวหนังสือ ไม่ต้องการให้แจ้งเป็นรูปภาพ เนื่องจากผู้พิการทางสายตาไม่สามารถอ่านได้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็อยากได้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นให้เข้ามาสร้างความเข้าถึงข้อมูลข่าวสารให้กับผู้พิการรู้สึกของตัวเอง” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคตะวันออก คนที่ ๑๐)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ต้องการให้มีการสื่อถึงสิทธิและเสรีภาพว่าทุกคนมีความเท่าเทียมกันทั้งผู้พิการและบุคคลธรรมดาทั่วไป เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตัวต่อบุคคลนั้น ๆ ซึ่งควรจะเข้าใจเป็นพื้นฐานก่อน แล้วเน้นความสำคัญในการเข้าถึงเรื่องผู้พิการทางสายตาและบุคคลธรรมดาทั่วไปสามารถใช้ร่วมกันได้ เพื่อไม่ให้ผู้คนแบ่งแยกประเภท หรือช่องว่างกันในสังคม ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“การเข้าถึงข้อมูลที่ไม่แบ่งแยกประเภทของคนและช่องว่างในสังคม” (ผู้แทน
ผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๑)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า ต้องการให้มีชุดการเรียนรู้
ที่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของผู้พิการให้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป โดยครอบคลุมสิทธิที่จำเป็น และ
มีรูปแบบที่หลากหลาย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ครอบคลุมสิทธิที่จำเป็นและมีรูปแบบที่หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ” (ผู้พิการทางสายตา
ในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๒)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การประชาสัมพันธ์
ของสื่อภาครัฐเกี่ยวกับเรื่องสิทธิผู้พิการที่ควรได้รับในการถูกจ้างงานคนพิการ ทางบริษัท หรือทางผู้พิการทาง
สายตาบางส่วนอาจยังไม่ทราบถึงสิทธิตรงนี้ว่ามีอะไรบ้าง จึงต้องการให้ภาครัฐมีการบังคับใช้ หรือประกาศให้
เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และต้องการให้หน่วยงานในท้องถิ่น เข้าถึงผู้พิการทางสายตาในท้องถิ่นมากขึ้นกว่าเดิม
เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาได้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม การเรียนรู้การใช้สมาร์ตโฟน การสื่อสาร และการรับรู้
ข่าวสารจากภายนอก เป็นการช่วยเหลือผู้พิการทางสายตาอีกทางหนึ่งในการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ และ
กฎหมายของคนพิการควรได้รับ

๕. รูปแบบ หรือประเภทของนวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ
สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า การรับทราบข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ
ควรพัฒนาเสียงเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการสอบถามข้อมูลด้วยการบันทึกเสียง การแจ้งเตือนด้วยเสียงสำหรับ
การเดินทาง เพื่อให้ผู้พิการเดินทางได้อย่างปลอดภัย การว่าจ้างงานออกสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะบนโทรทัศน์ วิทยุ
YouTube หรือช่องทางอื่น ๆ ที่สามารถเข้าถึงพวกเขาได้เพื่อให้ทราบถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ สำหรับผู้พิการ
ทางสายตา ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็เน้นรูปแบบพัฒนาเสียงเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการบันทึกข้อมูลด้วยเสียง
แจ้งเตือนด้วยเสียง เป็นต้น” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๒)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า อยากให้มีการพัฒนาแอปพลิเคชันและเว็บไซต์เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงได้ง่ายขึ้น แอปพลิเคชันและเว็บไซต์หลายตัวไม่อำนวยความสะดวกการใช้งานสำหรับผู้พิการทางสายตา และอยากให้เว็บไซต์เป็นไปตามมาตรฐานของ Google เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาสะดวกต่อการเข้าใช้ในเว็บไซต์นั้น ๆ และอยากให้ทางภาครัฐออกกฎหมายหรือระเบียบที่บังคับใช้ให้ผู้ที่จัดทำสื่อ หรือแอปพลิเคชันที่ช่วยให้ผู้พิการทางสายตาสามารถใช้และเข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากให้มีแอปพลิเคชัน หรือเว็บไซต์ที่ผู้พิการเข้าถึงได้ง่าย บางตัวไม่ support การเข้าถึงของผู้พิการเลย อยากให้ดู Google เป็นตัวอย่าง” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๗)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า สื่อที่ต้องการจะเผยแพร่ข้อมูลให้แก่ผู้พิการทางสายตา ควรจัดทำสื่อที่มีความหลากหลาย โดยแบ่งตามกลุ่มความสามารถของผู้พิการ ดังนี้ ผู้พิการทางสายตาที่เข้าถึงสมาร์ตโฟนได้ก็สามารถส่งข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟน ผู้พิการทางสายตาที่เข้าไม่ถึงสมาร์ตโฟนก็ต้องทำเป็นไฟล์เสียงเพื่อจะส่งข้อมูลข่าวสารให้ ผู้พิการทางสายตาที่อ่านอักษรเบรลล์ได้ก็ต้องทำสื่อที่เป็นอักษรเบรลล์ และต้องการให้มีเสียงบรรยายภาพในสื่อที่ใช้ในการส่งข้อมูลข่าวสาร หรือสื่อโทรทัศน์เพิ่มมากขึ้น เพื่อความสะดวกของผู้พิการทางสายตาในการรับรู้ข้อมูล

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ต้องการให้มีคู่มือและวิธีการใช้หนังสือเสียง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการทางสายตาที่ไม่ได้รับการอบรม หรือเรียนรู้ในวิธีการใช้งานหนังสือเสียง และต้องการให้มีสื่อ องค์ความรู้และการประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้นสำหรับผู้พิการทางสายตา รวมถึงนวัตกรรมต่าง ๆ ที่จะสามารถช่วยผู้พิการทางสายตาในการเข้าถึงสิทธิพื้นฐาน และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาได้มากกว่าเดิม โดยเน้นสื่อที่เกี่ยวกับผู้พิการ เพื่อให้มีการเข้าถึงและรับรู้ถึงผู้พิการมากยิ่งขึ้น ไม่ต้องการให้คนในสังคมแบ่งแยกคนพิการออกจากบุคคลธรรมดาทั่วไป ต้องการให้มีความเสมอภาคในสังคมเพิ่มมากขึ้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็อยากให้มีคู่มือ หรือหนังสือเสียงเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการที่ไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมอบรม หรือเรียนรู้ผ่านสมาร์ตโฟน” (ผู้แทนผู้พิการทางการมองเห็นในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๑๑)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางสายตาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ต้องการให้มีความต้องการหนังสือเสียงในรูปแบบไฟล์ PDF ซึ่งผู้พิการทางสายตาสสามารถนำมาแปลงไฟล์ ทำให้เข้าถึงได้ง่ายมากขึ้น และต้องการให้มี QR code เพื่อให้ผู้พิการทางสายตาเข้าถึงสื่อได้ง่ายขึ้น และมีการพัฒนาต่อไปเรื่อย ๆ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากให้มันเป็นหนังสือที่อยู่ในรูปแบบ PDF เพราะว่าผู้พิการสามารถใช้โปรแกรมช่วยอ่านได้ ทางที่ดีก็มี QR Code ให้เข้าถึงได้ง่าย” (ผู้พิการทางสายตาพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๒)

๖.๑.๓ ผู้พิการทางร่างกาย

๑. ความรู้/ ความเข้าใจต่อสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า กลุ่มผู้พิการส่วนใหญ่มองว่าข้อมูลสำหรับสถานการณ์โควิด-๑๙ ที่กลุ่มผู้พิการควรรู้นั้นมีน้อยมาก ๆ เช่น ผู้พิการควรจะมีการป้องกันตัวเองอย่างไรให้ห่างไกลจากโควิด-๑๙ เนื่องจากผู้พิการแต่ละประเภทนั้นจะได้รับความเสี่ยงไม่เหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่น ผู้พิการทางด้านร่างกายก็จะมีอาการสัมผัสไวรัส หรือไม่คำอยู่เป็นประจำ อาจเสี่ยงต่อการติดเชื้อจากตรงนั้นได้ ดังนั้น ควรจะมีข้อมูลในส่วนนี้ให้ผู้พิการด้วย โดยต้องแยกเป็นข้อมูลของคนพิการแต่ละประเภท ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“กลุ่มผู้พิการส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโควิดน้อยมาก ๆ แล้วเราที่มีความเสี่ยงไม่เหมือนคนอื่นต้องมีการสัมผัสมากกว่าคนอื่น” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๒)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ผู้พิการไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-๑๙ เลย โดยสิ่งที่ผู้พิการอยากรู้มากที่สุด คือ สิทธิประโยชน์ของผู้พิการในเรื่องเงินเยียวยาในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ผู้พิการไม่ค่อยได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์โควิดที่เกี่ยวข้องกับเขาเลย”
(ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๑๒)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ผู้พิการยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ ได้มากพอ ซึ่งจะได้รับข้อมูลผ่านกิจกรรมโทรทัศน์ เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เปิดให้ลงทะเบียนรับวัคซีนสำหรับผู้ด้อยโอกาสหรือผู้พิการ บางคนทราบถึงข้อมูลแต่ไม่สามารถเดินทางไปรับวัคซีนได้ด้วยตนเอง เพราะค่อนข้างมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้าไปฉีดวัคซีน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ผู้พิการยังเข้าไม่ถึงข้อมูลมากนักทั้งเรื่อง covid ข้อมูลทั่วไป ทั้งเรื่องค่าใช้จ่ายก็สูงกว่าคนอื่น” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออก คนที่ ๗)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ผู้พิการไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-๑๙ ที่เป็นข้อมูลล่าสุดเท่าที่ควร เนื่องจากข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาถึงผู้พิการช้ามาก ๆ เช่น ในเรื่องของเงินเยียวยาและเรื่องวัคซีน เป็นต้น ส่งผลให้ผู้พิการเสียสิทธิ์ในส่วนนี้ไป อีกทั้งผู้พิการนั้นมีภูมิคุ้มกันที่ต่ำจึงไม่กล้าฉีดวัคซีน แต่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนให้กับผู้พิการเลย เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนที่เหมาะสมกับผู้พิการ หรือหากผู้พิการฉีดวัคซีนแล้วจะมีผลต่อร่างกายอย่างไรบ้าง เป็นต้น ผู้พิการจึงต้องทำการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง โดยสมาคมคนพิการในพื้นที่จะประสานงานเพื่อขอข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ และกว่าผู้พิการจะได้รับข้อมูลก็ส่งผลให้วัคซีนหมดแล้ว ทางสมาคมคนพิการในพื้นที่จึงต้องทำหนังสือแล้วส่งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอวัคซีนให้กับกลุ่มผู้พิการโดยตรง ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ผู้พิการไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารหรือได้รับข้อมูลช้าทั้งเงินเยียวยาทั้งเรื่องวัคซีน”
(ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๓)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-๑๙ ได้รับน้อยมาก ทั้งในเรื่องของข้อมูลข่าวสารทั่วไปและในเรื่องของวัคซีน อีกทั้งระบบต่าง ๆ ยังไม่เอื้อต่อผู้พิการ เช่น แอปพลิเคชันหมอพร้อม การกรอกข้อมูลแยกประเภทผู้รับวัคซีน ไม่มีช่องสำหรับผู้พิการให้กรอกวัคซีน และไม่สามารถสอบถามข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้เลย และชุดข้อมูลสำคัญที่ไม่เคยได้รับอีกอย่างหนึ่ง คือ ข้อมูลที่มีเนื้อหาว่าผู้พิการควรจะฉีดวัคซีนยี่ห้ออะไรถึงจะส่งผลให้ร่างกายมีภูมิคุ้มกันสูงขึ้น และวัคซีนแต่ละยี่ห้อผลเสีย หรือผลดีต่อร่างกายของผู้พิการแต่ละประเภทอย่างไร ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“เราไม่ได้รับข้อมูลที่บังคับให้ข้อมูลที่จำเป็น อย่างเช่นข้อมูลข่าวสารทั่วไป ข้อมูลด้านวัคซีนระบบต่าง ๆ ก็ยังไม่เอื้อต่อผู้พิการ” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๕)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลุ่มผู้พิการส่วนใหญ่เข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัคซีนเลย โดยทางผู้พิการต้องถามเข้าไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดด้วยตนเอง แต่ในบางจังหวัดได้มีการนำวัคซีนเข้ามาให้ผู้พิการโดยตรง ซึ่งสามารถมาลงชื่อเพื่อรับวัคซีนได้เลย แต่ข้อมูลข่าวสารก็ยังไม่เข้าถึงผู้พิการในทุกคน เช่น ผู้พิการที่ไม่ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยผู้พิการจะต้องหาข้อมูลข่าวสารและส่งต่อข้อมูลกันเอง และบางพื้นที่ก็จะมีหน่วยงานออกไปสำรวจและประชาสัมพันธ์หาผู้พิการมาฉีดวัคซีน แต่ถึงจะได้รับข้อมูลข่าวสารแล้ว วัคซีนก็ไม่เพียงพอต่อผู้พิการทุกคน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“เข้าไม่ค่อยถึงข้อมูลเท่าไร ก็ไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีน ข้อมูลข่าวสารก็เข้าไม่ถึง”
(ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๔)

๒. ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า กลุ่มผู้พิการส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากกลุ่มของผู้พิการด้วยกันเอง โดยเมื่อผู้พิการแต่ละคนได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากแหล่งต่าง ๆ ก็จะนำข้อมูลมาส่งต่อให้กลุ่มคนพิการได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นด้วย ซึ่งจะส่งต่อข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Line Group, Facebook Group เป็นต้น รวมถึงมีการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง จาก YouTube Website และ Facebook Fanpage ของสมาคม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังนั้น ช่องทางออนไลน์ถือเป็นช่องทางที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มากที่สุด ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็จะได้รับข้อมูลจากผู้พิการด้วยตนเองจากแหล่งต่าง ๆ ที่ต้องชวนขวนหาข้อมูลด้วยกันเองโดยเฉพาะข้อมูลทางช่องทางออนไลน์” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล คนที่ ๔)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า กลุ่มผู้พิการส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากทางสมาคมที่เกี่ยวกับคนพิการที่อยู่ในพื้นที่ โดยทางสมาคมจะลงพื้นที่ไปในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ให้กับผู้พิการฟัง โดยข้อมูลที่ได้รับผ่านทางสมาคมนั้นจะค่อนข้างเข้าใจง่ายและชัดเจน เนื่องจากผู้พิการมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเบื้องต้นอยู่แล้ว การที่ทางสมาคมเข้าไปอธิบายให้ฟัง ก็เป็นส่วนช่วยให้ผู้พิการเข้าใจได้มากขึ้น ซึ่งในส่วนข้อมูลข่าวสารที่ถูกประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางกิจกรรมโทรทัศน์หรือกิจกรรมกระจายเสียง ผู้พิการนั้นไม่ทราบถึงช่องทางที่จะสามารถเข้าถึงได้ อีกทั้งในปัจจุบันกิจกรรมกระจายเสียงนั้นไม่เป็นที่นิยมมากนัก ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสมาคมคนพิการในพื้นที่ โดยส่วนใหญ่ที่เขาไปลงพื้นที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๒)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า การรับข้อมูลข่าวสารจากทางหน่วยงานราชการเป็นหลัก เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่ไม่ค่อยได้รับข่าวสารจากทางสำนักงานคณะกรรมการกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคมแห่งชาติ โดยมีขั้นตอนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร คือ หน่วยงานต่าง ๆ จะส่งข้อมูลมาให้สมาคมในแต่ละจังหวัด แล้วทางจังหวัดก็จะเผยแพร่ข้อมูลให้ทางอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านเป็นทอด ๆ ไป โดยใช้การโทรศัพท์ รวมถึงส่งข้อความผ่านทาง Line Group ซึ่งแต่ละพื้นที่ก็มีวิธีการเผยแพร่ข้อมูลที่แตกต่างกัน เช่น การลงพื้นที่เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ห่างไกลโดยใช้การกระจายเสียงหรือการออกหนังสือเชิญให้ผู้พิการมาประชุมโดยทางตำบลที่ได้รับหนังสือก็จะกระจายข่าวตามเสียงตามสายในแต่ละหมู่บ้าน ข่าวสารที่ได้รับนั้นส่วนมากจะเป็นข่าวสารการกู้ยืมเงิน การลงทุนการ และช่วยเหลือต่าง ๆ และช่องทางหนึ่งที่ผู้พิการได้รับข้อมูลข่าวสาร คือ ทางโทรศัพท์ โดยรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทาง Facebook, Line, Youtube เป็นต้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็ได้รับข้อมูลจากหน่วยราชการเป็นหลักแล้วก็สมาคม แต่ไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารจากทาง กสทช. เท่าที่ควร” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๒)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า โดยส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิผู้พิการแต่ไม่ละเอียด โดยส่วนใหญ่ทราบจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Line Group แต่บางคนที่ไม่ทราบข้อมูลเลยจะมีการถามคำถามใน Line Group และจะหาคำตอบให้กันเอง โดยไม่ได้มีภาครัฐมาเกี่ยวข้อง

รวมถึงจะมีตัวแทนกลุ่มได้ข้อมูลมาจากทางสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนำมาส่งต่อให้ทาง Line Group อีกทางหนึ่ง และบางคนจะหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต หรือบางครั้งถามผู้ที่ทำงานในส่วนงานด้านนี้โดยเฉพาะ ก็จะได้ข้อมูลที่ค่อนข้างครบถ้วน อีกทั้งการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของผู้พิการ ในส่วนของกิจการกระจายเสียง หรือการกระจายเสียงตามสายในชุมชนมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของผู้พิการน้อยมาก ส่วนกิจการโทรทัศน์จะได้รับข้อมูลข่าวสาร เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีให้ลงทะเบียนรับวัคซีน ผู้ปกครองของเด็กที่เป็นผู้พิการจะได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนกันใน Line Group มีส่วนน้อยมาก ๆ ที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้พิการผ่านทางกิจการโทรทัศน์จะมีก็ต่อเมื่อเกิดการกระตุ้น เนื่องจากรายการเกี่ยวกับผู้พิการไม่ค่อยได้รับความสนใจ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็โดยส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลข่าวสาร แต่ไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารในเชิงลึกและโดยส่วนใหญ่รับทราบมาจากสื่อสังคมออนไลน์เป็นหลักทั้ง Facebook และ LINE Group เป็นต้น ไม่ค่อยมีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาให้ข้อมูล” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๑)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ผู้พิการทั่วไปจะได้ข้อมูลข่าวสารมาจากการจัดอบรมให้ความรู้ของสมาคมคนพิการของจังหวัด โดยสมาคมคนพิการของจังหวัดจะมีแผนจัดทำโครงการในการเผยแพร่ข้อมูลให้กับผู้พิการโดยจะร่างและส่งเรื่องไปที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อผ่านแล้วทางกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ก็จะส่งเรื่องไปที่กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อของบประมาณจัดทำโครงการ ผู้พิการในพื้นที่ห่างไกลจะได้รับข้อมูลจากชมรมระดับท้องถิ่นที่แยกมาจากสมาคมคนพิการของจังหวัด ทางด้านกิจการโทรทัศน์นั้นไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการเลย แต่ในส่วนกิจการกระจายเสียงนั้นได้รับข้อมูลบ้างเล็กน้อยเนื่องจากทางสมาคมของจังหวัดได้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับผู้พิการผ่านทางวิทยุอยู่บ้าง แต่เผยแพร่แค่ ๑ ชั่วโมง/อาทิตย์ แต่ในปัจจุบันได้ข้อมูลข่าวสารมาจาก Facebook และ Line เป็นหลัก และในส่วนสายด่วนคนพิการ ๑๔๗๙ นั้น ผู้พิการพอจะรู้ว่ามียุทธศาสตร์นี้แต่ไม่เคยใช้บริการเลย เพราะไม่ทราบว่าทางหน่วยงานจะสามารถตอบคำถามได้หรือไม่ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“มักจะได้รับความรู้จากการจัดฝึกอบรมของสมาชิกคนพิการในจังหวัด ซึ่งเขามีแผนการดำเนินงานที่ให้ความรู้กับผู้พิการร่วมกับ พม. เป็นประจำ” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๖)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้พิการได้รับข้อมูล

ที่มาจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมจัดหางาน ผู้พิการจะต้องเข้าไปสอบถามข้อมูลด้วยตนเอง โดยเป็นข้อมูลที่ทางอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไม่สามารถให้คำตอบได้ และในส่วนของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นั้น ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการเลย เนื่องจากรายการเกี่ยวกับคนพิการนั้นไม่ได้ออกอากาศในช่วงเวลา Prime Time แต่จะออกอากาศในช่วงตีงมาก ๆ หรืออาจจะเป็นช่วงระหว่างวันที่ไม่ตรงกับช่วงเวลาที่ถูกพิจารณาอีกทั้งวิทยุชุมชนในแต่ละพื้นที่นั้นมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการน้อยมาก ๆ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ข้อมูลของคนพิการในโทรทัศน์มักจะไม่มีอยู่ในช่วงเวลา Prime Time แต่อยู่ในช่วงตีง ๆ ซึ่งมักจะไม่มีคนดู” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๗)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้พิการโดยส่วนมากไม่มีโทรศัพท์เป็นของตัวเอง บางคนไม่ได้รับการศึกษาก็ทำให้ไม่ได้รับรู้หรือเข้าใจเกี่ยวกับข่าวสารต่าง ๆ สิทธิประโยชน์ที่ผู้พิการรับรู้ได้แน่ชัดที่สุด คือ การรับรู้จากประสานสิทธิบรรเทาทุกข์ผู้พิการ โดยจะได้รับข้อมูลที่ละเอียดและเข้าใจง่ายกว่าข้อมูลที่ได้รับทางสื่อสังคมออนไลน์ วิทยุ และโทรทัศน์ และสายด่วน ๑๔๗๙ ผู้พิการบางส่วนรู้จักหน่วยงานนี้ เพราะเวลาแกนนำลงพื้นที่ไปประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ ก็จะพยายามบอกคนพิการว่า ๑๔๗๙ เป็นสายด่วนคนพิการ สามารถโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ได้ ในส่วนกิจการโทรทัศน์นั้น ช่องที่ให้ข้อมูลข่าวเกี่ยวกับผู้พิการจะออกอากาศน้อย และปัจจุบันก็เริ่มหายไปจนรายการที่ยังมีอยู่ที่ผู้พิการพอทราบ เช่น รายการเป็นกันเอง เคียงบ่าเคียงไหล่ หัวใจนักสู้ และพิการงานเข้า เป็นต้น ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็ผู้พิการโดยส่วนใหญ่บางคนยังไม่มีโทรศัพท์มือถือถือเป็นของตนเองทำให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเป็นไปได้ สิทธิประโยชน์ที่ผู้พิการรู้ก็มีส่วนน้อย แล้วยังไม่ค่อยรู้รายละเอียดเท่าที่ควรนัก” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๒)

๓. ปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนาในกลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า การประชาสัมพันธ์ผ่านทางกิจการโทรทัศน์ผู้พิการไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงที่ชัดเจน เช่น ไม่ทราบว่าต้องรับชมผ่านช่องอะไร หรือต้องรับชมเวลาเท่าไร เป็นต้น และหากทราบช่องทางการเข้าถึง แต่ช่วงเวลาในการรับชม

โทรศัพท์คนนั้น ไม่ได้อยู่ในช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“การประชาสัมพันธ์มีน้อย ทำให้ข้อมูลเข้าไม่ถึงคนพิการ” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกาย
ในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๑)

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ผู้พิการไม่ค่อยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์กับทางหน่วยงานราชการ เช่น สายด่วน ๑๓๐๐ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น เนื่องจากไม่ทราบว่าต้องติดต่ออย่างไร รวมถึงได้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจนและเข้าใจยาก เช่น ผู้พิการเคยติดต่อไปยังสายด่วน ๑๓๐๐ แต่ไม่ได้รับข้อมูลอย่างละเอียด และการค้นหาข้อมูลด้วยตนเองผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น ค้นหาผ่านทาง Website เป็นต้น ผู้พิการบางท่านไม่ชำนาญ และไม่ค่อยมีความรู้ในด้านนี้ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ผู้พิการยังไม่ค่อยรับรู้สิทธิประโยชน์ที่ตัวเองได้รับ โดยเฉพาะสิทธิด้านคุณภาพชีวิต แล้วก็สิทธิด้านค่ารักษาพยาบาล โดยช่องทางก็บางครั้งมีติดต่อไปที่สายด่วน ๑๓๐๐”
(ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๒)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ผู้พิการที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลนั้นไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการเลย เนื่องจากความไม่เอื้ออำนวยทั้งทางเทคโนโลยีและการเดินทาง เช่น สัญญาณโทรศัพท์และสัญญาณโทรศัพท์เข้าไม่ถึง การเดินทางเข้าไปยากทางสมาคมจึงไม่ได้เข้าไปให้ข้อมูล ไม่ได้ไปเข้าร่วมประชุมกับทางอำเภอ เนื่องจากเดินทางไปได้ไม่ถึง รวมถึงหน่วยงานในระดับจังหวัดไม่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการแบบละเอียด อีกทั้งการกระจายข่าวตามเสียงตามสายของทางสมาคมนั้นอุปกรณ์ไม่เอื้ออำนวย เนื่องจากอุปกรณ์เป็นของทางเทศบาลไม่ได้เป็นของทางสมาคมคนพิการโดยตรง จึงไม่สามารถเข้าไปใช้งานได้ทุกครั้งที่ต้องการใช้งาน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ผู้พิการบางคนอยู่ในพื้นที่ห่างไกล เราก็ไม่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อสื่อสารทำให้ยังไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้และยังเข้าไม่ถึงอุปกรณ์ที่ได้รับการจัดสรร” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๑)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ในพื้นที่ที่ห่างไกลจะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากพอ เนื่องจากเข้าไม่ถึงเทคโนโลยี ในส่วนของสายด่วน ๑๔๗๙ ยังมีกลุ่มผู้พิการ

ที่ยังไม่ทราบว่า มีหน่วยงานนี้คอยให้บริการช่วยเหลือผู้พิการ แต่ก็ยังมีผู้พิการบางส่วนทราบเกี่ยวกับสายด่วน ๑๔๗๙ แต่เมื่อโทรไปสอบถามเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ก็ยังไม่รับข้อมูลที่ครบถ้วนชัดเจนมากพอ อีกทั้งสิทธิประโยชน์ในบางเรื่องสามารถเข้าถึงยาก เช่น สิทธิในการกู้ยืมเงิน เพราะต้องมีบุคคลปกติที่มีงานทำมาเซ็นค้ำประกันให้ผู้พิการ แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่มีใครอยากเซ็นให้ เนื่องจากกลัวปัญหาที่จะตามมา เป็นต้น

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ผู้พิการได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ค่อนข้างมากตามสื่อสังคมออนไลน์ แต่ผู้พิการโดยส่วนมากขาดการพิจารณาข้อมูล เนื่องจากข้อมูลตามสื่อสังคมออนไลน์นั้นจะมีทั้งข้อมูลจริงและข้อมูลที่เท็จปะปนกันไป อีกทั้งข้อมูลที่ไม่ได้ออกมาจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยตรงนั้น เป็นข้อมูลที่มีแต่หัวข้อยังไม่มีรายละเอียด ซึ่งอาจเป็นหัวข้อที่มาจากการประชุมเท่านั้น ดังนั้น ก่อนที่ทางสมาคมจะกระจายข่าวออกไปจึงต้องรอข้อมูลที่มาจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยตรง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาทำให้ผู้พิการได้รับข้อมูลล่าช้า ผู้พิการทางด้านร่างกายมีอุปสรรคน้อยกว่าผู้พิการด้านอื่นในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แต่ผู้พิการทางด้านร่างกายที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารยาก คือ ผู้พิการที่ป่วยติดเตียง หรือคนชรา ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“โดยส่วนใหญ่ก็เข้าถึงข้อมูลจากสื่อ Social Media ซึ่งก็ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลที่ ถูกหรือผิด พอมีข้อมูลจริงข้อมูลที่เท็จปะปนกัน” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๒)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า การเข้าดูข้อมูลในเว็บไซต์ของกระทรวงต่าง ๆ ค่อนข้างยากเพราะคนพิการส่วนมากไม่มีความรู้ในส่วนนี้ โดยเฉพาะผู้พิการที่เป็นผู้สูงอายุ อีกทั้งผู้พิการไม่ได้ใส่ใจในการหาข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตนเองเท่าที่ควร ส่วนมากจะใช้โทรศัพท์ในการเล่น Social Media ต่าง ๆ และผู้พิการที่อยู่ในพื้นที่ชนบทจะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ได้ด้วยตนเอง ต้องมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในพื้นที่คอยส่งต่อข้อมูล แต่ในมุมมองของเจ้าหน้าที่นั้น จะมองว่าผู้พิการที่อยู่ในพื้นที่ชนบท เช่น พื้นที่บนดอยไม่จำเป็นต้องใช้เงินเยอะ แค่เงินที่ได้จากเบี้ยคนพิการ ๘๐๐ ต่อเดือนก็เพียงพอแล้ว ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“การเข้าถึงข้อมูลส่วนใหญ่ก็จะดูจากกระทรวงแต่ก็จะยากนิดนึง แล้วก็ผู้พิการจะ ไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิที่ตัวเองจะต้องได้รับ ช่องทางการเข้าถึงก็มีจำกัด” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๑)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การกระจาย

ข้อมูลข่าวสารทางวิทยุกระจายเสียง ไม่สามารถถ่ายทอดสดได้ในสถานการณ์โควิด-๑๙ ผลเสีย คือ ข่าวสาร ไม่ใช่ข้อมูลใหม่ล่าสุด ผู้พิการก็จะไม่ได้รับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากต้องใช้ใช้เวลาบันทึกเสียง ๑ สัปดาห์ จึงจะได้นำไปออกอากาศ อีกทั้งผู้นำชุมชนไม่มีข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการเลย แต่ได้รับ ข้อมูลจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบ้างเล็กน้อย เช่น ข้อมูลเรื่องโควิด-๑๙ ข้อมูลเกี่ยวกับการฉีดวัคซีน แต่เรื่องสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ นั้นไม่มีเลย อีกทั้ง ผู้พิการหลายคนได้รับสมุดที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ สิทธิประโยชน์ของผู้พิการ แต่ส่วนมากไม่ได้สนใจในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเลย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“การกระจายข้อมูลข่าวสารอยู่กับผู้พิการยังมีข้อจำกัดเราก็กังยังไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้พิการยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๘)

๔. ความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ต้องการให้ รวบรวมข้อมูลสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ เช่น การศึกษา การรักษาพยาบาล การจ้างงาน เป็นต้น หรืออาจมี QR Code เพิ่มเข้ามา เพื่อให้ผู้พิการสามารถสแกนเพื่อรับข้อมูลได้โดยตรงเลย แต่ก็อาจจะยังไม่ สามารถเข้าถึงผู้พิการได้ทุกกลุ่ม ดังนั้น ควรจะมีข้อมูลเบอร์ติดต่อหรือที่อยู่ของสถานที่ที่ผู้พิการต้องการจะติดต่อ อย่างชัดเจน

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ในชุดการเรียนรู้นั้น ผู้พิการ อยากรู้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ เช่น ข้อมูลผู้ประกันตนมาตรา ๓๓ และการจ้างงาน คนพิการตามมาตรา ๓๕ โดยเฉพาะข่าวสารการจ้างงานคนพิการนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากสำหรับคนพิการ เนื่องจากผู้พิการโดยส่วนมากมีความสามารถหลากหลายและสามารถทำงานได้อย่างปกติ แต่ขาดการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร จึงทำให้ผู้พิการโดยส่วนมากไม่ได้ทำงาน ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็ควรจะมีชุดการเรียนรู้อันสนับสนุนให้ผู้พิการเข้าถึงข้อมูลสิทธิเสรีภาพที่จำเป็นได้ โดยเน้นที่ความหลากหลายของชุดข้อมูล” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๗)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ผู้พิการต้องการให้ในชุดการเรียนรู้มีข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ เช่น การกู้ยืมเงิน อาชีพ การศึกษา เนื่องจากมีผู้พิการอยู่เป็นจำนวนมากที่ไม่ทราบว่าผู้พิการมีสิทธิได้เรียนฟรีถึงระดับปริญญาตรี อีกทั้งผู้พิการอยากจะมีอาชีพ แต่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจ้างงานเลย หรือการให้กู้ยืมเงินเพื่อนำมาลงทุนเลย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ก็ควรจะมีข้อมูลพื้นฐานที่ที่ผู้พิการควรรู้” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๔)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ต้องการให้มีการส่งเสริมให้ผู้พิการไปขึ้นทะเบียนเป็นผู้พิการเพื่อที่จะได้รับสิทธิต่าง ๆ และสื่อที่ทำออกมานั้น ต้องเข้าถึงผู้พิการกลุ่มที่ยังไม่ขึ้นทะเบียนด้วย เนื้อหาที่จะสื่อต้องเป็นการบอกถึงความสำคัญของการไปขึ้นทะเบียนว่าจะได้รับสิทธิประโยชน์อะไรบ้าง โดยต้องทำออกมาในรูปแบบที่เข้าใจได้ง่าย ลำดับต่อไป คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ และวิธีการที่จะได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์นั้น ๆ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ให้เน้นที่สื่อที่สามารถเข้าถึงผู้พิการทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยทำออกมาในรูปแบบที่เข้าใจง่าย” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออก คนที่ ๓)

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ในปัจจุบันยังมีความเหลื่อมล้ำของผู้พิการในการได้รับสิทธิประโยชน์ เนื่องจากผู้พิการในประเทศไทยมีอยู่ประมาณ ๓ ล้านกว่าคน แต่ผู้พิการที่ขึ้นทะเบียนมีประมาณ ๒ ล้านคน โดยผู้พิการเหล่านี้ยังไม่ถึงข้อมูลพื้นฐานในการไปขึ้นทะเบียนเป็นผู้พิการ ดังนั้น ควรมีการรณรงค์เพื่อสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้พิการ สิทธิประโยชน์หลัก ๔ เรื่องที่ผู้พิการจำเป็นต้องรู้ คือ การศึกษา การจ้างงาน สิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการแพทย์ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ผู้พิการส่วนใหญ่ยังไม่เข้าถึงข้อมูลพื้นฐาน แม้กระทั่งการลงทะเบียนเป็นผู้พิการ ฉะนั้นควรมีการรณรงค์ในเรื่องนี้” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๕)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า ควรเน้นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานในด้านที่จำเป็นต่อผู้พิการเป็นอย่างมาก เช่น การศึกษา การประกอบอาชีพ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันได้รับข้อมูลน้อยมากและต้องทำให้ผู้พิการมีความรู้ก่อนว่าเขามีสิทธิ์อะไรบ้าง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมาก

แล้วนำเสนอวิธีการที่จะเข้าถึงสิทธิประโยชน์นั้น (How to) อีกทั้ง ควรเพิ่มคำแนะนำเพื่อให้ผู้พิการตระหนักในสิทธิประโยชน์ของตน โดยอาจจะเพิ่มข้อความในเชิงให้กำลังใจ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“นอกจากสอนถึงการรับรู้สิทธิ์ แล้วต้องสอนถึงการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในนั้นด้วย”
(ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๒)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้พิการต้องการให้มีข้อมูลเกี่ยวกับการรณรงค์การเอื้อเพื่อต่อผู้พิการ เช่น การใช้ที่จอดรถคนพิการในที่สาธารณะ เป็นต้น โดยส่วนนี้ก็จะทำให้คนทั่วไปได้เห็นและตระหนักถึงความสำคัญของคนพิการอีกด้วย และจัดทำเป็น VDO ย่อย ๆ เพื่อให้ผู้พิการสามารถเข้าไปเลือกดูตามความต้องการได้เลย และให้อัปเดทข้อมูลสิทธิประโยชน์ใหม่ ๆ ที่มีการปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ทำเป็นวิดีโอหลาย ๆ ตอนสั้น ๆ” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๑๑)

๕. รูปแบบ หรือประเภทของนวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

กรุงเทพฯ และปริมณฑล

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่า ผู้พิการมองว่าข้อมูลที่มาในรูปแบบ QR Code นั้น เข้าถึงเฉพาะกลุ่มคนพิการที่เข้าถึงเทคโนโลยี เช่น กลุ่มคนพิการที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล แต่ไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้พิการในหลายกลุ่ม เช่น กลุ่มคนชรา กลุ่มคนพิการที่อยู่ในพื้นที่ชนบทและต่างจังหวัด เป็นต้น โดยชุดการเรียนรู้เหล่านี้จะต้องส่งไปยังผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้นำชุมชนได้คอยประชาสัมพันธ์ข่าวสารผ่านเสียงตามสายให้ผู้พิการในพื้นที่ฟัง ดังนั้น ชุดการเรียนรู้และช่องทางการสื่อสารจะต้องเข้าถึงทั้งตัวผู้พิการเองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้พิการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชน เพราะหากผู้พิการเกิดข้อสงสัยจะต้องสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้

ภาคกลาง

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า ต้องการให้ทำออกมาในรูปแบบของเอกสารที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงและศึกษาได้ด้วยตนเอง เช่น แผ่นพับ โบปลิวิ โบรชัวร์ เป็นต้น โดยอาจจะวางไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งจะช่วยให้เข้าถึงผู้พิการที่อยู่ในเขตชุมชน หรือผู้พิการที่อยู่ตามชนบทได้ง่ายขึ้นอีกด้วย และอาจจะทำออกมาในรูปแบบรายการทอล์คโชว์ แล้วทำการเผยแพร่ผ่านกิจการ

โทรศัพท์ โดยให้พิธีกรมานั่งตอบคำถามให้กับผู้พิการที่สงสัยในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตน โดยผู้พิการสามารถส่งข้อความ SMS หรือโทรศัพท์เข้ามาสอบถามได้ในเวลาที่ออกอากาศเลย รวมถึงอาจจะทำออกมาในรูปแบบวิดีโอคลิปจำลองสถานการณ์ โดยเรื่องราวที่น่าเสนอนั้นจะต้องกระชับ เข้าใจง่าย ดังบทสนทนา กลุ่มที่ว่า

“ควรทำออกมาในรูปแบบเอกสารแล้วก็ศึกษาได้ด้วยตนเอง อาจจะเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารธรรมดา เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ทุกกลุ่ม” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกาย ในพื้นที่ภาคกลาง คนที่ ๒)

ภาคตะวันตก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ผู้พิการโดยส่วนมาก ต้องการรับข้อมูลข่าวสารผ่านทางโทรศัพท์มือถือ เนื่องจากสะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งในปัจจุบันผู้คนต่างเข้าถึงสื่อโซเชียลมีเดีย โดยอาจจะทำออกมาในรูปแบบแอปพลิเคชันสำหรับผู้พิการโดยตรงเลย หรือการจัดตั้งศูนย์กระจายข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น Facebook, Line, Youtube โดยจะเผยแพร่เฉพาะข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับผู้พิการโดยตรง และส่วนข้อมูลพื้นฐานทั่วไป เช่น การศึกษา การกู้ยืมเงิน สิทธิบริการค่าโดยสารในการเดินทาง สิทธิรักษาพยาบาล ก็ให้นำเสนอผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรศัพท์ ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อาจจะเน้นรูปแบบที่เป็นแอปพลิเคชัน หรือเป็นอิเล็กทรอนิกส์ เพราะว่าผู้พิการโดยส่วนใหญ่ก็สามารถเข้าถึงได้ หากเข้าถึงไม่ได้ก็มีรูปแบบออฟไลน์สำหรับบางพื้นที่” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันตก คนที่ ๕)

ภาคตะวันออก

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออก พบว่า ผู้พิการอยากให้นำออกมาทั้งในรูปแบบหนังสือ โบรชัวร์ที่ต้องอ่านเอง หรือหนังสือเสียง ขอเพียงให้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดไว้ในสื่อเดียว โดยข้อมูลที่เป็นตัวอักษรจะทำให้ข้อมูลที่ได้นั้นถูกต้องครบถ้วนมากกว่าการกระจายข้อมูลข่าวสารในรูปแบบอื่น ๆ โดยอาจจะทำออกมาเป็นหนังสือรายปักษ์ หรือรายเดือนที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการโดยตรง มีการปรับปรุงข่าวให้เป็นข้อมูลใหม่ล่าสุดอยู่ตลอด เช่น หากผู้ใดต้องการจ้างงานผู้พิการก็สามารถนำข้อมูลมาประชาสัมพันธ์ในหนังสือได้ในสถานการณ์โควิด-๑๙ ผู้พิการต้องรับมืออย่างไรบ้าง ถ้าได้รับเชื้อจะต้องไปติดต่อที่หน่วยงานใด ข่าวสารเกี่ยวกับวัคซีน ข่าวสารการกู้ยืมเงิน และข้อมูลกฎหมายเกี่ยวกับคนพิการที่เป็นข้อมูลล่าสุด เป็นต้น

ภาคใต้

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ควรจะมีชุดการเรียนรู้ที่สามารถทำ

ให้ผู้พิการ หรือผู้ดูแลคนพิการเข้าใจได้ง่ายโดยไม่ต้องไม่ใช้ภาษาทางการที่ต้องทำความเข้าใจเป็นอย่างมาก และต้องใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอเพื่อให้ผู้พิการได้เข้าถึงข้อมูลอย่างรวดเร็ว แต่ก็มีผู้พิการบางส่วนที่ยังไม่เข้าถึงเทคโนโลยี ดังนั้น ควรจะทำให้ผู้พิการเข้าถึงเทคโนโลยีไปด้วย เช่น อาจจะเข้าไปติดตั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือมีโครงการให้ยืมเครื่องมือสื่อสารและเข้าไปสอนผู้พิการในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงไปของเทคโนโลยีในอนาคต และง่ายต่อการให้ข้อมูล รวมทั้งอยากให้มีแอปพลิเคชันสำหรับผู้พิการโดยตรงด้วย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“ควรมีชุดการเรียนรู้ที่ผู้พิการสามารถเข้าถึงได้ง่ายแล้วก็เข้าใจข้อมูล” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคใต้ คนที่ ๑)

ภาคเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ พบว่า ผู้พิการโดยส่วนมากต้องการให้ทำออกมาในรูปแบบคลิปวิดีโอที่เป็นการ์ตูน เพราะง่ายในการเข้าใจและควรมีทั้งภาษามือให้กับผู้พิการทางการได้ยินร่วมกับมีเสียงบรรยายให้กับผู้พิการทางตา และสำหรับผู้พิการทางด้านร่างกายก็ควรมีภาพให้กับคนสูงอายุ หรือคนที่ไม่มีความรู้สามารถดูและเข้าใจได้ง่าย และนำเสนอผ่านกิจการโทรทัศน์ หรือช่องทางโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น Youtube เป็นต้น และควรมีชุดการเรียนรู้ที่ไม่ใช่อิเล็กทรอนิกส์ด้วย โดยอาจจะทำเป็นหนังสือ โบรชัวร์ แผ่นพับนำมาทำการแจกจ่ายมาทางโรงพยาบาล เพราะว่าสื่อในรูปแบบของตัวอักษรจะสามารถเข้าถึงคนพิการได้เป็นจำนวนมาก โดยต้องทำออกมาในรูปแบบที่เข้าใจง่าย กระชับ และตรงประเด็น และชุดการเรียนรู้ที่จะทำออกมานั้นอาจจะต้องแตกแขนงในเรื่องของภาษาออกมาให้สามารถเข้าถึงคนในทุกพื้นที่ทุกท้องถิ่น ทุกชาติพันธุ์ได้ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ ชุดการเรียนรู้ที่จะจัดทำให้กลุ่มคนเหล่านี้อาจจะทำออกมาในรูปแบบของหนังสือที่เป็นภาษาที่พวกเขาใช้พูดคุยสื่อสารกัน เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือสัญญาณโทรทัศน์ได้ ดังนั้น หนังสือที่จัดทำออกมานั้นจะต้องเป็นรูปเล่มที่สามารถทนต่อสภาพอากาศต่าง ๆ ได้ เนื่องจาก สภาพที่อยู่อาศัยที่ไม่เอื้ออำนวยมากนัก ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากได้รูปแบบชุดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายสามารถเข้าถึงทุกกลุ่มวัยของคนพิการ ไม่ว่าจะเป็นทางโซเชียลมีเดีย หรือว่าแผ่นพับ โบรชัวร์ ทำไปแจกจ่ายตามโรงพยาบาล หรือชุมชนต่าง ๆ” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคเหนือ คนที่ ๒)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการสนทนากลุ่มตัวแทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า จากที่ผู้พิการหลายคนได้สมุดที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ แต่ไม่ศึกษาเลย ดังนั้น ถ้าชุดการเรียนรู้มาในรูปแบบตัวหนังสือควรจะทำออกมาในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสามารถบันทึกไว้ได้ และสามารถเปิดอ่านในอุปกรณ์สื่อสารต่าง ๆ ได้เลย ดังบทสนทนากลุ่มที่ว่า

“อยากให้เน้นที่ทำออกมาเป็นรูปแบบตัวหนังสือก็ควรจะมีไฟอิล็กทรอนิกส์ด้วย
สามารถเปิดอ่านและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้” (ผู้แทนผู้พิการทางร่างกายในพื้นที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ คนที่ ๗)

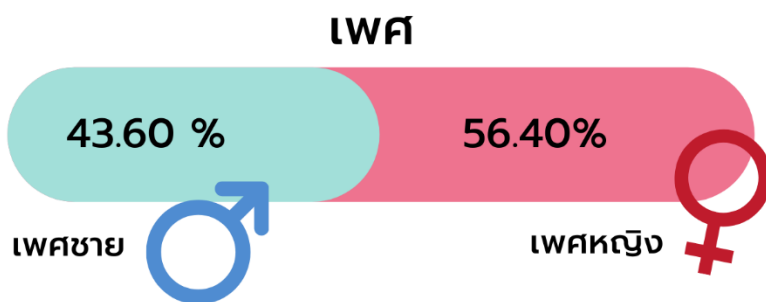
**๖.๒ การสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการศึกษาพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการ
ในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและ
โทรทัศน์**

การสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการศึกษาพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการ
ในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ๖
ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด

๖.๒.๑ ผู้พิการทางการได้ยิน

การสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการศึกษาพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการ
ทางการได้ยิน พบว่า

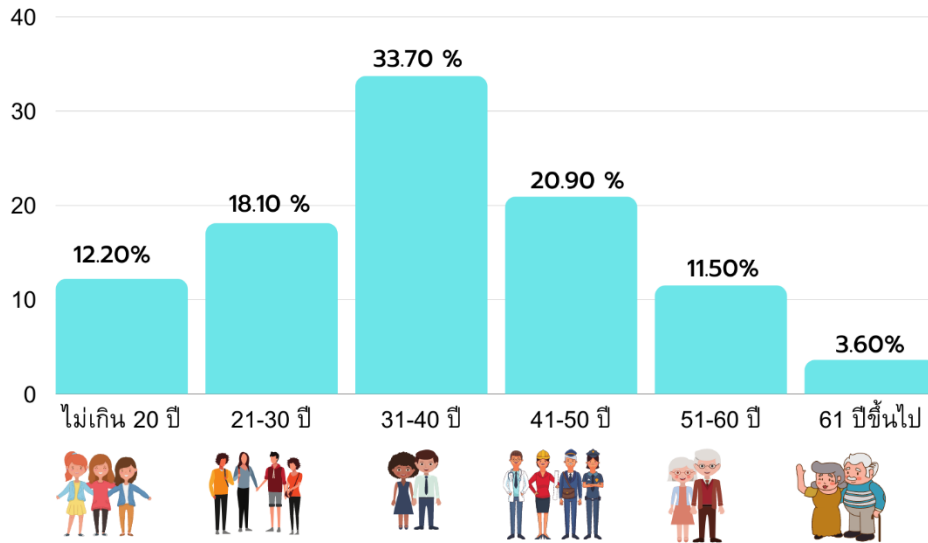
ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้พิการ

รูปภาพที่ ๓ แสดงสัดส่วนเพศของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปภาพที่ ๓ แสดงสัดส่วนเพศของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพศชายจำนวน
๗๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๖๐ และมีเพศหญิงจำนวน ๖๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๔๐

อายุ

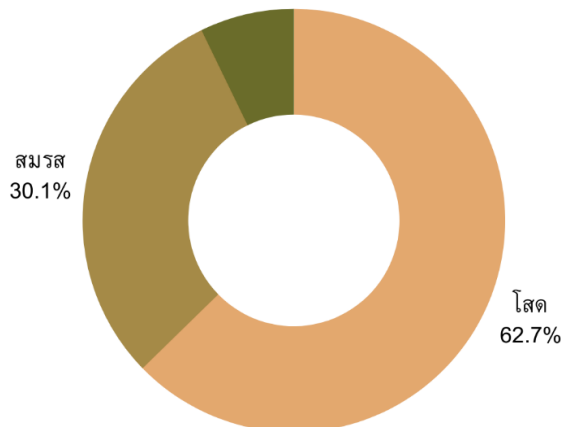

รูปภาพที่ ๔ แสดงสัดส่วนอายุของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปที่ ๔ แสดงสัดส่วนอายุของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุมากที่สุดอยู่ในระหว่างช่วงอายุ ๓๑ ถึง ๔๐ ปี จำนวน ๔๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๐ รองลงมาคือช่วงอายุ ๔๑ ถึง ๕๐ ปี มีจำนวน ๒๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๐ ช่วงอายุ ๒๑ ถึง ๓๐ ปี จำนวน ๒๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๐ ช่วงอายุไม่เกิน ๒๐ ปี จำนวน ๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒๐ ช่วงอายุ ๕๑ ถึง ๖๐ ปี จำนวน ๑๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕๐ และช่วงอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๖๐ ตามลำดับ

สถานภาพสมรส

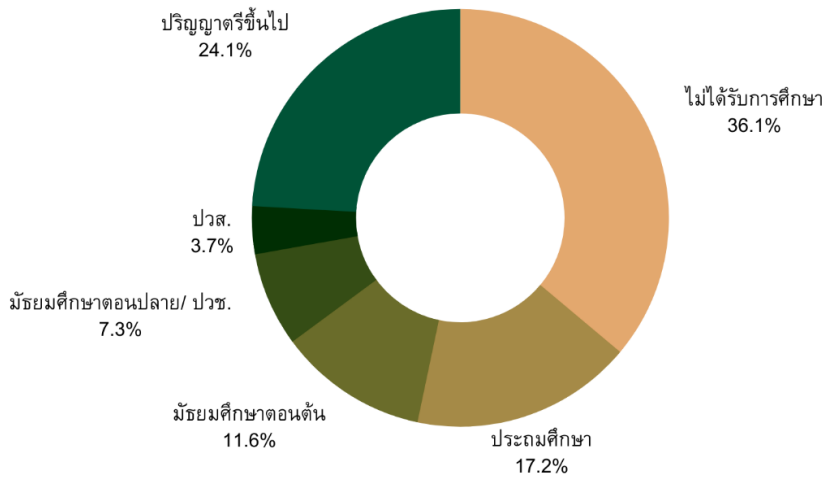
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่
7.2%

รูปภาพที่ ๕ แสดงสัดส่วนสถานภาพสมรสของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปภาพที่ ๕ แสดงสัดส่วนสถานภาพสมรสของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานะโสด จำนวน ๘๗๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๗๐ รองลงมา คือ สถานภาพสมรส จำนวน ๔๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๑๐ และสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน ๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๐ ตามลำดับ

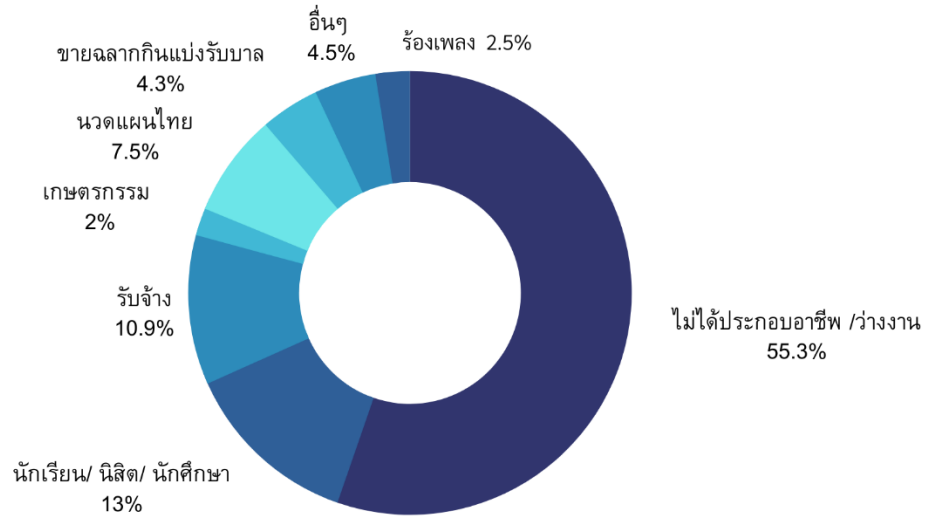
ระดับการศึกษาสูงสุด

รูปภาพที่ ๖ แสดงสัดส่วนระดับการศึกษาสูงสุดของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปภาพที่ ๖ แสดงสัดส่วนระดับการศึกษาสูงสุดของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน ๕๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๐ รองลงมาคือ มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๓๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๐ มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน ๒๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๐ มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๐ มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน ๑๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๐ และมีระดับการศึกษาในระดับปวส. จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๐ ตามลำดับ

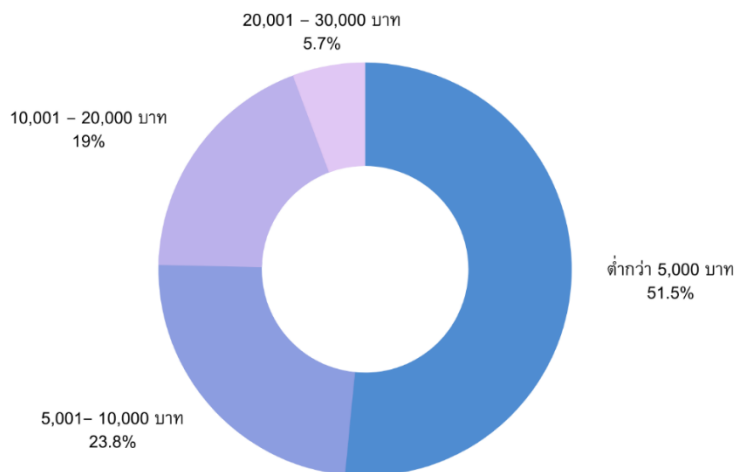
อาชีพ

รูปภาพที่ ๗ แสดงสัดส่วนอาชีพของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปภาพที่ ๗ แสดงสัดส่วนอาชีพของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ว่างงาน จำนวน ๙๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๓๐ รองลงมาคือ นักเรียน/ นิสิต/ นักศึกษา จำนวน ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๐ พนักงานบริษัท จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๐ ประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๐ รับจ้าง จำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๐ ครู/อาจารย์ จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๓๐ และเกษตรกรรม จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๐ ตามลำดับ

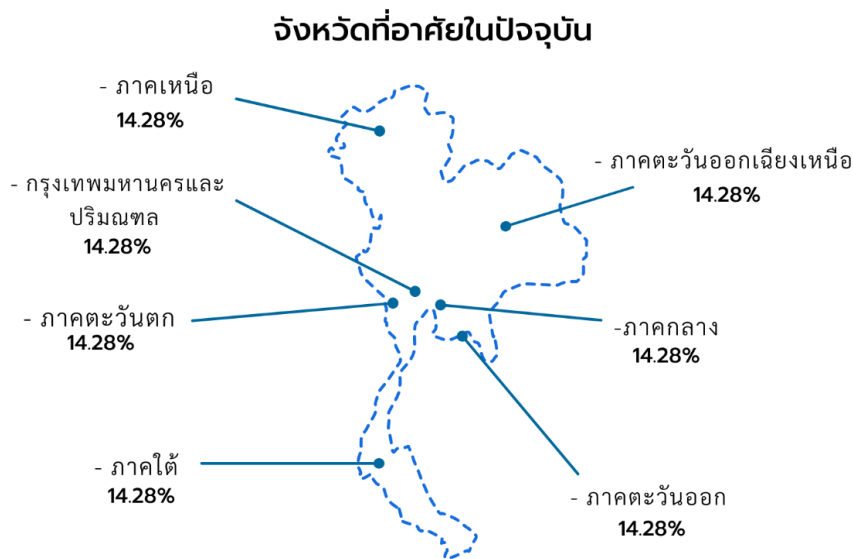
รายได้ต่อเดือน

รูปภาพที่ ๘ แสดงสัดส่วนรายได้ของผู้พิการทางการได้ยิน

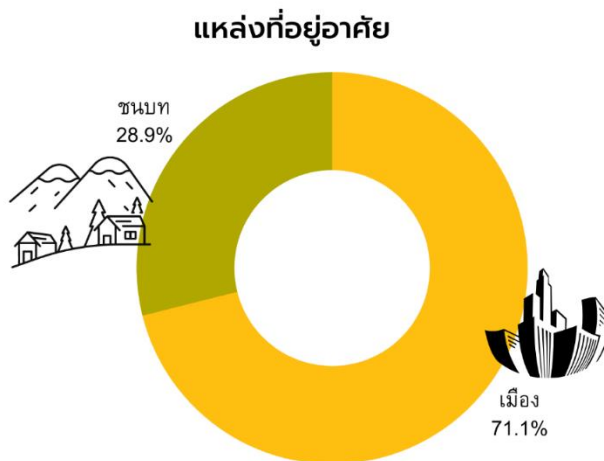
จากรูปภาพที่ ๘ แสดงสัดส่วนรายได้ต่อเดือนของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๗๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๕๐ รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน

๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘๐ มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๐๐ และมีรายได้ต่อเดือน ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๐ ตามลำดับ

รูปภาพที่ ๙ แสดงสัดส่วนจังหวัดที่อาศัยในปัจจุบันของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปภาพที่ ๙ แสดงสัดส่วนจังหวัดที่อาศัยในปัจจุบันของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างกระจายตามภูมิภาค ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด พื้นที่ละ ๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๘

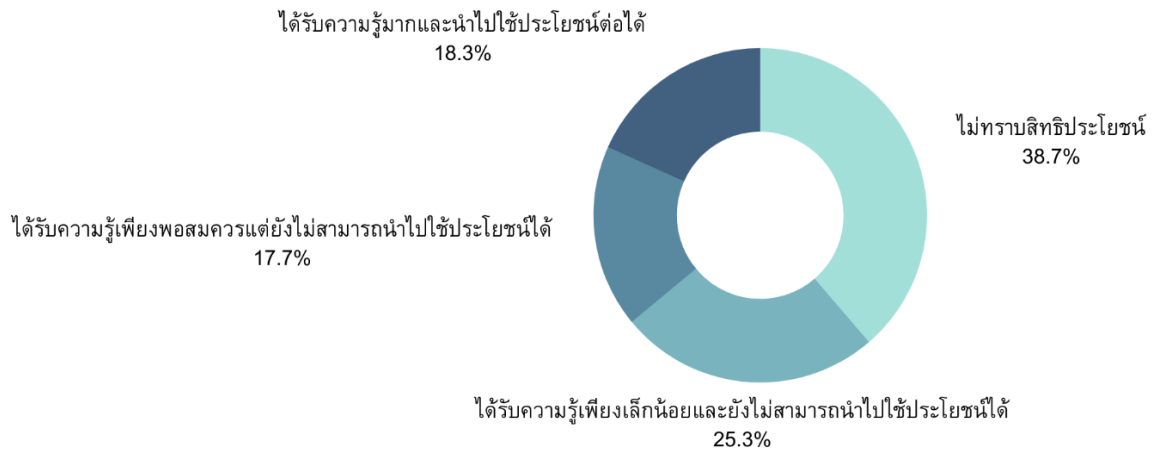

รูปภาพที่ ๑๐ แสดงสัดส่วนแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปภาพที่ ๑๐ แสดงสัดส่วนแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเมือง จำนวน ๙๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑๐ และอาศัยอยู่ในชนบท จำนวน ๔๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙๐

ตอนที่ ๒ พฤติกรรมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

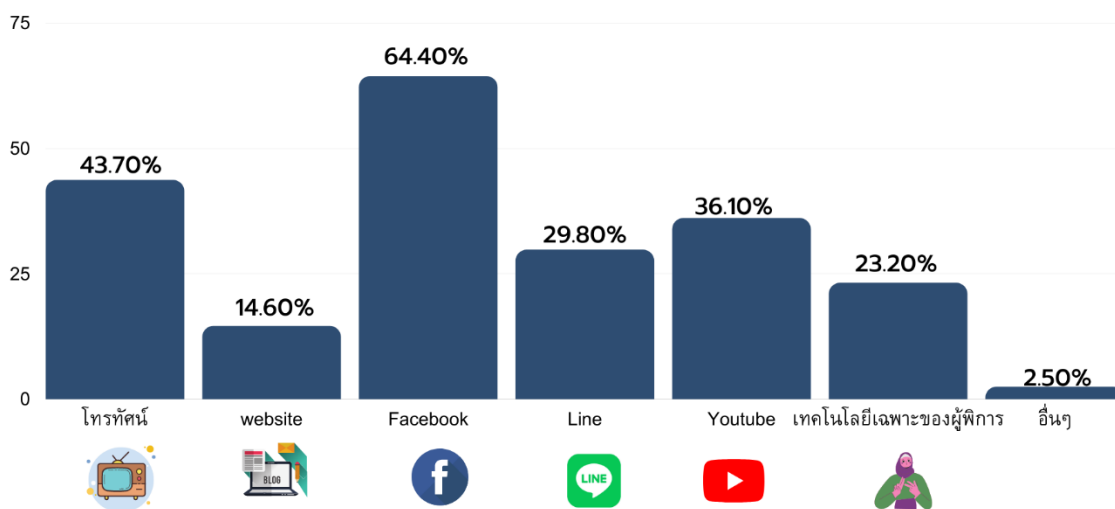
การได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์

รูปภาพที่ ๑๑ แสดงสัดส่วนการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปภาพที่ ๑๑ แสดงสัดส่วนสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๕๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑๐ รองลงมาคือ ได้รับความรู้เพียงเล็กน้อยและยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๓๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓๐ ได้รับความรู้มากและนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ จำนวน ๑๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๐ ได้รับความรู้เพียงพอสมควรแต่ยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๒๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๐ ตามลำดับ

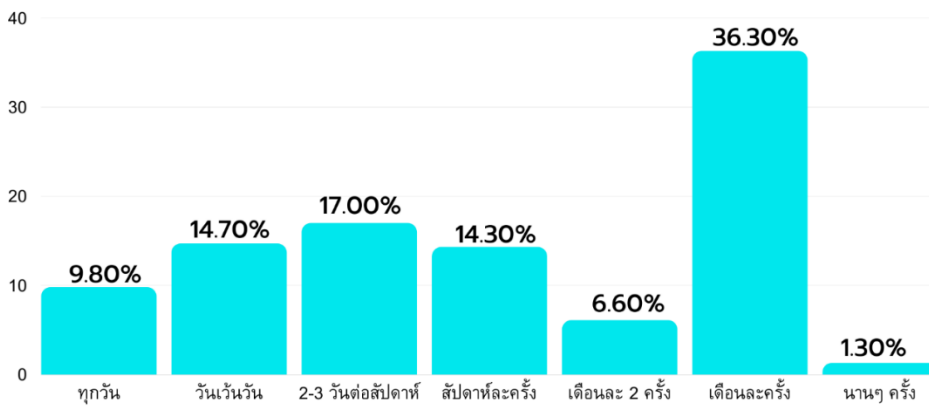
ช่องทางในการรับสิทธิประโยชน์

รูปภาพที่ ๑๒ แสดงสัดส่วนช่องทางการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางการได้ยิน

จากรูปภาพที่ ๑๒ แสดงสัดส่วนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิพากษาทางการไต่สวน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ได้รับผ่านสื่อ Facebook จำนวน ๙๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔๐ รองลงมาคือ สื่อโทรทัศน์ จำนวน ๖๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๗๐ และ YouTube จำนวน ๕๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๐ ในขณะที่ช่องทางอื่น ๆ เป็นช่องทางที่รับได้น้อยที่สุด จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๐

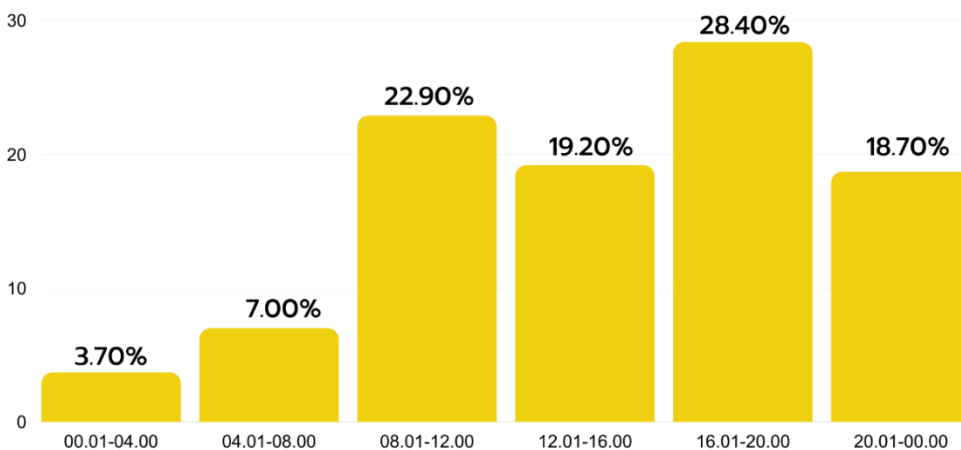
ความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และสิทธิประโยชน์

รูปภาพที่ ๑๓ แสดงสัดส่วนความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิพากษาทางการไต่สวน

จากรูปภาพที่ ๑๓ แสดงสัดส่วนความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิพากษาทางการไต่สวน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์เดือนละครั้ง จำนวน ๕๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๐ รองลงมาคือ ๒ - ๓ วันต่อสัปดาห์ จำนวน ๒๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๐ และ วันเว้นวัน จำนวน ๒๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๐ ความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิพากษาทางการไต่สวนที่น้อยที่สุด คือ นาน ๆ ครั้ง จำนวน ๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๐

ช่วงเวลาในการรับข้อมูลข่าวสาร และสิทธิประโยชน์

รูปภาพที่ ๑๔ แสดงสัดส่วนช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิพากษาทางการไต่สวน

จากรูปภาพที่ ๑๔ แสดงสัดส่วนช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางการได้ยิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ช่วง ๑๖.๐๑-๒๐.๐๐ น. จำนวน ๓๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๐ รองลงมาคือ ช่วงเวลา ๐๘.๐๑-๑๒.๐๐ น. จำนวน ๓๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙๐ และ ช่วงเวลา ๑๒.๐๑-๑๖.๐๐ น. จำนวน ๒๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๐ ช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่น้อยที่สุด คือ ช่วงเวลา ๐๐.๐๑-๐๔.๐๐ น. จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๐

ตอนที่ ๓ การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

n = ๑,๔๐๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
๑. สิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ		
ทราบ	๗๔๔	๕๓.๑๐
ไม่ทราบ	๖๕๖	๔๖.๙๐
๒. สิทธิตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔		
ทราบ	๘๐๐	๕๗.๑๐
ไม่ทราบ	๖๐๐	๔๒.๙๐
๓. สิทธิตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘) ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร (ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร อย่างเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป)		
ทราบ	๗๓๑	๕๒.๒๐
ไม่ทราบ	๖๖๙	๔๗.๘๐
๔. สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีหรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ		
ทราบ	๗๐๓	๕๐.๒๐
ไม่ทราบ	๖๙๗	๔๙.๘๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
๕. มีศูนย์ TTRS และ Application บนมือถือ ในการติดต่อสื่อสารกับคนปกติทั่วไปได้ ทราบ ไม่ทราบ	๘๗๙ ๕๒๑	๖๒.๘๐ ๓๗.๒๐
๖. มีบริการล่ามภาษามือ (Sign Language) หรือ SL ในรายการข่าวสารช่องต่าง ๆ อย่างน้อยร้อยละ ๕ ของสัดส่วนรายการ ข่าวสาร สาระบันเทิง ที่ออกอากาศสู่สาธารณะ และเมื่อรวมเวลาทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๖๐ นาทีต่อวัน ทราบ ไม่ทราบ	๘๑๕ ๕๘๕	๕๘.๒๐ ๔๑.๘๐
๗. มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารในรูปแบบ Deaf Access Center ผ่านทาง Facebook และผ่านทาง www.dac-nadt.com ทราบ ไม่ทราบ	๘๐๗ ๕๙๓	๕๗.๖๐ ๔๒.๔๐
๘. มีบริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption) หรือ CC โดยบรรยายทั้งบทสนทนา และบริบทรอบข้าง เช่น เสียงหัวเราะ เสียงดนตรี ฯลฯ โดยมีสัดส่วนอย่างน้อยร้อยละ ๔๐ ของสัดส่วนรายการ ข่าวสาร สาระบันเทิงที่ออกอากาศสู่สาธารณะ และเมื่อรวมเวลาทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๑๘๐ นาทีต่อวัน ทราบ ไม่ทราบ	๗๖๐ ๖๔๐	๕๔.๓๐ ๔๕.๗๐
๙. บทลงโทษของช่องดิจิทัลทีวีในกรณีที่ไม่จัดให้มีบริการล่ามภาษามือ (SL) คำบรรยายแทนเสียง (CC) ในรายการ ข่าวสาร สาระ ความบันเทิงที่เผยแพร่ออกสู่สาธารณะตามสัดส่วนที่กำหนด ทราบ ไม่ทราบ	๗๕๑ ๖๔๙	๕๓.๖๐ ๔๖.๔๐
๑๐. มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามประกาศ กสทช. เรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ทราบ ไม่ทราบ	๘๑๘ ๕๘๒	๕๘.๔๐ ๔๑.๖๐

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น มีศูนย์ TTRS และ

Application บนมือถือ ในการติดต่อสื่อสารกับคนปกติทั่วไปได้ มีจำนวน ๘๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๐ รองลงมาคือ มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามประกาศ กสทช. เรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ มีจำนวน ๘๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๔๐ และมีบริการล่ามภาษามือ (Sign Language) หรือ SL ในรายการ ข่าวสารช่องต่างๆ อย่างน้อยร้อยละ ๕ ของสัดส่วนรายการ ข่าวสาร สาระบันเทิงที่ออกอากาศสู่สาธารณะ และเมื่อรวมเวลาทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๖๐ นาทีต่อวัน มีจำนวน ๘๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๒๐ และน้อยที่สุดในประเด็น สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มี หรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ มีจำนวน ๗๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๐

ตอนที่ ๔ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

n = ๑,๔๐๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์		
๑. คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็น สาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมใน ด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการ ทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับ บงประมาณสนับสนุนจากรัฐ		
ถูก	๑๒๕๓	๘๙.๕๐
ไม่ถูก	๑๔๗	๑๐.๕๐
๒. ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อ การสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและ ความเหมาะสมในการใช้งานของ คนพิการ		
ถูก	๑๑๒๙	๘๐.๖๐
ไม่ถูก	๒๗๑	๑๙.๔๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
<p>๓. ช่องดิจิตอลทีวีต้องจัดให้มีการบริการต่างๆ SL/ CC ในสัดส่วนที่ กสทช. กำหนด หากช่องดิจิตอลทีวีช่องใดไม่ปฏิบัติตาม จะมีโทษตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยไม่มีข้อยกเว้น*</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๓๐๔ ๑๐๙๖</p>	<p style="text-align: center;">๒๑.๗๐ ๗๘.๓๐</p>
<p>๔. มีบริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption) หรือ CC โดยมีสัดส่วนอย่างน้อยร้อยละ ๔๐ ของสัดส่วนรายการ ข่าวสาร สารบันเทิงที่ออกอากาศสู่สาธารณะ และเมื่อรวมเวลาทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๑๘๐ นาทีต่อวัน</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๑๐๖๔ ๓๓๖</p>	<p style="text-align: center;">๗๖.๐๐ ๒๔.๐๐</p>
<p>๕. ศูนย์ TTRS เป็นศูนย์บริการให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้บริโภคพร้อมทางการได้ยิน*</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๒๑๖ ๑๑๘๔</p>	<p style="text-align: center;">๑๕.๔๐ ๘๔.๖๐</p>
<p>๖. บริการล่ามภาษามือ (Sign Language) หรือ SL ในรายการข่าวสารช่องต่าง ๆ อย่างน้อยร้อยละ ๑๕ ของสัดส่วนรายการ ข่าวสาร สารบันเทิง ที่ออกอากาศสู่สาธารณะ และเมื่อรวมเวลาทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๑๘๐ นาทีต่อวัน*</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๒๗๒ ๑๑๒๘</p>	<p style="text-align: center;">๑๙.๔๐ ๘๐.๖๐</p>
<p>๗. คนพิการมีสิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร เช่น เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๑๑๑๒ ๒๘๘</p>	<p style="text-align: center;">๗๙.๔๐ ๒๐.๖๐</p>
<p>๘. คนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ มีสิทธิในการได้รับการฝึกอบรม เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร หรือบริการสื่อสารสาธารณะอย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย</p>		

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ	
ถูก ไม่ถูก	๒๖๘ ๑๑๓๒	๑๙.๑๐ ๘๐.๙๐	
๙. สำนักงาน กสทช เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการบริการข้อมูลข่าวสารในรูปแบบ Deaf Access Center ผ่านทาง Facebook และผ่านทาง www.dac-nadt.com*	ถูก ไม่ถูก	๒๐๖ ๑๑๙๔	๑๔.๗๐ ๘๕.๓๐
สิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ			
๑๐. นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเข้าทำงาน	ถูก ไม่ถูก	๑๑๓๐ ๒๗๐	๘๐.๗๐ ๑๙.๓๐
๑๑. คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยคนพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน*	ถูก ไม่ถูก	๑๙๗ ๑๒๐๓	๑๔.๑๐ ๘๕.๙๐
๑๒. คนพิการทางการได้ยินและการสื่อสารมีสิทธิรับบริการล่ามภาษามือ	ถูก ไม่ถูก	๑๒๑๔ ๑๘๖	๘๖.๗๐ ๑๓.๓๐
๑๓. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นคนพิการที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยคนพิการ	ถูก ไม่ถูก	๑๒๑๒ ๑๘๘	๘๖.๖๐ ๑๓.๔๐
๑๔. คนพิการสามารถรับฉลากกินแบ่งรัฐบาลไปขายได้ด้วยตนเองไม่จำกัดเล่ม โดยลงทะเบียนกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือองค์กร มูลนิธิคนพิการ ที่ยื่นคุณสมบัติเป็นตัวแทนจำหน่าย	ถูก ไม่ถูก	๒๖๘ ๑๑๓๒	๑๙.๑๐ ๘๐.๙๐
๑๕. เงินจาก “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุน ประกอบอาชีพหรือขยายกิจการ โดยบริการให้กู้ยืมนั้น คนพิการสามารถกู้ยืมเงินได้			

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
วงเงินไม่เกินรายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือหากมากกว่าวงเงินให้รายละไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่เสียดอกเบี้ยและมีระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน ๕ ปี*	ถูก ไม่ถูก	๓๑๖ ๑๐๘๔ ๒๒.๖๐ ๗๗.๔๐
๑๖. คนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับ สภาพร่างกายของตนเอง	ถูก ไม่ถูก	๑๑๙๒ ๒๐๘ ๘๕.๑๐ ๑๔.๙๐
๑๗. คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย และการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ	ถูก ไม่ถูก	๑๑๗๐ ๒๓๐ ๘๓.๖๐ ๑๖.๔๐
๑๘. คนพิการสามารถขอเงินเพื่อปรับสภาพภายในที่อยู่อาศัยไม่เกินคนละ ๔๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ ๔ ด้าน ประกอบด้วย ได้แก่ ๑) ด้านความ ปลอดภัย ๒) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ๓) การเตรียมการสำหรับ ในกรณีฉุกเฉิน และ ๔) การจัดสภาพแวดล้อมในพื้นที่ใช้สอย	ถูก ไม่ถูก	๓๓๙ ๑๐๖๑ ๒๔.๒๐ ๗๕.๘๐
๑๙. คนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชญาบำบัด วาริบำบัด	ถูก ไม่ถูก	๑๑๓๕ ๒๖๕ ๘๑.๑๐ ๑๘.๙๐
๒๐. สวัสดิการขนส่งสาธารณะ ได้รับการยกเว้นค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ขสมก. รถไฟ และเครื่องบิน	ถูก ไม่ถูก	๑๙๗ ๑๒๐๓ ๑๔.๑๐ ๘๕.๙๐
๒๑. คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาและอำนวยความสะดวกโดยได้รับ การลดหย่อนค่าใช้จ่ายบางส่วน	ถูก ไม่ถูก	๒๒๙ ๑๑๗๑ ๑๖.๔๐ ๘๓.๖๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
๒๒. หากคนพิการมีรายได้ไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท/ปี จะได้รับการยกเว้นภาษี และผู้ดูแลสามารถลดหย่อนภาษีได้ปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี ถูก ไม่ถูก	๑๐๒๘ ๓๗๒	๗๓.๔๐ ๒๖.๖๐
๒๓. ยืมอุปกรณ์กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม การยืมอุปกรณ์ ICT ของภาครัฐ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ ต้องใช้สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ ๑ ฉบับและสำเนาทะเบียนบ้านคนพิการ ๑ ฉบับ ถูก ไม่ถูก	๑๑๑๐ ๒๙๐	๗๙.๓๐ ๒๐.๗๐
๒๔. สำหรับคนพิการที่มีความจำเป็นพิเศษทางการศึกษา สามารถขอยืมอุปกรณ์พลศึกษา เช่น บ็อกเซีย ลูกบอลมีเสียง และลูกบาสเกตบอลมีเสียง ถูก ไม่ถูก	๑๑๑๐ ๒๙๐	๗๙.๓๐ ๒๐.๗๐
๒๕. หากคนพิการเข้ารับบริการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาลต้องจัดหาอุปกรณ์เทียม หรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบิกจากศูนย์สิรินธร กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ถูก ไม่ถูก	๑๑๕๓ ๒๔๗	๘๒.๔๐ ๑๗.๖๐
๒๖. งบประมาณที่เงินที่จัดทำให้คนพิการ เช่น เบี้ยคนพิการ เงินในการปรับสภาพที่อยู่อาศัย การกู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ หรือการเข้ารับการศึกษา รวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ถูก ไม่ถูก	๑๑๖๙ ๒๓๑	๘๓.๕๐ ๑๖.๕๐
๒๗. มีสวัสดิการแห่งรัฐ กองทุนเงินออมวันละบาท (พอช.) ถูก ไม่ถูก	๑๑๒๓ ๒๗๗	๘๐.๒๐ ๑๙.๘๐

หมายเหตุ * ข้อคำถามที่ผู้เข้าร่วมอบรมต้องตอบ “ไม่ใช่” จึงจะตอบถูก

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น คนพิการมีสิทธิเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่น

จากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารจากระยะไกลจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ มีจำนวน ๑,๒๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๕๐ รองลงมาคือ ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ มีจำนวน ๑,๑๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๖๐ และคนพิการมีสิทธิขอยืม หรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร เช่น เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ มีจำนวน ๑,๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๔๐ และน้อยที่สุดในประเด็นสำนักงาน กสทช. เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการบริการข้อมูลข่าวสารในรูปแบบ Deaf Access Center ผ่านทาง Facebook และผ่านทาง www.dac-nadt.com มีจำนวน ๒๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๐

สำหรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็นคนพิการทางการได้ยินและการสื่อสารมีสิทธิรับบริการล่ามภาษามือ มีจำนวน ๑,๒๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๗๐ รองลงมาคือ คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นคนพิการที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยคนพิการ มีจำนวน ๑,๒๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖๐ และคนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตนเอง มีจำนวน ๑,๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๐ และน้อยที่สุดในประเด็น คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยคนพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน และสวัสดิการขนส่งสาธารณะ ได้รับการยกเว้นค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ขสมก. รถไฟ และเครื่องบิน มีจำนวน ๑๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๐

ตอนที่ ๕ ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์

n = ๑,๔๐๐

ความพึงพอใจและความคาดหวัง ต่อการได้รับบริการในการเข้าถึง และการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์	ความพึงพอใจ			ความคาดหวัง			ส่วนต่าง ค่าเฉลี่ย
	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	
๑. มีศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสาร สำหรับผู้ที่บกพร่องทางการได้ยิน และผู้ที่บกพร่องทางการพูด หรือ TTRS ที่ครอบคลุมทุกพื้นที่และ เพียงพอ	๒.๖๔	๑.๑๔	ปาน กลาง	๓.๕๕	๑.๐๔๑	มาก	๐.๙๑
๒. มี Application TTRS ที่ใช้งาน ได้สะดวก และเข้าถึงง่าย	๒.๖๙	๑.๑๖	ปาน กลาง	๓.๔๒	.๙๙๑	มาก	๐.๗๓
๓. มีการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ในรูปแบบ Deaf Access Center ผ่าน ช่องทางที่หลากหลายและเข้าถึงง่าย	๓.๔๐	๑.๑๕	ปาน กลาง	๓.๖๗	๑.๐๙๐	มาก	๐.๒๗
๔. บริการล่ามภาษามือ (Sign Language) หรือ SL ครอบคลุม ทุกประเภทรายการและอยู่ในช่วงเวลา ที่เหมาะสม	๒.๖๔	๑.๑๔	ปาน กลาง	๓.๕๘	. ๑.๑๑๗	มาก	๐.๙๔
๕. มีจอล่ามภาษามือในรายการ โทรทัศน์ที่มีขนาดที่เหมาะสม	๒.๙๙	๑.๑๓	ปาน กลาง	๓.๕๙	๑.๑๑๒	มาก	๐.๖๐
๖. มีบริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption) ครอบคลุม ทุกประเภทรายการและอยู่ใน ช่วงเวลาที่เหมาะสม	๒.๕๕	๑.๑๓	น้อย	๓.๖๕	๑.๐๘๕	มาก	๑.๑๐

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความพึงพอใจ			ความคาดหวัง			ส่วนต่างค่าเฉลี่ย
	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
๗. มีการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อสร้างความรู้เท่าทันสื่ออย่างเพียงพอต่อความต้องการ	๒.๙๗	๑.๑๒	ปานกลาง	๓.๔๙	๑.๐๓๖	มาก	๐.๕๒
๘. มีการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ อย่างเพียงพอและทั่วถึง	๒.๖๒	๑.๑๔	ปานกลาง	๓.๕๘	๑.๐๙๔	มาก	๐.๙๖
๙. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างทั่วถึงและเพียงพอ	๒.๖๐	๑.๑๓	น้อย	๓.๖๓	๑.๐๙๐	มาก	๑.๐๓
๑๐. มีช่องทางที่หลากหลายในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	๒.๖๒	๑.๑๐	ปานกลาง	๓.๖๒	๑.๐๕๔	มาก	๑.๐๐
๑๑. มีเทคโนโลยีสำหรับอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่เข้าถึงง่ายและเพียงพอต่อการใช้งาน	๒.๖๓	๑.๑๑	ปานกลาง	๓.๓๘	.๙๘๓	ปานกลาง	๐.๗๕

จากตารางแสดงผลความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและ

สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังมากที่สุด ๓ อันดับได้แก่ มีบริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption) ครอบคลุมทุกประเภทรายการและอยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๑.๑๐ รองลงมา คือ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๑.๐๓ และมีช่องทางที่หลากหลายในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๑.๐๐ ตามลำดับ

ตอนที่ ๖ ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ไม่ต้องการ		ต้องการ	
	ความถี่	ร้อยละ	\bar{x}	ระดับ
ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น				
๑. ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิการสื่อสารแก่ผู้พิการให้เท่าเทียมกับคนทั่วไป	๕๘	๔.๑๐	๒.๒๗ (n=๑๓๔๒)	ปานกลาง
๒. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์	๒๕	๑.๘๐	๒.๒๕ (n=๑๓๗๕)	ปานกลาง
๓. การจัดให้หรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ	๕๖	๔.๐๐	๒.๒๔ (n=๑๓๔๔)	ปานกลาง
๔. ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการล่ามภาษามือ	๔๔	๓.๑๐	๒.๓๓ (n=๑๓๕๖)	ปานกลาง
๕. ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption)	๕๗	๔.๑๐	๒.๒๒ (n=๑๓๔๓)	ปานกลาง
๖. ข้อมูลสิทธิประโยชน์ด้านการศึกษาเกี่ยวกับคนพิการ	๓๘	๒.๗๐	๒.๒๖ (n=๑๓๖๒)	ปานกลาง
๗. ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการสุขภาพของผู้พิการ	๖๕	๔.๖๐	๒.๒๘ (n=๑๓๓๕)	ปานกลาง
๘. ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำ/	๕๐	๓.๖๐	๒.๒๙	ปานกลาง

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิ ประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ไม่ต้องการ		ต้องการ	
	ความถี่	ร้อยละ	\bar{x}	ระดับ
การประกอบอาชีพของผู้พิการ			(n=๑๓๕๐)	
๙. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในยุค New Normal	๔๐	๒.๙๐	๒.๒๗ (n=๑๓๖๐)	ปานกลาง
๑๐. ข้อมูลข่าวด่วน เหตุการณ์ฉุกเฉิน	๕๑	๓.๖๐	๒.๒๙ (n=๑๓๔๙)	ปานกลาง
๑๑. ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแล ตนเอง ฯลฯ)	๕๔	๓.๙๐	๒.๓๒ (n=๑๓๔๖)	ปานกลาง
ด้านวิธีการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์				
๑. การอบรม/ให้ความรู้แบบ onsite	๔	๐.๓๐	๒.๒๙ (n=๑๓๙๖)	ปานกลาง
๒. การอบรม/ให้ความรู้ด้วยเสียงแบบ Online ผ่าน โปรแกรมต่าง ๆ	๖	๐.๔๐	๒.๓๗ (n=๑๓๙๔)	มาก
๓. การจัดทำ Application บนมือถือในการให้ข้อมูล	๘	๐.๖๐	๒.๓๕ (n=๑๓๙๒)	มาก
๔. การจัดทำจอล่ามขนาดใหญ่ผ่านโทรทัศน์	๖	๐.๔๐	๒.๓๗ (n=๑๓๙๔)	มาก
๕. การจัดทำคำบรรยายแทนเสียง	๑๖	๑.๑๐	๒.๓๔ (n=๑๓๘๔)	ปานกลาง
๖. การให้ความรู้ผ่านตู้ล่ามภาษามือออนไลน์ (ตู้ TTRS)	๑๔	๑.๐๐	๒.๓๘ (n=๑๓๘๖)	มาก
๗. การให้ความรู้ผ่าน Application TTRS	๑๒	๐.๙๐	๒.๔๐ (n=๑๓๘๘)	มาก
๘. การจัดหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจาย เสียงและกิจการโทรทัศน์	๑๘	๑.๓๐	๒.๓๘ (n=๑๓๘๒)	มาก
๙. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผ่าน QR code	๑๔	๑.๐๐	๒.๓๖ (n=๑๓๘๖)	มาก

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิ ประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ไม่ต้องการ		ต้องการ	
	ความถี่	ร้อยละ	\bar{x}	ระดับ
๑๐. การประชาสัมพันธ์/ ให้ความรู้ผ่านทาง Website ที่เข้าถึงได้ง่าย	๑๒	๐.๙๐	๒.๓๕ (n=๑๓๘๘)	มาก
๑๑. การจัดกิจกรรมในทุกพื้นที่เพื่อส่งเสริมสิทธิ ประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	๑๔	๑.๐๐	๒.๓๘ (n=๑๓๘๖)	มาก

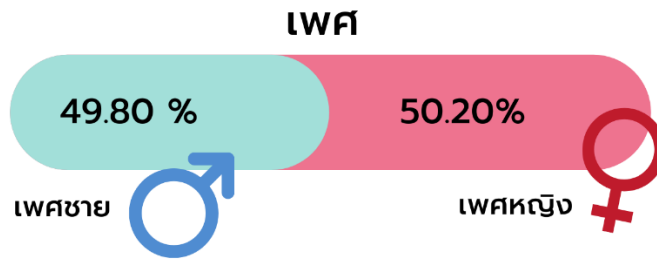
กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการให้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น มากที่สุด ในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการล่ามภาษามือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๓ มีความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง รองลงมา คือ ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแลตนเองฯลฯ) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๒ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และข้อมูลข่าวด่วน เหตุการณ์ฉุกเฉิน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๒๙ มีความต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการน้อยที่สุดในประเด็น ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการคำบรรยาย แทนเสียง (Closed Caption) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๒๒ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการให้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านวิธีการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุด ในประเด็นการให้ความรู้ผ่าน Application TTRS ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๐ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การให้ความรู้ผ่านผู้ล่ามภาษามือออนไลน์ (ผู้ TTRS) การจัดหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัด กิจกรรมในทุกพื้นที่เพื่อส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๘ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และการอบรม/ให้ความรู้ด้วยเสียงแบบ Online ผ่านโปรแกรมต่าง ๆ และการจัดทำจอล่ามขนาดใหญ่ผ่านโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๗ มีความต้องการ อยู่ในระดับมาก และมีความต้องการน้อยที่สุดในประเด็น การอบรม/ให้ความรู้แบบ onsite ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๒๙ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

๖.๑.๒ ผู้พิการทางสายตา

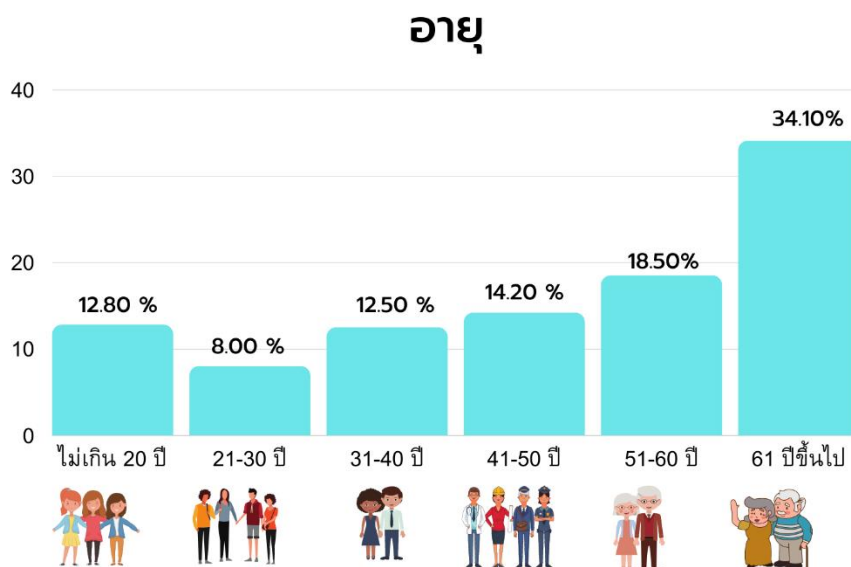
การสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการศึกษาพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของ ผู้พิการทางสายตา พบว่า

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้พิการ

รูปภาพที่ ๑๕ แสดงสัดส่วนเพศของผู้พิการทางสายตา

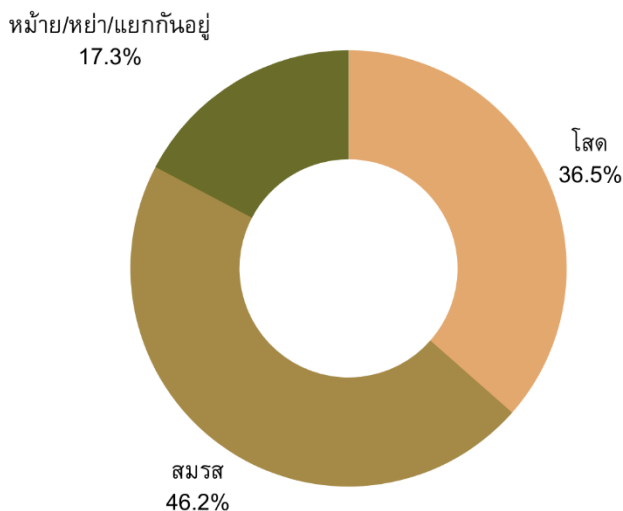
จากรูปภาพที่ ๑๕ แสดงสัดส่วนเพศของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศชาย จำนวน ๖๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๘๐ และมีเพศหญิงจำนวน ๗๐๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๐

รูปภาพที่ ๑๖ แสดงสัดส่วนอายุของผู้พิการทางสายตา

จากรูปที่ ๑๖ แสดงสัดส่วนอายุของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุมากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๑๐ รองลงมาคือ ช่วงอายุ ๕๑ ถึง ๖๐ ปี จำนวน ๒๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๕๐ ช่วงอายุ ๔๑ ถึง ๕๐ ปี มีจำนวน ๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๐ ช่วงอายุไม่เกิน ๒๐ ปี จำนวน ๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๐ ช่วงอายุ ๓๑ ถึง ๔๐ ปี จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๐ และ ช่วงอายุ ๒๑ ถึง ๓๐ ปี จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๐ ตามลำดับ

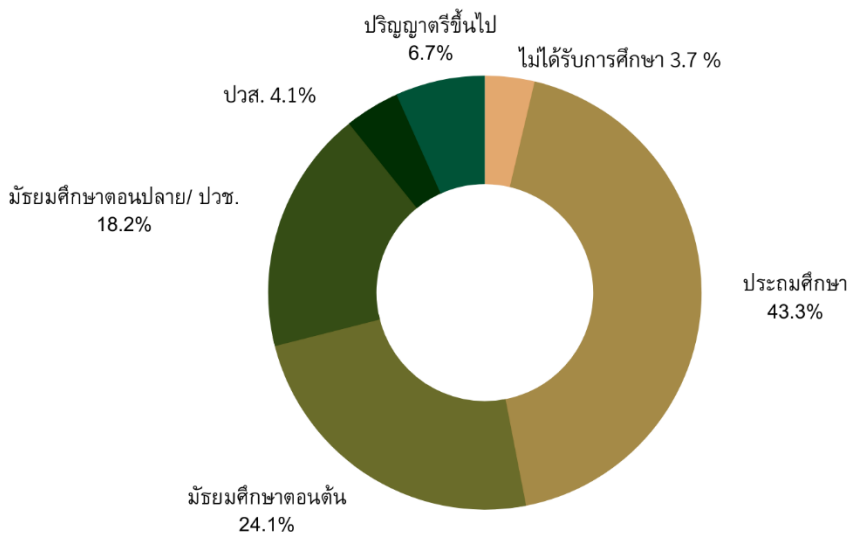
สถานภาพสมรส

รูปภาพที่ ๑๗ แสดงสัดส่วนสถานภาพสมรสของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๑๗ แสดงสัดส่วนสถานภาพสมรสของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน ๕๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒๐ รองลงมา คือ สถานะโสด จำนวน ๖๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๐ และสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน ๒๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓๐

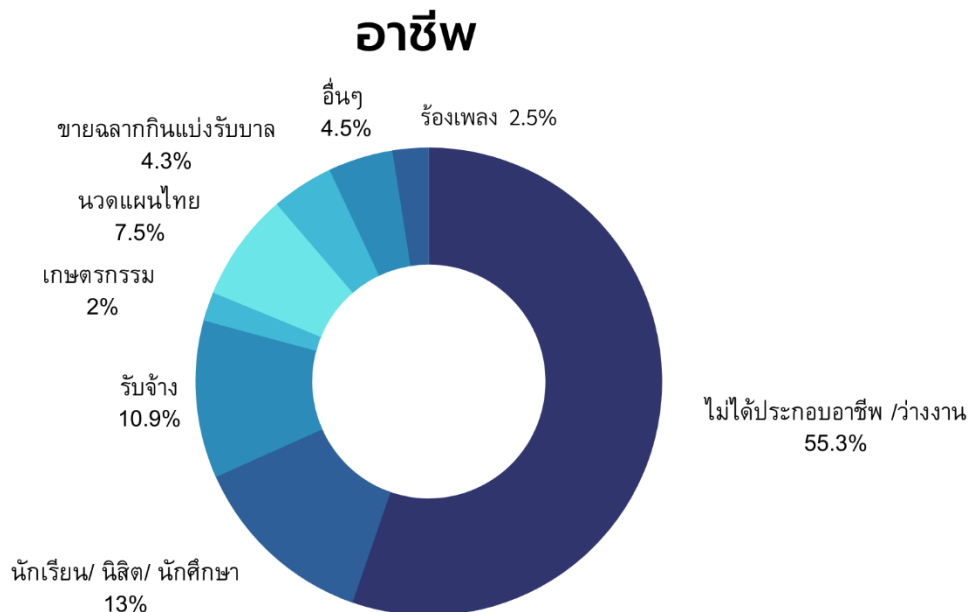
ระดับการศึกษาสูงสุด

รูปภาพที่ ๑๘ แสดงสัดส่วนระดับการศึกษาสูงสุดของผู้พิการทางสายตา

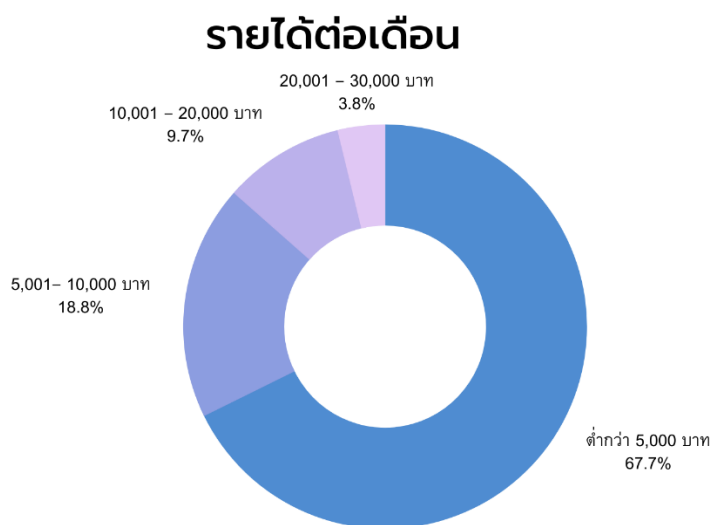
จากรูปภาพที่ ๑๘ แสดงสัดส่วนระดับการศึกษาสูงสุดของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน ๖๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๓๐ รองลงมา คือ มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๓๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๐ มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน ๒๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๒๐ มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๙๔ คน

คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๐ มีระดับการศึกษาในระดับ ปวส.จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๑๐ และไม่ได้รับการศึกษา จำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๗๐ ตามลำดับ

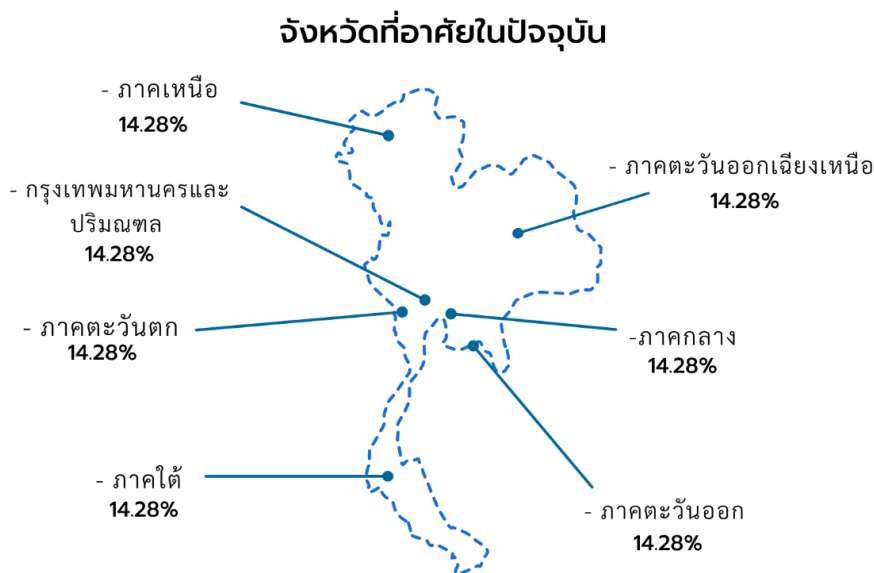
รูปภาพที่ ๑๙ แสดงสัดส่วนอาชีพของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๑๙ แสดงสัดส่วนอาชีพของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ว่างงาน จำนวน ๓๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๓๐ รองลงมา คือ นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐๐ รับจ้าง จำนวน ๑๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๙๐ นวดแผนไทย จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๕ ชายฉลากกินแบ่งรัฐบาล จำนวน ๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๐ ร้องเพลง จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๐ และประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕

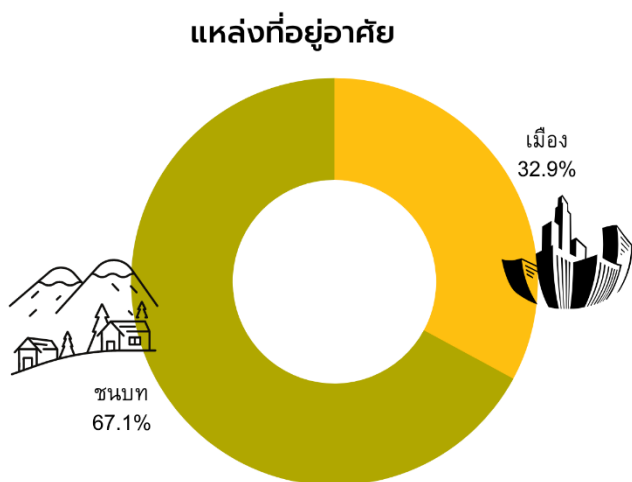
รูปภาพที่ ๒๐ แสดงสัดส่วนอาชีพของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๒๐ แสดงสัดส่วนรายได้ต่อเดือนของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๗๐ รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๐ มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๐๐ และมีรายได้ต่อเดือน ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๐ ตามลำดับ

รูปภาพที่ ๒๑ แสดงสัดส่วนจังหวัดที่อาศัยในปัจจุบันของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๒๑ แสดงสัดส่วนจังหวัดที่อาศัยในปัจจุบันของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างกระจายตามภูมิภาค ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด พื้นที่ละ ๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๘

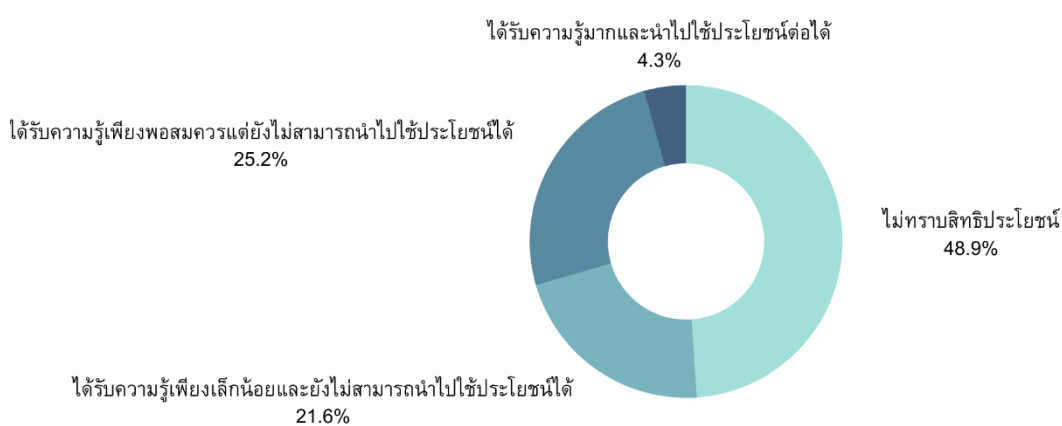

รูปภาพที่ ๒๒ แสดงสัดส่วนแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๒๒ แสดงสัดส่วนแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท จำนวน ๙๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๑๐ และอาศัยอยู่ในเมือง จำนวน ๔๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙๐

ตอนที่ ๒ พฤติกรรมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

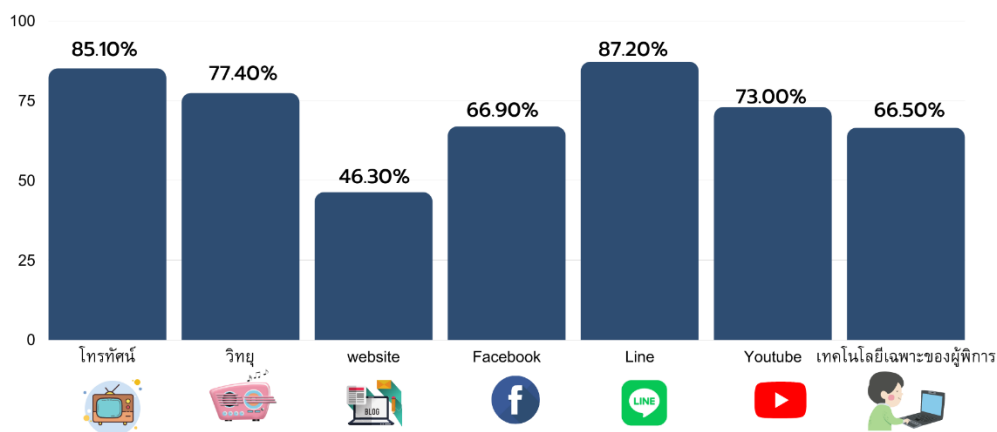
การได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์

รูปภาพที่ ๒๓ แสดงสัดส่วนการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๒๓ แสดงสัดส่วนสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๖๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๐ รองลงมาคือ ได้รับความรู้เพียงเล็กน้อยและยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๓๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒๐ ได้รับความรู้เพียงพอสมควร แต่ยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๓๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๐ และได้รับความรู้มากและนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๐ ตามลำดับ

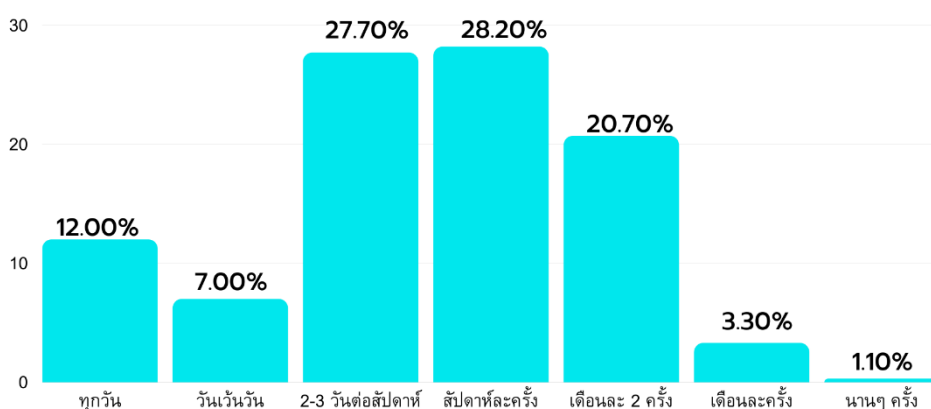
ช่องทางในการรับสิทธิประโยชน์

รูปภาพที่ ๒๔ แสดงสัดส่วนช่องทางการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๒๔ แสดงสัดส่วนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการทางสายตา พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่รับผ่านสื่อ Line จำนวน ๑,๒๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๐ รองลงมา คือ สื่อโทรทัศน์ จำนวน ๑,๑๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๐ และวิทยุ จำนวน ๑,๐๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔๐ ในขณะที่ช่องทาง Website เป็นช่องทางที่รับน้อยที่สุด จำนวน ๖๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๐

ความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และสิทธิประโยชน์

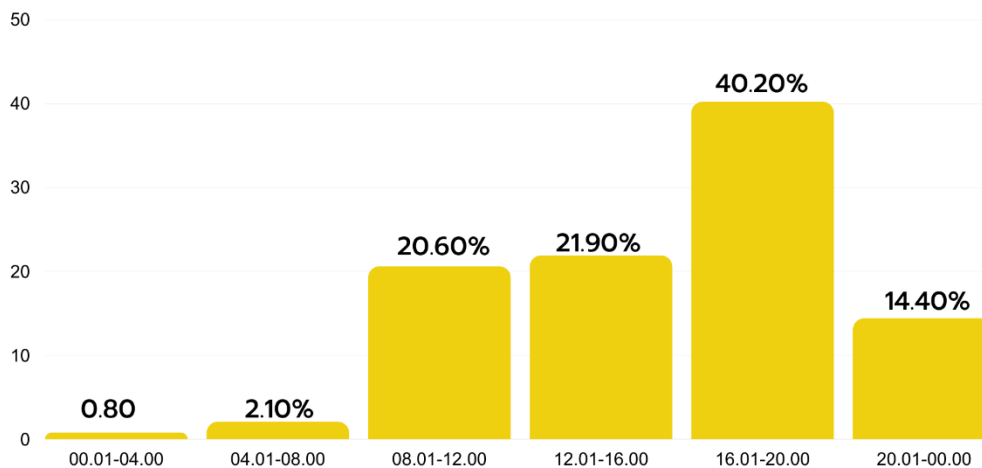

รูปภาพที่ ๒๕ แสดงสัดส่วนความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๒๕ แสดงสัดส่วนความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตา พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สัปดาห์ละครั้ง จำนวน ๓๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๐ รองลงมา คือ ๒ - ๓ วันต่อสัปดาห์ จำนวน ๓๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๐ และเดือนละ ๒ ครั้ง

จำนวน ๒๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐..๗๐ ความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตาที่น้อยที่สุด คือ นาน ๆ ครั้ง จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐

ช่วงเวลาในการรับข้อมูลข่าวสาร และสิทธิประโยชน์ฯ

รูปภาพที่ ๒๖ แสดงสัดส่วนช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตา

จากรูปภาพที่ ๒๖ แสดงสัดส่วนช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางสายตา พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ช่วง ๑๖.๐๑-๒๐.๐๐ น. จำนวน ๕๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒๐ รองลงมา คือ ช่วงเวลา ๑๒.๐๑-๑๖.๐๐ น. จำนวน ๓๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๐ และ ช่วงเวลา ๐๘.๐๑-๑๒.๐๐ น. จำนวน ๒๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๐ ช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่น้อยที่สุด คือ ช่วงเวลา ๐๐.๐๑-๐๔.๐๐ น. จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๐

ตอนที่ ๓ การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

n = ๑,๔๐๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
๑. สิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจน สวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ		
ทราบ	๗๐๒	๕๐.๑๐
ไม่ทราบ	๖๙๘	๔๙.๙๐
๒. สิทธิตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔		

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
ทราบ	๙๔๖	๖๗.๖๐
ไม่ทราบ	๔๕๔	๓๒.๔๐
๓. สิทธิตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘) ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร (ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ข้อมูลข่าวสาร อย่างเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป)		
ทราบ	๔๕๘	๓๒.๗๐
ไม่ทราบ	๙๔๒	๖๗.๓๐
๔. สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีหรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ		
ทราบ	๖๘๖	๔๙.๐๐
ไม่ทราบ	๗๑๔	๕๑.๐๐
๕. มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนตาบอดและผู้พิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (Print disability) ผ่านบริการสายด่วนข่าวสารความถี่ ๑๔๑๔ ผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติ ๕๑๐ คู่สาย		
ทราบ	๗๙๗	๕๖.๙๐
ไม่ทราบ	๖๐๓	๔๓.๑๐
๖. มีการให้บริการข้อมูลผ่าน Tab๒Read บริการอ่านหนังสือเสียงในระบบเดซีออนไลน์ เป็นการนำหนังสือเสียงในระบบเดซี มาให้รับฟังออนไลน์ผ่านทาง www.tab๒read.com และแอปพลิเคชัน Tab๒Read		
ทราบ	๕๙๖	๔๒.๖๐
ไม่ทราบ	๘๐๔	๕๗.๔๐
๗. มีการให้บริการข้อมูลผ่าน Tab Radio วิทยูบริการการอ่าน โดยนำเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนตาบอดมานำเสนอในรูปแบบของรายการวิทยุ ออกอากาศผ่านทาง www.radio.tab.or.th สายด่วน ๑๔๑๔ และแอปพลิเคชัน Tab๒Read		
ทราบ	๓๐๓	๒๑.๖๐
ไม่ทราบ	๑๐๙๗	๗๘.๔๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
๘. มีการให้บริการข้อมูลผ่านบริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description : AD) เป็นการใช้เสียงบรรยายเพิ่มเติมสำหรับรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการจัดแสดงต่าง ๆ เพื่อให้คนตาบอดได้รับข้อมูลที่ชัดเจนเพิ่มมากขึ้น	ทราบ ไม่ทราบ	๖๐.๔ ๓๙.๖
๙. มีสายด่วน ๑๔๗๙ สำหรับคนพิการเพื่อให้บริการตอบข้อสอบถาม ให้คำปรึกษา รวมทั้งรับเรื่องร้องเรียน จากคนพิการ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง	ทราบ ไม่ทราบ	๕๒.๙ ๔๗.๑
๑๐. บทลงโทษของช่องดิจิทัลทีวีในกรณีที่ไม่จัดให้มีบริการล่ามภาษามือ (SL) คำบรรยายแทนเสียง (CC) ในรายการ ข่าวสาร สารความบันเทิงที่เผยแพร่ ออกสู่สาธารณะ ตามสัดส่วนที่กำหนด	ทราบ ไม่ทราบ	๕๓.๓ ๔๖.๗
๑๑. มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการ ตามประกาศ กสทช. เรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้ เข้าถึงหรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์	ทราบ ไม่ทราบ	๕๒.๕ ๔๗.๕

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น สิทธิตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีจำนวน ๙๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖ รองลงมา คือ มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนตาบอดและผู้พิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (Print disability) ผ่านบริการสายด่วนข่าวสารความรู้ ๑๔๑๔ ผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติ ๕๑๐ คู่สาย มีจำนวน ๗๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๙๐ และสิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ มีจำนวน ๗๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๑๐ และน้อยที่สุดในประเด็น มีการให้บริการข้อมูลผ่าน Tab Radio วิทยูบริการการอ่าน โดยนำเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนตาบอดมานำเสนอในรูปแบบของรายการวิทยุ ออกอากาศผ่านาง

ตอนที่ ๔ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

n = ๑,๔๐๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	ความถี่	ร้อยละ
สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์		
๑. คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ		
ถูก	๑๑๘๓	๘๔.๕๐
ไม่ถูก	๒๑๗	๑๕.๕๐
๒. ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมี การประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ		
ถูก	๑๒๐๑	๘๕.๘๐
ไม่ถูก	๑๙๙	๑๔.๒๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	ความถี่	ร้อยละ
<p>๓. ช่องดิจิตอลทีวีต้องจัดให้มีการบริการ AD ในสัดส่วนที่ กสทช. กำหนด หากช่องดิจิตอลทีวีช่องใดไม่ปฏิบัติตาม จะมีโทษตาม พรบ.การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยไม่มีข้อยกเว้น *</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๘๔๐</p> <p>๕๖๐</p>	<p>๖๐.๐๐</p> <p>๔๐.๐๐</p>
<p>๔. บริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) หรือ AD โดยมีสัดส่วนอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ของสัดส่วนรายการ ข่าวสาร สาระบันเทิงที่ออกอากาศสู่สาธารณะ และเมื่อรวมเวลาทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่น้อยกว่า ๑๒๐ นาทีต่อวัน*</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๙๓๑</p> <p>๔๖๙</p>	<p>๖๖.๕๐</p> <p>๓๓.๕๐</p>
<p>๕. คนพิการมีสิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร เช่น เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๑๐๓๑</p> <p>๓๖๙</p>	<p>๗๓.๖๐</p> <p>๒๖.๔๐</p>
<p>๖. คนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ มีสิทธิในการได้รับการฝึกอบรม เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร หรือบริการสื่อสารสาธารณะ อย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๑๑๐๑</p> <p>๒๙๙</p>	<p>๗๘.๖๐</p> <p>๒๑.๔๐</p>
สิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ		
<p>๗. นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเข้าทำงาน</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๑๑๔๗</p> <p>๒๕๓</p>	<p>๘๑.๙๐</p> <p>๑๘.๑๐</p>

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	ความถี่	ร้อยละ	
๘. คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยความพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน *	ถูก ไม่ถูก	๖๔ ๑๓๓๖	๔.๖๐ ๙๕.๔๐
๙. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นคนพิการที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยคนพิการ	ถูก ไม่ถูก	๑๓๑๐ ๙๐	๙๓.๖๐ ๖.๔๐
๑๐. คนพิการสามารถรับฉลากกินแบ่งรัฐบาลไปขายได้ด้วยตนเอง ไม่จำกัดเล่ม โดยลงทะเบียนกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือองค์กร มูลนิธิคนพิการที่ยื่นคุณสมบัติเป็นตัวแทนจำหน่าย *	ถูก ไม่ถูก	๙๕๒ ๔๔๘	๖๘.๐๐ ๓๒.๐๐
๑๑. เงินจาก “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการโดยบริการให้กู้ยืมนั้น คนพิการสามารถกู้ยืมเงินได้วงเงินไม่เกินรายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือหากมากกว่าวงเงินให้รายละไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่เสียดอกเบี้ยและ มีระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน ๕ ปี *	ถูก ไม่ถูก	๖๖๐ ๗๔๐	๔๗.๑๐ ๕๒.๙๐
๑๒. คนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตนเอง	ถูก ไม่ถูก	๑๓๐๑ ๙๙	๙๒.๙๐ ๗.๑๐
๑๓. คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ	ถูก ไม่ถูก	๑๓๑๐ ๙๐	๙๓.๖๐ ๖.๔๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	ความถี่	ร้อยละ
<p>๑๔. คนพิการสามารถขอเงินเพื่อปรับสภาพภายในที่อยู่อาศัยไม่เกินคนละ ๔๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ ๔ ด้าน ประกอบด้วย ได้แก่</p> <p>๑) ด้านความปลอดภัย ๒) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ๓) การเตรียมการสำหรับในกรณีฉุกเฉิน และ ๔)การจัดสภาพแวดล้อมในพื้นที่ใช้สอย</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๕๘๖</p> <p>๘๑๔</p>	<p>๔๑.๙๐</p> <p>๕๘.๑๐</p>
<p>๑๕. คนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชญาบำบัด วาริบำบัด</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๑๓๕๖</p> <p>๔๔</p>	<p>๙๖.๙๐</p> <p>๓.๑๐</p>
<p>๑๖. สวัสดิการขนส่งสาธารณะ ได้รับการยกเว้นค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ขสมก. รถไฟ และเครื่องบิน *</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๔๒๐</p> <p>๙๘๐</p>	<p>๓๐.๐๐</p> <p>๗๐.๐๐</p>
<p>๑๗. คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาและอำนวยความสะดวกโดยได้รับการลดหย่อนค่าใช้จ่ายบางส่วน</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๑๓๒</p> <p>๑๒๖๘</p>	<p>๙.๔๐</p> <p>๙๐.๖๐</p>
<p>๑๘. หากคนพิการมีรายได้ไม่เกิน ๑๙๐,๐๐๐ บาท/ปี จะได้รับการยกเว้นภาษี และผู้ดูแลสามารถลดหย่อนภาษีได้ปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๘๐๘</p> <p>๕๙๒</p>	<p>๕๗.๗๐</p> <p>๔๒.๓๐</p>
<p>๑๙. ยืมอุปกรณ์กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม การยืมอุปกรณ์ ICT ของภาครัฐ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ ต้องใช้สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ ๑ ฉบับและสำเนาทะเบียนบ้านคนพิการ ๑ ฉบับ</p> <p>ถูก</p> <p>ไม่ถูก</p>	<p>๖๗๒</p> <p>๗๒๘</p>	<p>๔๘.๐๐</p> <p>๕๒.๐๐</p>

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	ความถี่	ร้อยละ
๒๐. สำหรับคนพิการที่มีความจำเป็นพิเศษทางการศึกษา สามารถขอยืมอุปกรณ์พลศึกษา เช่น บ็อกเซีย ลูกบอลมีเสียง และลูกบาสเกตบอลมีเสียง	ถูก ไม่ถูก	๑๑๒๘ ๒๗๒
๒๑. หากคนพิการเข้ารับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาล ต้องจัดหาอุปกรณ์เทียม หรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบิกจากศูนย์สิทธิบัตร กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	ถูก ไม่ถูก	๑๒๐๙ ๑๙๑
๒๒. งบประมาณช่วยเหลือเงินที่จัดทำให้คนพิการ เช่น เบี้ยคนพิการ เงินในการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัย การกู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ หรือการเข้ารับการศึกษา รวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	ถูก ไม่ถูก	๑๑๔๙ ๒๕๑
๒๓. มีสวัสดิการแห่งรัฐ กองทุนเงินออมวันละบาท (พอช.)	ถูก ไม่ถูก	๖๒๑ ๗๗๙
		๔๔.๔๐ ๕๕.๖๐

หมายเหตุ * ข้อคำถามที่ผู้เข้าร่วมอบรมต้องตอบ “ไม่ใช่” จึงจะตอบถูก

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ มีจำนวน ๑,๒๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๘๐ รองลงมา คือ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร สำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ มีจำนวน ๑,๑๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๐ และคนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล

ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ มีสิทธิในการได้รับการฝึกอบรม เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการสื่อสาร หรือบริการสื่อสารสาธารณะ อย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีจำนวน ๑,๑๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๖๐ และน้อยที่สุดในประเด็น ช่องดิจิทัลที่วีต้องจัดให้มีการบริการ AD ในสัดส่วนที่ กสทช. กำหนด หากช่องดิจิทัลที่วีช่องใดไม่ปฏิบัติตามจะมีโทษตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยไม่มีข้อยกเว้น มีจำนวน ๘๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๐

สำหรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารใน กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็นคนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการ สาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชญาบำบัด วาริบำบัด มีจำนวน ๑,๓๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๙๐ รองลงมาคือ คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขว่า ต้องเป็นคนพิการที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยคนพิการ และคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ มีจำนวน ๑,๓๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๖๐ และคนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตนเอง มีจำนวน ๑,๓๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๙๐ และน้อยที่สุดในประเด็น คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐ บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยคนพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน มีจำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๐

ตอนที่ ๕ ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

n = ๑,๔๐๐

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความพึงพอใจ			ความคาดหวัง			ส่วนต่างค่าเฉลี่ย
	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
๑. บริการข้อมูลข่าวสารผ่านสายด่วนข่าวสารความรู้ ๑๔๑๔ มีความสะดวก และเข้าถึงง่าย	๓.๑๕	๑.๐๓๗	ปานกลาง	๓.๕๙	.๙๔๓	มาก	๐.๔๔

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความพึงพอใจ			ความคาดหวัง			ส่วนต่างค่าเฉลี่ย
	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
๒. ท่านสามารถเข้าถึงการให้บริการข้อมูลผ่าน Tab๒Read (บริการอ่านหนังสือเสียงในระบบเดซีออนไลน์ ผ่านทาง website และแอปพลิเคชันได้อย่างสะดวก	๓.๐๖	.๘๗๒	ปานกลาง	๓.๒๙	.๙๒๒	ปานกลาง	๐.๒๓
๓. ท่านสามารถเข้าถึงการให้บริการข้อมูลผ่านบริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description : AD) ได้อย่างสะดวก	๓.๐๒	.๙๖๙	ปานกลาง	๓.๔๐	.๙๖๓	ปานกลาง	๐.๓๘
๔. มีสายด่วนสำหรับคนพิการ เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้พิการอย่างเพียงพอและเข้าถึงได้ง่าย	๒.๙๖	.๙๕๕	ปานกลาง	๓.๕๑	.๙๕๔	มาก	๐.๕๕
๕. บริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) หรือ AD ครอบคลุมทุกประเภทรายการและอยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม	๒.๘๘	๑.๐๐๑	ปานกลาง	๓.๔๒	.๙๘๑	มาก	๐.๕๔
๖. มีการผลิตรายการโทรทัศน์ เพื่อสร้างความรู้เท่าทันสื่ออย่างเพียงพอต่อความต้องการ	๒.๖๓	.๙๕๖	ปานกลาง	๓.๕๔	.๙๔๖	มาก	๐.๙๑
๗. มีการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ อย่างเพียงพอและทั่วถึง	๒.๗๒	.๙๕๖	ปานกลาง	๓.๖๒	.๙๗๔	มาก	๐.๙๐
๘. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้	๓.๑๔	.๙๔๒	ปานกลาง	๓.๖๐	.๙๕๐	มาก	๐.๔๖

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความพึงพอใจ			ความคาดหวัง			ส่วนต่างค่าเฉลี่ย
	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ							
๙. มีช่องทางที่หลากหลายในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ	๓.๐๑	.๙๔๘	ปานกลาง	๓.๕๙	.๙๓๖	มาก	๐.๕๘
๑๐. มีเทคโนโลยีสำหรับอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการที่เข้าถึงง่ายและเพียงพอต่อการใช้งาน	๓.๐๕	.๙๒๙	ปานกลาง	๓.๕๙	.๙๓๗	มาก	๐.๕๔

จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังมากที่สุด ๓ อันดับได้แก่ มีการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อสร้างความรู้เท่าทันสื่ออย่างเพียงพอต่อความต้องการ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๐.๙๑ รองลงมา คือ มีการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ อย่างเพียงพอและทั่วถึง ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๐.๙๐ และมีช่องทางที่หลากหลายในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๐.๕๘ ตามลำดับ

ตอนที่ ๖ ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ไม่ต้องการ		ต้องการ	
	ความถี่	ร้อยละ	\bar{x}	ระดับ
ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น				
๑. ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิการสื่อสารแก่ผู้พิการให้เท่าเทียมกับคนทั่วไป	๑๐๑	๗.๒๐	๒.๐๒ (n=๑๒๙๙)	ปานกลาง
๒. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์	๙๕	๖.๘๐	๑.๗๗ (n=๑๓๐๕)	ปานกลาง
๓. การจัดทำหรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ	๗๓	๕.๒๐	๒.๐๑ (n=๑๓๒๗)	ปานกลาง
๔. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description) หรือ AD	๑๐๗	๗.๖๐	๑.๘๙ (n=๑๒๙๓)	ปานกลาง
๕. ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลผ่าน TabletRead (บริการอ่านหนังสือเสียงในระบบเดสก์ท็อปผ่านทาง website และแอปพลิเคชัน	๑๐๕	๗.๕๐	๑.๙๕ (n=๑๒๙๕)	ปานกลาง
๖. ข้อมูลสิทธิประโยชน์ด้านการศึกษาเกี่ยวกับคนพิการ	๕๙	๔.๒๐	๒.๑๗ (n=๑๓๔๑)	ปานกลาง
๗. ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการสุขภาพของผู้พิการ	๓๘	๒.๗๐	๒.๓๑ (n=๑๓๖๒)	ปานกลาง
๘. ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำ/การประกอบอาชีพของผู้พิการ	๒๔	๑.๗๐	๒.๓๘ (n=๑๓๗๖)	มาก
๙. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในยุค New Normal	๓๑	๒.๒๐	๒.๔๓ (n=๑๓๖๙)	มาก
๑๐. ข้อมูลข่าวด่วน เหตุการณ์ฉุกเฉิน	๒๗	๑.๙๐	๒.๔๔ (n=๑๓๗๓)	มาก
๑๑. ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/ วัคซีน/ การดูแลตนเอง ฯลฯ)	๒๑	๑.๕๐	๒.๔๘ (n=๑๓๗๙)	มาก
ด้านวิธีการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์				

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิ ประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ไม่ต้องการ		ต้องการ	
	ความถี่	ร้อยละ	\bar{x}	ระดับ
๑. การอบรม/ให้ความรู้แบบ onsite	๗๙	๕.๖๐	๑.๘๔ (n=๑๓๒๑)	ปานกลาง
๒. การอบรม/ให้ความรู้ด้วยเสียงแบบ Online ผ่าน โปรแกรมต่าง ๆ	๕๗	๔.๑๐	๑.๘๔ (n=๑๓๔๓)	ปานกลาง
๓. การจัดทำ Application บนมือถือในการให้ข้อมูล	๓๗	๒.๖๐	๒.๑๓ (n=๑๓๖๓)	ปานกลาง
๔. การจัดทำบริการเสียงบรรยายภาพทางโทรทัศน์	๑๙	๑.๔๐	๒.๒๘ (n=๑๓๘๑)	ปานกลาง
๕. การจัดทำบริการเสียงบรรยายภาพผ่านทาง Application ต่างๆ	๒๘	๒.๐๐	๒.๓๓ (n=๑๓๗๒)	ปานกลาง
๖. การให้ความรู้ในลักษณะบทสนทนาถามตอบ (Chatbot)	๔๐	๒.๙๐	๒.๒๕ (n=๑๓๖๐)	ปานกลาง
๗. การจัดหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก แก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	๒๘	๒.๐๐	๒.๓๐ (n=๑๓๗๒)	ปานกลาง
๘. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผ่าน QR code	๑๙	๑.๔๐	๒.๑๓ (n=๑๓๘๑)	ปานกลาง
๙. การประชาสัมพันธ์/ให้ความรู้ด้วยเสียง ผ่านทาง Website ที่เข้าถึงได้ง่าย	๑๕	๑.๑๐	๒.๒๘ (n=๑๓๘๕)	ปานกลาง
๑๐.การจัดกิจกรรมในทุกพื้นที่เพื่อส่งเสริมสิทธิ ประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	๑๗	๑.๒๐	๒.๓๑ (n=๑๓๘๓)	ปานกลาง

กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการให้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นมากที่สุด ในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/ วัคซีน/ การดูแลตนเอง ฯลฯ) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๘ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อมูลข่าวด่วน เหตุการณ์ฉุกเฉิน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๔ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในยุค New Normal ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๓ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการน้อยที่สุดในประเด็น การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของ

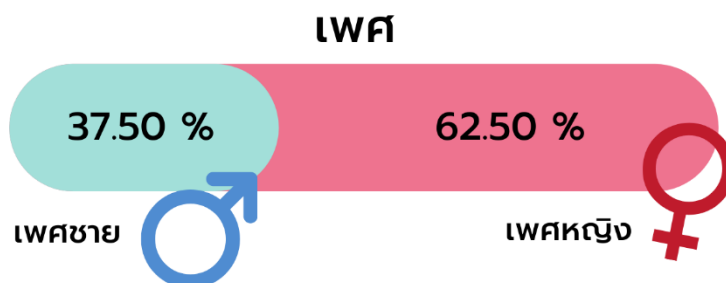
คนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๗๗ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการเข้าถึงประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านวิธีการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็นการจัดทำบริการเสียงบรรยายภาพผ่านทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๓ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมในทุกพื้นที่เพื่อส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๑ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และการจัดหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๐ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการน้อยที่สุดในประเด็น การอบรม/ให้ความรู้แบบ onsite และการอบรม/ให้ความรู้ด้วยเสียงแบบ Online ผ่านโปรแกรมต่างๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑.๘๔ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

๖.๑.๓ ผู้พิการทางร่างกาย

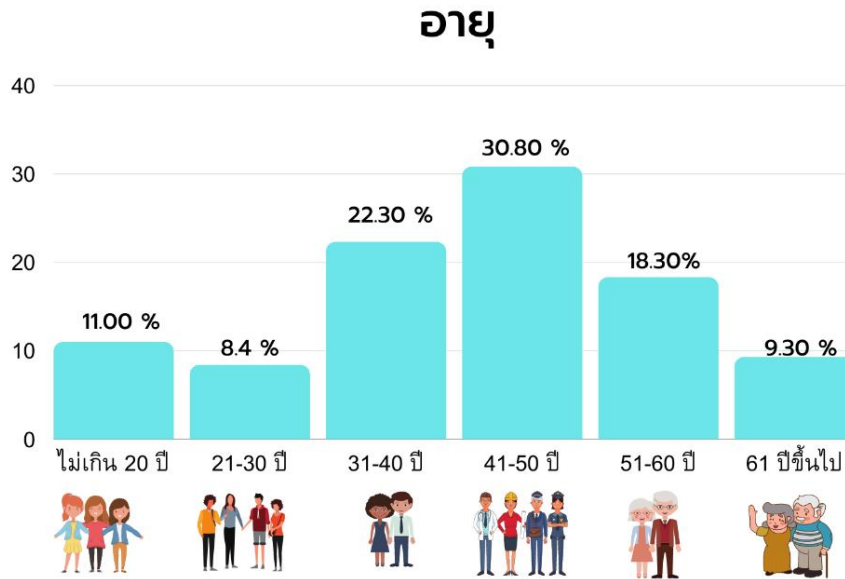
การสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการศึกษาพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้พิการ

รูปภาพที่ ๒๗ แสดงสัดส่วนเพศของผู้พิการทางร่างกาย

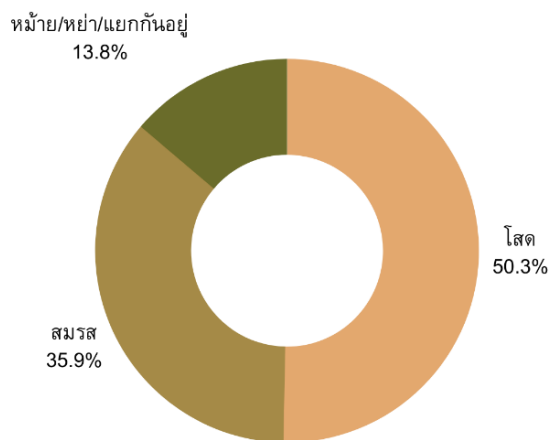
จากรูปภาพที่ ๒๗ แสดงสัดส่วนเพศของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพศชาย จำนวน ๘๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕๐ และมีเพศหญิงจำนวน ๕๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕๐

รูปภาพที่ ๒๘ แสดงสัดส่วนอายุของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปที่ ๒๘ แสดงสัดส่วนอายุของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีช่วงอายุมากที่สุด อยู่ในระหว่างช่วงอายุ ๔๑ ถึง ๕๐ ปี มีจำนวน ๔๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๐ รองลงมาคือ ช่วงอายุ ๓๑ ถึง ๔๐ ปี จำนวน ๓๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๐ ช่วงอายุ ๕๑ ถึง ๖๐ ปี จำนวน ๒๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๐ ช่วงอายุไม่เกิน ๒๐ ปี จำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๐ ช่วงอายุ ๖๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๐ และช่วงอายุ ๒๑ ถึง ๓๐ ปี จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๐ ตามลำดับ

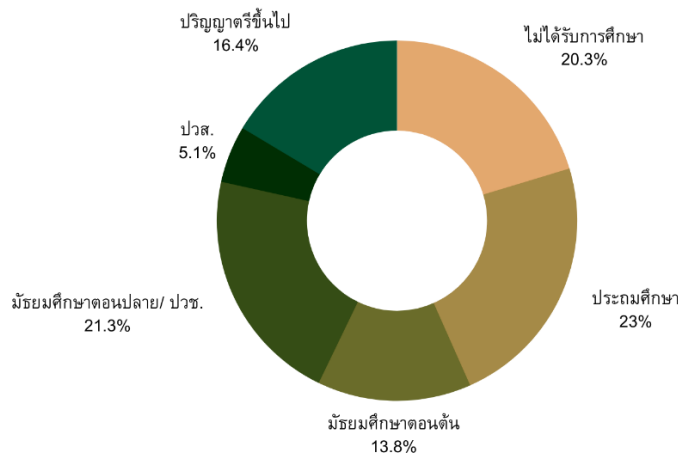
สถานภาพสมรส

รูปภาพที่ ๒๙ แสดงสัดส่วนสถานภาพสมรสของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปภาพที่ ๒๙ แสดงสัดส่วนสถานภาพสมรสของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานะโสด จำนวน ๗๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๓๐ รองลงมา คือ สถานภาพสมรส จำนวน ๕๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๙ และสถานภาพหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ จำนวน ๑๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๐

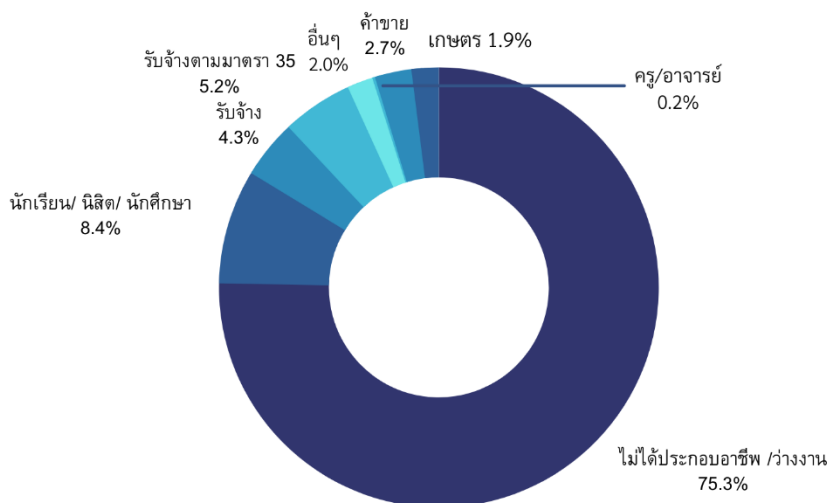
ระดับการศึกษาสูงสุด

รูปภาพที่ ๓๐ แสดงสัดส่วนระดับการศึกษาสูงสุดของผู้พิการทางร่างกาย

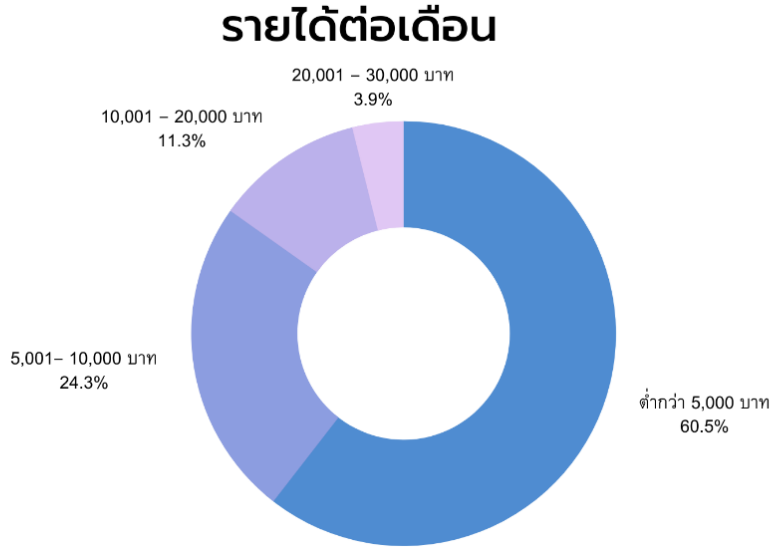
จากรูปภาพที่ ๓๐ แสดงสัดส่วนระดับการศึกษาสูงสุดของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน ๕๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๐ รองลงมา คือ มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน ๓๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๐ มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน ๒๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๓๐ มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๐ มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๐ และมีระดับการศึกษาในระดับ ปวส. จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๑๐ ตามลำดับ

อาชีพ

รูปภาพที่ ๓๑ แสดงสัดส่วนอาชีพของผู้พิการทางร่างกาย

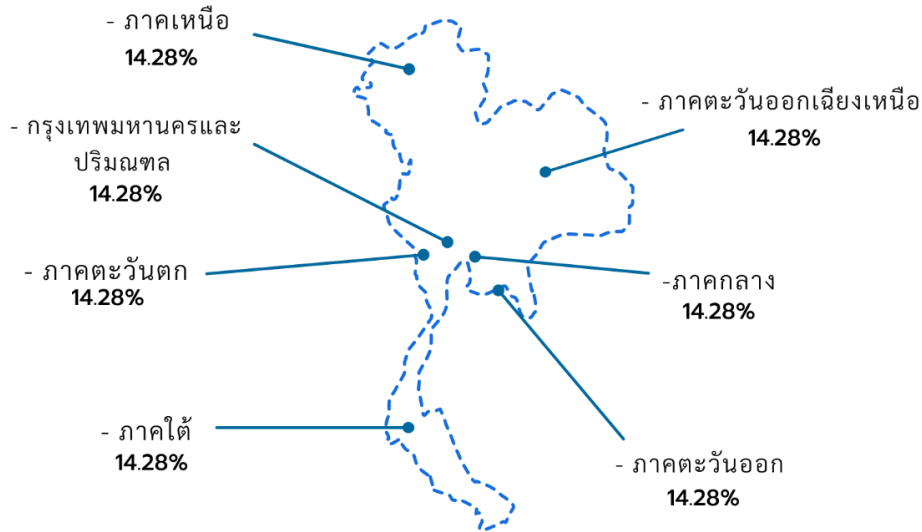
จากรูปภาพที่ ๓๑ แสดงสัดส่วนอาชีพของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ/ว่างงาน จำนวน ๑,๐๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๓๐ รองลงมา คือ นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา จำนวน ๑๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๐ รับจ้างตามมาตรา ๓๕ จำนวน ๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๐ รับจ้าง จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๐ ค้าขาย จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗๐ ประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๑๐

รูปภาพที่ ๓๒ แสดงสัดส่วนอาชีพของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปภาพที่ ๓๒ แสดงสัดส่วนรายได้ต่อเดือนของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕๐ รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๐ มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓๐ และมีรายได้ต่อเดือน ๒๐,๐๐๑ – ๓๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ ตามลำดับ

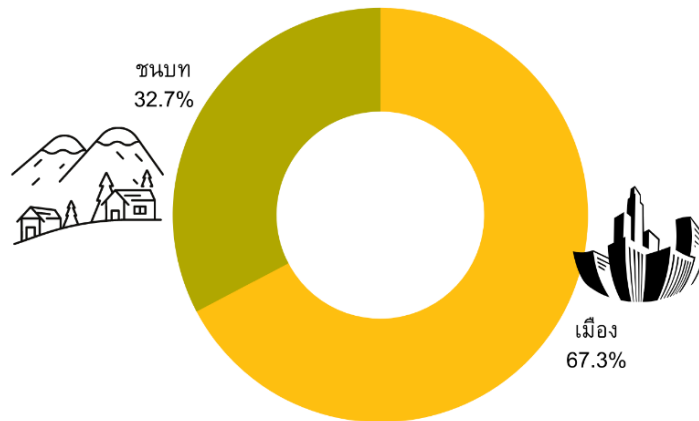
จังหวัดที่อาศัยในปัจจุบัน

รูปภาพที่ ๓๓ แสดงสัดส่วนจังหวัดที่อาศัยในปัจจุบันของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปภาพที่ ๓๓ แสดงสัดส่วนจังหวัดที่อาศัยในปัจจุบันของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างกระจายตามภูมิภาค ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด พื้นที่ละ ๒๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๘

แหล่งที่อยู่อาศัย

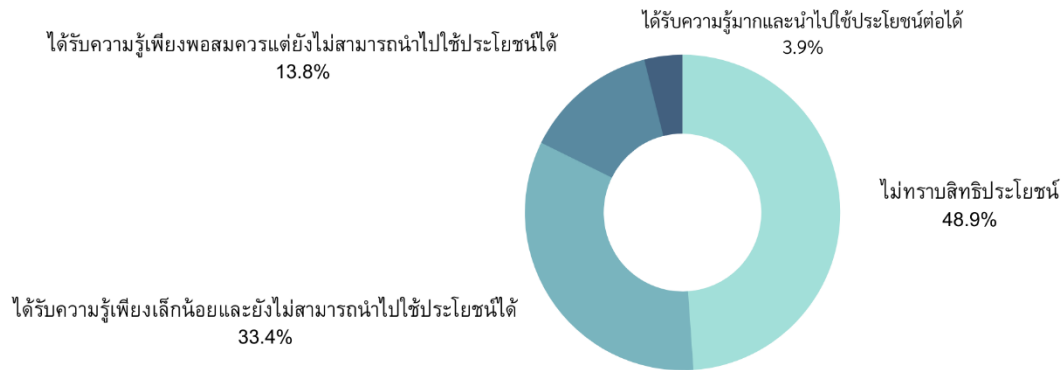

รูปภาพที่ ๓๔ แสดงสัดส่วนแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปภาพที่ ๓๔ แสดงสัดส่วนแหล่งที่อยู่อาศัยของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเมือง จำนวน ๙๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๓๐ และอาศัยอยู่ในชนบท จำนวน ๔๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗๐

ตอนที่ ๒ พฤติกรรมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

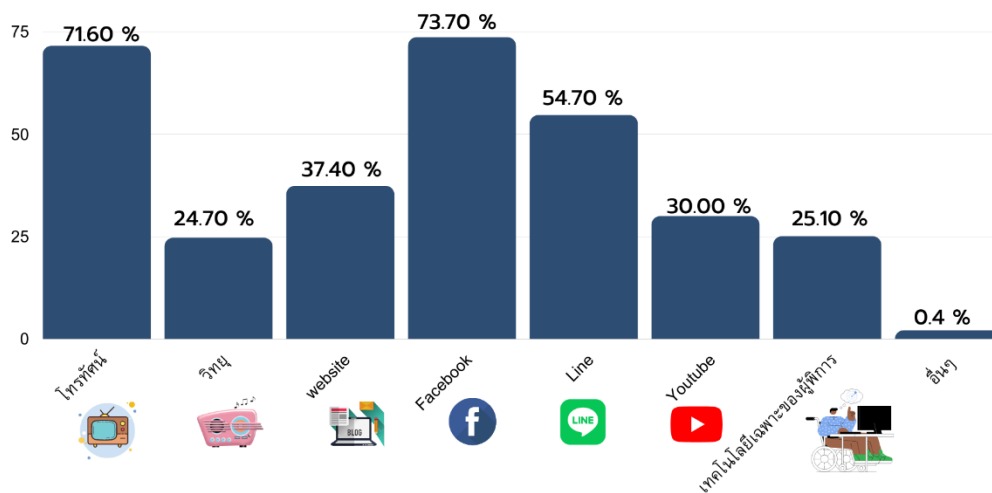
การได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์

รูปภาพที่ ๓๕ แสดงสัดส่วนการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปภาพที่ ๓๕ แสดงสัดส่วนสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๖๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๐ รองลงมาคือ ได้รับความรู้เพียงเล็กน้อยและยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๔๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๔๐ ได้รับความรู้เพียงพอสมควรแต่ยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จำนวน ๑๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๐ และได้รับความรู้มากและนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ ตามลำดับ

ช่องทางในการรับสิทธิประโยชน์

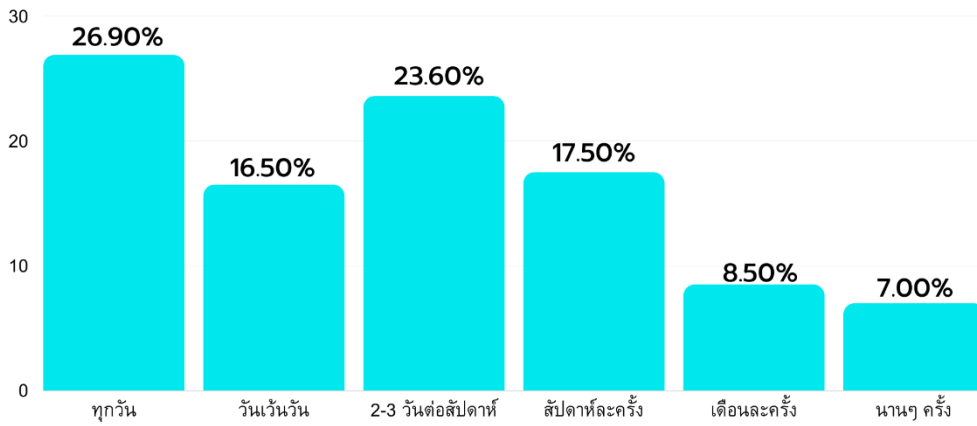

รูปภาพที่ ๓๖ แสดงสัดส่วนช่องทางการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปภาพที่ ๓๖ แสดงสัดส่วนช่องทางการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่รับผ่านสื่อ Facebook จำนวน ๑,๐๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๐ รองลงมา คือ

สื่อโทรทัศน์ จำนวน ๑,๐๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๖๐ และ Line จำนวน ๗๖๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๗๐ ในขณะที่ช่องทางอื่น ๆ เป็นช่องทางที่รับสื่อน้อยที่สุด จำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐

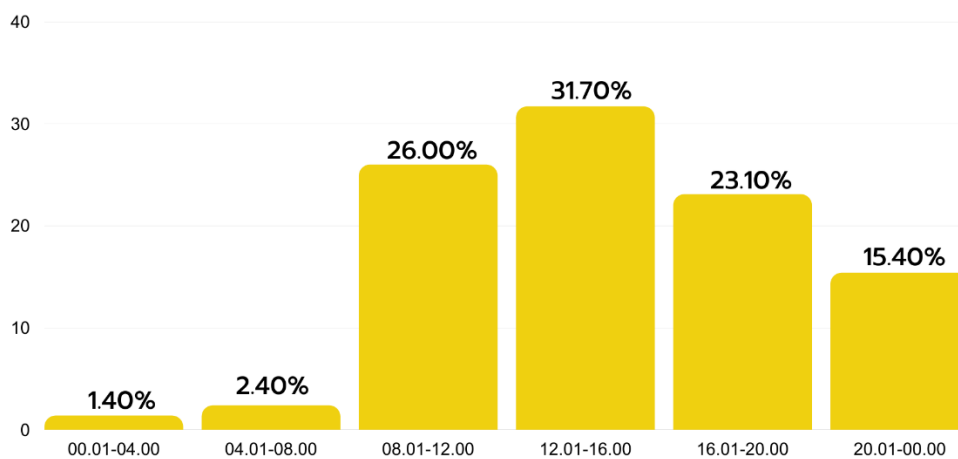
ความถี่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และสิทธิประโยชน์ฯ

รูปภาพที่ ๓๗ แสดงสัดส่วนความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปภาพที่ ๓๗ แสดงสัดส่วนความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทุกวัน จำนวน ๓๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๙๐ รองลงมา คือ ๒-๓ วันต่อสัปดาห์ จำนวน ๓๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๐ และสัปดาห์ละครั้ง จำนวน ๒๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๐ ความถี่ในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางร่างกายที่น้อยที่สุด คือ นาน ๆ ครั้ง จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๐๐

ช่วงเวลาในการรับข้อมูลข่าวสาร และสิทธิประโยชน์ฯ

รูปภาพที่ ๓๘ แสดงสัดส่วนช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางร่างกาย

จากรูปภาพที่ ๓๘ แสดงสัดส่วนช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการทางร่างกาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ช่วงเวลา ๑๒.๐๑-๑๖.๐๐ น. จำนวน ๔๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๐ รองลงมา คือ ช่วงเวลา ๐๘.๐๑-๑๒.๐๐ น. จำนวน ๓๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๐ ช่วง ๑๖.๐๑-๒๐.๐๐ น. จำนวน ๓๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑๐ และช่วงเวลาในการได้รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่น้อยที่สุด คือ ช่วงเวลา ๐๐.๐๑-๐๔.๐๐ น. จำนวน ๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๐

ตอนที่ ๓ การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

n = ๑,๔๐๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
๑. สิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ		
ทราบ	๗๒๘	๕๒.๐๐
ไม่ทราบ	๖๗๒	๔๘.๐๐
๒. สิทธิตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔		
ทราบ	๕๘๐	๔๑.๔๐
ไม่ทราบ	๘๒๐	๕๘.๖๐
๓. สิทธิตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘) ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร (ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ ข้อมูลข่าวสาร อย่างเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป)		
ทราบ	๕๖๗	๔๐.๕๐
ไม่ทราบ	๘๓๓	๕๙.๕๐
๔. สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีหรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ		
ทราบ	๕๐๙	๓๖.๔๐
ไม่ทราบ	๘๙๑	๖๓.๖๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
๕. มีสายด่วน ๑๔๗๙ สำหรับคนพิการเพื่อให้บริการตอบข้อสอบถาม ให้คำปรึกษา รวมทั้งรับเรื่องร้องเรียน จากคนพิการ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง		
ทราบ	๕๕๒	๓๙.๔๐
ไม่ทราบ	๘๔๘	๖๐.๖๐
๖. มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตาม ประกาศ กสทช. เรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึง หรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์		
ทราบ	๕๗๖	๔๑.๑๐
ไม่ทราบ	๘๒๔	๕๘.๙๐

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น สิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ มีจำนวน ๗๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๐ รองลงมา คือ สิทธิตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีจำนวน ๕๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๐ และมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการตามประกาศ กสทช. เรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ มีจำนวน ๕๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔๐ และน้อยที่สุดในประเด็น สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มี หรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ มีจำนวน ๕๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๔๐

**ตอนที่ ๔ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล
ข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ**

n = ๑,๔๐๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์		

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
<p>๑. คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๑๒๔๒ ๑๕๘</p>	<p style="text-align: center;">๘๘.๗๐ ๑๑.๓๐</p>
<p>๒. ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๕๕๒ ๘๔๘</p>	<p style="text-align: center;">๓๙.๔๐ ๖๐.๖๐</p>
<p>๓. คนพิการมีสิทธิขอขยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๙๔๐ ๔๖๐</p>	<p style="text-align: center;">๖๗.๑๐ ๓๒.๙๐</p>
<p>๔. คนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ มีสิทธิในการได้รับการฝึกอบรม เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร หรือบริการสื่อสารสาธารณะ อย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย</p> <p style="text-align: center;">ถูก ไม่ถูก</p>	<p style="text-align: center;">๙๐๑ ๔๙๙</p>	<p style="text-align: center;">๖๔.๔๐ ๓๕.๖๐</p>
สิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ		
<p>๕. นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเข้าทำงาน</p>		

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ	
ถูก ไม่ถูก	๑๒๘๕ ๑๑๕	๙๑.๘๐ ๘.๒๐	
๖. คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยคนพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน*	ถูก ไม่ถูก	๒๑๑ ๑๑๘๙	๑๕.๑๐ ๘๔.๙๐
๗. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นคนพิการที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยคนพิการ	ถูก ไม่ถูก	๑๑๕๒ ๒๔๘	๘๒.๓๐ ๑๗.๗๐
๘. คนพิการสามารถรับฉลากกินแบ่งรัฐบาลไปขายได้ด้วยตนเอง ไม่จำกัดเล่ม โดยลงทะเบียนกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือองค์กร มูลนิธิคนพิการที่ยื่นคุณสมบัติเป็นตัวแทนจำหน่าย *	ถูก ไม่ถูก	๓๕๖ ๑๐๔๔	๒๕.๔๐ ๗๔.๖๐
๙. เงินจาก “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการ โดยบริการให้กู้ยืมนั้น คนพิการสามารถกู้ยืมเงินได้วงเงินไม่เกินรายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือหากมากกว่าวงเงินให้รายละไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่เสียดอกเบี้ยและมีระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน ๕ ปี *	ถูก ไม่ถูก	๓๔๕ ๑๐๕๕	๒๔.๖๐ ๗๕.๔๐
๑๐. คนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตนเอง	ถูก ไม่ถูก	๑๒๐๒ ๑๙๘	๘๕.๙๐ ๑๔.๑๐
๑๑. คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ	ถูก	๑๑๔๑	๘๑.๕๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ
ไม่ถูก	๒๕๙	๑๘.๕๐
๑๒. คนพิการสามารถขอเงินเพื่อปรับสภาพภายในที่อยู่อาศัยไม่เกินคนละ ๔๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ ๔ ด้าน ประกอบด้วย ได้แก่ ๑) ด้านความปลอดภัย ๒) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ๓) การเตรียมการสำหรับในกรณีฉุกเฉิน และ ๔) การจัดสภาพแวดล้อมในพื้นที่ใช้สอย*	ถูก ไม่ถูก	๒๙๗ ๑๑๐๓
๑๓. คนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชาบำบัด วารีบำบัด	ถูก ไม่ถูก	๑๒๐๑ ๑๙๙
๑๔. สวัสดิการขนส่งสาธารณะ ได้รับการยกเว้นค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ขสมก. รถไฟ และเครื่องบิน*	ถูก ไม่ถูก	๒๔๙ ๑๑๕๑
๑๕. คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาและอำนวยความสะดวกโดยได้รับการลดหย่อนค่าใช้จ่ายบางส่วน	ถูก ไม่ถูก	๑๙๗ ๑๒๐๓
๑๖. หากคนพิการมีรายได้ไม่เกิน ๑๙๐,๐๐๐ บาท/ปี จะได้รับการยกเว้นภาษี และผู้ดูแลสามารถลดหย่อนภาษีได้ปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี	ถูก ไม่ถูก	๑๑๓๑ ๒๖๙
๑๗. การยืมอุปกรณ์ ICT ของภาครัฐ ต้องใช้สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ ๑ ฉบับและสำเนาทะเบียนบ้านคนพิการ ๑ ฉบับ	ถูก ไม่ถูก	๑๑๓๗ ๒๖๓
๑๘. สำหรับคนพิการที่มีความจำเป็นพิเศษทางการศึกษา สามารถขอยืมอุปกรณ์พลศึกษา เช่น บ็อกเซีย ลูกบอลมีเสียง และลูกบาสเกตบอลมีเสียง		

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความถี่	ร้อยละ	
ถูก ไม่ถูก	๑๑๘๓ ๒๑๗	๘๔.๕๐ ๑๕.๕๐	
๑๙. หากคนพิการเข้ารับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาล ต้องจัดหาอุปกรณ์เทียม หรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบิกจาก ศูนย์สิรินธร กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	ถูก ไม่ถูก	๑๒๕๐ ๑๕๐	๘๙.๓๐ ๑๐.๗๐
๒๐. งบประมาณ เงินที่จัดทำให้คนพิการ เช่น เบี้ยคนพิการ เงินในการปรับสภาพที่อยู่อาศัย การกู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ หรือ การเข้ารับการศึกษารวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	ถูก ไม่ถูก	๑๒๓๖ ๑๖๔	๘๘.๓๐ ๑๑.๗๐
๒๑. มีสวัสดิการแห่งรัฐ กองทุนเงินออมวันละบาท (พอช.)	ถูก ไม่ถูก	๑๒๑๔ ๑๘๖	๘๖.๗๐ ๑๓.๓๐

หมายเหตุ * ข้อคำถามที่ผู้เข้าร่วมอบรมต้องตอบ “ไม่ใช่” จึงจะตอบถูก

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น คนพิการมีสิทธิเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ มีจำนวน ๑,๒๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๗๐ รองลงมา คือ คนพิการมีสิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร มีจำนวน ๙๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๑๐ และคนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ มีสิทธิในการได้รับการฝึกอบรมเพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร หรือบริการสื่อสารสาธารณะอย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีจำนวน ๙๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔๐ และน้อยที่สุดในประเด็นภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล

ข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมี การประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ มีจำนวน ๕๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๔๐

สำหรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารใน กิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็น นายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเข้าทำงาน มีจำนวน ๑,๒๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘๐ รองลงมา คือ หากคนพิการเข้ารับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาลต้อง จัดหาอุปกรณ์เทียม หรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบี่ยงจากศูนย์สิรินธร กรมการแพทย์ กระทรวง สาธารณสุข มีจำนวน ๑,๒๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๓๐ และงบสงเคราะห์ เงินที่จัดทำให้คนพิการ เช่น เบี้ยคนพิการเงินในการปรับสภาพที่อยู่อาศัย การกู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ หรือการเข้ารับการศึกษารวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีจำนวน ๑,๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๐ และน้อยที่สุดในประเด็นคนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาและอำนวยความสะดวกโดยได้รับการลดหย่อนค่าใช้จ่ายบางส่วน มีจำนวน ๑๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๐

ตอนที่ ๕ ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์

n = ๑,๔๐๐

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความพึงพอใจ			ความคาดหวัง			ส่วนต่างค่าเฉลี่ย
	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	
๑. มีสายด่วนสำหรับคนพิการเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้พิการอย่างเพียงพอและเข้าถึงได้ง่าย	๓.๐๙	๑.๐๕๗	ปานกลาง	๓.๕๕	๑.๐๔๗	มาก	๐.๔๖
๒. มีการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อสร้างความรู้เท่าทันสื่ออย่างเพียงพอต่อความต้องการ	๓.๑๑	๑.๐๑๔	ปานกลาง	๓.๖๐	.๙๒๔	มาก	๐.๔๙
๓. มีการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ อย่างเพียงพอและทั่วถึง	๒.๗๘	๑.๐๖๐	ปานกลาง	๓.๔๖	๑.๐๒๑	มาก	๐.๖๘
๔. มีการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ	๒.๕๑	๑.๐๔๕	น้อย	๓.๕๔	.๙๗๗	มาก	๑.๐๓
๕. มีช่องทางที่หลากหลายในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	๓.๐๓	๑.๐๔๕	ปานกลาง	๓.๕๕	.๙๙๓	มาก	๐.๕๒
๖. มีเทคโนโลยีสำหรับอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการ	๓.๐๖	๑.๐๓๘	ปานกลาง	๓.๕๓	.๙๘๐	มาก	๐.๔๗

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	ความพึงพอใจ			ความคาดหวัง			ส่วนต่างค่าเฉลี่ย
	\bar{x}	S.D.	ระดับความความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	ระดับความความคิดเห็น	
กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่เข้าถึงง่ายและเพียงพอต่อการใช้งาน							

จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังมากที่สุด ๓ อันดับได้แก่ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๑.๐๓ รองลงมาคือ มีการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนที่การให้เข้าถึงหรือรับรู้ และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์อย่างเพียงพอและทั่วถึง ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๐.๖๘ และมีช่องทางที่หลากหลายในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๐.๕๒ ตามลำดับ

ตอนที่ ๖ ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการให้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ไม่ต้องการ		ต้องการ	
	ความถี่	ร้อยละ	\bar{x}	ระดับ
ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น				
๑. ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิการสื่อสารแก่ผู้พิการให้เท่าเทียมกับคนทั่วไป	๒	๐.๑๐	๒.๘๘ (n=๑๓๙๘)	มาก
๒. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนที่การให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์	๔	๐.๓๐	๒.๓๔ (n=๑๓๙๖)	ปานกลาง
๓. การจัดให้หรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ	๔	๐.๓๐	๒.๖๖ (n=๑๓๙๖)	มาก

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิ ประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ไม่ต้องการ		ต้องการ	
	ความถี่	ร้อยละ	\bar{x}	ระดับ
๔. ข้อมูลสิทธิประโยชน์ด้านการศึกษาเกี่ยวกับคนพิการ	๘	๐.๖๐	๒.๖๘ (n=๑๓๙๒)	มาก
๕. ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการสุขภาพของผู้พิการ	๗	๐.๕๐	๒.๖๗ (n=๑๓๙๓)	มาก
๖. ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำ/การประกอบอาชีพของผู้พิการ	๗	๐.๕๐	๒.๗๓ (n=๑๓๙๓)	มาก
๗. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในยุค New Normal	๔	๐.๓๐	๒.๗๑ (n=๑๓๙๖)	มาก
๘. ข้อมูลข่าวด่วน เหตุการณ์ฉุกเฉิน	๔	๐.๓๐	๒.๗๑ (n=๑๓๙๖)	มาก
๙. ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแลตนเอง ฯลฯ)	๖	๐.๔๐	๒.๗๙ (n=๑๓๙๔)	มาก
ด้านวิธีการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์				
๑. การอบรม/ ให้ความรู้แบบ onsite	๐	๐	๒.๘๒ (n=๑๔๐๐)	มาก
๒. การอบรม/ ให้ความรู้ด้วยเสียงแบบ Online ผ่านโปรแกรมต่าง ๆ	๐	๐	๒.๕๔ (n=๑๔๐๐)	มาก
๓. การจัดทำ Application บนมือถือในการให้ข้อมูล	๐	๐	๒.๗๖ (n=๑๔๐๐)	มาก
๔. การจัดทำบริการเสียงบรรยายภาพทางโทรทัศน์	๐	๐	๒.๗๕ (n=๑๔๐๐)	มาก
๕. การจัดทำบริการเสียงบรรยายภาพผ่านทาง Application ต่าง ๆ	๐	๐	๒.๗๖ (n=๑๔๐๐)	มาก
๖. การให้ความรู้ในลักษณะบทสนทนาถามตอบ (Chatbot)	๐	๐	๒.๗๓ (n=๑๔๐๐)	มาก
๗. การจัดหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	๒	๐.๑๐	๒.๗๓ (n=๑๓๙๘)	มาก
๘. การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผ่าน QR code	๐	๐	๒.๗๔	มาก

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิ ประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	ไม่ต้องการ		ต้องการ	
	ความถี่	ร้อยละ	\bar{x}	ระดับ
			(n=๑๔๐๐)	
๙. การประชาสัมพันธ์/ให้ความรู้ด้วยเสียง ผ่านทาง Website ที่เข้าถึงได้ง่าย	๒	๐.๑๐	๒.๗๘ (n=๑๓๙๘)	มาก
๑๐. การจัดกิจกรรมในทุกพื้นที่เพื่อส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์	๐	๐	๒.๗๗ (n=๑๔๐๐)	มาก

กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น มากที่สุด ในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิการสื่อสารแก่ผู้พิการให้เท่าเทียมกับคนทั่วไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๘๘ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/ วัคซีน/การดูแลตนเอง ฯลฯ) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๙ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำ/ การประกอบอาชีพของผู้พิการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๓ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการน้อยที่สุดในประเด็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๔ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านวิธีการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็นการอบรม/ให้ความรู้แบบ onsite ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๘๒ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์/ให้ความรู้ด้วยเสียงผ่านทาง Website ที่เข้าถึงได้ง่าย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๘ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และการจัดกิจกรรมในทุกพื้นที่เพื่อส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๗ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการน้อยที่สุดในประเด็น การอบรม/ให้ความรู้ด้วยเสียงแบบ Online ผ่านโปรแกรมต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๕๔ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

๖.๓ ผลการประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญ

จากการประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๔๐ คน ประกอบด้วย ๑) กลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน ๖ คน ๒) นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน วารสารศาสตร์ หรือนิเทศศาสตร์ จำนวน ๖ คน ๓) แกนนำผู้พิการทางสายตา จำนวน ๖ คน ๔) แกนนำผู้พิการทางการได้ยิน จำนวน ๖ คน ๕) แกนนำผู้พิการทางร่างกาย จำนวน ๖ คน ๖) เครือข่ายองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๕ คน ๗) ตัวแทนจากสมาคมผู้พิการ จำนวน ๕ คน เพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การใช้ประโยชน์จากกิจการ

กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ตลอดจนนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการ เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์สำหรับผู้พิการแต่ละประเภท สามารถสรุปผลการประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญ ได้ดังนี้

๖.๓.๑ การผลิตสื่อหรือชุดความรู้ให้ครอบคลุมและเข้าถึงกลุ่มผู้พิการทุกประเภท โดยการจัดทำสื่อ หรือชุดการเรียนรู้ ๒ แบบ ได้แก่ การพัฒนาแอปพลิเคชัน และการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์

๑) การพัฒนาแอปพลิเคชันที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการที่คนพิการทุกประเภทควรรู้ รวมถึง การพัฒนาเว็บไซต์รวมและเว็บไซต์แยกเฉพาะประเภทกลุ่มคนพิการ เพื่อที่คนพิการจะสามารถรับรู้ข้อมูล ข่าวสารและสามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการพัฒนาแอปพลิเคชันจะเหมาะกับผู้พิการที่เป็นวัยรุ่น ที่ถนัดด้านการใช้เทคโนโลยี หรือเหมาะกับผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านไอที ดังคำกล่าวที่ว่า

“อยากเสนอแนะรูปแบบของการเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ปัจจุบันคงหนีไม่พ้น เรื่องแอปพลิเคชัน เพราะทุกคนจะต้องมีสมาร์ทโฟน.....พัฒนาขึ้นเป็นแอปพลิเคชัน ซึ่งทุกคนต้องมี (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔)

“อยากจะมีเว็บไซต์รวมที่คนพิการสามารถส่งข้อมูลเป็นเว็บไซต์กลาง อาจจะเป็น กลุ่มเฉพาะและกลุ่มกลางด้วย มีข้อมูลข่าวสารในเรื่อง ๆ หนึ่ง เช่น ข้อมูลข่าวเกี่ยวกับการเตือนภัย กสทช. น่าจะมีช่องทางที่หลากหลายให้คนพิการทางด้านต่าง ๆ เข้าถึงอย่างง่าย และรวดเร็ว” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓)

“กลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่จะใช้แอปพลิเคชัน หรือเทคโนโลยี หรือแม้แต่กลุ่มคนหนุ่มสาว ที่ทำผ่านช่องทางภาษามือ หรือองค์ความรู้ต่างๆ ผ่านรูปแบบออนไลน์ ตอนนี้อยู่ในรูปแบบออนไลน์ และคนหนุ่มสาววัยรุ่นก็สนใจที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อเทคโนโลยี” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๐)

“เยาวชนกลุ่มวัยรุ่นจะใช้เทคโนโลยีเป็นส่วนใหญ่ ในเรื่องของสื่อ ถ้าเราทำรูปแบบ แพลตฟอร์มหรือรูปแบบต่าง ๆ เสร็จแล้ว วิธีการที่จะเผยแพร่ก็ไปตามแหล่งต่าง ๆ ตามที่ หลายท่านพูดมา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๐)

นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์แอปพลิเคชันและเว็บไซต์ดังกล่าวให้กับคนพิการทราบอย่างทั่วถึง ผ่านการทำ QR Code ประชาสัมพันธ์ไว้ทุกที่ เช่น รายการทีวี สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์จังหวัด เป็นต้น เพื่อเป็นการกระจายการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการให้ผู้พิการทุกประเภทได้รับรู้อย่างทั่วถึง ดังคำกล่าวที่ว่า

“ตัวแอปพลิเคชัน ควรทำเป็น QR code เพื่อประชาสัมพันธ์แปะทุกที่ในรายการทีวีที่เกี่ยวข้องคนพิการก็ต้องแปะเอาไว้ และเขียนว่า เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการคนพิการ หรือเวลาที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทุกจังหวัดจัดอบรม ก็น่าจะเอ่ยถึงแอปพลิเคชันตัวนี้ พิมพ์ใส่ติดผนังประตูเข้าออก และอธิบายเพิ่มเติม น่าจะเป็นการกระจายการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการให้คนพิการทุกประเภทได้รับรู้” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔)

๒) การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากกลุ่มผู้พิการไม่ได้มีเพียงกลุ่มวัยรุ่นเท่านั้น ยังคงมีกลุ่มผู้พิการสูงอายุ กลุ่มผู้พิการไม่รู้หนังสือ กลุ่มผู้พิการหูหนวกสูงอายุอาจจะชอบสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่า หรือแม้กระทั่งกลุ่มผู้พิการที่อยู่ห่างไกลที่สัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าไม่ถึง การผลิตสื่อ หรือชุดความรู้จึงต้องคำนึงถึงคนพิการกลุ่มนี้ด้วย ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของคนกลุ่มนี้ จึงควรผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ควบคู่กับการพัฒนาแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้พิการกลุ่มนี้จะสามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของตนเองได้ ซึ่งวิธีการกระจายสื่อสิ่งพิมพ์อาจกระจายไปตามหัวหน้าชุมชนและหัวหน้าคนพิการ เพื่อที่จะสามารถนำไปบริหารจัดการกับคนในชุมชนหรือกลุ่มคนพิการของตนเองได้ ดังคำกล่าวที่ว่า

“อยากให้ทีมวิจัยคิดถึงความหลากหลายกลุ่ม ส่วนใหญ่กลุ่มที่ใช้สื่อเทคโนโลยีได้จะเป็นกลุ่มวัยรุ่น หรือกลุ่มคนหูหนวกที่อยู่ในเมือง ส่วนกลุ่มคนหูหนวกที่อยู่ต่างจังหวัดหรือไม่ได้เรียนหนังสือ ซึ่งก็มีอยู่จำนวนมาก ฝ่ายทีมวิจัยให้คิดถึงคนหูหนวกกลุ่มนี้ด้วย” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๖)

“มีคนหูหนวกส่วนมากที่ไม่ได้เรียนหนังสือ เป็นคนหูหนวกสูงอายุ อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป ได้บอกมาว่า อยากจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยเหมือนกัน...สำหรับคนหูหนวกที่อาจจะอายุเยอะแล้ว เขาอาจจะชอบสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่า” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๖)

“กังวลเกี่ยวกับเรื่องของสื่อเทคโนโลยีในการเข้าถึง เช่น จริงหรือเปล่าที่ทุกคนมีสมาร์ตโฟน มีความรู้สึกที่ตอนนี้เรากำลังคุยในกลุ่มใหญ่ที่สามารถเข้าถึงและพอจะมีความรู้บ้าง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๙)

“ส่วนทางสิ่งพิมพ์สำหรับคนที่เข้าถึงโลกดิจิทัลไม่ได้ เราก็ทำไปด้วย โดยทำกล่องไว้ ๒ ส่วน ก็คือ ๑.ชุมชน หัวหน้าชุมชนจะรู้ว่าในชุมชนเค้ามีใครมีปัญหา ๒. หัวหน้ากลุ่มคนพิการ ถ้าหัวหน้าชุมชนกับหัวหน้าคนพิการ เขามีอุปกรณ์เหล่านี้ที่จะไป educate คนในชุมชนเขา ซึ่งผมว่าชุมชนกับหัวหน้ากลุ่มคนพิการจะเหมาะ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕)

“เป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก ถ้าจะพัฒนาทั้ง ๒ แบบ ก็คือทั้งเทคโนโลยีแพลตฟอร์มต่าง ๆ และสื่อสิ่งพิมพ์” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๐)

อย่างไรก็ตาม มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า หลังการดำเนินการผลิตสื่อชุดความรู้ ควรมีการติดตามประเมินผลหลังการดำเนินการ ดังคำกล่าวที่ว่า

“สมมติว่าเราสร้างชุดความรู้นี้เสร็จแล้ว อยากจะให้ QR code ที่สามารถสแกน และช่วยประเมินสื่อหรือชุดการเรียนรู้ที่ถูกออกแบบมา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๑)

๖.๓.๒ การผลิตและออกแบบสื่อหรือชุดความรู้ให้ตรงตามความต้องการของผู้พิการแต่ละกลุ่มประเภท ได้แก่ กลุ่มผู้พิการทางการมองเห็น กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ซึ่งผู้พิการแต่ละประเภท มีความต้องการรูปแบบสื่อที่แตกต่างกัน ดังนั้น การผลิตและออกแบบสื่อ หรือชุดความรู้ อาจจะต้องสอบถาม ความต้องการจากผู้พิการแต่ละประเภทโดยตรง เพื่อที่จะได้สามารถผลิตสื่อ หรือชุดความรู้ ออกมาได้ตรงตาม กลุ่มเป้าหมายมากที่สุด เช่น การนำเสนอ Prototypes ควรสอบถามความต้องการจากผู้พิการว่าต้องการให้ Prototypes ออกมาในรูปแบบใด สำหรับผู้พิการหูหนวกในส่วนของภาพประกอบอาจจะให้ล่าม หรือผู้พิการ หูหนวกสื่อสารให้เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงสลับไปดูภาพ หรือถ้าเป็นกลุ่มผู้พิการหูหนวกที่สูงอายุจะมีความต้องการ ในส่วนของช่องล่ามที่มีจอขนาดใหญ่ เพื่อความสบายตาและชัดเจน หากเป็นผู้พิการหูตึงซึ่งไม่รู้ภาษามือ จะต้องการเป็น Closed Captions หรืออักษรวิ้งสำหรับผู้พิการหูตึง ดังคำกล่าวที่ว่า

“เรื่องเกี่ยวกับการทำ Content เพื่อผู้พิการ เราควรจะ Modernize ได้แล้ว และ ควรจะมี Content ที่ up-to-date และ Tailor Made ผลิตเพื่อผู้พิการโดยตรง ไปสอบถามผู้พิการโดยตรง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๖)

“เมื่อกี้ที่ดู Prototypes ล่ามภาษามือพูดไปด้วย และภาพประกอบก็รันไปด้วย ซึ่งถ้าเขาเลือกได้และถ้ามันเป็นชุดความรู้สำหรับเขาจริง ๆ เขาไม่ได้อยากดูอะไรพร้อมกัน อยากจะให้คนที่ใช้ภาษามือ ไม่ว่าจะแปลล่ามหรือคนหูหนวกพูดให้เสร็จก่อนและไปดูภาพ อย่างฉากใน Prototypes บางทีก็ชาวสะทอนตามากเลย” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๗)

“กลุ่มคนหูหนวกที่อายุเยอะ ถ้าอยู่บ้านจะรับข้อมูลข่าวสารผ่านทีวี ดังนั้น ความต้องการก็คือว่า ช่องล่ามที่มีจอใหญ่ก็จะทำให้ดูแล้วสบายตา ดูแล้วชัดเจน สำหรับ คนหูตึง เค้าไม่รู้ภาษามือ ดังนั้น เขาจึงต้อง Closed Captions หรืออักษรวิ้งสำหรับ คนหูตึง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๐)

“ตัวรายการผมศึกษาเฉพาะคนหูหนวก ตาบอด และพิการทางร่างกาย แต่ละกลุ่มตัวอย่างจะมีความแตกต่างกันในการเข้าถึงหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมต่างกัน เพราะฉะนั้นข้อมูลที่ได้อาจนำมา ถ้ามันสรุปเป็นประเภท ๆ และดูข้อจำกัดในแต่ละคนในแต่ละกลุ่ม อันนี้ก็เพื่อดีไซน์ให้ตรงจุด” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๔)

นอกจากนั้น การผลิตและออกแบบสื่อหรือชุดความรู้ อาจจะทำเนื้องานผลิตสื่อที่มุ่งเน้นผู้ใช้ (User Oriented) คือ การผลิตสื่อเพื่อผู้พิการ ผลิตโดยผู้พิการ และนำเสนอโดยผู้พิการ ยกตัวอย่างเช่น แพลตฟอร์มสำหรับผู้พิการหูหนวกที่มีความต้องการที่จะนำเสนอสื่อด้วยตนเอง โดยไม่ใช้ล่ามภาษามือ ดังนั้น การผลิตสื่อหรือการเผยแพร่สื่อต้องเป็นการบริการ หรือนโยบายที่มุ่งเน้นผู้ใช้งาน (User Oriented Service/Policy) ดังคำกล่าวที่ว่า

“การผลิตสื่อทั้งหมดต้องเป็น User Oriented นั้นหมายถึงผลิตเพื่อผู้พิการ ทำเพื่อผู้พิการ ทำโดยผู้พิการเหมือนกัน สิ่งที่สำคัญใน Project นี้ และ Project ต่อไป เรื่องการทำสื่อหรือผลิตสื่อ หรือการเผยแพร่สื่อ ต้องเป็น User Oriented Service/Policy” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๖)

“ถ้าเป็นแพลตฟอร์มเฉพาะเขาจริง ๆ เขาก็อยากดูจอที่เป็นคนหูหนวกจริง ๆ เป็นคนนำเสนอ ใช้ภาษามือเล่าเรื่องไปเลย ไม่จำเป็นต้องเป็นล่ามภาษามือ เป็นคนหูหนวกใช้ภาษามือเต็มจอ เขอยากดูแบบนี้มากกว่า” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๗)

“เรามองว่าคนพิการ เราจะทำให้ความรู้เขาอย่างเดียว แต่ความจริงเราควรจะมีผลิตภัณฑ์มากกว่าทำให้ผู้พิการมีอำนาจในฐานะผู้ผลิตบ้าง output สุดท้ายถ้าเป็นแบบนี้มันจะดีมาก ถ้าบางเรื่องต้องมาคุยกันก่อน เราอย่าไปคิดแทนกลุ่มคนพิการทั้งหมด ว่าเขาขาดตรงนั้น ยังไม่มีตรงนี้ คุยดีกว่าหรือว่าตรงไหนที่ควรจะมีเพิ่มเติมมากกว่า” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๔)

อย่างไรก็ตามในการออกแบบสื่อยังต้องคำนึงถึงเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับทางด้านระบบเวชนิทซ์ หรือภูมิทัศน์เช่นกัน ดังคำกล่าวที่ว่า

“โครงการนี้และโครงการต่อไปต้องเข้าใจระบบนิเวศของสื่อ เพราะฉะนั้นการออกแบบต้องคำนึงถึงเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับทางด้านระบบเวชนิทซ์ หรือภูมิทัศน์” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๖)

อย่างไรก็ตาม มีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การผลิตสื่อควรมีเนื้อหาที่เป็นสาระณะที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก โดยมีผู้พิการเป็นตัวชี้วัดหรือตัวบ่งชี้ว่า หากคนพิการสามารถเข้าถึงได้

โดยสะดวก คนทั่วไปก็สามารถเข้าถึงได้เช่นกัน และต้องมี Accessibility Standards ที่อิงกับสากล หรือเทียบชั้นกับ Accessibility Standards ระดับสากล ดังคำกล่าวที่ว่า

“การที่ทำให้เนื้อหาที่ได้รับการผลิตแล้วก็ส่งมอบไปสู่สาธารณะ มันเป็นเนื้อหาที่เป็นสาธารณะและเป็นเนื้อหาที่ทุกคนเข้าถึงได้โดยสะดวก คนพิการเป็นเพียงตัวชี้วัด เป็น Indicator ว่า คนพิการเข้าถึงได้โดยสะดวก คนทั่วไปก็เข้าถึงได้โดยสะดวกด้วย หลักการนี้ก็คืออย่างที่บอก เป็น Disability Inclusive Contents” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๗)

“เราถึงต้องมี Accessibility Standards หลาย ๆ ประเทศมีกฎหมายดี มีนโยบายดี แต่สิ่งที่บ้านเรายังขาด คือไม่มี Accessibility Standards ที่อิงกับสากลหรือที่เทียบชั้นกับ Accessibility Standards ระดับสากล” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๗)

๖.๓.๓ การพัฒนาผู้พิการให้เข้าถึงเทคโนโลยี ข่าวสาร นวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงสื่อ หรือชุดข้อมูล หรือข่าวสารได้ด้วยตนเอง ซึ่งหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้เกิดสื่อรูปแบบใหม่ ทำให้ผู้พิการบางกลุ่มอาจจะปรับตัวไม่ทัน เราจึงต้องเน้นเรื่องของเทคโนโลยี เรื่องของนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เข้ามาสนับสนุนให้กับผู้พิการ

“การมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาให้คนพิการเข้าถึงในเทคโนโลยี ข่าวสาร เขียนแผนในการรับฟังความคิดเห็น การพัฒนาให้เกิดสื่อใหม่ ๆ ขึ้นมาในรูปแบบต่าง ๆ เพราะเดี๋ยวนี้สื่อต่าง ๆ ในยุคของโควิดพัฒนาไปค่อนข้างเร็ว คนพิการบางกลุ่มอาจจะเข้าไม่ถึง หรือปรับตัวไม่ทัน” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒)

“ถ้าเราจับเรื่องของชุดความรู้และเน้นเรื่องของเทคโนโลยี เรื่องของนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาซัพพอร์ตให้กับผู้พิการ ไม่ว่าจะเปลี่ยนไปขนาดไหนก็จะตามได้ทัน แล้วก็ทำให้ผู้พิการสามารถตามข้อมูลข่าวสารได้ทันอย่างแน่นอน” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๕)

“เราต้องเปิดการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการกำหนดวิธีการที่จะทำให้ข้อมูลข่าวสาร หรือว่าให้บริการทางภาครัฐใหม่ ๆ มันสามารถที่จะเอื้อและง่ายในการเข้าถึงคนพิการ เพราะว่าจริง ๆ โทรมนาคม คือเครื่องมือที่ไปถึงหน้าบ้านที่ไปถึงมือเราที่เร็วที่สุด ถ้าระดับความสามารถ Digital Literacy ต่ำ ประโยชน์ที่เราจะได้รับเต็มที่เราก็ได้ไม่เต็มที่” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑)

นอกเหนือจากการพัฒนาผู้พิการให้เข้าถึงเทคโนโลยี ข่าวสาร นวัตกรรมต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรจะกระจายศูนย์ TTRS ไปตามต่างจังหวัดให้มากที่สุด เพื่อช่วยผู้พิการหูหนวกที่อยากจะมีล่าม นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาล่ามในชุมชนด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“อยากจะเสนอว่าศูนย์ TTRS ควรจะได้กระจายไปตามต่างจังหวัดให้มากที่สุด เพราะว่าตัวนี้จะช่วยได้เพราะว่ามีล่าม สำคัญที่สุดก็คือล่ามสำหรับคนหูหนวก เขาจะดูแลทั้งเด็ก ทั้งผู้ใหญ่ ทุกวัย นอกจาก TTRS ที่ให้บริการที่คนเข้าถึงได้ง่าย อยากให้คิดถึงการพัฒนาล่ามในชุมชน สร้างล่ามในชุมชนของเราเองด้วย” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑๒)

๖.๓.๔ การแก้ไขปัญหาด้านเทคโนโลยี ไม่ว่าจะ เป็นสัญญาณโทรศัพท์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต หรือสัญญาณต่าง ๆ ที่ไม่เสถียรและไม่ครอบคลุมพื้นที่การใช้งาน โดยปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญและรีบดำเนินการแก้ไข เพื่อให้กลุ่มผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และชุดความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตนเองได้

“มีคนหูหนวกส่วนมากที่ไม่ได้เรียนหนังสือ เป็นคนหูหนวกสูงอายุ อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป ได้บอกมาว่า อยากจะเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยเหมือนกัน อยากจะขอ กสทช. ให้จัดอำเภอที่อยู่ห่างไกลที่เข้าไม่ถึงข้อมูล ช่วยกระจายสัญญาณตรงนี้ด้วยครับ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๖)

“อย่างเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ต ตอนนี้ทำอีกโครงการของ สสส. เป็นการคุยเรื่องคนหูหนวกกับโควิด เป็นรายการสด ปัญหาที่เจอคือสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เข้ามาของคนหูหนวกมีปัญหาตลอดเลย เพราะฉะนั้นอันนี้เป็นเรื่องที่เราต้องให้ความสำคัญ” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๗)

“คิดถึงว่าสิ่งที่เราจะพัฒนาไปอย่างแรก คือในเรื่องของเทคโนโลยี หมายรวมถึงว่าสัญญาณอินเทอร์เน็ต สัญญาณโทรศัพท์ สัญญาณต่าง ๆ ถ้าดีไม่ว่าอะไรมันก็ทำได้ อันนี้คือสัญญาณอินเทอร์เน็ตในบางพื้นที่ หรือสัญญาณโทรศัพท์ในบางพื้นที่ยังเข้าไม่ถึง สัญญาณยังไม่มีเลยแล้วเราผลิตสื่อผลิตชุดอะไรไปมันจะเข้าถึงได้อย่างไร” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓)

“ไม่ว่าเราพูดถึงเรื่องเทคโนโลยี มันก็เป็นอะไรที่เดิม ๆ สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ดีก็ยังไม่ดีแบบเดิม ๆ พัฒนาไปได้ช้ามาก เรามีข้อมูลกันมาเยอะแล้ว ชุดข้อมูลเราเก็บกันมาหลายปีมาก แต่ไม่ได้ถูกเอาไปพัฒนาอย่างจริงจัง ผมคิดว่าถ้าเทคโนโลยีเราพัฒนาไปได้ดี ข้อมูลที่เรามีมาเยอะแล้ว มันก็สามารถไปใช้ประโยชน์ได้” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓)

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากปัญหาด้านเทคโนโลยี สัญญาณอินเทอร์เน็ต สัญญาณต่าง ๆ ที่ไม่เสถียรและไม่ครอบคลุมพื้นที่การใช้งาน ยังพบว่ายังมีปัญหาอีกด้านหนึ่ง คือ องค์กรความรู้ของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานเกี่ยวกับข้อมูลของคนพิการที่ไม่สามารถให้ข้อมูลแก่ผู้พิการหรือผู้ที่สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการ ดังคำกล่าวที่ว่า

“การทำงานของส่วนราชการเอง อาจจะต้องอาศัยความรู้ของคนพิการจริง ๆ ยังขาดในเรื่องนี้ บางเรื่องผู้ดูแลคนพิการหรือคนพิการเองก็ไม่ว่างไม่ว่าจะเป็นคนหูหนวกหรือตาบอด หรือคนพิการทางด้านอื่นอันนี้ก็เป็นปัญหาสำคัญ แม้แต่คนพิการ หรือคนที่อยากได้ข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ ลองไปถามข้อมูลเจ้าหน้าที่ก็โยนกันไปมา” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓)

๖.๓.๕ การเผยแพร่ชุดข้อมูลไปยังกลุ่มผู้พิการและสังคม โดยขอความร่วมมือผ่านทางหน่วยงานภาครัฐ กระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานพยาบาลที่ให้บริการ หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลในการช่วยเผยแพร่ชุดข้อมูล ซึ่งต้องคำนึงถึงการเผยแพร่ชุดข้อมูลไปยังกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความพิการ และอยู่ห่างไกลบนพื้นที่สูงด้วย ดังคำกล่าวที่ว่า

“บางที่ชุดข้อมูลที่ได้ทำมาแล้วขาดการเผยแพร่งานต่อ ยังไม่ได้มีการเผยแพร่ อยากจะให้งานของทีมีวิจัยได้นำความรู้ องค์กรความรู้ที่ได้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้วเผยแพร่ให้แก่สังคมและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ... อยากจะเสนอให้กับหน่วยงานของรัฐบาลในกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำข้อมูลจากทีมีวิจัยไปช่วยเผยแพร่” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓)

“กำลังนึกถึงเรื่องช่องทางของการเผยแพร่ด้วยว่า นอกจาก พมจ. น่าจะเป็นสถานพยาบาลที่จะให้บริการ เพราะค่อนข้างที่จะใกล้ตัวของคนพิการ หรือว่า รพสต. ๑. อาจจะต้องเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ๒. การเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความพิการและอยู่ห่างไกลบนพื้นที่สูง” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔)

นอกจากนั้น ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การผลิตนวัตกรรมที่เป็น Disability Box หรือ Disability Tool แจกให้กับผู้พิการจะเป็นเครื่องมือให้กับผู้พิการและคนในครอบครัวได้เรียนรู้ ประกอบด้วยตำราหรือคู่มือเบื้องต้น ไม่เท่าเบื้องต้น ฯลฯ ดังคำกล่าวที่ว่า

“อยากจะมีประดิษฐ์กรรมหรือนวัตกรรมที่เหมือนกับเป็น Disability Box หรือ Disability Tool พอใครพิการก็แจกไปเลย เอาพวกนี้ไปเป็นเครื่องมือที่ทำให้ครอบครัวได้เรียนรู้ อาจจะมีตำราเบื้องต้น ไม่เท่าเบื้องต้น เป็นของง่าย ๆ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้กับตัวเองและครอบครัว” (ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑)

บทที่ ๗

การพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

๗.๑ สรุปผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

ชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ ๓ ชุด ดังนี้

๗.๑.๑ Key-Box for The Blind เป็นชุดความรู้/นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้พิการทางสายตา โดยถูกออกแบบบนรากฐานแห่งความสวยงามด้วยวัสดุที่เหมาะสมกับผู้พิการทางสายตา องค์ประกอบของชุดความรู้/นวัตกรรมนี้ ได้แก่ นิทานอักษรเบรลล์และนิทานเสียงเกี่ยวกับสิทธิผู้พิการด้านต่าง ๆ ซึ่งนวัตกรรมสำหรับผู้พิการทางสายตาจากแนวคิดเชิงวิชาการที่ได้มีการทบทวนวรรณกรรมและการวิจัยเกี่ยวกับผู้ใช้ในรูปแบบของกล่องที่เรียกว่า Key Box ซึ่งทำมาจากไม้แท่งผสมผสานระหว่างเครื่องดนตรีโบราณและเครื่องดนตรีคลาสสิก โดยจะมีการบันทึกเสียงเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มีปุ่มปรับระดับเสียงพร้อมช่องซาร์จ ๘ ช่อง รวมถึงช่องที่ถูกออกแบบเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการบำรุงรักษา นอกจากนี้ลักษณะเฉพาะของ Key Box คือ ผู้พิการทางสายตาสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสร้างสรรค์โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (ทั้งนี้ รายละเอียดของ Key-Box for The Blind จะอยู่ในรายงาน Key-Box for The Blind ที่แนบมาด้วย)

EP1 การรักษา

EP2 การเข้าถึงสื่อ

EP3 การทำงาน

EP4 การศึกษา

EP5 การเดินทาง

EP6 คุณภาพชีวิต

EP7 วัคซีน

EP8 การดูแลสุขภาพ

ภาพ ๓๙ QR code เพื่อเข้าถึงคู่มือชุดการเรียนรู้ในรูปแบบนิทานเสียง สำหรับกลุ่มผู้พิการทางสายตา

๗.๑.๒ Utopia for The Gifted เป็นชุดความรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ซึ่งประกอบด้วยคลิปวิดีโอที่มีจอล่ามขนาดใหญ่ ซึ่งจัดเป็นประเภทชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนนำไปศึกษาด้วยตนเองผ่านชุดการเรียนรู้ช่อง Utopia for The Gifted ทาง YouTube ประกอบด้วยเนื้อหา ด้านสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับผู้พิการที่ควรรู้ รวมถึงบางตอนมีลักษณะเป็นเกมโชว์เพื่อทดสอบและ ย้ำถึงความเข้าใจในสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้พิการ อีกทั้งลักษณะของวิดีโอที่มีความหลากหลาย มีองค์ประกอบที่หลากหลาย เช่น อินโฟกราฟิกอนิเมชัน ซึ่งมีความยาวประมาณตอนละ ๕ - ๑๐ นาที ซึ่งการเข้าถึงคลิปวิดีโอจะ ประกอบด้วย QR Code เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการในการเข้าถึงเอกสารช่องทางการติดต่อรวมถึง

เนื้อหาด้านสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ (ทั้งนี้ รายละเอียดของ Utopia for The Gifted จะอยู่ในรายงานคู่มือนวัตกรรมสำหรับผู้พิการทางการได้ยินที่แนบมาด้วย)

EP1 การเข้าถึงสื่อ

EP2 การศึกษา

EP3 การรักษา

EP4 การทำงาน

EP5 คุณภาพชีวิต

EP6 การเดินทาง

EP7 วัคซีน

EP8 การดูแลสุขภาพ

ภาพ ๔๐ QR code เพื่อเข้าถึงคู่มือชุดการเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางการได้ยิน

๗.๑.๓ ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางร่างกาย ซึ่งชุดความรู้สำหรับผู้พิการทางร่างกายจะเป็นชุดการเรียนรู้ในรูปแบบของหนังสือเสียง หรือ e-book โดยประกอบด้วยเนื้อหาและคลิปวิดีโอซึ่งจัดเป็นประเภทชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจะมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาด้วยตนเองผ่านบทเรียนสำเร็จรูปนี้ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถดาวน์โหลดได้จากลิงค์ <https://READ.BOOKCREATOR.COM/J๕๙WXHD๖KUFUTLOYJFRWMIIBZKO๒/P๕ULJLKUSQ-DAYBOCXFRXA> ซึ่งนวัตกรรมชุดนี้ประกอบด้วยเนื้อหาด้านสิทธิต่าง ๆ สำหรับผู้พิการที่ควรรู้รวมถึงคลิปวิดีโอ

สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อีกทั้งมีเนื้อหาในลักษณะของเกมโชว์ เพื่ออธิบายสิทธิประโยชน์ของผู้พิการไม่ว่าจะเป็นด้านการเดินทาง การรักษาพยาบาล การทำงาน คุณภาพชีวิต หรือการศึกษา เพื่ออำนวยความสะดวกผู้พิการทางด้านร่างกายในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้วยช่องทางที่เหมาะสมและเข้าถึงง่าย ซึ่งคลิปวิดีโอจะมีความยาวประมาณ ๕ - ๑๐ นาที มีทั้งสิ้น ๗ ตอน นอกจากนี้ ยังมี QR Code เพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ตลอดจนเนื้อหา ช่องทางการติดต่อ หรือสำหรับดาวน์โหลดเอกสารที่จำเป็น (ทั้งนี้รายละเอียดของนวัตกรรมสำหรับผู้พิการทางร่างกายจะอยู่ในรายงานคู่มือนวัตกรรมสำหรับผู้พิการทางร่างกายที่แนบมาด้วย)

ภาพที่ ๔๑ QR code เพื่อเข้าถึงคู่มือชุดการเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางร่างกาย

๗.๒ ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจจากการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

ผลการทดลองการใช้ชุดการเรียนรู้สำเร็จรูปพร้อมทั้งคู่มือการใช้งานกับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย กลุ่มละ ๒๐ คน ผลการทดสอบสามารถจำแนกตามกลุ่มได้ ดังต่อไปนี้

๗.๒.๑ ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจจากการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ สำหรับกลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน

n = ๒๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์				

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีหรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑. คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ	๘	๔๐.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๒. ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ	๕	๒๕.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๓. คนพิการมีสิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร	๕	๒๕.๐๐	๑๙	๙๕.๐๐
๔. คนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ มีสิทธิในการได้รับการฝึกอบรมเพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร หรือบริการสื่อสารสาธารณะ อย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	๕	๒๕.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
สิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ				
๕. นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเข้าทำงาน	๑๑	๕๕.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๖. คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐ บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยคนพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน	๑๕	๗๕.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๗. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นคนพิการที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยคนพิการ	๗	๓๕.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๘. คนพิการสามารถรับผลากินแบ่งรัฐบาลไปขายได้ด้วยตนเองไม่จำกัดเล่ม โดยลงทะเบียนกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือองค์กร มูลนิธิคนพิการที่ยื่นคุณสมบัติเป็นตัวแทนจำหน่าย	๑๐	๕๐.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๙. เงินจาก “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุน เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพ หรือขยายกิจการ โดยบริการให้กู้ยืมนั้น คนพิการสามารถกู้ยืมเงินได้วงเงินไม่เกินรายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือหากมากกว่าวงเงินให้รายละไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่เสียดอกเบี้ยและมีระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน ๕ ปี	๕	๒๕.๐๐	๑๔	๗๐.๐๐
๑๐. คนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตนเอง	๗	๓๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๑๑. คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ	๖	๓๐.๐๐	๑๔	๗๐.๐๐
๑๒. คนพิการสามารถขอเงินเพื่อปรับสภาพภายในที่อยู่อาศัยไม่เกินคนละ ๔๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ ๔ ด้าน ประกอบด้วย ได้แก่ ๑) ด้านความปลอดภัย ๒) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ๓.) การเตรียมการสำหรับในกรณีฉุกเฉิน และ ๔) การจัดสภาพแวดล้อมในพื้นที่ใช้สอย	๖	๓๐.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๑๓. คนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชญาบำบัด วาริบำบัด	๘	๔๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๔. สวัสดิการขนส่งสาธารณะ ได้รับการยกเว้นค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ขสมก. รถไฟ และเครื่องบิน	๑๐	๕๐.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีหรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑๕. คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาและอำนวยความสะดวก โดยได้รับการลดหย่อนค่าใช้จ่ายบางส่วน	๘	๔๐.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๑๖. หากคนพิการมีรายได้ไม่เกิน ๑๙๐,๐๐๐ บาท/ปี จะได้รับการยกเว้นภาษี และผู้ดูแลสามารถลดหย่อนภาษีได้ปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี	๗	๓๕.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๗. การยื่นอุปกรณ์ ICT ของภาครัฐ ต้องใช้สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ ๑ ฉบับและสำเนาทะเบียนบ้านคนพิการ ๑ ฉบับ	๕	๒๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๑๘. สำหรับคนพิการที่มีความจำเป็นพิเศษทางการศึกษา สามารถขอยืมอุปกรณ์พลศึกษา เช่น บ็อกเซีย ลูกบอลมีเสียง และลูกบาสเกตบอลมีเสียง	๗	๓๕.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๑๙. หากคนพิการเข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาลต้องจัดหาอุปกรณ์เทียม หรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบิกจากศูนย์สิรินธร กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	๖	๓๐.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๒๐. งบสงเคราะห์ เงินที่จัดหาให้คนพิการ เช่น เบี้ยคนพิการ เงินในการปรับสภาพที่อยู่อาศัย การกู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ หรือการเข้ารับการศึกษา รวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ	๘	๔๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๒๑. มีสวัสดิการแห่งรัฐ กองทุนเงินออมวันละบาท (พอช.)	๕	๒๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐

จากผลการทดสอบชุดเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ พบว่า หลังจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ได้มีการทดสอบการใช้ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นในทุกประเด็น โดยประเด็นที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด ๓ ประเด็นได้แก่ ประเด็นคนพิการมีสิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร ประเด็นหากคนพิการเข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาลต้องจัดหาอุปกรณ์เทียมหรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบิกจากศูนย์สิรินธร กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และประเด็นภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและ

การสื่อสารข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและ ความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ สำหรับประเด็นที่มึความรู้เพิ่มขึ้น น้อยที่สุดได้แก่ ประเด็น คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยความพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน

๗.๒.๒ ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจจากการทดลองใช้ชุดเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ สำหรับกลุ่มผู้พิการทางสายตา

n = ๒๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางสายตา	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ				
๑. คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ	๕	๒๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๒. ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและ ความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ	๔	๒๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๓. คนพิการมีสิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร	๖	๓๐.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่ง อำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางสายตา	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๔. คนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ มีสิทธิในการได้รับการฝึกอบรม เพื่อ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร หรือ บริการสื่อสารสาธารณะ อย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	๔	๒๐.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
สิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ				
๕. นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการทั้งเอกชนและ หน่วยงานของรัฐ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้อง รับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ใน ตำแหน่งใดเข้าทำงาน	๑๑	๕๕.๐๐	๑๙	๙๕.๐๐
๖. คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐บาท/เดือน หากมี บัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ย คนพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน	๑๕	๗๕.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๗. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็น คนพิการที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยคนพิการ	๘	๔๐.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๘. คนพิการสามารถรับฉลากกินแบ่งรัฐบาลไปขาย ได้ด้วยตนเองไม่จำกัดเล่ม โดยลงทะเบียนกับสำนักงาน สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือองค์กร มูลนิธิคนพิการที่ยื่น คุณสมบัติเป็นตัวแทนจำหน่าย	๑๒	๖๐.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๙. เงินจาก “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ” เพื่อเป็นทุน เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพหรือ ขยายกิจการ โดยบริการให้กู้ยืมนั้น คนพิการสามารถ กู้ยืมเงินได้วงเงินไม่เกินรายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือ หากมากกว่าวงเงินให้รายละไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่เสียดอกเบี้ยและมีระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน ๕ ปี	๘	๔๐.๐๐	๑๙	๙๕.๐๐
๑๐. คนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพ ให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตนเอง	๖	๓๐.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่ง อำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางสายตา	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑๑. คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ	๕	๒๕.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๒. คนพิการสามารถขอเงินเพื่อปรับสภาพภายในที่อยู่อาศัยไม่เกินคนละ ๔๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ ๔ ด้านประกอบด้วย ได้แก่ ๑) ด้านความปลอดภัย ๒) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ๓) การเตรียมการสำหรับในกรณีฉุกเฉิน และ ๔) การจัดสภาพแวดล้อมในพื้นที่ใช้สอย	๑๐	๕๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๓. คนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชญาบำบัด วาริบำบัด	๑๑	๕๕.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๑๔. สวัสดิการขนส่งสาธารณะ ได้รับการยกเว้นค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ขสมก. รถไฟ และเครื่องบิน	๗	๓๕.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๑๕. คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาและอำนวยความสะดวก โดยได้รับการลดหย่อนค่าใช้จ่ายบางส่วน	๑๐	๕๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๖. หากคนพิการมีรายได้ไม่เกิน ๑๙๐,๐๐๐ บาท/ปี จะได้รับการยกเว้นภาษี และผู้ดูแลสามารถลดหย่อนภาษีได้ปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี	๕	๒๕.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๑๗. การยืมอุปกรณ์ ICT ของภาครัฐ ต้องใช้สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ ๑ ฉบับและสำเนาทะเบียนบ้านคนพิการ ๑ ฉบับ	๗	๓๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๑๘. สำหรับคนพิการที่มีความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาสามารถขอยืมอุปกรณ์พลศึกษา เช่น บ็อคเซีย ลูกบอลมีเสียง และลูกบาสเกตบอลมีเสียง	๖	๓๐.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๑๙. หากคนพิการเข้ารับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาลต้องจัดหาอุปกรณ์เทียม หรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบิกจากศูนย์สิรินธร กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	๖	๓๐.๐๐	๑๘	๙๐.๐๐
๒๐. งบสงเคราะห์ เงินที่จัดหาให้คนพิการ เช่น เบี้ยคนพิการเงินในการปรับสภาพที่อยู่อาศัย การกู้ยืมเงินทุนใน	๘	๔๐.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางสายตา	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
การประกอบอาชีพ หรือการเข้ารับการศึกษารวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ				
๒๑. มีสวัสดิการแห่งรัฐ กองทุนเงินออมวันละบาท (พอช.)	๑๐	๕๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐

จากผลการทดสอบชุดเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ พบว่า หลังจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้พิการทางสายตา ได้มีการทดสอบการใช้ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นในทุกประเด็น โดยประเด็นที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด ๓ ประเด็นได้แก่ ประเด็นภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ ประเด็นหากคนพิการเข้ารับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาลต้องจัดหาอุปกรณ์เทียม หรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบิกจากศูนย์สิรินธร กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และประเด็นคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ สำหรับประเด็นที่มีความรู้เพิ่มขึ้นน้อยที่สุด ได้แก่ ประเด็น คนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชญาบำบัด วาริบำบัด

๗.๒.๓ ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจจากการทดลองใช้ชุดเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ สำหรับกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย

n = ๒๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์				
๑. คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและ	๕	๒๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีหรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ				
๒. ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ	๗	๓๕.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๓. คนพิการมีสิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร	๕	๒๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๔. คนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ มีสิทธิในการได้รับการฝึกอบรมเพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร หรือบริการสื่อสารสาธารณะ อย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	๗	๓๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
สิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ				
๕. นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเข้าทำงาน	๑๑	๕๕.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๖. คนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยคนพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน	๑๖	๘๐.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๗. คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการเมื่อต้องการความช่วยเหลือ โดยมีเงื่อนไขว่าต้องเป็นคนพิการที่มีความจำเป็นต้องใช้ผู้ช่วยคนพิการ	๘	๔๐.๐๐	๑๘	๙๐.๐๐
๘. คนพิการสามารถรับรถลากกินแบ่งรัฐบาลไปขายได้ด้วยตนเองไม่จำกัดเล่ม โดยลงทะเบียนกับสำนักงานรถลากกินแบ่งรัฐบาล หรือองค์กร มูลนิธิคนพิการที่ยื่นคุณสมบัติเป็นตัวแทนจำหน่าย	๘	๔๐.๐๐	๑๙	๙๕.๐๐
๙. เงินจาก “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุน เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการ โดยบริการให้กู้ยืมนั้น คนพิการสามารถกู้ยืมเงินได้วงเงินไม่เกินรายละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือหากมากกว่าวงเงินให้รายละไม่เกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่เสียดอกเบี้ยและมีระยะเวลาผ่อนชำระไม่เกิน ๕ ปี	๘	๔๐.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๑๐. คนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตนเอง	๖	๓๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๑. คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ	๑๐	๕๐.๐๐	๑๘	๙๐.๐๐
๑๒. คนพิการสามารถขอเงินเพื่อปรับสภาพภายในที่อยู่อาศัยไม่เกินคนละ ๔๐,๐๐๐ บาท โดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ ๔ ด้าน ประกอบด้วย ได้แก่ ๑) ด้านความปลอดภัย ๒) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ๓) การเตรียมการสำหรับในกรณีฉุกเฉิน และ ๔) การจัดสภาพแวดล้อมในพื้นที่ใช้สอย	๘	๔๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๓. คนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชญาบำบัด วาริบำบัด	๑๐	๕๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๔. สวัสดิการขนส่งสาธารณะ ได้รับการยกเว้นค่าโดยสารรถไฟฟ้า BTS ชสมก. รถไฟ และเครื่องบิน	๑๐	๕๐.๐๐	๒๐	๑๐๐.๐๐
๑๕. คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาและอำนวยความสะดวก โดยได้รับการลดหย่อนค่าใช้จ่ายบางส่วน	๘	๔๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐

แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี หรือสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย	Pre-test		Post-test	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
๑๖. หากคนพิการมีรายได้ไม่เกิน ๑๙๐,๐๐๐ บาท/ปี จะได้รับการยกเว้นภาษี และผู้ดูแลสามารถลดหย่อนภาษี ได้ปีละ ๖๐,๐๐๐ บาท/ปี	๙	๔๕.๐๐	๑๕	๗๕.๐๐
๑๗. การยื่นอุปกรณ์ ICT ของภาครัฐ ต้องใช้สำเนาบัตรประจำตัวคนพิการ ๑ ฉบับและสำเนาทะเบียนบ้านคนพิการ ๑ ฉบับ	๙	๔๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๑๘. สำหรับคนพิการที่มีความจำเป็นพิเศษทางการศึกษา สามารถขอยืมอุปกรณ์พลศึกษา เช่น บ็อกเซีย ลูกบอลมีเสียง และลูกบาสเกตบอลมีเสียง	๘	๔๐.๐๐	๑๗	๘๕.๐๐
๑๙. หากคนพิการเข้ารับการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางสถานพยาบาลต้องจัดหาอุปกรณ์เทียม หรือเครื่องคนพิการให้ หากไม่มีให้เบิกจากศูนย์สิรินธร กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	๘	๔๐.๐๐	๑๘	๙๐.๐๐
๒๐. งบสงเคราะห์ เงินที่จัดทำให้คนพิการ เช่น เบี้ยคนพิการ เงินในการปรับสภาพที่อยู่อาศัย การกู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ หรือการเข้ารับการศึกษารวมทั้งการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	๑๑	๕๕.๐๐	๑๖	๘๐.๐๐
๒๑. มีสวัสดิการแห่งรัฐ กองทุนเงินออมวันละบาท (พอช.)	๘	๔๐.๐๐	๑๘	๙๐.๐๐

จากผลการทดสอบชุดเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ พบว่า หลังจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ได้มีการทดสอบการใช้ชุดการเรียนรู้หรือนวัตกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นในทุกประเด็น โดยประเด็นที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด ๓ ประเด็นได้แก่ ประเด็นคนพิการมีสิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารประเด็นคนพิการสามารถรับผลกิกนแบ่งรัฐบาลไปขายได้ด้วยตนเองไม่จำกัดเล่ม โดยลงทะเบียนกับสำนักงานสลากกิกนแบ่งรัฐบาลหรือองค์กร มูลนิธิคนพิการที่ยื่นคุณสมบัติเป็นตัวแทนจำหน่าย และประเด็นคนพิการสามารถรับคำแนะนำในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตนเอง สำหรับประเด็นที่มีความรู้เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดได้แก่ ประเด็นคนพิการจะได้รับเบี้ยคนพิการ ๕๐๐บาท/เดือน หากมีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ได้รับเบี้ยคนพิการ ๘๐๐ บาท/เดือน

๗.๓ การฝึกอบรมชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

คณะผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการที่ได้ปรับจากการทดสอบมาอบรมผู้พิการประเภทต่างๆ ซึ่งในแต่ละประเภท มีดังนี้

๗.๓.๑ ผู้พิการทางสายตา

จากการพัฒนาชุดการเรียนรู้ผู้พิการทางสายตา ได้แก่ Key-Box for The Blind ซึ่งเป็นชุดความรู้/นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้พิการทางสายตา โดยถูกออกแบบบนรากฐานแห่งความสวยงามด้วยวัสดุที่เหมาะสมกับผู้พิการทางสายตา องค์ประกอบของชุดความรู้/นวัตกรรมนี้ ได้แก่ นิทานอักษรเบรลล์เกี่ยวกับสิทธิผู้พิการด้านต่าง ๆ และนิทานเสียง ซึ่งนวัตกรรมสำหรับผู้พิการทางสายตามาจากแนวคิดเชิงวิชาการที่ได้มีการทบทวนวรรณกรรมและการวิจัยเกี่ยวกับผู้ใช้ในรูปแบบของกล่องที่เรียกว่า Key Box ซึ่งทำมาจากไม้แท้ผสมผสานระหว่างเครื่องดนตรีโบราณและเครื่องดนตรีคลาสสิก โดยจะมีการบันทึกเสียงเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มีปุ่มปรับระดับเสียงพร้อมช่องชาร์จ ๘ ช่อง รวมถึงช่องที่ถูกออกแบบเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการบำรุงรักษา นอกจากนี้ลักษณะเฉพาะของ Key Box คือ ผู้พิการทางสายตาสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสร้างสรรค์โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งรายละเอียดของนิทานผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เป็นเรื่องเล่าที่มีเนื้อหาอ้างอิงถึงสิทธิต่าง ๆ ของผู้พิการผสมลงในเรื่องเล่าแบบสั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ผู้พิการจะได้ รับทราบผ่าน Key-Box for The Blind ดังนี้ รายละเอียดการใช้งานและเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อเพื่อ ขอรับบริการต่าง ๆ สิทธิประโยชน์ด้านการศึกษาสิทธิประโยชน์ด้านการรักษาสิทธิประโยชน์ด้านการทำงาน สิทธิประโยชน์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สิทธิประโยชน์ด้านการเดินทาง และข่าวสารเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่หรือ COVID-๑๙ (ทั้งนี้ รายละเอียดของ Key-Box for The Blind และนิทานเสียงจะปรากฏอยู่ในคู่มือสำหรับผู้ พิการทางสายตาที่แนบมาด้วย)

คณะผู้วิจัยได้ทำการจัดฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางสายตา โดยกระจายในแต่ละพื้นที่ประกอบด้วย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมได้รับการอำนวยความสะดวกจากสมาคมผู้พิการ และแกนนำผู้พิการในแต่ละภูมิภาคเป็นคนจัดเตรียมสถานที่ให้

โดยในการฝึกอบรมผู้พิการทางสายตาทั้งหมด เป็นการอบรมในลักษณะแบบไฮบริด (Hybrid) และผู้วิจัยได้นำเทคนิคและวิธีการฝึกอบรมที่มีความหลากหลายโดยผู้เข้ารับการอบรมที่เข้าอบรมจะได้รับฟังนิทานเสียง ซึ่งเป็นชุดการเรียนรู้ที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้เข้า รับการอบรมได้รับฟังสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในรูปแบบนิทานที่เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย หลังจากนั้น ผู้เข้ารับการ อบรมที่เข้ารับการอบรมในสถานที่จริงจะได้

ร่วมทดลองใช้ Key-Box for The Blind และ นิทานอักษรเบรลล์/นิทานเสียง ทั้งนี้ ก่อนการอบรมผู้เข้าอบรม จะต้องทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทาง กิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (Pre – test) และหลังจาก การอบรมเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิทั้ง ๘ สิทธิ ได้แก่ สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารสิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านการรักษา สิทธิด้านการทำงาน สิทธิเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สิทธิด้านการเดินทาง ข่าวสารเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่หรือ COVID-๑๙ และการดูแลตนเองของผู้พิการ ทางผู้เข้าร่วมจะมีการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ ประโยชน์ผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (Post – test)

ทั้งนี้ผลจากการฝึกอบรมทุกพื้นที่ พบว่าผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ ประโยชน์ผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มากขึ้นในทุกประเภท (รายละเอียดของการจัดฝึกอบรมในแต่ละพื้นที่อยู่ในเล่มรายงานการจัดฝึกอบรมภายใต้โครงการฯ)

๗.๓.๒ ผู้พิการทางการได้ยิน

จากการพัฒนาชุดการเรียนรู้ผู้พิการทางการได้ยิน ได้แก่ Utopia for The Gifted เป็นชุดความรู้/นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ซึ่งประกอบด้วยคลิปวิดีโอที่มีจออ่านขนาดใหญ่ ซึ่งจัดเป็นประเภทชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง ชุด กิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนนำไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองผ่านชุดการเรียนรู้ช่อง Utopia for The Gifted ทาง YouTube ประกอบด้วยเนื้อหาด้านสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับผู้พิการที่ควรรู้ ซึ่งมีความยาวประมาณตอนละ ๕ - ๑๐ นาที มีทั้งหมด ๘ ตอน ซึ่งคลิปวิดีโอมีองค์ประกอบหลัก คือ จออ่านใหญ่ ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้พิการทางการได้ยินโดยเฉพาะรวมถึงมี QR CODE เพื่อเข้าถึง แหล่งข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ตลอดจนช่องทางติดต่อ หรือสำหรับดาวน์โหลดเอกสารที่จำเป็น โดยลักษณะของคลิปวิดีโอมีความหลากหลาย มีองค์ประกอบที่หลากหลายเช่นกัน นอกเหนือจากจออ่านใหญ่ เช่น Infographic, Animation, และเกมโชว์ เป็นต้น (ทั้งนี้ รายละเอียดของ Utopia for The Gifted จะอยู่ในรายงานคู่มือชุดการเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางการได้ยินที่แนบมาด้วย ส่วนที่ ๑)

คณะผู้วิจัยได้มีการจัดฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางการได้ยิน โดยกระจายในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมได้รับการอำนวยความสะดวกจากสมาคมผู้พิการ และแกนนำผู้พิการในแต่ละภูมิภาคเป็นคนจัดเตรียมสถานที่ให้

โดยในการฝึกอบรมผู้พิการทางการได้ยินทั้งหมด เป็นการอบรมในลักษณะแบบไฮบริด (Hybrid) และผู้วิจัยได้นำเทคนิคและวิธีการฝึกอบรมที่มีความหลากหลายโดยเน้นการใช้ชุดการเรียนรู้เป็นคลิปวิดีโอผ่าน Youtube โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ จออ่านใหญ่ ที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้พิการทางการได้ยินเป็นรูปแบบการอบรมเป็นหลัก รวมถึงมีตัวอักษรบรรยายใต้ภาพ ที่มีลักษณะคมชัด อ่านง่าย และใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ทั้งนี้ ก่อนการอบรมผู้เข้าอบรมจะต้องทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ

สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (Pre – test) และหลังจากการอบรมเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิทั้ง ๘ สิทธิ ได้แก่ สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารสิทธิด้านการศึกษา สิทธิด้านการรักษา สิทธิด้านการทำงาน สิทธิเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สิทธิด้านการเดินทาง ข่าวสารเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่หรือ COVID-๑๙ และการดูแลตนเองของผู้พิการ ทางผู้เข้าร่วมจะมีการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ ประโยชน์ผ่านทาง กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (Post – test)

ทั้งนี้ ผลจากการฝึกอบรมทุกพื้นที่ พบว่าผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มากขึ้น ในทุกประเภท (รายละเอียดของการจัดฝึกอบรมในแต่ละพื้นที่อยู่ในเล่มรายงานการจัดฝึกอบรมภายใต้ โครงการฯ ส่วนที่ ๒)

๗.๓.๓ ผู้พิการทางร่างกาย

จากการพัฒนาชุดการเรียนรู้ผู้พิการทางร่างกาย ได้แก่ นวัตกรรมสำหรับผู้พิการทางร่างกายเป็น ชุด การเรียนรู้ในรูปแบบของ e-book โดยประกอบด้วยเนื้อหาและคลิปวิดีโอซึ่งจัดเป็นประเภทชุดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง สำหรับผู้พิการทางร่างกายจะเป็นชุดการเรียนรู้ในรูปแบบของ e-book โดยประกอบด้วยเนื้อหา และคลิปวิดีโอ ซึ่งจัดเป็นประเภทชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจะมีจุดมุ่งหมายให้ ผู้เรียนไปศึกษาด้วยตนเองผ่านบทเรียนสำเร็จรูปนี้ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถดาวน์โหลด ได้จากลิงค์ <https://READ.BOOKCREATOR.COM/J๕๙WXHD๖KUFUTLOYJFRWMIIBZKO๒/P๕ULJLKU SQ-DAYBOCXFRXA> ซึ่งชุดการเรียนรู้นี้ ประกอบด้วยเนื้อหาด้านสิทธิต่าง ๆ สำหรับผู้พิการที่ควรรู้ ด้วยช่องทางที่เหมาะสมและเข้าถึงง่าย โดยองค์ประกอบหลักของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบ่งออก ดังนี้

๑. ข้อมูลสิทธิประโยชน์สำหรับผู้พิการทั้งหมด ๗ ประเด็นหลัก

๒. คลิปวิดีโอที่มีความยาวประมาณตอนละ ๕-๑๐ นาที มีทั้งหมด ๗ ตอน

นอกจากนี้ ยังมี QR CODE เพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ตลอดจน ช่องทางการติดต่อหรือสำหรับดาวน์โหลดเอกสารที่จำเป็นลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มี ความ หลากหลาย ถูกออกแบบโดยคำนึงถึงความสวยงาม อ่านง่าย และเข้าใจง่าย โดยมีองค์ประกอบ ที่หลากหลาย เช่นกัน โดยเฉพาะคลิปวิดีโอที่ประกอบด้วย Infographic, Animation, และเกมโชว์ เป็นต้น (ทั้งนี้ รายละเอียดของชุดการเรียนรู้จะปรากฏอยู่ในรายงานคู่มือชุดการเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางร่างกาย ตามที่แนบมาด้วย)

คณะผู้วิจัยได้ทำการจัดฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางร่างกาย โดยกระจายในแต่ละพื้นที่ ประกอบด้วย ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันออก ๔) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕) ภาคเหนือ และ ๖) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมได้รับการอำนวยความสะดวกจากสมาคมผู้พิการและแกนนำผู้พิการในแต่ละ ภูมิภาคเป็นคนจัดเตรียมสถานที่ให้

โดยในการฝึกอบรมผู้พิการทางการได้ยินทั้งหมด เป็นการอบรมในลักษณะแบบไฮบริด (Hybrid) และผู้วิจัยได้นำเทคนิคและวิธีการฝึกอบรมที่มีความหลากหลาย ในลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว ผ่านการใช้ชุดการเรียนรู้ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-book คลิปวิดีโอที่มีความยาวประมาณตอนละ ๕-๑๐ นาที ทั้งนี้ ก่อนการอบรมผู้เข้าอบรมจะต้องทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (Pre – test) และหลังจากการอบรมเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิทั้ง ๘ สิทธิ ได้แก่ สิทธิประโยชน์ด้านการศึกษา สิทธิด้านการรักษา สิทธิด้านการทำงาน การยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้พิการ สิทธิด้านการเดินทาง ข้อมูลเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่ COVID-๑๙ และข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลตนเองของผู้พิการ

ทั้งนี้ผลจากการฝึกอบรมทุกพื้นที่ พบว่าผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มากขึ้นในทุกประเภท (รายละเอียดของการจัดฝึกอบรมในแต่ละพื้นที่อยู่ในเล่มรายงานการจัดฝึกอบรมภายใต้โครงการฯ ส่วนที่ ๓)

บทที่ ๘

รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ

จากผลการศึกษาข้อกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงบทบาท การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ คณะผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะทางสำหรับรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๘.๑ รูปแบบความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร

จากผลการศึกษา พบว่า จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ผู้พิการจำนวนไม่น้อยยังไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐจัดสรรให้ โดยเฉพาะทรัพยากรในส่วนของข้อมูลข่าวสารที่ถือเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้ประชาชนได้เข้าถึง รับรู้ เข้าใจ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ซึ่งก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมในสังคม

สำนักงาน กสทช. เป็นหน่วยงานหลักที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและมีคุณภาพอย่างเท่าเทียม โดยมีกรอบกฎหมายที่ชัดเจนตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ.๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๗ (๑๓) กำหนดให้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการและคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกัน อีกทั้ง ในปัจจุบัน สำนักงาน กสทช. ได้จัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๓- ๒๕๖๘) ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนให้ประชาชนสามารถเข้าถึง ใช้ประโยชน์ และรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และให้ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารอย่างเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่า สำนักงาน กสทช. จะมีความพร้อมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการมีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารรวม ตลอดจนการใช้ประโยชน์จาก

สื่อได้อย่างรู้เท่าทัน แต่ก็เป็นไปได้ยากที่จะดำเนินการโดยลำพัง โดยปราศจากความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานในการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารเกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารการปกครองแนวใหม่ (New Public Governance) แนวคิด Collaborative Governance (การบริหารงานโดยการประสานความร่วมมือ) ซึ่งเป็นตัวแบบกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและปฏิบัติร่วมกันระหว่างรัฐกับหน่วยที่ไม่ใช่รัฐ ภายใต้แนวคิดกระบวนการจัดการปกครอง (Governance) เพื่อค้นหากระบวนการและกลไกในการสร้างความร่วมมือ ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. เองควรสร้างความร่วมมือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย/ แนวทาง/ กลไก ในการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ โดยภาคีเครือข่ายหลักที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑. สำนักงาน กสทช.
๒. หน่วยงานภาครัฐอื่นๆที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง เช่น กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน/กระทรวงสาธารณสุข/กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น
๓. หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องระดับภูมิภาค เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด/ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด เป็นต้น
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ
๕. สถาบันการศึกษา
๖. ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
๗. องค์กรภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการ เช่น สมาคมมูลนิธิ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๘. แกนนำผู้พิการในพื้นที่
๙. เครือข่ายจิตอาสา/อาสาสมัครต่างๆ

ภายใต้การดำเนินการร่วมกันของเครือข่ายนั้น สำนักงาน กสทช. จะเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ และเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักผ่านกระบวนการต่าง ๆ โดยเริ่มต้นจากการจัดตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมมือกันในการกำหนดนโยบาย/แนวทาง/กลไกในส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ความไว้วางใจ/การแลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านการเจรจาต่อรองกันเพื่อแสวงหาแนวทางการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ ภายใต้ความร่วมมือจะต้องมีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพผ่านการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการสื่อสารที่ทันสมัย โดยสำนักงาน กสทช. ต้องเป็นแกนหลักในการสร้างระบบการสื่อสารที่ทันสมัย และสามารถเข้าถึงได้

ทุกกลุ่มเป้าหมายที่รวมเป็นเครือข่ายในการทำงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปรึกษาหารือ รวมถึง การเจรจาร่วมกันระหว่างเครือข่าย ติดต่อกัน ประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ทั้งนี้ ช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับเครือข่าย นอกจากนี้ เครือข่ายที่เข้ามา ดำเนินการร่วมกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน (ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ) อย่างต่อเนื่องเพื่อให้ การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ของผู้พิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ซึ่งกระบวนการและกิจกรรมการสื่อสารที่สำคัญระหว่างภาคีเครือข่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ นั้น อาจเริ่มต้นด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และทักษะความเชี่ยวชาญของแต่ละฝ่ายอันเป็นประโยชน์ ต่อการทำงานร่วมกัน รวมไปถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อน การกิจ ซึ่งอาจจะส่งผลไปถึงการแลกเปลี่ยนทรัพยากรร่วมกันในอนาคต นอกจากนี้ การทำงานของเครือข่าย ควรจะต้องมีการจัดทำระบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเครือข่าย ผ่านกลไก การจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกในเครือข่ายมาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ เครือข่ายสามารถเข้าถึงความรู้ และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม กลไกที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การมีระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุน การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ของผู้พิการที่สมบูรณ์ ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน รวมไปถึงการเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ฐานข้อมูลผู้พิการต่างๆ เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อีกทั้ง สำนักงาน กสทช. อาจจะต้อง จัดสรรทรัพยากรต่างๆเพื่อใช้ในการสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ของผู้พิการจะไม่ประสบความสำเร็จ ถ้าขาดความพร้อมของงบประมาณในการดำเนินการ

ทั้งนี้ รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ แสดงดังภาพที่ ๔๐

สำนักงาน กสทช.

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ
มนุษย์จังหวัด/ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด
เป็นต้น

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการ
กระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์

สถาบันการศึกษา

เครือข่ายจิตอาสา/ อาสาสมัครต่างๆ

ความร่วมมือในการกำหนดนโยบาย/ แนวทาง/
กลไก ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิ
และประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก
ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการ
โทรทัศน์ของผู้พิการ

ความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร
เรียนรู้/ นวัตกรรม/ ช่องทางต่างๆ เพื่อ
ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

พึ่งพาอาศัยและ
เชื่อมโยงการ
ทำงานซึ่งกัน
และกัน

ความร่วมมือในการพัฒนาเนื้อหาที่เป็น
ประโยชน์ เช่น สิทธิของผู้พิการ / ข้อมูล
ต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อผู้พิการ

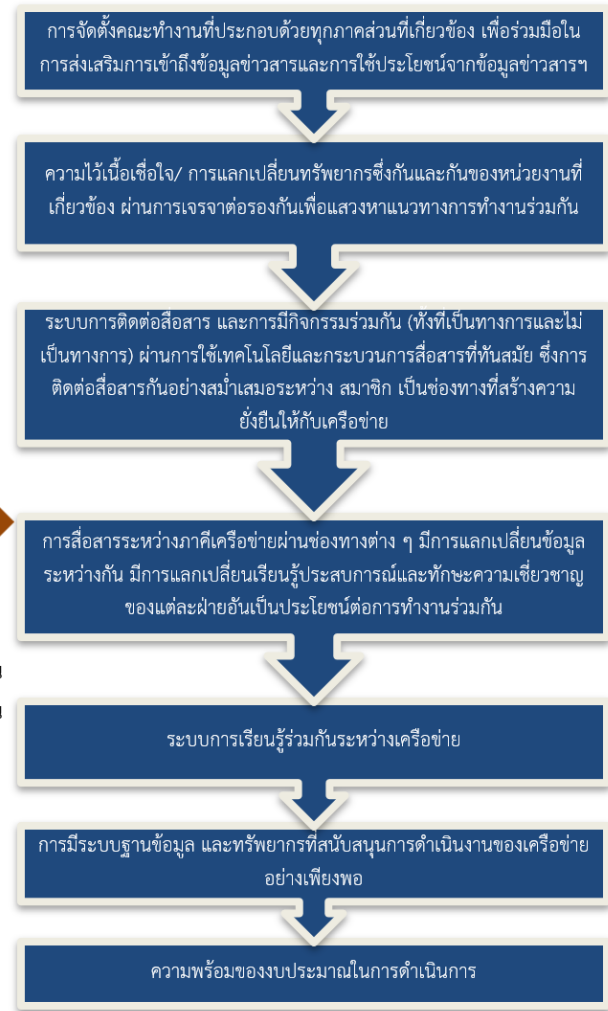
ความร่วมมือในการให้ความรู้แก่ผู้พิการเกี่ยวกับ
สิทธิและประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์
จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและ
กิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น
กระทรวงแรงงาน/ กระทรวงสาธารณสุข/
กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิใน
การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการ เช่น
สมาคม มูลนิธิ ต่างๆที่เกี่ยวข้อง

แกนนำผู้พิการในพื้นที่

ภาพที่ ๔๒ รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและ
กิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ

๘.๒ รูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) และชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม รวมถึงช่องทาง การสื่อสารต่างๆที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ

เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดในการเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ นั้น พบว่า การสร้างความตระหนักรู้แบ่งได้เป็น ๒ มิติใหญ่ ๆ คือ ๑) การพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) ที่เป็นประโยชน์ แก่ผู้พิการ และ ๒) การพัฒนาชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม และช่องทางสื่อสารต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้พิการ แต่ละประเภท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๘.๒.๑ การพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ

สำนักงาน กสทช. ควรเริ่มต้นจากการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ ๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภายใต้การดำเนินงานของกรมส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ (พก.) ซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอนโยบายและจัดทำแผนงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์และจำเป็น สำหรับผู้พิการทุกประเภท ๒) กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ สุขภาพ และมีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพ ของคนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะผู้พิการที่ทางสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้เล็งเห็นความสำคัญและ ให้การสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสุขภาพ ๓) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีกองทุน ส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ๔) กระทรวงแรงงาน ซึ่งมีกลุ่มแรงงานคนพิการและแรงงานผู้ด้อยโอกาส สำนักงานนโยบายและแผนบริหาร หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน (ส่วนกลาง) ทั้งนี้ การดำเนินงานของกระทรวงแรงงาน มีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้พิการตามกฎหมายกระทรวง ซึ่งจะมีข้อมูลการจ้างงานต่างๆที่จะเป็นประโยชน์แก่ ผู้พิการ เป็นต้น ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกัน สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ เพื่อนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาพัฒนาเป็นชุดการเรียนรู้หรือ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท รวมถึงการจัดทำช่องทางสื่อสารที่ทำให้ผู้พิการสามารถ เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้

๘.๒.๒ การพัฒนาชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม และช่องทางสื่อสารต่างๆที่เหมาะสมกับ ผู้พิการแต่ละประเภท

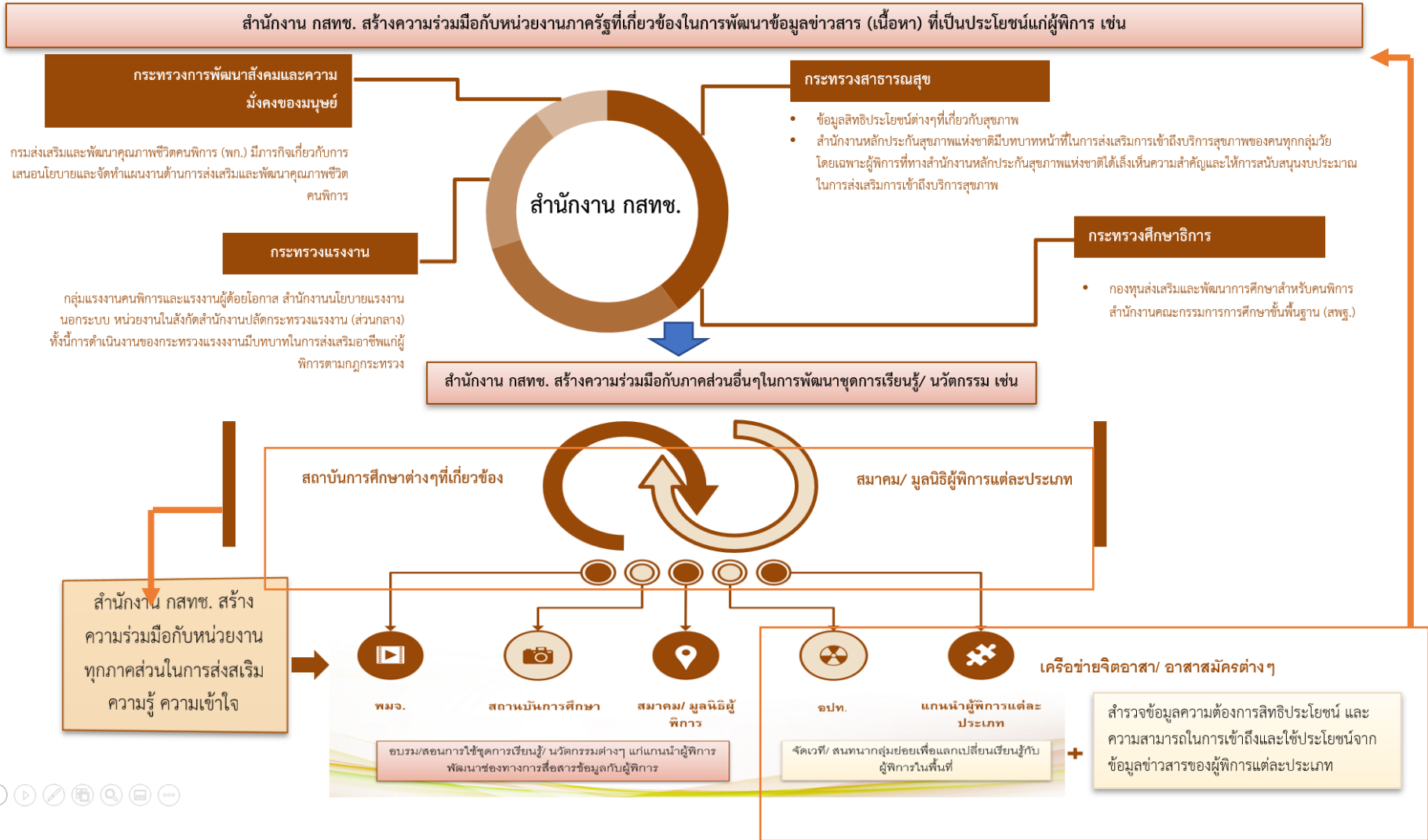
ในส่วนของการพัฒนาชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม ตลอดจนช่องทางสื่อสารต่าง ๆ นั้น สำนักงาน กสทช. อาจสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่มีประสบการณ์ และความชำนาญใน การดำเนินงานเกี่ยวข้องกับผู้พิการ รวมถึงสมาคม มูลนิธิที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากองค์กรเหล่านี้เป็นหน่วยงานที่มี ประสบการณ์และความชำนาญในการดำเนินงานกับผู้พิการมาก่อน ดังนั้น หน่วยงานทั้ง ๒ ประเภท จึงเป็น หน่วยงานที่สามารถผลิตชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ต่างๆที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท ได้อย่างดี

๘.๒.๓ การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ

ในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ นั้น องค์กรไม่แสวงหากำไร องค์กรชุมชน สมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แกนนำชุมชน และเครือข่ายจิตอาสา หรืออาสาสมัครต่าง ๆ สามารถเป็นกลไกหลักในการสำรวจความต้องการข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) หรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ รวมถึงรูปแบบในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และความสามารถในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารที่จัดเตรียมให้ ผ่านการพูดคุย จัดเวทีสนทนากลุ่มย่อยกับผู้พิการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นฐานในการพัฒนาข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ และตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้พิการได้มากที่สุด

ทั้งนี้ เมื่อสำนักงาน กสทช. ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์และจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการเรียบร้อยแล้ว สำนักงาน กสทช. อาจส่งผ่านข้อมูลต่าง ๆ ไปยังสถาบันการศึกษา หรือสมาคม มูลนิธิที่เกี่ยวข้องให้ร่วมผลิตชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท และมีการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมดังกล่าว หลังจากนั้น สำนักงาน กสทช. ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่เป้าหมายผ่านการดำเนินงานแบบร่วมมือกัน เช่น หน่วยงานภาครัฐ ระดับภูมิภาค หน่วยงานระดับท้องถิ่น สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ โดยกลุ่มหน่วยงานเหล่านี้ สามารถทำหน้าที่ในการอบรมการใช้ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ผลิตขึ้นให้แก่ผู้พิการในพื้นที่ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เป็นผู้พัฒนาชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมต่าง ๆ อาจจะต้องจัดอบรม/ให้ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แกนนำ หรือผู้แทนที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่อไปยังผู้พิการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในการเผยแพร่ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมนั้น ควรคำนึงถึงความเพียงพอและทั่วถึงที่ผู้พิการจะได้รับความรู้ และใช้ประโยชน์จากชุดการเรียนรู้ ดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ รูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) และชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม รวมถึงช่องทางการสื่อสารต่างๆที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ แสดงดังภาพที่ ๔๑

ภาพที่ ๔๓ รูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) และชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม รวมถึงช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ

ทั้งนี้ จากรูปแบบในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ ที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนั้น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินจัดประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น แกนนำผู้พิการ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง มูลนิธิผู้พิการ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง องค์กรไม่แสวงหากำไร นักศึกษาและ ประชาชนทั่วไป จำนวน ๕๐ คน ในลักษณะแบบไฮบริด (Hybrid) ในวันอังคารที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. โรงแรม แกรนด์ริชมอนด์ จังหวัด นนทบุรี โดยผลสรุปจากการประชาพิจารณ์รูปแบบ ที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ พบว่า **ผู้เข้าร่วมการประชาพิจารณ์ทั้งหมดไม่มี ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม**ต่อรูปแบบในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ใน การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการที่ทางคณะผู้วิจัย ได้นำเสนอต่อผู้เข้าร่วม

ภาพที่ ๔๔ ภาพประกอบการประชาพิจารณ์ (๑)

ภาพที่ ๔๔ ภาพประกอบการประชาพิจารณ์ (๒)

บทที่ ๙

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (๑) ศึกษาและรวบรวมข้อมูล ระเบียบ และแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice) ทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการรวมถึงการให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการ (๒) ศึกษาถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ทั้งในมิติการปรับปรุงข้อมูล ระเบียบที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ การดำเนินงาน และการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร รวมถึงแนวทางการให้การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสารเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) โดยศึกษา ๕ ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป ทั้งนี้ ในวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ และ ๒ คณะผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเอกสารเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) (๓) ศึกษาบทบาท การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงแนวทางการให้ การสนับสนุนและ/หรือการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการ ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป โดยใช้วิธีการศึกษา การสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มย่อยผู้ที่เกี่ยวข้อง (๔) การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป อันนำมาสู่รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ โดยใช้การจัดประชุมกลุ่มย่อยตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม และการสำรวจข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด และ (๕) เพื่อพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงนำเสนอแนวทางและมาตรการในการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ โดยคณะผู้วิจัยจะดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทั้งหมดและจัดประชุมกลุ่มย่อยผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมกันพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม รวมถึงแนวทางในการพัฒนาชุดความรู้ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ฯ หลังจากนั้นนำข้อมูล

ในข้างต้นมาออกแบบและพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร พร้อมสร้างคู่มือการใช้งานชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการแต่ละประเภท และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางการได้ยิน และผู้พิการทางร่างกาย หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดฝึกอบรมชุดการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางสายตา ผู้พิการทางการได้ยิน และผู้พิการทางร่างกาย ซึ่งแต่ละประเภท มีการจัดฝึกอบรมครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น ๑,๕๗๕ คน เพื่อให้ผู้พิการแต่ละประเภทสามารถพัฒนาทักษะการใช้งานชุดการเรียนรู้ และสามารถหาความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้พิการไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ และท้ายที่สุด คณะผู้วิจัยได้จัดทำรูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ สิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้ พิการ ทั้งนี้ ผลการศึกษาในแต่ละวัตถุประสงค์ สามารถสรุปได้ดังนี้

๙.๑ ผลการศึกษากฎ ระเบียบ มาตรการ และแนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ใน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้พิการ และการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

๙.๑.๑ ข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ สามารถจำแนกได้ ๒ ประเภท ดังนี้

๑. สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียง และโทรทัศน์ ตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ นี้ ได้กำหนดสิทธิของประชาชนในการรับรู้และเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารของราชการ ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มผู้พิการยังเป็นกลุ่มคนที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงสิทธิในการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสาร ฉะนั้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๐ (๖) ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารระยะไกลจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดใน กฎกระทรวง และ (๗) บริการล่ามภาษามือตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งถือว่าเป็นสิทธิพื้นฐานใน การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียง และโทรทัศน์ และภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้มีมาตรการกำหนดประเภทของรายการของกิจการกระจาย เสียงและกิจการโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิการเข้าถึงสื่อของคนพิการตามมาตรา ๓๖ เพื่อ ประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการและคนด้อยโอกาส ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์ จากรายการของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป ให้คณะกรรมการ กำหนดมาตรการพื้นฐานบางประการ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีบริการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ของบุคคล ดังกล่าว

๒. สิทธิประโยชน์ของคนพิการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการได้ให้สิทธิที่สำคัญอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งครอบคลุมการดำรงชีวิตประจำวันของคนพิการสามารถจำแนกสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

๙.๑.๒ แนวปฏิบัติที่ดีของต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการ

จากการศึกษาสิทธิประโยชน์และการดูแลผู้พิการจากกรณีศึกษาประเทศชั้นนำ ๕ ประเทศ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และประเทศอังกฤษ สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบประเด็นการช่วยเหลือและการสนับสนุนผู้พิการให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระจายเสียงของกิจการโทรทัศน์สำหรับผู้พิการในมิติต่าง ๆ ได้ดังนี้

๑. การสร้างการรับรู้ให้สังคม พบว่า การสร้างการรับรู้แต่ละประเทศมีความแตกต่างกันไป สำหรับประเทศไทยนั้น ผู้พิการมีสิทธิได้รับการพรรณนาในสื่อในเชิงสร้างสรรค์และทางสำนักงาน กสทช. มีการร่วมมือกับมูลนิธิในการทำรายการเกี่ยวกับผู้พิการ ซึ่งคล้ายคลึงกับประเทศสิงคโปร์ที่มีหน่วยงานของรัฐและมูลนิธิช่วยกันทำแคมเปญรณรงค์เกี่ยวกับผู้พิการ หรือในประเทศออสเตรเลียที่มีการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับผู้พิการในนักเรียนทุกระดับการศึกษา ในประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีเดือนในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับผู้พิการ หรือมีการทำโครงการรณรงค์การประกอบอาชีพของผู้พิการ ซึ่งตรงกับประเทศอังกฤษที่มีการทำโครงการรณรงค์การประกอบอาชีพของผู้พิการเช่นเดียวกัน ส่วนประเทศญี่ปุ่นจะมีการจัดตั้งวันผู้พิการในระดับประเทศขึ้นมา

๒. เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไป พบว่า ในประเทศไทย ภาครัฐมีการให้ผู้พิการสามารถที่จะยืมอุปกรณ์เทคโนโลยีช่วยเหลือผู้พิการ เช่นเดียวกับ ประเทศออสเตรเลียมีการส่งเสริมให้ผู้พิการได้ใช้อุปกรณ์ช่วยเหลือในราคาถูกที่สุด และประเทศสหรัฐอเมริกาที่มุ่งเน้นให้ผู้ผลิตคำนึงถึงผู้พิการในทุกกระบวนการ และต้องให้ผู้พิการใช้อุปกรณ์จากคนละผู้ผลิตร่วมกันได้ ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการป้องกันอุบัติเหตุและการแพ้ให้ยืมสิ่งจำเป็นสำหรับผู้พิการ สำหรับประเทศสิงคโปร์ภาครัฐจะมีการช่วยเหลือในการจ่ายค่าอุปกรณ์ช่วยเหลือตามอัตราที่กำหนดไว้ และประเทศอังกฤษมีการให้การช่วยเหลือผู้พิการ ซึ่งรวมถึงเปลี่ยนแปลงลักษณะของอาคารและสิ่งของอีกด้วย

๓. เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกด้านการสื่อสาร พบว่า ในประเด็นนี้ประเทศไทยผู้ผลิตรายการต้องทำรายการที่มีข้อความบรรยายเสียงและเสียงบรรยายภาพตามที่กำหนด และเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐพยายามใช้มาตรฐาน WCAG ๒.๐ ซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกับประเทศอังกฤษและออสเตรเลีย ใช้มาตรฐาน รวมทั้งมาตรฐาน EN ๓๐๑ ๕๔๙ ในการอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา

ใช้มาตรฐาน WCAG ๒.๐ และประเทศสิงคโปร์เว็บไซต์ใช้มาตรฐาน WCAG ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นใช้มาตรฐาน JIS Z ๘๐๗๑ ซึ่งแตกต่างจากหลายประเทศที่ได้กล่าวมาข้างต้น

๔. กฎหมายและนโยบายสำหรับผู้พิการ พบว่า ประเทศส่วนใหญ่มีกฎหมายผู้พิการและให้สัตยาบัน UNCRPD ได้แก่ ประเทศไทย ญี่ปุ่น ส่วนประเทศออสเตรเลีย อังกฤษ ในการดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิผู้พิการครอบคลุมกฎหมายผู้พิการและการให้สัตยาบัน ซึ่ง UNCRPD มุ่งเน้นประเด็นห้ามการดูหมิ่นและการเลือกปฏิบัติต่อผู้พิการ และความล้มเหลวในการช่วยผู้พิการ กล่าวคือ การเลือกปฏิบัติตนเอง โดยมีข้อยกเว้น คือ การเป็นภาระหนักหนาเกินไป ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาเองก็มีกฎหมายผู้พิการ ลงนามใน UNCRPD แต่ไม่ให้สัตยาบัน ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์ไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับผู้พิการโดยเฉพาะแต่คุ้มครองแทรกในกฎหมายอื่น แต่มีการให้สัตยาบันกับ UNCRPD

๔.๑.๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อกำหนดและแนวปฏิบัติที่ดีของประเทศไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เปรียบเทียบประเด็น ๑) ข้อกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒) บริการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และ ๓) การจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์กับบริบทของประเทศไทย ดังนี้

๑. รูปแบบสร้างการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการประเทศไทยและต่างประเทศล้วนมีองค์การที่รับผิดชอบการสื่อสารสังคมเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ทว่าองค์กรเหล่านี้ส่วนใหญ่สื่อสารข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ ซึ่งของประเทศไทยยังไม่ผ่านมาตรฐานของ WCAG โดยสมบูรณ์ แม้จะเป็นเว็บไซต์ของทางราชการ (ทพ.กฤษฎา เรืองอารีรัชต์, ๒๕๕๕) ทำให้ผู้พิการอาจเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ แต่ก็พบความพยายามในการสื่อสารข้อมูลให้ผู้พิการผ่านกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ เช่น กสทช. ได้มีการร่วมมือกับมูลนิธิเพื่อผู้พิการกลุ่มต่าง ๆ ในการทำรายการสำหรับผู้พิการ เช่น รายการ Deaf Channel และรายการ พลังใจ...ไร้ขีด (Spirit of Mind) และอื่น ๆ (สุภิญญา กลางณรงค์, ๒๕๕๗)

๒. รูปแบบการให้บริการเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้พิการทุกประเภท โดยทั่วไปกฎเกณฑ์ของประเทศไทยไม่ได้ต่างกับประเทศอื่น ๆ มากนัก โดยเฉพาะในด้านการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ประเทศไทยมีการปรับปรุงกฎหมายให้เท่ากับประเทศอื่น เช่น การรับกฎของ WCAG มาใช้งาน แม้ว่าปัจจุบันอาจจะยังไม่ได้นำมาปฏิบัติจริงเท่าที่ควร (ทพ.กฤษฎา เรืองอารีรัชต์, ๒๕๕๕) แต่มีจุดหนึ่งที่แตกต่างกันระหว่างข้อบังคับของไทยและต่างประเทศ นั่นคือ การที่ประเทศไทยกำหนดอัตราส่วนรายการที่ต้องทำให้ผู้พิการเข้าถึงได้ไว้อย่างชัดเจน แต่ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา หรือออสเตรเลียจะกำหนดแบบรวม ๆ ว่า ทุกรายการมีหน้าที่ทำให้ผู้พิการเข้าถึงได้โดยไม่ต้องไม่เป็นภาระให้กับผู้ผลิตจนเกินไป ซึ่งจุดนี้ทำให้นักผลิตในการขอยกเว้นตกเป็นของผู้ผลิตสื่อ แม้จุดนี้จะดูต่างกันเล็กน้อย ทว่าอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่สื่อในประเทศไทยไม่ได้นำกฎเกณฑ์มาปฏิบัติจริงเท่าที่ควร อาจเพราะกฎหมายไม่ได้เป็น

การบังคับมากเท่าของต่างประเทศ นอกจากที่เขียนมาแล้ว บริการสนับสนุนสำหรับผู้พิการในประเทศไทย ยังครอบคลุมเฉพาะข่าว หรือรายการที่เป็นประโยชน์ ในขณะที่บางประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลียระบุไว้ อย่างชัดเจนว่า ผู้พิการต้องได้รับการช่วยเหลือให้เข้าถึงกิจกรรมอดิเรก กิจกรรมนันทนาการและสันทนาการ รวมถึงกีฬาและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งประเทศไทยยังขาดอยู่และควรจัดหาให้มีขึ้น เพราะผู้พิการก็เหมือนคนอื่น ๆ ที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจและความบันเทิง ไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ด้วยเนื้อหาที่มีประโยชน์เพียงอย่างเดียว

๓. แนวทางการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่ผู้พิการ ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แม้ประเทศไทยจะรับกฎ WCAG เข้ามาใช้งานแล้ว ทว่าบางประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลียและประเทศอังกฤษมีกฎหมายอื่น นั่นคือ EN ๓๐๑ ๕๔๙ และประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายที่กำหนดขึ้นเอง ซึ่งกฎหมายนี้กำหนดให้จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ผู้พิการอย่างเหมาะสม เช่น ป้ายที่ผู้ใช้วีลแชร์อ่านได้ หรือเครื่องเรือนในจุดให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ทำให้ วีลแชร์และอุปกรณ์ช่วยเหลืออื่น เช่น ไม้ค้ำยันสามารถเข้าไปใช้บริการได้สะดวก รวมถึงการที่กฎหมาย เกี่ยวกับผู้พิการของประเทศออสเตรเลียและประเทศญี่ปุ่น กำหนดให้มีการพัฒนา วิจัย ผลิต และแจกจ่าย สิ่งต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยี นวัตกรรม อุปกรณ์ ความรู้ เป็นต้น ที่ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้มากกว่าเดิม และประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้ผู้ผลิตโทรศัพท์และอุปกรณ์ต่าง ๆ ผลิตอุปกรณ์ให้ผู้พิการ สามารถใช้ได้ด้วยฟังก์ชันตั้งต้นที่อยู่ในอุปกรณ์เหล่านั้น และยังคงรองรับอุปกรณ์เสริมที่ผู้พิการใช้งานอีกด้วย ส่วนประเทศไทยมีการให้ยืมอุปกรณ์ เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สื่อสาร เครื่องพิมพ์และแสดงผล อักษรเบรลล์ เครื่องสแกนเนอร์ และอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งการให้ยืมนั้นยังมีกฎค่อนข้างมาก เช่น ห้ามทำหายหรือใช้งานในทางที่ผิด และอาจทำให้ผู้พิการเกิดความกังวลที่จะใช้งานอุปกรณ์เหล่านั้น เพราะกลัวจะละเมิดกฎหรือทำให้อุปกรณ์เสียหายจนต้องชดใช้ได้ (ระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารว่าด้วย การคืนสิ่งของที่ยืมและการชดใช้ค่าเสียหายจากการให้ยืมเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารแก่คนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖, ๒๕๕๖)

๙.๒ การศึกษาบทบาทการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

จากการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมด้านสิทธิของผู้พิการทั้ง ๓ หน่วยงานหลัก ๆ จะพบว่าหน่วยงานผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม สิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จะทำหน้าที่ ในการออกแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นทิศทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสิทธิของผู้พิการ ในภาพรวม แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สิทธินั้นเข้าถึงผู้พิการทุกคนอย่างทั่วถึง จึงได้มีการถ่ายทอดภารกิจไปยัง หน่วยงานผู้นำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสทช.) และที่สำคัญเพื่อให้ไปยัง กลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด อีกทั้งการให้บริการตรงกับความต้องการของผู้พิการแต่ละกลุ่ม จำเป็นที่จะต้อง

ร่วมมือกับกลุ่มหน่วยงานภาคประชาสังคมที่ส่งเสริมสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของผู้พิการทั้งในลักษณะ
เครือข่าย การขอความร่วมมือ หรือการให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ และจากการศึกษาบทบาท
การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล
ข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ทั้งจากการศึกษาเอกสารและผลการสัมภาษณ์และ
การประชุมกลุ่มย่อย เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่การดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างร่วมมือของหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จาก
กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถจำแนกได้ตามประเภทหน่วยงาน ดังนี้

๙.๒.๑ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและ
กิจการโทรทัศน์ จะทำหน้าที่ในการออกแนวทางในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นทิศทางการดำเนินงาน
เพื่อส่งเสริมสิทธิของผู้พิการในภาพรวม ทั้งคุ้มครองประชาชนผู้บริโภคสื่อวิทยุ-โทรทัศน์ และการส่งเสริมให้ทุกคน
สามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม โดยใน
ความร่วมมือในการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการ
โทรทัศน์ หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ นั้น จะต้องมีการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ของตนและมีการดำเนินการร่วมกัน
เพื่อจัดสรรบริการทั้งหลายตามระบุไว้ในกฎหมาย โดยส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานหลักในการสร้างความร่วมมือใน
ภาพรวมและขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ แต่ยังคงอยู่แค่ในส่วนกลางและมีบทบาทในการให้ทุน/งบประมาณในการ
ดำเนินการ ซึ่งทรัพยากรที่จำเป็น คือ การปรับปรุงและบังคับ ใช้กฎหมายให้เกิดการขับเคลื่อนร่วมกัน และหน่วย
กำกับฯ ควรที่จะมีการส่งเสริมด้านนโยบายและแนวทางเพื่อให้เกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ภายใต้อยู่ Digital TV
ทั้งข้อบังคับและการกำหนดแนวทางที่จะส่งเสริม เช่น ความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการ
ในแต่ละประเภท

๙.๒.๒ หน่วยงานที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูล
ข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ
โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐในระดับภูมิภาค ควรทำหน้าที่ในการกระจายสิทธินั้น ๆ ให้เข้าถึงผู้พิการทุกคน
อย่างทั่วถึงเพื่อให้ไปยังกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด และมีหน้าที่ในการเข้าถึงผู้พิการในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ
เพื่อให้คนพิการที่ได้มีการส่งต่อความรู้ ข่าวสาร และสิทธิต่างๆ ให้ผู้พิการรับทราบ เช่น สำนักงานพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) จะมุ่งเน้นไปที่การให้บริการพื้นฐานแก่ผู้พิการ ซึ่งความร่วมมือใน
การดำเนินการจะเป็นหน่วยงานที่แพร่กระจายข้อมูลและทรัพยากรไปยังพื้นที่ อย่างไรก็ตาม บุคลากรในแต่ละพื้นที่
อยู่อย่างจำกัดทำให้การเข้าถึงผู้พิการในแต่ละพื้นที่ยังไม่ทั่วถึง ฉะนั้น ควรที่จะส่งเสริมให้การความร่วมมือ หรือ
การสร้างศูนย์การพัฒนาในชุมชน หรือพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ

๙.๒.๓ หน่วยงานภาคประชาสังคม

หน่วยงานภาคประชาสังคมมีบทบาทหน้าที่ในเป็นหน่วยสนับสนุนแก่หน่วยงานกำกับให้สามารถให้บริการ ตรงกับความต้องการของผู้พิการแต่ละกลุ่มหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้พิการประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เข้าถึง สิทธิต่าง ๆ อีกทั้งมีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการและองค์กรต่าง ๆ เป็นตัวแทนในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสิทธิและเสริมสร้างความเป็นอยู่ของผู้พิการ และเป็นหน่วยงานหลักที่ก่อให้เกิดความร่วมมือ ซึ่งมีทั้งความร่วมมือในรูปแบบของการดำเนินการร่วมกัน เพื่อจัด กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ อีกทั้งยังมีโครงข่ายทั่วประเทศ และมีการของบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการ อีกทั้งยังมีวามพร้อมในด้านทรัพยากรที่ เช่น อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการใช้ชีวิตและการรับรู้ สิทธิของผู้พิการ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีการคิดค้นขึ้นมาเพื่อผู้พิการทางหน่วยงานยังได้รับในจำนวนที่จำกัด อีกทั้งยังมีนวัตกรรมในการส่งเสริมการรับรู้สิทธิต้องขึ้นอยู่กับประเภทของผู้พิการ ทั้งนี้ หากเป็นคนหูหนวก การทำ QR code ล่ามภาษามือ และการบรรยายภาพจะช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้ ในขณะที่คนตาบอด หากมีการสร้างสรรค์ นวัตกรรมทางเสียงที่ชัดเจนก็จะทำให้เข้าถึงสิทธิได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ต้องมีการพิจารณาความเหมาะสมของ กลุ่มตัวอย่างผู้พิการว่ามีความพร้อมในการรับรู้เทคโนโลยีมากน้อย

๙.๓ ผลศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ รวมถึงพฤติกรรม และปัญหา/ อุปสรรคของผู้พิการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้อย่างเท่าเทียมกับ บุคคลทั่วไป

ผลศึกษาความรู้ ความเข้าใจ และความต้องการของผู้พิการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ สามารถจำแนก ผลการศึกษาตามประเภทของผู้พิการ ดังนี้

๙.๓.๑ ผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม

จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มผู้พิการ ๓ ประเภท ประกอบด้วย กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒๐๐ คน กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ๒๐๐ คน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ๒๐๐ คน ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล แบ่งเป็นภูมิภาคละ ๖๐๐ คน รวมทั้งสิ้น ๔,๒๐๐ คน ได้ผลการศึกษาโดยสรุปดังนี้

ผู้พิการทางการได้ยิน

พฤติกรรมเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๕๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๑๐ ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่รับทราบสิทธิประโยชน์ ส่วนใหญ่รับผ่าน สื่อ Facebook จำนวน ๙๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๔๐ โดยส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์

เดือนละครั้ง จำนวน ๕๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๐ และรับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ช่วงเวลา ๑๖.๐๑-๒๐.๐๐ น. จำนวน ๓๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๔๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ ผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น มีศูนย์ TTRS และ Application บนมือถือในการติดต่อสื่อสารกับคนปกติทั่วไปได้ มีจำนวน ๘๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทาง กิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจกรรม กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ มีจำนวน ๑,๒๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๕๐ สำหรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจกรรมกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็นคนพิการทาง การได้ยินและการสื่อสารมีสิทธิรับบริการล่ามภาษามือ มีจำนวน ๑,๒๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๗๐

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจกรรมกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่าง ความพึงพอใจและความคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ มีบริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption) ครอบคลุม ทุกประเภทรายการและอยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๑.๑๐

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึง การใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ จากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น มากที่สุดใน ประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการล่ามภาษามือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๓๓ ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง

ผู้พิการทางสายตา

พฤติกรรมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๖๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๐ ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่รับทราบสิทธิประโยชน์ ส่วนใหญ่รับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ผ่านสื่อ Line จำนวน ๑,๒๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๐ และรับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สัปดาห์ละครั้ง จำนวน ๓๙๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๒๐ ๑๖.๐๑-๒๐.๐๐ น. จำนวน ๕๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๒๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น สิทธิตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีจำนวน ๙๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๖๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมี การประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ มีจำนวน ๑,๒๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๘๐ สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็นคนพิการสามารถใช้บริการอย่างครบวงจร และหากมีบัตรทอง (ท.๗๔) สามารถใช้บริการสาธารณสุขของรัฐได้ทุกแห่ง ทั้งการฟื้นฟู อาชญาบำบัด วาริบำบัด มีจำนวน ๑,๓๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๙๐

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ มีการผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อสร้างความรู้เท่าทันสื่ออย่างเพียงพอต่อความต้องการ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๐.๙๑

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ จากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นมากที่สุด ในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแลตนเอง ฯลฯ) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๘ ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้พิการทางร่างกาย

พฤติกรรมในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบสิทธิประโยชน์เลย จำนวน ๖๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๐ ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่รับทราบสิทธิประโยชน์ ส่วนใหญ่รับผ่านสื่อ Facebook จำนวน ๑,๐๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๗๐ และรับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทุกวัน จำนวน ๓๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๙๐ ส่วนใหญ่ในช่วงเวลา ๑๒.๐๑-๑๖.๐๐ น. จำนวน ๔๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๗๐

การรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้และสื่อสารสังคมเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น สิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ มีจำนวน ๗๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๐

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและ ใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มากที่สุดในประเด็น คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ซึ่งครอบคลุมในด้านข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ มีจำนวน ๑,๒๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๗๐ สำหรับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ด้านสิทธิประโยชน์ทั่วไปของผู้พิการ พบว่า มากที่สุดในประเด็นนายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คน ขึ้นไป ต้องรับคนพิการที่สามารถทำงานทำงานได้ ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดเข้าทำงาน มีจำนวน ๑,๒๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๘๐

ความพึงพอใจและความคาดหวังต่อการได้รับบริการในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และการจัดเตรียมเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จากผลการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า ประเด็นที่มีส่วนต่างค่าเฉลี่ยระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังมากที่สุด ได้แก่ มีการให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและใช้ประโยชน์ผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างทั่วถึงและเพียงพอ ส่วนต่างค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๑.๐๓

ความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ จากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการของผู้พิการในการส่งเสริมสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร รวมถึงตลอดถึงการใช้ประโยชน์จากกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นมากที่สุด ในประเด็นข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิการสื่อสารแก่ผู้พิการให้เท่าเทียมกับคนทั่วไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๘๘ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแลตนเอง ฯลฯ) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๗๙ ซึ่งมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

๙.๓.๒ ผลการศึกษาจากการสนทนากลุ่ม

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสนทนากลุ่มย่อยประชุมตัวแทนผู้พิการ ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย ๑) กลุ่มผู้พิการทางสายตา ๒) กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และ ๓) กลุ่มผู้พิการทางร่างกาย ครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ประกอบด้วย ๑) ภาคกลาง ๒) ภาคใต้ ๓) ภาคตะวันตก ๔) ภาคตะวันออก ๕) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๖) ภาคเหนือ และ ๗) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจัดประชุมกลุ่มย่อยภูมิภาคละ ๔-๕ คน แบ่งเป็น ผู้พิการทางสายตา ๑๕ คน ผู้พิการทางการได้ยิน ๑๕ คน และ ผู้พิการทางร่างกาย ๑๕ คน รวมทั้งสิ้น ๓๑๕ คน โดยสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ผู้พิการทางการได้ยิน

ผู้พิการทางการได้ยินส่วนใหญ่ มีความรู้/ความเข้าใจต่อสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไม่มาก รวมถึงไม่ค่อยทราบถึงสิทธิพื้นฐานของตนเองเท่าที่ควร โดยประเด็นที่มีความรู้/ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ สำนักงาน กสทช. เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการบริการข้อมูลข่าวสารในรูปแบบ Deaf Access Center ผ่านทาง Facebook และผ่านทาง www.dac-nadt.com กวาร์ร้อยละ ๑๔.๗๐ และเมื่อหน่วยงานภาครัฐมีนโยบายที่เกี่ยวกับผู้พิการต่าง ๆ ผู้พิการทางการได้ยินจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่ล่าช้าและไม่สามารถเข้าใจข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ โดยเฉพาะรายละเอียดของสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีการใช้ภาษาที่เป็นทางการและมีเนื้อหาค่อนข้างเยาะ ทำให้เป็นข้อจำกัดของผู้พิการทางการได้ยิน โดยเฉพาะผู้ที่ยังไม่ได้รับการศึกษาที่มากพอ ไม่สามารถอ่านและทำความเข้าใจได้ ส่งผลให้โดยส่วนใหญ่ผู้พิการทางการได้ยินจึงนิยมเลือกรับชมเฉพาะช่องที่มีล่ามภาษามือ หรือการรับรู้ข่าวสารผ่านคนในครอบครัวหรือคนใกล้ชิดเป็นหลัก อีกทั้งทางสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย เป็นอีกช่องทางที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ข่าวที่มาจากหน่วยงานของรัฐให้กับคนหูหนวก เช่น การประชาสัมพันธ์ในเรื่องของการบริการ

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้พิการทางการได้ยิน รวมถึงช่วยประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และข้อกำหนดต่าง ๆ ด้วย นอกจากนี้ผู้พิการทางการได้ยินบางส่วนยังมีการใช้ตัว TTRS ในการสื่อสารกับผู้อื่น แต่เนื่องจากจำนวนยังไม่มากพอและยังไม่สะดวกที่จะเข้าไปใช้บริการในบางโอกาส ทำให้ยังไม่สามารถเป็นช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

สำหรับปัญหา/อุปสรรคและความต้องการของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พบว่า รายการโทรทัศน์และสื่อต่างๆ ยังมีการจัดทำล่ามภาษามือจำนวนไม่มาก เมื่อเทียบกับบางประเทศโดยเฉพาะรายการบันเทิง และในขณะที่บางรายการโทรทัศน์มีการจัดทำล่ามภาษามือ แต่มีขนาดเล็ก ทำให้ไม่สะดวกในการรับชมและอาจจะพลาดเนื้อหาบางประเด็น ทั้งนี้ แม้ว่าผู้พิการบางคนจะเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการรับรู้ข่าวสาร เช่น สมาร์ทโฟน การพิมพ์ผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่ยังมีข้อจำกัดในการใช้บริการ เช่น การรับสายโทรเข้า อีกทั้งแอปพลิเคชันสำหรับผู้พิการทางการได้ยินมีน้อย และผู้พิการส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงการใช้งานเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง ยังคงต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากคนอื่นร่วมด้วย ฉะนั้นผู้พิการส่วนใหญ่จึงมีความต้องการสื่อที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ พื้นฐานของผู้พิการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจที่ผู้พิการทางการได้ยินต้องการได้รับความรู้ผ่าน Application TTRS และล่ามภาษามือออนไลน์ (ตัว TTRS) พร้อมทั้งให้มีการจัดหาเทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงต้องการให้ในชุดการเรียนรู้ที่จะผลิตออกมานั้น มีทั้งล่ามภาษามือและคำบรรยาย (Subtitle) ที่มีขนาดเหมาะสมกับการรับชม โดยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่มีสาระสำคัญ หรือข้อมูลข่าวสารที่เร่งด่วน แล้วให้นำเสนอผ่านทาง YouTube เพราะผู้พิการจะสามารถกลับมาดูย้อนหลังได้ตลอดเวลา โดยประเด็นข้อมูลที่จำเป็นมากที่สุด ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการล่ามภาษามือ ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแลตนเอง ฯลฯ) และข้อมูลข่าวด่วน เหตุการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้พิการทางการได้ยินต้องการ เนื่องจากมีความจำเป็นต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

ผู้พิการทางสายตา

ผู้พิการทางสายตาส่วนใหญ่ มีความรู้/ ความเข้าใจต่อสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ค่อนข้างน้อย ทั้งสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ด้านการเข้าถึงข้อมูล โดยประเด็นที่มีความรู้/ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะรับข้อมูลข่าวสารและข้อมูลสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากเพื่อน คนรู้จัก และสื่อ Social Media โดยไม่ทราบรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการรับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ทางหน่วยงานภาครัฐบางส่วนไม่ได้เข้าไปให้ความรู้/ความเข้าใจถึงสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับอย่างแท้จริง แม้ว่าทางสมาคมประชาคมเพื่อคนตาบอดไทย และสมาคมแห่งประเทศไทย จะมีการสื่อสารกับผ่านทาง LINE

และ Facebook และมีการใช้โปรแกรมเสียงสำหรับคนตาบอด แต่เป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่เข้าถึงข้อมูลจากช่องทางเหล่านี้

สำหรับปัญหา/อุปสรรคและความต้องการของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พบว่า การเข้าถึงข้อมูลของผู้พิการทางเว็บไซต์ต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการไม่สามารถรองรับโปรแกรมช่วยเหลือของกลุ่มผู้พิการทางสายตาได้ (ไม่สามารถอ่านไฟล์ PDF ได้) อีกทั้งการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเป็นประเด็นที่มีความยากและซับซ้อน จำเป็นต้องแจ้งความเดือดร้อนถึงจะได้รับการช่วยเหลือทำให้การเข้ามาให้ความช่วยเหลือผู้พิการทางสายตาไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ ผู้พิการทางสายตางานส่วนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทำให้มีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ หากต้องมีการใช้งานผ่านแอปพลิเคชัน ส่งผลให้ผู้พิการทางสายตาสองส่วนใหญ่ ต้องการที่จะได้รับรู้สิทธิประโยชน์ของกลุ่มผู้พิการโดยทั่วไป ทั้งรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ซึ่งในเว็บไซต์ของทางราชการส่วนใหญ่ข้อมูลหน้าเว็บไซต์จะเป็นไฟล์ที่ไม่รองรับโปรแกรมช่วยเหลือ ซึ่งผู้พิการทางสายตาไม่สามารถรับข้อมูลข่าวสารผ่านไฟล์แบบนี้ได้ จำเป็นต้องทำไฟล์ที่แอปพลิเคชันสามารถอ่านออกเสียงได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ในขณะที่ข้อมูลเชิงปริมาณแสดงผลว่า ผู้พิการอีกบางส่วนต้องการการจัดทำบริการเสียงบรรยายภาพผ่านทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ โดยข้อมูลที่ต้องการทราบมากที่สุด คือ ข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-๑๙ (อาการ/วัคซีน/การดูแลตนเอง ฯลฯ) นอกจากนี้ ในส่วนของความต้องการด้านนวัตกรรมการเรียนรู้นั้น ผู้พิการทางสายตาก็อยากให้การพัฒนาสื่อที่มีการใช้เสียงเป็นหลัก หรือการใช้หนังสือเสียง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการทางสายตาให้เข้าถึงสิทธิพื้นฐาน และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับผู้พิการทางสายตาได้มากกว่าเดิม

ผู้พิการทางร่างกาย

ผู้พิการทางร่างกายส่วนใหญ่มีความรู้/ ความเข้าใจต่อสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์บางพอสมควร แต่สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-๑๙ ที่ยังจำกัด โดยประเด็นที่มีความรู้/ความเข้าใจน้อยที่สุด คือ ภาครัฐมีหน้าที่จัดและส่งเสริมให้องค์กรทุกภาคส่วนจัดให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม รวมถึงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยมีการประเมินความต้องการและความเหมาะสมในการใช้งานของคนพิการ ทั้งนี้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้พิการได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากแหล่งต่าง ๆ ก็จะนำข้อมูลมาส่งต่อให้กลุ่มคนพิการได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นด้วย ซึ่งจะส่งต่อข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น Line Group, Facebook Group เป็นต้น รวมถึงมีการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเอง จาก YouTube Website และ Facebook Fanpage ของสมาคม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังนั้น ช่องทางออนไลน์ถือเป็นช่องทางที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มากที่สุด

สำหรับปัญหา/อุปสรรคและความต้องการของผู้พิการในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร ด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการทางร่างกาย คือ การประชาสัมพันธ์ผ่านทางกิจการโทรทัศน์นั้น ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการหรือช่องทางเฉพาะที่ชัดเจน และผู้พิการไม่ค่อยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์กับทางหน่วยงานราชการ เช่น สายด่วน ๑๓๐๐ เป็นต้น เนื่องจากมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน รวมถึงได้ข้อมูลที่ไม่วัดเจนและเข้าใจยาก อีกทั้งยังพบว่าหน่วยงานในระดับจังหวัดไม่รู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ

สิทธิประโยชน์ของคนพิการที่มีรายละเอียดชัดเจน ทำให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสิทธิต่าง ๆ เป็นไปได้อย่าง
ยากลำบาก ทำให้ผู้พิการทางร่างกายต้องการให้รวบรวมข้อมูลสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้พิการ เช่น
การศึกษา การรักษาพยาบาล การจ้างงาน เป็นต้น ไว้และมีคำอธิบายที่ชัดเจน หรืออาจมี QR Code เพื่อให้
ผู้พิการสามารถสแกนเพื่อรับข้อมูลได้โดยตรงเลย และควรจะมีข้อมูลเบอร์ติดต่อหรือที่อยู่ของสถานที่ที่ผู้พิการ
ต้องการจะติดต่ออย่างชัดเจนหากผู้พิการต้องการเข้าถึงชุดการเรียนรู้

๙.๔ ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

ชุดการเรียนรู้ (Content) เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและ
ใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ประกอบด้วย

๑. **Key-Box for The Blind** เป็นชุดความรู้/นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้สิทธิ
และประโยชน์ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้พิการทางสายตา โดย องค์ประกอบของชุดความรู้/นวัตกรรมนี้
ได้แก่ นิทานอักษรเบรลล์และนิทานเสียงเกี่ยวกับสิทธิผู้พิการด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ ผู้พิการทางสายตาสามารถเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารได้อย่างสร้างสรรค์โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการเชื่อมโยงต่ออินเทอร์เน็ต

๒. **Utopia for The Gifted** เป็นชุดความรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการรับรู้สิทธิประโยชน์ในการ
เข้าถึงข้อมูลข่าวสารของกลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน ซึ่งประกอบด้วยคลิปวิดีโอที่มีจออ่าน
ขนาดใหญ่ และมีองค์ประกอบที่หลากหลาย เช่น อินโฟกราฟิกอนิเมชัน ซึ่งมีความยาวประมาณตอนละ
๕ - ๑๐ นาที ซึ่งการเข้าถึงคลิปวิดีโอจะประกอบด้วย QR Code เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการใน
การเข้าถึงเอกสารช่องทางการติดต่อรวมถึงเนื้อหาด้านสิทธิประโยชน์ต่าง

๓. **ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางร่างกาย** เป็นชุดความรู้/สำหรับผู้พิการทางร่างกายจะ
เป็นชุดการเรียนรู้ในรูปแบบของหนังสือเสียง หรือ e-book โดยประกอบด้วยเนื้อหาและคลิปวิดีโอ ซึ่งจัดเป็น
ประเภทชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยสามารถดาวน์โหลดได้จากลิงค์ [https://READ.BOOKCREATOR.COM /
J๕๙WXHDKUFUTLOYJFRWMIIBZKO๒/P๕ULJKUSQ-DAYBOCXFRXA](https://READ.BOOKCREATOR.COM/J๕๙WXHDKUFUTLOYJFRWMIIBZKO๒/P๕ULJKUSQ-DAYBOCXFRXA) ทั้งนี้ ชุดการเรียนรู้มีความยาว
ประมาณ ๕ - ๑๐ นาที มีทั้งสิ้น ๗ ตอน นอกจากนี้ยังมี QR Code เพื่อเข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ
สิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ ตลอดจนเนื้อหา ช่องทางการติดต่อ หรือสำหรับดาวน์โหลดเอกสารที่จำเป็น

หลังจากที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาชุดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้พร้อมคู่มือ
การใช้งานไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย
กลุ่มละ ๒๐ คน ซึ่งผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของผู้พิการทั้ง ๓ ประเภท พบว่า กลุ่มผู้พิการทั้ง
๓ ประเภท มีผลการทดสอบหลังการใช้ชุดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นในทุกประเด็นเมื่อเทียบกับก่อนการทดลองใช้
ชุดการเรียนรู้ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงนำชุดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้ในการฝึกอบรมให้กับผู้พิการทั้ง ๓ ประเภท

๙.๕ ผลการฝึกอบรมชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ

หลังจากได้ผลการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการมาฝึกอบรมให้กับกลุ่มผู้พิการทางสายตา กลุ่มผู้พิการทางการได้ยิน และกลุ่มผู้พิการทางร่างกาย โดยครอบคลุม ๖ ภูมิภาค และ ๑ กลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้รับการอำนวยความสะดวกจากสมาคมผู้พิการ และแกนนำผู้พิการในแต่ละภูมิภาคเป็นคนจัดเตรียมสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม โดยรูปแบบการฝึกอบรมเป็นลักษณะแบบไฮบริด (Hybrid) ทั้งการฝึกอบรมแบบ Onsite และ Online ทั้งนี้ ผลจากการฝึกอบรมทุกพื้นที่ พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้ง ๓ กลุ่มความพิการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารผ่านทางกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการเพิ่มขึ้น

๙.๖ รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ

รูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ พบว่า สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารการปกครองแนวใหม่ (New Public Governance) แนวคิด Collaborative Governance (การบริหารงานโดยการประสานความร่วมมือ) ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. เองควรสร้างความร่วมมือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบาย/ แนวทาง/ กลไก ในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ทั้งนี้ สำนักงาน กสทช. นอกจากจะเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการ ยังเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักผ่านกระบวนการต่างๆ โดยเริ่มต้นจากการจัดตั้งคณะทำงานที่มีความไว้วางใจ/ การแลกเปลี่ยนทรัพยากรซึ่งกันและกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านการเจรจาต่อรองกันเพื่อแสวงหาแนวทางการทำงานร่วมกัน และจะต้องมีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพผ่านการใช้เทคโนโลยีและกระบวนการสื่อสารที่ทันสมัย อย่างไรก็ตาม สำนักงาน กสทช. ต้องเป็นแกนหลักในการสร้างระบบการสื่อสารที่ทันสมัย และสามารถเข้าถึงได้ทุกกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมเป็นเครือข่ายในการทำงานเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปรึกษาหารือ รวมถึงการเจรจาร่วมกันระหว่างเครือข่าย ติดต่อประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ทั้งนี้ ช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับเครือข่าย นอกจากนั้น เครือข่ายที่เข้ามาดำเนินการร่วมกันจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน (ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ) อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้

ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สำหรับรูปแบบความร่วมมือในการพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) และชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม รวมถึงช่องทางการสื่อสารต่างๆที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ สามารถแบ่งได้เป็น ๒ มิติใหญ่ ๆ คือ ๑) การพัฒนาข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ โดย สำนักงาน กสทช. ควรดำเนินการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับผู้พิการ เพื่อนำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มาพัฒนาเป็นชุดการเรียนรู้หรือ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท รวมถึงการจัดทำช่องทางการสื่อสารที่ทำให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นได้ และ (๒) การพัฒนาชุดการเรียนรู้ นวัตกรรม และช่องทางการสื่อสารต่างๆที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภทนั้น สำนักงาน กสทช. อาจสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆที่มีประสบการณ์ และความชำนาญในการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับผู้พิการ รวมถึงสมาคม มูลนิธิที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากองค์กรเหล่านี้เป็นหน่วยงานที่มีประสบการณ์และมีความชำนาญในการดำเนินงานกับผู้พิการมาก่อน ดังนั้น หน่วยงานทั้ง ๒ ประเภท จึงเป็นหน่วยงานที่สามารถผลิตชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมการเรียนรู้ต่างๆที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภทได้อย่างดี

ในขณะที่การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในสิทธิประโยชน์ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้พิการฯ นั้น องค์กรไม่แสวงหากำไร องค์กรชุมชน สมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แกนนำชุมชน และเครือข่ายจิตอาสา หรืออาสาสมัครต่าง ๆ สามารถเป็นกลไกหลักในการสำรวจความต้องการข้อมูลข่าวสาร (เนื้อหา) หรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ รวมถึงรูปแบบในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และความสามารถในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารที่จัดเตรียมให้ ผ่านการพูดคุย จัดเวที สนทนากลุ่มย่อยกับผู้พิการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นฐานในการพัฒนาข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการ และตอบสนองความต้องการให้แก่ผู้พิการได้มากที่สุด ทั้งนี้ เมื่อสำนักงาน กสทช. ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์และจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิการเรียบร้อยแล้ว สำนักงาน กสทช. อาจส่งผ่านข้อมูลต่าง ๆ ไปยังสถาบันการศึกษา หรือสมาคม มูลนิธิที่เกี่ยวข้องให้ร่วมผลิตชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้พิการแต่ละประเภท ทั้งนี้ หน่วยงานที่เป็นผู้พัฒนาชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมต่างๆ อาจจะต้องจัดอบรม/ให้ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แกนนำ หรือผู้แทนที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ต่อไปยังผู้พิการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ในการเผยแพร่ชุดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมนั้น ควรคำนึงถึงความเพียงพอและทั่วถึงที่ผู้พิการจะได้รับความรู้ และใช้ประโยชน์จากชุดการเรียนรู้ ดังกล่าวด้วย

บรรณานุกรม

- ๒๐๐๗, Convention on the Rights of Persons with Disabilities, วันที่ค้นข้อมูล ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔
เข้าถึงได้จาก<http://www.austlii.edu.au/au/other/dfat/treaties/๒๐๐๘/๑๒.html>
- AMERICANS WITH DISABILITIES ACT OF ๑๙๙๐, ค้นหาวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก
<https://www.ada.gov/pubs/adastatute๐๘.htm>
- Asia-Pacific, ๒๐๑๖, Australia to adopt ICT accessibility standard, ค้นหาวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๔,
เข้าถึงได้จาก<https://globalaccessibilitynews.com/๒๐๑๖/๐๙/๒๐/australia-to-adopt-ict-accessibility-standard/>
- Ben Caldwell et all, ๒๐๐๘, Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) ๒.๐, ค้นหาวันที่ ๑๐
เมษายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก <https://www.w3.org/TR/WCAG๒๐/>
- CEN, CENELEC, และ ESTI, ๒๐๑๘, EN ๓๐๑ ๕๔๘,หน้า๑-๑๕๒, ค้นหาวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔, เข้าถึง
ได้จาก https://www.etsi.org/deliver/etsi_en/๓๐๑๕๐๐_๓๐๑๕๙๙/๓๐๑๕๔๘/๐๒.๐๑.๐๒_๖๐/en_๓๐๑๕๔๘v๐๒๐๑๐๒p.pdf
- Cliffore, J. & Thorpe, S. (๒๐๐๗). *Workplace learning and development : delivering competitive advantage for your organization*. London : Kogan Page.
- Dessler,G. (๒๐๐๐). *Human resource Management*. Prentice Hall Internatinal Inc.
- Disability Discrimination Act ๑๙๙๒, (๒๐๑๘/ ๑๙ เมษายน), No. ๑๓๕, Compilation No.๓๓, ค้นหา
วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๔ เข้าถึงได้จาก <https://www.legislation.gov.au/Details/C๒๐๑๘C๐๐๑๒๕>,
- Disability Service Act ๑๙๘๖, (๒๐๑๘/ ๗ พฤษภาคม), No.๑๒๙, Compilation No.๓๐, ค้นหาวันที่ ๒๐
มีนาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก<https://www.legislation.gov.au/Details/C๒๐๑๘C๐๐๑๒๖>
- Disabled People's Associations Singapore (DPA),๒๐๑๕, Singapore and the UN CRPD, VOX
NOSTRA, หน้า ๕-๔๗
- Federal Communications Commission, ๒๐๒๑, ๒๑st Century Communications and Video
Accessibility Act (CVAA), ค้นหาวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก
<https://www.fcc.gov/consumers/guides/๒๑st-century-communications-and-video-accessibility-act-cvaa>
- Federal Communications Commission, ๒๐๒๑, Telecommunications Relay Service TRS ค้นหา
วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๐๒๑, เข้าถึงได้จาก
<https://www.fcc.gov/consumers/guides/telecommunications-relay-service-trs>
- individual*. In J. Blumler & E. Katz (Eds.), *The uses of mass communication: Current perspectives on gratifications research* (pp. ๑๙-๓๔). Beverly Hills, CA: Sage.

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (ม.ป.ป.). **วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓, [https://dep.go.th/th/about-us/duty-authority#:~:text=%กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ%๒๐\(พก.\),ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม](https://dep.go.th/th/about-us/duty-authority#:~:text=%กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ%๒๐(พก.),ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม).

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (ม.ป.ป.). **สิทธิ/สวัสดิการ/บริการ**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓, [https://dep.go.th/th/about-us/duty-authority#:~:text=%กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ%๒๐\(พก.\),ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม](https://dep.go.th/th/about-us/duty-authority#:~:text=%กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ%๒๐(พก.),ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม).

กรมสรรพากร, ๒๕๖๓, หลักเกณฑ์การหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ/ทุพพลภาพ, ค้นข้อมูลเมื่อ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก <https://www.rd.go.th/๖๐๐๕๗.html>

กระทรวงแรงงาน, กฎหมายสำหรับคนพิการ, วันที่ค้นข้อมูล ๑๕ เมษายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก http://www.๓.mol.go.th/employee/low_disabilitie

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). **เกี่ยวกับ กทศ**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓, <https://www.nhso.go.th/news/๒๗๘๕>

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, ๒๕๕๗, กสทช. ส่งเสริมให้คนพิการรู้เท่าทันสื่อ, ค้นหาเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ เข้าถึงได้จาก <http://bcp.nbtc.go.th/th/detail/๒๐๑๗-๐๑-๓๐-๑๗-๒๔-๕๖>

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, บริการโทรทัศน์เพื่อการเข้าถึงของคนพิการ ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์ จากรายการของกิจการโทรทัศน์ ค้นหาวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ เข้าถึงได้จาก <http://bcp.nbtc.go.th/th/detail/๒๐๑๘-๐๓-๒๑-๑๕-๒๒-๓๑>

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, ๒๕๕๖, กสทช. มอบสายด่วน ๑๔๗๙ เพื่อพัฒนาคนพิการ “ไต่ถาม เข้าถึงสิทธิ เพื่อชีวิตที่ดีกว่า” ค้นหาวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔ เข้าถึงได้จาก <https://www.nbtc.go.th/News/Press-Center.aspx>

คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ, ๒๕๕๖, สำนักงาน กสทช. ร่วมมือกับมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการและมูลนิธิคนตาบอดไทย สนับสนุนโครงการศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย และโครงการจัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสารระบบเดซีผ่านโครงข่ายโทรคมนาคม เพื่อให้กลุ่มคนพิการสามารถเข้าถึงบริการโทรคมนาคมและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเช่นเดียวกับคนปกติได้, ค้นหาเมื่อ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก <https://www.nbtc.go.th/News/Press-Center.aspx>

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (๒๕๕๕). **แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙**. สืบค้นจาก : <http://web๑.dep.go.th/sites/default/files/files/lawแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่%๒๐๔%๒๐พ.ศ%๒๐๒๕๕๕%๒๐-๒๕๕๙.pdf>

จุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ, กฎหมายสิทธิสำหรับคนพิการ, ค้นหวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=๒๒๔๖

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (๒๕๔๔). *การพัฒนาคนด้วยศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร : สันติศิริการพิมพ์.

ตรี บุญเจือ, ๒๕๖๒, คนพิการกับการเข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์, วารสารวิชาการ กสทช., ปี ๒๕๖๒, หน้า ๑๒๒-๑๔๖

เทอดศักดิ์ เดชคง. (๒๕๔๓). *จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา*. กรุงเทพมหานคร : มติชน.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (๒๕๔๔). *กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมิน*

นิภัทรา นาคสิงห์, ๒๕๖๒, แตกต่างเหมือนกัน คุยกับผู้ก่อตั้ง 'กล่องดินสอ' ถึงภารกิจในการช่วยให้ชีวิตคนพิการ ในสังคมไทยดีและเท่าเทียม ผ่านกิจกรรมสนุกที่มองข้ามความแตกต่างไปสู่มิตรภาพ ค้นหเมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก <https://readthecloud.co/klong-din-sor-run-to-gether/>

ประกัน : รายงานผลการดำเนินงานโครงการนาร่องระดับชาติ.

ประกาศกระทรวงการศึกษา เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒, (๒๕๕๒/๘ มิถุนายน), ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๖ ตอน ๘๐ ง หน้า ๔๕-๔๗.

ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของ กิจการโทรทัศน์, (๒๕๕๙/๕ กุมภาพันธ์), ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๓ ตอน ๓๕ ง, หน้า ๖-๑๓

พระราชบัญญัติการจัดการการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑/ (๒๕๕๑/๕ กุมภาพันธ์), ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๕ ตอน ๒๘ ก, หน้า ๑-๑๓.

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐, (๒๕๕๐/ ๑๘ กันยายน), ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๔ ตอน ๖๑ ก, หน้า ๘-๒๗.

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓, (๒๕๕๓/๑๙ ธันวาคม), ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๒๗ ตอน ๗๘ ก

ภัทรพร เย็นบุตร. (๒๕๖๓). *ดุลยภาพแห่งสิทธิของคนพิการกับการคุ้มครองสิทธิในยุคดิจิทัล*. สืบค้น เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓, <https://www.depa.or.th/th/article-view/equilibrium>

มนัสชนก สุรัชย์กุลวัฒนา, กมลรัฐ อินทรทัศน์, ปิยฉัตร ล้อมชวการ, และ ตรี บุญเจือ, ๒๕๖๒, แนวทาง การพัฒนารายการข่าวสารสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะเพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของ ผู้พิการทางการเห็น, นิเทศศาสตร์ปริทัศน์, ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒, หน้า ๑๔๓-๑๖๑

มูลนิธิคนตาบอดไทย, ค้นหวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก <http://www.nlbp.org/>

มูลนิธิคนพิการไทย. (ม.ป.ป.). *เกี่ยวกับมูลนิธิ*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓, <http://www.tdf.or.th/๑๔๗๔๓๑๙๒//วัตถุประสงค์-objectives>

มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์. (ม.ป.ป.). *เกี่ยวกับเรา*. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓, <https://www.blind.or.th/about/about>

มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย. (๒๕๕๖). *การสังเคราะห์งานวิจัยด้านคนพิการ*. สืบค้นจาก www.tddf.or.th

มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ (Universal Foundation For Persons With Disabilities). (ม.ป.ป.). **ประวัติมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓, <https://forallcenter.org/index.php/aboutus/history/>

มูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ, คืบหน้าวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก <https://forallcenter.org/>
มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก. (ม.ป.ป.). **วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓, <https://www.deafthai.org/objectives/>.

ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (๒๕๒๘). *การใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ: ทฤษฎีงานวิจัยและข้อเสนอแนะต่อการศึกษา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์.

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๕๒, (๒๕๕๒/ ๒๗ กรกฎาคม), ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๒๖ ตอน ๑๐๕ง, หน้า ๑๙-๒๓

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปรับสภาพแวดล้อมผู้อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ การมีผู้ช่วยคนพิการ การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล และสิทธิของผู้ดูแลคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒, (๒๕๕๒/๒ ตุลาคม), ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๒๖ ตอน ๑๔๖ง, หน้า ๑-๙

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปรับสภาพแวดล้อมผู้อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ การมีผู้ช่วยคนพิการ การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล และสิทธิของผู้ดูแลคนพิการ (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๕๕, (๒๕๕๕/๕ ตุลาคม), ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๒๙ ตอน ๑๕๒ง, หน้า ๓-๔

วิจิตร อวาทกุล. (๒๕๔๐). *การฝึกอบรม*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ, ๒๕๖๑, เรื่องชวนคิดกับประเพณารายการและสัดส่วนการให้บริการสำหรับการจัดให้บริการล่ามภาษามือ คำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยายภาพ ในกิจการโทรทัศน์ไทย, วารสารศาสตร์ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑, หน้า ๑๒๔-๑๒๗

สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย, มูลนิธิคนตาบอดไทย, คืบหน้าวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก <http://tabgroup.tab.or.th/node/๒๕>

สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **เกี่ยวกับสมาคม**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓, <http://nadt.or.th/pages/vision.html>.

ส่วนสื่อการศึกษาเพื่อคนพิการ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ, เกี่ยวกับเรา, คืบหน้าวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๔ เข้าถึงได้จาก <http://www.braille-cet.in.th/Braille-new/?q=aboutus>
สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.). (๒๕๖๐). **บริการโทรทัศน์เพื่อการเข้าถึงของคนพิการ (บริการล่ามภาษามือ คำบรรยายเสียง และเสียงบรรยายภาพ)**. สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๓, <http://bcp.nbtc.go.th/th/detail/๒๐๑๘-๐๒-๒๘-๐๙-๐๕-๐๓>

สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.). (๒๕๖๐). **บริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description : AD) เพื่อการเข้าถึงรายการโทรทัศน์สำหรับคนพิการทางการมองเห็น**

หรือผู้ที่มีปัญหาด้านสายตา เป็นอย่างไร. สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๓, <http://bcp.nbtcc.go.th/th/detail/๒๐๑๘-๐๗-๐๓-๑๑-๓๘-๐๘>

สำนักคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ (บส.). (๒๕๖๐). สิทธิการเข้าถึงสื่อโทรทัศน์ในยุคระบบดิจิทัลของคนพิการ. สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๓, <http://bcp.nbtcc.go.th/th/detail/๒๐๑๗-๐๑-๒๕-๑๐-๔๘-๓๐>

สำนักงาน กสทช. (๒๕๕๕). แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙). สืบค้นจาก <https://www.nbtcc.go.th/Information/MasterPlan/แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์-ฉบับที่.aspx>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, ๒๕๕๕, เว็บไซต์เพื่อผู้พิการ สิทธิเข้าถึงข้อมูลอย่างเท่าเทียม, ค้นหวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๔, เข้าถึงได้จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/๒๒๘๙.html>

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. (๒๕๖๑). สำนักงาน กสทช. ยกระดับคุณภาพชีวิตคนพิการในการเข้าถึงการสื่อสาร สนับสนุนมูลนิธิสากลเพื่อคนพิการ สวทช. และมูลนิธิคนตาบอดไทย ผ่านกองทุน กทปส. สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๓, <https://www.nbtcc.go.th/News/Press-Center/๓๕๗๖๐.aspx>

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (ม.ป.ป.). แนวทางการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับคนพิการ สำนักงาน กศน. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓, <https://drive.google.com/file/d/๑jNmm๘rg๘๘๖VQSnEdokV๒No๑DiePp๕AmM/view>

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (depa). (๒๕๖๓). “ดีป้า” เดินหน้าหารือ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้พิการผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓, https://www.depa.or.th/th/article-view/๒๐๒๐๑๑๗_๐๔

สำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสช.). (๒๕๖๓). สปสช.ชวนคนพิการร่วมรับฟังความเห็น พัฒนาสิทธิบัตรทอง ครั้งแรกผ่าน “Facebook Live”. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓, <https://www.nhso.go.th/news/๒๗๘๕>

สำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสช.). (ม.ป.ป.). ความเป็นมาของเครือข่าย สปสช. สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓, https://www.nhso.go.th/page/network_history

สำนักงานหลักประกันสุขภาพ (สปสช.). (ม.ป.ป.). ยุทธศาสตร์ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ระยะ ๕ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕). สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๓, <https://www.nhso.go.th/page/strategic>

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๖

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑

กฎกระทรวง กำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๐

ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของ กิจการโทรทัศน์

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขเกี่ยวกับศูนย์บริการคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยความพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๓

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการการออกบัตร และการกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ออกบัตรประจำตัวคนพิการ การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิ และการขอสละสิทธิของคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๖

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเรื่อง การประกาศกำหนดหน่วยรับบริการล่ามภาษามือ ขององค์กรด้านคนพิการที่ได้รับรองมาตรฐาน

ระเบียบสมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยว่าด้วยสภาคนพิการทุกประเภทประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖

